Oswaldi Crollii ... Basilica chymica, pluribus selectis & secretissimis propria manuali experientia approbatis descriptionibus, & usuremediorum chymicorum selectissimorum. Aucta a Ioan Hartmanno ... et quondam chymiatriæ in academia marpurgensi protess. celeberrimo & principum hassiæ archiato / edita a Johanne Michaelis et Georg. Everardo Hartmanno.

Contributors

Croll, Oswald, approximately 1560-1609.
Hartmann, Johann, 1568-1631.
Michaelis, Johann, 1606-1667.
Hartmann, Georg Eberhard, active 1633-1659.

Publication/Creation

Genevae : Sumptibus Petri Chouët, 1635.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/bxzkv5jy

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

O. Crollii
Chymia
1635

1675
L. XXXIV

DEBACQ LIBRARY

42550

OSWALDI CROLLII

BASILICA CHYMICA,

Pluribus selectis & secretissimis propria manuali experientia approbatis descriptionibus, & usu remediorum chymicorum selectissimorum aucta

A IOAN. HARTMANNO,

M.D. ET QVONDAM CHYMIATRIÆ in Academia Marpurgensi Profess. celeberrimo, & Principum Hassiæ Archiatro:

EDITA

A JOHANNE MICHAELIS Philosophiæ & Medicinæ Doctore,

ET GEORG. EVERHARDO HARTMANNO Authoris filio.

Sumptibus Petri Chouët.

M. DC. XXXV.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

Ad Illustrissimum & Sapientissimum
ANHALTINVM PRINCIPEM

CHRISTIANVM,

COMITEM ASCANIÆ,
DYNASTEN SERVESTÆ,
ac Bernburgi Dominum, &c.

DOMINVM ET PATRONVM
suum Clementissimum,

OSWALDI CROLLII
EPISTOLA DEDICATORIA.

INDAGANTI mihi toto mentis conamine, Illustrissime, omníque laude dignissime PRINCEPS CHRISTIANE,

FAMILIÆ ANHALTINÆ ſummum Decus, an noſtris iſtis deploratiſſimis Temporibus, in quibus nil ferè à petulantiſſima inuidæ Linguæ Maledicentia tutum eſſe ſolet, hanc meam BASILICAM CHYMICAM, variis ac diuturnis peregrinationibus, laboribus & vigiliis indefeſſis, ſumptibus haud exiguis, longa denique obſeruatione ac meditato ſtudio congeſtam ac ante aliquot annos conſcriptam, in lucem emitterem, ancepſq; ludiciorum pelagus ſubirem: Occurrerunt in ancipitis iudicij bivio hæſitanti impedimenta varia. Qui enim ratione iuſta ſe totos, hac noſtra infeliciſſima ætate ad veræ Sapientiæ ſtudia con-

uer-

uertunt, & relictis vanitatibus Ethnicis, ſpretíſque Scholaſticarum ſupra arenam fundatarum opinionum, errorúmq; labyrinthis, deinceps in abſtruſis Naturę Myſteriis diligenti inueſtigatione inquirendis, iiſdémq; labore ſagaci omnia vincente in lucem eruendis ſuam feliciter volunt impendere operam: Etſi opus arduum, magnum & laudabile ſuſceperunt, diuerſa tamen multorum hominum, & ſæpe ſine vllo ſuo merito iniquiſſima ſolent ſuperborum experiri iudicia. Tanta eſt enim ferrei, & à virtute alieniſſimi huius æui noſtri Malitiæ plenitudo, vt cuilibet integrũ ſit ſuam infantiam, nequitiam, & improbæ mentis arrogantiam

Perſcrutantium Scripturã, in qua De Miracula occultata ſunt.

mundo prodere, aliorum laudatos labores carpendo, ita vt ferè nil per rabularum liuorem intactum maneat. Dum enim alter alteri felicitatẽ ingenij inuidet, fit, vt quem quis imitari non possit, eundem odisse incipiat: Ignaui insuper homines mundanis irretiti illecebris, aut diuitiarum cupiditate flagrantes, eos contẽnere solent, quos virtute præstare vsumque fructum Talenti sibi concrediti ad DEI Laudem & gloriam cum proximo suo egeno communem habere animaduertunt. Postpositis tamen his remoris omnibus vicit me tandem non priuatum sed *publicum* Cõmodum, non Astrale & Ambitiosum scripturiendi, sed veritatis

Donorum dissimilitudo non rixatur inter bonos.

tis Chymicæ ab impoſtorum laruis repurgãdæ & manifeſtandæ ſtudium: Animus inprimis bene de omnibus liberalibus ac Philoſophicis Reipub. Spagyricæ, tam præſentis quàm poſteri ſeculi ingeniis merendi cupidiſſimus: Non ignorans homines (poſt celebrationem ac honorẽ Creatoris) hominum gratiâ procreatos, vt mutuis inter ſe ſtudiis & amicitiæ officiis ſocietatem colant, aliíque aliis, ſiquidem homo homini DEVS, in timore Altiſſimi ſuccurrere ac prodeſſe, tum poſſint, tum Charitatis Chriſtianæ vinculo iure etiam teneantur. Prodeat ergo fœtus ille, Nutu Dei, feliciter, ſub auſpiciis *Illuſtriſſimi re & nomine*

1. *Petr.* 4. *ſect.* 10.

CHRISTIANI PRINCIPIS: qui in singulari sua munificentia huius in lucem editionis facilem expeditúmque mihi laborem fecit: Quo nomine tota etiam Resp. Medica & Spagyrica, omnem inde prouenientem vtilitatem, excerptúmque fructum, meritò post DEVM Immortalem Celsitudinis ipsius Liberalitati, mecum acceptam feret: Et sic ad perpetuam Nominis eius memoriam & honorem illo fruẽtur etiam Nationes Exteræ. Alij autem Megistanes sibi inde capient, vt iisdem facultatum irritamentis & calcaribus multorum ingeniorum fortunæ indignatione deiectorum, humíque iacentium animos erigãt,

& quia

& quia virtutis amantissimi virtuti deditis libenter præsto sunt, sua benignitate, fauore ac munificentia pristinam Principũ humanitatem imitati, viris dignis egestatis onere pressis, ac cõmoditati publicæ consulere cupientibus, & valentibus, clementer succurrant. Dum autem multis abhinc sęculis, Inclyte Princeps, consuetudine diuturna sit receptum, vt libri Noui Viris Principibus (quos omnium maximè mysteria maxima nosse, & his donari præ aliis decet) consecrẽtur, quo illorum patrocinio & fauore ceu Minerua ægide muniti: ab iniuria Inuidorum Calumniantium, prout est immundi huius mundi, vbi semper alter in alterius liuet & grassatur

Principis est studiũ sapientiæ promouere ac Naturæ & Artis secretæ indagare.

ingenium, corrupta consuetudo, eo magis vindicentur: non dubitaui hos meos labores, & hoc vigiliarum mearum munus Tuarum Virtutum meritis ascriptum, Illustriss. Celsitudini T. offerre, eámque huic Mæcenatem & Patronum deligere, vt si improbi quidam Sophistæ, crassa liuoris & calumniandi insaniâ illud arrodere velint, ipsum iam Tuum factum discretionis perspicaciâ, ac iudicij candore feliciter protegas atque defendas, siquidem antiquissimorum Regum, Principum, & Sophorũ Exẽplo laudatissimo inter paucos hac nostra tempestate ferè præcipuus existis, cui DEVS eiusmodi habilitatẽ, dexteritatémque

que mentis largitus est, vt talia oblata & intelligere & examine recto expendere sciat: Et de quo sibi meritò gaudere & gratulari potest, quod cognito summo *Triuno Bono, Diuino* scil. *macro- & microcosmico*, DEI vtpote, *Luminis naturæ & suiipsius*, in reconditissimis illis scientiis, quibus in Sublunari mundo non sanctiores, non præstantiores aliæ vllæ, Cabalæ, videlicet, Magiæ & VVoarchadumiæ (æternæ cœlestis nostri Patris *Sapientiæ*, solius Veræ, pedissequis castissimis) singulari Diuinæ Prouidentiæ Benignitate, Celsitudo Tua possit suum Nomen profiteri: & iuxta prudentissima Reipub. Gubernacula & sceptra fe-

liciſſima etiam Philoſophorum, ac Sophorum ſtupenda cumulate addiſcere myſteria. Quæ fortunata Beatitudo è ſexcentis Proceribus vix vni : è Reipubl. Literariæ anteſignanis milleſimo contingere ſolet. Quapropter ſera poſteritas, iure aliquando mirari poterit, quod venerandæ antiquitatis veſtigia, etiam noſtro hoc caliginoſo ſæculo in magni illius Oſtanis, Oſiridis, & *Ter* Maximi *Hermetis* nepotibus & genuinis hæredibus deprehenſa & conſpecta fuerint, qui videlicet difficillimos rerum abſtruſarum aditus intueri, ſcrutari, contemplari, diſcernere & diiudicare valuerint. Sed ne multa verba, fortè nõ ſatis apto

loco

loco profundam, intra propositi cancellos me recipio. Talem igitur iure optimo Patronum & Principem eligere conueniebat, qui vt modo dictum per se posset curuũ discernere recto: qui oculis videret propriis, auribus non audiret alterius, nec ore loqueretur alieno. Et cui non auderent maligni Homines dicere:

Candida de nigris, & de candentib. atra.

Qui insuper artium maximarum rerúmque secretissimarum cognitione excelleret & abundaret, sicuti cum admiratione fatentur etiam literatissimi Viri, qui Celsitudin. eius familiariter norunt. Et cuius ceu Armatæ Palladis admirandas & Heroicas virtutes, iuxta inuictam animi

magnitudinem in expeditione Gallicana prope Rotomagum patefactam, qui oculata fide diligenter atque accuratiùs perspexissent præsentes nunquam satis ob dictionis inopiam pro merito laudare possent.

Quamuis autem longe pretiosiori munere dignus sis, tuáque virtus maiora mereatur, optime Princeps, tamen hoc exiguum Clientis literarium munusculum (submissæ meæ erga se obseruantiæ & gratitudinis debitæ monumentum) Celsit. Tua serena fronte in præsentia accipere non dedignabitur: Et cum hactenus fortuna non obtulerit melius, illud interea singulari suâ innatâ Clementiâ, animo

animo donantis æstimabit. Vale feliciſſime, Principum omnium noſtri ſeculi decus ſingulare, & theſaurum luminis gratiæ & naturæ in agro Cordis repoſitum diligentiſſima & piiſſima indagine, petendo, quærendo ac pulſando eruere perge ad Sacroſanctæ *Triunitatis* ineffabilis Bonitatem, Sapientiam & Potentiam agnoſcendam, ſuſpiciendam, atque celebrandam, donec tenebricoſo quaternarij Puncto ſuperfluo amandato, & adepto purificati ternarij Puncto copulatiuo ad Monadis ſimplicitatem reducto, poſt ſufficientem Supercœleſtium Virtutum, Metaphyſicarúmque Influentiarum ſpeculationem & comprehen-

sionem, tandem peracta statione fiamus denuo Beata immutabilíque. Quiete *VNVM* in ipso *VNO*, in quo omnia sunt *VNVM*: Huic Vni & Soli omnis laus, Honor, Virtus & Gloria, ab omni semper exhibeatur decantetúrque Creatura. Amen. Pragæ, Anno 1608. è Museo.

OSWAL-

OSWALDI CROLLII

BASILICA CHYMICA,

PLVRIBVS SELECTIS ET secretissimis propria manuali experientiâ approbatis descriptionibus, & vsu remediorum Spagyricorum selectissimorum aucta

A JOHAN. HARTMANNO,
Med. Doct. & quondam chymiatriæ in Acad. Marpurgensi Professore clarissimo & Principum Hassiæ Archiatro.

OSWALDI CROLLII

BASILICA

CHYMICA.

BASILICA CHYMICA.

SANATIONES *omnium morborum (vt hîc*[b] *etiam conuenientissimè significantibus* P. Seuerini *verbis vtar) sunt duplices.*

Vniuersalis, *quæ est ablatio Radicum seu impuritatum morbidarum, vel ab ortu hæreditarióve parentum semine,*[c] *vel postea alimentorum vsu & culpâ, siue externarum Impressionum Iniuriâ in Humanam Anatomiam insitarum: perficitur* Balsamo *Naturali Remediorum Humanæ Naturæ consentaneo*[d] *resoluente, consumente & dissipante Impuritatum seminarias Tincturas: corroborante verò, consolidante & custodiente Innatum Balsamum (quandiu enim, secundum Paracelsum, Humidum radicale manet in sua quantitate, non sentitur morbus.) Et quia hîc Indicationum pluralitates, particularitates, ordines locum non habent, vno eodemq; Remedio absoluitur. Ideò non sine causa dicit Lullius, posse hanc vnicam supremam & vniuersalem medicinam, ad quam omnes medicinæ particulares reductæ sunt, corpori Humano administrari, sine Infirmitatis cognitione, quia sapiens Natura per suum instinctum dedit ei Virtutes curan-*

Vna est communis omnium hominum Mumia, Spiritus vitæ: ergo & vna potest esse Medicina, quia morbus in homine nihil aliud est, quàm affectio quæ Mumia seu Spiritus vitæ

Functio in homine impeditur: probatur Exemplis, videlicet solis, salis, panis, veneni, aëris, ignis, omnes homines indifferenter afficientibus: Horũ si summus sanatur, sanantur inferiores.

di omnes infirmitates naturales & rectificandi se ipsam. Quatuor summa Morborum [c] genera exaltata [f] & consummata, vniuersali solummodo curationi subiiciuntur (Epilepsia videlicet, Podagra, Hydrops, Lepra) ad quorum familiam omnes reliqui Inferiores morbi, tanquam ad fontes & principia, deducuntur. Optanda quidem esset Vniuersalis hac Curatio, [g] sed pauci hoc diuûm munere digni habentur. Raymund. Lullius sedulò & fideliter Medicos, ad perfectionem aspirantes, iubet quærere Vniuersalem illam medicinam, quæ vna est sanatiua omnis Infirmitatis, [h] & confortatiua Spiritualium Virtutum, siquidem in ea, tanquam in vnum proprium subiectum facta est omnium Operatiuarum Virtutum totius Medicinæ (per tres Naturæ Familias [i] alioquin particulariter & confusè distributarum) Naturæ cursu Realis & Vniuersalis coniunctio, congregatio & colligatio: Et qui tale habet [k] omnium morborum Antidotum in hoc mundo, DEI habet Donum, quia Thesaurus est perennis, incomparabilis & innumerabilis. Quæcunque infirmitas hoc competenti adminiculo Naturali administrato non sanatur (siquidem ex denegatione auxilij, Digitum Domini Naturæ animaduertere non obscurè poterimus) tolerabilius tamen facit malum, donec Infirmum liberet ipse

Deus

Deus Omnipotens.

Particularis, *in qua non semper Radices ipsæ,* [l] *vel Seminales Tincturæ morborum tolluntur, sed sæpius fructus, symptomata, paroxysmi, dolores mitigantur, prohibentur, ad exaltationes venire non permittuntur, excrementorum euacuationes instituuntur, & debilitatæ Naturæ corroborationes adiunguntur, Remediorum consentaneis Spiritibus, qui morborum diuersoria soli sciunt. Nihilominus hæc Particularis Curatio, non est contemnenda: Sæpe enim in morbis grauissimis Vniuersalis officio fungitur, quia Deus è misericordia sua quædam Secreta Particularia Vniuersalia manifestauit, quæ in se continent Naturam totius Cœli,* [m] *alia totius Aëris,* [n] *quædam totius Terræ,* [o] *per quæ morbi facilè dignoscuntur & curantur: Specifica enim & appropriata Remedia facta Spiritualia Vniuersalem Curationem sæpè æmulantur, Impuritatum Radicibus consumptis, & Balsami Virtute confirmata. Vtique beati essemus in defectu Vniuersalis, si saltem Particulares, subalternas, specificas, individuas Curationum species attingere liceret. Hactenus Seuerinus.*

Viâ Particulari *Morbi materiales* [p] *expelluntur.* Primò *per vniuersalia emunctoria, per quæ Natura Remediis adiuta materiam mor-*

bidam excernere & compescere consueuit, sequentibus viis septem, scilicet

per Vomitiua.
Cathartica.
Diuretica.
Diaphoretica.
Confortantia.
Anodyna.
Odorifera.

Secundò *Morbi fugantur Viâ Particulari, per Remedia appropriata & specifica, sicuti est*

Septem Principalium Membrorum *corporis Humani.*

Capitale, *scilicet* { Epilepticũ. Apoplecticum.

Specificum { Ophthalmicum. Odontalgicum. Pectorale. Cordiale. Stomachicum. Vterinum. Febrile. Pestilentiale: Podagricum. Nephriticum. Hydropicum.

Dysen-

Dysentericum.
Venereum.
Venenatum.
Vulnerarium, *vlcerosum, pustulosum.*

a Liber hic inscribitur Basilica Chymica, quemadmodum nimirum in aula regia, seu principali, magnificus & pretiosissimus quarumcumque rerum apparatus, ita etiam hic non nisi selectissimorum medicamentorum. Videtur Germanicæ originis, quasi Balsamen.

b Nam in præfatione, eiusdem, Seuerini Dani vsus est verbis ex capite 14. ideæ Med. Philos. Multi putant Petrum Seuerinum non esse authorem Ideæ, sed Pratensem illum, cuius carmen in fine annexum est, quod comparatio carminis & totius scripti indicare videtur.

c Distinguendum est semen à spermate. Sperma est totum illud corpus, quod oculis cernitur, sed semen est pars in quolibet grano seu spermate.

d Remedia debent esse similia balsamo, summum est axioma medicorum à Dictatore Hippocrate in sanam Therapeuticam introductum lib. 2. de flatibus. & 2. aph. 22. Contrariorum contraria sunt remedia. Huic oppositum videtur Hermeticorum dicterium: Similia similibus curantur. Verùm nulla est contrarietatis apparentia, sed rectè vtrumque est intelligendum: Remedia nimirum similia debent esse naturæ, seu balsamo & calori natiuo, quem in expugnando morbo iuuare debent, contraria verò esse oportet ipsi morbo.

Morbi sunt

- Simplices quatuor morbi, ad quos omnes reliqui referuntur
  - 1. Lepra, cui affines sunt cutanei, morbi,
    - Vlcera omnia, pruritus, scabies, alopecia, furfures, squamæ, fissuræ, cutis fæditates, pustulæ, anthraces, malum mortuum, cancer, carbũculus, furunculus, phlegmone, clauus, abscessus, vitiligo, morphæa, psora, achores, tineæ, gutta rosacea, lichen, impetigo, &c.
  - 2. Podagra, cui accedunt,
    - Colicæ, Nephritides, omnium dẽtium dolores, Arthritides, dolorificæ fluxiones, cephalæa &c.
  - 3. Hydrops, cuius sunt
    - Febres.
    - Apostemata vterina.
    - Ictheritia.
    - Cachexiæ omnigenum genus.
  - 4. Epilepsia, ad quam referũtur morbi capitis & alij: vt,
    - Catarrhi, paralysis, palpitationes cordis, spasmi, vertigines, melancholiæ, apoplexiæ, suffocationes vteri.

Mixti

Mixti & transplantati vnde
- Catarrhi podagrici.
- Paralyses.
- Leprosæ.
- Febres arthriticæ.
- Noui morbi
  - Morbus Gallicus, vel Lues venerea, Anglici sudores, petechię, prunellæ, dysenteriæ, pleuritis.

Vel:

Morbi sunt
- Primi seu solitarij
  - Epilepsia.
  - Podagra.
  - Hydrops.
  - Lepra.
- Secundarij & dependentes omnes.

f Ideóque etiam vocantur Astralia.

g Argumenta eorum, qui negant, videri possunt apud Doringium de Medicina & Medicis.

h Docuit tamen experientia, medicinam hanc, dosi, quantum par erat maiori, exhibitam, etiam mortem intulisse, sed placidissimam. Ergo eam omnis dolorifici sensus expertem esse, necesse est.

i Vegetabilium, mineralium & animalium.

k Habuisse fertur, Arnoldus Villanouus, Basilius Monachus, qui tecto nomine Asam Phalaiam, quasi ἀσφαλείαν, hoc est, securitatem, nominat. Paracelsus & alij. Crollius se vidisse & gustasse fatetur apud Michaëlem Sendiuogium Polonum.

l Quia interdum fit, vt ipsæ Tincturæ radicésque hâc peculiari sanatione sanentur.

m Vt Sol habet signaturam Solis cælestis.

n Vt Ros majalis.

o Ros Solis siue Rorella.

p Qui cum impuritate, & Tartaro coniuncti sunt.

q Sanatio alia est

- Vniuersalis & perfecta ablatio, impuritatũ seu radicum morbidarum mixtione nõ necessariâ in humana anatomia insitarum, quæ balsamo naturali remediorũ naturæ humanæ cõsentanea perficitur, resoluente, consumente & dissipante impuritatum seminarium tincturas, corroborante verò, consolidãte, custodiente innatum Microcosmi Balsamũ, & hæc requiritur in morbis
  - Hæreditariis, & qui ad perfectionem peruenerunt.
  - Consummatis
    - Epilepsia.
    - Podagra.
    - Hydrope.
    - Lepra.
- Particularis, in qua non semper radices ipsæ, vel seminales Tincturæ morborum tolluntur, sed sæpius fructus, symptomata, paroxysmus, dolores mitigantur, prohibentur, ad exaltationem peruenire non admittuntur, excrementorum euacuationes instituuntur,

tuuntur,& debilitatæ naturæ corroborationes adiunguntur. Hęc locum habet in morbis infra nominatis, qui nondum ad extremitates peruenerunt, & eorum affinibus seu congeneribus.

1. Vniuersalis curatio fit per ablationem,resolutionem,& consumptionem:iisdem modis etiam procedendum vt in particulari.

Ablationes,resolutiones,consumptiones fiunt per
- 1. Vomitiua.
- 2. Cathartica.
- 3. Diuretica.
- 4. Diaphoretica.

2. Perficitur vniuersalis curatio per corroborationem Balsami naturalis,consolidationes,regenerationes, virium refectiones,humectationes, malignitatis sedationes.

Hæc omnia fiunt particulariter per
- Confortantia.
- Annodyna, adde odorifera.
  - Humectantia calorem.
  - Sitim sedantia.
  - Sanguinis missionem.

Particularis curatio solùm fit per specifica. Sed specifica illa semper sunt cum proprietatibus Vniuersalis: Aufferunt nimirum,resoluunt,& consumunt, denique sunt particularia & singularia singulis indiuiduis partibus.

7 Remedia chymica & specifica 1. ritè præparentur. 2. ritè præparata iustis & appropriatis vehiculis. 3. iusta dosi seu quantitate,exhibeantur. Hæc etiam specifica aut specialiora remedia ita sunt comparata, vt nisi ab eo, qui Methodo medendi benè instructus sit, cum felici successu vsurpari

queant, vnde non demiretur, aut Crollium arguat, si fortè quis empiricus, in eorundem applicatione, citra discretionem, fine votóque suo frustretur.

I.

VNIVERSALE DIGESTIVVM seu maturatiuum.

IN morbis, [a] *qui constant ex Impuritatibus mobilibus* [b] *superficiariis, qui non egerunt fixas radices,* [c] *neque ad difficiles coagulationes* [d] *destinati, quod ex dolorum signaturis* [e] *& symptomatum inconstantibus & turgidis efferuescentiis deprehenditur, quales sunt Febres* [f] *plurimæ, Catarrhi, Tusses, Raucedines & similes affectus, in illis non opus est Digestiuo, tutò & subitò tolluntur Purgantium & Mundificantium ope. Impuritates verò Febriculosæ* [g] *& Inflammatoriæ, quæ Tincturas habent difficiliores, quoniam resolutiones & Vaporum coagulationes admittunt fixas: difficulter resolubiles (tales in suspectis* [h] *partibus & consentaneis mineris perpetuò recipiuntur,) per* Concoctionem *Hippocratis, vel* Mitigationem *Paracelsi, seu* Epicrasin *Galeni, (æquipollentes videlicet indicationes curatiuas) tutissimè & conuenienter curantur: non obtemperant enim facultatibus crudis Purgantium medicamentorum communium, quæ corporeis & crudis*

spiritibus

ſpiritibus agunt, quæ ſpirituum morboſorum efferueſcentias exaſperant: Poſteaquam verò ſpirituum feruores ceſſauerint, reſolutaq́; materia coagulationem conſentaneam acceperit, quia vinculis ſpirituum deſtituitur, faciles admittit Purgationes.

In morbis Chronicis, [i] *vt Epilepſiis, Quartanis, Colicis, Nephritide, Podagricis, & omnibus affectibus Tartareis, Hydrope & Leproſis affectibus Impuritates Radicales* Reſolutione, *non Concoctione, propriè & primò curantur. Fruſtra enim Concoctionum ſigna in eis* [k] *expectantur: Reſolutione confeſtim inſtituenda eſt cura, Conſumptione, Deſtructione, Ablatione: ſi Mitigatio confluxerit,* [l] *felicius propoſitum aſſequemur. Fructus* [m] *verò, Paroxyſmi, & fructuum efferueſcentiæ in nonnullis ſpeciebus prædictorum morborum concoctionum* [n] *Contemperationum Indicationes requirunt: Et ibi locum habet Hippocratis decretum aſſerentis, Concocta* [o] *ſolum medicanda, niſi turgeant.*

a Statim purga in morbis, qui conſtant ex impuritatibus mobilibus, ſuperficiariis, ex dolorum ſignatura & inconſtantibus ſymptomatum, efferueſcentiis, & turgidis deprehenditur. Vbi verò impuritates periculoſæ & inflammatoriæ, prius coque.

b Iectu facilibus.

c Qui non peruenerunt ad venosum genus.
d Obstructiones.
e Impressionibus & Tincturis.
f Vt stomachi, renum, Ephemeræ.
g Quotidianæ & quartanæ.
h Quæ antea iisdem morbis obnoxiæ fuerunt, & in quibus iam aliqua morbi causa hæret, quæ antecedente alia externa consentanea facilè recrudescat.
i Scilicet incipientibus.
k Ab initio.
l Si Coctio accesserit.
m Omnia symptomata & accidentia.
n Morbi chronici dicti, per se non egent his concoctionibus, sed respectu suorum symptomatum. In Febribus etiam malignis, & Vngaricis non est expectanda concoctio.

- Quidam morbi concoctione
  - Non egent, qui constant
    - 1. Impuritatibus mobilibus.
    - 2. Superficiariis.
    - 3. Fixis radicibus constãtibus
      - Febres ventriculi.
      - Catarrhi.
      - Tussis, raucedines.
  - 2. Acuti morbi, seu periculosiores, in quibus impuritatum resolutiones mobiles sunt.
  - 2. Facilè obtemperantes, non ad difficiles coagulationes definitæ.
    - Febres acutæ.
    - Apostemata.

Egent,

Egent, qui non obtẽperant facultatib. crudis purgãtium.
1. Qui habent tincturas difficillimas, quarum resolutiones & vapores coagulationes admittunt fixas difficulter resolubiles.
2. Morbi chronici per se non egent, nisi habitâ ratione paroxysmorum. Itaque egent & non egent concoctione.

De Concoctione apud Hippocratem in lib. de veteri medicina exstat. Concoctiones perficiuntur ex contemperatione, mixtione, & mutua rerum permistarum digestione.

TARTARVS VITRIOLATVS.[a]

℞. *Salis*[b] *Tartari albissimi, aliquot vicibus secundum artem Chymicam dissoluti, filtrati & coagulati cum aqua agrimoniæ,*[c] *exempligratiâ, vncias quatuor, resolue in cella supra marmor, aut beneficio manicæ in oleum. Habito hoc oleo puro accipe olei Vitrioli*[d] *optimè rectificati vncias duas, illudq; guttatim*[e] *supra Tartari oleum in vitro capaci instilla: tunc fiet coagulum albissimum, humiditas supernatans euocetur lento calore ad siccitatem Salis, ita habetur Tartarum album Vitriolatum fixum*[f]. *Si olei Vitrioli nimis parua quantitas affundatur, facit saltem vomitum.*

Obseruationes.

I. Seruetur modus in affundendo Vitrioli oleo ne sapor Salis repercussi sit nimium acidus, sed quasi nauseabundus: si enim nimium de-

oleo Vitrioli affundatur, tunc non purgat, alioquin per quatuor emunctoria, Vomitum, [g] secessum (si purgantibus [h] immisceatur) item per vrinam & sudorem operatur.

II. Si possit fieri per infundibulum [i] angustissimi orificij, ita vt certo artificio olei Vitrioli guttæ paulatim saltem & successiuè stillent in oleum Tartari, consultius erit, nam sic boni spiritus, qui ex mutuâ subitæ mixtionis effervescentiâ se vaporando eleuant & euanescunt, retinebuntur.

III. Vitrum supra modum incalescit ex coniunctione duorum illorum Ignium. [k] In hac mutua effervescentia observetur Epilepsiæ generatio, quando videlicet Spiritus Vitæ in Microcosmo à Heterogeneis concitatus, simili modo ebullit [l].

IV. Qui ad duas [m] partes olei Tartari vnam partem Salis vel liquoris Corallorum velit addere, antequam oleum Vitrioli guttatim affundat, ei integrum esto.

Digestiuum *ex illo Tartaro Vitriolato parari potest, quod necessitate exigente [n] purgantibus medicamentis præmittendum est, in hunc modum:*

℞. *Tartari Vitriolati* ℥. j. *solue in duabus [o] vini mensuris, addatur ad libitum aqua decoctionis Passularum & Cinamomi.*

De

De hac mixtura exhibeto duos vel tres [p] *dies, vbi opus est, manè post sumptum sorbile ouum* [q] *haustum vnum, ad prandium alterum, tertium circa vesperam. Postea exhibeatur Cathartic um è Panchymagogo. In omnibus febribus & quartana miranda præstat, resoluit enim Tartarum* [r] *in corpore humano efficacissimè.*

Vires Tartari Vitriolati.

I. In Hemicrania, morbo regio, omnium viscerum obstructionibus, in liquore idoneo [s] *seu vino albo exhibetur ægrotantibus per aliquot dies in aurora, & si opus fuerit, dosis augeatur.*

II. In calculo exhibetur in Aqua Petroselini vel Parietariæ, vel vino albo [t].

III. Efficacissimum Renum deoppilatiuum & detersiuum, sc. ℈ ß. [u] *cum Iulepi Rosacei* ℥ ij. *& aquæ Cinamomi* ℥ ß. [uu] *misceatur & adhibeatur.*

IV. In contracturis & venarum obstructionibus, è Tartaro ortum habentibus, vtere per vicem sex [x] *vel octo granis in aqua decoctionis vuarum Passularum & Cinamomi.*

V. Sudorem prouocat in aqua Cardui benedicti vel vino albo.

VI. In Hydrope [y] *vt crassi & serosi humores expurgentur.*

℔. ℈. j. & misce cum ℥ß. mellis Rosati solutiui, vini Enulati [z] *℥. ij. & exhibe.* [aa]

VII. In Mensium sappressionibus. [bb]

℔. ℈. j. & exhibe in syrupo Artemisiæ vel Betonicæ, vel misce cum melle Rosato, in aqua Pulegij soluto.

VIII. Vtiliter etiam in febribus [cc] *exhibetur.*

IX. Purgat per inferiora, & omnes obstructiones tollit, si misceatur Cathartico, vel offeratur in syrupo Rosarum vel Violarum solutiuo, vel melle Rosato solutiuo.

X. In Melancholia [dd] *& Splenis duritie, in aquis* [ee] *appropriatis offertur.*

Dos à ℈ß. ad integrum. [ff]

In Hydromelite, propter saporis emendationem, commodissimè offertur.

a Sal Tartari Vitriolatum, Sal Tartari essensificatum fixum.

b Sal Tartari per calcinationem ad albedinem fit, ex capite mortuo post destillationem Spiritus Tartari, quod postea positione in cellâ vel alio loco humido per deliquium soluitur in oleum. Quidam Loco Salis Tartari sumunt Cremorem ad præscriptum Quercetani & aliorum.

c Vel alia aperiente, cichorij, endiuiæ, Taraxici &c.

d Vel communis, vel ex Venere & Marte quod infra, in stomachico habebitur.

e Propter summam efferuescentiam, si nimirum

rum confusa miscerentur confertim, contrariis nominibus inter se pugnantibus, ob summam, quæ cum maximo calore suboritur, ebullitionem, vitrum capax dissiliret. Tam diu poteris affundere, donec strepitus cesset.

f Præparari etiam sic potest. ℔. Tartari calcinati, extrahe sal cum aqua pluuiali destillata, huius liquoris ℔. ℥ ij. Spiritus Vitrioli sine oleo & phlegmate ℥ ij. instilla in liquorem Tartari, sed nullum coagulum fundum petit, abstrahe autem partem, & euapora, tunc reperientur in fundo Lapilli. Vel sali Tartari rectificato superfunditur Spiritus Vitrioli, abstrahitur & nihil nisi phlegma ascendit. Repetitur toties, donec Spiritus Vitrioli post destillationem sit integer, nihilque de acredine discedat. NB Si salia vegetabilium optime depurata & ab omni immunditie repurgata, soluantur in aqua propria destillata, postea cum optimo Spiritu Vitrioli coniungantur, procedatúrque secundum modum iam dictum, poteris etiam talem puluerem digerentem, imò ferè purgantem præparare, in febribus & aliis morbis vtilissimum.

g Rarò per vomitum, nisi ventriculus multa colluuie humorum scateat.

h Si cum extracto vel resina scammonij misceatur, vel cum eiusdem tinctura impregnetur, de quo vide praxin nostræ editionis p. 8.

i est superuacanea, vix retinentur.

k scilicet naturæ, & potentialium.

l Vide Libauium synt. tom. 1. pag. 353. vbi vehementer, pro more suo, hunc locum exagitat.

m non est necessaria hæc obseruatio.

n In morbis chronicis & diuturnis.

o Potius in vna, scilicet ℔ iij. medicinalibus, feruentissimè id affundendo.

p Vel plures & ad 14. interdum.

q non opus est.

r Per Tartarum intelligunt quidam obstructionem, vbi enim hæc est, ibi & Tartarum esse, & contra, putant,

ſ ℥. Iusculi Gallinæ cochlearia decem in paropside super ignem lentum calefac, ac Tartarum Vitriolatum dosi congrua & cum cochleari argenteo tam diu mouendo, donec soluatur, & iusculum acescat. Potest quoque addi olei cinnamomi parum, ad iucunditatem conciliandam. Huic Digestiuo vniuersali æquipollet Cremor seu Crystallus Tartari, hoc nomine olim à Quercetano appellatus. Beguinus in Tyrocinio vocat Sal essentiale Tartari. Ratio conficiendi hæc est. Tartarus crudus albissimus crasso modo contunditur, cũ aqua simplici limpida lauatur & eluitur, donec omnes impuritates ablatæ, puluis verò fuerit albus, sine fæcibus. Postea adiecta aqua fontana ad supereminentiam vnius palmi coquitur in lebete ampliore terreo, donec videtur supereminens cuticula, quæ remoto ab igne lebete, frigidiore loco exposito, paulatim supercrescentes crystalli tandem remouentur & colliguntur, vnà cum lapillis ad spondilia vasis subter aquam adnatis, exsicca & reduc in puluerem (cremor plurimum facit in illis qui sunt alui difficilioris in purgando) Coctionem hanc & collectionem cuticulæ & crystallorum sæpe repete, ad sufficientem nempe quantitatem. Est summum deoppilatiuum in Melancholia hypochondriaca, tam alui, quàm Tartari, in splene & venis mesaraicis,

cis, ſtabulantis. Doſis ſæpiùs repetatur. In cæteris æquiualet viribus Tartaro Vitriolato. Externè ad ſplenem adhibentur inunctiones ex olei de capparibus ʒj. olei violarum ʒß. Pulu. ſcolopendriæ, cuſcutæ ana ʒj. croci ϑ ß. ceræ albæ q.ſ. Quod ſi obſtructio contumax fuerit, emplaſtrum ex ammoniaco & aceto ſquillitico diſſoluto factum, applicetur ſuper alutam extenſam. Mirificè nimirum morbum ſoluunt & obſtructiones expediunt. Vide praxin editionis noſtræ p. 2. 127.

t Ononidis, fragarum, ſaxifragiæ.

u Vel ſcrupulus integer.

vv ſufficiunt ʒiij.

x Repetendo manè, meridie, veſperi per dies pluſculos, felicius abſoluetur cura, ſi addatur Spiritus Tartari ϑ j. Vide infra de ſpiritu Tartari. Tit. 5. de Diaphoreticis.

y Scilicet confirmata.

z Ex radice, quod præclarum in hydrope.

aa Repetendo ſæpius ad declinationem vſque morbi.

bb Stato tempore, quod verſus indicat: Luna vetus veteres, iuuenes noua Luna repurgat.

cc Longis præſertim, & in cachexiam vel hydropem deſinentibus. In febribus melancholicis & pituitoſis dari poteſt cum oximelite, vel aqua borraginis. In bilioſis vix dari poſſe putant quidam.

dd Scilicet Hypochondriaca.

ee Scolopendrij, cuſcutæ, florum Lini. Prodeſt ſi admiſceantur folia Galyopſidis. Eſt Galyopſis ſpecificum in ſpleneticis affectibus. Credo eſſe Milzatellam vel Lamium luteum. Vide praxin

nostræ editionis p. 132.

ff Dosis potius a. ℈j. ad ℈ij.

II.

VOMITIVVM.

IN quo ciendo, Antimoniales, Vitriolatæ & Helleborinæ [a] *facultates vigent, quæ nil praui in ventriculo relinquunt, sed omnem* [b] *impuritatem radicitus euellunt* [c].

Hellebori Vomitiuum reperitur apud Conradinum expertissimum medicum, in libello de febri Vngarica: Hoc loco de Vitriolo agemus: Antimonij præparationes sequentur paulò post.

a Hellebori albi.

b *i.e.* Omnes humores.

VOMITORIVM CONRADINI.

c Conradini Vomitorij Processus est talis: In dicto nimirum libro mutilatus inuenitur. Rad. bryoniæ, cyclaminis ana ʒij. Hellebori albi ʒj. Has radices probè mundatas, lotas, viciſſimque exsiccatas in vmbra, comminue in puluerem, affunde spiritum vini ad supereminentiam duorũ vel trium digitorum. Stent in B. per aliquot dies, deinde lentè destilla per alembicum, fæces exime & comminue. Spiritum vini antea destillatum viciſſim affunde, & relinque aliquandiu in vase calido probè obturato, postea filtra & habebis verum vomitorium. Vsvs. Pennæ extremas plumas, quas reliquis

quis excerptis, solas reliqueris, in ista aqua saltem madefac intingendo, & sic madefactum immerge in haustum vini maluatici, aut alterius & ablue. Postea vinum bibe & breui euomes.

GILLA [a] THEOPHRASTI seu Sal Vitrioli.

Crystalli Vitrioli, è Venere seu Marte præparati (vt paulò post dicetur in Specifico stomachico) resoluantur in phlegmate acido, [b] *quod primò egreditur è destillatione Vitrioli vulgaris, & simul per octo dies circulentur. De hoc circulato liquore detur à ℈ j. ad ʒß. seu ℈ ij.* [c]

Longè efficaciùs & commodiùs operabitur hic liquor, quàm Sal è capite mortuo vulgaris Vitrioli, seu albi Goslariensis quomodo [d] *extractum.*

a Gilla vocatur à Paracelso lib. de rebus naturalibus cap. 8. vbi agit de facultatibus Vitrioli crudi & colcothatis (aliàs eriam dicitur der rothe Heinze) Grilla non Gilla atque id nominis Vitriolus accepisse videtur secretè. Liquorem verò Vitrioli ad cerebri magnos illos affectus, vertiginem, Phrenesin, maniam, caducum, 3. & 4. cap. 2. de viribus morborum internorum, vocat arcanum, quod ex Gilla extractum est. Siue itaque illo, siue hoc nomine appelletur, perinde erit, Cæterùm Paracelsus procul dubio crudum in priori loco intellexit Vitriolum, propterèaque aliam speciem, ab artificiali ex Marte & Venere factam diuersam. Dosis nimi-

rum Paracelsi 6. comet ♃. duntaxat, id est, 3. guttæ quæ forsan 1.ß.gr. faciunt; quam per vicem repetendam esse ait, si forsan priores vomitiones non succederent. Hæc verò dosis authoris nostri nimis est magna,& præstaret, saltem Vitriolo crudo aliquoties mundificato, & in aqua centaurij minoris, quæ imprimis eius operationes emeticas promouet,soluto ac crystallisato ea dosi,quam Paracelsus præscribit,vti.

PHLEGMA VITRIOLI ACIDVM.

b Phlegma Vitrioli acidum & aromaticum: ad sequentem modum præparatum, præferendum. ♃. Vitrioli cærulei optimi q.s. destilla ex cineribus per alembicum phlegma, nullis tamen simul prodeuntibus spiritibus: Idem phlegma reaffundatur capiti mortuo, ac cohobetur aliquoties, septima vice vrgendo paulo fortius. Aqua illa tam suauem acquirit odorem, præsertim si post vltimam distillationem aliquandiu calore moderato circuletur. Est alioquin arcanum ad capitis dolorem & epilepsiam, si dimidium cochlear manè & sero sumatur per se & aluum blandè subducit. Cum hoc Phlegmate Gilla Paracelsi & Vitriolum vomitorium rectiùs administrari possunt. NB. In exhibitione vomitoriorum Vitriolatorum, cauendum ab asthmate, aliisque pectoris affectibus. Vitriolum nimirum crudum venenum est, quia asthma procreat, & suffocando necat. Qui Vitriolum crudum ad bassam vocem conciliandam vsurpant, in graues tandem morbos incidunt.

c Ratò datur vltra scrupulum vnum.

d Lege quoquo modo. Hæc nimirum Salia extracta

extracta rarò efficacia sunt. Sal verò Vitrioli, ex solo capite mortuo, ex quo flores sulphuris sublimatione eleuati sunt, de quibus agemus infrà de pestilentiali, in aqua fœniculi vel vino à gr. 6. ad 8. vel 10. exhibitus, facillimè vomitum, interdum sedes, sudores, interdum vomitum conciliant.

VITRIOLVM ALBVM [a] vomitiuum.

Vel solue Vitriolum album in aqua pluuiali & euapora, donec quasi crusta [b] appareat, postea per quatuor dies in loco frigido ponas, & concrescent [c] Crystalli, quos eximes, & aquam iterum euaporabis vt antea: Hic labor penitus tertiò reiteretur coagulando & dissoluendo: vltimò ter eodem modo procedatur cum aqua Rosarum. Crystalli tandem supra calorem leuem siccentur, & sponte redigentur in puluerem album. Hoc lene est Vomitiuum, & cerebrum benignè expurgat [e].

Vsus & Dosis Gillæ & Salis Vitrioli.

Gillæ si ℈ j. è vino [f] bibatur, è vestigio [g] vomitum mouet, quo ventriculus tum onere leuatur, tum robur acquirit, nec quicquam inferunt nocumenti [h].

In Febribus [i].

Lumbricis [k].

Omnis generis infirmitatibus ventriculi.

Defluxionibus salsis.

Synouia: Hîc ʒ,j. in cereuiſiæ [m] *hauſtu exhibetur.*

Peſte [n].

Doloribus Dorſi ʒ ß. in vino calido [o].

Vulnerum recentium curam promouet, ſi quaternis auroris [p] *continuis ʒ ß. in cereuiſia calida aſſumatur.*

Doſis vtriuſq; à ϑ. ad duos, habitâ ratione complexionis & ſexûs [q].

Sal poteſt miſceri cum ſaccharo Candi, [r] *demum in aqua Fœniculi diſſolutum calidè exhiberi.*

Offertur etiam in iure carnium, hauſtu cereuiſiæ [s] *vel vini, in aqua cum melle mixta, vel in Conſerua Roſarum.*

Puerulis contra Lumbricos, quatuor, quinque, octo grana in cochleari vini Maluatici exhibentur.

Operatur hoc medicamentum variè, [t] *per vomitum, ſedes, interdum etiam ſudores & ſomnum facit.*

a Germanis dicitur Galitzſtein/oder Augenſtein/ab vſu in affectibus oculorum.

b Supernatans.

c Fit difficulter.

d Ad cuticulam.

e Quia fluxiones omnes expurgat.

f Generoſo parumper infuſione Galangæ, aut nucis myriſticæ, rectificato.

g Non

g Non semper, quia naturæ sunt diuersæ.

h De hoc maximè dubitatum, quia experientiâ compertum est, Gillam hanc seu vomitum maximè nocere oculis, ita, vt si sæpius ea quis vtatur, planè visum amittat.

i Cum aqua cichorij, centaurij minoris, cardui benedicti, endiuiæ.

k Cum aqua hypericonis Tanaceti, decocto C. C.

l In aqua serpilli, betonicæ, maioranæ, melissæ.

m Vinum nocet synouiæ, cereuisia verò propter lupulum & hordeum, quod extrinsecus etiam applicatur in decoctis, prodest specificè.

n Cum aqua cardui benedicti, vlmariæ, Aër valdè corrigitur suffimigio Vitrioli in lateres calidè aspersо.

o Vinum minus conuenit propter febrem, quæ plerunque adesse solet in doloribus renum, vnde dorsum dolet propter consensum. Si absit febris, dari potest in vino. Aliàs potius in aqua fæniculi.

p Modo ossa non etiam fuerint læsa.

q Potest dosis hæc, vrgente necessitate, intra 8. vel 10. dies duplicari, triplicari. Item per tot vices repeti.

r Tale fuit Penoti ℔. Salis Vitrioli ʒß. solue in aqua conuenienti, adde sacchari candi q.s. filtra & tepide bibe, euomes sine dolore.

s In epilepsia in aqua florum pæoniæ vel visci quercini. In suffocatione matricis, in aqua artemisiæ, vel vino buglossato. nam aciditate sua matricis putrilaginosos vapores sedat. In venenis in aqua hyperici cum Tinctura croci impræ-gnata.

non tantum medicamenti, sed propter subiecti disparitatem.

AQVA BENEDICTA.

Martinus Rulandus pater, in suis centuriis curationum empiricarum, sæpissimè aquâ suâ benedictâ, quam ita vocat, vomitoria & ruptoria, eámque centuria 5. curat. 5. 95. componi dicit, ex croco metallorum, pisi quantitate in aqua, vino, vel cereuisia, vel mulsa macerato, cuius postea infusi, vel etiam ebulliti & colati propinat ab ʒß. ad ʒij. Quidnam igitur hic crocus metallorum sit, & ex quo conficiatur, iamdiu hactenus multi scire desiderarunt anxiè, & enata sunt exinde nonnulla commentaria à diuersis, in diuersas quoque sententias abeuntibus. Vide itaque Josephum Quercetanum in Pharmacopœa cap. 7. in fine de aquis. It. in alexicaco. Tyrocinium chymicum cap. 12. lib. 2. cum notis meis D. Beguino communicatis, editum. Libauium in vtroque syntagmate & alios. Parari eum ex Antimonio seu stibio, (quod Quercetanus magnesiam Saturninam appellat) certum est, de modo autem non omnes conueniunt. Libauius syntagmate secundo Crocum metallorum Rulandi manu descriptum depromit, mancum tamen & ad aquam benedictam inutilem, ideóque minus quoque ab ipso Libauio, magno illo chymico practicto, si Diis placet, in vsum reuocatum, à Rulando filio verò ex disputatione septima sub præsidio meo habitarum, furtim excerptum, & pro patris inuentis apud Libauium venditatum. Ex multis istis operandi formulis seu modis, omnium magis exquisita est, quæ sequitur; multoties vsu probata,

Quid sit crocus metallorum.

sed

sed requirit solertem artificem & diligentem præparatorem.

CROCI METALLORVM *præparatio.*

℞. Nitri puri, bene defæcati ℔j. vel ℔ij. antimonij totidem, fluat nitrum in sartagine lento admodum igne, sine vllâ tamen violentiâ vasis ignitione, remoue ab igne vas & adde antimonij probè tenuitérque pulueriſati: Si miſceri ſeſe patiuntur inuicem ſine inflammatione & detonatione bene quidem. Sin minus abſiſte aliquandiu, donec iuſtam refrigerationem nitrum nactum, omninò ſibi puluerem antimonij paulatim ab initio, ſed poſtea confertim commiſcendo pati & retinere queat, omnia verò continuò ſpatula ferreâ agitentur. Vbi inuicem omnia probè fuerint mixta, accende totum carbone viuo, vel potius candente ferro, vbi detonuerunt, paratus eſt Crocus metallorum. Tunc nimirum Antimonium hoc modo elaboratum, non abſimile croco relinquitur.

VSVS CROCI METALLORVM.

Vſus & Doſis generalis eſt, gr. vj. vel xij. macerentur, & vrgente neceſſitate ebulliant in aqua, vel vino, vel cereuiſia, vel hydromelite, vel alio liquore qualicunque, modò ipſi morbo conuenienti: cuius colati ab ʒß. ad ʒij. bibitur vel frigidè vel calidè. Appellatur Aqua Benedicta, hæc nimirum cum maxima Salute ægrotorum in morbis etiam incurabilibus propinatur, aut per ſe, aut aliis liquoribus permiſta, ceu ipſius Rulandi demonſtratio-

nes luculenter ostendunt, & experientia cottidiana fidem facit.

1. Datur in capitis doloribus, sæpe ab impuritatibus ventriculi illud lancinantibus cum aqua buglossæ, veronicæ, betonicæ.

2. In epilepsia, cum aqua pæoniæ, florum tiliæ, cerasorum nigrorum, conserua lauendulæ.

3. In pleurithide tam nothâ, quàm exquisita, cum aqua cardui mariæ, cardui benedicti, papaueris, Rhœados.

4. In tussi inueteratâ, asthmate, peripneumonia, angina, cum aqua violarum, tussilaginis, hyssopi.

5. In melancholia hypochondriaca, cum aqua capillorum Veneris, vel decocto ceterach.

6. In omnibus ventriculi affectibus portigitur cum aqua menthæ, absinthij.

7. In omnibus febribus, præsertim quotidiana, & tertiana intermittente, cum aqua centaurij minoris, cardui benedicti, cichorij, Taraxici.

8. In peste, vbi ab initio vomitus sunt accersendi, cum aqua vlmariæ, cardui benedicti, fraxini, angelicæ, scorzoneræ, Galegæ.

9. In præseruatione ab arthritide, eiúsque speciebus omnibus, cum aqua serpilli.

10. In coagulatione sanguinis, vbicunque in corpore humano fuerit, cum aqua cærefolii vel Bellidis minoris, ante suppurationem.

Hæc vomitoria dari debent in principio morbi. Vsus præterea e iusdē est insignis, in clysteribus 3. nimirum ß. vel etiam integra, croci metallorum maceratur, vel ebullit in aqua appropriata, vel vino, colatura miscetur iuri vel decocto simpliciū emollientium

lientium in sufficiente quantitate, vt fiat clyster, vide Quercetanum cap. 7. Ex Croco denique metallorum insigni paratur quoque aqua ophthalmica, de qua vide Quercetanum dicto loco.

AQVA BENEDICTA D. HARTMANNI.

In vsu medico, quando vomitiones imprimis necessariæ sunt, multum confert aqua, quam ex instituto Rulandi voco benedictam, toties in centuriis medicis ab ipso decantata. Eius modum conficiendi tradidi, superiori æstate, in Tyrocinio Chymico (à Gluckradio edito) à me explicato ad caput 12. tit. de epate Antimonij. Itaque idem hûc commodè transferri potest. Adieci quoque vsum meum medicum, ac lubenter profiteor, in designatis ad prædictum vsum medicum morbis, nihil mihi familiarius esse, ac insuper gratiam ago Deo, toties adhibito hoc eleganti Pharmaco, diuinam benedictionem singulariter mihi fuisse ostensam. Eidem autem aquæ æquipollet simplex infusio vitri Antimonij per se, sine vlla additione aliqua, vel fluoris, hoc est, borracis, vel alterius cuiusdam rei, præparati, in vino albo Rhenensi. Pulueriſatum vitrum V. G. ℥ j. vel ℥ ij. in ℔ iij. vel iiij. vini infundũtur, & vitro bene firmitérque cooperculato aliquandiu insolantur, donec nempe liquor citrinum colorem induat, postea filtretur, & vicissim in vitro bene clauso asseruetur. Eius à ℈ j. vsus ad ℈ iij. vel ad ℈ v. ad summum in aqua distillata appropriata, datur ad vomitiones ciendas, magno cum fructu, præsertim in iis morbis, qui non aliter quàm vomitionibus curari possunt & volunt: quales sunt, omnes tusses, pleuritides, anginæ, anorexiæ, ructus, at-

Morbi per vomitum quinã curandi.

que infiniti alij in prima regione ventris hospitantes. Cæterùm hoc vnicè admirandum exstat in infusione vitri Antimonij cum vino, non exhaurire nempe vim emeticam eiusdem vnâ vel alterâ infusione repetitâ, sed penè in infinitum posse infundi, atque ad vsus identidem eosdem reuocari, & nihil planè vel admodum pauxillum perdere, priore imminuto. Vnde sat apparet, vim illam cathartica maximè sitam esse, non in corpore quodam, sed spirituali substantia: Spiritus sunt administri & effectores harum operationum. Quinimò idem puluis vitri Antimonij sæpius antea infusus, & tandem ad infundendum tardior factus, exsiccatus & de nouo in vitrum fusus pristinas in infusione vires recuperat, atque ita in infinitum sufficit. Id quod monere volui.

Admirandũ in vitro antimonij.

Vis cathartica vbi consistat.

Cautela. Jubeo verò, quemadmodum semper, ita & hìc diligentes sint rerum præparationes, simul prudentem esse in administratione horum medicamentorum: quæ quia operationis sunt euidentis & celeris, non nisi summam exhibentis notitiam requirunt. Est præterea syrupus ex aqua benedicta confectus, mihi in paribus vsibus familiaris, cuius præparatio talis est.

SYRVPVS VOMITIVVS
D. Hartmanni.

℞. Vitri antimonij vel etiam Croci antimonij (vtriusque nimirum par est ratio) tinctura imprægnati, vt idem ante ostensum est, ʒvj. aquæ rosarum odoratissimæ ʒß. pulu. Cinnamomi ʒij. relinque per horas 24. in loco calido, postea cola, in colatura dissolue sacchari albissimi ʒviij. coque l. a. fiat syrupus

pus ad mediocrem consistentiam. Dosis est à ʒ j. ad ʒ ij. vel etiam iij. si opus fuerit ex cochleari, absorpto paulò post iusculo Gallinæ vel carnium, sine sale & pane pauco, id quod etiam in prioris aquæ benedictæ exhibitione faciendum. Hac syrupi dosi feliciter tolluntur colici dolores, ad pareſin tendentes, eodem catarrhi suffocatiui, & plerumque ad pulmones & cor delapsi, mitificè exterminantur: Si præsertim capitis postea ratione habitâ & fluxus sistatur & cerebrum confortetur. *Dosis.* *Vsus.*

NB. Vtrumque medicamentum solet apud diuersos diuersas operationes edere, plerumque verò per superiora purgant: nonnunquam etiam succedentibus, vel etiam solis alui secessibus, aliquando & sudoribus simul, vel solùm, prodeuntibus. *Obseruatio.*

CAVTELAE IN EXHIBITIONE *aquæ, & aliorum, scitu summè necessariæ.*

1. Vomitu ij purgandi sunt: Qui facilè vomunt, stomachum fortem habent, amplo sunt pectore, capite firmo, ad vomendum assueti, & quibus materia morbifica sursum fertur.

2. Picrocholi, & qui à medicis πικρυγώδες appellantur, imbecilles viribus quíque difficulter vomunt; item qui obnoxij sunt cephalalgiæ, hæmorrhagiæ, oculorum suffusioni, pulmonum morbis, lipothymiæ, & vteri suffocationi, non temerè, quod Pseudochymici & empirici factitant, & sæpe de corio alieno audacter & sceleratè ludunt, ad vomendum concitandi.

3. Exhibiturus aquam benedictam & alia vomitoria accuratè consideret circumstãtias: ne quid

nimis minúſve: vt tempeſtiuè: præmittendum quid poſt faciendum.

4. Tempus exhibendorum vomitoriorum opportuniſſimum eſt, Luna creſcens. Tunc enim humores luxuriantes, & turgentes, tutò & facilè per vomitum excluduntur.

5. Vomiturus calidè ſe contineat, & calidis pannis vitalia foueat: ne à refrigeratione tormina, vt ſæpe fit, oriantur.

6. Cereuiſia non exhibeatur mox à vomitorio aſſumpto, ſed demum, vbi æger bis térve vomuerit. Aliàs enim vim vomitorij obtundit, non promouet.

7. Cum materia probè eſt commota; & amara iam prodeunt: copioſior cereuiſiæ hauſtus exhibendus; & ſub finem, ad ſtomachum tandem eluendum, & quod reſtat praui, eliciendum, copioſiſſimus.

8. Sit autem cereuiſia tepida: Hæc enim nauſeam mouet: non calida, quâ ventriculus delectatur; nec vinum.

9. Prodeſt iuſculum ſemper hauſtum aciduulum, modò oportunè id offeratur. Acida enim omnes reliquias ad inferiora præcipitant & deturbant.

10. In bilioſis naturis, vomitus bilis vltimè prodeuntis, non ſtatim inhibendus; nec permittendum, vt ea commota rurſus reſideat & colligatur, ſed quotidie pars eius aliqua educenda, aut repetito vomitorio, ſed mitiori aut purgantibus aut diureticis præcipitantibus non volatilibus aut ſpirituoſis, ſed acidis aut ſalibus, vino item abſinthite, aut infuſo ex abſinthio, cuſcuta, carduo benedi-

cto, sena, Rhabarbaro, centaurio.

11. Non superdormiendum vomitoriis: præsertim corporibus existentibus biliosis: ne per somnum bilis in cerebrum vehatur. Vbi tamen æger satis vomuisse visus fuerit, somnus concedi poterit.

12. Cùm vires à vomitu fatigantur, confortationis gratiâ, vinum calidum, cum aliquot guttulis olei caryophyllorum, in linteis ad ventriculi fundum, tepidè apponatur.

13. Post vomitus confortantia requiruntur, præsertim acida. Imprimis verò confert corallium fermentatum, cum rosarum conseruâ mixtum.

14. Æger per interualla cibetur, crustâ panis superiori tostâ, & maceratâ, per quartam horæ partem, in vino, iure aliquo, aut ceteuisia, quæ ferè ob bilem melior, nuce moschata & cinnamomo consperſis.

15. Si vomitus nimius à datis hisce subsequatur, præsentaneum est remedium potus lactis cocti cum pane, aut cochlear vnum syrupi de mastiche, cum spiritu eiusdem, vel Theriaca antiqua, Ventriculo imponatur emplastrum de crustâ panis vel cataplasmata ex fermento & mentha; Nihil hisce proficientibus præsentaneum & certum remedium est, si offeratur pillula vna Laudani opiati: Reliqua vomitoria videantur in praxi chymiatrica p. 3. 4. 5. nostræ editionis. *Vomitus nimij curatio.*

III.

CATHARTICVM RESOLVtiuum, mundificatiuum, abluens.

Pollet Scammoneatis, & Colocynthiacis viribus [a].

Obseruationes.

1. *Omne Laxatiuum constet tribus Energiis, secundum Paracelsum, vt laxet Naturam ab Euacuatione fessam, & debilitatam confortet, & mitiget* [b].

2. *Purgationes, quæ symptomata venenatarum* [c] *proprietatum etiamnum relictarum testimonia, & virium deiectionem adducunt, sunt perpetuò fugiendæ.*

3. *In verâ purgandi ratione (in quâ non deiectionum numero, vel copia, facultatum potestatem & præstantiam æstimamus, sed vbi morborum Radices, Impuritatesq; ablatas ex symptomatum remissione, & virium restitutione animaduertimus) officium tunc absoluisse Remedia iudicamus, siue absoluta* [d] *consumptione, siue sensibili excretione Impuritates tollant, siue vrinas, siue dolores, siue deiectiones moueant.*

4. *Cathartica, non qualitatis vi,* [e] *hoc est, caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis ratione operantur, sed occultâ proprietate, formaq;*

magꝫ specificâ, videlicet totius substantiæ proprietate, quæ caloris impulsu, ac cœlesti vi incitante, humorem sibi familiarem & affinem ad excretionem expellit.

5. In morbis Chronicis,[f] Criticis, & longis, non Purgationibus, sed Arcanis[g] vtendum, non enim sanantur sine Spagyricis gradibus[h].

6. Si in morbis Chronicis Purgationes instituantur, debent fieri tardè, paulatim & cum tempore.

7. Quamuis fortibus & violentis medicamentis non temerè vtendum esse, nec corpus inconsultè mouendum, præcipiat Plato in Timæo,[i] & longè ante eum Hippocrates, qui Democritum amicum & familiarem Helleboro & similibus curare noluit, affirmans nullum esse medicamentum solutiuum, quod non prædetur aliquam partem de viribus & substantiâ nostri corporis: hancq; ob causam Auicenna rectè dicat, Medicinas[k] etiamsi non sint venenosæ, eas[l] tamen bibere, Naturæ laborioſum esse: attamen morborum fixæ Radices Purgationes Antimoniales, Vitriolatas & Mercuriales requirant, à quibus[m] meritò abstinere possemus, nisi melior eaq; innocua[n] præparandi via innotuisset, & huius sæculi medicorum Nutrix Intemperantia, spretâ auorum frugalitate, ad eorum vsum nos etiam inuitos adigeret.

a Mercurialibus & antimoniatis potiùs, exindè verò ſcammoneatis & colocynthiacis.

b Tam morbum, quàm ſymptomata.

c Vel non ablatarum, vel non correctarum.

d Vniuerſali.

e Non ſola qualitas cathartici communicatur liquori infuſionis, ſed inſidet & firmata eſt in peculiari quadam ſubſtantia, quæ purgationis & omnis operationis ſocia eſt: Quæritur autem 1. de ſubiecto facultatis purgantis, vbi conſiſtat? Non in qualitate Sola, quia illa facultatem mouet, & in ſeparatis elementis: Sic elementa vini ſunt, ignis ardens, ſiue aër igneſcens, aqua Phlegmatica & Sal Tartari terreſtris nempe portio, vinum integrum his iunctis conſtans, temperamenti proprietate moderatè calefacit, nempe igneſcere, non inflammari: At in ſpiritu ſeu aëre ſeparato ineſt ignis quidam actu, nulla inibi temperies, ſed pura quaſi qualitas, qualis in igne quæritur. Igitur hæc facultas, multò minus eſt in temperamento. Temperamentum eſt iunctorum & multorum contrariorū. Erit itaque in principio aliquo hypoſtatico, vel Sale, ſulphure, Mercurio: Sed potius in ſale Mercuriali, quàm in aliis, id quod apparet in extractis purgantium per ſpiritum aceti. Illa nimirum non æquè purgant, ac alia extracta, quare, exempli gratiâ, ſpiritus aceti, Sulphuris extrahit, interim ſal remanet. Diaphoretica autem vis cum conſiſtat in ſulphure, illa eſt per ſpiritum vini extrahenda. 2. Quæritur quomodo agant purgantia. 1. ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας humores attrahunt ex ſententia Galeni. 2. Facultatem expultricem ſtimulant. 3. Hæc propter ſubſtantiæ ſimilitudinem humores in corpore vel quanti-

Subiectum facultatis purgantis vbi conſiſtat?

Quomodo agant purgantia.

quantitate vel qualitate augent, vnde alterius accessionis natura pertæsa expulsionem molitur. 4. Siue solutio suis virtutibus mercurialibus, arsenicalibus, antimonialibus spiritibus stipatis, excutiendi officium designatur.

f In quibus purgationes nihil efficiunt.

g Specificis medicamentis spagyricè præparatis.

h Operationibus.

i Fermè in fine eius σύγχυσις.

k Scilicet purgantes fortiores.

l Ex toto.

m Scilicet crudis, & non rite præparatis.

n Chymica.

TVRPETVM MINERALE.[a]

Quia inter varia præstantissima, quæ hoc loco trademus, Purgantia, Primò in Mercurium incidimus, quamuis eius Impuritates profundius[b] *admixtæ sunt, attamen ingeniosâ adaptatione possunt tolli.*[c]

Philosophi Hermetici hunc Mercurium vulgi non niſi pro famulo[d] *& seruo fugitiuo quodam habuerunt hactenus: neque arbitrandum, illos in suis scriptis Philosophicis quemlibet accipere, & sine vllo discrimine propinare voluisse Mercurium. Vera illa Philosophica & Nobilissima Lympha haud sese multis offert, & non niſi Philosophis ancillari libuit. Hanc licet venantur plurimi, repererunt tamen pauci: In Phi-*

losophia Cabalistica per Virginem Mariam, sicuti Saluator noster per Fermentum medicinæ denotatur, quia affirmant illam Ante, In, & Post partum semper manere Virginem: Sed ad institutum medicum.

Vulgaris [c] *hic Mercurius certa præparatione, dosi & mixturâ* [f] *diuinum euadit Pharmacum, & in plurimis morbis longè efficaciùs operatur, modò eadem illi adhibeatur fides, quàm decantata illa superiorum temporum Panacea,* [g] *è Puluere cinnabaris natiui* [h] *tenuissimè triti, admixto croco & conchis confecta, in cuius examine minimo adhibito igne Mercurium adhuc crudum per fumum ascendere & nummum aureum dealbare olim multoties deprehendi.*

Ad præparandum Mercurium, variæ rationes fuerunt à Chymiatris excogitatæ: quorum aliqui (nec malè) per spiritum Salis communis, Aquas Fortes, Oleum Vitrioli, alij per se aut cum silicibus [i] *longitudine temporis perficere conati sunt.*

a Est omne medicamentum, quod fit è Mercurio purgatiuum. Apud plerosque chymicos Turbith vel Turpetum nihil aliud est, quàm Mercurius præcipitatus.

Turpetum quid?

b Magis opinione, quàm reipsa.

c Cum operatione legitima ductione manus coniuncta

coniuncta, verba sunt Seuerini in idæâ medicinæ.

d Quia ad præparationem auri vsurpant.

e Qui ex Hispania, vel Vngaria affertur, qui ex Polonia nimis aqueus & Hispanico longè inferior. Optimus ille est, cuius drachma in cochleari argenteo puro, super carbones posita, post euaporationem, maculam relinquit flauam vel albam. Sed qui cochleat denigrat, Purgari debet, antequam ad Vsum medicum adhibeatur. *Mercurij optimi nota.*

f Non miscetur commodè cum conserua, quia citra masticationem aliqualem vix sumi possunt; præcipitati verò omnes masticati dentes lædunt. *Cautela.*

g Habuit alias Anwaldinus Panacæam veram quam exhibuit, ab alio quidem confectam & acceptam secum attulit ex Italia, & multis eâdem in grauissimis morbis consuluit. Postea ne tandem omnem veram Panacæam perderet, composuit illud Pharmacum, quod Crollius refert, eique veræ Panaceæ particulam adiecit, vt hac ratione dictum Pharmacum de veræ panacææ viribus participaret. *Panacea Anwaldina.*

h Minij.

i Mercurij per silices præcipitandi sint ℥ ij. aut ad summum ℥ iij. Lapillorum ferè ℔ ij. instar fabarum, tantisper igne arenæ aliquoties circum volitando, detinendo, donec Mercurius planè fuerit præcipitatus & silicibus adhæreſcat, à quibus postea concussione separatur. Dosis à gr. iiij. ad vi.

Via præcipitandi Mercurium commodior & securior vix dabitur, quàm sequens.

Mercurius Præcipitatus.

℥ *Mercurij bene purificati* [a] *libram semis,*

cui affundatur ℔ j. Olei Sulphuris [b] per campanam facti & rectificati (Hoc enim oleum præ omnibus aliis corrosiuis eum optimè, & oleo Vitrioli longè potentius [c] præcipitat, & coagulat, ita vt maiorem etiam patiatur ignitionem [d]) compositum per duos dies in arena digeratur, postea per retortam vitream luto [e] munitam paulatim [f] destilla, liquorem egressum iterum affunde, & hoc tertiò reitera. Quartâ vice potest adhuc semel aliquid de recenti Sulphuris oleo affundi, [g] & circa finem aucto Igne inter destillandum ita abstrahi, vt retorta candescat, sic in ipsa destillatione præcipitatur [h] Mercurius in massam albam: Postea fracta retorta [i] exime illam, ac supra marmor tere, & aqua calida pluuiali destillata salsedinem diligenter abluе in vitro oris ampli: agitetur probè, & per horas quatuor semper aqua prius subsideat, antequam effundatur: edulcorationem toties reiterabis, quousq; nullam salsedinem in affusa aqua deprehendes, & Mercurium remanentem videas versum in puluerem flauissimum, [k] quem postea prius exiccatum phialæ oblongo collo bombyce claudendæ impones, & in ignem arenæ vehementissimum [l] per octo dies digerendum collocabis, si fortè adhuc aliquid de Mercurio non satis præcipitato immixtum esset, illud sponte sublimabit se in vi-

tri

tricollum, quod postea ferreo circulo candente franges, & superiorem partem, in quâ crudus Mercurius affixus hæret, cautè & leniter auferes, massam verò in fundo restantem eximas, & ter spiritum vini desuper incendas, & postea ad suos vsus reponas: Ita securè datur intra corpus.

Præcipitaui aliquando amalgamata Auri & Argenti seorsim, per duos annos, & quamuis puluerem rubicundum nanciscerer, tamen nondum erat debitè fixus, nec in vsum medicum commodè adhiberi poterat, sine vlteriori præparatione.

Qui volet eiusmodi præcipitatum per amalgationes intra tres vel quatuor menses bono igne adhibito conficere [m] videbit pulchras, cupressi instar, in ipso vitro crescentias, [n] & sæpius massam eximendo ac terendo habebit ignis violentiâ materiam terream, [o] postea per oleum Sulphuris, vt iam dictum, in puluerem flauum præcipitandam [p] & figendam.

Obseruationes.

1. *Signum veri præcipitati est, si cum auro [q] fortiter teratur, nec aurum inde dealbetur, sicuti ex contactu Mercurij fieri consueuit.*

2. *Non est necesse, vt sit omninò fixus, [r] ea enim ratione amitteret vim suam purgandi.*

3. *Nullus est præcipitatus qui non possit re-*

duci, [r] *si fixus plane esset, non posset in corpus humanum operari,* [t] *ratione cruditatis* [u] *suas operationes perficit.*

Vires.

Mercurius [uu] *est Balsamum Naturæ, in quo est virtus Incarnatiua, quæ mirabiliter renouat, & clarificat ab omnibus Impuritatibus corpus microcosmicum Lue venerea* [x] *infectum: vbi enim tota massa sanguinea in vniuerso venarum ambitu corrupta est & referta multorum morborum seminariis, tunc hæc metallica, vt ignis* [y] *attenuata, eam penetrãdi vim acquirũt, vt habitum totius corporis permeent.*

1. *Remedium est contra infirmitates causatas ex humorum putredine, & in morbis deploratis* [z] *vix experimur aliquid præsentius.*

2. *Educit omnes vitiosos humores, & cerebri defluxiones* [aa].

3. *Purificat sanguinem in venis, & medullam* [bb] *in ossibus.*

4. *In Hydrope est Remedium appropriatum, habet enim vim expellendi* [cc].

5. *In Podagra exhibetur cum Pillulis Ruffi* [dd] *& oleo mellis.*

6. *In Pleurisi cum specifico vehiculo* [ee].

7. *Contra venena & scabiem* [ff].

8. *In omnibus febribus continuis & intermittentibus, addendo semper quatuor vel quinque*

que guttas olei Vitrioli cum Pilulis Ruffi.

9. Catholicon est in expurganda Lue Venerea, [gg] huius enim horrendæ Luis solus ῥιζότομος dici meretur: radicitùs enim tollit & omnia vlcera Venerea, & similes fluxiones reiteratâ Dosi.

10. In Ictero [hh] nil præstantius.

11. Datur etiam in Peste, cum Pilulis pestilentialibus Ruffi.

12. In vlceribus [ii] malignis & fœtidis expurgandis commiscetur vnguentis.

Paracelsus in Luis curatione exhibuit cum Electuario de succo Rosarum, & Phædro cum spiritu Tartari successu felicissimo pustulas Venereas expulit.

Huserus p.m. [kk] affirmauit mihi, se, ex eius frequentissimâ exhibitione, nullam vnquam deprehendisse noxam, nisi quod interdum propter biliosas vomitiones, ægrotantes de dolore, aliquando etiam de ardore quodam gutturis ac oris, conquesti sint, qui statim adhibito leui gargarismo, [ll] vel vsu Terræ sigillatæ, si ardor in gutture fuit, sopiebatur.

Dosis & vsus.

A gr. 3. 4. 5. ad 6. in corporibus præsertim robustis.

Offertur cum Pilulis appropriatis [mm].

In doloribus capitis cum Pilulis Cochiis.

In doloribus brachiorum cum Pilul. de Hermodactyl.

Vel miscetur Extractis purgantibus nn.

In succo Liquiritiæ melius operatur, quàm in Theriaca: offertur etiam in Conserua Rosarum oo *aut in saccharo Rosaceo, vel deglutiatur in pane hostiario, superbibendo tantillum vini.*

a Mercurij purificatio docetur infra in arcano corallino. Fit autem ea per lixiuium calcis viuæ & cinerum clauellatorum, vel etiam per lixiuium saponariorum: Similis est ei, per acetum destillatum & sal commune, sæpius nimirum cum illis agitando mercurium, & vicissim à sordibus eluendo. Vide notas meas ad Tyrocinium chymicum Beguini à Gluckradio editas, lib. 2. cap. 13. Potior tamen & instituto magis conueniens est purgatio sequens.

PVRGATIO MERCVRII OPTIMA.

℥. Mercurij crudi q.v. affunde in cucurbita integra oblongiori, non decurtata, spiritum vini optimum ad supereminentiam duorum digitorum: Postea agita aliquandiu, sursum deorsumque acriter mouendo intra manus, & superius orificium cucurbitæ diligenter pollice inter agitandum obturando, videbis omnem mercurialem nigredinem in spiritu vini & ad latera vasis separari, spiritum vini nigredine infectum decanta, & recentem superfunde, ac vicissim identidémque agitando reliquam nigredinem sepata. Hanc operationem tam

diu

diu perfice, donec omnis nigredo ablata fuerit, quam in nonnullis mercuriis multa fæce inquinatis quarta ipsorum penè pars pondere æquat; Spiritum vini per Balneum euoca, relicta nigredine in fundo. Illum Spiritum vini iisdem operis, vel etiam aliis reserua. Hac purgatione mercurius nitidissimum & summè cælestinum colorem puritatis testem egregiè ostendit. Nigredinem autem illam non prorsus abiiciendam esse, sed ad pediculos & vermes necandos, pro cingulo asseruandum esse, quidam volunt.

b Quomodo oleum sulphuris per campanam fiat, docet Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis, lib. 2. cap. 4. sub titulo: spiritus sulphuris.

c Videtur nimirum sulphur ad præcipitationem, quæ fixationis quædam species est, magis idoneos habere spiritus. Verùm æquè sufficit spiritus vitrioli: neque nimirum caret potestate figendi. Deinde penè vnus idémque est spiritus vitrioli & sulphuris: ex eodem nimirum principio mercuriali vitrioli acido deriuantur. *Spiritus vitrioli & sulphuris non differunt.*

d Post absolutam præcipitationem.

e Non opus est.

f Lento igne.

g In noua, & optimè luto munita retorta.

h Relinquitur.

i Circulo ignito, vel filis sulphureis.

k Flauescit illicò, vbi aqua fuerit affusa.

l Non admodum tamen aliàs rursum fluit.

m Vt docet Tyrocinium chymicum Beguini lib. 2. cap. 19. sub titulo: Alia Mercurij præcipitatio.

n Scilicet ab ipso amalgamate.

o In fundo subsidentem.

p Præcipitatos alios & varios hûc transfer ex Tyrocinio, cum notis meis à Gluckradio editis lib. 2. cap. 13. Item præcipitatum egregium in disputatione chymicotechnicâ, à Rhenano secundò edita, sub titulo Solis è puteo emergentis, thesi 120. pag. 34. & 35. istius libri: Nos hîc superpondij loco etiam subiiciemus præcipitatos elegantes & multarum virium.

PRAECIPITATIO MERCVRII egregia.

Primò fiat aqua fortis ex nitri ℔ ij. vitrioli ℔ j. aluminis non calcinati, ℥ vj. Salis communis ℥ vj. misce, destilla & fiat more solito aqua, vt docet Tyrocinium l. 3. cap. 1. ♄ Mercurij purificati q.v. solue cum aqua, quantum soluere vis (NB. Soluendum de Mercurio, quantum nempe solui ab aqua potest, alioquin non libenter fit præcipitatio) mercurio sic soluto affunde aquæ fontanæ frigidæ ℥ ij. vel ℥ iij. & relinque aliquandiu in loco tranquillo, extra ignem per aliquot horas, vt ad fundum præcipitetur Mercurius sua sponte. Quod si igitur Mercurius se præcipitauerit, affunde multum aquę frigidæ, relinque ad subsidendum, aquam supernatantem effunde, & aliam affunde, & relictam aliquandiu vicissim deplue, ídque tantiper fac, donec nulla acrimonia in Mercurio præcipitato animaduerti queat. Hunc exime, & in matraciolo vel bocialo lati orificij, sine alembico leniſſimo igne digere, vsque ad siccitatem. Puluerem exsiccatum exime, & ad partem vnam huius præcipitati adde

acetj

aceti destillati acerrimi partes quatuor, pone in cucurbita probè obturata, & digere per diem vnum atque alterum in Balneo, tandem sine destillatione aceti, eodem modo in bocialo lati orificij exsicca & exsiccatum reserua. Dosis granum 1. ad v. vel vj. Potest etiam infantibus exhiberi granum vnum, contra alui obstructionem, si necessitas postulat. Non minus egregia est præcipitatio sequens, quamuis composita, magnarum tamen virium.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS Solaris.

℞ Auri puri & optimè purgati ʒß. redige in crusculos tenues, & more solito solue in aqua Regia, ex sale communi, non verò ammoniaco, quia illud mercurium volatilem reddit. Vitri antimonij ʒß. & Mercurij probè mundati ℥iij. in aqua forti solue, singula nempe seorsim ac in separatis vitris, ita tamen, vt solutiones omnes probè sint claræ & transparentes. Omnes istas aquas confunde, & aquam abstrahe per alembicum, & nouam aquam Regiam affunde, sæpiùs & identidem euoca, idque fac tantisper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina penitùs nullum fumum de se emittat. Quo signo præsente totum præcipitatum diligenter sub tegula calcina, sic nimirum spiritus aquæ Regis omnes exploduntur & dissipantur. Tandem ab eodem spiritum vini sexies destilla, donec quodammodo figitur Mercurius. Denuò sub tegula igniendus & lente calcinandus.

Vsus.

1. In morbo Gallico summum est remedium mundificatiuum. Mundificat enim sanguinem in venis, medullam in ossibus, & quicquid in carne,

neruis & sub cute latet immunditiei, expurgat.

2. In hydrope magnum est solamen: Quia aquam ducit, & fontem exsiccat.

3. Caducis prodest.

4. Colicam sistit.

5. Quartanis medetur.

6. Ictericis conuenit.

7. Ectichiomene, cancrum, fistulas & alia vlcera curat.

8. In peste & venenis opitulatur.

AVRVM VITAE.

℞ Aquæ fortis, ex vitriolo, nitro & alumine ana factæ ℥ iiij. Salis Ammoniaci ℥ j. misce & destilla ex alembico per arenam, vt fiat aqua Regis. In huius ℥ ij. dissolue auri finissimi ℥ß. & solutionem reserua in calido: Deinde in aquæ fortis communis ℔ j. dissolue Mercurij crudi bene purgati ℥ vj. Solutionem postea vtramque tam auri, quàm Mercurij simul misce, & illicò omnia apparebunt nigerrima, deinde ex arenâ per alembicum destilla lento igne, sed gradatim aucto, donec, quæ in fundo sunt, rubescant, & spiritus euaporasse videantur, tandem auge ignem, vt subtus cucurbita aliquandiu candeat. Exime & puluerem sub capula in catillo subinde cum ferreo baculo misto, calcina, donec spiritus ab aqua forti probè separati fuerint. Tandem aquâ dulci omnem salsedinem aufer, & postquam extremò spiritus vini correctus ab eodem sæpius per cohobia destillatus fuerit, puluerem auri vitæ serua. Vsus eius egregius in peste, & aliis morbis plurimis.

PRAE

PRAECIPITATVS LVTEVS *diaphoreticus.*

Mercurium, per salem communem & vitriolum sublimatum, vt docet Tyrocinium chymicum Beguini, cum notis meis à Gluckradio editis, cap. 18. lib. 2. sub titulo Mercurius sublimatus, ℔ istius Mercurij q.v. coque in aqua fontana, ebulliendo ad ignem lentum: deinde in hanc solutionem claram & puram, à fæcibus nempe restantibus, per inclinationem vel etiam per filtrum separatam, guttatim immitte olei Tartari per deliquium factum ex sale eius, q.s. ac statim præcipitatur Mercurius ad fundum instar pulueris lutei coloris. Deplue aquam per inclinationem, & pulueremem aqua destillata vel pluuiali vel fontana aliquoties eluendo edulcora, donec aqua, quâ eluitur, retineat nihil saporis acris. Postremò pulueremem sedulò & quidem lento igne exsicca & serua. Huius vis saltem est diaphoretica à gr. v. vj. ad vij. in theriacâ vel mithridato, aut horum alterutrius extracto, datur ieiuno stomacho bis in hebdomade. Mirificè soluit omnes obstructiones inprimis verò icterum. Igitur eius vsus loco alicuius digestiui, adde oppilationes internorum viscerum, sæpenumerò grauissimorum morborum caussas aperiendas, admodum vtilis & necessarius. Est præterea validum contra ipsa venena experimentum. Quomodo autem præcipitatus, cum Mercurio sublimato ad dulcedinem, & tandem etiam ad vim purgantem sit transferendus, ostendendum erit paulò post, vbi de Panchymagogo dulci agendum. Hisce formulis etiam præcipitatum, qui est Luis venereæ proprius, cuius mentionẽ

Dosis & vsus.

feci in notis ad Tyrocinium chymicum Beguini, à Gluckradio editis lib. 2. cap. 15. & cuius genuina descriptio habetur in thesibus medicochimicis posterioris calami, eius descriptio est sequens.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS Antivenereus.

℞ Mercurij purgati ℔ j. dissolue in s. q. aquæ fortis factæ ex vitrioli ℔ iij. & salis Petræ ℔ ij. postea destilla per alembicum ex arena aquam & spiritum sensim. Postquam aliquantulum spiritus desinere incipiunt, auge ignem, vt vitrum parum candeat, ac spadiceum quodammodò appareat: sic enim in alembico & ad spondilia cucurbitæ ex Mercurio flores inutiles flaui & subrubei sese eleuant. Omnibus refrigeratis exime & frange cucurbitam, reiectis ad spondilia floribus inutilibus, & inuenies rubeum puluerem in fundo, quem tam diu in aqua calida in patopside terrea laua, donec nihil acredinis supererit. Deinde eidem puluere exsiccato affunde oleum salis Tartari ad supereminentiã duorum digitorum, abstrahe iterum ter destillando in arena phlegma. Sed tertia vice auge ignem, etiam fundo cucurbitæ paululum ab igne rubescente, atque hoc modo adscendit Mercurij quædam portio cruda, seu viua quæ omninò separanda. Relictam in fundo materiam contunde, & aqua dulci calida toties elue, donec nulla salsedo, nullæque sordes amplius relictæ fuerint solo nempe puluere rubeo relicto, quem exsiccatum & in cucurbitam positum imbibe cum aquâ ouorum, ac septem vicibus eandem ab eodem in arena per alembicum abstrahe. Relictum in fundo aqua calida aliquo-

ties

ties laua, affusúmque spiritum vini rectificatum septies inde destilla cohobijs tot repetitis. Tandem exempto pulueri alcohol vini affunde, vt benè humectetur, quod admoto igne succende, & tamdiu spatula ferrea moue, donec ardendo consumptum sit. Istius præcipitati ℥ pro dosi gr. iij. vel v. Pro vehiculo verò addatur scammonij præparati, cuius præparationis descriptionem infra de purgantibus tradam, vel Panchymagogi mei, tantum, quantum sufficit ad formandas pillulas. Potest quoque admisceri succus Glycirrizæ. Hydropi vnicè medetur præcipitatus, primo loco à me adiectus, & in diagridio à gr. iij. ad gr. v. exhibetur. Oportet autem vt ex instituto morbi primo exhibeatur Turbith, postea verò diuretica adiiciantur. Hoc nimirum semper in hydrope faciendum est perito Medico, vt prius per aluum subducere sataget aquam, ter aut quater exhibendo catharticum diebus continuis vel intermediis, quam per Vrinam: Secus omne serum ad vreteres & renes deuoluitur: Vbi postea per aggregationem sæpe pertinaciſſima symptomata suboriri solent. Sed de his omnibus infra de specifico hydropico. Quomodo verò nonnulli præcipitati sub variis coloribus apparentes fieri soleant, appendicis loco subiungere placet. *Cautela.*

I. MERCVRIVS GRISEVS *tantum purgans.*

1. ℥ Mercurij præcipitati communis flaui vel albi, sæpiùs cum aqua rosarum abluatur, exsiccetur: postea cum spiritu vini optimo imbibatur, & addantur æquales partes Camphoræ cum spiritu vini, soluta coniungantur ac vicissim lento igne spi-

ritus vini inde euocetur ad ficciratem; & Mercurius euadet gryseus. Huius dosis à gr.iij.ad vj.cum extracto Theriacæ mistus, ad horas 6. ante paroxysmum exhibitus, mirificè pellit omnes febres, per secessum tantùm operando. Est etiam in peste, morbísque epidemiis aliis, præsertim verò in sudore Anglico preciosa Antidotus.

II. MERCVRIVS INCARNATVS *præcipitatus.*

Solue ℥ j. Mercurij viui bene purgati, in ℥ ij. aquæ fortis, solutioni adde aquæ communis calidæ ℥ iij. ac infunde postea vrinam sani hominis recentem, tantum, quantum ad deliquium ipsius Mercurij requiritur. Præcipitabitur Mercurius Incarnatus, qui aliquoties aqua edulcorandus, solùm per secessus mouet. Dosis à gr. vj. ad xj.

III. PRAECIPITATVS LVTEVS.

Simili modo super mercurium in aqua forti communi antea infunde aquam communem, postea paulatim oleum Tartari correctum guttatim adde, & præcipitabitur Mercurius instar Luti, qui probè à corrosiuis per aquam simplicem vindicatus, nihil aliud in corpore, quàm per inferiora impuritates exturbat. Dosis gr. vj. ad x.

IV. PRAECIPITATVS VIRIDIS.

In aqua forti communi solue mercurij viui mundificati ℥ iij. In eadem solue Veneris ℥ ß. ac coniunge solutionem, deinde ex arenâ destilla aquam fortem, vrgendo paulò vehementiùs in fine ignem, vt maxima pars spirituum tollatur. Quod reliquum fuerit

fuerit in fundo, exsicca & digere cum spiritu aceti in Balneo per diem & noctem. Vt imò ebulliendo, vt potissima pars Mercurij in aceto soluatur, acetū imprægnatum ex Balneo lentè destilla, & præcipitatus viridis in fundo restitabit. Non est eluendus, sed rectà exsiccandus. Est specificum in gonorrhęa virulenta, iam iam ad præcipitium Luis veneteæ declinante. Dosis à gr. ij. iij. ad viij. Datur in Conserua rosarum manè. Et licet Gonorrhæa cessare visa sit: redit tamē ab hoc specifico exhibito. Ideóque doses conuenientes tamdiu singulis diebus iterandæ, donec omnis fluxus fuerit sedatus & sublatus. Mouet nimirum simul hoc Pharmacum gonorrhæam, & eandem tollit. Vide Praxin chymiatricam editionis nostræ pag. 212. de Lue venerea.

NB. Cautelam de Mercurio & Antimonio. *Cautela.* Mercurius nocet biliosis, qui admodum humiditates ad se allicit, id quod videre est in vlceribus & affectibus internarum partium. Hinc freno ablato bilis, magis efferuescit. Quod autem mercurius in biliosis, hoc antimonium in pituitosis, nec vnquam exitus votis respondet, si promiscuè propinentur.

q Hac ratione nimirum mercurio nonnihil de sua pristina natura, quam habet ad aurum, perdidit. Melius igitur præcipitatus, securiúsque intra corpus assumi potest.

r Vt vehementem sustineat ignitionem.

ſ Ad pristinam faciem, ad volubilitatem, Daß er wieder lebendig werde.

t Purgando.

u Non totalis & annatæ, sed aliquantulum imminutæ, quam spiritus salini, per quos vel præcipi-

tatur vel ſublimatur, illi præſtiterunt.

vv Dextrè præparatus.

xx Præſertim.

yy Et ſalium cooperantium.

zz Vbi ſcilicet purgandum vel reſoluendum.

Cautela. *aa* Quos etiam cauſatur, intempeſtiuè exhibitus; ſi præſertim ſaliuationes excitat, vbi illæ non requiruntur. Extra nimirum morbum venereum omnes ſaliuationes ſunt cerebro inimicæ.

bb Et quod in muſculis, cute, & ſub cute latet, expurgat.

cc Aquam ſeu ſerum.

Pilulæ Ruffi. *dd* Potius in pilulis de Hermodactylis. Pilulæ Ruffi ex Ægineta lib. 2. cap. 36. ℞ aloës, ammoniaci ana ʒj. myrrhæ ʒß. cum ſucco limonum fiat maſſa.

ee Cum aqua florum papaueris Rhæados, cardui benedicti, cardui mariæ. Ad pleuriſin & aſthma imprimis eſt conducibilis Mercurius præcipitatus cum auro. In robuſtis doſis eius eſt gr. ij. primo die, iiij. ſecundo die, & vj. tertio die in extracto vel pilulis de agarico, quantum ad incorporandum in formâ pilularum ſufficit, propinatum. Is & infantibus tuſſientibus & anheloſis, ſeu præcordiorum plenitudine (Herꝛngeſpan) laborantibus mirificè prodeſt. Si exhibeatur primo die gr. ß. ſecundo gr. j. tertio gr. jß. in aliquo ſyrupo pectorali.

ff Et peſtem.

gg Cuius alexicacus eſt, non per illinitionem aut fumigationem, vt Itali faciunt.

hh Cui tamen mirificè opitulatur præcipitatus luteus diaphoreticus, de quo ſupra.

ii Præcipitatus in vlceribus malignis & fætidis

expur-

expurgandis, melius commiſcetur oleo communi, quàm vnguentis & quidem hoc modo. ℔ Olei communis vel Roſacei ℔ j. Mercurij præcipitati ℥ j. coque in ſartagine igne lento, donec oleum fiat obſcurè nigrum, poſtea decanta & ſerua in vitro: hoc oleum Vnguentis mixtum, vel etiam in petiis per ſe fiſtulis, & aliis locis vlceroſis applicatum, maximè ſanat.

kk Johannes Huſerus, Medicus Electoris Colonienſis, qui edidit opera Paracelſica.

ll Ex ſaluia, floribus prunellæ, ceruicariæ & aliis abſtergentibus.

mm Omnium optimè exhiberi poteſt cum Reſina ſcammonij ritè præparata, de qua infra.

nn Quale eſt extractum Panchymagogon vegetabile, cuius deſcriptio infra tradetur.

oo Non probo, quia iſta adhuc maſticantur in ore, & ita ſaliuationem excitant.

ARCANVM CORALLINVM Paracelſi, [a] ſeu Mercurius Sublimatus rubeus non corroſiuus.

℔ *Mercurij* ℔ *j. purgetur* [b] *per lixiuium è calce viua & cineribus clauellatis ſexies, vel ſepties, poſtea cum ſale & aceto tamdiu lauetur, donec in colorem caleſtem abierit, & ſic erit paratus ad ſublimationem.*

℔ *Iſtius purgati* ℔ *j. Salis Petræ (quod tamen diligenter purificatum* [c] *& ſeparatum ſit*

ab omni Sale vulgari, [d] *alioquin ſublimatus puluis fieret ſupra modum corroſiuus: Examen ritè ſeparati Salis poteſt fieri in hunc modum, ſi Sal Petræ ſupra laminam ignitam totus incenſus auolet, nullo Salis veſtigio remanente) & Vitrioli ad rubedinem calcinati* [e] *ana* [f] ℔ *ij. pulueriſentur omnia & miſceantur, irrorentur ſaltem aceto deſtillato acerrimo, & cum piſtillo ligneo bene ſimul incorporentur, donec mortificatus* [g] *videatur Mercurius: Maſſam poſtea totam impone lutatæ Cucurbitæ* [h] *mediocris capacitatis, verùm parietibus Cucurbitæ non maculatis* [i] *aut prius probè abſterſis, deſtillatio in arena* [k] *inſtituatur, per noctem adhibeatur ignis, vt phlegma aceti egrediatur, poſtea ſucceſſiuè augendo & continuando ignem ad 24.* [l] *horas ſublimatio continuetur: in capitellum* [m] *ſubnigro colore aſcendet Mercurius viuus, in medio alembici puluis erit flaui coloris, paulo ſupra materiam* [n] *rubicundi: Effracto vitro collige ſublimatum puluerem omnem, ſcilicet tam rubeum, quàm flauum, & accipe* ℔ *j. Salis Petræ & Aluminis calcinati* [o] *tantundem (calcinatio Aluminis in tigillo fiat modo vulgari, non ita vehementi igne, ne ſpiritus euaneſcant) terantur omnia & impaſtentur, vt antea, ſaltem humectando cum prioris deſtillati aceti phlegmate, ſublima denuò in nouo alembi-*

co vt

co vt prius: In continuo igne ſpatio 12. *horarum* [p] *abſoluitur operatio, & puluis aſcendit, infra rubicundiſſimo colore, paulo ſupra flauo, & in capitello nigricante: Poſtquam omnia refrixerunt, vitro rupto ſingula cautè eximantur: quod rubrum eſt ac inferiori loco parietibus vitri adhæſit ſupra caput mortuum, purum eſt & maturum,* [h] *hoc ſeorſim colligatur & edulcoretur aquis Cordialibus,* [r] *vltimò incendendo deſuper aliquoties Spiritum vini: Flauum ſeorſim collectum poteſt etiam in tigillo mediocri ſaltem igne calcinari, vt rubeſcat, & poſtea dicto modo edulcorari:* [f] *Fæces nigræ in capitello cum capite mortuo in fundo abiiciantur* [t].

Magnum Paracelſi ſecretum & inuentum.

Huſerus prætulit hunc Sublimatum Turpeto, illoq; in multis deſperatis morbis felicissimè vſus eſt.

Vſus & Doſis.

In Hydrope.

Morbo Gallico [u].

Podagra.

Doſis à tribus granis ad quinque, in Theriaca, ſucco Roſarum, Pilulis Catholicis [uu].

Inſuper ſunt duo ſecretiſſimi [x] *modi tractandi Mercurium pro medicina corporis.*

In primo modo Mercurius, ſine vlla additio-

ne, certis instrumentis per se redigitur in Cinnabarim rubicundissimam.

In secundo modo mortificantur corrosiui spiritus Vitrioli & Salis in Mercurio sublimato, è quo miro & simplici artificio homogeneo fit puluis Crystallinus planè insipidus: Vnum è præstantissimis Catharticis, per se, vel cum aliis Catapotiis, in vsu medico radicaliter omnia noxia è corpore humano pellens. Hoc illis non videbitur mirum, qui sciunt Mercurium esse balsamum Naturæ, in quo est virtus Incarnatiua & Regeneratiua, mirabiliter renouans & clarificans ab omnibus Impuritatibus.

a Libauius posteriori tomo arcanorum chymicorum, malè consarcinatorum, hoc arcanum corallinum, ab autore nostro Paracelso attributum, negat ipsius esse, sed vel Crollium vel Huserum inuentorem esse affirmat, quia in Paracelsi operibus sic non extet, & ipse corallini alterius faciat mentionem in libro 3. de malè curatis ægris restituendis cap. 25. Quod vtrumque prolationis argumentum nullum est. Etsi in publici iuris factis scriptis & operibus Paracelsi non extet, nec conuenit cum Corallini descriptione, quam Paracelsus in prædicto libro 3. de malè curatis ægris restituendis posuit, autorem tamen ipsum Paracelsum ostendit tractatus, quem ipse clauem & manuductionem in suos libros indigitare voluit, ad quendam amicum scriptus, sed à nullo hactenus euulgatus, sed apud paucos, inprimis Huserum, qui scripta Paracelsi edidit,

didit, deliteſcens, nuper verò à Rhenano in libello Solis è puteo emergentis aliquota parte euulgatum. In principio quidem & fine eiuſdem deſcriptionis, ad chirurgiam ſuam lectorem remittit, vbi nempe de arcano corallino agens, eius vires vberiores tradidit, ſed nuſpiam veſtigium eius apparet, niſi quod de corallato ſupra allegato loco egerit, parum aut nihil huic deſcriptioni reſpondente. Quod ſi itaque Libauius clauem Paracelſi vidiſſet, vel ſaltem Geberi librum fornacum & in eo caput 9. legiſſet, vtique intellexiſſet, & olim notum fuiſſe, quomodo Mercurius ex ſale petræ & vitriolo ſublimetur rubeus & ſplendidus.

b Mercurius vt ritè purgari poſſit, vide ſupra de Mercuriis præcipitatis.

c Si vis probare nitri bonitatem, mitte nitrum in carbonem ignitum, ſi omne auolauerit, bonum: ſi autem aliquid remanſerit, malum. *Nitri probatio.*

d Aduentitio.

e Hoc eſt, Colcotharis.

f Si fuerit Vitriolum Veneris aut Martis.

g Nuſpiam appareat.

h Terreæ.

i Ab materia indenda.

k Vel igne nudo ſeu aperto.

l Vel amplius.

m Cucurbitæ.

n Non ad latera.

o Eſt totaliter tantùm peragenda, ne, ſi leuitet tantùm calcinetur, reuiuiſcat Mercurius, ſi fortiter, ſpiritus euaneſcant.

p Extremis duabus horis fundo ipſius cucurbitæ incandeſcente

q Quia mercurius adeptus est corallinum colorem.

r Melissæ, borraginis, bugloss æ, anthos, rosarum violarum, &c.

ſ Aut quod melius, pulueres tam flaui, quàm rubei, inuicem misti, ponuntur in phiola, igne arenæ per aliquot dies & rubescent.

t Hoc est, tamen asseruentur, qui mercurius exinde potest viuificari.

MODVS ARCANI CORALLINI præparandi compendiosior.

Ingeniosa quorundam sagacitas alium adinuenit conficiendi arcani corallini modum, eo, quem autor noster posuit, multo faciliorem & præstantiorem. Apparatus est eiusmodi. ♄ Caput mortuum ex aqua forti ex Vitriolo & nitro ana facti q. p. & ex eodem aqua calida fontana salem extrahe. Huius salis probè exsiccati ♄ ℥ vj. Mercurij crudi probè purgati ℥ ij. Nitri purificati ʒ ij. Misce & tere omnia simul cum aceto imbibendo, donec in salia ista mercurius absumptus fuerit. Deinde ex cucurbita cum alembico, more solito, sublima, & primò cum aliquota parte mercurij crudi sublimabitur pars quædam alba, quædam lutea, quædam crocea, quædam verò rubicundissima, sine omni corrosione, collige croceam & rubeam abiectis cæteris, & mixta pone denuò in phiolam vel matracium, & in arena etiam extremè feruidâ aut aliter sublima per se, vt omnia summè rubefiant, postea elue siue edulcora, & desuper spiritum vini accende. Eius dosis est vt antea. Tollit scabiem, vlcera, cancrum, fistulas.

fistulas. Est vera metallorum Theriaca. Vocatur Paracelso Laudanum mercuriale siue metallicum.

MODVS CONFICIENDI ARCANVM corallinum compendiosissimus.

℞. Mercurij probè loti & optimè purgati ℥ iiij. Spiritûs nitri optimè rectificati tantundem, solue mercurium lotum, vt nihil supersit: Solutionem in phiala satis apta & longioris colli, coque in arena & progreditur ipse spiritus partim rubeus, partim albus, ipséque mercurius paulatim sese ad fundum in crystallos sistit, coque continuè ebulliendo, donec omnis spiritus ablatus sit, & ipse mercurius in fundo resideat instar lapidis albi. Hunc exime postero die & tere minutissimè, videbísque quantitatem mercurij ℥ j ß. auctiorem, huic in phiala affunde recentem spiritum nitri, & coque vicissim per diem integrum. NB. In hac coctione vix videbis ipsum ebullientem, nisi quod interdum cum impetu & stridore quasi surgat, totum sese eleuando, sed nihil nocet: perge coquendo, ac tertiò superaffunde tantundem spiritus Nitri, vt antea, & coque tertiò, ac id quidem igne auctiore. Spiritus nitri transit quidem per collum, sed sine rubedine, nec etiam fortiter ebullit, perge ita donec omnis spiritus nitri sit ablatus. Videbis in fundo Mercurium corallatum elegantem, quem tandem igne leni calcina paululùm igniendo. Dulcis est sine omni corrosiuo, cuius vsus est idem, & quidem felicior, qui in hoc Crolliano.

Pone in phiolâ Hermeticè sigillatâ ad calorem cinerum integrum octiduum, extrahitur tinctura auri, instar sanguinis rubea, quam denuò relicto in

fundo albicante auri corpore, in alia phiala hermeticè sigillata, coagula lento igne in athanore in lapidem rubeum, quem super lapide porphyrio in loco frigido humido solue in oleum, quod denuò reiectis fæcibus coagula, & tertiò eandem coagulationem repete. Est summum elixir vitæ, & laudanum mercuriale probè in vitro seruandum. Eius dosis gr. j. cum extracto theriacæ & puluere liquiritiæ q. s. ad incorporandum in formam pilularem, superbibito hausto vini in quolibet morbo, repetitis, si necessitas flagitat, dosibus. NB. Corpus albicans auri in fundo remanens phialæ, quod Luna fixa nominari solet, pristinum colorem recuperat, si per antimonium fundatur. Vide Paracelsi chyrurgiam magnam.

Vsus & dosis.

LAVDANVM MINERALE D. Hartmanni.

Ex arcano corallino deinceps etiam aliud, & quidem præstans admodum alexipharmacum fieri potest. Extrahe illud cum aceto destillato, in leni calore, tamdiu donec acetum fiat coloris lutei; postea seuoca inde acetum, & ex relicto extracto rubedinem cum spiritu vini extrahe, quo ablato manet puluis rubeus, quem serua. Eius grana ij. in conuenienti liquore in morbis etiam deploratis propinata vesperi laxant aluum, tandem sudorem & somnum conciliant, vocatur mihi Laudanum minerale.

u Item scabie, vlceribus, fistulis.

vv Vel in extracto Panchymagogo vegetabili, vel extracto Trochiscorum alhandal.

x Duo isti modi tractandi mercurium, quos au-

tor

tor noſter recenſet, ſed non explicat, digni ſunt, vt ſciantur & tractentur, dum hæc ſcribebat erant ſecretiſſimi. Nunc omnibus noti. Primus modus eſt præcipitatio per ſe, ſine additione alterius cuiuſdam rei, compendioſa tamen, nec multum operæ requirens, modò inſtrumenta etiam affabrè facta ſint. Secundus, eſt Mercurius dulcis, vt vocatur à Beguino, ſeu Panchymagogon Quercetani, ex mercurio ſublimato & argento viuo, crudo purgato certis ponderibus coniunctis, & denuò ſublimatis, præparatum.

MODVS PRAECIPITANDI Mercurium per ſe.

Fiant in officinis Vitrariis compreſſæ & latæ phiolæ, intus vix latitudinem vnius cubiti altæ ac anguſtiſſimi vix acum admittentis orificij, iuxta latifundium immittatur mercurius crudus, probè & planè purgatus, vt tandem fundum cooperiat, & pars vitri aliquota ſaltem à ſuperiori tegumento vacua remaneat. Eam igitur definitè admodum in arenam ad æquilibrium colloca, vt nullibi mercurij quantitas altior depreſſiórque propter ſitum forſan inæqualem, exiſtat, ac coque primùm lento, poſtmodum fortiori igne, donec ſponte ſua in pulueren rubicundiſſimum inſtar cinnabaris abeat, qui edulcoretur ſedulò aquis cordialibus vel ſpiritu vini, exhibeatur à gr. iiij. ad vj. Sudores valdè mouet, & luem veneream ſepties vel ſexies exhibitus, penitus eradicat & eliminat, ſi cætera quoque ad hanc curam neceſſaria in promptu fuerint. Febres præterea etiam omnes planè, tam continuas, quàm intermittentes, tollit.

MERCVRIVS DVLCIS, *Panchymagogon Quercetani.*

Mercurius dulcis Draco mitigatus, vt vocatur ab autore Tyrocinij chymici Beguini lib.2.cap.18. fit ex mercurio sublimato & mercurio crudo certis ponderibus coniunctis, & de nouo sublimatis. Hoc nimirum modo corrosiui spiritus in sublimato per homogeneum artificium tolluntur, hoc est per Mercurium viuum mortificantur, ac totum cõpositum inde ἄποιον, hoc est sine sapore aliquo acri conficitur, sed ad dulcedinem tendente: de eo legatur Quercetanus in Tetrade grauissimorum affectuum capitis. Tyrocinium in allegato loco addit in præparatione sua Colcothar, hoc est Vitriolum ad rubedinem calcinatum, sed nulla cum necessitate. Per se enim sine alterius rei alienæ additione facilè per sublimationem coëunt.

Modus itaque est talis. ℔. Mercurij sublimati puri & sinceri, vt docui in notis ad dictum caput Tyrocinij à Gluckradio editis, ʒ viij. Mercurij probè purgati ʒ vj. terendo inuicem, partem post partem, misce in mortario lapideo, donec in sublimatum Mercurius viuus absumptus fuerit, deinde sublima ex phiola, ad medietatem tantùm impleta, in arena, donec totum ad superiorem phiolæ capacitatem adscenderit, id quod plerumque spatio viij. vel x. horarum fit. Fracto vitro Mercurium crudum hac primâ destillatione simul prodeuntem curiosè aufer, residuum denuò priore pacto sublima, ídque tertiò aut quartò repete sine vlla additione rei externæ, & euadet sublimatus instar crystalli pellucidus, qui omnem acrimoniam subitò depo-

depoſuit. Spiritus nimirum vitriolati in Mercurio ſublimato reſtantes & vigentes, per homogeneum artificium, vt autor loquitur, hoc eſt, per Mercurium crudum currentem rectificatur. Non nimirum actione & paſſione illa mutua miſtionis & triturationis illi ſpiritus diſcedunt, & puluerem relinquunt quaſi mortuum, ceu Libauius exiſtimat: Sed planè emoriuntur, vt iidem vel aeres alij ſpiritus ab aliis ſolent mortificari. Finitis ſublimationibus maſſa denſior in puluerem redigitur ſubtilem, aqua roſacea ſæpius eluendum. Eius grana xv. ad xx. vel xxx. in robuſtis, cum extracto aliquo purgante, vt extracto Trochiſcorum alhandal gr. iiij. aut v. in pilulas paruas conformata, dentur. Omnes humores noxios ſine aliqua perturbatione expurgat. Exhibetur in omnibus affectibus, ac dari ſolet conuenientiùs poſt mediam noctem. Euidentior eius eſt operatio, ſi ad grana xvi. huius admiſceantur gr. ij. florum butyri antimonij, ſeu mercurij vitæ, probè prius & diu inuicem terendo piſtillo, non metallico, nec ligneo, huic nimirum adhæreſcerent, & poſtea doſes in pilulas conformando (3. horas debent teri, & ita melius operantur, quò magis teritur, eò maior eſt operatio, nec nimirum vomitum ciet) poſſunt ſecundo die repeti. Si nihil vitij adeſt, nihil expellit. Poſt aſſumptionem quieſcendum eſt. Hoc medicamento quidam ſingulis menſibus vſi ſunt. *Doſis.* *Vſus.*

NB. Non exhibendus eſt in aliquo vehiculo, vt liquore, ſed tantùm in forma pilularum. Tyrocinium etiam chymicum ſubſtituit alium Mercurium dulcem, ſed mancum. Huius redintegratio eſt huiuſmodi. *Cautela.*

MERCVRIVS DVLCIS ALIVS.

℞. Mercurij crudi, & Reguli antimonij, cum mercurio ſublimato ad butyrum eliciendum facti, ℔ß. Vitrioli rubificati ℥ iiij. ſalis fuſi ℥ vj. Miſce ſimul, & in ſublimatorio vitreo deſuper funde aquæ fortis (in repetitionibus aqua fortis non adfundenda eſt, ſed ſaltem ſublimatum cum capite mortuo miſcendo) aſcendit mercurius albiſſimus ſublimatus, quem denuo cum capite mortuo miſce & tandem ſublimato denuò, & tertia vice repetito. ℞. Huius ſublimati ℥ iiij. adde eiuſdem Mercurij viui ex regulo antimonij facti, folior. lunæ & talci læuigati ana ℥ j. Fiat puluis, ſublima in phiala, vt ſupra, ex arena quatuor vicibus. Poſtea puluerem mercurij in phialam recentem conde, & in arenis calidis per integram horam, vel etiam vlteriùs ſublima: ſic nimirum egregiè albeſcit. Morbum Gallicum recentem perfectè curat. Singulis octo vel decem diebus eius gr. vj. ad xv. in pulpa pomi aſſi exhibendo, & diætæ conuenientis regulam obſeruando.

Alij modi mercurium dulcem præparandi. Poſſunt præterea alij Mercurij dulces fieri, eàrundem vel maiorum vitium. Sic nimirum.

Si I. Mercurius crudus probè purgatus in ſpiritu nitri, de quo autor infra, ſolutus, & viciſſim abſtractâ per deſtillationem aquâ exſiccatus edulcoratúſque, poſtremóque cum alio mercurio crudo æquali pondere aliquoties ſublimatus fuerit, dulcis fiat, & lentè per inferiora purget, doſis à gr. vj. ad xij.

II. Eodem modo ſi Mercurius præcipitatus luteus, quem ſupra ad præcipitatum autoris addi-

di, per

di, per se sublimatus fuerit, dulcescit & in parua quantitate octo scilicet granorum ventrem mouet.

Aqua ad scabiem, fistulas, vlcera maligna. Postremò vt & hoc addam, ex omnibus hisce mercuriis dulcibus potest parari aqua vtiliſſima ad fistulas & vlcera maligna, non tantùm detergenda, sed etiam cicatrisanda; præcipuè verò in lue venerea, quia talia inueterata nullam curationem perfectam, quoquo modo, nisi mercurialia admista fuerint, admittunt. Valet etiam ad scabiem sine noxâ penitus curandam. Fallopius appellat aquam aluminis. In aquam bullientem proiice calcem viuam recentem, & relinque aliquandiu, aquam supernatantem filtra, & in ℔ j. eius ebulliendo dissolue Mercurij dulcis ʒ j. cola, & prædictis vsibus asserua, eluendo nimirum eâ aquâ. In omnibus inflammationibus prodest, item in vlceribus Gallicis, item in apertis & nigris.

FLORES [a] BVTYRI Antimonij.

℞. *Antimonij Vngarici, & Mercurij sublimati* [b] *ana* [c] ℔ *j. terantur* [d] *ac misceantur diligenter, & in retorta vitrea luto* [e] *obducta in arena mediocri igne destillentur, tunc liquor* [f] *instar Butyri seu glaciei egreditur, si concrescit in collo retortæ, vt sæpe fieri solet, tunc admota pruna forcipe comprehensa liquescat, ne obstructione* [g] *impediatur destillatio.*

Hunc liquorem vulgò [h] *vocant Mercurium Vitæ, cùm tamen sit summè corrosiuus: Et fuerunt quidam* [i] *ita temerarij, qui cum illo impunè luserunt* [l] *de corio humano.*

Si aqua calida illi affundatur, tunc Salia corrosiua [m] *resoluuntur, & flores albi* [n] *petunt fundum, qui diligentissimè ab omni salsedine multoties aquâ calidâ* [o] *edulcorandi: Ille puluis siccus seruatur ad vsum medicum, & in complexionibus fortibus exhibetur maiori cum successu intra corpus, quàm vulgares Antimonij flores albi per sublimationem præparati* [p].

Qui Butyrum illud Antimoniale prius volet rectificare, [q] *antequam aquam affundat, ei liberum esto: Ita enim habebit flores candidiores.* [r] *Num in Chymia* [s] *aliquid præstare possit hoc oleum, iudicent ij, qui illud cum auro radicaliter soluto fermentare, & per rotam Philosophicam,* [t] *secundum artem requisitam deducere norunt* [u].

Vsus & Vires.

In Peste.

Capitis morbis.

Febribus, [uu] *si fortè moueant vomitum, non formidari debet* [x].

Lue Venerea [y].

Lepra.

Hydrope,

Hydrope, [z] *vbi plerunque sine vomitu per inferiora suas operationes perficit.*

Vlceribus malignis.

Dosis.

Duo, tria vel quatuor grana [aa] *cum Panchymagogo, vel Conserua Rosarum, Violarum, Vitello oui, syrupo Cidoniorum.*

Obserua diligenter, vt semper post omnem purgantis Antimonij exhibitionem te in lecto contineas, [bb] *& paulò post sumptionem ius sorbile sumas, ita minori molestia euomes, quàm si ventriculum habeas vacuum. Reiteretur haustus iusculi aut cereuisiæ calidæ, bis, ter, quater, si opus.*

a Propriè flores non sunt, nec nimirum eleuantur sursum per sublimationem, sed saltem præcipitantur; hoc est, affusâ aquâ communi ad liquorem butyraceum antimonij, labescente toto liquore tandem puluis albus apparet, quem autor florum nomine indigitat. Beguinus lib. 2. cap. 12. Tyrocinij vocat mercurium vitæ, vel puluerem emeticum. Vocatur etiam puluis Angelicus, in Italia puluis Algorethi; Victorius enim Algorethus, Medicus & Physicus Veronensis, id nominis ipsi dedit. Aliàs & aquilæ albæ nomine venit.

b Communiter per sal & vitriolum.

c Nonnulli, vt Beguinus dimidiam partem antimonij accipit.

d In marmore; sed cauendum est à fumo, qui inter terendum eleuatur: est enim à sulphure anti-

monij & ſublimato ipſo venenoſus.

e Non opus, ſi in arena fiat deſtillatio, & melius deſtillatio fit in arena.

f Externè ad collum retortæ.

g Scilicet ipſius retortæ. Finitâ deſtillatione liquoris omnis, vrge igne vehementiore, & da quoque ignem ſuppreſſionis per horas aliquot (ignis ſuppreſſionis, qui ſupra arenam imponitur, non ein gedämpfft Fewer/ vt malè Libauius vult,) refrigeratis vaſis omnibus, extremo collo retortæ infarctam cinnabarim collige, quæ poſtea bis vel ter ſublimata, purior ſubtilíorque redditur. Ex ea paratur præſtans Diaphoreticum, ſi eius partes æquales cum magiſteriis cranij humani, corallorum, & perlarum commiſceantur. Eius vſus eſt in Epilepſia & Paralyſi, quas ſolo ſudore repetitis vicibus, ſi bis ſingulis ſeptimanis vſurpetur, præcedentibus tamen euacuationibus (per puluerem laxatiuum ſenæ deſcriptionis Wieri) neceſſariis & appropriatis tandem tollit. Eius doſis eſt à gr. 10. ad 16. in aqua ſenecionis ad ſudandum aliquoties exhibitum. Eryſipelata capitis, præſertim in mulierculis, iſtis affectibus valde obnoxiis, mirificè ſanat. NB. Aliàs difficulter, ſi eryſipelas eſt ab ebullitione ſanguinis menſtrui, nimirum ſi ſint plethoricæ. Vide practicam Chymiatricam noſtræ editionis, non Francofurtenſis pag. 14. 37. 49. 52.

Diaphoreticum ex Cinnabari.

Eryſipelas capitis.

h Empirici.

i Scilicet ex iis.

l Aliàs huius liquoris ſeu olei antimonij vſus eſt externus, in gangrænâ & ſpacelo. Quod ſi nimirum in gangrænoſis membris ſana pars à putreſcente terminetur, ſolâ illinitione circulari huius olei,

Olei antimonij vſus externus.

putredo

putredo arcetur à sanâ parte, non serpit latius, & sectio subsequens feliciùs instituí potest. Sic circa carbunculum pestilentialem, si hoc oleo circulus fiat, ille paulatim emoriendo excutitur & labitur, deinceps conuenientibus emplastris persanandus.

m Vitrioli & salis.

n Hoc est, Mercurius ipse liberatus à salibus corrosiuis aqua stillatitia dulci.

SPIRITVS VITRIOLI Philosophicus.

o Frigida potius, aliàs flores fiunt flaui, aqua illa, quæ imbibisse dicitur vim corrosiuam salium, si per lenem euaporationem ex vitro à phlegmate liberetur, & aciditas reliqua per retortam pellatur, exhibet spiritum vitrioli elegantem, quem ego Philosophicum appello. Ex sale nimirum vitriolato communi modo non fit, sed ex tenuissima illa substantia vitriolata, quam mercurius sublimatus ab antimonio per superiorem destillationem in oleiformem liquorem redactus, antè sublimando ex vitriolo & sale extraxerat, & secum licet liquorosus fuerit factus, id quod solius antimonij beneficio fit, transsumserat: quæ tandem post aquæ simplicis adiectionem ab isto mercurio in puluerem album præcipitando in aquam separatur. Estque hic spiritus vitriolatus potioris virtutis, quàm ille, qui vulgari modo perficitur. Eius guttæ iij. vel iiij. vel ad summum viij. in hausto vini, vel vehiculo conuenienti datæ medentur febribus, luem veneream mitigant, lienem & venas meseraicas soluunt, ventriculum debilitatum à phlegmate crasso infar-

Vsus & dosis.

ctum confortant, inprimis verò peſtem in aqua Vlmariæ & cardui benedicti tollunt. In melancholia hypochondriaca mirè prodeſt. Eo etiam extrahuntur tincturæ mineralium, corallia & perlæ diſſoluuntur. Vide etiam praxin chymiatricam noſtræ editionis, non ſpurię Francofurtenſis p. 26. 52. 100.

Mercurius vitæ correctus.

℘ Vomitum ſimul & ſeceſſum mouet hic puluis datus cum aqua conuenienti. Idem felicius obtinetur, ſi puluis emeticus diligenter edulcoratus & exſiccatus in matraciis ſeu phiolis, in igne arenæ fouetur, donec nimirum rubere inceperit. Hic itaque puluis poſtea ſæpius abſtracto ſpiritu vini doſi 4. vel 5. granorum tantùm per aluum purgat quaſcunque impuritates.

Mercurius vitæ catharticus.

Quod ſi cum Sale communi aliquoties diutiúſque tritus, & ſalſedo poſtea diligenter per aquam communem eluendo ablata fuerit, ſolam vim per ſeceſſum purgandi obtinet. Alio modo vis emetica Mercurio tollitur. Nitrum funde in crucibulo, adde mercurii vitæ, ſenſim eum iniiciendo & agitando, crucibulum ab igne remoueatur. Poſtea refrigeretur, & Mercurium in fundo inſtar reguli inuenies, quem exemptum aqua edulcora. Ex mercurio vitæ, prius denuò per retortam euocatis partibus minus fixis, (hac nimirum ratione, ſi fortius vrgeatur, emanabit viciſſim liquor oleaginoſus butyri Antimonialis, reliquum verò in retorta fixum manet) in crucibulo ſtrenuè igne liquefacto fit vitrum tranſparens opacum, vel etiam, ſi diu in igne contineatur, hyacinthinum, quod minori cum moleſtia à gr. ij. per ſe ad gr. iij. in infuſione purgat, ſæpius etiam nullos ciendo vomitus. Extrahitur idem

Vitrum Mercurij.

vitrum, quod ſuccinum antimonij à quibuſdam appel-

appellatur, cum aceto destillato, quod postea minori dosi gr.ij.vel iij.sudorem mouet.

q Id quod omninò necessarium est.

r Subtiliores.

s Transmutatoria.

t Igne Athanoris.

u Fuit autor in ea persuasione seductus à variis istis, in corrosiuis salinis tincturas metallicas quærentibus laboratoribus, sed hanc operationem inanem esse testatur experientia.

vv Longe ante paroxysmum.

x Quia febres interdum hospitantur in ventriculo & primis viis.

y Vide notas meas à Gluckradio editas lib.1. cap.13. tit.de Mercurio vitæ.

z Repetatur dosis continuo triduo iij. aut iiij. gran. ac postea decoctum sarsaparillæ propinetur. Hydrop. quidem, sed NB. in seniorbus hæc operatio procidentiam ani operatur difficulter, aut postea vix sanabilem. Beguinus cum D. Vauterio, Montispelienſi Medico, duos quartanarios Hydropicos à præcipuis medicis derelictos hoc mercurio vitæ curauit. *Cautela.*

aa Ad summum.

bb Ne nempe sentiatur frigus, quod symptomatum grauium causa est & autor. NB. In omnibus purgationibus cauendum, ne caput & pedes refrigerentur. *Cautela.*

FLORES ANTIMONII correcti[a].

Primò habeantur flores Antimonij albi vul-

gari Chymicorum more præparati, sublimatione scilicet, mediantibus ollis artificiosè sibi mutuo incumbentibus: Vel sumantur illi, qui beneficio retortæ parantur, tum pulueriſatum Antimonium arenæ puræ admixtum ſine omni capite mortuo ignis violentia in flores redigitur.

Poſtea ♃ Salis Tartari frequentiori ſolutione[b] & coagulatione ſummè depurati quantum vis, & affunde tantum de aceto deſtillato, quantum pro ſolutione Salis ſufficit, abſtrahe acetum lento igne in Balneo, vel fac vt euaporet, affunde vicisſim acetum deſtillatum, vt dictum, & abſtrahe eodem modo reiterando laborem, donec[c] acetum eiuſdem ſaporis deſtillando egrediatur, quod octaua vel nona imbibitione & deſtillatione fiet. Huius igitur Salis aceti ſpiritu imprægnati & exſiccati accipe exempli gratiâ ℥j. & ℞. Florum Antimonij alborum ℥ſs. miſce & in crucibulo ad ignem[d] liqueſcant, maſſam liquefactam ferè inſtar ſanguinis rubeam effunde ſupra marmor, vbi refrixit, erit coloris cineritij: Poſtea tere materiam, & affunde illi in vitro ſequentem aquam Vitæ aromatiſatam.

♃ Galangæ.
Galliæ Moſchatæ.
Caryophyllorum.
Cinnamomi[e].

Maceris

Maceris ana ʒß.
Croci ʒij.

Terantur mediocriter, & affundatur Alcohol[f] *vini sine phlegmate, in lento cinerum calore Tincturam extrahe, postea per declinationem aufer tinctum spiritum vini, & affunde recentem, donec amplius non tingatur: demum omnem Spiritum vini tinctum & aromatisatum affunde Tartaro & Antimonio simul, vt dictum est, liquefacto, addendo Salis* [g] *Perlarum & Corallorum ana ʒij. Omnia vitro clauso digerantur in calore cinerum per duos dies: Postea adaptato capitello destilletur lento igne spiritus vini, remanebit in fundo Tinctura Aromatum cum puluere Antimonij & Tartari, abstrahantur omnia ad siccitatem: color erit instar Caryophyllorum: Ita habebis Antimonium optimè præparatum. Seruetur in vitro clauso puluis, quia in aëre resoluitur: Sine vlla formidine tutò intra corpus exhiberi potest.*

Vsus, Vires, & Dosis.

Mirabilia operantur hi Flores.

In Peste.
Febribus acutis.
Mania.
Philtro.
Dementiis.
Fascinationibus.

Morbis omnibus in vniuersum opitulantur, quos atra bilis excitat.

Epilepsiis & aliis plurimis morbis succurrunt.

Per aluum, per superiora, per poros, per insensibilem transpirationem noxia copiosè expurgant.

Dosis à gr. 7. ad 8. & 10. præsertim in robustioribus.

a Flores Antimonij crudi in vsum medicum accersendi non sunt, nisi corrigantur; id quod etiam de vitro eiusdem rectè pronuntiatum est. Id autor obseruat, qui vtrumque correctum in vsum medicum adhibet. Flores antimonij fiunt communi more per sublimationem, scilicet in aliquot ollis, supernè ad orificium cucurbitæ sese inuicem excipientibus, ceu monet tyrocinium lib. 2. cap. 18. Possunt autem tam albi quàm flaui & rubei flores ex antimonio fieri.

FLORES ANTIMONII ALBI.

Ad albos conficiendos via est expedita autoris & Tyrocinij allegato loco. Sed felicius proueniũt, si fictilis cucurbita, ex bona materia facta & loricata, prope fundum sit tubulata, eíque postea in furnum firmiter collocatæ adaptentur alembici cæci se inuicem capientes, eáque parte, quâ se capiunt mutuò, perforati: eorum sint numero sex vel plures. In summitate ponatur alembicus vitreus rostratus, cui cucurbita maior seu regalis (Herrnkolbe) pro excipulo adposita sit. Primùm igitur, vbi ignis

gradibus

gradibus succeſſiuè admotis cucurbita per ſe vacua ignita facta fuerit, ex antimonio trito ſeu puluere cochleare vnum paulatim & per vices per tubulum iniiciendum. Liqueſcit id ſtatim & vi ignis tolluntur flores ſurſum, in ſuperimpoſitos alembicos cæcos. Antimonium verò iniectum eſt cum ferreo ſtylo extrema parte incuruato, ſæpius per tubulum mouendum: ſic nimirum citius & velocius ſurſum feruntur. Omnibus ritè inſtitutis etiam ad remotiſſimum alembicum roſtratum flores eleuantur cum aliquota parte phlegmatis acidi, quod in cucurbitam annexam colligendum eſt. Præſtat nimirum mirè in lumbricis expellendis cum aqua vel decocto radicis gentianæ gutt. iij. iiij. vel v. ſumptæ, hic itaque eſt modus florum alborum.

Liquor contra vermes.

FLORES ANTIMONII RVBEI.

Flores & rubei antimonij quandoque prodeunt, quando antimonij puluis arenæ mixtus, per retortam terream vel cucurbitam fictilem ſitu obliquo expellitur. Sic nimirum antimonium ipſum, flauis & rubeis floribus in excipulum cucurbitæ maioris applicatum prodit: Hi flores omnes albi & rubei eximi poſſunt, & rubei ſunt cæteris vehementiores. Flores etiam antimonij fiunt communi more per ſublimationem in aliquot ollis ſupernè ad orificium ſeſe excipientibus, igne primò non admodum valido, ſed tandem auctiore. donec prodeant tam albi quàm flaui flores. NB. Parum antimonij ſumendum eſt. Omnium commodiſſima via eſt in hunc modum.

Fiat primo cucurbita terrea, non admodum corpulenta ſeu ventriata, ſed penè æqualiter à ſu-

periori orificio ad fundum fastigiata; cui recipientis loco aliud vas seu instrumentum obliquum adaptetur, ex simili materiâ confectum, & probè coctum, duos pedes longum & extrema parte figuratum sit in modum capitis cum rostro subtus desinente in excipulum aliud phlegmati prodeunti coaceruando vtile.

COMMODISSIMA VIA PRAEPARANDI *flores Antimonij.*

℞. Antimonij ℥ ix. & in bocciam seu cucurbitam dictam, adaptatis instrumentis reliquis, obliquè iacentibus, vrge ignis gradibus remissis primò, postea auctis, tandem vehementioribus per xxx. horas, & prodit antimonium in floribus partim rubeis partim purpureis in adiectum instrumẽtum eminens scilicet capitellum, sine omni capite mortuo, nisi quod crystalli ad superiorem partem retortæ ex ipso antimonio crudo eleuati fuerint. Flores omnes post finitam operationem diligenter colligendi sunt. Dosis gr. ij. vel iij. Hi flores quidem vomitiui sunt (rubei vehementiores) sed si ex vini & mellis spiritu calcinentur vel circulentur, omnem deponunt violentiam, retinebúntque solam deiiciendi facultatem. Violentia nimirum à cruditate, quæ menstruorum nobilium clementia & coctione mitescit. Spiritus vini affundatur melli, stet in sublimatorio aliquandiu, postea destilletur, in fine augeatur ignis, vt spiritus quoque mellis transeat, & iungatur spiritui vini. Quinimò, iidem flores si in scutella vitrea, charta supernè duntaxat tecta ponantur ad mediocrem calorem fornacis per hyemem admensis vnius vel alterius spacium: agi-

tentur

tentur quotidie bis, ne non agitati nigrescant. Flores manent rubei, sed tamen bene porosi & leues. Mouent sedes duntaxat sine vomitu, perbenignè fæces expurgando. Dosis à gr. v. ad viij.

PILVLAE ANTIMONIALES duplices.

Ex floribus porro albis nobiles admodum pilulæ confici possunt, quæ mirabiliter operantur, & maiorem partem per aluum purgant, sæpius per superiora, sed tum demum fortius, quando prima regio ventris impuritatum mineris, ideóque etiam ex indicationum lege exterminandis referta fuerit. Hæc autem vis vomitiua facilè tolli potest, relicta tantùm facultate purgandi per inferiora. Sunt igitur pilulæ Antimoniales mihi duplices: priores sunt emeticæ, hoc est *ἄνω καὶ κάτω*, per inferiora & superiora purgantes.

Posteriores saltem per aluum purgant. Ambarum compositionem & vsum hactenus mihi in secretis habitum fideliter communico. Primò omnium fiat aqua fortis ex vitrioli ad flauedinem calcinati & salis communis ana ℔ ij. quibus adde terræ figulinæ duplum aut triplum, & misce. Postea ex retorta facigne nudo aquam, deinceps in Balneo à phlegmate deliberandam, vt soli nimirum spiritus maneant. ♃ Deinde flores antimonij albos, adde æqualem partem illius aquæ, & per Balneum lento igne phlegma inutile euoca: spiritus nimirum coaceruantur cum floribus, & aquositas tantùm mittitur. Affunde recentem aquam præparatam, atq; denuo euoca phlegma, idque tantisper fac, quantisper Flores à spiritu adiecto probè imprægnati ni-

hil amplius ſpirituum eiuſdem aquæ apud ſe retinere queant. Hoc igitur modo prægnantes flores ex retorta deſtilla, & diligenter excipe humiditatem aqueam, primò quidem prodeuntem. Eſt nimirum ea ſeparanda. Exeuntibus verò guttulis albicantibus ponderoſis & paruis, aliud excipulum adpodendum eſt, & oleum colligendum tam diu, donec omnia prolecta fuerint, relicto poſt ſe capite Mortuo inutili. (Hic liquor prodit conſimili planè modo & facie cum butyro antimonij, ſeu Mercurio vitæ: quare iſtius loco hic ſumi poſſe videtur.) Hoc oleum paulatim in excipulo coagulatur, & in cryſtallos concreſcit; qui de nouo ſecunda vice per retortam ſunt putificandi. Prodit nimirum idem oleum, ſed purius & elegantius. Hoc oleum eſt baſis iſtarum pilularum emeticarum, tum per aluum tantùm purgantium. Nam ſi eius olei particula in aquam deſtillatam pluuialem iniecta fuerit, præcipitatur in puluerem albiſſimum, rarum & mollem, ſæpius aqua deſtillata ab omni acrimonia eluendum, qui poſtea cum extractis purgantibus, quantum ad incorporandum ſatis ſit, in pilulas à gr.j. ad iij. redactus omnes humores noxios per aluum & receſſum purgat. Si verò iſtius olei particula iniiciatur in æquiponderans oleum Tartari, per deliquium factum, ac per vnum atque alterum diem relicta inuicem, tandem aliquoties eluēdo purificata & dulcificata fuerint, flores reddantur admodum molles & delicati, qui ſimiliter cum extractis purgantibus, in pilulas redacti doſ. à gr.j. ad iiij. tantùm per aluum mouent leniter & ſine omni moleſtia & tormine. Vtriuſque verò ſortis pilulæ in omnibus morbis vbi euacuatione opus

eſt,

est, adhiberi possunt commodissimè, id quod deinde in specificis cæteris monebimus,

Hinc constat etiam, ipsa experientiâ teste, dari antimonij præparationem, nec verò vnam, sed plures, quæ blandè tantùm per aluum moueant, secus quàm autor noster infra, vbi de Panchymagogo agit, & plerique alij cum ipso inficiantur fieri posse: quia nesciunt, vel planè impossibile esse statuunt. Filio meo Jacobo dedi Anno 1614. 31. Octobris pilulam ex iis vnum granum saltem pendentem, mouit sexies aluum fortiter sine vllo tormine & feliciter. Florum butyri antimonij seu mercurij vitæ vis emetica est ab ipso antimonio, quæ tamen perit solius salis attritu, vt penè mitius catharticum non sit. Insuper leui artificio fiunt flores, per aluum duntaxat purgantes, hoc modo: Solue Tartarum calcinatum in aqua feruente, traiice per filtrum, & postea phlegma leni euaporatione tolle (NB. Si sal tartari aceti spiritu sæpius imprægnatum cum triplo argillæ, pòst destilletur per retortam, prodit arcanum tartari præstantissimum, in affectibus ventriculi, renum, deoppilationibus &c.) Solutionem verò mundam in vasculo serua. Funde in crucibulo antimonium crudum, fusúmque in priorem tartari solutionem immitte. Præcipitabuntur ad fundum flores antimonij rubei. Quorum, prius per aquam communem ab omni salsedine liberatorum & exsiccatorum, ℔. gr. vj. vel viij. vel x. adde sulphuris vitrioli gr. ij. & propina in syrupo capillorum Veneris, vel alio extracto conuenienti. Mirificè, sed admodum leniter exhauriunt etiam à distantissimis locis vel partibus, trahendo fluxus capitis & Podagricos.

Error Crollij & aliorum.

SVLPHVR VITRIOLI.

Sulphur vitrioli sic confice. ℔ Vitriolum ad albedinem in hypocausto calido, vel in Sole calcinati q.v. solue in aqua calida, affunde guttatim oleum Tartari, & sulphur vitrioli fundum petet; quod edulcoratum exsicca. Confert quoque affectibus pulmonum. Præparationes hæ, mihi perquam familiares hactenus seu pro secretis habitæ.

TINCTVRA AVRI.

NB. Hoc oleum florum rectificatum, si cum calce auri, diligenter præparata, coniungitur & digeritur aliquandiu per mensem vnum, aurum extrahit rubicundissimè; quod si illud oleum vicissim inde destilletur, aurum eleuatur, quod spiritus vini statim soluit in aurum potabile non contemnendum. Eius vires sunt diaphoreticæ, nam eius guttæ iij.iiij.vel v. in vino exhibitæ, confestim sudorem mouent, vt indusium aliquoties sit mutandum. Oleum verò antimonij, quod primâ hac destillatione ab auro prodiit, purgat leniter, soluit omnes obstructiones, & multa alia præstat.

b Id quod necessarium aliàs non procedit.
c Tandem.
d Subitò.
e Vel cassiæ ligneæ veræ, quæ melior.
f Alioquin dicitur puluis sine humiditate.
g Vel Magisterij.

ELE-

ELECTVARIVM[a] Antimonij.

℞ *Vitrum Antimonij fusum Sole & Luna in Aquario seu Piscibus existentibus: teratur subtiliter aliquoties affundendo acetum destillatum,[b] & iterum exsiccando in cineribus: Sic habebis massam albam, quam in pulverem teres.*

Huius pulveris sume ℥. ij.
Theriacæ[c] Andromachi tantundem.
Nucis muscatæ ℥. ij.
Masticis tantundem.
Corticum Arantiorum.
Corallorum rub. præparatorum ana ℥. ij.
Caryophillorum.
Sem. Fœniculi.
Coriandri præparati ana ℥. ij.

Pulverisentur optimè & commisceantur, fiátque cum mvua Cydoniorum q. s. est massa, de qua formentur pilulæ in forma pisorum.

Vires.

Mirabiliter operantur
In peste.
Quartana.
Hydrope.
Longis & obfirmatis morbis.
Diuturnis putridis febribus.

Cachexiâ.
Melancholiâ.
Insania.
Delirio.
Venenorum hausorum symptomatibus.

Dosis.

Debiliori datur pilula vna [d].

Fortiori duæ, habita ratione ægrotantis virium.

Cautiones in exhibitione Antimonij & Turpeti.

1. *In exhibitione horum duorum Catharthicorum cauendum, ne sint constipationes,* [e] *dolores Colici, aut vnum membrorum principalium læsum,* [f] *pulmonem* [g] *puta, Iecur, alioquin à graui vomitu & commotione periculum* [h].

2. *Quibus Antimonium offertur, iis nec ante eius assumptionem, nec post, vena est incidenda* [i].

3. *Vbi sese vomitus mouet, solet exhiberi offa aut ius Pisorum leuiter coctorum, vel gallinarum non pingue, aut calidæ Cereuisiæ haustus, reiterando si opus aliquoties, vt quis facilius vomat, & medicamenti accelleretur actio.*

4. *Offerantur semper duabus vel tribus horis ante & post pastum.*

5. *Picro-*

5. *Picrocholis & iis qui difficulter vomunt, ac qui viribus imbecillibus sunt præditi, non temerè offerri debet, ne stomachus ex eius vsu grauius vellicetur, distendatur q̃, & vires ægri in totum deiiciantur.*

6. *Iis rectè datur, qui ad vomitum sunt procliues, stomachum fortem habent, thoracem amplũ & latum,* [m] *quiq̃ vomere aliàs sunt assueti, & quibus humorũ materia sursum fertur.*

7. *Si morbus occurrit contumax,* [n] *hic maturandus cum vsu Turpeti* [o] *per duos dies, postea Antimonium exhibeatur.*

8. *In peste si offeratur Antimonium, obseruandum, vt vnâ operâ supra bubonem maturatiuum* [p] *Attractiuum, supra Anthracem Attractiuum* [q] *ponatur, alioquin instar scirrhi indurescit, & aliquot menses durities illa non remittit.*

Ad compescendum Vomitum nimium in hypercatharsi.

Offertur Theriaca recens vel Rob [r] *de Cidoniis: Emplastrum de crusta* [s] *panis ventriculo imponitur: Et plantis pedum panis tostus aceto madefactus.*

Si summus adsit dolor capitis.

Apponitur capiti & fronti linteum madefactum aqua Lactuca & Rosarum, cum aceto & oleo Rosarum.

a Vocatur Electarium antimonij, quia vitrum antimonij rectè præparatum & aliquoties rectè correctum, cum aliis speciebus theriacalibus iunctum, repræsentat medicamentum instar electuarij, cuius vsus multus. Vitrum autem antimonij, quod ideò dicitur, quia id in vitri formam transparentem abit, ex solo puluere antimonij crudi, diutius leni igne ad cineritium colorem calcinato, mense Januario vel Februario, secundum autoris mentem, per se fusum commendabilius est ad hanc compositionem, quàm illud, quod vulgari modo per boracem & antimonium crudum fieri solet. Est nimirum sincerius, & propter influxus cælestes, Solis & Lunæ, Aquarij & Piscium signis aqueis existentium ad operationes felicius edendas præstantius.

Vitrum antimonij.

Tempus fundendi vitrũ antimonij.

b Ad correctionem vitri antimonij sumit autor noster acetum destillatum forte, quod quidem absonum non est: sed melior, & quidem fixationi cuidam propinquior est illa correctio eiusdem vitri, quæ per oleum seu per spiritum vitrioli instituitur: sic nimirum leuiores & crudiores eius partes, à quibus tanta vomituriendi vis & violentia dependet, fortiùs maturantur, & vt facilius & ferè solùm per aluum moueat, aptius redditur. Procedendum itaque potius erit hoc modo.

VITRI ANTIMONII CORRECTIO.

In Pulueris tenuissimi vitri siccati & iusto tempore præparati ℥ij. instilla spiritus vel olei vitrioli correcti ʒij. misce diligenter, postea in catino ad lentum ignem exsicca, & denuò eadem quantitate spiritum vitrioli affusum euapora, idque septies vel

etiam

etiam nouies repete, semper prouidendo, vt puluis vitri antimonij singulis vicibus probè exsiccatus maneat. Hunc puluerem eadem proportione misce postea cum speciebus theriacalibus ab autore enumeratis, &, quod quæris, habebis magis exoptatum.

Aliam non absimilem præparationem vitri antimonij, vide in praxi chymiatrica editionis veræ nostræ p. 10. quod in conserua, rotulis, pyrâ moscatellina, confecturâ sine nausea assumi potest.

ANTIMONII VITRVM *correctissimum aliud.*

℔ Pulu. antimonij bene triti, misce cum sale communi, ana, & sublima in tigillo lutato, & surgit antimonium instar glisscentis materiæ saturninæ, coquendo solue salem & puluerem antimonij, diligenter exsicca, & calcina postea moderato igne in olla semper mouendo & ignem intendendo, donec omnia incanduerint, tere optimè, & postea fluat in tigillo duplicato, igne amenio, postea effunde guttatim in peluim, tunc rubini colorem acquirit. Infanti gr. j. decem annorum ij. XL. annorum gr. v. in vino, purgat tantùm per sedes, in mulsa verò per superiora.

GLOBVLI EX VITRO ANTIMONII *ad Febres.*

Est & alia vitri antimonij præparatio, mihi in febribus vsitata, cuius compositionem huius loci communicabo, vsum reseruaturus ad specificum febrile, de quo infra. ℔ Vitri antimonij iusto tempore, si potest fieri, & diligentissimè præparati, præ-

tereáque cum ſpiritu vitrioli albificati, & tenuiſſimè pulueriſati ℥ß. aliàs ℥ j ß ſacchari candi ℥ iij. farinæ triticeæ ℥ iiij. croci electi ϑ j. Coque cum aqua communi lento igne ad plenam ſpiſſitudinem pultis, cauendum tamen ſtudiosè, ne in fine aduratur, ſed ferè panis formam habeat: facinde globulos & diligenter reconde. Seruantur in integritate ſua quadriennium: poſtea tandem ſcabritiem contrahunt, minus deinde vtiles. Doſin & vſum docebo infra de ſpecifico febrili.

c Purgantibus vehementioribus aliquot grana Lapidis Bezoardici veri adiici debere monet Boëtius à Bood in tractatu de gemmis. Id notandum. Similem ob rationem & addendum eſt Bezoardicum minerale.

d Vel per ſe vel cum debito liquore deglutienda.

e Alui.

f Vehementer, cæteroquin in affectibus principalium leuioribus, etiam vſus antimonij non formidandus, nimirum multum confert.

g Aſt feliciter exhibetur in pleuritide, peripneumonia, aſthmate, empyemate & vomica. Non igitur de pulmone læſo ſimpliciter intelligendum eſt, nimirum in eius affectibus ſanum eſt remedium, exceptis eiuſdem exulcerationibus antiquioribus. In empyemate magnum arcanum.

Cautela.

h Cautela de antimonio. Antimonium frequenter nimis vſurpatum tandem extrahit humiditates innatas & conuulſiones excitat. Vnde in bilioſis corporibus & ſiccis tam frequens eſſe non debet.

i Quales cauſas habeat autor, quod ante & poſt antimo-

post antimonium sumptum vena nulla sit incidenda, non video. Antimonium enim iisdem pollet virtutibus purgantibus, quibus reliqua cathartica omnia. Helleborus vehementius mouet vomitus, scatet igitur antimonialibus virtutibus: at quis vnquam vetuit, post vel ante hellebori exhibitionem indicatione requirente, phlebotomiam? Idcirco neque in antimonij ipsius exhibitione ea formidanda. Deinde quoque experientia toties & Rulando Patri & aliis fidem fecit, vbi vel ante vel post aquæ benedictæ exhibitionem, quæ tota est antimonialis in pleuritide aliisque morbis vena secta fuit, & feliciter profligato morbo, nullum inde creatum periculum.

An post sumptum antimonii vena secanda?

k Lege ante, raro post.

l Sc. Antimonium & Turpethum.

m Longum item collum.

n Chronicus.

o Lege digestiui vniuersalis seu Tartari vitriolati.

p Emplastrum.

q Vide infra de specifico pestilentiali.

r Vel succus cydoniorum crudus, vel pilula vna vel dosis vna de Laudano opiato, quod citissime etiam vomitum compescit. Vide praxin chymiatricam editionis nostræ p. 5.

s Cum vino & aceto cocta.

t Ver benæ potius. Vide practicam chymiatricam nostræ editionis p. 27.

PANCHYMAGOGON[a].

Inter omnia medicamenta Cathartica, licet nec labori nec sumptui pepercerim, nullum tamen multiplici experimento facto potui

adhuc inuestigare, quod minori molestia assumptum operationes desideratas felicius exequeretur, quàm Panchymagogon.

Si Antimonium, quod apud vulgus propter vomitionum vehementiam infame & abominabile euasit, ita præparari posset, vt saltem per inferiora [b] *suam obiret functionem sine vlla vulgari vehementiâ, quæ tamen in assignatis meis præparationibus antecedentibus ipsi maxima ex parte adempta est, vix daretur in rerum natura Catharticum iucundius: Sed præparationem eiusmodi sæpissimè attentatam, nondum licuit Pyrotechniæ beneficio impetrare, multò minus illam apud vllum Chymicum videre, quamuis ostentationis gratia multi de illa, vt de Auro potabili, falsò glorientur.*

℥ *Specierum Diarrhod. Abbat.*

Diambræ [c] *ana* ℥*j.*

Ex his Tinctura in digestione per quatuordecim dies, vt decet, quotidie aliquoties mouendo, per spiritum vini [d] *extrahitur & seorsim custoditur.*

Deinde ℥ *Pulpæ Colocynt.* [c] ℥*vij.*
Turpeti gummosi ℥*v.*
Agarici optimi ℥*j.*
Rad. Hellebori nigri veri ℥*j.*
Scammonij selecti ℥*vj.*
Foliorum Senæ ℥*iij.*

Rhab.

Rhab. selecti ʒ. *ij.*
Elaterij ʒ. *ij.*
Seminis Ebuli triti ℥. *iij.*
Hermodactyl. ʒ. *iij.*

Incidenda incidantur, & terenda terantur, ac Spiritus vini specierum tinctus, [f] *his purgantibus medicamentis superfundatur, sicq; in lento B.M. calore per dies octo vel quatuordecim macerētur (caue ne Spiritus vini vitrum rumpat) Tinctum postea Spiritum aufer per inclinationem, & recentem affunde, tamdiu, donec omnis Tinctura & vis purgatrix extracta sit: vltimo Spiritum vini* [g] *Tinctū simul mixtum abstrahe in lento Balnei calore, donec crassamentum instar mellis in fundo relinquatur: circa finem adde olei* [h] *Cinnamomi, Caryophillorum, Nuciſtæ ana guttas decem, Salis* [i] *Perlarum & Corallorum ana* ʒ. *ij. Salem è facibus calcinatis arte* [k] *extractum cum raſuræ Cranei* [l] *lotione vno maioris efficaciæ ergò admiſcere poteris. Non datur melius Catharticum, quod minori moleſtia purget.*

Vſus & Doſis.

Ex hac compoſitione ſumitur à ℈. *vno ad duos ex vino Maluatico* [m] *vel alio generoſo, è iuſculo vel aliis Catapotiis aggregatiuis admixtis.*

Sunt qui in vsu aliquot guttas olei Vitrioli addere solent.

In puluere Liquiritiæ sine molestia omnes noxios humores expurgat.

Possunt inde efformari pilulæ & per se deglutiri, vel, quod optimum, dissoluatur in haustu vini Maluatici.

ALIA DESCRIPTIO.

℞ *Pulpæ Colocynth.* ʒ vj.
Agarici.
Scam. select. ana ʒß.
Hellebori nigri.
Specierum Diarrhod. Abb.
Aloës succo citrini ana ʒj.

Extrahatur ex omnibus per Spiritum vini Essentia, à qua postea in Balneo Spiritus vini separãdus. Et quia in Extractione Purgantium sæpe solet vis purgatrix debilitari, [n] *ideò quidam solent ad vnam partem Extractorum addere crudorum Purgantium Partem alteram: adde ergo superioribus, antequam Extractum in fundo remanens planè inspissetur,*

Trochiscorum Alhandal ʒ vj.
Diacryd. præparati.
Agarici Trochiscati ana ʒß.
Aloës Epatici ʒj.

Omnia

Omnia sint pulueriſata, & redigantur in maſſam iuſtæ conſiſtentiæ.

Doſis à gr. 10. ad 15, & 20. forma pilulari.

a Hæc deſcriptio Panchymagogi eſt Iſaaci Hollandi inuentum, reperitur nimirum in opere eius vegetabili, éſtque valdè commendabile. Tyrocinium illud inter extracta retulit lib. 2. c. 9. Panchymagogon autem dicitur præterea, quod omnes humores trahat.

An detur Antimonium ſolũ per inferiora purgãs?

b Quæ de deſiderato antimonij ſola per aluum detur bandi vi pollentis voto adiicit autor, reclamant diſſidentium opinionum iudicia, quæ eſt experientia, & teſtimonium tot clariſſimorum virorum. Præparatur nimirum antimonium ſola per aluum mouendi vi præditum: Antimonio nimirum omnis vis emetica adimitur, ita vt nec ſupra nec infra moueat, ſolam diaphoreſin procreet: Id autem fit ab arte. Si itaque ars omnem poteſt adimere vim purgandi, ergo ſolam quæ per aluum ducit in eodem retinere poteſt, alteram mitigare vel prorſus tollere: Vtrumque nimirum eſt pars operationis ſolius tam per aluum quàm per vomitum. Quod itaque totum aboler, poteſt etiam alterutrum abolere: Sic igitur autor noſter paulo ante flores antimonij cortexit, ne nimirum tam vehementer ſurſum moueant. Sic ibidem in notis ad flores antimonij diximus eoſdem flores circulatione per nobiliora menſtrua ſpiritus vini & mellis, denique per ſimplicem digeſtionem cicurari, ne ſurſum moueant. Et flores antimonij ſolâ tritione cum ſale communi aliquandiu continuata vim vomendi amittunt.

SPIRITVS VITRIOLI PVRGANS.

Insuper si vitrum antimonij puluerisatum, aut etiam Flores cum oleo vel spiritu vitrioli non (quod probè notandum) rectificato ad supereminentiam duorum digitorum olei vel spiritus infundantur in matratio, & relinquantur aliquandiu in calore leni, fit extractio nigro-punicea. Eius guttæ 4.5.6. vsque ad 10. in aliquo liquore conuenienti exhibitæ tantum per aluum impuritates ventris feliciter, sine omni noxa, nausea, & vomitu educunt; cathartieum admodum vtile, & multis morbis accommodatum. Ab experientia itaque standum potius quàm temerè pronunciandum.

c His addunt alij Mastiches, ros. rubrarum, seminis anisi, fæniculi ana ʒ i ß.

d Alij commodius extractionem per aquam cinnamomi cum vino paratam instituunt.

e Antiquæ.

f Essentia chymica.

g Solue in eo menstruo Aloës succotrinæ ʒ ij. traiice per filtrum adde superioribus.

h Olea adiicienda in pauxillo spiritu vini solui possunt & debent, sic nimirum cum extractis miscentur.

i Magisteria potius.

k Aqua fæniculi.

l Vel ossium microcosmi calcinatorum.

An ad extracta purgantium spiritus vini adhiberi debeat?

m Si indurescit cum spiritu rosarum vel violarum distemperetur, postea in maluatico dissoluatur.

n Vtrum ad extracta purgantia conficienda spiritus vini pro idoneo menstruo adhiberi possit;

post

post alios multos disputat autor Tyrocinij chymici lib.2.cap.9.de extractis. Existimat autem, quod in nonnullis vis purgans, digestione per spiritum vini, infringatur: ast cõmittere videtur elenchum: non enim infringit, sed eam ad se non trahit. Facultas enim purgantium hospitatur in sale volatili mercuriali: ea itaque desiderat simile menstruum, cuius symbolum est idem cum eodem, quod extrahendum est. Spiritus autem vini sulphureus est, naturámque sulphuris retinet: itaque ille attrahit ex rebus id, quod suæ naturæ est, nimirum sulphur; sales mercuriales intactos relinquit: is itaque potius ad eorum extractionem facit, quorum essentia consistit in sulphure, qualia sunt diaphoretica; de purgantibus non item. Nec hanc nostram sententiam labefactare potest eorum opinio, quæ contrarium persuadere conatur, quod scilicet nulla vis purgandi in illis relinquatur, quibus spiritus vini affunditur; dicunt enim, extrahi quidem vim catharticam à spiritu vini, sed ab eo non facilè separari posse, sed, dum abstrahitur, eam secum rapere. Verum diuersum dictat experientia. Nam primò, quomodo spiritus vini potest attrahere ad se id, quod non est suæ naturæ, vti modo dictum? Deinde si vim purgandi planè extrahat, quî fit, quod, vbi eiusmodi extractum, hoc menstruo inquinatũ, postea probè exsiccatum fuerit, accommodatum aliud affusum, vim catharticam, in ipso adhuc delitescentem, optimè in apricum proferat? Et tandem quod additur, vim catharticam à spiritu vini non facilè separari posse, huic itidem experientia manifestò repugnat. Quis enim negabit, quod spiritus vini, menstrui loco in extracto colocynthi-

dis adhibitus, non facilè à tinctura purgante separari possit? Quocirca nec vis purgandi in vini spiritu figitur: magmata enim purgantium, à spiritu vini, extractionis ministerio absoluto, relicta, aliis menstruis postea excitata, vim purgandi, à vini spiritu non attractam, demum mittunt, quæ nulla esset. Ad extracta itaque purgantium, excepta colocynthide, scammonea, elaterio, quorum vehementia per spiritum vini corrigitur, rectè conficienda, inseruiunt alia menstrua, qualia sunt, hydromel vinosum, vinum canariæ, serum lactis, aquæ pomorum redolentium, betonicæ, fæniculi, anisi, rosarum, vlmariæ, cardui benedicti, fumariæ & similium, vbi imprimis semper guttulæ aliquot olei tartari, per deliquium concinnati admixtæ fuerint; sic enim illæ sal Mercuriale citius aggrediuntur ac ad se rapiunt. Ex his omnibus satis liquet, quænam causa, quod in extractis sæpe vis purgatrix debilitetur, vt non rarò purgantia quædam in substantia in praxi addere soleamus. Quamobrem bene notandum & animaduertendum, quænam huic, vel illi purganti, menstrua sint adhibenda.

Sic paraui panchymagogum Anno 1615. mense Decembri.

℞ Foliorum sennæ selectiss. ℥ iiij.
Rad. Hellebori nigri veri ℥ iij.
Turbethi gummoli.
Polypodij quercini.
Agarici albissimi.
Pulpæ colocynthidis ana ℥ ij.
Medullæ seminis carthami.
Rhabarbari electi.
Hermodactylorum ana ℥ j ß.

Scam-

Scammonij fini ℥j.
Elaterij ℥ß.
Spec.aromatic.caryophillat.℥ iij.
Spec.Diambræ.
Corticum citri ana ℥ij.

F. Extract. cum aqua cinnamomi cum vino facta. Huius extracti simplicis erant ℥ viij. addidi ℥ iij. Balsami aloëtici, addidi quoque

Magisterij perlarum.
Corallorum ana ℈ß.
Olei macis.
Cinnamomi.
Caryophillorum ana gutt. x.

Dosis est à gr.10.ad ℈j.pro ratione & modo eorum qui purgantur. Vide Pansam in libro de proroganda vita parte 2.p.113.

Sic paraui Panchymagogum Anno 1619. Mense Octobri.

℞ Aloës succotrinæ ℔ß.
Rhabarbari optimi ℥ v.
Foliorum senæ selectiss.℥ iiij.
Agarici albissimi ℥ iij.
Turbethi electi ℥ ij.ß.
Rhad.Mechoacannæ albissimæ ℥ ij.
Rad. Hellebori nigri veri ℥ß.
Pulpæ colocynthidis ℥j.
Radicum chelapu.
Scammonij ana ℥ v.
Rad.Esulæ præparatæ ℥ß.
Hermodactylorum ℥ iij.
Cinnamomi acuti.
Zingiberis albissimi.
Macis ana ℥ ij.

Galangæ.
Zedoariæ.
Caryophillorum.
Cardamomi.
Corticum citri.
Sq[illegible]inanthi ana ʒ j.

Infusio fiat cum spiritu vini q. s. & aquæ fæniculi vel anisi ℔ j. per octiduum, singulis diebus agitando, postea coletur per linteum cum expressione forti, fiátque extractum: adde in fine reliqua quæ Crollius addit: inprimis addatur extractioni essentia spec. Diambræ, Diathodonis. M. omnia exactè.

ALIA NON MINVS FACILIS & nobilis.

℞. Foliorum senæ sine omnibus stipitibus ℥ ij.
Rhabarbari electi ℥ j ß.
Rhad. Hellebori nigri Austriaci ℥ j.
Turbethi albi gummosi.
Polypodij querni.
Trochiscorum alhandal.
Agarici Trochiscati ana ℥ ß.
Medullæ seminis carthami.
Myrrhæ tubræ selectæ ana ʒ iij.
Spec. aromat. Caryophillat.
Diambræ ana ʒ j.
Corticum citri ʒ j.

Concisa & contusa extrahantur simul omnia cum affusione spiritus vini boni & aquæ cinnamomi ana ℔ j ß. postea exprimatur, fæces denuo extrahantur cum sola aqua cinnamomi tenuiori, percoletur postea secundum mentem Crollij. Extracto

cto adde extracti aloës cum aqua betonicæ vel veronicæ facti ℥ iij. Fiat mistio, deinceps ad maiorem consistentiam in calido redigendum, adde olei Caryophillorum gutt. x. Dosis à gr. x. ad xx.

ALIA DESCRIPTIO.

℞ Rhabarbari.
Turbethi optimi.
Pulpæ colocynthidis.
Agarici albissimi ana ℥ ij.
Hellebori nigri veri ℥ j ß.
Albi ℥ ß.
Zingiberis albi ℥ j.
Rad. Cucumeris asinini.
Hermodactylorum.
Euphorbij ana ℥ ß.
Squinanthi.
Rad. Asari ana ʒ ij.

Digerantur per horas 24. in s.q. aquæ anisi vase clauso, deinde bulliant ad lentum ignem ad medietatis consumptionem, cola & inspissa, adde

Scammonij pulueriſati ʒ vj.
Aloës succotrinæ optimæ ʒ j.
Benzoini.
Moschi.
Ambræ gryseæ ana gr. vij.
Camphoræ ℈ ß.

Illine oleo anisi.

PANCHYMAGOGON ALIVD.

℞ Rad. Ireos.
Cyperi.
Asari.

Angelicæ.
Ligni aloës ana ʒj.
Rad. Cucumeris asinini ʒij.
Turbethi albi gummosi ℥ j.
Croci.
Squinanthi ana ʒß.
Rhabarbari optimi.
Agarici Albissimi ana ℥j.
Hellebori nigri veri.
Diagridij ana ℥j ß.
Pulpæ colocynthidis ʒvj.
Aloës succotrinæ ℥ij.

Dissolue Aloën & Diagridium in s.q. aquæ stent in B. per dies 3. aut plures sæpius agitando, reliqua infunde in s. q. Sp. vini nonnunquam mouendo, postea euaporando ad extractionis consistentiam: Misce vtrumque extractum, adde

Moschi.
Ambræ.
Camphoræ ana gr. x.

Et redige in iustam pilularem massam, illine oleo anisi.

EXTRACTVM MECHOACANNAE.

℞ Rad. Mechoacannæ electæ, non carioſæ ℥ iij.
Turbethi gummosi & albi ℥ j.
Zingiberis albi ʒ ij.
Rad. Polypodij ℥ß.

Incisis crasso modo affunde spiritus vini optimi, aquæ betonicæ & quidem eius, quæ ab aloë est abstracta, ana ℔ß. stet ad biduum in loco calido ac macerentur in vase vitreo clauso, deinde fiat succorum expressio fortissima sub prælo: fæcibus relictis

ctis aliam affunde aquam betonicæ, vt parum emineat, deinde maceratum exprime, expressi liquores colligantur, & adde

Mannæ purissimæ ʒij.
Scammonij mundati ʒj.

Agitando misceantur, adde

Spiritus Vitrioli gutt. v.
Olei cinnamomi gutt. iij.

Dosis ℈j. plus minus.

EXTRACTVM COLOCYNTHIDIS ET *Scammonij ad incorporationem florum Antimonij præparatorum de quibus supra sæpius.*

℔ Colocynthidis non recentis, sed ab aliquot annis reseruatæ sine interioribus arillis & nucleis ℔ß.

Scammonij puti & electi ʒiij.

Incisa extrahantur cum spiritu vini, donec omnia extracta fuerint, postea seruato menstruo ad consistentiam idem cum eodem spiritu vini antea vsurpato solue, & reiectis fæcibus seruatóque menstruo per destillationem denuò coagula & serua. Dosis per se â gr. xij. ad xv. Eius vsum in pilulis cum eodem incorporandis valde probo.

SCAMMONII VERA præparatio[a].

℔ *Scammonij selecti non adulterati* ℔ß. *teratur & cribretur, postea affundatur parum*

succi Rosarum pallidarum, vel quod melius sylvestrium, [b] *expressi & colati (additâ vnâ atque alterâ guttulâ spiritus Vitrioli. In frigido seruatur ille succus ad vsum, ne acescat) ac in Sole seu retrò fornacem exsiccatio instituatur. Hæc imbibitio & exsiccatio* [c] *vigesies seu trigesies renouetur, sic enim lenta, viscosa ac tenax malignitas Scammonij dissipatur, quæ alioquin adhæsione sua in ventriculi tunicis tormina & cruciatus excitare consueuit. Qui volet, poterit priori succo ad libitum succi Cidoniorum expressi & depurati dimidiam partem adiungere: sic efficacius & minori molestia purgabit: & cum hoc Scammonio præparato poteris omnium Catharticorum vim purgantem excitare & acuere.*

Vsus.

In multis morbis Euacuatione [d] *egentibus.*

Dosis.

Grana quinque: Robustiori à gr. 12. ad 15. & 20. offerri possunt [e].

Formentur inde pilulæ, vel in puluerem post exsiccationem teritur, & grana 15. vel 20. illius pulueris in syrupo Rosaceo offeruntur.

OPTIMA SCAMMONII præparatio.

Scammonium selectum præparetur per imbibitiones

bibitiones & exsiccationes reiteratas cum succo Rosarum, vt iam dictum est, deinde ad manus sit bonum Alcohol vini ℔ sine phlegmate (in quo per 24. horas prius in Balneo maduerit tantillum sem. Anisi, Fœniculi, Cinnamomi & Spicæ nardi) quantitate tanta quæ sufficiat pro extrahenda Tinctura seu Scammonij Essentia, affundatur ad eminentiam trium vel quatuor digitorum Scammonio mediocriter trito, & in Balneo-Maria per tres vel quatuor dies stent, quotidie aliquoties mouendo, sic Spiritus vini Tincturam extrahet: Tinctum Spiritum purum per inclinationem aufer, & affunde nouum Spiritum reiterando laborem, donec nullum Alcohol amplius tingatur. Postea omnis Spiritus Tinctus mixtus abstrahatur in Balneo Mariæ, remanebit Scammonium instar mellis in fundo, quod vlterius exsiccetur calore leni in vase conuenienti. De hoc Extracto adhuc molli instar panis recens cocti sumatur ℥j. & succi Cidoniorum depurati ℥iiij. succi depurati Rosarum rubearum ℥j. misce omnia in vase conuenienti vitreo, & lento calore effundatur Extractum in succum, mouendo paulatim spatula argentea, vt succi exhalent, & Extractum priorem acquirat consistentiam pro efformandis pilulis. Antequam planè omnis humor exhalet, ad ℥j. Scammonij adde Salis seu magiste-

rij Perlarum & Corallorum ana ʒ. j. Efformentur pilulæ j. ij. vel iij. Ita habebis præstantissimum Catharticum, quod sine molestia & nausea purgabit.

Dosis.

A granis 10. ad 12. & 20.

Nota in Extractione Scammonij, quod proprium habeat, vt subsidat, antequam humore priuetur: Itaq; si duas partes Spiritus vini vel liquoris per alembicum à Tinctura traduxeris, poteris desinere, & cum Balneum refrixit, vitrum eximes, in quo ad fundum videbis deiectum Scammonium, vel etiam pendere in residuo liquore instar liquidæ picis colore pellucido.

Hoc loco industrij obiter admoniti sint, posse debita quantitate Essentiam Cathartici (vnius vel plurium) Spiritu vini extractam & eidem adhuc immixtam, Electuario Cidoniorum vel Citriorum opaco seu pellucido circa finem decoctionis supra lentum calorem misceri, & postea ad iustam consistentiam secundum artem denuò incoqui, ita remanebit vis purgans Electuariis immixta post Spiritus vini euaporationem.

Hæc Cathartica debita dosi in minima quantitate, necessitate exigente delicatulis & nauseabundis, cum magno emolumento & nulla

ægro-

ægrotantium moleſtia aut animaduerſione, fraude honeſta, fuco ingenioſo, & officioſo, Medicis à Platone permiſſo mendacio poſſunt exhiberi, cùm nullum ingratum præ ſe ferant ſaporem.

PRAEPARATIO SCAMMONII *breuior.*

a Scammonij vtilem quidem, ſed valde laborioſam, autor noſter hic proponit, breuiorem, faciliorem, nec ἐυεργείᾳ ſua carentem propono hanc præparationem. ℞ Scammonium finum ſeu electum in marmore tenuiſſimè tritum, imbibe cum pauxillo ſpiritus vitrioli vel ſulphuris per campanam facti, adiiciendo 3. vel 4. guttas (alias pro quantitate ſcammonij guttas aliquot) olei ſtillatitij ex ſemine aniſi vel fæniculi, contere diligenter, & quàm diutiſſimè, vt fiat maſſa inſtar picis viſcida, quam in veſicam ceu alias pilularum maſſas adſeruare ſolent, ſerua. Hæc nimirum præparatio cũ ſpiritu vitrioli; eſt planè Philoſophica. Cùm nimirum antimonium exuberanti calefaciendi qualitate, quæ à Mercurio & ſale volatili mordicante dependet, præditum ſit, hoc nobili menſtruo perfectè corrigatur. Nec nimirum poteſt mordicans illud ſal amplius vigere, ſed retunditur quaſi, & ad beneficam operationem redigitur iſtud, per mortificationẽ, ab actione ex ſpiritu vitrioli & oleo aniſi contraria proficiſcentem. Eandẽ rationem & modũ in euphorbio ritè dextréque præparãdo & corrigendo neceſſariũ eſſe obſeruarunt chymici, quod ſanè nullo modo in pilulas aliáque cõcinnanda inde remedia admittendũ fuerit, niſi genuinam hanc

Vera ſcammonij correctio per ſpiritum vitrioli.

præparationem ſapientis manus admiſerit. Huius præparati ſcammonij doſis à gr.xv. ad xxv. purgat leniter & ſine moleſtia. Poteſt idem ſupplere vicem extracti colocynthidis & ſcammonij ad incorporationem pilularum mercurialium & antimonialium ante præſcripti. Vſus ipſius planè neceſſarius eſt ad Turpetum minerale. Huius grana ij.iij.vel iiij. in ſcammonij hoc modo præparati gr. xv. inuoluta in lue venerea repetitis vicibus exhibita, potenter morbum aggrediuntur. Quidam ſucco chelidoniæ antimonium corrigunt & quidem optimè. Cæterum eodem modo præparantur omnes ſucci purgantes, aloë, elaterium, Gummi de Peru &c. Mitigatur nimirum hoc modo eorum vehemẽtia, & facilius intra corpus, forma pilulari ſcilicet ſumuntur.

b Scilicet dimidiam partem. Is nimirum ſuccus aſtringit, itaque impedit vim purgandi.

Scammonij nõ præparati nexa.

c Scammonium non præparatum 1. Flatus mordaces gignit. 2. Inflammat acredinis exuberantia ſpiritus, febres hac ratione excitat. 3. Vehementer attrahit & aperit. 4. Abradit acri ſucco inteſtina, diſenteriam, tenaſmum excitat. 5. Obeſt cordi, iecori, ventriculo ſubſtantiæ proprietate.

d Præſertim biliоſis.

e Accommodentur hæ doſes ad reliqua etiam purgantia, cum conſideratione tamen facultatis ſingulorum.

f Scammonium etiam cum aqua maioranæ vel alia aliqua odorifera calida macerando extrahitur, poſtmodum ſeparatur & noua affunditur dum nihil amplius extrahit. Abſtractatum per Balneum aqua, in fundo reſidet ſcammonium purum & can-

candicans, deinceps ex præscripto autoris cum succis cydoniorum & rosarum depuratis ad consistentiam pilularum redigendum.

SPECIFICVM PVRGANS Paracelsi[a].

Primò Purificatio Vitrioli à Sulphure fiat sequenti modo.

℞ *Vitriolum Vngaricum,*[b] *& solue in aqua communi in aheno cupreo, soluto insperge oleum Tartari*[c] *commune, ad tres libras Vitrioli unciæ quatuor olei Tartari circiter requiruntur, refrigescant vnà, posteà quod clarum est auser,*[d] *Sulphur enim fœtidum huic operationi inidoneum, instar argillæ fundum petiit: claram solutionem fac paulatim euaporare donec ferè crustam incipiat obducere, postea in frigido in lapillos concrescet Vitriolum, quod seruetur.*

Secundò Destillatio Spiritus Tartari instituitur in hunc modum:

℞ ℔ ij. *Tartari albi crudi,*[e] *affunde mensuram*[f] *Spiritus vini, clauso vasis orificio in calido hypocausto, per quatuordecim dies vnà digerantur: Postea destilla in lento cinerum igne donec incipiant guttæ flauæ oleosæ egredi, vbi cessandum. Egressum Spiritum seorsim serua, caput mortuum permitte, vt igne fortiti tam diu euaporet, donec Tartarus mediocriter calci-*

natus sit, non tamen ad albedinem, sed in colore nigro desinendum: supra hunc Tartarum affunde priorem Spiritum egressum, stet per tres dies in Balnei putrefactione, postea destilletur primò in arena, deinde in aperto igne fortissimo, per alembicum lutatum non nimis altum, sic requisitus Tartari spiritus elicitur.

Tertiò accipe remanentis prioris Tartari calcinati (è quo Spiritus extractus est) ℔ j. Vitrioli præparati, vt suprà dictum est, libram quoq; vnam, trita [b] misce in vitro magno, affunde iam antè destillatum Tartari spiritum, addita mensura vini albi generosi & antiqui: Vitrum claudatur alembico cæco, stet quatuordecim dies in lento calore: postea destillare incipe, Primò lentissimo igne in arena, vt saltem subtilis Spiritus vini, Tartari & Vitrioli ascendat, quem seorsim diligenter collectum asserua-to: vbi iam phlegma dulce egreditur, illud seorsim colligito: postea materiam iterum tere, concrescit enim, & destilla vehementi igne aperto in retorta luto obducta, primò tamen paulatim incipiendo, ne materia liquescat: vltimò fortissimo igne pelle (vt in præparatione olei Vitrioli fieri solet) donec spiritus omnes egressi sint. Hos vltimos spiritus fortes, misce cum primis subtilibus spiritibus, medium enim phlegma dulce nullius vsus abiiciendum.

Quartò,

Quartò, iam extrahe è capite mortuo Salem secundum artem notam, beneficio Aquæ[h] *communis, si opus sit, reuerberetur materia, & iterum extrahatur. Hanc reuerberationem & extractionem toties reitera, donec omnis salsedo extracta sit. Extractiones*[i] *Salium misce, & aquam euaporando abstrahe. Salem super marmor tritum pone in alembico oblongo, affunde ad eminentiam trium vel quatuor digitorum proprios spiritus, primos videlicet subtiles & vltimos fortes (etsi aliquid phlegmatis adhuc immixtum sit, nil inde incommodi) collocetur in B. M. per aliquot dies, tunc extrahit spiritus è salibus suam propriam essentiam,*[k] *quicquid solutum & extractum est leniter per inclinationem effunde, ac affunde plus de remanente spiritu, denuo extrahat reiterando tandiu, donec spiritus extrahendo non amplius coloretur.*

Quintò, has spiritus extractiones misce & cohoba in B. M. ad quatuordecim dies, semper quod egressum est reaffundendo: vltimò in arena fortiter destilla quicquid vult egredi: quod residuum est pelle igne aperto, tunc salia vna cum spiritu egrediuntur.

Sextò, egressos sales cum spiritibus cohoba in B. M. ad placitum, sic salia sponte incipient se repercutere, crasso modo & visibili in fundum) fit inde liquor albus instar calcis Lunæ in

aqua valenti [l] *solutæ) ac tum in B. M. subtili calore spiritus proprius potest abstrahi, vt materia in fundo ad pulticulæ consistentiam remaneat.*

Et sic purgans specificum non sine magno labore & tempore paratum est.

Modus parandi facilior in secunda operationis reiteratione.

Residuus spiritus, post primam absolutam operationem vltimò abstractus, pro secunda præparatione potest asseruari, ita labor erit facilior, videlicet vt saltem vulgaris Vitrioli salem & salem Tartari [m] *accipias in æquali pondere, & hoc spiritu ex illis Essentiam seu Sales extrahas, & modo prædicto in omnibus procedas.*

Quia autem Purgatiuum in magna copia citò fieri non potest, neq; solum Realgaria [n] *mineralia, sed etiam Terrestres* [o] *Impuritates à corpore microcosmi expurgari debeant, abbreuiationis ergò quædam herbarum Salia extracta fieri possunt per alembicum volatilia, & in æquali pondere cum specifico Purgante misceri & exhiberi simul in Dosi priori, tunc efficacius solet operari.*

Salia

Salia herbarum ita præparantur.

℞ *Hellebori nigri,*
Cardui benedicti, } *herbas & radices.*
Imperatoriæ,
Rad. Petroselini, Angelicæ,
Centaureæ, Pimpinellæ,
Tormentillæ, Chelidoniæ,
Herbarum & florum Cichorij,
Herbarum Hyperici, Aronis,
Vincetoxici, Verbasci,
Pentaphylli ana omnium pro libitu.

Siccentur in vmbra, non in Sole: incidantur & ponantur in doliolo affusa aqua incoctionis tantilli Lupuli & Fermenti, fermententur in hypocausto, q sæpius mouendo per tres septimanas, r postea destilla in vesica cuprea, vt moris est, cum refrigerio spirituum, sicuti in destillatione Spiritus vini fieri solet: Hunc spiritum mediocriter rectifica, s non tamen ad summum. t Fæces remanẽtes (poteris illis siccas similes herbas addere, vt habeas maiorem copiam) tt in cineres redige, & salem extrahe: Sali exsiccato affunde spiritum proprium, vt in B. M. spacio aliquot dierum essentiam eliciat, effunde hunc & affunde nouum reiterando donec non amplius extrahat. x Extractiones misce & coboba aliquot dies in B. M. (si fortè fæces fundum pe-

terent, has per tritorium chartæ Emporeticæ separare poteris) postea in bulliente Balneo destilla, tunc Sal simul ascendit: si fortè aliquid remaneret, plus spiritus affunde, ac iterum cohoba, & tum in arena destilla: quicquid egressum est accipiatur, & affundatur bona quantitas sui phlegmatis, & stent in loco frigido, tunc subtile destillatum Sal fundum petit, spiritum per inclinationem aufer & serua pro secundo Extractionis usu, quod fundum petiit, parum edulcorari potest, & exsiccari in hypocausto, tunc restabit [z] Sal Herbarum efficacissimum in usu medico, cuius

Usus secundum Theophrastum talis est:

℞ partem unam Specifici [aa] purgantis, partem alteram Essentiæ Croci Orientalis cum S. v. extractæ, à qua Spiritus vini non separatus est, circula duas vel tres septimanas, & ad usum serua. Datur etiam sine essentia Croci, sed præstat cum illa propter Cordis confortationem.

Vires, Modus exhibendi, Dosis.

In omnibus morbis euacuatione egentibus sine discrimine. [bb]

In omnibus putrefactionibus & superfluis humiditatibus corporis undecunque proueniant.

Datur in vino vel absinthite, Maluatico, iusculo, succo Rosarum, ventriculo ieiuno.

Pro-

Prouectioris ætatis hominibus, vtpote 20. 30. 40. & 50. annorum grana quatuor dantur: adoleſcentibus quindecim annorum grana tria, pueris & infantibus duo grana. Incaleſcant per horam poſt ſumptionem in lecto, deinde ſurgat patiens, ambulet, vel ſedeat, ſi in duabus horis non operatur, eandem Doſin denuo exhibe, ieiunet tres horas cum cuſtodia cc integri diei ab aëre. Quacunque viâ operetur, ne ſis ſollicitus, ſiue per vomitum, ſedes, ſudorem, vrinam. Sequenti die quieſcat patiens. Tertia die auge Doſin dimidia parte (vt ſi ante grana quatuor exhibueris, iam ſex offeras) ſeruet Diætam primi diei: ſequenti iterum quieſcat. Si neceſſitas flagitat, offer tertia, quarta, quinta, ſexta vice, prout morbus eſt longus. dd Sufficientiæ ee hoc ſignum eſt: Dum ſupereſt in corpore Impuritas, purgat & diſcurrit in membris hinc inde, & præcipuè in Centro morbi dolorem excitat. In defectu Impuritatis non facit dolorem, & vix amplius purgat, quia humorem radicalem ff non aggreditur more vulgarium Catharticorum.

r Paracelſus libro 4. Archidox. Specifici purgantis præparationem breuiter deſcribit. Jubet nimirum magiſterium vitrioli cum magiſterio Tartari ad æquales partes eſſentiæ Croci coniungere, inque pelicano per menſis vnius ſpatium digerere. Quomodo verò magiſteria fiant non exprimit;

necin vllo Paracelsi scripto vestigium exstat vllius modi ad hanc præparationem necessarij. Solertes autem artifices mentem Paracelsi, quantum potuerunt aliquantulum consequuti, hanc descriptionem ab autore nostro propositam, certitudine quidem sua non carentem, sed laboriosam admodum & tædio plenam substituerunt. Eam verò vt pro genuina agnoscamus, causæ in promptu sunt nullæ. Paracelsica nimirum technoergemata ad leges naturæ commensurata haud difficilia esse probè nouimus. Ea itaque quo faciliora, eò magis occultata, & periphrasi tum dictionum, tum descriptionum pro more obscurata ab eodem Paracelso. Nos prius autoris verba considerabimus, postea faciliorem modum huius purgantis specifici præparandi ex praxi & experientia propria fideliter monstrabo.

Paracelsi præparationes breues, non difficiles.

b Cæruleum.

c Per deliquium.

d Decanta.

e Melior est cremor Tartari, de quo egimus, in digestiuo vniuersali.

f Libras quatuor.

g Admista argilla sicca vel alia terra, quæ sit ad materiam tripla. Si argilla admista non est, liquescit materia.

h Calidæ.

i Priores & posteriores.

k Cum quadam flauedine tendente ad rubedinem.

l Forti.

m Siue seorsim siue coniunctim extractum.

n Hoc

n Hoc est, imputitates exaltatæ vt in morbis acutis, peste &c.

o Tartarum in morbis chronicis.

p Nonnulli planè omittunt imperatoriam, Angelicam, pimpinellam, chelidonium, vincetoxicum, pentaphyllum.

q Vel alio loco calido.

r Donec aciditatem quandam contraxisse visæ sint.

ſ Lege Juniperi aut aliorum spirituum ex vegetabilibus vel etiam seminibus.

t Destilla igne lento.

u Non ex toto, vt nimirum aliquid phlegmatis secum retineat.

vv Cinerum & fæcum.

x Aut quod melius, procede statim cum illis, sicut paulo post in destillatione spiritus Tartari dicetur.

y Antea post rectificationem spirituum residui.

z In fundo.

aa Hoc est, ℥ Specifici purgantis, essentiæ croci, specifici vegetabilis ana q.p.

bb Non considerato eo humore, qui peccare videtur, siue sit bilis, siue sit pituita.

cc Alioquin grauia sequuntur symptomata.

dd Semper tamen respiciendum ad naturam ipsius ægroti.

ee Purgantis.

ff Hoc est, vires non labefactat.

MODVS FACILIOR PRAEPARANDI Specificum, purgans Paracelsi.

Compendiosior & ad elaborandum facilior est

modus à me inuentus & sæpius elaboratus. Destilletur spiritus Tartari ceu præcipit autor infra de Diaphoreticis, sine tamẽ adiectione spiritus vini. Istius ℔ j. adde spiritus vini ℔ ij. spiritus vitrioli rectificati ℥ ij. & simul super colcathar vitrioli & caput mortuum Tartari, ex quo nempe spiritus prolectus, postea autem ad nigredinem calcinatum fuerit, affunde inq. vase bene clauso, digere in Balneo Mariæ per dies plusculos. Tandem destilla per retortam igne nudo; sed ab initio admodum miti & lento, ne nimirum spiritus, qui tenerrimi sunt exhalent & pereant. In fine vrge igne vehementiori: Hæc destillatio vix trium dierum spatio absoluitur. Ex eo capite mortuo quod post destillationem hanc reliquum fuerit, prius tamen in furno figulino probè vehementérque calcinato, elice vulgari modo sal, ac cum præcedenti spiritu destillato per quindecim dies in Balneo Mariæ digere, tandem vtrumque cum argilla sicca, vel etiam cum pumice calcinato impasta, & ex retorta terrea igne aperto destilla. Sic prodibit cum spiritu ipsum sal omne spirituosum factum, ac eidem liquori prolecto miscebitur. Hunc verò liquorem secundum autorem per iteratas vices cohoba, hoc est aliquoties destilla, vel saltem in Balnei digestione relinque, donec sponte sua sales in fundo repercussi, apparere inceperint, exoptatæ denique purgationi inservientes. Lucraberis hac ratione plus quàm dimidium temporis, alias prolixiori illæ præparationi insumendum, nec bonitate sua autoris modus proponderat, cùm compendiosior conficiendi ratio prolixitate & multitudine operationum præstantior sit. Dosis & vsus extat apud autorem.

MODVS MAGISTRALIS ARCANORVM & Vegetabilium.

Possunt autem ex illis vegetabilibus ad specificum purgatiuum necessariis, quemadmodum ex aliis omnibus arcana subtilia quodam modo extrahi, nondum quidem multis cognita: sed tamen planè Philosophica: conseruantur nimirum integræ omnes virtutes, quibus alioquin crudæ vigent, præterea rediguntur in liquorem palato & stomacho gratum, cuius minima pars tantum potest, quantum integra quotacumque. Eum modum discipulis meis omnibus fideliter commendo, vt sincerè sibi traditum, sanctè quoque custodiant. Ex herbis quibuslibet & radicibus; nominatim verò ex iis, de quibus autor noster præcipit, siue omnibus viridibus siue quibusdam exsiccatis: vno & eodem tempore non omnes haberi possunt fermentatis aliquantum & digestis fac spiritum & phlegma: illum à phlegmate partim separatum serua seorsim quemadmodum & phlegma. Ex capite mortuo calcinato more communi cum phlegmate salia elice, vt fiant lixiuia, quę euaporata ad olei formam quandam substantiam coniunge cum suo spiritu antea reseruato, ac misce cum triplo vel quadruplo aut argillæ aut pumicis calcinati, & ex retorta igne paulatim inualescente destilla in receptaculum ampliſſimum, cuius in fundo prius posita etiam sint vegetabilia in mediocri quantitate coniuncta, si ex pluribus, vel vnum solum, si ex vno solo saltem fiat destillatio (non quidē planè sicca, sed aliquantulū flaccida, humore scilicet elementari vel aduentitio aliquantulum iā tum absumto)

prodibit spiritus ac simul quoque salia spiritualiter, quæ iniecta vegetabilia calcinabuntur, quasi in sese contracta videantur, ac liquor erit rubeus. Peracta destillatione, omne quod in receptaculo fuerit, destilla per retortam ex reuerberio clauso, & prodibit liquor rubicundus cum aliquo fœtore, omnibus aliis vehiculis postea miscibilis in sese retinens totam facultatem totius mixti. Potest exhiberi per se vel in aliis appropriatis vehiculis à ℈j. ad plures. Quod si specificum purgans supra ex vitriolo, Tartaro factum & cum croci essentia mistum pondere suo in istiusmodi liquore, vel ex aliis herbis quas autor noster apposuit, vel etiam ex aliis prædicto modo præparatis, apptopriatis tamen & conuenientibus propinatum fuerit, felicius effectum suum sortietur: atque hac ratione tam realgâria, quàm terrestres impuritates exactius ex corpore exterminabit.

IV.

DIVRETICVM.[a]

QVia non per aluum excerni volunt omnium morborum Impuritates, igiiur Diureticis & Diaphoreticis opus.[b]

a Diuretica varia è variis præparata exhibentur, non vulgaria verò sunt & eiusmodi. 1. Aqua ex nucleis persicorum pulueri sat. cum vino maluatico maceratorum destillata, cochlear vnum exhibitum efficacissimum est. Silices albissimi fluuiatiles igniti in vino generoso extinguantur toties, donec planè in puluerem redacti fuerint, quod in terna

quarta

quarta exstinctione fieri solet. 3. Olei ceræ 3. vel 4. guttæ in aqua vrticæ maioris exhibitæ, inuncto simul loco affecto cum oleis ceræ, laterum, scorpionum, fortiter ad vrinæ & calculi expulsionem faciunt. 4. Julepus Diureticus & oxymel Diureticum, vide in practica chymiatrica nostræ editionis p. 17.

b Diuretica autem non semper nec vbique applicanda.

I. SAL SVCCINI. [a]

Huius præparandi modum paulò post olei Succini descriptionem indicabo.

Dosis & Vsus.

A granis tribus ad 4. 6. 8. & 10. in aqua Petroselini seu Ononidis.

Mirabiliter pellit remoratam vrinam. [b]

a Alij ex fortiter calcinati capite mortuo succini in oleo destillati sal fixum, per aquam communem collectum, & crebris solutionibus & coagulationibus purificatum cum sale volatili iungunt, ac torius compositionis ℈ j. cum ℈ ij. visci quercini in aqua radicum vel florum pæoniæ ter exhibent, vel ante, vel in ipso paroxysmo, omnémque epilepsiam, modò à transplantatione non proueniente, hoc modo curant, præmissis tamen iuxta methodum præmittendis.

b Summum etiam secretum in partu difficili facilitando.

II. SPIRITVS SALIS. [a]

℞ *Salis Cracouiensis* [b] *natiui, vel Salis ma-*

rini exsiccati vel calcinati[c] ℔ iiij. *affundendo aquam pluuialem, impasta vel malaxa*[d] *cum albæ argillæ figulinæ recentis, & per setaceum cribratæ libris duabus (vel quod melius, argillæ loco sumatur matrix, si haberi possit, seu cortex Terram sigillatam inuoluens & proximè ambiens, & è qua terra sigillata tanquam nucleus eruitur, sic enim efficaciorem liquorem ad vsus medicos habebis) inde facias orbiculos rotundos seu oblongos, quos retro fornacem ad duritiem exsiccatos impone retortæ terreæ luto obductæ, vix ad dimidietatem impletæ, iungatur Recipiens satis capax, & seruatis Ignis gradibus, donec phlegma egressum est, vltimò pelle forti & indesinenti igne aperto continuando, donec spiritus albi omnes egressi sunt. Destillatio eadem quæ in paranda aqua Forti adhiberi solet*[e].

Vsus & Dosis.

Duæ vel tres[f] *gutta in aqua Cardui benedicti & Parietariæ subitò remoratam pellunt vrinam, sicuti etiam aqua Vitæ per se optimè à phlegmate rectificata facit.*

Obseruationes de Spiritu seu Oleo Salis.

Mirum quod hic Spiritus cum Sale communi singularem antipathiam & naturam contrariam[g] *habet.*

Primò,

Primò, ratione Sitis: Sal commune excitat sitim: Spiritus hic pellit eandem, quod manifestè apparet in hydropicis.

Secundò, ratione Putrefactionis: Sal commune omnia à putrefactione præseruat, & mordax est: Spiritus hic absumit, h *corrodendo spatio vnius diei, at sine dolore, quicquid in vulneribus aut affectionibus alijs putredini obnoxium.*

Tertiò, ratione Gustus: Sal commune est acre & mordax: Spiritus habet saporem γλυκύπικρον, & odorem succi expressi è pomis agrestibus.

Sequuntur vires & virtutes Olei, secundùm Paracelsum.

Sal simplex, omnium condimentorum condimentum, omne stomacho insuaue insuetum q. *suaue & nutritioni aptum facit, & cùm putredinem nesciat, maximè omnia à putredine vendicat, & naturali corpori salutaris, humanæ naturæ adeò conducibilis, vt sine eo viuere nesciamus, corporibus inditus quicquid adest humidi absumit, & quod reliquum est solidæ substantiæ adstrictione contrahit, vnde corpora condita siccat, & à putredine vindicat. Hæ igitur virtutes, cum crudo insint Sali, quantò potiores Spiritui eius conuenienter præparato?*

1. *Paracelsus illo vsus est in omnibus morbis in mense* 1 *semper tres guttas exhibẽdo: Re-*

mouat[k] Hominem, præsertim si aliquot folia auri in illo soluantur, Sal enim omnia[l] præseruat. Alioquin etiam spiritum Salis feliciter cum oleo Vitrioli miscuit,[m] & postea ad varios morbos intra corpus cum maximo successu exhibuit, præsertim in hydropicis cum aqua Absynthij.

2. Leprosos,[n] & alios tam virorum quàm mulierum morbos[o] in vino sumptum sanat, & sanguinem purificat.

3. In hydrope miscetur Sali Absynthij, vel aliquot guttæ offeruntur in aqua Absynthij, quotidie, donec Hydrops in paucis diebus euanescat.

4. Ad confortationem capitis in aqua Lauendulæ, Maioranæ, Saluiæ.

5. Ad Cor in aquis Cordialibus frigidis, Violarum, Rosarum, item Borraginis, Melissæ.

6. Ad Stomachum, cum aqua Menthæ, ita appetentiam cibi auget.

7. Ad Hepar cum Cichorio, Lactuca, Carduo benedicto.

8. Ad Splenem, cum Endiuia, Portulaca.

9. In Peste, cum aqua appropriata Cordiali: Infecta etiam[p] regio illo vngatur, apostema retrocedit, & venenum sine noxa expellitur per aliud emunctorium.

Si guttæ quatuor cum ʒß. Electuarij[q] Iuniperini

perini offerantur, expectato sudore, vt singulare commendat Theophrastus in Peste & Venenis, quia cor confortat & sanguinem purificat.

10. *In aceto si offerat, pellit sudorem Anglicum* [x].

11. *Renes & Vesicam expurgat, & calculum rumpit. Vsus eius cum Balneo* [f] *certò iuuat.*

12. *Lumbricos pellunt aliquot guttæ in Aqua Artemisiæ* [t].

13. *Hernioſos* [u] *Paracelsus in loco affecto hoc liquore vnxit,* [uu] *adhibito Balneo Hernioſo* [x]: *aliquot etiam guttæ intra corpus dentur, ita intra paucos dies patiens sanabitur.*

14. *In Colica, duæ vel quinque guttæ in forti vino præsentaneum remedium* [z].

15. *Pellunt febres* [aa] *etiam diuturnas gutta quatuor in aqua Vitæ* [bb].

16. *In Ictero* [cc] *tres vel quatuor guttæ prosunt, continuetur, donec patiens sit restitutus, quod fit in tribus septimanis* [dd].

17. *In Iliaca, Dysenteria, Paralysi, Apoplexia, Podagra in aquis appropriatis* [ee].

18. *Vlcera interna etiam sanat.*

Dosis.

4. 5. & 7. guttæ in cochl. vini Maluatici, vel aqua Cinnamomi, vel alia appropriata.

Vsus eius ab extra.

1. *Cum aquis appropriatis mixta, vtiliter parti dolenti Podagricæ inungitur.*

2. *Penetrat omnes venas, carnem, ossa, & promouet omnium vlcerum curam.*

3. *Vbi membra contracta,* [ff] *& de sede mota sunt, siue sit contractura, siue Apostemata, inunctio instituatur, cum appropriatis vnguentis.*

4. *Omnia vlcera cacoethea, insanabilia, fœtida, vt Fistulam, Cancrum, Lupum, & similia Phagedænica cum inunctione continuata in paruo tempore sanabis.*

a Elegantior fit spiritus salis, si ille ex Muria seu sale marino, vt sale Hispanico, Gallico cum terra sigillata cruda in tripla aut quadrupla proportione mixto, tandem per retortam igne forti & nudo per gradus aucto destillatur. Sed in hisce salis destillationibus primo non totum sal in spiritum abit, sed in capite mortuo tum adhuc residet, potest verò ex eodem capite mortuo sal liberari per aquam communem, in qua illud caput mortuum coctum fuerit. Vnde idem sal spiritui primo loco aduenienti adiectum, inque calido loco aliquandiu digestum, tandem cum noua terra sigillata diligenter exsiccata coniunctum fuerit, subinde repetitis vicibus vniuersa substantia salis in forma spiritus transibit. Quantum nimirum salis primo destillati spiritus in repetitis digestionibus soluunt, tanto singulis destillationibus spiritus augeatur, vt nimirum postremo totus sal, si ita placuerit, abiturus sit.

Hoc

Hoc spiritu puriori aurum potabile optimum præparatur. Extrahit nimirum tincturam relicto in fundo corpore auri albo, luna fixa nominata.

SPIRITVS SALIS COMPOSITVS.

Est & alius spiritus salis elegantior & purior, magnarum virtutum, sed compositus ex nitro & sale communi confectus, cuius præparatio compendiosior est talis.

℞ Nitri purissimi & salis communis decrepiti ana q.p. misce cum tripla quantitate (alij quadrupla) argillæ siccæ & exinde igne nudo more solito spiritum prouoca. Huius spiritus ℞ ℔j. adde salis communis fusi ℥ iiij. digere aliquandiu, vt nimirum sal adiectum à spiritu solui possit, & protinus per retortam destilla. Augebis hac ratione spiritum & fortiorem reddes, quem eodem planè modo cum nouo sale fuso eadem quantitate sumpto pro lubitu toties augebis, quoties & quamdiu placuerit. Ab illo spiritu per Balneum Mariæ abstrahe phlegma, & deinceps ex retorta spiritum rectifica, tandem cum alcohol vini coniunge ana, postea circulando, cohobando inuicem spiritus istos, vini nimirum & salium inseparabiliter vnitorum. Hic spiritus adeo resistit siti, vt hydropici non expetant per triduum.

Potest etiam ex sale marino dulce oleum elici hoc modo. Soluatur illud in aqua pluuiali destillata, & filtretur & calcinetur igne moderato semper mouendo, ne fluat, idque fiat 15. aut sæpius, postea idem sal extrahatur cum spiritu vini optimo, quo ablato sal lapillescet, ex istis crystallis cũ argilla

vel terra sigillata crudâ impastatis fiat more vsitato spiritus fulgescens, vlterius cum alcohole vini coniungendus, & sæpius cum eo per cohobia destillandus. Glorioſa est admodum apud chymicos de oleo salis dulci ostentatio, sed nunquam demonstrari potest. Tale nimirum oleum satis dulce seu spiritus salis dulcis, ab ipso sale nulla destillatione elici potest absque spiritu vini vel olei Tartari. Spiritus itaque vini solus est, qui dulcedinem hanc procurat, siue ab initio cum sale destillando coniungatur, siue postea spiritus salis cum eodem sæpius cohobando, destilletur: sic nimirum non alio modo omnem acrimoniam à spiritu salis aufert, eúmque subdulcem reddit, simili modo in cæteris spiritibus idem efficiendo.

b Præsertim antiqui. Recens hic sal difficile emittit suos spiritus, facilius si iam vetustus vt 20. vel 30. annorum.

c Hoc est, decrepitati seu leuiter vsti.

d Sal fusum nullum planè spiritum de se emittit, nisi vicissim discontinuetur.

CRYSTALLI SALIS DVLCES *instar sacchari.*

e Sal etiam in summam dulcedinem hac genuina & philosophica sic rediges: Fiat primo retorta terrea ampla & fortis: ita tamen, vt ex superiori capacitate ventris exterius fistula terrea perpendiculariter penè in medium corpus retortæ desinat, quę sit foris orificij latioris, sed intus angustioris. Jam igitur salis communis vel marini, qui melior est, ℔ iij. vel iiij. imponantur, & vase ad destillandum cum recipiente adaptato capacissimo, tamdiu per gradus

dus augeatur ignis, donec sal intus fluat, tum per fistulam vna vel altera guttula aquæ frigidæ immittatur, & è vestigio orificio fistulæ prominente terra figulina præparata obstructo, in retorta spirituum copia mediante humiditate soluitur. Hoc nimirum toties cum aqua frigida continuandum est, donec massa salis hac ratione in spiritum fuerit redacta. Ab eo autem per lenem destillationem Balnei remoueatur phlegma, reliquúmque frigidiori loco exponatur, & subcrescent lapilli instar nitri, sacchari dulcedinem referentes, qui per deliquium in liquorem dissolui possunt, & guttæ v. vel vj. pluribus diebus hydropicis exhibitæ omnem sitim tollunt, illis integro quatriduo, vel etiam pluribus diebus potum nullum expetentibus. Essentialem nimirum humiditatem, quæ multum in hydropicis exhauritur, spiritus salis adiuuat, & ventriculum & reliqua viscera corroborat. Sal verò tanquam mistum corpus essentialem humiditatem aliàs non promouet, sed etiam aufert. Sitis itaque à sumpto sale non minuitur, sed promouetur. Si ad ℔ j. salis exsiccati, accipiantur ℔ ij. carbonum puluerisat. optiméque misceantur, ex ℔ salis accipies ℔ j. spiritum.

Vsus & dosis.

Hydropis cura.

f Ad viij. vel xij.

g Id non aliunde dependet, quam à ratione mixtionis, sal nimirum tanquam corpus mixtum habet in se partes diuersas, quarum singulæ alias atque alias habent qualitates & alios effectus. Coniunctum verò id ostendunt, quod mixti est.

h Est nimirum tenuis, igitur facilè penetrat.

i Potius in septimana.

k Hoc autem potius de oleo composito ex sals

& nitro facto prædicandum.

l Lege conseruat.

m Proportione longa.

n Lepra Græcorum est sanabilis, Judæorum autem insanabilis, nisi digito Dei sanetur.

o Cutaneos.

p Corporis regio.

q Mellis.

r Et alios humores superfluos.

s Diuretico emolliente, parietariæ, maluæ, meliloti.

t Vel mellis.

u Recentes.

vv Cum pinguedine erinacei.

x Quod fit ex chamomilla, meliloto, debita insuper ligatura. Balsamum salis Gemmæ vide in Practica chymiatrica de bubonocele, enterocele, & epiplocele p. 168. nostræ editionis.

y Præsertim flatulenta si aluus sit libera.

z Compositus præfertur, præsertim si cum spiritu vini sit mistus.

aa Præsertim ventriculi.

bb Ante paroxysmum exhibitæ.

cc Planè inueterato, in decocto fragariæ, manè & vesperi.

dd Citius.

ee Olei bubuli in maio destillati, fraxini, filicis.

ff Paracelsus hoc modo operatus est: Miscuit oleum salis cum æquali portione olei vitrioli & spiritus Terebinthinæ prudenter & guttatim (propter strepitum & efferuescentiæ periculum) separatim. Videbis materiam viscidã & nigram phlegmati

mati innatare. Hæc coniuncta & bene mixta rectifica, accipies lapidum parum, illa in spiritu Terebinthinæ miscendo, postea membra contracta prius cum Balneo sequenti lota inunxit.

℔ Summit. origani.
Juniperi.
Fol. quercus.
Absinthij.
Gallitrichi ana M iiij. vel v.

Conorum abietum, (Danzapffen der längsten) num. vj. vel vij.

Coque cum aqua communi ad iustam coctionem. Vtrumque sępius repetiit, donec omnia membra fuerunt restituta, sæpius spatio octidui vnam curam absoluit. Magnum hoc sæpe vsum habet in aridura membrorum, In schwindung der Glieder/ in inueteratis contracturis, adde oleum succini. Prodest membrum affectum post inunctionem inuoluere pelli vulpinæ. Contracturis nimirum valde succurrit. Vide practicam chymiatricam nostræ editionis p. 236. *Aridura remediũ.*

SPIRITVS SALIS NITRI.[a]

Eodem planè modo[b] *& simili Ignis regimine Spiritus Salis Nitri destillatur, qui per fumum rubicundum egreditur.*

Hoc saltem notandum quod ad j. partem Salis Petræ purificati, tres partes argillæ figulinæ admisceri solent, pro efformandis globis oblongis, post exsiccationem demum ad opus adhibendis.

Vsus & Dosis.

In Colica:[c] *Et hoc nemini videatur mirum, siquidem in simili affectu crudum Nitrum nonnulli offerunt: nam spiritus Salis microcosmici efferuescentia & malignitas ex huius debito vsu mirè inhibetur & reprimitur.*

In Pleuresi.

Prunella[d].

Miscetur cum ana Spiritus vini, & de illâ mixtura dantur ℈ ij. vel ʒ integra in haustu aquæ Fontanæ tepidæ. Si in Colicâ vtimur, tunc ab extra vmbilicus oleo Nucistæ expresso cum tantillo Zibeti admixto inungitur: Intolerabiles cruciatus & dolores confestim non solùm sedat, sed & discutit & resoluit malignos, crudos, nitrosos atq; vitiosos humores, qui nisi impediantur, ne ad partes neruosas & articulos repant, quod non rarò fit propter certam sympathiam, qua cum talibus membris habent illi humores aliquid mixti, condolenda sequitur articulorum impotentia, laxatio & resolutio: Circa finem curæ[e] *Enulæ Campanæ vsus Salem resolutum efficaciter expellit. Porro Nitri seu Salis Fusilis vires reconditæ à Filiis Hermetis semper in magno pretio fuerunt habitæ.*

a Nitrum animale est, vegetabile & minerale: idémque in his omnibus vires exserere animaduertitur. Finita huius spiritus destillatione omnia prius bene

bene refrigereſcant & relinquantur aliquandiu, donec ſpiritus probè conquieuerint, quod ſpatio v. vel vj. dierum & noctium fieri ſolet. NB. In albedine phlegmatica latent ſpiritus corroſiui, minus vtiles ad opus medico chymicum. Horum verò ſpirituum rubeſcentium ex ℔ j. vix ℥ j ß. vel ℥ ij. recipies. Quare, ſi optimè procedere voles, phlegma ſeorſim, & rubeſcentes ſpiritus etiam ſeorſim accipies.

b Melius procedit operatio ſine globorum efformatione, ſi nempe ſaltem terra bene admiſceatur pulueri ſalis nitri, ac tandem ipſa deſtillatio inſtituatur.

c Ante vſum huius ſpiritus aluus prius ſoluenda eſt. Datur cum aquæ fontanæ tepidæ ℥ ij. mixturæ ex ſpiritu vini & nitro, mouet ſudores & confeſtim ſedat dolores colicos. Vide Praxin chymiatricam noſtræ editionis p. 111. de colica paſſione. *Cautelæ.*

d Datur etiam hic ſpiritus, loco refrigerij in febribus inconuenientibus vehiculis, ſcilicet in aqua endiuiæ, cichorij, taraxici, & ad ſitim ſedandum à gutt. vj. ad xj. conuenientior exhibetur ipſo lapide Prunellæ, quia nauſeam interdum excitat.

e Non in fine tantum, ſed etiam in principio colicæ, Enulæ decoctum mitificè valet. *Decoctum enulæ.*

℞ Radicum Enulæ in taleolas inciſæ ℥ j.
Seminis Fæniculi pulueriſ. ℥ ß.
Aquæ meliſſæ ℔ ij. vel iij.

Coque in diplomate ad horam vnam & dimidiam, poſtea per manicam Hippocratis cola, colati primum hauſtum veſperi ituro cubitum, ſecundum mane, tertium etiam veſperi, & ita perge, ſi opus eſt, & cura erit abſoluta.

V.

DIAPHORETICVM.

Multi sunt morbi qui saltem per sudorē & pororum emunctoria curari volunt, vt Pestes & Pleureses.

SVdor in Peste & Morbo Vngarico [a] est vniuersalis euacuatio Veneni totius corporis, non in sanguine modo, sed etiam in habitu [b] corporis, adeoq; in omnibus partibus hærentis. Huius sudoris beneficio Venenum, quod circumstans frigus ad cor propulerat, excluditur: Nam vt attractione spiritus, [c] simul etiam venenatam auram attrahimus, ita sudore oportet illud ipsum ex omnibus membris exterminari: Nulla enim corporis pars, licet parua, aëris est expers: proinde sudare omnes possunt: Ideo sudor est vniuersalis euacuatio, siquidem ferè tertia pars omnium morborum, qui corpus humanum infestant, per sudorem curari possunt.

ANTIMONIVM DIAphoreticum [d].

℞ ℔ j. [e] Mercurij sublimati per Vitriolum & Salem, adde iij. ℔ Antimonij Vngarici, terantur inuicem & misceantur, ac retortæ Vitreæ [f] luto munitæ omnia indantur, adiuncto receptaculo clauso, destillatio fiat in arena cum Ignis regimine, ne guttæ in collo instar

Butyri

Butyri congelentur, eo apparente mox carbo ignitus cum forcipe admouendus erit tam propè, vt vitro non noceat, & tamen resoluat, idq; toties iterandum, quoties necesse fuerit: Liquorem egressum semel rectifica g: postea calore h liquefactum effunde in vitrum capax i, quod collum longum habeat, & affunde aquam Regis (alij solo Spiritu nitri k vtuntur) guttatim saltem fiat, propter strepitum l & effervescentiæ periculum, vbi videris totam materiam solutam esse planè, affunde exempli gratiâ si ♄♄ olei fuit, etiam lotonem vnum auri m in aqua Regis seorsim prius soluti, ita mixtio manebit clara, non turbida, & rubicundissimi coloris, alioquin nisi ita processeris, turbida fiet solutio, & aurum non verè se incorporabit, ac post abstractionem apparebunt adhuc auri scintillæ micantes. Totam hanc claram & rubicundissimam solutionem pone in alembico bene lutato, addito capitello & receptaculo, iuncturis bene munitis, seruatis postea gradibus Ignis incipe phlegma abstrahere (spacio duorum dierum operatio absoluitur) vltimò fortificando m Ignem ita, vt fundus Cucurbitæ candescat: Parum se sublimat, quod absoluto opere, vase refrigerato & fracto abiiciendum: reliquum in fundo etiam in parietibus hærebit, colore subflauo, instar Terræ

ſiccissimæ & hiantis, nullius ferè saporis: adhæret linguæ sine corrosione instar cornu adusti & calcinati. A ℔ j. olei habebis post exsiccationem libram Terræ dimidiam [n]. *Calx illa fixa non est edulcoranda, nisi velis, sed in crucibulo per dimidiam* [o] *horam ignienda: Mirum, quod examen Ignis in crucibulo sustineat, & omnia corrosiua in ipsa mortua sint.*

In vsu Chymico, quamuis hæc terra sitiens fixa sit, & beneficio vulgaris Sulphuris [p] *arte admixti, auro in fluxu peculiari industria maneat admixta, non tamen in cineritio optatæ & expectatæ fixioni solet respondere.*

In vsu medico vnum est è Spagyricis medicamentis maximè πολύχρηστον.

Constitit mihi ferè ducentis Daleris, ego candido lectori cum reliquis gratis communico.

Vires & Vsus.

Arcanum summum in variis & ferè omnibus morbis per sudorem & vrinam operans efficacissimè, non purgat, [q] *nec debilitat ægrotantes, sed plurimum sudorem & vrinam* [r] *moderatè ciendo, ratione auri* [s] *additi Naturam confortat.*

In Lue Venerea [t].

Peste [u].

Podagra [uu].

Hydrope.

Hydrope [x].
Febribus [y].
Obstructionibus & doloribus Lienis [z].
Calculo [aa].

Dosis 3. 5. 7. 8. grana in aquis conuenientibus.

Circumferuntur descriptiones Mercurij Vitæ, quibus nonnulli hoc corrosiuum oleum per cornu Ceruicum Saturni essentia essensificatum in puluerem Diaphoreticum redigere conantur. Operosus est labor, [bb] *nec propria experientia optatum & desideratum videre licuit euentum. Nam adhuc acredinem retinet ille puluis, nec ita fixus est, vt hic noster, per dicta corrosiua fixatus, quæ in hac operatione omnia moriuntur & euanescunt, quod summè mirandum* [cc] *est. Ergo hac descriptione contentus sis, lector beneuole, qua tibi vix offeretur alia melior.*

a Febribus malignis omnibus.

b Scilicet tota substantiâ, membranis, musculis, carne.

c Aëris per anhelationem.

d Antimonium Diaphoreticum hactenus appellaui Bezoardicum minerale, ab ipso Quercetano sæpius dilaudatum, nec quantum opinor, ab alio, quam à me primum erutum, & quidem ansa cogitandi mihi data à Fratre Basilio Valentino, qui in additamento ad claues Philosophicas sub titulo

antimonij, vbi butyri mentionem faciens, tandem concludit & pronuntiat: Idem oleum (sic nimirum vocat butyrum antimonij) potest amplius præparari cum adiectione aquæ factæ ex petrarum serpente Aus der Steinschlange/ & necessario aromate, non illo, quod ex Indiis adfertur, Nothwendiger Gewürtz nicht die aus India gebracht wird. Puluis ille, inquit vlterius, insignes possidet vires ad exterminandos veteratos multos & exulceratos morbos, sub quibus verbis Basilius Monachus Bezoardici præparationem occultam describit. Facit nimirum ex sale Petræ der Steinschlangen / cum sale communi das beste Gewürtz/ aquam, cuius beneficio aut solius, aut cum aqua Regis, butyrum illud valde corrosiuum planè emoritur, & in puluerem Bezoardicum conuertitur. Libauius in explicando variè se torquet, id quod magis carpendi, quàm inquirendi studio facit, vide in tomo altero arcanorum chymicorum cap. 32. de igne naturæ, & in eodem t. apocalypseos hermeticæ partis prioris cap. 9. & 10.

Libauij error.

Certum autem est, Libauium, vt de aliis ita de confectione huius Bezoardici iudicare instar Argi foris oculatissimi, domi verò Tyresiæ: Nunquam verò is loquaculam linguam cum experientia chymica coniunxit, aut si fecit, non tamen ita fecit, quemadmodum bonum artificem facere decet. Ergo hominis procacitatem scribendi non miror, & forsan ostendam publicè vbinam is fuerit in laboratorio, quod is totus profitetur, atque ego sic, qualis in balneo canis. Cæterum neque Crollium neque me aliquid noui protulisse lubenter fatemur, neque ea vnquam vtriusque nostrum mens fuit. Rubeum verò hoc idem antimonium diaphoreticum,

phoreticum, vel propriis vel aliis verbis descripsisse, ceu Libauius ad finem d. 18. cap. partis prioris Apocalypseos Hermeticæ friuole asserere audet, mendacium est, cuius merito Libauium supersedere decuisset. Rubeus in libello de destillationibus, præter quem ab ipso nihil editum est, toto capite 22. Sect. 1. agit de stibio vel antimonio eiúsque præparationibus variis, ac in fine facit mentionem medicinæ ex Mercurio sublimato, Regulo antimonij & auro, seorsim in aqua separationum solutæ, confusæ & cohobiis destillatæ, in rubeum puluerem crematæ. Sed quantum is distat ab antimonio Diaphoretico? Hic etiam si antimonium ad butyri confectionem ascisciturr; de eius tamen substantia parum aut nihil ingreditur: ibi regulus egreditur & figitur totus. Deinde Mercurius sublimatus cum illo rubeo puluere rubeus vix manet, sed in singulis destillationibus aquæ fortis tandem ascendit, atque licet aliquid maneat, idem tamen in calcinatione totum cum fumo abit, hic verò mercurius sublimatus, qui est butyrum antimonij, figitur. Tertio puluis ille Rubeus Rubei est corrosiuus: Bezoardicum verò minerale neutiquam. Postremò puluis Rubei est idem cum auro vitæ, itaque inter Mercurios præcipitatos numeratur, éstque simul catharticus. Nostrum verò Bezoardicum: Crollij nimirum & meum non est tale. Desinat itaque Libauius calamum mendacem in alios stringere, nisi propterea vicissim pessimè audire velit. Noti sunt hominis mores & pestilens inuidia, quam timere aut laudare non est cordati viri.

e Autor in præcedentibus, in confectione nimirũ florũ antimonij ex mercurio sublimato & anti-

monio crudo, ſumpſit partes æquales vtriuſque, eaſdem etiam hic ſumere non erit abſonum.

f Si vitrum non ſit forte.

g Per retortam.

h Vel aqua, vel igne, vel arena.

i Cucurbitam amplam.

k Idque melius eſſe deprehendi.

l Claudendum poſtea ne ſpiritus exhalent, & relinquendum per horas 12. vel etiam vltra.

VERA BEZOARDICI SOLARIS præparatio.

m Hanc adiectionem auri nullo modo neceſſariam eſſe vel vtilem experientia & ſequens ratio euincit. Aurum nimirum redit in priſtinum corpus: nullo ergo modo agere neque puluerem antimonij virtuoſiorem reddere poteſt. Quod ſi verò aurum eſſet planè à corporeitate ſua reductum in ſpiritualem ſubſtantiam, vtique eius additio eſſet valde vtilis. Si etiam per minima aurum ipſi Bezoardico mixtum eſt, vires ſuas exſerit. Quod ſi verò placet facere Bezoardicum ſolare, ne labor & ſumptus irritus fiat, ſic procedendum eſt. Dicemus infra in deſtillatione prima ſpiritus nitri, vel aquam fortem ab ipſo butyro progredi menſtruum colore rubicundiſſimo tranſparente, illúdque denuo poſtea ſuæ radici ex aqua prodiit, nempe ipſi antimonio coniungi per repetita nimirum cohobia. Quod ſi verò illud menſtruum prima vice productum aſſeruetur, & cum eo ſoluatur aurum finum, hoc eſt finatum q. placet de auro vero ſoluto abſtrahatur illud menſtruum leni calore vſque ad pelliculam, ſeu oleoſitatem, ac recēs rubicundum menſtruum

ab

ab eodem auro soluto denuo, idq; tertia vel quarta vice destilletur ex retorta oblongioris colli, bene loricatâ & hermeticè clausa semper leni calore, ne nimirum spiritus prodeant: ac iis destillationibus finitis tandem hæc ipsa solutio auro imprægnata à spiritibus illis ex retorta aliquantum fortiori igne pellitur, quod destillatum fuerit iterum affunditur, idque tantisper fit, donec ipsum aurum rubicundissimo colore instar rubini eluabitur. Hoc aurum spirituale redditum, à butyro antimonij in spiritu nitri vel aqua regis soluto iunctum prioribus destillationibus necessariis repetitis, cum illo vniri, ac denuo figi, & post extremam calcinationem in Bezoardicum purpurei coloris (quod signum est auri spiritualiter soluti & per minima coniuncti) præparari potest magnarum virium in medicina.

DIAPHORETICVM SOLARE Korndorfferi.

Ex eo auro etiam fit Diaphoreticum illud magnum Bartholomei Korndorfferi, qui fuit Præceptor Paracelsi: cum alcohole nimirum vini præstantissimo, soluitur, separatisque fæcibus hæc solutio in Pelicano ad certissimum calorem Balnei per mensem digeritur: interea temporis aurum spirituale ab ipso spiritu vini sponte sua se separat, inque fundo vasis seorsim quiescit, fluctuando desuper nobili menstruo solo, quo per inclinationem caute separato, calx auri aquis dulcibus aliquoties eluitur & lentissimo calore exsiccatur. Tandem in iustæ proportionis phiola hermeticè obsignata lento primum calore athanoris post auctiori figi-

tur, donec in puluerem purpureum desinat, qui denique in spiritu vini optimo solutus, inque vna exigua dosi guttarum iij. aut iiij. exhibitus vitam sanitatemque conseruando omnes morbos per sudorem expellit. Diaphoreticum tale, cui vix vllum comparari posset.

m Vt fortior sit prima hæc destillatio non est consultum. Repetenda nimirum sunt per idem menstruum cohobia, ita tamen, vt semper aliquid recentis nitri spiritus (quod melius deprehendi) vel aquæ Regis addatur. Hac nimirum ratione repetitæ cohobationis plus de antimonij puluere figitur, id quod vnica saltem, & quidem in fine fortiori destillatione periret: Atque hoc vnum est ex istis de quibus aliquando ad Rulandum scripsi, Crollium siluisse. Alterum est, quod in destillatione menstrui prima, illud seu spiritus nitri, præsertim si celerius vrgeatur, planè rubicundum, & illa rubedo non ex sese, sed aliunde nimirum à spiritibus antimonialibus (stibium nimirum continet in se rubedinem quandam volatilem) simul ad antimonialis butyri confectionem, h.e. ad Mercurium sublimatum in butyraceam quandam mucilaginem & conuersionem maximè facientibus per repetita cohobia tandem & cum puluere Bezoardico figitur & hoc modo redditur excellentius. Ista nimirum rubedo aquæ fortis insigniter vtilis est, ad corpus auri Volatile reddendum, inque quandam spiritualitatem reuocandum.

n Nimirum si tertia vice fuerit destillatum, inde menstruum, ex butyri antimonij ℔ j. habebis ℥ xij. vel ℥ xiv. etiam, post repetitam cohobationem.

o Imo per duodecim horas.

p Ἐγχείρημα est tale: Accipe duplum sulphuris communis ad partem vnam huius terræ fixæ scilicet Bezoardici mineralis, tere & misce in marmore, liquefac postea in tigillo, & liquefaciendo fac flammam concipiat sulphur, quam permitte donec sponte cessarit, relinquitur puluis gryseus, qui in fluxu auri in idem proiectus, admiscetur auro, sed ex ℥j. vix ℈ iiij. manent, denuò tamen in cineritio conflagrando pereuntes.

q Neque per superiora neque per inferiora.

r In quibusdam, sed ratiò.

s Etiam sine auro.

t Per se non admodum quidem, sed præmissis præmittendis necessariis, postea cum aliis sudorifferis, imprimis cum aqua persicariæ exhibetur.

u In aqua vlmariæ, scordij, scorzoneræ.

vv In aqua filicis, chamedryos.

x In aqua ebuli.

y In decocto centaurij minoris vel aqua febrifuga.

z In aqua specifica ad Lienem, scolopẽdrię &c.

aa In aqua ononidis, saxifragiæ, fragariæ, petroselini.

bb Non caret tamen hæc operatio sua euidentiâ, ideóque non prorsus est contemnenda, primo imprægnatur Cornu cerui vstum cum essentia seu dulcedine saturni, eum in morem, qui obtinuatur à docimastis, quoties ex cineribus & ossibus animalium maiorum combustis faciunt capellas: Hæ igitur capellæ ex solo cornu cerui vsto & essentia saturnina prius cusæ igniantur sub tegula, vt consueuit fieri, postea terãtur: deinde puluis ille cũ æquali parte butyri antimonij iungatur, tãdẽ inde & tertia

vice idem butyrum abstrahitur destillatione, posteáque per spiritum aceti vini fortissimum figatur, repetita cohobatione, vt supra ostensum est. Hac nimirum ratione à corrosiuis metus nullus fuerit; ea nimirum similiter partim à cornu cerui vsto, & essentia saturni (de qua vide infra de saccharo saturni) & ab aceto emoriuntur & mortificantur, salutari duntaxat relicta substantia iisdem vsibus cum superiori vsurpanda.

cc Vbi nempe maneat aciditas.

ANTIMONIVM DIAPHORETICVM, vel Antimonium fixum.

Est antimonium Diaphoreticum aliud, quod cum eiusdem sola calcinatione fit per nitrum. Vnde nimirum per hanc calcinationem ter repetitam, quam alioquin chymici detonationem vocant, omnes sulphureæ & Mercuriales partes pereunt, & relinquitur sola pars terrestris, quæ vim exsiccandi & sudorem promouendi obtinet. Describit illud Beguinus in Tyrocinio chymico lib. 2. cap. 12. sub titulo antimonij diaphoretici, & quidem rectè. Sed docuit experientia ipsa, in elaboratione huius medicamenti liquefactionem, quam ibidem Beguinus innuit, non debere esse metallicam sed tantam, quanta eius opus est ad fluxum instar salis iniectæ mixturæ. Præterea post ternas singulas cum nitro calcinationes, illud semper aqua calida dulci eluẽdum est, & puluis siccandus, qui extremò albescit. In qua sanè operatione acquiescit Tyrocinium & alij. Sed longè subtiliores fiunt puluores, si post extremam calcinationem, & aliqualem liquefactionem totum illud, quod remansit, tritum coquatur in aqua

in aqua fontana per aliquot horas, postea calens decoctum per filtrum transmittatur, & loco frigido relinquatur: sic nimirum per hanc ebullitionem id, quod subtilius, in aqua soluitur & tandem præcipitatur in puluerem admodum albicantem & tenuem, sæpius eluendum & exsiccandum. Quod si acetum destillatum immittatur in idem decoctum filtratum, facilius & celerius puluis iste cadit, maiorum virtutum. Basilius Valentinus in curru Triumphali antimonij sub titulo florum antimonij fixorum seu puluerisalbi antimonij (sic nimirum ille & alij appellant) valde commendat ad interiora apostemata, eius enim gr. xv. propinat quinquies singulis diebus. Idem maximè præualere ait in lue venerea eodem modo & dosi vsurpatum. Neque verò vtrumque extra rem: In posteriori affectu cum spiritu Guaiaci exhibitum mirabiliter totam substantiam sanguinis renouat & morbum Neopolitanum funditus extirpat.

BEZOARDICA MINERALIA VARIA.

Bezoardicum minerale aut fit per se, hoc est sine vlla additione alterius metalli, aut fit cum iisdem.

BEZOARDICVM MINERALE simplex.

Per se est primo id, quod voco Bezoardicum simplex, cuius Quercetanus sæpius meminit, à clarissimo Sennerto postea ex mea communicatione clarius expressum in Institutionibus Medicinæ lib. 5. part. 3. Sect. 3. cap. 18. Per se vt fiat, expedita est ratio; Vel nimirum à solo butyro antimonij rectificato, spiritus nitri subinde fortificatus terna deinde

latione prolicitur, demum calcinatur, & fit Bezoardicum simplex albissimæ formæ & coloris, multæ efficacitatis. Aut postquam butyrum antimonij semel factum, deinde ex scoriis reguli antimonij sine marte facti prius cum aceto destillato (alij cum spiritu vini) tinctura rubra extracta, & in formam pulueris liberata, ac super eundem pulueren butyrum antimonij denuo destillatum fuerit; idem rubicundissimi fiet coloris. Quod si igitur cum spiritu nitri more debito fixetur, fit Bezoardicum simplex, propria tinctura antimoniali prægnans magnarum virtutum.

BEZOARDICVM SCHEVNEMANNI.

Bezoardicum minerale seu Nepenthes aliud describit Scheunemannus in libello de fonte S. Annæ, quem vocat Hydromantiam pag. 59. debiliori Draconi hoc est, antimonij regulo addit martem ante pugnam deuorandum, quo deuorato ad pugnam hoc est, destillandum producit, & confestim magnas ebullitiones edunt h.e. incalescunt vehementer, atque ita destillat exinde butyrum, apparente serenitate h.e. posteaquam omnia prodierunt, martem relictum post destillationem abluit: & solari æstu resuscitat h.e. soluit in spiritu nitri, quē postea cum dracone hoc est, cum butyro & spiritu nitro soluto soluit & destillat, atque ita figit more alioquin vsitato. Vide pluribus ipsum autorem.

BEZOARDICVM SOLARE.

1. Est ab ipso autore descriptum, aurum nimirum ingreditur, sed admodum corpulentum, nec aliquantulum attenuatum, ad edendum itaque vi-

res

tes minus habile, vt supra aliquoties demonstratum. Præstantius est hoc. 2. Solue aurum in aqua Philosophica seu regia ex nitro & ammoniaco facta, cuius præparationem docent commentaria nostra ad Tyrocinium chymicum Beguini, à Glukradio edita in fine lib. 2. c. 5. A soluto eandem aquam toties per retortam destilla, recenti soluente subinde affusa, donec per retortam aurum transierit rubicundissimè, quod postea cum Mercurio vulgari ad fundum præcipita, (Mercurius iste debet bene purificatus esse: alias noxiæ Mercurij fæces manent cum auro) denuo præcipitatum, & ab eodem per calcinationem liberatum prodit purpurei coloris. Hunc puluerem denuo in aqua regis solutum, & ad solutionem butyri antimonij decupla proportione cum eadem aqua Regis iunctum euocato per retortam menstruo, ac destillationibus sæpe repetitis postea per calcinationem sub tegula (vnter einer Müffel) reduc in puluerem, si lenis, si vero intensior, calcinatio instituatur in purpureum. Bezoardicum nullis non laudibus dignum, propterea que magni faciendum.

3. Idem assequeris, si aurum per spiritum nitri fortificatum, ceu paulò antea ostensum est, solutum & quantitate auctum, dicta proportione cum butyro antimonij iunxeris, & per menstruum repetitas separationes demum calcinando in puluerem rubeum verteris.

BEZOARDICVM LVNARE.

1. Solue Lunam finam seu capellatam in aqua forti, abstrahe ad siccitatē vel oleositatē in Balneo, ex hac elice per spiritum vini tincturam viridem,

quam seuocato paululum à Luna spiritu vini, iunge proportione octupla cum butyro antimonij in spiritu Nitri soluto & l.a. destillando fige. Habes Bezoardicum viridiusculum ad capitis adfectus vtilissimum, præsertim ad Erysipelas capitis mulierculatum, valde vsitata, vide praxin chymiatricam p. 13.

2. Vel ex Lunâ sulphure communi calcinata, cum spiritu vrinæ, de quo in præparationibus Microcosmicis sub titulo vrinæ, ad extrahendum ex metallis vitriolo dixi, colorem cæruleum extrahe, quem vltromarinum vel Lazurinum aliàs appellant, quem, in aqua fortis solutum, cum butyri decuplo antimonij in aqua fortis liquefacti iunge. Cæteris institutis laboribus habebis eiusdem, vel etiam maioris virtutis Bezoardicum Lunare.

3. Vel ☽ Lunam finam, solue in aqua fortis, eam præcipita cum oleo salis Tartari per deliquium vel solutionem in aqua communi facta in vase maiori. Præcipitabitur ad fundum instar gossipij. Postea edulcoretur & cum aceto destillato extrahatur, tunc acquirit colorem cæruleum, si verò diutius steterit, viridem. Cum hâc Tinctura procede vt cum reliquis.

4. Omnium verò præstantissimum futurum est Bezoardicum Lunare, si luna cum spiritu nitri in vitriolum redacta, & cum butyro antimonij l.a. in puluerem fixatum fuerit. Hâc nimirum ratione corpus lunæ à spiritibus nitri aliquo modo tenuius redditum facilius cum butyro antimonij per minuta miscetur, atque ad effectum medicum producendum efficacius fit.

BEZOARDICVM SATVRNINVM.

Simili prorsus modo Bezoardicum saturninum ex vitro Saturni, quod fit ex minio & silicibus simul fusis & aliquoties cum eodem butyro antimonio rectificato, tincturam extrahe, illúdque dicto modo cum spiritu nitri fige. Est in omnibus affectibus splenis remedium efficax.

BEZOARDICVM IOVIALE.

℔ Reguli antimonij sine marte facti ℥ vj. cui in crucibulo fuso adde Jouis Anglici purissimi similiter fusi ℥ iiij. vt fiat amalgama, postea in marmore reduc in puluerem subtilissimum, cui adde Mercurij sublimati optimi partem æqualem hoc est ℥ x. ac ex retorta vt supra, inde factum butyrum ternis destillationibus cum spiritu nitri fige, postea calcina, ignitúmque in spiritu vini extingue, exsicca & serua. Fit puluis gryseus. Dosis à gr. j. ad ij. potentissimè mouet sudores, ad omnia, maximè verò ad obstructiones epatis, polychrestum.

BEZOARDICVM MARTIALE.

Ex Croco Martis solius ignis beneficio ad perscriptum Tyrocinij lib. 2. cap. 15. facto, cum butyro antimonij rectificato in digestione elice Tincturam rubicundissimam: butyrum tinctura antimonij imprægnatum fige cum menstruo spiritus nitri more vsitato. Est specificum & præsentissimum remedium in omnibus fluxionibus ventris, præsertim ab epate ortum suum capientibus. Color ipsius epatis colorem refert Leberfarb. Vide Scheunemannum in hydromantia Paracelsica p. 59. vbi habet Bezoardicum martiale.

BEZOARDICVM VENEREVM.

Eodem planè modo ex ſquáma æris elicitur Tinctura cum butyro antimonij correcto per digeſtionem, & cum toties decantato menſtruo ſpiritu nitri nimirum figitur. Præter cæteras virtutes obtinet vim alexitericam in qualibet gonorrhæa certiſſimam.

BEZOARDICVM MERCVRIALE.

Ex vitro Mercurij vitæ, cuius deſcriptio tradita eſt, cum butyro antimonij correcto elicitur Tinctura rubea. Idem igitur per ſpiritum nitri fixatum, tranſit in Bezoardicum excellens virtute & prioribus non cedens. (NB. Si iungeres mercurium vitæ cum butyro antimonij & poſtea cum ſpiritu nitri figeres, quid quæſo inde fieret? an non egregium purgans correctum cum eodem butyro, in maiori doſi exhibendum? cogita diligenter.)

His itaque modis poſſunt Bezoardica ſeu Diaphoretica cum omnibus metallis fieri, in quibus virtuoſæ partes ipſorum metallorum cum butyro antimonij coniunctæ, per nobile menſtruum ſalis nitri ſimul figuntur, ac in nobiles medicinas abeunt: Quin imò ad eaſdem formulas illorum plura alia ex iiſdem effingi & confici poſſunt, de quibus prius ſeculum forſan non cogitauit. Eat nunc Libauius, & nihil noui prolatum eſſe contentioſè dicitet.

SPIRITVS TARTARI.

℞. *Tartari vini albi optimi (quod frangendo vide-*

do videlicet nitescit [a] *) libras sex, lauа ex aqua pluuiali tepida,* [b] *donec nullâ pulucrulenta conspiciatur spurcities, tandem è vino tepido* [c] *optimè eluatur, & siccetur ad Solem, vel in hypocausto, & redigatur in puluerem: Vel puluerisatus Tartarus in aqua pluuiali calida abluatur & soluatur,* [d] *quod non solutum remansit in fundo, in aqua pluuiali coquatur, vt soluatur, postea filtretur, aqua paulatim euaporet, & vltima medietas in loco frigido ponatur, vt Tartarus iterum lapillescat,* [e] *& hic est Tartarus purificatus (per se etiam Catharticus* [f]*, si drachma vnâ è iusculo carnis sumatur) & ad destillandum aptissimus: Indatur Cucurbitæ luto oblitæ,* [g] *& aperto igne destilletur instar Aquæ Fortis, ita tamen adhibenda est multa cautio, vt commissuræ Receptaculi capacissimi probè adapti sint diligenter propter spirituum penetrantiam luto munitæ, ne huius aquæ spiritualis euanida virtus in auras euolet. Ignis Primò sit lentus, postea fortificetur, donec omnes spiritus exierint, & Recipiens nubibus repletus iterum factus sit transparens & pellucidus. Da operam, ne ignis nimium inualescat, propter summam spirituum penetrationẽ. Aqua primâ emanat, deinde fœtidũ oleum: separentur per tritorium:* [h] *Aqua seu spiritus primùm corrigitur & rectificatur in cellario,*

collocando octiduum in gelidam aut madidam arenam: Oleum corrigitur ex aceto destillato per retortam igne aperto, tunc eliciatur cum aceto, atque emanat nunc rubrum, nunc citrinum, atque ita acetum recipit Empyreuma in oleum, & oleum aureo colore sine fœtore succedit. Spiritus seu Aqua postea in cineribus per alembicum destillatur, & rectificatur bis vel ter, vt sit purus, nec ita odore grauis, qui tamen planè tolli sine virium amissione non potest. Si salem è capite suo mortuo arte extrahas, & spiritum hunc desuper in Balneo rectifices, [i] tunc fœtor [k] magna ex parte perit: Eodem enim modo [l] omnia olea à fœtore per abstractionem à suo Sale proprio rectificari possunt.

Vel circula [m] illum spiritum cum spiritu vini ana in digestione, ita odor gratior erit: Vel supra Caryophillos poteris illum rectificare.

Vel aliquot guttæ olei Vitrioli cum duobus vel tribus cochlearibus Spiritus vini digerantur, & postea misceantur cum Tartari spiritu, sic etiam fœtor perit.

Sunt qui aquæ Rosarum aliquid propter odoris emendationem miscent [n].

Obseruatio.

Fœtor ille spiritus Tartari in totum non est aufe-

auferendus, nec formidandus, cùm habeat signaturam Fœtorum, quando videlicet in Peste, vel in aliis morbis venenatis exhibitus, magno iuuamine profluentes fœtidos sudores è corpore copiosè expellit.

Vires & Vsus.

1. *Præ omnibus ferè aliis medicamentis & Arcanis hoc solùm excellit in tollendis omnibus obstructionibus* [o] *& putrefactionibus.*

2. *Si ter quotidie exhibeatur, multum facit in Paralysi, totum enim corpus penetrat & roborat,* [p] *quod in hoc morbo maximè requiritur.*

3. *In Hydrope etiam feliciter vtimur cum Aqua Soldanellæ & Ebuli: Assumitur etiam cum oleo Vitrioli, tunc aquas per vrinam* [q] *pellit, quicquid hac viâ non perficitur, difficulter tentabitur aliâ* [r].

4. *Vitia menstruorum retentorum corrigit* [s].

5. *Initia Lepræ profligat* [t].

6. *In Erysipelate cum æquali pondere Theriacæ* [u] *circa finem morbi ʒj. exhibetur, ita tamen, vt venæ sectio in robustioribus præcedat.*

7. *Ictericiam & omnes inde exortos morbos expellit* [uu].

8. *In Lue Venerea* [x] *singulare est medicamentum, si Turbit minerale simul exhibeatur: Expellit enim è Centro Luem internam, postea*

crustæ oleo Guajacino tinctæ decidunt.

9. *A Centro ad circumferentiam & superficiem expellit omnem scabiem latentem, serpiginem, lentiginem* [y].

10. *Provocat sudorem.*

11. *Prodest Pleuritidi & Anginæ* [z].

12. *In morbis capitis etiam vtimur* [aa].

13. *In Febribus* [bb].

14. *In contracturis.* [cc] *Huius enim vsu Davidem Syderocratem Spirensem quondam medicum, olim generosam Dominam Catharinam Bappenheimiam, nunc in Christo quiescentem, neque manus, neque pedes è doloribus Colicis mouentem, ad perfectam sanitatem, adhibitis etiam Balsamis externis, restituisse vidi.*

15. *In punctur is Laterum* [dd].

Dosis.

A scrupulo vno ad duos in aquis specificis & conuenientibus.

Sulphur Tartari verum, [ee] *summè causticum, ab Expertis Philosophis olim in magno semper pretio fuit habitum: Extrahitur beneficio spiritus Homogenij, & à quibusdam per se vel cum Leone resoluto rotatur, an auidæ illorum expectationi satisfaciat, iudicium esto penes experientiam.*

a Signum boni Tartari.

b Non est necessarium semper, vt sit tepida.

c Non est opus.

d Ebulliendo.

e Partim ad superficiem decocti, partim ad latera vasis.

f Vocatur alias cremor Tartari, seu sal essentiale Tartari, de quo nos supra egimus in initio sub tit. digestiui vniuersalis, qui sanè ad hanc spiritus præparationem accommodatissimus est, purior nimirum per ebullitionem factus, deinceps quoque spiritum puriorem reddit.

g Retortæ terreæ.

h Satius est ab initio non separare, sed ad vlteriorem rectificationem, totiusque spiritus fortificationem, quæ fit à sale proprio, cuius spiritui tandem iungitur & vnitur totum, vlterius hoc modo elaborare. Ex capite mortuo nigricante elice sal more solito, ceu actum est in specifico purgante. Hanc verò aliquot solutionibus & coagulationibus purificatum coniunge cum illo toto, quod priore destillatione prodiit, & in vase bene clauso digere in Balneo, donec nimirum sal omnis solutus fuerit. Quod vbi animaduerteris, totum argilla sicca misce & impasta, & denuò per retortam igne nudo vrge. Prodibit cum spiritu & oleo rectificatus sal totus spiritualiter imposterum à spiritu Tartari non separabilis: ideóque cum eodem coniunctus, eundem magis penetrantem & ad efficiendum habiliorem reddit. Postea oleum fætens separandum est à spiritu, & tam oleum quam spiritus secundum mentem autoris corrigendus. Ita possunt omnia salia extrahi.

i Melius est simul cum eodem spiritu idem spirituale reddere, quam saltem ab eodem rectificare.

k Alij felicius ad obstructiones contumaces, enormes & difficiles sic præparant.

SPIRITVS TARTARI APERITIVVS compositus.

Ex cremore Tartari, vt dictum est, prolecti spiritus simplicis ℔ j. addunt spiritus vini ℥ iiij. quibus mixtis vitrioli ad rubedinem mediocri igne exsiccati ℔ ij. irrorant sensim imbuendo, digerunt in Balneo per octiduum, mox per retortam adhibitis ignis gradibus omnibus pellunt. Totum deinceps quod prodiit, super caput mortuum nigrum Tartari, ex quo nimirum spiritus simplex est factus, fundunt, per 24. horas digerunt, postea aquam Tinctura Tartari imbutam, per inclinationem separant, feces residuas Tartari ad albedinem calcinant, ex quibus per aquam prius tinctam sal per horas 24. in calido relinquendo extrahunt, aquam verò hanc per filtrum purificant, & ad contumaces obstructiones viscerum, ad fædos colores, febres diuturnas, aquam intercutem, magno cum successu exhibent à ℈ j. ad ℈ ij. in aquis appropriatis.

l Salia in leni destillatione retinent fœrorem, qui est ab oleo combustibili, quo ab vtroque ablato redduntur puriora.

m Id quod alias etiam in eo, qui cum sale suo essensificatus est, verùm expedit vel cum vino vel cum caryophilis.

n Eius operatio debet esse iusta, aliàs quæcunque miscentur, eum imbecilliorem reddunt.

o Ob-

o Obstructiones & putrefactiones potissimum à sale vel separato à sanguine, vel resoluto. In obstructionibus autem præfertur spiritus Tartari compositus aperitiuus.

p Neruos à pituita viscida, & viscida putrilagine liberat, quod in hoc morbo maximè requiritur.

q Præmissis præmittendis,

r Itaque superior præparatio cum spiritu Vitrioli non est contemnenda, sed magnifacienda.

s In aqua artemisiæ vel infuso florum borraginis.

t In vino.

u In aqua fl. sambuci vel senecionis.

vv In decocto fragariæ vel rad. chelidoniæ. Præfertur tamen spiritus compositus.

x Aliquoties postea spiritum Guagaci in aqua persicariæ extremo Septembri & Octobri collectæ. Maculæ verò ex lue venerea tolluntur sacharo Saturni, dissoluto in aqua rosarum & inuncto.

y In aqua fumaria balsamica.

z In aqua cardui benedicti, carduimariæ, flor. papaueris, Rhœados.

aa In aqua maioranæ, verbenæ.

bb In decocto centaurij minoris, Taraxici, Nicotianæ.

cc In contracturis è colica à vehementioribus purgantibus imprimis abstinendum. Conueniunt hic purgantia è vegetabilibus non è metallis. Præmisso autem panchymagogo nostro vegetabili, vel extracto Hellebori nigri, quotidie exhibendus spiritus Tartari. Quandoque etiam sudandum, sed non nimium: constat nimirum experientia & ratio ipsa dictitat, hic paulatim progrediendum esse,

tandem ad topica deueniẽdum, quorum omnium imprimis est præstantissimum Galbanetum Paracelsi, cuius præparationem & modum applicandi vide in practica chymiatrica nostræ editionis, non Francofurtensis pag. 48.49.50.& 233.234.& nulla contractura resistit: plerumque spatio 14. dierum curatur; si scilicet Medici prudentia cum patientis æquanimitate correspondent.

dd In aqua vel syrupo florum papaueris Rhæados, vel aqua florum prunorum syluestrium.

ee Sulphur Tartari causticum est eiusdem Tinctura Extracta, alioquin magnarum virium in Medicina. Non defuerunt quidam, qui olim & recens ex hoc sulphure medicinas metallorum quæsiuerunt. Sed quicquid ab iis fit, id præter mentem sinceriorum Philosophorum & naturæ conuenientiam fieri certum est. Nos relictis secus sentientium diuersis opinionibus, hoc loco medicinalia tractabimus. Genuina eius præparatio est.

SVLPHVR SEV TINCTVRA Tartari vera.

Primo itaque præparatur Sal Tartari defæcatissimũ, quod crebris solutionibus, coagulationibus & fusionibus tandem acquiritur: Id summe deputatum in valido crucibulo igne valido fundatur, inque fluxu tamdiu seruetur, donec ex viridi colore in cæruleum transierit, tantæ acrimoniæ & erosionis, vt ad gustum linguę admotum instar ignis vrat. Extrahitur per spiritum vini, homogeneum nẽpe, superfundendo eundem lentè non confertim, ad eminentiam 3. digitorum, ac relinquendo aliquandiu in frigido, postea vero in cineribus leniter ebulliendo,

liendo, & hanc extractionem tamdiu repetendo, quam diu opus possibile fuerit. Separato autem per destillationem spiritu vini manet liquor rubeus instar sanguinis, odoris fragrantissimi, qui denique cũ recẽti spiritu vini ad eminentiam vnius digiti coniunctus, & in phiola lento calore Athanoris aliquãdiu digestus, partim in forma liquida rubet. Eius guttæ iiij. ad viij. in vino generoso exhibitæ per vrinam vehementer pellunt inferiorum viscerum morbos. Præstantissimum in Melancholia hypochondriaca, hydrope, cachexia & omnibus obstructionibus, remedium. Et quod admirari licet, alui segnitiem vel à purgantium, vel puluere serpentum crebro vsu, vel naturâ, vel senio contractam, mirificè restituit, & lubricitatem intestinorum ad expultricẽ virtutem excitandã promouet, si singulis diebus eius guttę 2. vel 3. in vino ante somnũ sumantur.

Tollit calculum renum & vesicæ. Ex ℔ j. vix remanet ℥ j ß. salis Tartari. Signum perfectionis est, quando in fluxu acquirit colorem cæruleum. Vide etiam Practicam chymiatricam nostræ editionis p. 17. 114. 128. 136. 140. &c.

DIAPHORETICVM IN PERACVTIS
Paracelsi vel mixtura simplex.

Paracelsus in consiliis Medicis, quæ exstant tomo 5. edit. Germ. in quarto pag. 128. facit mentionem alicuius diaphoretici in peracutis, cuius rudimenta etiam habet in libro de Peste ad Sterzingenses Tom. 3. p. 116. & 117. eiusdem editionis. Illud verò est magnarũ virtutum, propterea que non negligendũ. Nonnulli hodierni Practici vocant mixturã simplicẽ. Est nimirum medicamẽtum compositum per se, ex Tartari spiritu, spiritu Theriacali, myrrhæ

& ſpiritu vitrioli; ſed quod poſtea ad varias mixturas quorumlibet aliorum miſcibilium, aliis morbis vtilium, tanquam baſis vſurpari & miſceri poſſit, eius reſpectu vocatur ſimplex. Conſtat ex tribus ſpiritibus, ſpiritu nimirum aquę Theriacalis camphoratæ, ſpiritu tartari, & ſpiritu vitrioli, digna & elaboratione & conſideratione. Eius præparatio eſt eiuſmodi. Primo fiat ſpiritus Tartari eo modo, quem diximus. Deinde fiat ſpiritus Theriacalis hoc modo.

℔ Theriacæ Andromachi veteris ℥ v.
Myrrhæ rubræ finæ ℥ ij. ß.
Croci orientalis ℥ ß.
His mixtis in cucurbita ſuperfunde.
Spiritus vini correctiſſimi ℥ x.

Adaptato alembico conueniente cæco & iuncturis bene clauſis reponuntur aliquandiu poſt fornacem, vel in æſtate ad ſolem. Poſtea impoſito alembico roſtrato apto (prius in eundem reponitur Camphoræ electæ ʒ ij. tritæ) commiſſuris vero vaſorum diligenter obſtructis, leniſſimo Balnei calore extillatur liquor ab initio, qui tandem ebullitione Balnei augetur, & ipſa camphora ſimul tranſit & ſpiritus prodit elegans. Refrigeratis vaſis liquor deſtillatus affunditur materiæ, à qua euocatus eſt, clauſiſque iuncturis digeſtio primum, poſtea deſtillatio inſtituitur, eáque vel tertio repetuntur. Atque hoc modo habetur aqua Theriacalis optima & penetrantiſſima, cum aliquot olei guttulis præſtantiſſimis inde ſeparandis contra venena & peſtem, doſis gutt. iij. vel iiij. valde vtilis. Deinde fiat ſpiritus Vitrioli hoc modo. ℔ Vitrioli Vngarici optimè ſoluendo, & coagulando purificati & mundati

dati q. s. imbibe cum spiritu vini optimo, vt fiat quasi pasta. Postea ex retorta forti igne nudo apposito receptaculo capaci, destilla primo spiritum vini, ac inde etiam phlegma, gradibus nimirum ignis obseruatis: tandem vrge fortissimo igne, donec omnes spiritus exierint. Refrigeratis vasis ex Balneo à destillato spiritu primum seuocetur spiritus vini, postea & phlegma, reliquum verò spiritum Vitrioli per retortam ex arena pelle, & habebis spiritum Vitrioli correctum. Ex his tribus spiritibus fiat itaque illud Diaphoreticum Paracelsi in peracutis, hac proportione.

℞ Spiritus aquæ Theriacalis camphoratæ ℥ v.
Spiritus Tartari ℥ iij.
Vitrioli ℥ j.

Misce & serua diligenter in vase clauso in loco tranquillo. S. Diaphoreticum Paracelsi in peracutis. Dosis eius est ʒ j. in conuenienti vehiculo vel liquore, pro patientis aut morborum varietate. Est in infinitis grauissimis præsertim acutis morbis summum Diaphoreticum. In epilepsia feliciter curanda excellit. Pleuriticis præsens est remedium, obstructiones viscerum soluit, inflammationes sedat, venenum à corde ad exteriores partes per sudorem expellit. Febrium æstum compescit, earúmque materiam consumit; melancholicis prodest. Matricem frigidam calefacit, & suffocationes hysstericas sistit, menstrua prouocat, superflua sistit.

AVRVM TRANSPARENS.

Coronidis loco pro tertio & quarto Diaphoretico adiicio aurum transparens, quod & perspectibile vocant barbaro planè nomine, tum Pana-

cæam ex sulphure antimonij compositam; illud est vitrum antimonij translucidum, cui in fusione admistum est aurum, à qua mistione & transparentia id nomen accepit. Præparatio est eiusmodi.

℞ Auri purissimi ʒß. antimonij Vngarici ʒ viij. pone in tigillo ad ignem, vt invicem fundatur, & vbi fusus est, effunde: Caue tamen ne in regulum abeat. Hanc mixturam probè probéque contere, vt fiat puluis subtilissimus, qui calcinandus est eo modo, quo antimonium calcinant, quando vitrum conficere volunt, donec non amplius fumiget. Quando igitur puluerem ita fixum habes, tigillum ad ignem pone, vt apprimè candeat, vt abeat in vitrum; Postea paulatim eo modo puluerem in vitrum funde, & flat tantisper, donec vitrum hoc sit rubeum & transparens, quod bacillo aliquo ferreo explorare potes. Et inuenies aurum in fundo crucibuli dimidia parte diminutum. Vitrum in peluim effunde, & habebis aurum transparens cum Vitro antimonij æquali pondere permistum. Accipe huius auri transparentis puluerisati ad placitum, ipsique affunde spiritum vini ex vino facti & optimè rectificati ad eminentiam 4. digitorum, & clauso vase sepone ad calorem digestiuum, & spiritus ex auro extrahet Tincturam rubicundissimam, quam ad vsus reseruabis. Hic spiritus à ʒ j. ad ʒ. iij. vel plures exhibitus mouet sudorem, mundificat sanguinem ab omnibus impuritatibus & fæculentiis tartareis, salem microcosmicum resolutũ, ex quo hydrops, coagulat, & phlegmata noxia ex corpore exterminat, Podagricos iunat, & à dolore & morbo liberat, si præsertim cum arcano filicis fuerit propi-

natus,

natus, de quo infra in specifico podagrico. Dolores ex lue venereâ in periostiis brachiorum & tibiarum ortos mirificè tollit, ac insuper in lue venerea feliciter curanda, præsertim in delicatis, cum decoctis nobilibus chinæ, salsaparillæ & guaiaci multum prodest. Curat vlcera. In peste & aliis morbis epidemicis magnum est solamen. Spiritus hic, nec vomitum, nauteam, aut vllam sedem prouocat, quod vulgaris vitri antimonij non facit, sed cum impetu maximo purgat, quod albo calculo probè notandum.

PANACAEA SVLPHVRIS *Antimonij.*

Panaceæ instar est sulphur antimonij verum, cum Regulo antimonij ad dictum iam in auro transparente modum fuso & facto, iunctum & fixatum. Habet nimirum in se vim hydroticã, ideóque quibuslibet morbis ritè rectéque ex corpore expellendis inseruire potest. Præparatio est talis. Ex cinnabari antimonij suprà ad flores butyri antimonij, post butyrum destillatum concinnatè eliciatur sulphur rubeum hoc modo: Fiat lixiuium fortissimum ex cineribus clauellatis & calce viua ana, vt moris est, cum quo exactè purificato prius & filtrato cinnabaris antimonij pulueriſata ebulliat per 3. vel 4. horas: lixiuium redditur rubicundum, argentum verò viuum in fundo vasis fluit currens. Tinctum lixiuium per inclinationem separatum & adhuc calidum per chartam bibulam colatum quiescat per horas 8. vel plures, atque ita sulphur antimonij fundum petet in forma pulueris rubei, quod à lixiuio separatum, edulcorandum est aqua

communi sępius postea lento calore exsiccandum. Huius & Reguli antimonij ♃ ana V. G. ℥j. olei sulphuris per campanam facti vel olei Vitrioli ʒiij. digere per aliquot dies in retorta vitrea in loco calido, deinde destilla ex arenâ ter cohobando, vrge postremâ vice igne quarti gradus per 12. horas, & erit totum fixum in igne remanens. Huius ♃ ℥j. Salis seu Magisterij corallorum ʒij. Misce exactè & fiat pulvis. Dosis à gr. x. ad xv. & xx. Repete exhibitionem sæpius in morbis quibuslibet, præsertim verò in morbis epidemiis & malignitatem aliquam secum conuehentibus. Vide etiam Practicam chymiatricam nostræ editionis p. 14.

VI.

CONFORTATIVVM.

Confortans & corroborans [a] *Internum & Innatum Balsamum, clarificando & mundificando spiritus & Elementa omnia microcosmi: In quo secundum Paracelsum non curandum, calidáne res sit an frigida* [b]*: sed arcani considerandæ vis.*

Ita curationes, quæ corroboratione, sedatione & mitigatione absoluuntur, tutiores sunt, præstantiores, altiores, vtpote ad Balsami Innati Naturam ac proprietates propius accedentes, & quoad fieri potest cum prioribus curationum Indicationibus, id est, cum Purgantibus, Resolzentibus Abluentibus, cum Diureticis, Diaphoreticis,

reticis, & Mundificantibus misceri & coniungi debent.

Sic Natura confortata per διαπνοην, seu insensibilem Transpirationem, sæpè etiam Criticè [c] per hæmorrhagiam sponte concitatam, materiam morbidam deponere, & exonerare, magno ægrotantis leuamine & salute insperata consuenit.

SAL [d] MARGARITARVM ORIENTALIVM.

Variæ excogitatæ sunt viæ [e] soluendi Margaritas, per spiritum vitrioli, per spiritum Guaiaci rectificatum: item per aquam Locustarum Quercus [f] nouellæ: simplicissima & optima videtur per acetum destillatum.

Post solutionem abstrahitur acetum ad siccitatem, & Sal aqua pluuiali destillata, vel quod melius, Rore Majali supra Triticum collecto, solutum & filtratum denuò euaporatione siccescat, reiterando quinquies vel sexies hunc laborem, donec Sal candidissimum habeas ab omni acetositate acri liberum.

Vsus & Vires Salis Perlarum.

Cordiale est nobilissimum, Auro potabili in temperatura & operatione, quam proximè accedit.

1. *In Contracturis, resolutione Neruorum,*

Conuulsione, & Phrenitide [g].

2. Corpus sanum conseruat [h], læsum pristinæ sanitati restituit, lac muliebre emendat, vtriusq; semen sexus auget & corrigit [i].

3. In confortatione cerebri, memoriæ, & Cordis conducit, in aqua Cinnamomi, Borraginis, Buglossæ, Saluiæ [k].

4. Prophylacticum Apoplexiæ, & Vertiginis [l].

5. Exsiccat & consumit omnes prauos humores [m] in corpore existentes, è quibus Podagra, Arthritici dolores, & Febres solent existere [n].

6. Contra Tabem, aridurам, & marcorem senilem [o].

7. Vtimur etiam in Hydrope ad confortationem præmissis generalioribus [p].

8. Contra Calculum singulare [q].

9. Renouat, auget & confirmat humidum Radicale, ita etiam à senectute debilitatis summopere conducit [r].

10. Certissimum præseruatiuum contra Paralysin bis in sept. 10. grana in vino Maluatico [s].

11. Mitigatiuum in morbo Venereo quotidie decem grana sumendo, idque per decem dies [t].

12. In Epilepsia singulare est medicamentum:

tum: vsus eius per 6. septimanas mane & vesperi [u].

13. *Præseruatiuum in Podagra, quotidie 10. granis Salis vtendo, & per 12. dies continuando* [uu].

14. *Fortificat humorem Vitæ & Naturam internam in omnibus membris* [x].

15. *Contra Tremorem & pulsationem Cordis* [y], *item animi deliquia in aqua Cinnamomi.*

16. *Fœtum in vtero etiam fortificat* [z].

Dosis.

Dosis Salis à gr. 10. 12. 15. ad ℈. j. ex aquis conuenientibus, Cinnamomi, Buglossæ.

Offertur etiam in aqua Roris Majalis [aa] *supra triticum, vel frumentum collecti.*

Herba & flores inter destillandum flauas guttas emittẽtes.

Vel ex Aqua Rorellæ vel Roris Solis [bb], *quæ destillando flaua egreditur, quod mirum est, sicuti etiam Crocus facit, & Verbasci florum succus expressus insolatus & destillatus.*

Notandum, si perlæ per acetum Botrin [cc] *resoluantur, & edulcoratum Sal in cella suis mensibus in liquorem fluat, tunc huius liquoris aliquot guttæ* [dd], *miro & iucundo spectaculo coagulant optimum vini Alcohol in Butyrum sciſsile* [ee].

a Scilicet specificum generale.

b In confortatiuis non ita accuratè respiciendũ est ad qualitates morbi, an ille calidus vel frigidus.

c Semper ante dies criticos natura confortanda.

d Sal dicitur, quia salis instar resoluitur, sed propriè est magisterium. Magisteria nimirum illa dicuntur, in quibus omnia simul manent, quod in hac præparatione margaritarum videre licet, per acetum destillatum. Quod si in hanc solutionem per acetum purificatum factam spiritus vini infundatur, paulo post per deliquium perlæ ad fundum destillantur. Spiritus nimirum aceti cum spiritu vini miscetur. Tertium itaque nimirum perlæ, spiritibus aceti liberatæ, hac ratione visibiliter prodeunt. Hic pulvis exsiccatus facile soluitur, inque vola manus fluorem accipere dicitur.

e Perlarum præparationes inueniuntur quam plurimæ, ac imprimis earundem sal ad mentem autoris nostri elaboratus sua virtute exquisita non caret. Neque verò ideo vulgarem perlarum præparationem contemnimus. Ex iis nimirum sic præparatis sunt duæ illæ compositiones in officinis Diamargariti nempe calidi & frigidi. Sic verò vulgo præparantur. A sordibus expurgatæ, aqua rosarum, caryophillorum, melissæ, violarum lotæ, porphyrio lapide sine vllius metalli ministerio tantisper teruntur, donec leuigentur, cum plane in modum, quem pictores in coloribus suis leuigandis obseruant. Cæterum per hanc leuigationem etiam operosam in tam minutissimas particulas perlas haud redigere possunt, vt omnem suam corpulentiam deposuisse videantur. Igitur eam elaborationem desiderant & inuestigant chymiatri, quæ vires suas maximas melius exserere possit nempe quales sunt: Sal de quo autor, Magisterium, Quinta Essentia.

Sal

Sal perlarum sic vocatur, quia proximè accedit ad formam salis: nec hic nimirum ad tertium hypostaticum principium, quod ex hoc quoque sale perlarum, tandem postquam sulphur & Mercurius remota fuerint, elici potest: sed tantum respiciendum est ad perlarum in liquorem beneficio menstrui soluentis redactarum, tandem post ablatum soluens in salis quandam formam habentis reductionem. Laudat autor pro soluente perlarum menstruo acetum destillatum vini, quod extra rem non est; sed neque reliqui succi sunt aspernandi. Quidam per succum limonum expressum & Betulæ liquorem solutionem perlarum sic expediunt.

℞. Succi limonum expressi & depurati ℔ ij.

Cum ℔ viij. liquoris Betulæ mense Aprili collecti, in olla deuitreata leniter coquunt ad casum ℔ vij. cui denuo addendo ℔ j. succi limonum primum destillant, postea ex cucurbita bis vel ter, hoc menstruum seruant in vitro probè obstructo, deinde perlas vino lotas & exsiccatas integras in idem emittunt, inque liquorem instar vini recentioris seu musti soluunt, quem postea in aqua melissæ vel alia cordiali exhibent à ʒ j. ad ℥ß. Communissima perlarum solutio est cum aceto; si scilicet ita processum fuerit, quemadmodum autor iubet. Nonnulli sic acetū cōficiunt, destillant à cineribus Herbæ Kali geniculati ℔ j. (quibus fiunt lixiuia item sapones, item iis vtuntur vitrarij ad purificandum vitrum) sensim prius infusi, propter metum scilicet efferuescentiæ, aceti destillati optimi ℔ vj. cohobando bis vel ter: Acetum tale fit dulce, & non admodum mordax; nec tamen magnis caret viribus: dico enim, corallia, vt & perlas, soluit. Ex illa porro

perlarum & corallorum solutione cum aceto destillato fiunt eorundem magisteria, de quibus vide Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis lib.2. cap.19. Immisso nimirum in hanc solutionem oleo Tartari per deliquium comparato; lactescit solutio. Hac nimirum ratione perlæ & corallia soluta vicissim à menstruo liberantur & ad fundum paulatim subsident, sæpius deinde decantato menstruo soluente & præcipitante aqua dulci eluenda & exsiccanda. Magisterij perlarum resolubilis præparationem per succum auri vide in praxi chymiatrica editionis Lipsensis pag. 10. Cunctis istis menstruis palmam facilè præripit spiritus quidam secretus, paucis cognitus, cum suo phlegmate, si perlæ in marmore saltem tritæ, solúantur in hoc phlegmate: solutæ postea & à fecibus liberatæ, cum pauxillo alterius spiritus infusi præcipitentur in liquamen, instar spermatis, tantæ volatilitatis, vt etiam visu dignoscatur in auras abire. Hac via præparatum Magisterium corallorum & perlarum, dicitur Magisterium perlarum Butyraceum, quia butyri instar in ore liquescit, de quo infra in magisterio corallorum.

Magisterium perlarum butyraceum.

Magisterium perlarum Riuierij Medici Regis Galliæ vide in practica chymiatrica editionis nostræ Lipsensis p. 184. 185. Summum præseruatiuum arthritidis.

ARCANVM PERLARVM.

Præstantissimum ex perlis præparatur arcanum, quod est magnatum virium, idque beneficio spiritus ligni Guaiaci, qui conficitur hoc modo. Ex satis magna quantitate scobis ligni Guaiaci per retortam

Spiritus Ligni Guaiaci.

tam igne arenæ vel etiam nudo elicitur spiritus acidus, prodeunte simul oleo fætente. Hoc autem à spiritu est separandum & aliis vsibus asseruandum (rectificandum autem est oleum per panem tostum, & pauxillum Tartari omnem fœtidam emittit pinguedinem, præparationem etiam vide in practica chymiatrica nostræ editionis pag. 212.) Cum hoc spiritu rectificato extrahe perlarum puluerem in porphyrio rectissime leuigatum, reponendo in lentam digestionem, & extractio fit rubicundissima. Reitera hanc extractionem, bis aut ter: Postea perlarum pulueres in igne leniter calcina & vicissim extrahe semper cum nouo spiritu Guaiaci. Postremo perlas fortius calcina, & idem sal cum eodem menstruo extrahe. Extracta omnia misce & per alembicum in Balneo euoca phlegma, vsque dum in superficie extracti liquoris apparuerit cuticula versicolor, quæ signum præbet abstracti phlegmatis, soliusque arcani seu essentiæ perlarum cum spiritu Guaiaci in forma coagulata quodammodo restitantis, quæ vix abinuicem separari poterunt. Hæc essentia seu arcanum perlarum cum aquæ melissæ q.s. subito soluitur, inque rubentem pellucidum colorem vertitur boni coloris saporisque elegantis. Arcani dosis est guttæ vj. ad xiiij.

QVINTA PERLARVM ESSENTIA.

Sal & magisterium perlarum in medicina maximè sunt vtilia, præstat tamen earum quinta essentia, quæ nempe est interior & purior eorum succus seu liquor per multas solutiones & digestiones tandem inde extractus. Eius modum conficiendi docet Anselmus Bood in libello suo de gemmis c. 58.

lib.2.pag.87. sed cum aliquota parte descriptio illa manca sit, ad amussim respondebit sequens. Perlarum quantitas electa soluenda est in spiritu aceti vini, idque non aliter est absoluendum quàm in autore est dictum: menstruo aceto nimirum per destillationem remoto, sal perlarum denuo in nouo aceto destillato soluendum est & fæces remouendæ, abstracto denuo per destillationem menstruo eodem, deinceps hæc operatio solutionis per spiritum aceti & coagulationis, semper reiectis fæcibus, est peragenda, donec nullæ amplius fæces ab vltimis solutionibus restiterint, atque ideo ipsæ perlæ ab omni immunditie liberatæ fuerint. Hinc cum aqua pluuiali vel Rore majali sal perlarum purificatum est soluendum, & sępius remoto hoc menstruo aqueo omnes spiritus aceti residui cum perlis, per destillationem ex cineribus auferendi, id quod ostendit ipsius aquæ postremò destillatæ dulcedo aliqua, spirituum aceti separationem factam esse coarguens. Huic sali perlarum defæcatissimo in phiola affunde alcohol vini rectificatum ad 2. digitorũ eminentiam, ac orificio vasis bene occluso illud ad digerendum pone in Balneo per 8. vel 10. dies perlæ cum tempore essentiam suam instar olei spissi ad superficiem ipsius spiritus vini remittunt, quã cautè separa, alióque alcohole vini superaffuso, æqualis temporis spatio digestione instituta eam toties colligе, quoties visum fuerit. Conuertitur autem totum verè sal, relictis paucissimis feculis, in Essentiam. Hanc de nouo cum spiritu vini aliquandiu circula, postea leni destillatione Balnei spiritum vini separa & serua. Eadem porro perlarum essentia cum spiritu vini ex retorta per Balneum seu reuerbera-

beratorium ſiccum inſtitutis cohobiis tandem omnis tranſit, maiorum virtutum propter ſummam ſuam ſubtilitatem. De vſu huius conſtat ex viribus ſalis margaritarum. Doſis à gutt. vj. ad x. vel ad xiiij.

f Cymarum & ſummitatum, Newe Sprößlinge.

g In aqua bugloſſæ, enulæ campanæ, florum tiliæ, lilij conuallij,

h In vino maluatico vel aqua cinnamomi.

i In aqua fæniculi.

k In aqua cordium, cerui, apri, vel aqua cordiali Herculis Saxoniæ.

l In aqua lauendulæ, ceraſorum nigrorum, florum tiliæ, Lilij conuallij, epileptica Langij, Anhaltina.

m Et fluxiones.

n In aqua ſerpilli, melius in ſerpilli eſſentia cum vino extracta.

o In aqua Tuſſilaginis, pulmonariæ.

p In aqua vincetoxici, chamedrios.

q In aqua vrticæ maioris, Raphani, ononidis, petroſelini.

r In aqua cinnamomi.

ſ In aqua herbæ paralyſis. Hoc mirifice præſtat arcanum perlarum, de quo ſupra.

t In aqua perſicariæ.

u In aqua fl. Tiliæ, pæoniæ, Felicius arcanum perlarum.

vv In aqua braſſicæ maioris.

x Cum maluatico, vel lacte muliebri.

y In aqua cordiali ſaxonicæ.

z In aqua vitę mulierum, vel Balſamo embryonum.

aa Deſtillata.

bb Collecti luna crescente, solis primo ortu.

cc Hoc est. Terebinthinatum, vel etiam spiritum salis nitri soluantur & edulcorentur, fiunt in cella mense Junio, Julio, Augusto in liquorem.

dd Immissæ.

ee Sed in calido in formam pristinam resolubile.

SAL [a] CORALLORVM.

Eodem modo Sal Corallorum paratur, Concharum margaritiferarum [b], oculorum Cancri, & aliorum Crustaceorum lapidum [c].

Resoluuntur autem omnia hæc Salia mensibus Iunio, Iulio & Augusto demum, in cellariis, supra porphyrium vel vitream tabulam, in liquorem, tunc enim propter Antiperistasin cellæ sunt frigidiores: Aliis autem mensibus frustra resolutionem attentabis, aut solitis mensibus indicatis difficiliorem.

Tincturam Corallorum [d] vēram & genuinam apud neminem adhuc videre contigit: Optima enim quæ affusione Aquæ mellis extrahi creditur, potius Tinctura Aquæ mellis est, quàm Corallorum. Multa enim sunt Menstrua, si stent aliquandiu in digestione, per se sponte rubescunt (vt in spiritu Terebinthinæ multoties licet rectificato videre est) & ita incircumspectos decipiunt arbitrantes se Tincturam Rei soluendæ habere, cùm tamen ipsius sit Menstrui soluentis.

Nec

Nec Spiritus vini Sali Corallorum affusus licet coloretur in digestione Balnei rubedinem veram extrahere videtur. Sunt qui Corallos in Spiritu Salis soluunt, affundendo postea solutioni rectificatissimum vini spiritum, quem supernatando dicunt tincturam ad se attrahere, & per tritorij separationem & abstractionem in B. per se postea recuperari posse.

Vsus & Vires Salis Corallorum.

Sicuti coralli mirabiliter crescunt, ita etiam mirabilia sunt illorum Arcana, mysteria, secreta & magnalia: quemadmodum enim rutilantes integri ex commentatione Paracelsi excellentes sunt contra Phantasiam, Phantasmata, Spectra, Euestra[e], Melancholiam: sic Salvsu medico singularis virtutes etiam de se exhibet.

1. *Salis Corallorum ea vis est & Natura, sanguinem in vniuerso corpore sic mundificare & renouare, vt omnibus morbis & affectionibus, ex sanguine corrupto ortum ducentibus, breue intra tempus sublatis ac sanatis, corpori veluti redintegrato, alacris pristinæ sanitatis vigor restituatur.*

2. *Sistit omnes fluxus muliebres immodicos in aqua Plantaginis[f].*

3. *Omnes fluxus ventris[g].*

4. *Omnem sanguinis profluentiam & reie-*

ctionem, hæmorrhoïdas [h].

5. *Ad mundificationem vel renouationem sanguinis in aqua Fumariæ vel Cichorij.*

6. *Sistit putredines, roborat Cor & spiritus vitales, ipsumq; tuetur à labe Veneni* [i].

7. *Confortat & corroborat Stomachum & calidum innatum* [k].

8. *Omnes obstructiones tollit, in præcipuis membris Pulmone, Iecore, Renibus* [l].

9. *Concretum sanguinem dirimit* [m].

10. *In vehementissima suffocatione matricis* [n], *vbi omnia irrita, item in menstruis superfluis cum aqua Artemisiæ, Melissæ, Pulegij.*

11. *In Hydrope, Spasmo, Paralysi, Epilepsia, in aqua Cinnamomi continuando.*

12. *Contra Calculum in aqua Ononidis.*

Dosis.

A granis 6. 10. ad ℈. j. vel duos ratione ætatis, & secundum morbi vehementiam.

In ouo sorbili loco Salis communis, iusculo, vino generoso, aqua Cinnamomi: possunt etiam tabellæ parari.

Extra.

Sanat vlcera [o].

a Ad sal corallorum parandum eadem menstrua, quæ antea ad perlarum solutionem accommodata fuerunt, proficiunt; Nec alia est via magisterij corallorum, quàm quæ ante in perlis fuit. Maioris verò lucis gratia probe obseruetur, & hæc magi-

magisterij butyracei corallorum per ignem magicum præparatio. ℞. Corallorum rubrorum minutissime puluerisatorum q. v. superfunde ignem magicum, hoc est spiritum soluentem spagyricum, acillico bullire incipit, tanquam suppositus ignis esset: Color præterea rubeus in bullis apparebit, sed qui subinde euanescit. Spiritus verò instar spumæ lactis albæ commixtus, videbitur, crassa & fæculenta materia fundum petendo. Hunc lacteum & spumantem spagyricum spiritum à fecibus auferleniter decantando, & in arena igne fortiori destilla, relicto in fundo puluere pene inpalpabili; quem per rorem maialem destillatum aliquoties, edulcorandum & ad solem exsiccandum serua. Butyri instar in ore liquescit. Magnum arcanum ad menstrua inordinatè fluentia corrigenda, stomachoque robur conciliandum in morbis dissolutis, vt in dysenteria, Diarhæa & Epilepsia. *Magisterium corallorum butyraceum.*

b Mater perlarum, Perlenmutter.

c Crystallorum, lapidis iudaici, silicum, Lyncis, spongiarum, percarum.

d Tincturarum corallorum quamuis factu difficilem, non tamen plane impossibilem esse euincit experientia: nec quæ extractione mellis fit, potius Tincturæ mellis adscribenda est: Nam spiritus mellis dextre paratus soluit aurum per sulphur & Mercurium calcinatum vt docet Beguinus in Tyrocinio chymico lib. 2. cap. 16. eiusque Tincturam elicit, quæ non est ab auro in eodem spiritu soluto. Multo magis igitur tincturam corallorum ad se raptam postea meliori menstruo alcoholi viui nempe libens tradet. Hæc itaque corallorum Tinctura per spiritum mellis rectissimè præparatur hoc *Tinctura corallorũ per spiritũ mellis.*

modo. In cineribus ex melle cum sacculis arena repletis pugni magnitudine & in mel destillandũ iniectis fit lege artis spiritus mellis per alembicum. Is supra fragmenta corallorum cum spiritu cum nitro prius calcinatorum fusus coloratur subinde. quo decantato, simili modo per eundem spiritum mellis in Balneo lente abstrahitur. Residuum in fundo manens bis terve aqua destillata soluitur, & euaporata aqua coagulatur, indeque cum spiritu vini Tinctura rubicundissima extrahitur, deinde abstracto alcohole vini ad maiorem consistentiam redigenda. Sic itaque cum spiritu mellis vera Tinctura corallorum extrahitur. Circumferuntur Tincturæ corallorum multiplices, nec tamen veræ, sed tantum ad imponendum excogitatæ, quæ sanè etiam autori nostro scrupulum moviſſe videtur, cum liberè profiteatur, se veram & genuinam corallorum Tincturam nunquam vidisse. Est tamen ab experientiâ comprobatum, Corallia mittere suam Tincturam, eamque deponere in nobiliora menstrua, modò rectè omnia fiant & cætera quoque necessaria iusto ordine ac lege adhibeantur. Nos duos modos docebimus propria experientia comprobatos.

PRIMVS MODVS TINCTVRAE corallorum.

Corallia primum in aceto fortissimo soluantur, postea, vt autor noster docuit, ablato menstruo per destillationem sal eorundem colligatur. Hoc sal deinde imprægnetur aceto destillato tantisper, donec nihil istius spiritus amplius in idẽ sal recipi possit. Progrediendũ itaq; hac ratione: Ad singulas

libras

libras salis corallorum adde prima vice aceti destillati acerrimi ℥ ij. & leniter inde destilla, exstillabit saltem phlegma insipidum. Secunda vice adde ℥. iij. aceti prioris, & vicissim leniter destilla, atque ita perge, singulis vicibus aceti ℥ j. adiiciendum, augendo & exinde destillando, donec acetum destillatum tam acre inde prodierit, perinde ac primò infusum fuerit. Vide Tyrocinium cap. 3. lib. 2. de quinta corallorum Essentia, Beguini tamen processus non est perfectus. Sal iste imprægnatus diebus 20. in Balneo calente putrefiat, & postea ex retorta in reuerberio clauso siue Balneo sicco destilletur, ita tamen, vt prius phlegma inutile euaporet: postea prodeuntes spiritus albicantes seorsim in capaci recipiente excipiantur & ita pergendum, donec omnes spiritus cum oleo rubro instar sanguinis prodierint. Hic spiritus est boni odoris, ardétque instar spiritus vini, estque denuo per retortam rectificandus remanente oleo rubro. Hoc nobile menstruum, puta ab aceto partim ab ipsis coralliis productum, ex recentibus coralliis impositis extrahit Tincturam rubicundissimam, quæ si denuò ab hoc spiritu destillatione liberata, & tandem cum spiritu vini vel alia aqua cordiali & appropriata coniuncta, aut per cohobia cum iisdem volatilis facta fuerit, est elegantissima corallorum Tinctura, suauissimi saporis, fragrantissimíque odoris.

SECVNDVS MODVS TINCTVRAE Corallorum.

Altera Tinctura præstantior priore, vtut menstruum illud ex corallis Tincturam extrahat, est tamen ex aceto destillato potius quã ex corallis ipsis.

Hoc ergo, quia non sincerum, instituto medico vix satisfacere potest. Est igitur alius modus perueſtigandus, quo Tinctura ex corallis eleganter extrahi possit; isque est talis: Calcinantur prius corallia non puluerisata, sed integra igne reuerberij primum lento, vt saltem viua flamma corallia in testis (scutellis terreis) in furno reuerberij posita, superficie tenus tangat. Corallia hoc modo primo gradu albescunt, colorémque natiuum abscondunt. Tamdiu ergo gradibus ignis inuicem succedentibus corallorum corpus est fatigandum, donec ex albedine in flauedinem, & ex flauedine in rubedinem summam reducantur, corpore toto reddito spongioso & leui, id quod plerumque biduo vel triduo absoluitur. Hoc igitur signum dum in promptu fuerit, tunc demùm corallia beneficio graduum ignis facto sunt habilia ad propriam tincturam in aliud menstruum deponenda. Sic itaque præparata corallia si in spiritum vini, vel in alcohol spiritus roris majalis, iniiciantur, paulo post sponte sua in id idem alcohol tincturam deponant, fæcibus illis sine vlla virtute in fundo remanentibus. Tinctura igitur hæc aliquantulum menstruo vini per destillationem inde ablato, fit rubicundissima cum quadam dulcedine. Est tantarum virium, vt post eius vsum aliquoties repetitum, impossibile sit vllam impuritatem in sanguine totius corporis humani superstitem esse posse. Exhibetur in vehiculis conuenientibus à gutt. iij. ad vj. viij. & x. Hæc sanè Tinctura corallorum Medico commendatissima esse debet ob stupendas eius vires, vt quæ cum spiritibus hominum magnam conuenientiam habet.

NB. Tincturam Corallorum in 2. part. Medullæ destil-

destillatoriæ Conradi Kunradts.

e Euestrum est alioquin perpetuum & æternum illud in quatuor elementis mundi. Secundò significat spiritum Propheticum, qui per præcedens signum præsagit, & aliquid certi prædicit.

f Quercus tormentillæ, spermatis ranarum.

g In aqua vel decocto radicis Tormentillæ.

h In aqua plantaginis, bursæ pastoris.

i In aqua borraginis, buglossæ, cordiali Saxonicæ.

k In aqua menthæ, pulegij.

l In aquis acetosæ, graminis, centaurij minoris, cuscutæ, epaticæ nobilis. Hinc factum est, cur autor supra in digestiuo vniuersali salem vel liquorem corallorum admiscendum esse suasit, ad maiorem nimirum deoppilationem.

m In aqua chærefolij vel bellidis minoris.

n Si accipias Tincturæ auri cum spiritu mellis factæ & Tincturæ corallorum ana gr. vj. vel vij. & misceas cum gr. vj. vel vij. Magisterij perlarum nihil habebis præstantius in affectibus vterinis deploratis.

o Aspergendo vel etiam emplastris miscendo.

LIQVORES [a] GEMMARVM, vt Rubinorum, Granatorum, Hyacinthorum, Topasiorum, Amethystorum, Crystallorum, item & Silicum sic parantur.

Cum Sulphure [b] ter vel quater comburuntur earum puluercs [c] in igne Rotæ [d], in crucibulo

cum cooperculo, vltimò Carbonibus tegitur totum crucibulum: abluitur Sulphur, & fæces [c] *tritæ cum ana Salis nitri purificati miſcentur & calcinantur in tigillo clauſo in igne Rotæ vt fluant, Sal à puluere, propter corroſionem, aqua calida abluitur, poſtea pulueri edulcorato Menſtruum Terebinthinatum* [f] *affunditur, diligenter primis horis mouendo omnia, ne materia lapideſcat, ſic reſoluentur: Menſtruum* [g] *poſtea abſtrahatur* [h] *in alembico, & Sal in fundo remanens dulcificetur aliquoties, ſemper filtrando aqua deſtillata & euaporando. Poſtea illum Salem ſupra nominatis menſibus ponito ſupra marmor in cella vinaria, vt in liquorem* [i] *reſoluatur. Fæces in fundo remanentes poſt ſufficientem Menſtrui affuſi extractionem iterum poſſunt comburi nouo Sulphure, & pro vlteriori Extractione Salis denuo modo priori in vſum adhiberi.*

a Liquores gemmarum etiam inter confortantia numerantur; idque non tam opinione, ceu multorum eſt opinio, quam propter ipſam naturam lapidum pretioſorum fieri videtur. Illæ nimirum ab eodem principio naſcuntur, quo reliqua metalla & mineralia. Cum iis itaque & proprietatibus conſentaneis & coloribus, cæteriſque accidentibus correſpondent: Hinc igitur meritò eorum liquores ſiue eſſentiæ, quæ puriores ipſarum partes ſunt, à compedibus elementaribus & durioris coagula-

gulationis substantia liberatæ, intra corpus sumi possunt, melius instituto medico satisfacientes, quam si in integris frustulis, vel puluere, vel per se propinentur, vel cum aliis alexiteriis admiscentur. NB. Problema de lapide Bezoardico cur eò vtamur crudo, quia nimirum leuis est & blandus, vt facilè abradi possit, in aquâ hærens aut ad lignum facilè liquescat.

b Æquali parte.
c Facti in mortario ferreo.
d Circulari paulatim admoto.
e Caput mortuum Gemmarum & Lapidum.
f Supra raphanum syluestrem destillatum.
g Solutione gemmarum prægnans.
h In arena.
i Quod si super istum liquorem bonum vini alcohol effusum fuerit, id ex eodem tincturam seu sulphur in se imbibit, separatque eum à sale subtus in vase restitante & natante, separato vtroque Tincturam in formam crassiorem ablato menstruo reduc. A salis vero liquore euoca spiritum vini, & cum recenti spiritu vini & aceto Terebinthinato ana destilla per retortam, & post ablatum menstruum prodeunt sales in forma olei.

ACETVM RADICATVM, quod Huserus Acetum Terebinthinatum vocabat, Verum Menstruum omnium duriorum Lapidum.

℔ *Exempli gratia* ℔ *ij. vel iij.* [a] *Terebinthinæ, affunde vltimæ medietatis aceti destillati* [b] *libras duas, & destilla secundum artem*

in arena primò lento igne, donec acetum cum spiritu Terebinthinæ egressum sit, postea auge ignem, & exibit oleum flauum (& aqua rubicunda acerrima, quando oleum rubrum vult stillare, cessandum est à labore.) Separa postea spiritum Terebinthinæ, & oleum ab aceto per tritorium, & solum acetum supra Zinziber[c] rectifica[d].

Huius aceti[e] parata copia in promptu habenda, cum illo enim dicto modo vna opera soluentur omnes lapides Paracelsi contra calculum, vt paulo post suo loco dicetur[f].

a Vel ℔ iiij. Terebinthinæ, vel quod melius, crassioris fæcis, quæ residet in fundo vasis.

b hoc est, spiritus aceti vini.

c Melius est absque Zinzibere.

d Bis vel ter, donec nullas fæces post destillationem relinquat, sed omnino purissimum euadat.

e Fit & alio modo acetum acerrimum. ℔ Mellis optimi part. vnam, aquæ fluuialis partes viij. coquantur simul vsque ad medietatem, ceu in hydromelite coquendo fieri alias solet, postea vasculo inde, & per superius foramen in linteo suspende farinæ seminis erucæ q.s. relinque in calido, vel soli expone, donec deferueat, fit paulatim acetum acerrimum, quod destillatum etiam silices reliquosque lapides etiam sine vlla præcedente calcinatione soluit, aliis quoque vsibus accommodatum.

f Potest etiam phlegma ipsius Terebinthinæ per se cum spiritu destillato asseruari, aliquoties rectificari,

ctificati, & tandem cum forti aceto destillato coniungi, ad similes operationes solutionum sustinendas, sed prior modus potior est & melior.

OLEVM CINNAMOMI.

Oleum Cinnamomi [a] *legitimè præparatum, inter efficacissima confortantia Spagyrica referri potest.*

Et licet eius præparandi modus cuiuis in Chymicis exercitato sit obuius: hic tamen obiter admoneo, aromata destillanda in puluerem non esse redigenda, vt quidam præposterè facere solent, sed tantum in frusta confringenda, modicumq; contundenda, alioquin dimidio minus tibi olei suppeditabunt, vt periculo facto aliquoties sum expertus.

Hac via maior olei copia haberi potest, quàm vulgaribus destillationibus.

Confractum selectissimum Cinnamomum in retortam vitream immittas, & in Balneo vaporoso [b] *destilles, tunc exit Aqua & oleum* [c] *simul: Illam Aquam recenti ligno affunde & perge in destillatione* [d]*, quam continuaueris aliquoties dicto modo, habebis magnam copiam Aquæ & olei, fæces* [e] *in fundo omnino aridas subnigras & insipidas.*

Vires & Vsus.

1. *Omnia principalia membra corporis con-*

fortat, inprimis Ventriculum frigidum, Cor, & Cerebrum, anhelitusq; fœtorem abigit, eiusque suauitatem inducit [f].

2. *In vniuersum Balsamo Naturali (sicuti etiam oleum Caryophyllorum) respondet, intus putrefactionem arcet: Extrinsecus omnia recentia Vulnera seu vlcera consolidat* [g].

3. *Tollit Tussim frigidam, & Capitis dolorem* [h].

4. *Cor exhilarat & omnia membra confortat, si illo inungantur* [i].

5. *Prouocat menses* [k].

6. *Partum promouet* [l].

7. *In deliquiis animi singulare est medicamentum, sicuti etiam Croci Essentia, per aquam Vitis* [m] *extracta, summa est medicina, vbi aliquis quasi ad desperationem* [n] *è nimia tristitia venit.*

Dosis [o].

2. *vel* 3. *guttæ è vino, aqua melissæ, vel alia specifica.*

Hâc viâ ferè ex omnibus aromatibus Olea elicere poteris longè efficaciora & subtiliora, quàm vulgari viâ præparata: è Caryophyllis scilicet, Nuce muscata, Macere &c.

Hæc olea si in vsum medicum adhibere volueris, fiat hoc aluo aperta, & grauidis [p] *vltra guttam non offerenda: Vsus Olei Cinnamomi*

conue-

conuenientior hyeme, quàm æstate.

Fuerunt qui mediantibus hisce Oleis aromaticis Calci auri ℞ *peculiariter præparato extraxerunt essentiam coloratam magno agrotantium iuuamine in vsum medicum adhibitam.*

a Præstantius est oleum ex cassia lignea vera, malè à quibusdam inter canella & cinnamomum relata. Habet nimirum in se lentorem quendam & mucilaginem, ipsa masticatione deprehensibilem; quæ in cinnamomo non deprehenditur; præterea sapor eius cum acumine fortiori, & magis oleaginoso; quamobrem oleum quoque, ex ea destillatum, fortius, maioríque virtutis esse, maximè consentaneum est.

b Reuerberio sicco.

c Quod si in fine igne fortiori vrseris, oleum quidem fætidum prodibit, sed tamen ab empyreumate, ad eundem modum, quem supra in oleo Tartari fætido autor dixit, liberatur. Est præstantissimum vulnerarium, quodlibet vulnus siue recens, siue vetus citissime sanans. Multo autem magis id fit in Cassia cum mucilagine.

d Hoc est, corticibus recentibus cinnamomi, præmissa digestione in calido.

e Sali conficiendo perquam vtiles, si cum sulphure fæces calcinentur fit crystallinum.

f Cum vehiculis conuenientibus & appropriatis.

g Si scilicet sic destillatum, aliàs si cum vino acre & corrosiuum.

h In tabulis bechicis.

i Hinc quidam id membris arthriticis inungunt.

k In aqua artemisiæ vel saluiæ, pulegij, fl. cheiri.

l In iisdem prædictis aquis.

m Mense Martio collectam ex putatis vitibus, & iterum destillatam.

n Et in Melancholia Hypochondriaca.

o Dosis à guttis iij. ad viij.

p Propter obstructionem earundem.

q Deregenda est hic nonnullorum empiricorum versutia & impostura, dum cum oleis aromatum præsertim destillatis aurum potabile (putabile potius) fabricare conati sunt & student adhuc; vt eiusmodi stelliones à veris Doctoribus chymiatricis & Medicis quilibet vir bonus discernere valeat. Thurneisserus & post eum Huserus, ac ab illis aliquot multi cum oleis aromatum destillatis, inprimis vero oleo cinnamomi, caryophyllorum, thymi & Tiliæ, cum oleo camphoræ, quod vocabant, limaturam solis, vel eius calcem in coloratam essentiam quandam redigebant, ac pro auro potabili magno pretio vendebant. Sed falsò. Processus est talis: Camphora prius electa soluatur in aqua forti, ex nitro & alumine ana factâ, ac paulo post innatabit aquæ camphora, instar olei flaui; quod sæpè separandum & seorsim seruandum est. Deinde sint in promptu olea caryophyllorum, cinnamomi, thymi, & tiliæ, ac insuper calx solis subtilissima.

Aurum potabile falsum.

Igitur ℔ olei caryophyllorum ʒ v.
Cinnamomi
Thymi ana ʒ ij.
Tiliæ ʒ j.
Olei camphoręper aquam fortem soluti ʒ iv.

Calcis

Calcis ſolis ſubtiliſſimæ ℥ iv.

Hæc ſingula ſigillatim in ſuis vaſis ſtatuantur præſentia: celeriter enim res expedienda eſt: in prõptu inſuper ſint duæ conchæ vitreæ ſatis capaces, quę, ad miſcendum ſuperiora, probè terſæ & idoneæ ſint. Vna concha capit oleum camphoræ: in hoc calx ſolis immittatur, & ſimul oleum caryophyllorum infundatur, ſtatim omnia feruere & ebullire videbuntur. Extemplò itaque ex illa conchâ in alteram; hinc inde trans vaſando, totum mixtũ fundatur, ac refundatur, vt, cum incaleſcere & ebullire viſa ſint, calx ſolis ſimul cum illis miſceatur, & inter bulliendum quaſi ſoluatur: fiunt enim omnia rubicundiſſima, & craſſa, inſtar ſanguinis. Dum hæc tranſvaſando perficiuntur, deinceps etiam reſidua addantur olea, ac, identidem tranſvaſando, miſceantur omnia diligenter. NB. Conchæ vitreæ, quemadmodum & olea ad hanc operationem requiſita, debent planè eſſe ſine omni phlegmate aquoſo; alioquin res ipſa non ſuccederet. Hanc igitur compoſitionem Turnheiſſerus pro magno ſecreto habuit, & admodum carè vendidit, ſcilicet ℥ß pro 18. Imperialibus. Atqui Philoſophus Hermeticus hanc empiricam & craſſam operationem vituperio dignam exiſtimat: eſt enim fallax & nimis à veritate aliena. Camphora quidem ab aqua forti redigitur in oleoſum liquorem: ſimul enim ſpiritus illius aquæ fortis in ſe continet: oleum itaque reuera non eſt. Jam igitur quando miſcetur liquor hic cum cæteris oleis pinguibus, fit mutua ebullitio, quæ non aliunde eſt, quam à ſalium aquæ fortis ſpiritibus, aliàs ſimili modo cum aliis oleis, propter contrariam naturam pugnantibus: parum itaque ac

fere nihil de Sole simul soluitur; aut, si quid soluitur, id à nullo oleorum fit; sed merè ab ipsis corrosiuis spiritibus, inuicem ab oleis incalescentibus. Præterea eadem olea, sine calce Solari inter se, eo vt diximus modo, confusa & mista, deinceps crassa fiunt & rubent: hæc igitur rubedo est ab ipsis non protinus ab auro. Quid itaque de istiusmodi fucis boni sperandum sit, modò liquet. Verisimile igitur est autorem nostrum parum & nihil hisce attribuendum, obiter saltem monere voluisse, nec tantam stultitiam defendere.

ELIXIR [a] PROPRIETATIS PARACELSI.

℞ *Myrrhæ Alexand.*
Aloës Epat.
Croci Orientalis [b] *ana* ℥.4.

Pulueriſentur omnia diligenter, & in vitrum indantur, humectando optimo Spiritu vini Alcoholiſato, poſtea affunditur rectificatum oleum Sulphuris per campanam factum (præparetur illud oleum è Sulphure flauo vel ſubgryſeo, tempore pluuio [c]*, ſic maiorem copiam habebis) ad eminentiam 4. digitorum, ponatur in digeſtione & circulatione per duos menſes* [d]*, tandem quod tinctum & extractum fuit per inclinationem ſepara, materiæ in fundo reſtanti bonum Spiritum vini affunde, & circulando per menſes duos iterum coloratum extrahe, ſe-*

para

para, ac priori liquori colorato misce. Fæces in fundo lentè [e] *destillentur, quod primum egreditur, addatur superiori Tincturæ, & ita per mensem adhuc sine destillatione* [f] *circulentur. Sapor est suauis, non amarus, multo minus Empyreuma sapiens, vt fieri solet vulgariter destillando.*

Diligenter obseruandum, materiam primo irrorandam Spiritu vini [g], *vt fiat quasi pasta, & demum oleum Sulphuris affundendum, alioquin tota materia in nigredinem* [h] *comburetur, id quod Paracelsus studiosè occultauit.*

Vires & Vsus.

Balsamum priscorum est, vt Paracelsus ait, tenuium prorsus partium calefaciens, & siccans, sicq; à putrefactione conseruans. Est perfectum Elixir, in eo sunt omnes virtutes. Naturalis Balsami, & virtus conseruatiua maxima, præcipuè in senibus.

1. *Miranda in affectionibus Thoracis & Pulmonis præstat* [i].

2. *Aduersus pestiferæ Luis contagia populatim grassantia, aëremq; corruptum mirè efficax* [k].

3. *Humores Ventriculi diuersos educit* [l], *stomachum cum intestinis confortat, & à doloribus præseruat* [m].

4. *Hecticis, Catharrosis & Tussientibus in*

genere subuenit, & pectus mundificat [n].

5. *Capitis & Stomachi refrigerationi prodest* [o].

6. *Hæmicraniam & Vertiginem curat* [p].

7. *Oculorum caliginem depellit* [q].

8. *Cor & memoriam confortat* [r].

9. *Paulatim Pruritum, dolorem item Iliorum & Costarum leuat* [s].

10. *Calculos Renum rumpit* [t].

11. *Quartanam curat* [u].

12. *A Paralysi & Podagra præseruat* [uu].

13. *Intellectum & omnes sensus acuit* [x].

14. *Melancholiam aufert, & latitiam adfert* [y].

15. *Senectutem fortissima iuuentutis conseruatione arcet, ac canitiem retardat* [z].

16. *Vitam ex nimia cibi & potus sumptione abbreuiatam prolongat* [aa].

17. *Vulnera & vlcera interiora breui conglutinat tempore* [bb].

18. *Omnes demum tam calidas, quàm frigidas infirmitates occulta quadam proprietate curat.*

Dosis.

A 6. ad 10. & 12. guttas in vino vel aqua conuenienti & specifica.

a Elixir in genere est medicina sanans omnes morbos humanos, & auferens à metallis imperfe-

ctis

ctis impuritatem. Elixiria sunt species chymicæ ex pluribus diuersi generis simplicium speciebus compositæ. Talis speciei est Elixir Proprietatis, quod Paracelsus ita vocat Archidoxeos lib. 8. titulo 6. Elixirios. Cur autem à proprietate hoc elixir appellet, videtur in promptu esse ratio. In eo nimirum maximè reperire licet, naturales Proprietates harmonicas ad efficiendum id, cui proximè destinatum est. Hæ facultates igitur non conciliantur ingredientibus in hoc elixir, à præparatione, sed potius sunt ingenitæ iisque propriæ, felicius tantum sese exserentes, quando dextra accesserit extractio, de qua recte autor noster præcipit. Paracelsus nimirum eiusdem descriptionem aliquantulum mancam reliquit.

b Præstat crocus Vngaricus vel Austriacus, quia facilius absque impostura habetur.

c Vel in cella.

d Ita sunt verba Paracelsi 8. archidox. Vide Phytopæum in vincetoxico.

e Per Balneum ne empyreuma redoleant.

f Vase bene clauso.

g Imprægnatur Angelica, valeriana, Enula, zedoaria, Petasitide & Pimpinella.

h à spiritu sulphuris in myrrham & aloen propter pinguedines suas agente.

i In aqua tussilaginis, hyssopi, pulmonariæ, scabiosæ.

k in aqua Vlmariæ, Vincetoxici, Valerianæ, &c.

l abstergendo.

m in aqua menthæ, pulegij, vino absinthiaco, maluatico.

n in aqua betonicæ, potius tamen in arcano tussilaginis.

o in aqua zinziberis, spiritu calami aromatici.

p in aqua borraginis, buglossæ.

q in aqua fæniculi, euphrasiæ, rutæ, chelidonij, valerianæ.

r in aqua magnanimitatis, florum anthos vel potius eius arcano.

s in aqua florum sambuci, chamomillæ, prunorum sylvestrium.

t in aqua saxifragiæ, ononidis, petroselini.

u in aqua nasturtij aquatici, vel decocto rapasum.

vv in aqua herbæ paralyticæ, chamedrios.

x in aqua magnanimitatis.

y in vino maluatico, vel vino melissæ.

z in aqua cinnanomi.

aa in spiritu granorum Iuniperi.

bb eorumque mala auertit in aqua veronicæ.

BALSAMA CONFORTANtia [a] beneficio ceræ inspissata.

Quia Olea Aromatica forma liquida propter effusionis periculum, aut vitri rupturam, satis aptè & commodè circumferri non possunt, cæperunt Chymiatri cogitare de modo inspissandi, ita vt illorum varia pixidibus stanneis aut argenteis, sed probè inauratis, eò commodius circumferri, & vrgente necessitate ad manus esse possint.

Ad

Ad illa autem conficienda satis sit hac vice solertibus saltem innuisse, requiri ad cuiusq; præparationem tam Oleum destillatione prolectum, quàm Tincturam per S.v. Alcoholisatum extractam & inspissatam per separationem ab eodem Spiritu: Item Salem post incinerationem ministerio Aquæ suo capite mortuo prolectum: Medium, quod iustam consistentiam dat, rasuram esse Ceræ albæ sapius in aqua Rosarum cocta, vt acredo tollatur, nec vllam saporis alienam qualitatem referat: Hæc omnia si debito & Chymico artificio misceantur, habentur odorifera Balsama aromatum & vegetabilium, tam pro externo illitu, & inunctione Narium & Temporum, quàm pro interno vsu efficacissima, secundum simplicium vsum & proprietatem.

a Balsama confortantia nihil aliud sunt, quàm olea aromatica composita, aliarum rerum additione, quæ instar basium sunt, spissiora facta, vt scilicet rectius circumferri & retineri possint. Cæterùm ad horum balsamorum compositionem an certum pondus principiorum per omnia obseruari debeat, vel etiam possit, controuertitur. Nos negamus. Quædam nimirum sicciora sunt, habéntque Tincturam planè aridam, quale est cinnamomum: quædam habent Tincturas oleosissimas, vt nux Moschata, Macis, fæniculum, anisum, Caryophylli: quædam mediocrem obtinent naturam, vt

Zingiber. Prout igitur naturæ sunt vel siccioris & aridioris, pro eo etiam olei pondus variat. In genere verò tantum basis consistentis admiscetur, quantum sufficit ad olei coagulationem, quo postea cum tinctura eò felicius permisceri queat. Exempli gratia in balsamo fæniculi, hæc ponderum ratio.

BALSAMVS FAENICVLI.

℞ Tincturæ Fæniculi ex semine per sp. vini factæ ℥ iij.
Ceræ albæ ℥ ß.
Olei Fæniculi ℥ ij.

Ceram optimè mundatam, & rasam tenuiter, leni calore ignis funde, fusæ adde oleum, & extra ignem spatula ferrea agitando misce, donec consistat; adde postea Tincturam cum spiritu vini extractam, & iterum misce. Cùm omnia iam ad consistentiam suam perductę fuerint & refrixerint, adde salis Fæniculi ad singulas vncias totius compositi ℥ ß. quæ faciunt ℥ ij. atque ita seruetur vsui. Quia vero cera per vetustatem rancida fit, & hinc talibus compositionibus ingratum saporem conciliat, insuper naturæ emplasticæ & essentiæ crassæ perspirationem prohibentis Galenus lib. 7. de medicamentorum facultatibus, ideo & poros claudat, clausis verò poris, sterilem balsamorum operationem subsequi necesse sit; & sterilem operationem non nisi effectus sterilis subsequatur, in compositione horum balsamorum cera videtur inutilis, vt igitur hæc omnia eniteantur, prudentes medici ex oleo Nucis Moschatæ expresso per spiritum vini Tincturam extrahunt, donec corpus albissimum residuum fuerit; Quod cum planè insipidum nul-

liusque

liusque qualitatis peregrinæ capax sit, id loco ceræ vel mannæ ad consistentiam balsamis conciliandū sumunt, oleo nempe & tinctura aromatum, cum eorundem sale, in istud magma immistis. Alij crassamentum sumunt, quod post expressum oleum ex nuce moschata relinquitur & spiritu vini extrahūt, procedunt vt iam dictum. Ad Balsamorum ex vegetabilibus confectionem maximè conducit medulla ex ossibus ceruinis sumta & eliquata ac postea sepositā: Hæc potest esse basis genuina etiam & maximè conueniens ad oleorum & principiorum impastationem.

Balsami cinnamomi descriptionem & vsum vide in Practica chymiatrica editionis nostræ veræ Lipsensis p. 18.

AMBRA ESSENTIFICATA.

Septenarium confortatiuorum ab autore nostro positorum claudat ambra rectificata, cuius vsum sæpe laudauit Imperator Rudolphus: eam verò compositionem accepit à Regina Angliæ Elisabetha, cui in vsu magno pariter eadem fuit. ℔ Ambræ Gryseæ puræ & probæ partes viij. Moschi odoratissimi p. i. & pauxillum sachari candi albissimi, omnia pulueriscentur, postea supra marmor cum spiritu rosarum ardente, de quo Tyrocinium lib. 2. cap. 2. sub titulo aquæ Rosarum ardentis, terendum inuicem & quidem diutius, sæpius aliquid de spiritu Rosarum ardente affundendo, vt totum fiat instar pulmenti. Hoc reponatur ad vitrum diligentissimè clausum, ac subtus terram in æstate defodiendo, serua per mensem, vel sesquimensem, donec totum fiat homogeneum. Hunc denuò cum nouo

ſpiritu Roſarum terendo diſtempera, & rurſum priori modo, repone, poſtea omnia ad vſum reſerua, Doſis eſt inſtar piſi minoris in liquore vinoſo. Omnium viſcerum confortatiuum ſummum, imprimis verò vim generandi vnicè promouet: vide infra ſpecificum venereum ex ſatyrione & pane.

Spititus fuliginis deſcriptionem & vſum vide in Practica chymiatrica noſtræ editionis p.18.19.

Auri potabilis Anglici, Liquoris hyacinthi deſcriptio & vſus extat in Practica chymiatrica editionis Lipſienſis p.21.22.

VII.

ANODYNVM, MITIGATIUUM, Somniferum, Sedans.

Multi ſunt morbi, qui abſq; Anodynis ſanari non poſſunt. Ergo in omnium morborum curationibus, vbi dolorum comites vigiliæ, viriumq; reſolutiones adfuerint, Anodyna intrinſeca appropriata poſſunt adminiſtrari, vt ablatis ſymptomatum ipſis radicibus pernitioſorum cruciatibus, amica quies Naturæ reddatur.

Somnus enim eſt arcanum in medicina, ſupra omnes gemmas & Lapides pretioſos: Et qui in arcanum ſomniferum à vera Eſſentia ſumptum (quando videlicet morbi inimici quieſcentes intempeſtiuè à ſomno excitati ſunt) poteſt

test Naturæ egenti commodè applicare, magnifaciendus est apud ægrotum medicus.

LAVDANVM [b] PARACELSI LAVDATISSIMVM.

℞ *Opij Thebaici* [c] ℥ ij.
Succi Hyoscyami debito tempore collecti, & in Sole prius inspissati ℥ j & ß.
Specierum Diambræ & Diamoschi fideliter dispensatorum ana ℥ ij. *cum dimidia.*
Mumiæ Transmarinæ selectæ ℥ ß.
Salis Perlarum.
Corallorum ana ʒ iij.
Liquoris Succini albi per Alcohol vini extracti.
Ossis de Corde Cerui ana ʒ j.
Lapidis Bezoartici.
Vnicornu animalis vel mineralis ana ʒ j.
Moschi
Ambræ ana ℈ j.
In defectu genuini auri potabilis nullis corrosiuis inquinati addantur
Oleorum Anisi
Carui
Arantiorum
Citriorum
Nuciſtæ

Caryophyllorum
Cinnamomi
Succini ana gutt. xij.

Fiat ex his secundum artem Chymicam massa seu Extractum, è quo ad necessarios vsus possint pilulæ efformari.

OBSERVATIONES IN præparatione Laudani.

1. *Radices & cortices Hyoscyami iuniores, recentes, succulentæ, exteriores, (abiecto interno trunco lignoso) colligantur Sole & Luna existentibus vel in Ariete vel in Libra ante plenilunium, alij colligunt, si fieri possit, in ipsa hora, quando Luna in dictis signis renouatur. Expressus succus despumatus, & filtro traiectus in loco calido coagulatur ad spissitudinem mellis, & postea in sole indurescit, ab hoc spiritu vini Tinctura extrahitur.*

2. *Opium purgetur prius in liquore Hyssopi, vel aqua destillata [c], vt cum Aloë fieri solet, postea extrahatur etiam spiritu vini [f].*

3. *Succus Hyoscyami & opium (antequam misceantur reliquis prius in digestione reiiciant sua sulphura & venena) noxia (quod spumæ instar superficiem petit) inde enim tam varia & calamitosa proueniunt symptomata illis ægrotantibus, qui Opio & Hyoscyamo non debitè defa-*

defæcato vtuntur, quod à paucissimis hactenus animaduersum, hîc quoq; Rempub. Chymicam celare nolui.

4. *Extrahenda extrahantur spiritu vini rectificato, quo diutius postea inuicem digerantur, eò potentior etiam erit operatio.*

5. *Pro mulieribus & hystericis propter suffocationem matricis Ambra & Moscus omittantur in compositione vel ad supprimendum odorem, aliquot grana Castorei addantur ad dosin vnam, antequam mulieribus exhibeatur.*

6. *Fæces Opij, Hyoscyami, specierum Diambræ &c. post Tincturæ extractionem calcinantur, & sal secundum artem extractum miscetur circa finem integræ compositioni.*

7. *Ab omnibus illis, quæ spiritu vini extracta sunt, tandem post digestionem duorum mensium, spiritus vini in Balneo iterum abstrahatur ferè ad mellis consistentiam, & tum demum Sal perlarum, Corallorum, Mumia trita, Lapis Bezoar, Vnicornu ℔, Os de Corde cerui, Moschus, Ambra pulueriſata miscentur: Et quia Olea destillata difficulter Extracto miscentur, & semper supernatare solent, omnibus Oleis nominatis in vitro prius inuicem mixtis aliquot guttæ spiritus vini affundi solent, & diligenter commisceri, ita inuicem vniuntur, & postea facile*

permiſcentur toti compoſitioni, quæ tandem in lentiſſima cinerum digeſtione in alembico cæco per menſem maioris efficaciæ & operationis ergo fermentari poterit.

a Anodyna communiter ſunt parergorica, quæ cùm dolorem tollunt, doloris verò & cruciatuum paſſiones enormes leni introducto ſomno plerumque conſopiuntur, ac ſæpe etiam dum quieſcit cum corpore morbus, ſimul dolorum cauſæ extirpantur: tantum nimirum ſitum eſt in mitigationum momento. Quicunque igitur eſſentiale anodynum ritè rectéque præparatum, ipſi naturæ conuenienter applicare poterit, is meritò gaudebit ſe inſtructum eſſe theſauro Attalico, poſſidere Panacæam, ad obliterandum quoſcumque dolores tam internos quàm externos & cruciatus. Ad id nimirum in acie nouaculæ, tanquam ad ſacram ſalutis anchoram confugere poterit, nec colica, lumbago, cardialgia, delirium, vigiliæ, febrium inquietudines, vomitus, pleuritides, arthritis, calculus, catarrhus, vteri ſuffocatio, Morbus comitialis, ſeu Herculeus, aliíque quam plurimi morbi repugnabunt. Laudani deſcriptiones circumferuntur infinitæ, & peculiares ſunt, peculiaribus, nihil niſi quod ſuum eſt, crepantibus. Paracelſus lib. 7. Archidox. Specificum anodynum deſcribit, quod plerique imitantur, paucis immutatis. Semper nimirum baſis totius compoſitionis eſt opium, licet non ignoremus, Paracelſo etiam aliud fuiſſe Laudanum; ſed metallicum, ex auro factum, cuius tamen compoſitionis nullibi facit mentionem. Autor noſter à Paracelſi Laudano non eſt omninò alienus, neque id etiam imme-

immeritò. Vtrum verò Laudanum laudatum, illaudatam Hyoscyami tincturam in familiam suam suscipere debeat, semper ego dubitaui. Rationes sufficientes exposui, in tractatu de opio Laudanóque opiato, & in notis meis ad Tyrocinium chymicum à Gluckradio editis lib. 2. c. 9. de extractis, quæ quia satis prægnantes, & dignæ sunt, quæ à studioso confectionis Laudani obseruentur, eadem omnia hic sibi repetenda censeant Domini collegæ. Itaq; nec autoris descriptionem citra aliquam noxam, vtut alioquin diligentissimè propter alia ingredientia consarcinata, ac propterea salutaris esse videatur, iudicare possunt. Quin & etiam ipsum opium à fætido sulphure ναφκώσην exquisitè possidente, licet in liquore vel aqua hyssopi lauetur, aut etiam cum spiritu vini extrahatur, non liberatur. Itaque satis est, id bene prius corrigere, & postea alij succo cum paucis miscere, de quo sanè satis prolixè in allegato nostro Tractatu, & notis ad Beguini Tyrocinium.

LANODYNVM SPECIFICVM *Paracelsi.*

Anodynum specificum ad mentem Paracelsi in Archidoxis exstat; eius descriptio est sequens. Fiat primo aqua ex spermate ranarum, ceu docet autor noster infra in sperniola composita. ℞ Huius destillatæ aquæ, succi aurantiorum acidorum vel etiam limonum ana ℥ vj. opij Thebaici crudi (melius omen à sulphure separati) ʒ j. Cinnamomi, caryophyllorum, croci orientalis ana ʒß. stent per mensem in sole vel fimo equino pro maceratione, postea cola per expressionem, deinde per chartam colatam aromatiza cũ Ambræ ℈ iv. Moschi ℈ß. So-

lutionis vel salis corallum, perlarum ana ʒß. Ex remanentiis in cinerem redactis fiat sal, qui admisceatur. Serua pro vsu interno. Dosis à ʒj. ad ʒiij.

b Laudanum dicitur, quod Laudatum sit medicamentum, ob insignes scilicet effectus eius & operationes, quas in grauissimis morbis & atrocissimis sopiendis doloribus magno cum fructu experimur. Nepenthes etiam dicitur, quod luctum sedet.

LAVDANI OPIATI SINCERA descriptio.

Laudani opiati cum opio (est nimirum laudanum etiam sine opio, & tamen anodynum, à sulphure nimirum vitrioli, de quo paulò post) cõpositio sincera & facilis mihi visitata est hæc. ℞ Opij Thebaici, sinceri, tenacis nec emarcidi q.p. scinde in particulas seu bracteolas paruas & tenues, ac in scutella vitrea igne lento arenæ vel cinerum exsicca tantisper, donec sponte sua & cum digitis in puluerem comminui possit, ac bene & aromaticè oleat, ab initio nimirum grossum & fœtidum sulphur valde fœtet. Ablato seu euaporato hoc fœtido sulphure, in quo omnis consistit vis narcotica & stupefactiua, extrahe cum aceto destillato opium correctum, superfundendo illud ad supereminentiam v. vel vj. digitorum, & aliquandiu in calido relinquendo; Acetum coloratum à fœcibus per filtrum traiiciendo separa, rursumque recens acetum fœcibus affunde, id quod repetita digestione colore rubicundo tinctum fuerit, denuo priori modo separa, & vlterius ab extractione cessa, acetum coloratum

loratum omne in Balneo destilla vsque ad mellaginem seu extractum ipsius opij. Huius si fuerit ℥ j. adde Magisterij vel salis corallorum & perlarum, de quibus supra de specificis confortatiuis, ana ʒß. extracti croci cum spiritu vini facti ʒ ij. Misce omnia diligenter & serua: in fine addi possunt aliquot guttulæ olei caryophyllorum. Hoc laudanum est penè inculpabile & secure sine omni alicuius peregrinæ affectionis metu potest administrari; id quod sanè de vtraque autoris nostri compositione vtut industriè admodum concinnata sperare vix licet. Dosis à gr. ij. ad iiij.

VSVS LAVDANI OPIATI.

Vsus generalis laudani opiati est: 1. Dolores omnes sedat. 2. Somnum inducit. 3. Omnem fluxionem sistit. 4. Ardorem consumit. 5. Naturam confortat, &c. Vsus specialis in delirio, phrenitide, febribus, pleuritide, vomitu & arthritide, lumbagine, vteri suffocatione, morbo comitiali &c. vno die, nisi summus dolor efflagitet, bis dari non debet. Crollius ter exhibet, vesperi, media nocte, & manè. Vide Practicam Chymiatricam pag. 23. 24. 25. &c.

LAVDANVM SINE OPIO.

De Laudano, quod nullum capit opium, & tamen anodynum est, à sulphure vitriolato anodyno fixo, (quod se vidisse negat autor infra de specifico stomachico) multa tum apud Quercetanum, præsertim in cõsilio de nobili virgine, tum etiam apud Libauium in syntagmate arcanorum dicuntur & enarrantur, verisimile tamen mihi est, neutrũ ipso-

tum ipsius præparationis modum, multo minus elegantem inde compositionem laudani præstantissimi, & ex eodem aliorum duorum, quorum vnum est Epilepticorum, alterum matricis suffocationum, sciuisse. Ego ne videar id ipsum inuidisse vel occultasse, facillimum & verissimum modum præparandi sulphur vitrioli anodynum docebo, & quomodo deinceps cum eodem alia duo Laudana excellentissima fiant candidè explicabo.

℥ Limaturæ Martis purissimæ sine omni puluere part.1. Vitrioli Vngarici cærulei, aut Vitrioli Veneris de quo infra in specifico stomachico, partes ij. tere & misce omnia diligenter, imbibe in cucurbitâ vitrea ad imum detruncatâ aceto destillato, vt supernatet digitum dimidiũ. Postea coque & coagula igne arenę ad siccitatem, in fine verò vrge igne paulum fortioti, vt nimirum quodammodo rubescant. Huic puluери affunde aliud acetum destillatum recens, ad eminentiam quatuor digitorum, relinque in calido per aliquot horas, & tingetur acetum, quod deplendo filtra, aliud affunde, idque similiter tinctum inclinatione sine fæcum perturbatione aufer, vt antea: atque ita procede, donec acetum non amplius tingatur. In hoc aceto collecto & tincto sulphur vitrioli vrens; si nimirum explorandi gratia, ex eius aliquota parte acetum euaporaueris, & quod restabit aliquoties aquâ fontanâ purâ edulcoraueris, illúdque sedulo super charta emporetica igne lento exsiccaueris, videbis igne admoto flammam concipere, & penitus etiam ab igne corrumpi instar sulphuris. Hoc sulphur vitrioli κρυστικὸν ita figitur & anodynum redditur. In acetum tinctura sulphuris imprægnatum, immitte guttatim

tatim olei Tartari q.ſ. silicóque ſulphur præcipitatur & figitur. Acetum deſtillatum ſupernatans abiice & puluerem in fundo relictum aquâ fontanâ aliquoties curiosè admodum elue, & habebis ſulphur vitrioli anodynum & fixum, tantoperè deprædicatum & à multis quæſitum, ídque baſis ſit ſequentium paucis cognitorum laudanorum. Vide etiam Praxin chymiatricam noſtræ editionis pag. 23.24. Poſtea

℞ Pulu. Santali rubei,
Citrini ana ʒj.
Macis,
Galangæ,
Piperis nigri
longi ana ʒiij.
Ligni aloës
Cardamomi { maioris / minoris } ana ʒ ij.

Extrahantur omnia more conſueto cum ſpiritu vini. Eodem modo extrahe cum aqua cichorij

Myrrhæ rubræ
Mumiæ Ægyptiacæ ana ʒj.

& vtrinque tincturas diligenter collectas & per filtrum miſtas coniunge & adde

Sulphuris Vitrioli Narcotici ʒij.

Circuletur in vaſe clauſo in Balneo per quinque dies, poſtea extrahe deſtillando menſtrua ad mellaginem, huic adde

Extracti Croci ʒß.
Salis vel magiſterij perlarum
Corallorum ana ʒj.

redige in maſſam. Anodynum reuera præſtantiſſimum & magnum.

LAVDANVM EPILEPTICVM.

℞ Laudani ex Sulphure Vitrioli ℥ ij. (fit autem hoc laudanum eadem præparatione, lege & ingredientium mensura, vt in laudano opiati, nisi quod pro opij essentiâ, sulphur vitrioli anodynum accipiatur. Olei camphoræ veri ℥ ß & præsto erit laudanum Epilepticum quod morbum comitialem certissimè sanat. olei camphoræ genuinam & veram descriptionem vide in Practica chymiatrica pag. 44. nostræ Lipsiensis editionis. Huius dantur gr. ij. ad iiij. vel in Paroxysmo, & ita citò soluitur, vel deinceps quotidie aliquid aliquandiu, præsertim circa nouilunia, cæteris ad hanc curam obseruatis: nec paroxysmus tantum soluitur, sed morbus etiam omnino aboletur. Nota, oleum camphoræ citò exhalat, proinde satius esset, si totaliter huic specifico epilepticorum laudano non admisceretur: sed potius dosi iam exhibendæ proportionaliter adiiceretur. Vide Practicam pag. 44. 45.

LAVDANVM HYSTERICVM.

℞ Laudani Vitriolati ℥ ij.

extracti verrucarum in pedibus equorum nascentium ℥ iij.

Misce diligenter & serua. Præsentaneum est remedium ad vteri suffocationem, si illud à gr. j. ad iij. in liquore appropriato exhibueris. extractum lichenum vt præparetur, extat in Practica chymiatrica p. 181. nostræ editionis.

c Thebaicum optimum est, & præstantissimum illud dicitur, quod ex Cairo aduehitur, albicátque, vt etiam vult Galenus. Ex Syria verò, Alexandriâ & aliis

aliis regionibus allatum, nigrum, & minus bonum est. Nec minoris virtutis est illud quod ex Cambaia hodie affertur.

d Mense martio.

e Hæc obseruatio nulla est.

f Opium & succus hyosciami difficulter spiritu vini venenosum sulphur deponunt, potius idem à spiritu vini tenuius redditum, postea efficiacus fit, & laudani compositionem deteriorem facit. Itaque hancipsam præparationem approbare nequeo. Optima omnium est illa supra tradita, quæ fit primo per lentam euaporationem opij, in valdè exigua frustula sciffi, & postea leni igne euaporati, vt tandem extincto nempe priori fœtido odore gratissimè suauissimêque oleat: postea idem opium à sulphure immodico liberatum cum solo aceto vini destillato extrahatur. Præterea opium cum spiritu vini extrahi nolim, propterea, quia illud, vt supra ostensum est, ad Panchij magogon vegetabile, potius sulphure aggreditur quàm Mercurium & salem. Est verò in sulphure potentissima illa via narcotica humanæ naturæ inimica: acetum verò saltem quod purius est de sulphure sumit, reliqua verò principia ad se non trahit. Igitur præstat in hoc genere acetum.

g Vt à laudani confectione meritò Hyosciami essentia excluditur, & omittitur; ita alia sunt, quæ possunt excludi, vnicornu, lapis Bezoardicus, ambra, moschus, olea distillata varia & pretiosa, quæ non tam virtutem medicamenti, quam precium & dosin, etiam in minimâ quantitate abominabilem, adaugent. Omninò enim technurgemata pharmaceutica, quò simpliciora, eò perfectiora

censeri debent; nam & crebrius & facilius suo fine potiuntur, quia sunt αὐτάρκη, primamque naturam æmulantur, quæ modicis comeatibus iter suum peragit ad opus perficiendum.

ELECTVARIVM LAVDANI.

℞. *Opij*
succi è Rad. Hyoscyami Essentificatorum
ana ℥ j.
Essentiæ radicis Mandragoræ cum S. V.
extractæ ℥ vj.
specierum Diambræ sine Moscho & Ambra præparat. ℥ iiij.
salis Perlarum.
Corallorum ana ℥ ij.
Carabe [a]
Mumiæ ana ℈ iiij.
Croci Orientalis ℈ ij.
Vnicornu ℈ j.
Terræ Strigensis ℥ j.
Mellis despumati ℥ xij.

Dissoluatur Essentia Opij & Hyoscyami (si sit nimis liquida, fac vt spiritus vini prius sufficienter lento calore ab illis euaporet) in melle supra ignem, postquam probè mixta fuerint, adde S*alia Perlarum & Corallorum, postea reliquos pulueres tenuissimè tritos, Carabe scilicet, Mumiam, Crocum, Vnicornu, Terram sigilla-*

ſigillatam, cum ſpeciebus Diambræ paulatim inſperge tepidè diligenter miſcendo in formam Electuarij.

Vires & Vſus.

Laudabile medicamentum, quod planè ſuo nomini reſponderit, ſi laudanum dicas.

Mirum atq; iterum mirum, cur à quibuſdam ſciolis Opij vſus intra corpus formidetur, cùm laudanum Opiatum ab omnibus Venenis & impuritatibus liberum ſit, vt taceam præſtantiſſima corrigentia admixta. Id de Officinarum & Veterum Compoſitionibus, quas Opium & Hyoſcyami ſemen ingrediuntur, affirmari non poteſt, vt de Philonio Romano, Perſico, Tarſenſi, Athanaſia magna, Aurea Alexandrina Nicolai, Triphera, Theriaca, Mithridat. Andromachi, Trochiſcis de Alkekengi, Pilulis ae Cynogloſſa, &c.

Anodynum hoc ſpecificum Ὕστατον πρὸς πάσας παθῶν ὀδυνὰς *Extremum eſt refugium.*

1. *In omnibus doloribus acutis, frigidis & calidis, tam externis quàm internis, vbi præ vehementiâ homines ferè exanimantur, maximè in dolore Colico cum aqua Menthæ (aluus ſit libera & aperta) Nephritico, Pleuritico, Arthritico.*

2. *In ſiſtendis omnibus defluxionibus om-*

nium humorum & Catharrorum tenuium, præsertim in principio.

Item in omnibus profluuiis Intestinorum siue ratione humorum peccantium & mordentium siue ratione humorum purgantium, cum Mastice tunc & Terra sigillata datur.

3. *In Vigiliis & inquietudinibus immodicis intra & extra, si ab extra vis adhibere, tunc è granis 4. vel 6. cum tribus guttis olei Nucis Muscatæ, vel tantillo expresso oleo fac turundam lineam, & naribus indendo mirificè somnum inducet: vbi altius dormiunt, potest turunda eximi: ita Hæmorrhagia Narium desperata sanata fuit, è gr. 16. duas pilulas formando, & vtramq; Narem pilulâ vnâ occludendo.*

4. *In omni Febrium genere ex aqua Absinthij & Rutæ (quæ sunt specificæ Febrifugæ) si calor diu durat, post quartam horam reiteretur vna Dosis. In ardentissimis Febribus sitim restinguit & somnum conciliat, præcipuè quando Febres somnum inducant laboriosâ vigiliâ permixtum.*

5. *Asthmatici & Phthisici, si in aqua Hissopi vtantur, diu illo possunt foueri. In Tussi cautione opus est, ne scilicet viribus valde infirmis exhibeatur, & cum recrementorum copia in Thorace continetur: Etenim quamuis Tussim leniat, ac somnum accersat, Thoracis tamen angustiam*

gustiam adauget. Quare praestat in Tussi ex eo semper minus dari, & praterea extenuantia ac abstergentia ei misceri, vt Oxymel, [c] *aut quod ex Marrubio conficitur: Tunc potissimum datur, vbi id, quod influit, tenue est & acre: si enim tale quid sit, nil inde nocumenti, si antidotum dederis: Nam ea quæ tenuia sunt, mediocriter crassa reddit, & contemperat, dolorem q; hinc prouenientem finit: In maxima Tussi additur Tragacanthum* [f].

6. *Conseruat Calorem natiuum, corroborat spiritus, & reparat vires, præsertim illud, in quo est Moschus* [g].

7. *Efficax est contra affectus Melancholicos prater rationem mœstos, Cardiacos* [h].

8. *Feliciter etiam vtimur in Vomitu, Singultu, in exoluto & debilitato Ventriculo* [i].

9. *In sanguinis excretione* [k], *& Menstruorum nimia euacuatione, cum Croco Martis* [l] *& Corallis rubeis.*

10. *In Phrenesi, Mania, intra & extra illinitur* [m] *Temporibus cum Aqua Vitæ.*

11. *In Epilepsia cum spiritu Vitrioli & essentia Camphoræ cum oleo Amygdalarum* [n] *extracta, solet offerri.*

Dosis.

A granis 2. ad 3. 4. Si alvus est libera, tunc

efficaciter operatur: Offertur etiam in Aquis ſpecificis & appropriatis illiſq; remiſcetur, ſecundum 7. membra & morbos. Si morbus eſt vehemens, poteſt circa noctem longè à cœna pilula j. dari, mediâ nocte altera, manè tertia °.

ELECTVARII *idem Vſus, niſi quod Doſis augeatur. Datur à ʒj. ad ʒj. & ß. in appropriato liquore, vino, vel aqua Cinamomi: Puerperis & infantibus etiam tutò poteſt exhiberi* P.

a Succini.

b Sigillatæ Sileſiacæ.

c Tantum confortant, medicamentum non probè corrigunt.

d Acetum ſquiliticum.

e Albo.

f Diatragacanthi ſpecies.

g In aqua cinnamomi vel vino maluatico.

h In aqua borraginis, bugloſſæ, meliſſæ & horum florum decoctis.

i In aqua menthæ, vino, aqua cinnamomi Cydoniata.

k Eſſentia Croci Martis.

l Si vena fuerit rupta.

m In ſubſtantia externè nunquam adhibendum eſt, ſed diſſoluetur, vt docet Gallius.

n Dulcium.

o Repetitâ ſemper poſt ſex horas doſi, ſi dolor non ceſſet.

p Vrgente ſcilicet neceſſitate.

VIII.

ODORIFERVM.

IVuatur Humana Natura odoribus, iuuanturq; ſpiritus: ideo Philagrius apud Aëtium non inſcitè dicit: Naturam odore grata lubenter amplecti, & inde recreatam ac quaſi reuiuiſcentem vires ſuas à morbi ferociâ preſſas reuocare: Odor enim naribus hauſtus ad cor & cerebrum trahitur, Spiritum compreſſum ſuffocatumq; excitat, halantem & fugacem retinet: Imò ſunt etiam regiones calidæ, vbi Aſtomos ſolis odoribus viuere Plinius [a] inuuit. Aër ratione ſanitatis habet plurimum momenti, qui enim à fœtore [b] ægrotat, difficulter ſanatur, quia ingratus odor cum ſpiritu permeat ad omnes corporis partes, maximè ad cerebrum & pectus. Odore Elixiris vitæ ex variis aromatibus compoſiti, dicit Baptiſta [c] Porta, ſe multiplici Experientia multorum exhalantem retinuiſſe animam: In multis igitur morbis rectificandi & corrigendi ſunt ſpiritus vitæ: Principalia enim membra & vitales ſpiritus (quæ vtraque à quouis Veneno omnium primò moleſtantur & inficiuntur) mirabiliter odoratis reficiuntur, ac venenati excluduntur fumi: Oportet enim ſpiritum ſpiritu [d] & odore recreari ac inſtaurari:

Sunt enim odores suaues nostris spiritibus solis vitæ nostræ autoribus analogi & communicabiles. Videmus, vt ad ingratos odores nares obturemus, & spiritum cohibeamus, ne percipiamus fœtorem, à quo dum sentitur facile debilitamur. Adhæc vbi spiritus nostri, deliquiis animi vel conuulsionibus concluſi, premuntur ac deiiciuntur, statim atq; odorifera nobis admota percipimus, erigimur, animumq; ac vires recuperamus. Videmus matricis os deorsum sursumque verti, vbi suauis odor spirat: Ad eundem modum non solùm in Peste, sed etiam in Vngarica febre & similibus Venenatis morbis, spiritus, qui attractione contagij inficiuntur & contaminantur, suffitibus emendari & restitui tum possunt tum debent, vt videre est apud Conradinum in libello suo de Febre Vngarica, in qua Candelas & Aquas odoriferas varias describit.

In Conficiendo Specifico odorifero, odoris flagrantiâ deficientem animum mirè reuocante, qui volet sequi Paracelsi processum in Archidoxis, operam & sumptus in illo per digestionem præparando mecum perdet. Zibetta, Gummata, Tragacanthum in digestione ingratum nanciscuntur odorem.*

℞ Macis.
Caryophyllorum.

Cina-

Cinamomi [f] *electi ana* ʒ ij.
Ambari [g] *grisei* ʒj.
Musci [h] ʒß.
Zibettæ [i] ʒ ij.
Gummi Arabici ʒj.
Tragacanthi prius supra fornacem siccati ʒ ij.

Hæc duo gummata cum Moscho terantur.

Omnibus diligenter tritis misce Zibettam, & affunde Aquæ Namphæ [k] *optimæ seu Damascenæ odoriferæ pro libitu, ex odoratis specificis & aqua Rosarum præparatæ, in qua prius per octo dies in digestione modicum de Paracelsi Carbon* [l] *vel Zibetta occidentali admixtum sit: Huius aquæ prius bombycem vel setaceum colandæ affunde diligenter agitando, quantum pro incorporatione massæ sufficit; ex qua postea vel poma, seu scuta & pentacula Cordis formam habentia effingito, & in vitro sine digestione indurari permittito.*

Vel hoc modo parari potest.

℞ *Aquarum Rorismarini*
Liliorum alborum
Basiliconis
Rosarum
Majoranæ
Spicæ
Lauendulæ ana q.s.

Pro humectatione Macis, Caryophyllorum, Cinamomi ana ʒ ij. prius tamen aromata mediante ſetaceo in tenuiſſimum puluerem redigantur, adde Ambræ pulu. ʒß. Moſchi Alexand. ʒ ij. Zibettæ ʒ j. Omnibus diligenter mixtis, adde puluerisati gummi Arabici ʒ ij. Tragacanthi puluerisati ʒ iiij. diligenter agita, & relinque per noctem, donec omnia bene incorporentur, ſequenti die efforma placentulas ſeu ſcuta intra duo folia in calido confeſtim ſiccanda, & ad vſus ſeponenda.

Vires & Vſus.

Quemadmodum Zibetta ſuo odore ſtercora expellit: ita Specificum odoriferum morbos ab ægrotis eiicit: Et quemadmodum Tirus immiſcetur compoſitioni Theriacæ, vt penetrare faciat vim aliorum Ingredientium ad membra principaliora: ita etiam propter maiorem penetrationem Carbon additur, cuius prævalens odor ingratus (qui tamen in digeſtione, ſicuti Experientia me docuit, in ſuauiſſimum & gratiſſimum tranſmutatur) citius penetrat, quàm operationes omnes Liliorum, vt verè Theophraſtus innuit.

Vſus huius Specifici odoriferi, quando medicamenta non poſſunt intra corpus ſumi, vt in Apoplexia, Epilepſia. Multi enim talibus odoribus excitantur, nõ quod planè morbus inde tollatur

ſeu

seu curetur, sed quod via præparetur: Per virtutem enim odoris corpori communicatam sanguis mouetur, & Cor supra modum refocillatur.

In Apoplexia.

Epilepsia.

Colica.

Suffocatione Matricis.

In aura pestilentiali maligna.

In confortanda Venere, [m] *mariti illo etiam ad vsus suos vtuntur.*

Miscetur tantillum cum oleo Nucistæ expresso, vt fiat quasi Linimentum, & in supradictis morbis debito modo adhibetur [n].

a Libro 7. cap. 2.

b Interiore, quia cerebrum & pulmones inficiuntur.

c In Magia naturali.

d Verba Conradini lib. 4.

e Lib. 7. tit. de specifico odorifero.

f Vel cassiæ ligneæ, quæ melior.

g Species bituminis albi melior.

h Sanies vom Biesenthier/ Muscus Alexandrinus optimus, sed carô pretiô Venditur ℥ j. 17. coronatis.

i Si Zibeta inungatur membrum Virile vel Vmbilicus mulierum, libenter viros admittunt.

k Lege Naphtæ: fit ex aurantiorum floribus. vide Renodeum lib. 1. sect. 6. cap. 4. p. 449.

l Carbon Paracelsi cuius nullibi mentionẽ facit, quàm in specifico odorifero, archidox. 7. sed sine significatione, nudo tamẽ ibidẽ posito nomine, quid sit dubitant multi. Illud verò nihil aliud est, quàm

ſtercus ſeu ſulphur humanum, in digeſtione aliquandiu poſitum, & ex fœtidiſſimo illo odore, ſponte ſua longa digeſtione ſummam ſuaueolentiam nactum, prout textus Paracelſi dicto loco ab ipſo allegatur, docet, & autor noſter tum hac tum ſequenti pagina innuet. Vocat Zibetam occidentalem ad doctrinam illius, quæ ex Indiis orientalibus ad nos defertur. Ex occidentalibus Indiis Zibetam ad nos adferri haud conſentaneum eſt.

Occidens verò in homine ſunt poſteriora, quemadmodum antieis partibus oriens tribuitur. Sic igitur per ſimilitudinem Zibetam occidentalem, intelligit ſtercus humanum, longa digeſtione in ſuauiſſimum odorem commutatum, quod Paracelſus carbos appellauit; in libro quem ſcripſit ad Carboantes Frieſenden / in quo omnia ſua ſecreta poſuit.

m Vngendo membrum virile hominis.

n Externè ad nares.

MEDICAMENTVM SPECIFICVM OMNIVM SEPTEM membrorum principalium.

CONſerua membra principalia, ait Paracelſus, & non facilè mors eueniet, nam abſq; membri principalis conſeruatione non poteſt curari morbus. Si enim vitam velis conſeruare, non ſolùm cor in ſuo eſſe conſerues, ſed etiam cerebrum, Hepar, Pulmonem, Lienem, Renes

Renes & Fel. Nam quamuis Cor sit centrum ipsius corporis atque radix, tamen quodlibet membrum Principale destructum adfert mortem.

℞ *Olei Succini ter vel quater per aquam*
Majoranæ rectificati ʒ ij.
Spiritus Vitrioli veri[b].
Salis[c] *Cranij microcosmici ana* ʒß.
Tincturæ Croci Orientalis.
Granorum[d] *Alkermes ana* ʒ ij.
Salis Margaritarum
Corallorum ana ʒj.
Olei Cinamomi & Maceris ana ʒß.
Lactis Sulphuris ʒj.
Extracti Spodij ʒj ß.
Magisterij Tartari ʒj.
Antimonij Diaphoretici ʒß.
Tincturæ Croci Martis
Chelidoniæ
Rhabarb. ana ʒß.
Liquoris Crystalli
Calculi[f] *microcosmici ana* ʒj.

Cum extracta & inspissata Theriacæ Essentia,[g] *melle Iuniperino, Conserua Rosarum, addendo pro libitu saccharo Rosaceo, rediganturomnia supra dicta diligenter mixta in iustam Electuarij consistentiam, addita Moschi & Ambræ ana* ʒj.

Propter Ventriculi ſympathiam cum reliquis membris addantur ℥ ij. olei Vitrioli Veneris, cum ℥ß olei Nuciſtæ deſtillati.

Vſus & Doſis.

Vſus huius medicamenti in deploratis morbis, vbi nec agroto, nec ipſi medico conſtat de genere ſeu morbi ſpecie.

Et quia in omnibus morbis internis neceſſariò vnum (ſi non plura) ex illis ſeptem membris afficitur, poterit etiam in omnibus ægritudinibus tutiſſimè exhiberi. Abſq; membri enim principalis conſeruatione non poteſt curari morbus.

Doſis à gr. 5. 6. 7. vſq; ad 10. in vino vel aqua Cardui benedicti, vel appropriata, ſecundum ſeptem membra.

a Hactenus fuerunt Vniuerſalia, ſequuntur nunc particularia, quorum numero ſunt 18.

b Philoſophicus præſtantior eſt.

c Vel magiſterij.

d Quæ fit per extractionem pomorum redolentium. Vide etiam Practicam noſtræ editionis pag. 21.

e Tartari Vitriolati.

f Vide præparationes meas Microcoſmicas.

g Cum ſpiritu vini extracta.

SPE-

SPECIFICVM CAPITALE.

MVltas Paracelsus virtutes tribuit in curanda Epilepsia Volatilitati [a] *spiritus Vitrioli: At illius apud nullum adhuc Chymicum data mihi fuit videndi facultas, nec vllus mihi affirmare potuit, quod confirmatam Epilepsiam solo* [b] *vulgari & simpliciter præparato Vitrioli spiritu tollere potuerit. Hunc sequentem Spiritum efficacissimum vsu medico deprehendi.*

VITRIOLI SPIRITVS.

℞ *Vitriolum Hungaricum,* [c] *seu Cyprium, vel Romanum* [d] *perinde est (quamuis illud in Silesia in mineris* auff dem Ziegmantel [c] *Huserus semper plurimi fecerit, conficitur enim è Minera auri, Argenti, Ferri & Veneris) solue in aqua destillata vel rore Majali,* [f] *& solutum cola, postea collocetur in digestionem cinerum seu arenæ vel fimi, in alembico negligenter saltem obturato, quia nil euaporat: stet per mensem, tunc ad superficiem eiicit faces separandas: Iterum ponatur in digestione tamdiu, donec nullas faces amplius reiiciat, postea coletur, quod clarum est, in lento igne Balnei vel arenæ destilletur, spatio aliquot horarum duarum vel trium*

phlegma egreditur, quod auferendum est, postea sequuntur spiritus (vbi hi incipiunt ascendere, quod gustando poteris deprehendere, senties enim aciditatem, & videbis, vt in destillatione aquæ Vitæ fieri solet, striarum instar in alembicum ascendere) qui mutato vase Recipiente seorsim colligendi[l] sunt. Hic spiritus Vitrioli ad odoris suauitatem, & dulcis aciditatis gratiam reductus, in quo nec sensibilis corrosio in lingua apparet, nec tarda austeritas, sed spiritualis aciditas, vtile est medicamentum & curationibus necessarium. Qui volet vlterius persequi destillationem, auctiore igne oleum profluens, ad suos vsus seorsim colliget, & huius rectificati olei partem vnam cum quatuor vel sex partibus Spiritus vini alcoholizati in Balneo Rorido, per aliquot menses[k] digeret, & postea destillabit, habebit Oleum Vitrioli, supernatans aqua suauissimi odoris & iucundi saporis, separetur per tritorium: In vsu medico maximæ est efficaciæ[n].

Oleum Vitrioli subdulce.[m]

a Volatilitas spiritus Vitrioli passim commendatur à Paracelso, ad Epilepsiæ curationes per quã vtilis, acquisitu impossibilis non est, modò rectè instituantur omnia operationum momenta. Quinimò ipse autor noster Crollius, nihil forsan tale cogitans, tamen in alterâ spiritus Vitrioli præparatione spiritum Vitrioli describit & facit. Ex toto nimirum destillatus & aqua pluuiali vel rore majali

destillato

destillato affuso, surgit tenerrimus vitrioli spiritus, aciditate sua suauissima volatilitatem suam prodens. Deinde experientia fidem facit, in destillatione vitrioli crudi, sed purgati & defæcati paulò post vbi phlegma prodit, vasa externa, quæ sunt alembicus & excipulum, vehementer incalescere, quod sane ab ipso phelgmate, qua phlegma, non prouenit, alioquin in tota eius productione hæc instrumentorum calefactio sentiretur, quod tamen non fit. Ac sub eo tempore, prodeunte nimirum spiritu vitrioli volatili, plerumque in vitro elegantes venulæ vel striæ apparent, id quod & à spiritu ipso humidiore acidulo, aromatico ac volatili, qui per hunc modum pure elicitur & separatur. ℞. Vitriolum crudum sed probè depuratum & digestum, destilla per retortam, igne nudo, ita vt simul post phlegma subsequantur spiritus, quantum eius fieri potest, omnes. Quibus in excipulo subsidentibus, dum instrumenta adhuc calent, aufer excipulum, illud statim aquæ ferventis, adaptato alembico sed probè affixo & recipiente paruo & aptè & cautè colloca. Videbis statim volatilem spiritum per alembicum in excipulum transire, quem seorsim collectum, diligenter serva. Ex vj. vel viij. ℔. vitrioli vix ʒiij. ad summum ʒß. haberi potest.

b Qui epilepsiam non hæreditariam h.e. non transplantatam, sed aliunde infectam, solo & simpliciter præparato spiritu vitrioli tollere potuerit, est aliquis, modo in præparatione & administratione omnia rectè fiant. Solue vitriolum Vngaricum verum non corruptum, in rore maiali destillato, abiectis fecibus, & ablato ad satietatem men-

ſtruo, idem denuo lapideſcere ſine in frigido, poſtea vel calore ſolis vel hypocauſti, iſtius vitrioli exſiccati ℔.v. vel vj. deſtilla per retortam igne nudo, tam phlegma quam ſpiritus omnes. Caput mortuum exemptum tere, & ſuper idem cohobiis octo hanc deſtillationem ſicuti prius repete, idque non niſi per nonum alembicum abſolue. Habebis ſpiritum vitrioli penetrantiſſimum, arcanum ſummum in epilepſia. Eius nimirum ℈ß. vel ℈j. in aqua radicis pæoniæ, lauendulæ ʒj dilutus & paroxyſmo exhibitus, eundem ſiſtit; Deinceps vero non neglectis cæteris requiſitis in cibo & potu obſeruandis, luna præſertim decreſcente quotidiè propinatus morbum potentiſſimè ſoluit.

c Vitide optimum non cæruleum.

d Eſt Saphirum.

e Prædatores ibi peregrinantibus pallia & alia eripuerint.

f Deſtillato, vel ſaltem filtrato, quia ab herbis inquinatis colligitur.

g Vt & ad fundum ſpumoſas, ſulphur fætidum.

h Vſque ad cuticulam deſtilletur, in frigido denuo creſcant lapilli, toties colligendi, quoties id fieri poteſt. Huius vitrioli ℔ vj. vel vij. probe loricata igne deſtilletur nudo.

i Eo vſque vrgendo, donec omnes ſpiritus acidi prodierint.

k 1.2.3. phiola hermeticè clauſa.

l Vix credi poteſt, cum non ſit ſupernatans quid.

m Poteſt etiam hoc oleum vitrioli dulce fieri, hunc in modum.

OLEVM

OLEVM VITRIOLI DVLCE.

Oleum in sartagine ferreâ noua cum aqua communi tandiu coquatur, donec sal corrosiuum ad fundum sartaginis collectum fuerit, & tunc reliquum oleum dulcescet. Idem facit ferrum candens, in oleo vitrioli aliquoties extinctum. Sed ab hisce διχρήμασι virtutes ipsius olei valde imminuuntur, nec effectus medici inde sperantur.

Spiritus Vitriolĩ Philosophicus.

n Melioris efficaciæ est spiritus vitrioli Philosophicus, supra in butyro antimonij descriptus, mirabilia præstat, in epilepsia, apoplexia, omnibus affectibus capitis & ventriculi, imprimis volatilis, cuius præparatio paucissimis constat. Corrosiuus non est, sed sola austeritate gratus, eius virtutes euidentiores etiam sunt.

Alia descriptio [a] Spiritus Vitrioli.

℞ Vitrioli crudi, ac vt paulò ante dictum, depurati, duas saltem libras, destilla & pelle fortissimo igne, vt Spiritus & Oleum egrediantur: Liquori egresso adde duas partes aquæ pluuialis destillatæ, & in B. M. noua destillatio instituatur, tunc subtilissimus Spiritus Vitriolĩ cum aqua pluuiali eleuatur in hac rectificatione & egreditur, relicto acidissimo Oleo in fundo. Ille egressus Spiritus aqua pluuiali immixtus summè penetrans est, & in Febri Vngarica, & aliis febribus ardẽtib. efficacissimè operari solet.

a Hac descriptione autor noster ferè ad spiritus vitrioli volatilis descriptionẽ peruenisset. Est verò

solus ille spiritus volatilis cum aqua pluuiali mixtus, aqua vix potest auferri, sed secundum modum, quem dedi supra, statim seorsim haberi potest. Ad epilepsiam puerorum exterminandam efficacissimus est spiritus vitrioli antiepilepticus meus puerorum, cuius descriptionem & vtum fideliter communico.

SPIRITVS VITRIOLI ANTIEPILEPTICUS Puerorum.

℞ Vitrioli Vngarici depuratissimi ℔ iiij. adde vrinæ puerorum sanorum recenter collectæ ℔ viij. digere vase clauso aliquandiu in Balneo Marię, postea in eodem destilla ad siccitatem duplex phlegma, quorum primum insigne est parengoricum ad dolores Podagricos aliósque suauiter demulcendum, alterum est insigne ophthalmicum, ad quæuis oculorum vitia vtilissimum. Caput mortuum pulueriſatum ex retorta terrea valida, igne nudo, sed tamen ab initio valdè lento in excipulum capax vrge, prodeuntibus confertim spiritibus liquor emanat preciosissimus sulphurei odoris & austeriusculi saporis, qui per retortam semel atque iterum rectificatus, ac probè in vitro clauso reseruatus, omnem puerorum epilepsiam radicitus tollit. Eius ℈ j. cum aquæ radicis pæoniæ & florum tiliæ ana ʒ j. misceantur & seruentur. De hac mixtione exhibe in paroxysmo, prius membris contractis & conuulsis reductis, cochleare semis, & paulò post recollectis sensibus ad se redibunt, quo animaduerso denuo aliquid exhibe, atque ita etiam tertiò. Quod si quidem paroxysmus rediturus sit, vt sæpe sit, eundem processum ter repete, nec diffi-

de

de quin secunda vice hic morbus pueris & infantibus valdè familiaris penitus radicitúsque aboleri possit, si præsertim postea cerebrum confortantia adhibita fuerint, ceu sunt magisterium perlarum, coralliorum, cranij humani, vt & tabulæ nostræ antiepilepticæ, quarum descriptio extat in Practica chymiatrica nostræ editionis, non Francofurtensis pag. 41.

EPILEPTICVM MEDICAMENTVM.

Primò Vitriolum[a] *ad flauedinem calcinatum imbibere conuenit Spiritu vini, vt fiat massa.*

Huius accipe ℔ *j. &* ß.

Rasuræ Cranij Hominis iustificati[b].
Visci querni[c].
Vngulæ Alcis.
Granorum Pæoniæ[d] *ana* ʒ *j.*

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per retortam seruatis gradibus, vltimò violento Igne pellantur.

Huius egressi liquoris ℔ *j. rectificetur in Balneo Mariæ supra.*

Castorei.
Specierum Diamoschi dulcis ana ʒ ß.
Anacardi[e] ʒ *vj.*

Postea adde Spiritus vini ℔ *iiij.*
Salis Pæoniæ ʒ *j.*

Mirum ad Lunæ vices Cerebrum cõmoueri, augescente humectari, & minuente siccari, vt in Epilepticis videre est, qui crescẽtis Lunæ damna sentiunt.

Liquoris Salis Perlarum & Corallorum ana ʒj.
Olei Anisi.
Succini ana ℈ ij.
Misce & digere in Balneo per mensem [f].

Vsus & Dosis.

In aqua Paeoniæ datur de liquore dicto cochleare semis vel integrum nouem dies continuando, post exhibitum medicamentum per tres horas maneat ieiunus.

a Purificatum.

b Nunquam sepulti vel terræ demandati.

c Quando debeat colligi, vide in Praxi nostra chymiatrica editionis Lipsiensis pag. 40.

d Mense Julio collectorum ante ortum Solis.

e Scilicet mellis Anacardini.

f Ad caduci etiam inueterati curam à proprietate & mira præstat & multum facit. 1. Cerebri humani arcanum vel spiritus, cuius præparatio exstat in praxi chymiatrica, pag. 37. 38. & sumitur luna decrescente. 2. Pulvis epilepticus duplex, magnarum vitium ex cinabari antimonij, cuius descriptio & dosis etiam reperitur in prax chymiatrica pag. 37. 3. Pulvis de spinâ mustelę piscis von den Straupen/ vel de spina serpentis aut viperæ. 4. Pulvis præseruatiuus de stercore vaccæ nigræ. Vide Praxin pag. 56. 5. Pulvis epatum viridium Ranarum, quo Serenissimus Fridericus IV. Elector Palatinus ab epilepsia graui, quam in adolescentia contraxerat, quæque radices altos fixerat, liberatus est, nunquam postea

per

per vitam reuerſo paroxyſmo vllo. 6. Amuletum ex frutice in ſalice inuenti in epilepſia etiam inueterata palmam reliquis internis facilè eripit, quod prętęr omnem impietatem vel ſuperſtitionem tum in colligendo tum in applicando prorſus eſt admirabile. Hùius amuleti licet nulla ratio certa reddi poſſit, hæc actio nimirum abſtruſa eſt, à ſenſu remota: Experientia tamen hactenus vel toties confirmata fidem facit & veritatem oſtendit. Vide prolixè Praxin chymiatricam editionis veræ Lipſienſis pag. 39. 40. 7. Circumfertur laudata ab aliis medicis confectio antiepileptica, quam Paracelſus Ferdinando Regi Romanorum, œniponti tradidiſſe dicitur, quæ cum procul dubio non careat viribus potentibus, eam annectere ſuperioribus placuit.

CONFECTIO ANTEPILEPTICA *Paracelſi.*

Primo ex tribus craniis humanis non ſepultis, ſed more violenta peremptis inque aëre exſiccatis, craſſiuſculè contuſis ex retorta igne lento arenæ, poſtea obſeruatis gradibus auctiore, dari poteſt ignis ſuppreſſionis, in receptaculum capax deſtillat liquor, quem ſuper eaſdem feces tertiâ vice deſtillando euocat, tandem per alembicum rectificat. Huius liquoris accipit ℥ vij. vel ℥ viij. addit ſpec. Diamoſchi dulcis ℥ß. Caſtorei, mellis anacardini ana ʒ iij. & viciſſim è cineribus per retortã deſtillat. Extremò adiicit liquoris perlarũ ℈ iv. olei vitrioli, vel potius ſpiritus antiepileptici ſupra prędcripti ℈ j. De hac tota mixtura epilepſię laborãti, exhibuit cochleare vnũ quotidie ieiuno ſtomacho, ad nouendiũ cõtinuando. Perhibetur hoc vnico Paracelſum

mirabilia præstitisse. Ideo Cæsari expetenti communicasse, sed rogasse ne decoctoribus syruporum hæc patefierent. 8. Eidem Paracelso etiam adscribitur essentia cranij humani, quam propter mucilaginosam substantiam Galredam cranij humani solitus fuerit appellare, alij Gelatinam vocant, eandem virium in comitiali morbo, hydra Lernæâ pernitiosiore eliminando.

GALREDA VEL GELATINA Cranij Humani.

℞ Limaturæ cranij humani nunquam humati, humoréque aduentitio priuati, cum alcohole vini saluiato ad supereminentiam 6. digitorum, per mẽsem dimidium digerit, deinde more aquæ fortis, per retortam pellit, reaffusum liquorem, cum capite mortuo denuo digerit, ac vicissim destillat ídque tertio repetit. Tandem omne abstractum aliquandiu circulat, abstractóque alcohole vini è lento Balneo, & essentiam cranij instar coaguli seu Galredæ remanentem seruat. Epilepsiæ verum curatiuum, si eius grana aliquot in conuenienti vehiculo exhibeantur. 9. Est Luna potabilis seu Tinctura Lunæ, cuius descriptionem Vide in praxi chymiatrica p. 29. 30. 10. Est aqua Epileptica. Vide Practicam pag. 41. 11. Magisterium Cranij humani, quod fit, si supra cranium pulueriſatum, affunditur spiritus vitrioli & fermentatur, postea bis vel ter abstrahatur, remanebit magisterium cranij humani elegantissimum.

APO-

APOPLEPTICVM.

Aqua vitæ Apoplectica eximia.

℞ *Exempli gratia, Florum Lilij Conuallij* [a]
Tiliæ
Pæoniæ
Primulæ veris
Maioranæ
Lauendulæ
Saluiæ
Betonicæ
Roris marini.

Cerasorum syluestrium nigrorum [b] *& dulcium, Luna decrescente* [c] *decerptorum ana q.s.*

Tritis omnibus & mixtis (vel seorsim flores, seorsim Cerasa destillentur) adde Sinapi seminis [d] *triti* ℔ *j. vel ij. pone ad putrefactionem affusa conuenienti aquæ communis* [e] *quantitate, in qua tantillum Lupuli & Fermenti incoctum sit, vt omnia possint fermentare, postea secundum artem destilla, & inde elicies spiritum* [f] *inflammabilem, quem circula cum ana spiritus Vitrioli præcedentis, & in Apoplexia, pro morbi & ægri ratione cochleare semis exhibe, addita vna atque altera gutta olei Succini* [g].

Ab extra etiam tempora & vertex Capitis vtiliter illo liquore inunguntur.

a Exsiccatorum.

b Recentium.

c Non ita exactè obseruandum decerpendi tempus.

d Hoc est farina sinapi.

e Melius ros majalis super triticum collectus.

f Quem seorsim serua, & similiter phlegma. Ex capite mortuo cum phlegmate fac lixiuium, quod euaporando redige ad mellis consistentiam, ac cum spiritu reseruato & argilla q.s. impasta, ac ex retorta in excipulum capacissimum, super alios flores aliquantulum exsiccatos destilla, hunc liquorem rubescentem postea à floribus rectifica per cucurbitam, & quod primo egreditur destilla per phiolam oblongi colli.

g Præstantissima quidem est hæc autoris aqua antapoplectica, simplicior mihi est in vsu ex solis floribus lilij conuallij & lauendulæ, cuius descriptio extat in Practica chymiatrica nostræ editionis pag. 43. Præstantissima est hæc aqua in Apoplexia. Præseruat nimirum ab eadem, ac, si illa iam tum corpus occupauerit, soluit. Imprimis in linguæ paralysi præstans. Dosis est semicochleare.

OLEVM SVCCINI.

In hoc parando diligentia non vulgari opus est, requirit enim conuenientem & debitum ignem. Albo Succino è purissimo & mero Bitumine

mine in mari generato, in medicina vtimur, non flauo [a].

℞ *Ergo Fragmentorum Succini albi (exempli gratia ij. vel iij.* ℔*) & crasso modo tundas, non in puluerem tenuem teras: Eluantur prius si opus sit aqua communi sordes, deinde ponatur in Cucurbita vel alembico non nimis alto, & effundatur bona quantitas aquæ Rosaceæ & Betonicæ* [b] *(quod fit ne Oleum comburatur, & vt harum aquarum vehiculo facilius stillare incipiat) imponatur capitellum capax cum rostro satis amplo, & vas recipiens adaptetur, & in arena clausis vtrobiq; pro more vitrorum iuncturis, seruato Ignis gradu conuenienti & continuo ne refrigescat, (alioquin instar picis nigrescit & vitrum frangit) destillatio absoluatur. Caue etiam ne Ignis nimium inualescat, alioquin recipiens periclitatur.*

Primò egreditur aqua & oleum album cum spiritibus nubium instar, deinde non amplius spiritus egreditur visibilis, sed in capitello striæ apparent, vt in destillatione Spiritus vini videre est: tandem venit oleum flauum: hîc cessandum à destillatione vel mutato recipiente excipe seorsim oleum rubeonigrum subsecuturum: vltimò ascendit Sal sublimatione: Caput mortuum in fundo manet, friabile, nigrum & leue.

Antequam Oleum Succini albi rectificetur, bene abluatur prius in aqua communi, voluendo sæpius, postea rectificetur lentè in B.M. per aquam Rosarum vel Maioranæ. Post rectificationem potest etiam vlterius cum noua Rosarum vel Maioranæ aqua aliquoties misceri, semper post residentiam & separationem olei ab aqua, renouando aquam. Sic fætor perire solet.

A libra vna Succini post rectificationem vix tres vel quatuor lotones veri olei albi haberi possunt.

SAL SVCCINI.

Salem sublimatione vi ignis eleuatum collige & solue in aqua Maioranæ & filtra aquam in B. paulatim abstrahe: Iterum solue, filtra & coagula, hoc aliquoties reiteretur: tunc habetur SAL DIVRETICVM *efficacissimum: cuius superius facta est mentio* [c].

Vires olei succini.

Efficacissimum Opobalsamum Europæum meritò vocari potest, quia sua facultate omnia alia remedia superat in Apoplexia & Epilepsia curanda: olim Sacrum appellabatur, propter vires eius nimirum admirandas & arcanas.

1. *In*

1. *In PESTE vna gutta manè & vesperi naribus affricatur, sic nullum venenum conficere potest: Correpto datur à ℈ j. ad duos in aqua Carduibenedicti.*

2. *Vehementer prodest illis, qui periculosos capitis morbos timent, qualis est Apoplexia, Paralysis, Epilepsia. Nam si quis in aquis appropriatis, puta Betonicæ, Tiliæ, Lauendulæ, Ceraſorum nigrorum, &c. vnam atq; alteram guttulam Olei illius ieiuno ſtomacho [d] assumat, nil periculi erit ab illis morbis: Idem præstant placentulæ seu Rotulæ ex saccharo confectæ, quibus aliquot guttæ Olei immixtæ sunt. Et si Apoplexia, Epilepsia, Paralysi quis corripiatur, vix est præstantius remedium, quàm Olei è succino albo destillati guttæ aliquot in spiritum Epilepticum [e] infusæ & exhibitæ. Prodest etiam ceruicem & nares vngere dicto oleo, & certò pellitur morbus, & recipientes se, sensum & motum recuperant correpti, non aliter ac suffitus eiusdem Succini albi supra carbones naribus Epileptici admotis paroxismum ipsi sedat.*

3. *Nerui, venæ aut partes neruosæ Spasmo aut similibus contracturis infestatæ, vngantur hoc oleo: [f] ita vtere, vt pauxillum immisceatur vnguentis, quibus nerui refocillari solent.*

4. *Vna atq; altera guttula aquæ petroselini immixta & assumpta calculos & alias super-*

fluitates meatuum vrinalium pellit [g].

5. *Scrupulus semis vel integer si aquæ Verbenæ vel Artemisiæ, vel Malvatico infundatur, & mulieri parturienti propinetur, partum promouet* [h].

6. *Prodest frigidis defluxionibus capitis, qui huius vsu consumuntur, & cerebrum reficitur.*

7. *Guttulæ aliquot naribus Cordis fossulis seu pectoris si illinantur, illis mulieribus, quæ suffocationes, præcipitationes & strangulationes vteri habent, sedãt matricis motum. Similis efficaciæ sunt Rotulæ ex oleo Succini cum saccharo confectæ, si vna atq; altera assumatur.*

8. *Confert quoq; in deliquiis animi, languore & palpitatione Cordis.*

9. *Confortat non solùm facultatem virtutis Vitalis Cordis, verum etiam Animalis Cerebri ac Naturalis Hepatis: ideoq; in concoctione & digestione magnas vtilitates ciere solet.*

10. *In Febribus tres guttæ in aqua Cardui benedicti ante paroxysmum* [i] *expectato sudore assumuntur, sic Febres pelluntur.*

11. *In retentione vrinæ tres vel quatuor guttæ in aqua Fragariæ vel vino sumantur, mirabiliter promouet illam* [k].

12. *In Exsiccatione Catarrhi conducit* [l].

13. *Dolores dentium è defluxionibus exor-*

tos curat, si cum aqua Plantaginis misceatur, & inde gargarismus fiat.

14. *In Icteritia datur cum aqua Endiuiæ, Cuscutæ, Cichor. Chelidon.*

15. *In Colica ℈ j. vel ʒß exhibetur in Cereuisia.*

16. *In Suffocatione matricis septem vel octo guttæ in aqua Pulegij.*

17. *In Expulsione fœtus & secundinæ, septem vel octo guttæ in aqua Sauinæ, Artemisiæ* [m].

18. *In mensium retentione 7. vel 8. guttæ in aqua Melissæ.*

19. *In contractura quidem, contractus in manibus & pedibus fuit restitutus illitu Olei Succini.*

20. *In Vomitu sanguinis tres guttæ in aqua Tussilaginis, Tormentillæ, Prunorum syluestrium.*

21. *Vertiginem & Scotomiam curat.*

22. *Cerebri stuporem miraculosè remouet.*

23. *Visum cum aqua Fœniculi confortat.*

24. *In Punctura lateris efficaciter adhibetur.*

Dosis.

A guttis 4.6.7.10. vsq; ad ℈ j. ratione morbi & complexionis [n].

a Quod si album succinum haberi nequit, est enim rarius & pretiosius flauo, hoc æquè præstat, nisi quod artificio prius ad albedinem redigendum sit; id quod hoc modo præstabis.

SVCCINI ALBI PRAEPARATIO artificialis.

℞ Succini flaui, E.g. ℔ j. pone in cucurbitam terream validam; superadde salis marini, vel si eo cares, salis gemmæ aut salis communis optimi ℔ ij. superaffunde aquæ pluuiatilis tantum, quantum satis est ad soluendum salem: quo soluto, insuper affunde recentem aquam fluuialem, ebulliant postea superimposito alembico cæco, ad dies 14. integros, continuo igne, & tãdem succini particulam exemtam fractámque examina. Quod si satis alba sit, desistendum est ab opere coctionis; sin minus, diutius insistendum, donec nempe albedinem sufficientem ostenderit. Inter bulliendum prouidendum fuerit, ne aqua deficiat, itaque identidem alia feruens aqua superadiicienda.

b Nonnulli tantum per retortam destillant sine vehiculis aquarum destillatarum, saltem obseruantes olea diuersa prodeuntia; quæ sigillatim colligunt. Primum prodit album, postea flauum, deinde rubrum. Hæc olea postea rectificantur. Ab aliis adduntur fragmentis succini, vel arena alba pura, vel ossa combusta, vel etiam silices calcinati. Hæc enim omnia eâ potestate pollent, vt succinum ebulliens quasi supprimant, nec idem permittant, vt per retortam in recipiens dilabatur vel fluat; quæ sanè ratio est accommodatior, & ad destillandum oleum succini securior.

c Capita

c Capite de diureticis.

d Continuando.

e Contra epilepsiam & apoplexiam.

f Oleum vitrioli & succini ana in articulis corroborandis præstans est remedium. Vide Praxin pag. 49.

g Arenulas, tartarum, renum præsertim, si vna atque altera gutta olei Terebinthinæ admisceatur.

h Fortius operabitur, si adiiciantur guttæ 5. vel 6. olei cumini aut carui.

i Antegressa tamen præparatione.

k Vel vino silicum, de quo supra cap. de diureticis.

l Sacculum ex puluere chamæpytheos, oleo succini illinendo, & supra futuram coronalem gestando.

m Vel si guttæ 8. vel 9. imponantur simul in Vmbilicum; fœtum siue mortuum siue viuum educit.

n Senibus maxime vtilis est. Externus eius vsus potest esse talis.

VSVS EXTERNVS OLEI SVCCINI.

℞. Olei succini ℥j.
Mellis ℔j.
Salis communis ℥ij.

Misceantur & emplastri loco super vlcera ardentia ponantur; ardorem extrahit, dolorem sedat & sanat, die Wundsucht. Huius olei ℥j. cum opodeldoch ℔j. diligenter mista, adeo illud confortat, vt vlcera ab omnibus accidentibus, præsertim vero ab ardoribus & humoribus præ-

seruet & defendat: extrahit etiam ex Vulneribus ossicula, festucas, turundarumque particulas, per imprudentiam chirurgi profundius illapsas.

BALSAMVM APOPLEcticum. [a]

℞. *Olei Nuciſtæ expreſſi* ℥ ij. [b]
Ambræ griſeæ ʒj.
nigræ [c] ʒj. & ß.
Moſchi ʒj. & ß.
Zibettæ ʒ ij. & ß.
Oleorum ſtillatiorum Lauendulæ, in quo Lilij conuallij flores maduerint ℥ ß.
Cinamomi ϑ ß.
Majoranæ ʒ ß.
Caryophyllorum gutt. 6.
Succini ʒj.
Rutæ ʒ ß.

Ex his omnibus ſecundum artem mixtis fiat in iuſta conſiſtentia Balſamum: qui volet aliquid de Balſamo Peruuiano odorifero addere, ei erit integrum.

Vires & Vſus.

1. *Apoplecticis, Epilepticis, & Vertiginoſis mirè confert, ſi extremitates narium, tempora, vertex interius, etiam palatum, exigente neceſſitate, inungantur, noctu & die per internalla.*

Pro

Pro præseruatione singulis septimanis tantillo, ala Narium mixta hac pulpa pollice modice inuncto, vna cum vertice semel atq; iterum inungantur.

2. *Contra malignam & pestiferam auram.*

3. *Omnes Animales & Vitales spiritus recreat.*

4. *Arcanum in Colica* [d], *si vmbilicus eo inungatur.*

5. *Matricis ægritudinibus mirè confert, si inungatur ventriculus & vmbilicus,* [c] *etiam Naturalia mulieris suffocationem patientis, tunc confestim recreantur: ad Nares autem illarum eo tempore fœtida adhibeantur, qualia sunt Castoreum, Assa fœtida.*

Vsus ab extra saltem est: tantillum extremitatibus narium admouetur pro libitu: per vnum aut alterum diem suauis ille odor vix euanescit [e].

a Austriacum dicitur. Senibus omnibus vtilissimum. Hanc compositionem sunt qui adscribunt Cratoni à Krafftheim.

b Olei Nucistæ quantitas ℥ ij. est nimia, hæc nimirum compositio exinde fit durior & morosior ad tractandum: itaque sufficit ℥ j. eius, ad reliqua huius compositionis ingredientia.

c Melius albæ.

d Propter Zibetam præsertim, quæ alias inuncta solet exturbare stercora.

e Si præsertim ex eodem in linteo factus pessus genitalibus mulierum indatur.

f Oleum anthracis s. carbonum fossilium, vel odor è pennis perdicum, aut è proprijs capillis accensis, oleum sanguinis humani, hirci.

g Seruatur in vase aureo, vel argenteo deaurato. Descriptionem elegantem Balsami nostri apoplectici, vide in Praxi chymiatrica editionis Lipsiensis pag. 45.

OPHTHALMICVM.

℞ *Vini Maluatici* ℔ *j.*
Aquæ stillatitiæ albuminum ouorum coctione induratorum ℔ *j.*
Aquæ sanguinis humani ℥ *j.*
Aquæ Rosarum albarum
rubearum ana ℥ *iij.*
Aquæ Chelidoniæ, Rutæ
Euphrasiæ, Fœniculi
Valerianæ, Fumiterræ
Pulegij ana ℥ *ij.*
Mellis virginei cochl. j. & ß.
Aluminis Roch.
Sacchari candidi
Vitrioli albi ana ℥ *ß.*
Camphoræ ℥ *iij.*
Salis Euphrasiæ
Fœniculi
Saturni ana ℥ *j.*

Salis

Salis Margaritarum
Corallorum ana ℈ ij.
Caryophyllorum
Zinziberis
Mastichis ana ʒ j.
Tutiæ præparatæ (id est, in aqua Rosarum & vino Cretico ana sexies extinguatur ac tenuissimè teratur) ʒ j. & ß.
Aloës ʒ ß.

Terenda terantur & misceantur, stent in vitro clauso aut in caloris digestione per mensem, vel quod melius, sub dio Soli & Rori exponatur per 40. quotidie mouendo aliquoties, dies, sic demum insolata promenda vsui. Qui in vase Aurichalcino vult parare & exponere, faciat pro libitu.

Nota Aloën in mortario cum aquis dictis prius remiscendam mouendo quatenus in aquam abeat, & strigmenti [a] modo coëat, idq; donec Aquæ remisceatur, postea reliquis addatur [b].

Vsus.

1. *Ad omnes oculorum affectiones,*
inflammationes,
lippitudines,
nebulas,
fistulas, & eiusmodi.

Modus applicandi.

Iaceat in lecto æger supinus, & iniecta intra apertos oculos aquæ lachrima, vel gutta cum pluma gallinæ nigræ indatur, claudat reseretq; oculos infirmus, vt per oculorum cauitates intrusa aqua per oculum diffundatur, id bis térve in die, & curabitur.

Si nebulæ fuerint supra vel infra corneam, conficito puluerem è Saccharo candido, Alumine combusto, & sepiæ osse, [c] sed tenuissimè contusum & succretum incerniculo, vt tactum effugiat, vt cùm cubitum pergit ex canaliculo pennæ, parum de hoc puluere insuffletur, moxq; aquæ [d] guttatim instillabis, oculos claudat ac dormiat, nam citissimè diluetur.

Vel si sint maculæ, misceantur cum ℥ß illius liquoris Ophthalmici, Laterini olei quater rectificati, & olei Fæniculi semel rectificati, ana gutta 4. item duæ guttæ olei Succini rectificati, ac in die de hoc liquore bene mixto bis, manè & vesperi, semper vna atq; altera gutta oculo indantur.

Mirum & stupendum Ophtalmicum fit è Cancris & Chelidonia, quod si debito artificio & tempore præparetur oculos ad desperationem læsos virtuosissimè restituit, & omnia vulnera [e] spatio 24. horarum conglutinat [f].

a Ramenti.

b In

b In Balneo, si aloë succotrina, in aqua digeratur, sponte resoluitur & feces post se relinquet.

c Calcinato.

d Ophtalmicæ.

e Excepto neruoso Vulnere.

f Ad oculorum vitia alia chronica, & visus imbecillitatem dantur adhuc aquæ variæ. Hæc quæ ab autore proponitur licet multa habeat ingredientia, ex optimis tamen est optima. Duo autem à specifica proprietate visum multis modis acuunt; ac à quacunque causâ læsum ad miraculum vsque restituunt. Súntque arcana Valerianæ totius & Euphrasiæ, philosophicè planè præparata, ad eum modum, quem antea innui, vbi nempe aqua cum spiritu ex vegetabili destillatione elicitur, postea ex capite mortuo Sal extractum cum eodem spiritu per destillationem prolecto digerendo vnitur, & postea cum eodem igne aperto simul in forma spiritus, vt supra ad spiritum Tartari factum est, supra similem herbam marcidam & in excipulum propositum dicitur: qui essentiam ab illa planta extrahens tandem per retortam igne Balnei sicci producitur & arcanum dici meretur. Dosis à gutt. iij. ad viij. vel x. Vide etiam Practicam chymiatricam editionis Lipsiensis p. 56. Quod si porro externè aquis ophtalmicis aliquid de specifico fellis Lucij piscis addideris, effectus subsequetur citius, etiam quibusuis oculorũ vnguibus, nebulis, pterugiis feliciter euanescentibus præparationem. Vide in Practica chymiatrica nostræ editionis p. 59. Ex albumine ouorum quoque præparatur aqua præstãtissima, quę qualiacunque oculorum Vulnera citra aliquam cicatricem consolidat, éstque magnarũ virtutũ: modum prępa-

Arcanum Valerianæ, euphrasiæ.

randi vide in Praxi chymiatrica veræ editionis p. 59. Aquæ ophtalmicæ ex chelydonia & cancris descriptio exstat in Practica chymiatrica p. 61. quæ oculos ad desperationẽ vsque læsos restituit, virtuosissimè eorum Vulnera spatio 24. horar. glutinat. Ad caliginem, rubedinem, lacrymas oculorum aqua nostra ex saccharo cando & vitriolo purificato reperitur in Practica nostra chymiatricâ pag. 61. Aqua ex floribus cichorij ophtalmica reperitur in Practica nostra chymiatrica p. 57. 58. Est & alia aqua præstantissima ad oculorum deponendas vngulas, suffusiones, & clarificandum visum mirabilis.

℞ Aquæ rosarum
Fæniculi
Chelidonij
Euphrasiæ
Apij ana ℥ij.

adde Mercurij sublimati & tenuissime pulueras. ℈ß. cùm ille solutus fuerit, aquam filtra & serua, quotidie manè ieiuno ventriculo gutta vna vel altera in oculos læsos immittitur.

Huc referri possunt Aqua saphyrina Anshelmi Boetij de Boodt tract. de gemmis lib. 2. cap. 43. pag. 95. Aqua ophtalmica Angeli Salæ ex stanno Anglico. Item Aqua ophtalmicá eiusdem ex Venere, in recensione 7. Planetarum spagirica p. 88. & 91. quæ admirandarum virtutum.

ODONTALGICVM
Oleum Anodynum.

℞ *Olei Caryophyllorum rectificati* ℥ß.

solue

solue in illo ℥ß *Camphoræ, adde postea spiritus Terebinthinæ* [b] *quater rectificati* ℥ß. *& mixtum hunc liquorem ad necessarios vsus serua.*

Vsus.

Gutta j. vel altera denti dolenti eroso cum gossypio indatur ad sopiendos dolores [c].

Aquà eiusdem efficaciæ.

℔ *Serpilli*
Origani
Saluiæ
Mentastri
Hydropiperis seu persicariæ
Rasuræ Guajaci
Rasuræ Tamarisci
Buxi ana m. j.

affunde S. v. Opiaticum, videlicet à Laudani confectione residuum, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, stent in calore, vitro clauso, donec tingatur spiritus: De hoc spiritu Tincto tantillum in ore contineatur, parte illa vbi sunt dolentes dentes, postea iterum expuatur: reiteretur, si opus est. Si dens sit concauus, gossypium intinctum imponatur. Efficacissimè omnes dolores dentium sopit [d].

a Odontalgica reperiuntur apud Practicos varia. Sequentia sunt omnium tutissima, mihíque vsitata. 1. Radix Lapathi acuti in taleolas secta & ex-

ſiccata dentibus dolentibus impoſita, dolorem ſuperfluum extrahit. Radix vere & autumno colligatur, vide Praxin chymiatricam noſtræ editionis p. 70. 2. Idem facit decoctum Lappæ maioris radicis ex aceto aliquandiu ore detentum; & decoctum radicis vrticæ maioris, ſi ex deſtillatione dolor prouenit. ibidem. 3. Si puluis gallarum in ſucco radicis pyrethri, 10. vel 12. imbibitus & exſiccatus cum fermento miſtus in forma globuli impoſitus fuerit, ſubitò dentibus vehementer dolentibus medetur, eos etiam firmiores facit, vermiculos in eorum cauernis vigentes enecat, fluxionéſque omnes ad gingiuas delapſas extrahit, eáſque confortat. 4. Oleum Buxi cuius præparatio & modus adhibendi extat in Practica noſtra chymiatricâ noſtræ editionis, pag. 73.

b Omitti poteſt, propter ingratum ſaporem.

c Idem præſtat oleum Camphoræ, item oleum Ligni Heraclini.

d Ad inflammationem dentium confert, decoctum Guaiaci cum albumine & nitro fixo in ore detentum. Item ℔ particulam Laudani opiati, diſtempera cum oleo caryophillorum, goſſipio excipe & dentidolenti impone.

PECTORALE.

Lac Sulphuris.[a]

℔ *Sulphuris flaui triti vel cribrati, vel florum Sulphuris* [b] *partem j. & Salis Tartari* [c] *partes tres, pone in vitro ore capaci, luto obducto collocetur in arenam, affundatur aqua pluuialis deſtillata ad eminentiam 6. digitorum: Vitri*

quarta

quarta pars sit vacua, quæ extra arenam promineat, subijce ignem successiuè, vt bulliat, lignea spatula diligenter agitetur, donec Sulphur ferè omne in illis ebullitionibus solutum sit, quod spatio 5. vel 6. horarum fit, tunc enim liquor rubescit, mediocriter saltem se inspissando instar lixiuij: Si aqua inter bulliendum [d] euanescit, affundatur alia feruida: Vltimò vbi ferè omne Sulphur solutum est, & liquor rubeus ad eminentiam trium digitorum transuersorum restat, tunc ita calidè filtratur, per chartam Emporeticam, & de filtrata calida solutionem parum in alio vitro ponitur, & confestim dum adhuc calet, affunditur vinum (sunt qui aceto destillato vtuntur, sed vinum præstat) lentè, celeri tamen & alto lapsu, tamdiu, donec calorem spissi lactis acquirat. Hoc postea in peculiari vitro seruatur, & proceditur eodem modo cum restante solutione calida & vino: vltimò omnem lacteum liquorem misce, & pone in loco tepido, donec albedo Sulphuris à vino cærulei & rubei coloris in fundum descendendo se separauerit, abstrahe tunc vinum per inclinationem, & affunde aquam pluuialem destillatam miscendo: stet diem & noctem, ac iterum effundatur affundendo nouam: Hoc toties reiteretur, donec nulla nigredo seu impuritas in aqua amplius appareat,

nec sensibilis fœtor, postea post debitam residentiam & effusionem aquæ siccatur per se in hypocausto, & seruatur instar pollinis, vel antequam planè siccetur, misceatur aqua Cinamomi, vel alia appropriata, vt fiat pultis instar vel lactis, & priusquam ad vsum medicum adhibeatur, diligenter moueatur [f].

Vires, Vsus, & Dosis Lactis Sulphuris.

1. *Balsamum est humidi radicalis.*
2. *Confortat vires Naturales.*
3. *Purificat sanguinem ab omnibus impuritatibus, vnde varij morbi oriri solent.*
4. *Præseruatiuum Apoplexiæ.*
   Conuulsionis neruorum.
   Lepræ.
   Luis venereæ.
5. *Specificum Pulmonum, præseruat & sanat Asthma* [g].
6. *Tollit antiquam & recentem Tussim.*
7. *Consumit & exsiccat fluxus Capitis.*
8. *Confortat Cerebrum.*
9. *Ventositates Ventriculi & Colicam impedit.*
10. *Hecticis* [h] *& aridis peculiariter sua confortatione prodest, cum aqua Cinamomi si misceatur, vt fiat instar lactis liquidi.*

11. *Phthi-*

11. *Phthisicos* [i] *ocularitèr iuuat, agendo in humidum radicale, testimonio ægrotantium.*

12. *In Arthritide, Podagra, Sciatica, & similibus morbis, summopere etiam conducit.*

13. *Instar Ignis occulti consumit morbum non aliter ac Ignis vulgaris lignum absumit.*

Dosis [k].

Tantum pulueris miscetur, vt vehiculum quasi albicante colore tingatur: manè & vesperi j. cochl. Ante exhibitionem diligenter liquori immisceatur.

Offertur in aquis stillatitiis Cinamomi, Melissæ, Lauendulæ, aqua Epilepticâ: vel in Spiritu vini.

a Alij vocant sulphur album, Magisterium, Cremorem, item butyrum sulphuris, supereminentiam sulphuris. Autor aliàs huius compositionis est Doctor Samuel Schlegel/ Anhaltini Principis Medicus, à quo Comitem de Alta flamma hoc sibi coemisse fertur quingentis coronatis.

b Qui meliores sunt.

c Fusi.

d Supra impone alembicum cæcum; hac ratione aqua non euaporat.

e Austeriusculum alias non procedit.

f Libauio hîc multa videntur hyperbolica.

g Rob. nucum inprimis asthmati medetur, cum aqua destillata ex fruticibus rubi idæi distemperatum, & quantum placet, sumptum. Dissoluit nimirum mirabiliter, inprimis si aquæ, quæ fit ex sacha-

ro albissimo & raphani taleolis, simul in patinis duabus subinde commotis, recens factæ, cochleare vnum manè seróque adhibetur. Vide Practicam chymiatricam pag. 80.

Secundo succus bryoniæ seu vitis albę omnibus præstat; præparandi modum vide in Praxi chymiatrica de pectoris angustia, pag. 80.

h Primi & secundi gradus, his nimirum tam igneum non conducit.

i In aqua Tussilaginis. Contra Libauius in hecticis & aridis, macilentis propter summam vim exsiccandi non conducere putat.

k Quercetanus ʒj. pro cathartico exhibet.

CORDIALE.

PRæcipuum in medico, qui ægrotum curat, vt Cor bene defendat, & postea morbum aggrediatur. Quibus Harmonica Analogia Superiorum & Inferiorum innotuit, & qui ex Astrologorum suffragiis, duobus Maximis Cœli Luminibus duo maxima hominis viscera, COR videlicet & CEREBRVM, dicata esse didicere, diffiteri nequeunt, maximum Confortatiuum Cordis in Natura Rerum latenter quiescere in Auro septem sigillis [a] *munito, sicuti in præfatione vtrâq; satis annotatum est. Fatentur vulgares medici Aurum Cor confortare, quod non de communi Auro mortuo, aspectu saltem Cor exhilarante, sed de Philosophico viuo, Regenerate,*

verato, Plusquamperfecto, & in omni liquore resolubili audiendum. Et quamuis gemmæ quædam Auro præferantur, non tamen hoc fit, quod Auro sint meliores, sed quia rariores & pauciores inueniuntur. Auro enim Naturæ non contemptibiles indidit virtutes, quas qui scit eruere, & arte tractare poterit, comperiet Aurum quod mortuum & sterile videbatur, viuum adeo esse & prægnans, vt germinet, ac de se nouum Aurum, nouis & iisdem infinitis progeneret incrementis. Quod autem metallorum generatio non adeo vt in Vegetabilibus & Animalibus ad oculum patet, in causa est crassa illa Terrestris moles, per quam Spiritus Vegetatiuus velut carcere inclusus impeditur, quo minus officio suo fungi, sibi similia generare possit: Hic si per artẽ à Terrestri illa domo & sepulchro liberatus & ab omnib. inquinamentis exolutus fuerit, sine dubio æque vt omnes aliæ Creaturæ vis generatiuæ particeps erit, fructũq; suo semini correspõdentem proferre poterit, sicq; metallum producet metallum, Aurũ generabit Aurũ. Inde Verus Philosophus mirabilem & omnibus expetendam concinnabit medelam, qua & metallorum imperfectorum, & humanorum corporum morbis incurabilibus affectorum omnia vitia tollet. Felicem illum & terq; quaterq; felicẽ medicũ, qui materia vniuersalis debita tria prima

In auro est omniũ magisteriorũ reseruaculum: anẽ ri enim Quintæ essentiæ resistit Solis & reliquarum Planetarum operationibus in Homine.

summopere purificata ac debita proportione iuncta, ita Rotatione Physica per omnes colores requisitos in Phœnicem incombustibilem redigere poterit, cuius beneficio Aurum in fluxu actualiter vegetari & animari, ipseq; Phœnix eâdem operâ inseparabili modo aurificari possit: Fortunatum inquam illum medicum, qui fauente Sole *Cœlesti, ex Anatomiæ Magicæ & Philosophicæ Pyronomiæ legibus* Solem metallicum, *per illam plurimorum nominum Hylealem Aquam* [b] *solutum & regeneratum* Solis Vegetabilis *seu spiritus vini generosi appropriato vehiculo* Soli Animali *seu Cordi microcosmico hominis videlicet Spiritui vitæ tanquam simili rite ac Harmonice applicare nouit. Cum donorum dator mei hâc in parte nondum misertus sit, vt supra dixi, licet varias tentarim vias, & è centum ferè descriptionibus Auri Potabilis, seu Putabilis potius, multas irrito conatu post temporis & sumptuum iacturas in igne examinauerim, nollem etiam hoc loco candidum lectorem Chymicum naso suspendere, quia promisi me Experta saltem in hoc meo libro traditurum: Vt tamen auidæ quorundam expectationi satisfaciam, vnam saltem descriptionem non ita pridem mihi fideliter communicatam paulò post inseram, quæ quamuis à veritate non videtur esse aliena, illam tamen mea*

Quatuor Naturæ Principia.

Inter Cœlestia Sol obtinet primas.

Inter Vegetabilia Vinum.

Inter Animalia Homo.

Inter Mineralia Aurum.

Expe-

Experientia non comprobatam, lectori cupido, cui integrum est, examinandam offero. Rationes autem & Viæ Alchymistarum vulgarium in conficiendo Auro Potabili, ineptæ, humanæ naturæ inconducibiles, & à proposito Philosophorum longissimæ sunt, quicquid etiam hoc nomine glorientur & mentiantur. Nam quicquid redigitur in corpus, hoc ipsum crudum & indecoctum est: Naturam enim bonum in melius per alterationis modum transfert: Sed hoc Aurum quod ab ipsis tractatur, neque alterationem passum est, neque solutionẽ Physicam, In melius ergo non deducitur: Et quamuis multi per Spiritum Salis vulgarem, nonnulli per Spiritum vini Alcoholisatum, alij per Acetum radicatum, alij prius per Salia corrosiua, postea per Spiritum Terebinthinæ seu Olea Aromatica & similia deliramenta conantur Aurum vt stirpem metallicam, quam ab Animalium & Vegetabilium prouincia immeritò excludunt, soluere, in vanum tamen laborare omnes ipsa Experientia testatur. Aqua Sapientiæ Philosophorum vna est, quæ omnia metalla & lapides ab impuro Puncti Quaternarij c. coagulationis vinculo Philosophicè & Naturaliter liberat: nec est sub Cælo modus alius dissoluendi Physicè Corpus Solis, quàm per Vniuersale Menstruum Mercuriale Philosophorum

Cœlũ aureum nullo impuro mediante reseratur, ideo faculenus & ponderosus Lucifer olim è Cœlo spirituali deiectus fuit.

Veteres non sine causa dixerũt in Sole & Sale contineri omnia. videlicet non illo excremonitio, sed centrali Sale

totius Naturæ secretissimum, quo dum per ignorantiam & difficultatem acquirendi caremus, consueuerunt in defectu Perdicum, famem etiam Carnes bubulæ sedare, siquidem coquus in absentia ligni quercini ad coquendos cibos, vtitur fagino seu betulino. Porrô Aurum in quo est Elementorum [d] adæquatio, est Vniuersale subiectum ad Animalia, Vegetabilia & Mineralia, Vita rerum omnium: Et vt cum Sole Cœlesti singularem concordantiam habet, sic etiam cum corpore humano sua forma interna magnam possidet affinitatem & Harmoniam [e]. Quemadmodum autem Sol Cœlestis se habet erga reliquos Planetas, tanquam Rex enim sedet in meditullio aliorum Planetarum, luce, magnitudine, pulchritudine, omnes excellens, omnes illuminans, virtutemq; illis ad inferiora quæq; disponenda distribuens: Ita etiam Sol Philosophicus seu naturale Aurum erga reliqua metalla: Metallorum enim purissimum [f] est Aurum, in quo splendor Solis Igniq; Cœlestis radius est, & in cuius corpore perfectissimo quatuor Elementa conueniunt. Rubinus habet in se effectũ omnium Lapidum pretiosorum, sic etiam habet aurum (nobilior lapis omnium pretiosorum) in se virtutem omnium lapidum ductibilium, metallorum scilicet, quia continet in se omne metallum, & ea tin-

famo Naturæ vniuersali, ab omnia tuo Veræ Halchymiæ nomen dedit.

Lege Rodargirij Zodiacum inferiorem de signis hyemalibus.

Lullij Cœlũ Philosophorum de Sale Centrali.

Huic Cœlo Philosophico applicamus stellas suas Terrenas, quæ sunt plantæ, lapides & metalla.

Vt in animantibus vniuerso Corpori ipsum Cor, sic Cœlo & Mũdo præest Sol, gaudium totius Creaturæ in ipsum vniuersum

ea tingit & viuificat. Et sicuti superiores Cœlestes Planetæ suum splendorem & Lumen accipiunt à Sole Cœlesti: Eodem planè ac simili modo accipiunt Terrestres Planetæ vel corpora metallica suum Splendorem, Lumen, Vim, & Radios ab Auro, vtpote à Philosophico & Terrestri Sole. Hinc videre est, cur antiquissimi Cabalistæ & Sapientes Magiæ Naturalis periti, plenariam totius Naturæ cognitionem in Dei Lumine adepti, Exordia Rerum omnium totius mundi Puncto Lineæ rectæ & Peripheriæ assimilarunt: Item cur metallis Characteres & Nomina Cœlestium Planetarum impertiti sunt, videlicet propter singularem correspondentiam, & quia se inuicem sine magno discrimine interpretantur. Auro metallorum Regi & Capiti secundum Hermetem, corpori videlicet perfectissimo & purissimo, à nullo Elementorum domabili, & à Deo & à Natura perfectè secundum materiam & formam elaborato, non solùm omnes Cœlestes Vires Planetarum aliorumq; corporum metallicorum ac mineralium, sed & Vegetabilium & Animalium infusæ sunt: Ideo hanc Temperatam Elementorum desponsationem & coniunctionem, non potest Ignis violentia separare, nec Terræ fæculentia vitiare, nec Aquæ limositas contaminare, nec cõtactus Aëris obumbrare aut

mundũ, & quæ in eo sunt, imperium habent.

Vide Mundũ Hieroglyphicam.

Aurum est omnium Naturæ.

corrumpere. Vnde à Sophis tam propter Cœlestes, quàm Terrestres latentes vires omnis Homo, Microcosmus, & Adam nominabatur: sicuti illud finis & perfectio operis Naturæ: imò Septenarius perfectionis Numerus verè completus est, vltra quem Natura (sine adiutorio Artis) in sua potentia & operatione altius procedere non potis est, sed Sabbatizat & quiescit. Verum vt intelligatur quomodo Cœlestia corpora Planetarum & stellarum, virtutes etiam Elementorum & Vegetabilium suas Vires Auro sub Terra communicent, sequentia syncere Philosophantium relinquimus consideranda & excutienda iudiciis. Tota machina Creationis secundum Cabalistas Hebræorum in tres Orbes seu Mundos diuiditur, in Mundum Elementarem, *scilicet hunc sensibilem, infimum, cuius partes sunt Cœlum & Terra: in* Intellectualem *seu Angelicum: & in* Archetypum. *Hi tres Mundi sunt figurati à Moyse euidentissime in admirabili illius Tabernaculi sui. secundum Archetypum in Monte demonstrati constructione: in mundo sensibili est Elementaris Regio & Cœlestis.* Elementaris *concluſa & cincta Cœlo exteriori seu Firmamento, continet in se quatuor Elementa, generationibus & corruptionibus obnoxia: In Cœlesti Planetæ & reliquæ stellæ, seu corpora Cœlestia suam gubernationem*

Exod. c. 26. sect. 30.

Supremi ordinis monita medius ordo inferioribus interpretatur.

nem habent & officia exequuntur. Secunda *Regio, habitatio seu locus Angelorum est, à doctis Rabinis* Mundus Intelligentiæ *vocatur.* Tertia *continet* Mundum Archetypum. *Iam verò descendit Potentia & Voluntas Diuina, antequam se inferioribus communicat, primò ad Intelligentias aut Angelos, ab illis ad Sphæras Firmamenti Planetarum aut stellarum: vltimò venit in mundum Elementarem, vel in Regionem quatuor Elementorum, vbi postrema executio mandatorum & Voluntatis Diuinæ (vt Hebræi loquuntur) impletur & perficitur. Deus autem vnicuiq; ex illis tribus Regionibus indidit similitudinem seu Exemplar suæ Diuinæ Omnipotentiæ non eo fine, vt sibi ceu Creatori æquale illud sit, velut per se sua sponte omnia facere potis esset: sed vt illæ effigies sint tanquam simulachra significantia saltem & demonstrantia Essentiam Diuinam, per quæ Deus Omnipotentiem suam vim, & potentiam sentiendam & oculis cernendam exhibet,* atteſtante Paulo *Rom.* 1. Deum *Ethnicis vel Hominibus Inuisibilem suam Essentiam, hoc est, æternam vitam & Deitatem fecisse manifestissimam per opera sua, videlicet in Creatione mundi. In* Archetypo *sunt* Ideæ *& Diuinæ* Dignitates Dei: In Intellectualem *mundum collocauit* Angelos *seu* Intelligentias.

Mouetur tertius à secundo, secundus à primo regitur.

Sect. 20.

Deus in dispositione & ordinatione Rerum per gradus semper nobiliorē in summo gradu collocauit.

In Cœlestem verò *Regionem seu mundum hunc* Sensualem *collocauit* Primum Mobile, *seu, vt alij loquuntur, Secundam motionem post Angelos ceu primam Creaturam corporalem & Fontem omnis vitæ & motionis. In hanc autem Cœlestem Regionem posuit* Solem *quasi Regem & Gubernatorem stellarum & fontem omnis Luminis. Anima enim mundi seu Natura media in* Sole *præcipuè habitat, vt quæ globum Solis totum implens radios suos vndiq; quasi spiritum effundit per omnia, vitam, sensum & motum ipsi vniuerso distribuens, cuncta permeans Entia. In Sole igitur omnes Naturæ vires, quasi in Receptaculo & Fonte perenni, reconditæ sunt: Et sicut in Humano corpore Cor est scaturigo vitalis spiritus & sanguinis, omnibus reliquis membris motum & vigorem impertiens: Ità Sol Cor Cœli vicissim tanquam omnium Virtutum Elementarium Dominus per vniuersam Naturam suos spargit & infundit radios. In Mundum Elementarem* Aurum, *quasi Receptaculum & subiectum omnium Elementarium Cœlestium & Supercœlestium Virium: quæ postquam à Supercœlesti & Cœlesti Influentiâ deorsum in Mundum Elementarem delapsæ sunt, simul in hoc metallum vnicum concentrando se, confluxerunt, & sic finaliter in illo colligatæ asseruantur*

Animæ omnes ad vnam Animã mundi, & Planetæ omnes ad Solem vnicũ ceu Regem omnium referri debent.

Super Omnia Lucet, & est Sapientia Humanæ Fermentũ. Solis vis peculiariter micat in lapide, cùm enim in qualibet re Naturali eius insit spiritus, eo magis erit in Auro &

uantur & concluduntur. Auri enim ſpiritus ſecretiſſimus Cæleſtis, omnibus Creaturis totius mundi Vitam, Subſtantiam, Eſſentiam largiens, & hac Ratione Imaginem DEI gerit proximè: Idem Spiritus in Cælo liberrimè diffuſus motu & virtute ſua eſt: In Terra autem maximè in Centro eius arctiſſimè contractus condenſatur iam & quaſi incorporatur in ſubſtantiam illorum, quæ in Centro Terræ proueniunt: In metallis totus clauditur & figitur: Et hoc vt clarius explicetur tenendum eſt. Quando Solis Peripheria in Cælo voluitur, & permeat vias ſeu plateas itineris cæleſtis (vbi ad Planetarum aliarúmve ſtellarum domos & hoſpitia diuertit, ſiquidem eius ductu Planetæ omnes agitantur, præſentiâ nondum coniuncti torquentur, & coniunctione corporali lætantur (confortando illarum vim, & operationem, quam in Aëre habent, excitat cum Marte videlicet Calorem, cum Saturno Frigus) & vnicuique infundit lumen, vitam & motum vſq; ad infima & profundiſſima loca Terræ. Vnde ab Heraclito Fons luminis Cæleſtis, ab Orpheo Lux Vitæ & Oculus mundi, ſeu viuificus Cæli Oculus, qui omnibus rebus calorem, lucem, vitamq; inſpirat, dicitur. Ignis externi natura eſt omnes Ignes in occulto latentes viuificare: Ita Sol à Deo ordinatus in eum finem in hunc modum, vt omnes

Lapide, qui Naturam ſuo laborantem defectu iuuat & inſtaurat.

Ideo Paracelſus non ſine ratione in libro vexationit Auriũ conſtituit triplex.

Metalla infimum circuli ſortita ſunt locum, in medio Cẽtri Terræ delitescentia.

occultos & quiescentes Ignes incendat, nimirum Sphæras Planetarum qui nobis non apparent, per se enim sunt mortui, si verò incendantur, sunt viui & operantur suas proprietates: A Paracelso Sol vocatur Spiraculum Vitæ Elemẽtorum: à Platone Zoroastro Cœlestis & Inuincibilis Ignis vocatus est: Pater Luminum splendorem Ignis sui emittens & communicans primò soli & cæteris Cœlestibus corporibus, inde tanquam per media instrumenta in hunc ignem nostrum influit: Et hoc modo omnium Planetarum vires & virtutes in Sole reperiuntur: Et Iamblichus verè dixit: Quicquid habemus doni, habemus à Sole, vel ab ipso solo, vel ab ipso per alia, quamuis enim aliquid ab aliis habeamus, illud tamen à Sole desumptum est. Ideo in Sole Cœli Corde, vt in potenti scaturigine vel fonte reperiuntur Cœlestes occultæ operationes corporum Cœlestium: sed Cœlestis Regina & Vxor solis Luna, videlicet omnium Cœlestium influxuum virtutumq; vltimum receptaculum, Solis cæterorumq; Planetarum atq; stellarum radios & influxus quasi fœtum suscipiens, inferiori mundo sibi vicino quasi parturiens edit: Et æstimatur à Deo sapientissimo Sphæram Lunæ in infimo loco corporum Cœlestium, & supremo Elementarium motuum creatam & collocatam, vt ab illa desuper possint accipi Vires & Influentia

Sol à nemine accipit, sed ardet & lucet semper de se, & à solo Deo regitur.

Nil sine Lunæ beneficio vnquam profeceris, quia Luna virtute Solis Domina generationis augmẽti & decrementi.

Luna quasi Luce lucens aliena, quia ipsa nõ lu-

tia

tia Cœlestes Astrorum, & ipsa supple Luna eas-dem à se refundere in omnia Elementaria, vel in ipsa Elementa vsq; in Terræ globum distribuere, & cuiusq; rei peculiare ac proprium Innatum Astrum cum superioribus conspirans hoc pacto excitare. Hinc apparet, quomodo anima mundi per supercœlestem, intuisibilem & insensibilem Ignem commoueat Lumen & ignem Solis, qui postea mouet Vires Astrorum & tandem demittit per Lunam in Terræ globum, vsque in intima abyssi profunda distribuendo, quemadmodum semen virile in globum vel vas matricis eiaculatur. Quia igitur hanc singularem conformitatem, concordantiam, similitudinem mutuò inter se habent Sol Cœlestis & Terrestre Aurum, veteres Sophi & Cabalistæ etiam vtrumq; tam Cœlestem quàm Terrestrem Solem vno Charactere Hyeroglyphico videlicet integro circulo & visibili Centro describere & præfigurare voluerunt: siquidem solis character tum Cœlum tum Terram refert, nam Circulus Cœlestes motus & Influentias, Centrum Terrenam & Fixam Naturam promittit. Quicunq; Veri Puncti & Centri Rationem cognoscit, nihil in Rerum natura vnquam ipsum latere potest, cuius non perfectam habet notitiam: In eo siquidem Rerum abditarum Fundamentum & Radix cùm consistat, non immeritò

cet de se, sed omnē splendorē suum à Sole mutuatur.

Absq; Luna intermedia, vim superiorum attrahere omnino nequimus.

Luna licet ab omnib. stellis vires suscipiat, potissimum tamen in Sole quoties illi coniungitur viuifica virtute repletur, ac pro illius intuitu complexionē mutuatur. Sol.

etiam omnium artium & scientiarum Fundamenta naturalia hinc primum elicienda & depromenda sunt: Sed ad communicatum Aurum Potabile veniamus.

Primò requiritur Calx Solis subtilissima, quam olim pro aliis tamen vsibus ita præparaui.

℞ ℔ß *Aquæ Fortis communis, solue in illa* ℥j. *Salis Armoniaci* ß, *vel quantum soluere* ↄ *potest in paruo calore: Ita habebis Aquam Regis, in qua tantum solues Auri, quantum libuerit* h, *postea effundatur solutio in vitrum capax, & guttatim saltem (propter ebullitionis strepitum & periculum) instilla de bono oleo Tartari* i *in cella per se resoluti: in huius defectu Tartari Sal in aqua communi solutum accipiatur: requiritur autem olei Tartari bona quantitas, tunc Aurum cadit ex repercussione in fundum: Vbi tota Auri Calx soluta fundum petiisse videtur (quod animaduertes è colore* ↄ *Aquæ Regis, qui debet esse albus, nam si adhuc flauus sit, signum est totum Aurum nondum repercussum, plus igitur olei Tartari guttatim affundatur, hoc meo damno sideliter admonitus sis) tunc post subsidentiam aliquot horarum in calido liquorem superiorem effunde, & calcem (colore ferè Terram sigillatam pallidam referentem) quater vel quinquies aqua calida edulcoratam,*

coratam, postea in B. M. prudenter & paulatim lentissimo[k] igne sicca, vel quod tutius, in patina vitrea per se sponte in hypocausto siccescat, nullo ignis calore adhibito: Calcem lignea spatula non ferrea, postea maioris securitatis gratia collectam ad vsus in vitreo vasculo recondе. Nota, magnum esse periculum, si alio modo exsiccetur, quam praedictis duobus: quamprimum enim calorem ignis sentit aut fortiorem commotionem cum instrumento ferreo, concipit sponte flammam, & in auras abit purpurei fumi in modum, cum maximo sonitu & strepitu instar pulueris nitrati, adeò vt ne vnicam Atomum reperire possis. Noui, qui cum periculo vitæ hunc ex imprudentia confecerunt. Sunt qui magno iuuamine aliquot grana[l] huius Volatilis ad vsus medicos intra corpus loco Diaphoretici exhibent. Si aliquid de Sulphure vulgari trito ipsi immisceatur, & postea in crucibulo admoto igne exuratur, subtilissima Calx Auri[m] remanet brunni coloris, quæ omnem vim percutiendi amisit, quod mirum & notatu dignum est[n].

℈ j. istius Auri Volatilis[o] fortius & potentius ferè operatur, quàm ℔ß Pulueris Tormentarij.

Granum vnum vel alterum cultro impositum si suppositа candela accensa incalescat, simi-

lem sonum edit, ac si magna aliqua fuisset explosa bombarda, & sonus ille præacutus audienti & astanti quasi auditum ladit.

Operatio huius Pulueris contraria est operationi Pulueris Pyrij. Vt enim hic vim suam per superiora ascendendo exerit: ita alter è contra per inferiora saltem deorsum operatur. Aliquot scrupuli super laminam ferream satis crassam carbone incensi, illam penetrando perforant.

Sal Armoniacum [p] existimo esse percussionis illius causam. Rationes meas hîc in medium proferã, donec probabiliores ab aliis adducãtur. Quemadmodum enim Sal nitrum & Sulphur [q] sunt hostes, & se inuicem non compatiuntur, vt videmus in præparati Pulueris Tormentarij accensione: Eodem modo Sal Armoniacum & Tartarus sibi contrariantur: Quando ergo Sal Armoniacum cum oleo Tartari suo hoste coniungitur, faciunt ex illa mutua pugna Aurum cadere, in Aqua Regis prius solutum, & oleum Tartari percutit Spiritum nitri summè purificatum, qui se in illo conflictu coniungit cum Sulphure Solis suo aduersario: Et quia Sulphur illud Solis à natura summè depuratum est, & vulgari nostro combustibili Sulphure longè subtilius, idcò valentius, & in minori quantitate operationes suas stupendas potenter perficit [r]: Eodem planè modo, quo Sulphur vulgare & Sal petræ

petræ in Pyrio Puluere coniuncta & incensa, magnum strepitum & fragorem facere animaduertimus.

Hæc Calx in oleo Salis instar Butyri liquescit, idq; propter remanentiam siccorum spirituum Salis nitri [f], Vera tamen & radicalis non est solutio, quia iterum in corpus reduci potest.

Hucusque est mea experientia, quam olim etiam Augustissimo Imperatori nostro Rudolpho expetenti, cum aliis quibusdam secretis medicis communicaui.

Sequitur iam Processus Auri Potabilis vlterior, quem singulari munere acceptum Chymiæ studiosis (vt & reliqua) gratis, at non expertum, libenter & fideliter offero.

℞ Vrinæ Hominis sani bibentis vinum circiter 20. mensuras, pone in aliquot alembicis vitreis, abstrahe ab his viginti mensuris tantum phlegmatis in Balneo, vt saltem mensura vna [t] maneat residua, phlegmata abstracta abiiciantur, remanentiam in vnum collectam misceto, & abstrahe in arena, quantum stillare vult, vltimo augendo ignem fortiter, sublimabit se aliquantulum: sublimatum illum misce cum Spiritu destillato [u], residuum Sal, quod in fundo mansit, aufer, Spiritus destillatus fœtebit, cuius ferè mensura erit integra: Hunc Spiri-

tum rectifica in Balneo, seruata priori quarta parte, quæ fortis & melior est, ac posteriori ablata. Postea accipe aquam pluuialem vel fontanam recentem, affunde Spiritui reseruato, & superet eundem pondere quadruplo, adapta vas recipiens, cùm guttæ acidæ cadunt, partim instar glaciei egrediuntur, affunde adhuc semel pluuialem vel fontanam aquam vt antea, & iterum destilla, si nulla aciditas amplius egreditur, tunc cessa: Spiritus Vrinæ primò venit, aqua pluuiali cum fœtore remanente. Huius Spiritus Vrinæ accipe partem j. optimi Spiritus vini partem alteram, misce, stent in leni calore per diem & noctem, postea vnà destillentur, tunc hi duo Spiritus se inuicem coagularunt: Et sic Spiritus Vrinæ ad hunc laborem paratus est [x].

Nunc oleum Salis requiritur, cuius præparatio talis est.

℔ *Salis fusi, quantum vis, pone in retorta terrea loricata, adiunge capax vas recipiens, iuncturis bene clausis, quando Sal in fluxu* [y] *stat, tunc Spiritus egrediuntur in vas recipiens: aut si cum argilla feceris, addi potest aqua in Recipientem, vt Spiritus egressi eò citius se cum illa misceant: Sed dictus Spiritus, ante vsum, prius supra Salem fusum recentem aliquoties rectificandus est, vt sit fortior, per se enim nimis debilis* [z] *est, ad hanc operationem.*

Postea

Postea accipe de calce Solis supradicta, & affunde Oleum Salis aa, ac, vt eo melius soluatur, abstrahe Oleum Salis iterum vsq; ad oleitatem, & denuo affunde oleum Salis, aliquoties hunc cohobationis laborem repetendo, donec calx bene soluta sit.

Deinde huius soluti accipe partem j. & præparati Spiritus Vrinæ partem alteram, instilla guttatim saltem Spiritum Vrinæ, obstruendo semper vitri capacis orificium, donec strepitus cesset: In lento calore Balnei per quatuor septimanas stet in putrefactione, postea per retortam in arena pellatur, seruatis gradibus Ignis primo lento, vltimo fortiori, vt retorta candescat, tum aurum maxima ex parte ascendit, quẽ sublimatum puluerẽ diligenter serua, Oleum enim salis per se egressum est, quod seponatur. Tandem accipe hunc sublimatum solis, affunde spiritum vini, & colorabitur in colore lento, affunde alium priori per inclinationem ablato, continuando donec affusus recens spiritus non coloretur. Hic spiritus vini potest abstrahi ad oleitatis remanentiam, vel ita tinctus cum Auri Essentia ad vsum medicum seruari. Calx solis in retorta remanens denuò soluatur Oleo salis, & digeratur cum spiritu Vrinæ, vt modo dictum, reiterando laborem, donec nil de Auro superfit amplius. Si verò spiritus vini cum

extracta Solis Tinctura aliquot septimanas stet in digestione, tunc totum sit Volatile Aurum, & alembicum ascendit.

Hunc processum poterit experiri qui volet: si solutio esset rubicunda [bb], *arrideret magis, siquidem solutiones Auri, quæ per corrosiua flauo fiunt colore, non dicuntur esse radicales solutiones, cùm vas stanneum seu argenteum in quod infunduntur nigredine afficiant, quod philosophicæ solutiones facere non creduntur, quæ sunt rubicundissimæ: Insuper Metalla imperfecta tingunt, nec in corpus vllo artificio, nisi per proiectionis modum, reduci possunt. Lullus dicit præstare Ignem ardentem comedere cum oculis Basiliſci, quam loco Auri Potabilis, seu medicinæ per scientiam ignoratæ, Venenum applicare, quia Aurum Sophisticatum est totum impuritate plenum ex Igne contra Naturam, cum quo Sophista operatur: nam statim per res acutas Ignis contra Naturam (Humanæ Naturæ contrarias) Color* [cc] *Naturalis mortificatur & dissoluitur, & resoluuntur Cordis spiritus, in quibus Calor Naturalis conseruatur. Ideo P. Seuerinus* [dd] *verè affirmat in sua idæa, Perfectissimorum corporum Balsama & desideratas proprietates illorum, tam duris (propter perfectã combinationem Elementorum) corporum carceribus contineri, vt fauorem & beneuolentiam, quam*

Nemo periculo semel facto vitetur secunda vice.

quam humanæ naturæ debent, demonstare non possint: Fiat ergo manifestatio occulti, quia omnes herbæ & mineralia ab intra sunt sanguis & sanguinei coloris, & sic præparata facile sanguinem nostrum immutare, & ad suam complexionem eleuare possunt. Ita Corallorum, Perlarum, Gemmarum, Auri, Argenti, reliquorúmque metallorum virtutes dolent se frustra in mundanam prouinciam venisse, & mortalium scelestam temeritatem incontinenter accusant, quod tantarum prædestinationum immemores, ad quas natura prouidentia destinabantur, in peregrinos, & infames vsus, eiusmodi Rerum majestatem commutauerint: Impuritatem pellis, inscitiam mentis tegere coguntur, & dolosa Auaritiæ, Superbiæ, Luxuriæ, Perfidiæ, Adulterij, Discordiæ, & Mortis ministeria subire: Hoc est, in non naturalem vsum Res transferre, iniquas vsuras exercere. Qui verò Dei benignitate Fontem Vniuersalis menstrui attingit, ille ex Philosophorum veridico relatu, poterit non solum omnia & singula metalla, tum etiam lapides tam nobiles, quàm ignobiles ac minerales etiam eiusdem beneficio Naturaliter & radicaliter [ee] in sua tria resoluere, qui resolutus & potabilis liquor Regeneratus [ff], separatis sponte [gg] in fundo facibus, postea à piè docto medico usibus humanis pro suavolũtate & arbitrio se-

Oportet vt Mors præcedat Regenerationem.

cundum morbi exigentiam legitimè accommodari, & ſtupendo ſucceſſu adminiſtrari poteſt.

Hoc loco ſyncerum lectorem candidè de quibuſdam impoſturis præcauendis admonitum velim, poſſe illo puluere Auri Volatilis à malitioſis Agyrtis, litera longa dignis, vario modo ſimplicibus & incautis hominib. imponi: Communicaram ipſum aliquando cuidam Philoſopho corticario, ſub ſynceritate & pietate Phariſaïca, hypocriticum & colubrinum dexterrimè decipientem animum tegenti, qui hunc puluerem (poſtquam ei Sulphuris [hh] *triti admixtione, per admonitionem, vim percutiendi ademiſſet) de facie incognitum ſuis impoſturis miſcens, cum damno aliorum, & ſuo commodo auri multiplicationem apud plurimos attentauit. Idem furcifer, poſtquam intellexiſſet à me, Lunam in vulgari Aqua ſeparatoria ſolutam, & aqua vulgari ſalita repercuſſam deiicere puluerem album in fundum, qui ter & quater edulcoratus poſtea ad ignem in tigillo liqueſceret, & poſt effuſionem Cornu forma referret, hanc Corneam Lunam incognitam, ad candelam & ignem facilè liqueſcentem, & cultro ſciſſilem, aliis mineralibus & plumbo admiſcuit* [ii]*, & hac inſigni ac damnabili impoſtura poſt cineritij examen, apud improuidos multos Saturni in Lunam tranſmutationem mentitus eſt.*

a Hoc

a Hoc est, in auro Philosophico.

b Hoc est, Mercurium Philosophorum primordialem, hoc est, materialem.

c Hoc est, Humor dementis.

d Non vulgaris, sed spiritus ille purissimus perambulans totum orbem.

e Effectiuè.

f Habet intrinsecas impuritates, quæ per Philosophicam solutionem deprehenduntur.

g Per sal commune sublimati.

h Potuerit.

i Parum phlegmatoso.

k Propter periculum expositionis.

l Grana iij. vel iiij. in conuenienti vehiculo, insigne est sudoriferum & Bezoardicum.

m Quæ si postea reuerberij flamma ex more vrgeatur, fit brunni coloris, qualis est crocus Martis.

n Idem fragor & volatilitas huic calci solari protinus adimitur, copiosiore affusione olei Tartari, si nimirum id tantisper in solutionem auri aqua regis factam, infuderis, quantisper totum compositū nigricat instar atramenti scriptorij, non tamen certus sis omne aurum ad fundum esse repercussum, sed etiam nunquam illud postea, etiam statim à prima exemptione si collectione fulminandi potest pollere, id quod omnino mirabile, duorum diuersissimorum effectuum vnam eandémque causam extare posse, quod sanè alioquin per naturam possibile haud videtur. Idem nimirum quâ idem, non efficit nisi idem. Idem igitur nō potest causa oppositorum, nisi in eodem concurrant, & concurrant diuersa principia, quæ quandoque eiusmodi sunt, & impellunt, vt vnum & idē oppositorū causa sit,

Sic igitur oleum Tartari debita proportione infusum aurum repercutiens & fulminans facit. Sed idem eandem facultatem adimit, ipsi in proportione debita, & quidem excedente, adfusum, donec nempe totum nigrescat.

o Dicitur etiam aurum fulminans, ceraunocryson, Germanis das Schlaggold/ ab effectu.

p Negamus. Si nimirum esset causa, vtique ad omnem effectum talem requireretur, sed non hoc; Ergo neque illud. Mars nimirum in aqua forti, quæ nullum recipit ammoniacum, solutus & oleo Tartari repercussus, eadem fulminandi potestate pollet.

q Additur Carbo Tiliæ facilioris ignitionis ergo.

r Causa fulminis sola existit in auro, nitro & oleo Tartari. Vtriusque nimirum spiritus arctius cum corporibus solutis hæret. Sunt autem contrarij isti. Igitur eorum mutua inuicem actio, à calore vel igne excitata, simul in ipsum aurum iniuria est.

s Spiritus nimirum Nitri facilius soluit aurum, quam vlla aqua fortis.

t Falsum, in phlegmate enim est spiritus.

u Qui ab vltima mensura destillatus fuerit.

DESTILLATIO SPIRITVS VRINAE *& vini omnium optima.*

x In Præparatione & destillatione vera, tanquam vniuersalis menstrui ad Solis solutionem, rectius procedes hoc modo: ℔ Vrinæ puerorum 12. annorum & infra natorum vinum bibentium s.q. putrefiat in cucurbitis probè munitis in fimo equino

per menſem Philoſophicum 40. dierum. Finito putrefactionis tempore vrina deſtilletur ex arena per alembicum in receptaculum ſatis capax, donec omnis humiditas ſatis ablata fuerit. Deſtillatum porro tertiò à capite mortuo vrinæ rectificetur, vt exinde ſpiritus iuſtè eleuari queat (vrinæ menſuræ 20. 30. 40. ſumi poſſunt) Ex phiola igitur prolixioris colli cum ſuo alembico & recipiente, iuncturis vndique probè beneque munitis, ac per ſpongiam oleo oliuarum parcè imbibitam, & leuiter expreſſam in colli orificio ſtaminantem per feruens Balneum deſtillatio inſtituatur. Eleuabitur ſic ſpiritus vrinæ inſtar cryſtalli, ac alembici ſpondiliis adhæreſcet, nulla aquea humiditate cõcomitante, ſed ſolo ſpiritu volatili prodeunte. Hæc verò deſtillatio ad completam totam eleuationem continuanda eſt. Fæces poſt ſpiritum in phiola reſiduæ abiiciãtur: quod verò ſupernè ſublimatione prodiit, cum aqua pluuiali deſtillata, ſoluitur & colligitur in alembico, ſimilique modo ex phiola, vt prius, per ſpongiam oleaginoſam deſtillatur, idque ſexies repetitur, ſemper recentem aquam deſtillatam capiendo. Hic deniq; ad ſummam puritatem deductus ſpiritus vrinæ inq; phiolam Hermeticè reconditus per quindenã lento calore Balnei rotidi digeritur, donec totus in liquorem limpidum reſolutus fuerit. Huic poſtea additur æquale pondus ſpiritus vel alcoholis vini, ex vino ipſo facti & correcti, qui ambo in frigidiſſimum locum poſiti, elapſa hora vna atque altera, in albiſſimum ſalem coagulantur. Qui ſal denuo per lentum caloré Balnei vaporoſi in phiola Hermeticè ſigillata, ſpatio 20. vel 30. dierum, in liquorem conuertitur

deinceps obseruandum. Alcohol autem vini ex generosissimo vino eliciendum est hoc modo. Vinum generosum, quale est Hispanicum, vel Hungaricum aliquandiu vel in fimo equino, vel in eius vicario Balneo Mariæ digere per 14. dies. Postea per phiolam spiritū destilla, eundemq; aliquoties per eandem phiolam rectifica, donec nempe ad summam tenuitatem peruenerit. Huius ℔ ij. misce cum recentis vini eiusdem ℔vj. & per phiolam denuo eandem quantitatem, librarum nempe duarum non plus, nec minus, destillando prolice, & ita deinde eandem quantitatem librarum nempe duarum cum recenti vino homogeneo septies & octies, semper de nouo addita & toties destillata ℔ij. alcoholis fortissimi reseruato: Illum Spiritum Hermeticè clausum custodiens; est nimirum penetrantissimus & subtilissimus. Reliquum vinum ad residuos spiritus vinosos exinde destillando aliis reserua. Hic verò spiritus diligentissimè in vase Hermeticè clauso asseruandus est. Vide etiam Praxin chymiatricam p. 22.

y Sphalma Typographicum, vel autor erravit. Non nimirum fit, quando omnia fluunt, vt spiritus ascendant: ideo nimirum argilla additur, ne salia fluant, quæ cum fluunt, ita figuntur, vt nulli spiritus ascendant.

z Vel progredere eo modo, qui supra in præparatione spiritus salis adiectus est.

CONTINVATIO AVRI POTABILIS *sincerior.*

Hæc ipsa calcis solis per oleum salis solutio, ac tandem eiusdem cum spiritu vrinæ per retortam depulsio

depulsio non est necessaria, neque etiam satis tuta. Itaque relinquimus autori suam mentem, nihilominus ad magis genuinam pręparationem securius instituēdam sic statuemus. Calx illa Solis antea per reuerberationem extremam in summam brunnitatem redacta, soluatur cum menstruo, prius quoque ex spiritu vrinæ & spiritu vini completè perfecto. Soluatur inquam in lento calore in solutionē sanguinis instar rubescentem: Hęc solutio deinceps digeratur vase hermeticè clauso per mensem. A fæcibus tandem separata solutione, abstractóque tandē ex lentissimi Balnei calore menstruo seu spiritu soluente in eosdem vsus postea adducto, & quasi perpetuo sufficiente. Sol manet in forma olei rubicundissimi, suauem odorem de se spargentis, & in quolibet liquore solubilis, propterēáque hoc oleū auri potabilis veri locum supplere eiusque succedaneū esse potest. Idem porro exaltatur seu purius redditur, quando nimirum spiritu solari à suo corpore separato, sola tinctura in qua potentissima vis duntaxat residet, per destillationem eleuatur. Solutionem itaque auri non per Balneum destillamus, sed per arenas vase humili igne aliquantulum fortiori. Sic nimirum post partem menstrui primam cum reliqua eius parte, ipsa Solis Tinctura per alembicum transit, instar sanguinis, relinquendo post se in fundo vasis terram nigram, aridam, spongiosam & leuem. Ipsum autem menstruum, quod cum tinctura auri prodiit, in Balneo saltem tepido, per alembicum separamus. Relictam tincturam in fundo vasis cum spiritu vini tenerrimo soluimus terna vice, eundémque ternis vicibus, vel amplius, denuò separamus. Hoc igitur est

aurum illud potabile,& quidem illud ipsum, quod hodie in Anglia habetur apud D.Franciscum Antonium Medicum Londinensem, non illud quidem Philosophicum & verum, ab hoc nimirum illud Anglicanum multis modis superatur, ac longè aliud est, neque hoc Anglicanum iustissimam veri auri potabilis δοκιμασίαν sustinere potest. Reducitur, nimirum, & cum corpore suo denuo in gratiam redit, quod à vero auro potabili philosophico planè alienum est. Cæterum potest quidem in vsu medico idem penè præstare, quod aliàs de auro potabili sperandum esse censent chymiatri; quantumuis hoc remissius agat, nec exaltatis seu astralibus morbis sanabilibus æquè medeatur omnibus.

TYPVS AVRI POTABILIS *corporalis.*

Fons vniuersalis menstrui res, seu corpora in tria, hoc est, in sua principia, Mercurium, salem & sulphur, quæ singula & vniuersa corpora conficiunt, resoluere nimirum potest. Est nimirum pars Mercurialis, magni sapientum magisterij, itaque ad illius compositionem requiritur, & cũ reliquis partibus essentialibus ipsum magisterium intrantibus rotatione Philosophica tandem in vnum redit. Ad lapidis igitur Philosophici confectionem aqua illa egregium specificum est, nihilominus generalitatẽ seu vniuersalitatem in se quoque eadem complexa est, qua ratione cælum dicitur, recipiens in se omnium rerum astra, hoc est essentias & modos ὑπάρξεως distinctas, qui alioquin in resolutione corporum spagyrica in sua tria conspicui fiunt; ceu quod substantificum est vel essentiale natura sua ineffa-

bili:

bili: Est nimirum subiectum omnis mutabilitatis ad se trahens, ídque postea viuificans, hoc est adagendum, operandúmque (quod generari & resuscitari philosophis est) admodum efficax & habile faciens. Eius exemplum nobis sit in auro corporali seu vulgari, quod reuera philosophicè potabile nũquam reddi potest, nisi cum hoc solo menstruo vniuersali aurum ad corroborandi facultatem reducente. Primo fiat calx auri subtilissima, & quidem eum in modum quem præcepit autor noster. Huius ♄ menstrui vniuersalis seu Mercurij Philosophici totidem vncias: Coniunge in cucurbita, & ex Balneo, iuncturis probè clausis & lutatis, lentissimè destilla, ac reaffuso menstruo semel atque iterum eandem destillationem repete. Tandem adhibito nouo menstruo ex Balneo sicco per retortam vrge fortius, & simul cum eodem calx solis transit, relictis pauciſſimis fecibus. Quod transit in Pelicano vel alio vitro Hermeticè clauso, ad lentum calorem vel solis vel hypocausti digere, donec aurum philosophicè resolutum, & ex ipso menstruo residet in fundum vasis, & sese omnino sponte separat à mẽstruo, & aquositate, qua ab auro cautè remota, calcem leniter exsicca; est nimirum admodum volatilis. Exsiccatam reconde in phiolam proportionatam, hoc est talem, cuius quarta pars duntaxat ab ipsa calce completur, sigilla hermeticè, & in calore cinerum blando admodumque leni pone, per dies 14. prudẽter cauendo, ne calx auri caloris vehemẽtia ascendat & sublimetur. Postea colloca in arenam & per gradus ignis æquales de octiduo in octiduum serua, donec aurum, instar granati obscurè rubentis denuò fixissimum factum fuerit. Huius

℥ ʒj. tere minutissimè, affunde spiritus vini purissimi ʒij. solue in calore leni & serua. Si quid prima vice solutum non fuerit, alio superfuso spiritu vini proportionato denuo solue, & omnia diligenter in vasis vitreis recondita serua. Hoc est verum aurum potabile, ex auro corporali factum. Eius in vsu medico tantum 10. vel 11. guttæ cum ℔ ij. vini optimi miscentur, & de hac mistione ʒj. ʒj ß. vel ʒij. singulis mensibus semel vel bis ad sanitatem conseruandam hauriuntur, atque hoc modo vis eius est diaphoretica. In morbis verò periculosissimis depellendis vsus eius ex prudentia periti Medici contemperãdus est; Solétque diuersimodè operari, per singula emunctoria, quod noxium est, expellendo.

bb Hæc solutio rubicunda est, verum rectè non procedit.

cc Lege calor.

dd Capite 15. pag. 391.

ee Impossibile.

ff Hoc est, ad gradum perfectionis & summæ puritatis reductus.

gg Beneficio caloris Balnei, siue digestionis.

hh Adimendum auro vim percutientem siue fulminantem.

ii Luna nimirum cornea non alterius, quàm plumbi beneficio, in catillo in corpus redigitur.

STOMACHICVM OLEVM VITRIOLI VENERIS ET MARTIS.

Modus faciendi Vitriolum è Venere & Marte sine corrosiuo.

Totum

Totum Artificium est, vt metallum [a] *bene per Sulphur calcinetur.*

℔ *Laminati ferri vel Veneris (vna enim est vtriusq; via) quantum vis, scinde in frusta magnitudinis semidaleri; fac stratum super stratum cum Sulphure pulueriſato in tigillo lutato, pone in Igne Rotæ* [b] *Ignis ab initio tigillum non attingat, sed paulatim admouendo augendus est, quem vltimo fortificabis: Ita accenſo Sulphure calcinantur prædictæ Laminæ, quod intra horam absoluitur: Vbi omnia refrixerunt, exime nigrocineritiam materiam instar æris vsti, & tritam cribra, eamq; in olla non vitreata aperta positam per transuersum (vt in præparatione Vitri Antimonij fit) moue diligenter, supra ignem Carbonum, ne liqueſcat, & Vitriolum in Cupro euaneſcat* [c]*: sic Sulphur incenditur vel euaporat, moue cum ferreo* [d] *vel cupreo* [e] *instrumento prout Vitriolum facere intendis de latere ad latus, vbi ferro vult adhærere, tunc ſatis est, & ab igne auferatur: Pulueriſatam hanc Veneris Calcem pondera, & ad quamq; libram accipe Sulphuris tres lotones, miſce, & in olla pone ad latus, moue supra lentum ignem per quadrantem horæ* [f]*, vltimo olla quaſi candeſcat: Cuprum molleſcit instar paſtæ, & ferro adhæret: Frigeſcat ac tritum cribretur: adde denuò ad* ℔ *vnam tres lotones Sulphuris,*

calcina vt ante per quadrantem hora. Hoc quinquies, vel sexies, vel septies [g] *repetitur, tunc calcinatio est absoluta. Nota diligenter, vt Calx semper bene siccetur, & ad ℔ j. saltem ℥ cum dimidia Sulphuris præcisè sumatur. Calcem metalli tritam minutissimè accipe, & affunde in patina lignea aquam calidissimam, soluetur Calx, & aqua è Venere erit cærulea, cola, colatam euapora supra ignem incoquendo mediocriter, donec quasi crustam acquirat, reliquum in frigido concrescat, sic habebis è Cupro pulcherrimum Vitriolum Cæruleum, è Ferro viride. Fæces in aquæ fundo remanentes sicca, & non solutas iterum cum Sulphure calcina, vt prius feciſti, seruato pondere priori* [h]*, postea lixinium fac, quo filtratum euaporabis. Hoc repete, donec toto Calx in lixinium abeat. Inde in terreo vase Gôrlicensi aut VVallenburgensi, vel in Cucurbita magna vitrea (caue ne rumpatur) fac euaporet, donec crustam nanciscatur, pone in loco frigido, tunc in fundo Veneris Vitriolum in strias desidet, sapore subdulci* [i]*, aufer aquam & sicca crystallos concretos: Aquam remanentem iterum incoque parum, & in frigidum locum si collocetur, denuo concrescent lapilli, reiterando, donec totum in Vitriolum abeat: Possunt etiam bacilli imponi, vt vitriolum eò melius adhærere possit: Sulphur* [k] *illorum*

lorum fundum petens seorsim seruetur ad suos vsus.

Ex his duobus Vitriolis Ferri & Cupri, Spiritus & Oleum præparari Chymicè possunt vulgari ac cognito modo, longè maioris efficaciæ, & Virtutis, quam è Vitriolo communi[l].

Hoc pacto habetur Fons acidus Artificialis: Acetum Esuriuum est in hoc Sulphure Vitriolato sine Corrosiuo præparato, perfectum arcanum in corroborando languente ventriculo. Vide Theophra. in lib. de Vita longa, & in lib. de Tartaro circa finem.

Huius Olei Vitrioli Vires & Vsus.

Paracelsus[m] *vocat partem Pharmacopolij quartam, & cuilibet Pharmacopæo ita commendat, vt sit instar lapidis angularis in sua officina.*

1. *Vtimur 6. 8. guttis in vino, aqua Mentæ crispæ, vel quod melius, in iure carnis calido: In debilibus ventriculis frigidis, quia digestionem promouet*[n].

2. *In Calculo & Arena in aqua Ononidis.*

3. *In Suffocatione matricis, in aqua Artemisiæ.*

4. *In febribus stomachi, caloribus & siti 12. vel 15. gutta. In aqua Centaureæ, Vino, Rosarum, Anthos.*

5. *In omnibus morbis Capitis, in aqua Lilij conuallij, Lauendulæ.*

6. *In Ictero efficax est in aqua Chelidoniæ 15. vel 20. guttæ cum sudore.*

7. *In Peste ℞ miscetur cum saccharo Candi & Electuario Iuniperino, & sic etiam loco prophylactici sanitatis vtimur.*

8. *Inuncti hydrargyro, & malè affecti Oleo Vitrioli cum Theriaca mixta sudando restituuntur.*

9. *Externè Alopeciam, vnamquamq; Tineam tribus diebus illinendo per se vel cum aqua Chelidoniæ curat.*

10. *Tollit omnem serpiginem, scabiem, pruritum, & quicquid cuti solet adhærere, tentiginem prauam, syrones, &c. Sed sine commiseratione fiat inunctio, & pro defensiuo opodeltoch adhibeatur.*

Nemo sine dolore sanitatẽ recuperat instar prægnantis quæ sine dolore non conualescit.

11. *Post euacuatum corpus cum Theriaca seu aquis appropriatis ferè in omnibus morbis exhiberi potest, aciditate enim sua putredinem omnem arcet, partium verò tenuitate obstructiones pellit.*

Dosis.

Modus exhibitionis est saporis in ℞ acidum mutatio ℙ: Dantur in aqua Acetosæ vel specifica alia: potandæ tot guttæ, quot dentes stupidos non reddant, manifestam tamen gustui aciditatem

tatem conciliant: per se q nullus sit eius vsus, sed cum vehiculo, & parcus. Hoc si Chymicorum iniquus quidam r conuitiator intellexisset, intempestiuo & immodico Olei huius vsu bonum aliquem aut innominatum Virum, non è medio sustulisset: Dum vtimur, probè debet agitari cum suo vehiculo, quia grauitate sua fundum petit.

Cautiones.

1. *Propter aciditatem prodest Ventriculo languido, in quo tamen nulla Cholera aut Aposthema, alioquin est ebullitio mutua & efferuescentia (abstineant ergo Cholerici & Picrocholi, à noxio ipsius vsu) vt videmus in oleo Tartari & Aqua forti, quæ se inuicem non compatiuntur: Similis est ratio in Iecore s.*

2. *Vsurus hoc Oleo, in vehiculo conuenienti calido fiat, postea contineat se in lecto ac sudet: Videmus enim eius operationem in maiori mundo in frigido non perfici, sed in calido: talis etiam ipsius operatio in microcosmo.*

Porrò Oleum Vitrioli pulcherrimo colore & durabili tingit t.

Expressos succos Rosarum pallidarum.
Violarum.
Florum Pæoniæ.
Papaueris syluestris.

Item Extractum Alkermes [u].

Et Oleum Caryophyllorum, si singulis debitè remisceatur.

Dulce oleum [x] *Vitrioli, vt & illud Antimonij, de quo multi gloriantur, apud neminem adhuc videre licuit, sicut nec genuinum Vitriolatum Sulphur Fixum* [y], *cui Anodyno stupendas vires Paracelsus tribuit.*

Oleum Vitrioli subuiride smaragdinum magnarum virium in medicina [z].

Parari potest, si Vitriolum purificatum, vehementissimo igne destillatur, ac post extractionem & purificationem Salis è capite mortuo (quod Sal tamen nullo modo vlterius in igne calcinandum aut igniendum est) denuò cum omni egresso liquore ad suum tempus in Balneo circuletur.

Variè operatur hoc Oleum per vomitum, sedes, vrinam, sudorem.

Dosis guttæ 6. 8. 12. in liquore conuenienti.

a Mars & Venus.
b Circulari.
c Id quod fit, si Venus liquescat.
d Si ferreum.
e Si cupreum.
f Similiter mouendo.
g Scilicet cum adiectione noui sulphuris.
h Ad ℔ j. calcis lotones tres fermè.
i Magis tamen dulcescit Vitriolum Veneris.

k Sulphur

& Sulphur illud reuera non est tale, sed est excrementitia terra, instar ochræ, quæ vim emplasticam habet, nullis aliis vsibus rectè accommodari potest. Anodynum autem nec paregoricum est: nec præterea aliud habet, quod in vsus medicos transferre potest.

I Est & alia via compendiosior, quâ fit vitriolum Veneris & Martis, sed Hermaphroditicum, id est, vtriusque, Veneris nempe & Martis, naturam habet: ex ambobus enim conficitur, & vbiuis à Basilio Valentino Monacho celebratur.

VITRIOLVM HERMAPHODITICUM.

Fiat primo oleum vitrioli, quale suprà factum est, in spiritu eiusdem & quale modo in stomachico fiet. Huius fiat quantitas aliquota. Deinde sit in promptu limatura ferri elegans, non puluerulenta, nec rubiginosa, sed recens facta: super hanc vero funde olei vitrioli aliquid pro lubitu, nec tamen nimium. Adde aquæ pluuialis destillatæ triplum eius quod adfudisti olei, si nempe illud fuerit acerrimum, & statim ebullire incipit. Labor autem totus in cucurbita capaci instituendus & absoluendus est, adfusioque olei Vitrioli per vices repetenda sæpius. Relinque aliquandiu, donec deferbuerint. Postea decanta & filtra, habebis liquorem viridem admodum & pulchrum, quem euapora ad cuticulam, & relinque in frigido, habebis vitriolum viridiusculum pulcherrimum, ex Venere & Marte factum dulce, magnarum virium. Cum limatura Martis à solutione prima, vt & reliquis solutionibus residua, perge, similiter soluen-

do cum oleo vitrioli, & si opus est, aqua pluuiali destillata, donec tota in liquorem versa viride vitriolum confeceris. Vnde potest oleum rubicundum fieri, & quidem eo modo, quem proponit autor noster hic. Vires sunt in medicina eædem. De vsu vitrioli Hermaphroditici vide Praxin chymiatricam pag. 171. 178. 179. Elegans specificum stomachicum reperitur in sale Ammoniaco seu Regio, quod fit ex Vrina & fuligine: Prius tamen ipsum rectè purgandum, postea vero illud sublimandum: præparationis modum & vsum vide in Practica chymiatrica nostræ editionis pag. 103. Eiusdem virtutis ex vegetabilibus sunt arcana centaurij minoris & pulegij, philosophicè præparata.

m Libro secundo de rebus.

n Ad olei vitrioli vsum stomachicum familiaris mihi est spiritus maluatici destillatus ex toro maluatico, in eius ℔ij. macero pulegij Mj. vel Mß. Cuius essentiæ cochlear vnum exhibeo cum guttis olei vitrioli tot, quot ad gratam acredinem requiruntur, & sequitur effectus speratus & bonus.

o Vide specificum pestilentiale.

p Ne fiat stupor dentium.

q Scilicet internè.

r Thomas Erastus, qui Doctorem quendam & consiliarium Palatinensem è medio sustulit oleo vitrioli.

s Vbi bilis hospitatur.

t Tincturas extrahendo manifestat, in expressis succis rosarum & earum conseruis.

u Rubicundum facit.

x De oleo vitrioli dulci supra dictum est. De

oleo

oleo antimonij dulci consule currum triumphalem Basilij Valentini.

y De quo supra. Vide etiam Tractatum nostrum de opio & Laudano opiato, vbi, quomodo illud parandum sit, & in nobile Laudanum exaltandum, abundè dictum est.

z Nonnulli parare per descensum, alij per canales, sed nullum procedit. Hic autem ab autore positus modus omnium est conuenientissimus.

VTERINVM.

ARtemisia [a] *omnes obstructiones mulierum deoppilat. Ante menstruum & post partum decoctum eius ad purgandam matricem adhibetur, addita vna atq; altera gutta olei Succini.*

1. ELIXIR VTERINVM.

℥ *Castorei* ℔ß [b].
Croci ℥ ij. [c]

Extrahe tincturam cuiusq; seorsim spiritu vini, & separa spiritum ad remanentiam Extractorum, quibus mixtis adde

Extracti Artemisiæ ℥ iij. [d]
Salis matris Perlarum ℥ j.
Oleorum [e] *stillatitiorum Angelicæ.*
Anisi
Succini ana ℥ ij.

Digerantur mixta omnia per octo dies.

Vſus & Doſis.

Doſis huius Elixiris ℈j vel ij. ingruente paroxyſmo [f] *hyſterico, tunc illicò ſanantur* [g]. *Quod ſi ſingulis menſibus appetentibus menſtruis æquali doſi vtantur, non reuertetur morbus* [h].

2.

Puluis compoſitus à Paracelſo [i] *deſcriptus è Lichenibus ſeu Callis* [k] *Equorum cruribus innaſcentibus, etiam efficaciſſimus eſt in ſuffocatione matricis. Fumus eius per tritorium* [k] *bombyce circumuolutum, ſuper ſedem clauſam* [l] *manè & veſperi, vel inſtante paroxyſmo ab hyſtericis exceptus* [m], *ſufficit ad tollendas omnes matricis ſuffocationes deſperatiſſimas: Interius interim datur Spiritus Vitrioli cum Sale Coralliorum* [n] *in aqua Meliſſæ & Artemiſiæ.*

a Scilicet tubæa, ſed præſtat eius arcanum.

b Minutim inciſi.

c Integri.

d Præſtat eius arcani ʒj.

e Olea ſoluantur prius in ſpiritu vini, poſtea adduntur.

f Qualicunque.

g Sudoribus ab hoc medicamento prouocatis.

h Morbus hyſtericus.

i De moribus amentium cap. 4. tom. 4. Eius compoſitio hæc eſt.

℔ Verrucarum ad genua equorum adnaſcentum ʒj.

Aſſæ fœtidæ ʒj.

Cornu

Cornu vngul. caprin. ʒj.

Redige in puluerem: huius puluer. ℈j. super prunis accensus, & fumo ad genitalia promissio per tubulum vel tritorium, illico sistit suffocationes.

k Ita nimirum appellantur enascentia circa genua anteriora equorum: ab iis non sunt auferendæ, (fit nimirum cum periculo) sed sponte vbi decidunt, id quod plerumque eo tempore fit, quando etiam equi pilos suos ex parte mutant, id quod mensibus Februario & Martio plerumque contingit, sunt colligendæ. In medio ipsarum verrucarum reperitur albicans materia, quæ est instar humoris cristallini in oculo. Aiunt equisones, si violenter ademptæ fuerint, plerumque crurum contracturam pati. Quod si fumus de puluere illo verrucarum tantum efficere potest, vt sistat omnes suffocationes etiam desperatissimas, quanto magis præstiterit earum extractum, ea lege factum, vt in Practica chymiatrica editionis nostræ in Laudano suffocationum dictum est, pag. 181. quod in hunc locum transferendum.

k Vel collum retortæ.

l Diligenter.

m In matricem.

n Vel quinta essentia perlarum, de qua supra.

3. EXTRACTVM SPLENIS BOVIS.

Paracelsus [a] *in Archidoxis facit in lib. mysteriorum huius mentionem, quod Lienis obstructiones expediat, & menses prouocet.*

℔ *igitur splenem Bouis castrati, scinde in laminas tenues, maceretur* [b] *per aliquot dies in spiritu vini cum Myrrha essensificato, postea exsicca in aëre: Hoc modo procedendum est, alioquin si per se velis exsiccare, fœtebit, postea cum S. v. essentiam extrahe, & sapidioris efficaciæ ergo adde pro libitu aliquot guttas olei Angelicæ* [c].

Dosis.

℈ *j. in aqua appropriata.*

Obseruatio.

In prouocandis menstruis tempus obseruandum, quo menses in ægra fluere consueuerunt, tunc enim Renum & Lumborum dolores adesse plerunq; solent, & sic, adiuuante Natura, Remedium operabitur efficacius.

a Lib. 7. tomo 6. pag. 81. in specifico matricis.

b Non est opus, sed statim potest exsiccari in clibano.

c Idem præstat extractum epatis bubuli, quod sic fit.

EXTRACTVM EPATIS *Bubuli.*

℔ Epar bouis iunioris castrati, seca in particulas, asserculatim, eásque in clibano exsicca & pulueriſa, adde vinum aduſtum à fæcibus ſuis craſſis deſtillatum, & cum eo extrahe ſubſtantiam ſubtiliorem epatis, quantum eius fieri poteſt. Si non amplius

amplius extractio procedit, puluerem epatis exsicca, vt prius, & secundo cum spiritu vini, vt antea extrahe, atque id repete etiam tertiò, coniunge omnes extractiones, & ad consistentiam quandam destillando redige: adde tandem sal proprium, ex capite mortuo hepatis cum aqua destillata extractum, & misce. Eius vsus est, vt extracti splenis bouis; sed longe promptior & expeditior. Datur ℈j. in aqua artemisiæ, sabinæ, saluiæ, & alia appropriata.

4. SAL IOVIS.

℔ *Cinerem stanni aperto igne sine sophisticatione præparatum, ex illo salem non aqua, vt habent irriti vulgarium descriptionum labores, sed aceto destillato extrahas, quem postea à suo sale aqua pluuiali, soluendo, filtrando & lenissimè in Balneo euaporando septies edulcora*[a].

Vires, Vsus, & Dosis.

Secretum & efficacissimum in suffocatione, calidè vmbilico inunctum: matrix vbi sentit calorem, confestim in locum suum redit, nec amplius inde mouetur.

Dosis, tria grana, tribus aut quatuor auroris cõtinuis in aqua Artemisiæ vel aquis cordialib.

AQVA SINGVLARIS, IN qua hystericis suffocationem patientibus offerri solet Sal prædictum.

℥ *Rad. Diptami.*
Sem. Dauci ana ℥ *j.*
Cinnamomi electi
Cassiæ lign.
Meliſſæ ana ℈ *ij.*
Croci Orientalis ℈ *j.*
Caſtorei recentis ℈ *j. &* ß.

Ex omnibus mixtis fiat puluis, affundantur aquæ Rutæ ℔ *ij. cum dimidia, ſtent per quatuor dies in infuſione, deſtilla in B. M. & ſerua ad vſum.*

In huius Aquæ cochleari vno grana tria Salis offeruntur tepidè, tribus vel quatuor diluculis ieiuno ventriculo per tres horas.

a Tandem in deliquio in liquorem ſolue.

LIQVOR IOVIS.

Cryſtalli Iouis ad eandem medicationem ſuffocationum, & alia poſſunt ſequenti modo elegantiores fieri. ♃ Stannum Anglicum, ſolue in aqua fortı, quæ facta ex nitro & alumine, & ſtannum ipſum paulo poſt infunde, aqua fortis apparet in modum calcis albicantis. Hanc calcem exſicca, & per ollas ſuper cucurbitam infra tubulatam poſitas ſublima eum in morem; vt alioquin cum floribus antimonij albis fieri ſolet, & ita ſtanni ſpiritus ſurſum fertur; in forma pulueris vel farinæ candidiſſimæ. Hunc puluerem ſolue in aceto deſtillato, & extrahe per triduum quotidie bis vel ſæpius agitando. Solutionem & extractionem ſæpius repete

per

per recentem aceti ſpiritum. Extremo acetum per Balneum deſtilla ad ſiccitatem. Quod remanet cum ſpiritu vini extrahe, haud aliter, quam ſicuti cum aceto factum eſt. Separa viciſſim ſpiritum vini vſque ad medietatem, pone in locum humidum & naſcentur cryſtalli, quos demùm in liquorem per deliquium ſolue.

Is liquor alias eſt vtilis ad morbum Gallicum; omnia vlcera fœtida, fiſtulas, cancrum, lupum, noli me tangere, & alia æſthiomnemata ſanat à gutt. j. ad ij. vel ad ſummum iij. repetitis vicibus. In adultis vehementer & largiter mouet aluum.

FEBRILE.

Si Febris [a] *è Mercurialibus* [b], *abſtemij ſunt.*

Sulphure, euomunt quæ edunt.

Sale proprio, patiuntur orexin [c].

Hepate, ſitis eſt vehementiſſima, tunc laudano [d] *curatur.*

Stomacho, ſine ſiti pigerrimi ſunt, olfaciunt quæ ſentiunt, curatur Coralli-no [e].

Primò purgatio [f] *inſtituatur Turpeto minerali vel Panchymagogo, vel Floribus Antimonij albis: Ablata materia peccante, poſtea ſequens Puluis exhibeatur.*

℞ *Cochlearum longas teſtas, quæ prope piſcinas & lacus reperiuntur, affunde acetum de vino paratum, ſtet per noctem, tunc extrahit*

mucorem, quem diligenter abrades cum scopis ferreis, quibus aurifabri vtuntur, postea testas illas oblongas calcinando incinera ad albedinem, & pulueriſa[g].

Vſus & Doſis Pulueris.

Doſis ℈ ij. inſtante[h] *paroxyſmo in hauſtu Cereuiſiæ calidæ, cum tantillo butyro recenti. Rarò bis vel tertiò aſſumitur, quia primus hauſtus plerunq; per ſudorem ſanat: Ideò in lecto ſe continentes infirmi ſudorem expectent.*

Nota, medicamenta habere ex Theophraſti mente in Febribus exhiberi inſtante paroxyſmo, vel paulò ante, vt ſimul cum paroxyſmo operentur.

℔ *Olei Vitrioli ℈ j.*
Salis abſynthij[i] *℈ j. & ß.*
Aquæ Cichorei ℥ j. miſce.

Poſt hunc aſſumptum hauſtum patiens ſudorem in lecto rectus expectet, abigit omnes febres[k]. *Robuſto datur hic potus integer: imbecilliori detur in tali doſi:*

℔ *Olei Vitrioli ℈ ß.*
Salis Abſynthij ℈ j.
Aquæ Cichorei ℥ j. miſce.

a Forma febris eſt in ſulphure ſiue ardore ſulphuris. Quotidiana eſt in ſtomacho, tertiana in epate reſidet.

b Excre-

b Excrementis.

c Sodam den God.

d Opiato.

e Arcano.

f Purgationes in febribus neceſſariæ ſunt. Neque nimirum materia peccans commodius poteſt exterminari, quàm purgantibus. Præter autem eas purgationes, quas autor recenſet, inſigniter proſunt eæ, ſupra à me allegatæ, aqua nempe benedicta, pilulæ antimoniales febriles, dantur ante paroxyſmi inſultum, cùm veſtigia horroris gliſcunt. Mirifice febriles mineras, aliáque ſymptomata exhaurit. Vide praxin chymiatricam pag. 216. 223. Specificum in febribus tertianis præcipue eſt aqua formicarum compoſita, quam vide in Practica chymiatrica p. 217. & 223. Interea verò prudentis medici eſt diligenter prouidere, an patiens ad vomitum diſpoſitus ſit, & an cauſa morbifica febris per vomitum, aptè purgari poſſit, præterea an vires patientis conſtent; ſecus nimirum ad alia recurrendum fuerit, quæ mitiora & conuenientiora ſunt. Inter ſpecifica febrilia non infimum locum obtinet ſal ammoniacum depuratum & præparatum, de quo paulò ante paroxyſmum 6. vel 9. grana in arcano centaurij minoris, vel decocto cichorij, data poſt Vniuerſalia præmiſſa, ſudore hinc largius profluente febrem tollit. Eadem doſis poteſt reiterari, ſi prima vel ſecunda vice non ſucceſſerit. Præparationem vide in Praxi chymiatrica noſtræ editionis, pag. 103. & pag. 123.

g Alij conchas ab omni colluuie & mucilagine purgatas, & tranſparentes factas, redigunt in puluerem ſine calcinatione aliâ, & pro vſu ſeruant.

h Sed non nisi in firmis. Infirmi nimirum hæc non ferunt.

i Aut Spiritus salis absinthij ℈ß. ad gr.xv.

k Caput serpentum ante paroxysmum appensum in febribus intermittentibus probatum est. Datur etiam puluis serpentum. Vide Praxin chymiatricam p.219. Ad quartanam Auenzoar vsum nucleorum persicorum laudat. Guanerius decoctum raparum. Ego vtrumque magno successu multis exhibui, inquit Crato Epistola 203.

PESTILENTIALE.

Elixir Pestilentiale.

CVm Pestis[n] *sit Ira & peculiare Dei Flagellum, sequentia post Reconciliationem cum Deo & proximo, Vitaq; emendationem ex vsu esse poterunt.*

℞ *Florum Sulphuris Spagyricè præparatorum (vt paulò post dicetur) ℥ij. affunde olei Iuniperini*[b] *è baccis, in Balneo prius rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, (eodem modo cum Spiritu Terebinthinæ*[c] *fieri potest Balsamus Sulphuris, cuius Tinctura postea spiritu vini extrahitur ad effectus asthmaticos) olei Succini terna rectificatione in Balneo ab odoris vehementia liberati, quarta pars*[d] *ad oleum Baccarum Iuniperi itidem affundatur, stet in igne cinerum vel arenæ sæpius mouendo,*

uendo, vt flores lentè sine adustione soluantur & liquescant: Postea habeas Theriacæ Venetæ ℔ *j. ex qua optimo spiritu vini Tincturam extrahes, quam à spiritu vini separatam seorsim seruato extrahe eodem spiritu, Radicum Elenij, Angelicæ, Baccarum Iuniperi contusorum & mixtorum ana* ℥ *iij. & Tincturam à spiritu vini in Balneo separatam misce cum Tinctura Theriacæ, ac affunde oleum Iuniperinum & Succini floribus sulphuris essentificatum, ac per papyrum bibulam prius filtratum: omniaq; circula lentissimo cinerum calore per quatuordecim dies. Habebis secretum, quòd in Peste & morbis Epidemicis ex Dei benignitate ad miraculum operari solet.*

Extractũ Enulæ Cãpanæ ferè Sulphur superat in Peste.

Vires, Vsus, & Dosis.

In Peste est Præseruatiuum & Curatiuum.

Dosis vnæ vel duæ guttæ in vino vel aceto quotidie manè: Vel singulis septimanis semel 8. vel 10. guttæ ieiuno ventriculo expectato sudore assumantur. Præseruat à putredine, & nil impuri relinquit in corpore.

Correptus Peste statim ab initio accipiat à ℈ *j. ad ij. in vino, aceto rutaceo, vel alio liquore appropriato, & sudet, potenter venenum è corpore pellit.*

A In peste iræ diuinæ flagelli seueriſſimi, cura-

tione, nemo tam felix vnquam fuit, qui, specifico seu appropriato medicamento, illam se tollere posse gloriari ausus fuerit. Omnes conatus Medici in ea, Deo videlicet non permittente, deficiunt, & vana est, quæcunque sine numine supponitur pestis medicatio. Quantumuis ergo infinita sint, ab infinitis producta alexipharmaca, ratione & experientia vtcumque confirmata & probata; manca tamen sunt, sæpe nullius virtutis vel potestatis. Imò nec ipsum sapientum Magisterium, contra hanc pernitiosam luem malignam, satis roboris possidet, quin exolescat & deterioretur. Tantum itaque abest, vt pestis specificum, hoc est appropriatum particulare à quopiam promitti posse existimemus, vt potius habenas in aëre volantes non tam histrionicis ludis, quàm seriis veritatis adminiculis visas esse credamus. Quæ itaque ab autore nostro & à me quoque proferuntur pestilentialia, eidem censui accensenda sunt, proficere aliquando posse, sed tamen catholica haud esse. Anno superiori 1611. grassante peste per Hassiam & vicinos populos aqua mea pestilentialis tempestiuè propinata multum profuit. Eius compositionem ingenue docui in Praxi chymiatrica p. 225. & tractatu Germanico Anno 1623. edito. Eiusdem virtutis est oleum Camphoræ compositum, ex oleo præsertim caryophyllorum & sale absynthij factum, quod ἀφόρητος gratia à me addetur ad finem commentariorum. Huc pertinet etiam elixir proprietatis, Bezoardicum solare, Aurum transparens, Panacæa ex sulphure antimonij.

b In Balneo rectificati ℥ viij.

c Potius oleo anisi.

d ℥ ij. ʒ ij.

FLO-

FLORES SVLPHVRIS.

Crudi sulphuris in medicina nullus debet esse vsus, nisi ad manus sit illud, quod in sodinis reperitur, & Scissile[a] *vocatur, à Natura purificatum, quod cum floribus sulphuris arte paratis, nulla prorsus repugnat: Nam vt hîc artificioso Igne, ita illinc Naturali, pars tenuior sulphuris attollitur ad editiora loca, eaq; & ratione plus coquitur: Ergo cùm scissile ad manus est, licet loco Florum vti: Sed quia rarò Natura nobis copiam scissilis suppeditat, medici Chymici cæperunt de artificio cogitare, quo in illius penuria subleuarentur.*

In agro Cracouiensi[b] *in Polonia, miro artificio Naturæ depuratum conspicitur, & olim in Regno Neapolitano propè Puteolos, vbi Mons sulphureus perpetuò ardet, cum desiderio vidi. Solet in illo loco sulphur è saxis tanquam Ros exsudare: dulcissimus est ille Flos, qui si in copia haberetur, posset verus Spagyricus singulare sibi ex illo medicamentum Chymistico magisterio elicere.*

Vesuuius Cãpaniæ mons.

Sulphur autem ibi conficitur, postquam vi ignis à lapidibus & Terra defæcatur[c].

Propè Salisburgum in Mineris cupreis, vbi Vitriolum coquunt è Minera, assatione, vt vocant, sulphur solet auolare à Minera, quod

deinde pollinis instar adhærere consueuit camino, ad hunc excipiendum & retinendum fumum studiosè extructo: Hic Flos sulphuris bene depuratus est, & dum à Vitrioli Minera sublimatur, aliquam secum aciditatem retinuit.

Huius ergo in defectu Florum Chymicè præparatorum, cum commodo, sicuti sæpius expertus sum, vti possumus.

℞ *Sulphuris flauissimi (illud enim rubri coloris habet multum Arsenici[d] & Realgaris, & in medicinam non debet adhiberi)* ℔ j. *salis fusi* ℔ß. *fluat prius sal in crucibulo, quamprimum vbi fluxit effundatur & frigescat, in mortario vel supra lapidem: Vitrioli Vngarici purificati & calcinati* ℔ß. *Pulueriscentur & misceantur inuicem, imponantur Cucurbitæ vitreæ (cum collo mediocri non nimium capaci,) argilla bene munitæ, imponatur Alembicus altus & capax cum Recipiente, collocetur in cineres vel arenam, notandum tamen, ne nimia quantitate arenæ cooperiatur, ne superior pars incalescens faciat Flores liquescere, & si tunc refrigescere sinis, Alembicus difficulter auferetur, nisi admotis prunis iterum liquescat: Non opus est luto, si bene quadret capitellum, nisi velis chartam farina madidam circumducere. His peractis da initio ignem lentum, post tres horas*

phlegma

phlegma stillare incipiet, & durabit per 4. vel 5. horas: Ignis augendus est sensim magis Carbonibus, vt tandem patina c, in qua est arena, rubeat: Si ignis est continuus, ita vt Sulphur in Alembico quasi fluat, tunc citius sublimatur, non tamen sit excessiuus, alioquin non flauo colore, sed nigro ascenderet.

Flores eleuati in Alembicũ citò eximantur, chartam videlicet rotundam & quadrantem semper subtus tenendo, ne subleuando capitellũ Flores in arenam cadant, & interea, si Cucurbita tunc summè calet, sine mora orificium eius tegatur, ne Sulphur ab aëre ingrediente, vt sæpè fieri solet, accendatur, & reponatur Alembicus, igniſque continuetur ad decem horas.

Refrigerentur post absolutam sublimationem omnia & remoto Alembico Flores accipientur, ac cum prioribus misceantur: Caput mortuum in quaque sublimatione sit porosum & friabile, prunis aspersum nõ amplius ardeat: id enim signũ est priuationis omnis bonitatis.

Rursus hos flores misce cum Sale nouo & vitriolo seruata priori proportione, perge omnino, sicuti prima vice, quod quo sæpius fit, eò plus tenuitatis acquirunt Flores, fiuntque magis ac magis puriores. Tertio pariter facito, sed pauciores Flores habebis: A tribus libris ter sublimatis habebis ℥ xx. in hac tertia repetitio-

ne consistere debes, eò tum quod plurimum decedit, tum huia tandem vtiles partes Sulphuris figuntur.

Horum Florum dimidiam partem cũ gummatibus sequentibus selectissimis in tenuissimum puluerem tritis, mixtam seruabis ad vsum, vt monet Paracelsus f in lib. Paragraph. & lib. de Natura, libro & capite de Sulphure.

℞. Florum simplicium Sulphuris ter eleuatorum ℥ j. & ß.

Myrrhæ select. ʒ j.
Aloe Epatici ϑ j.
Croci grana xv.
Terræ sigillatæ ϑ j.
Sacchari quantum satis, dissoluatur in aqua Ros. vel Pectorali, & fiat massa, ex qua formentur Rotulæ.

Alteram partem modo sequenti sublimabis, quamuis sint, qui putent gummata inter sublimandum comburi: Elevatio ideò lente fiat sine aduſtione.

℞. ergo dictorum Florum ℔ j. & ß.

Colchotaris ℥ vj.
Salis fusi ℥ v.
Myrrhæ Alexandrinæ.
Thuris ana ℥ iij.
Aloës succo citrini purificati prius ℥ iij.
Masticis ℥ iij.

Crocũ

Croci ℥ß.

Omnia trita simul & bene mixta imponantur priori g *vasi, si sit adhuc integrum, vel recenti, additoq; Alembico in furnum* h *reponito, ignem subdito, sicuti prima vice feciſti: post duodecim horas extrahe Flores, qui ascenderunt, rursus Alembicum repone, & ignem continua per duodecim alias horas. Nota, si nimium Materiæ vna vice imponis, tunc comburitur, eminentia trium vel 4. digitorum sufficit: Tunc ex libra vna vncias vndecim Florum habere poteris, quod si pauciores habueris, repoſito Alembico perge adhuc ignem ſubminiſtrare per duodecim alias horas.*

Aquæ deſtillantes ex vnaquaq; ſublimatione, tam Florum Sulphuris ſimplicium, quàm compoſitorum, in Recipiente adaptato colligantur, ac ſeorſim ſeruentur, illæ poſtea rectificatæ in Balneo bullienti miſceantur cum aqua illa, quæ ab vltimis Floribus compoſitis abſtracta eſt, nec rectificatione eget, coloris lactei propter gummata, ſaporis accidi: Hæc ſeorſim colligenda, ne miſceatur cum oleo ſubnigro, quod ſubſequi ſolet.

Vocant hanc Aquam Ens *ſeu* Lac *Balſami, cuius idem vſus, qui Florum.*

In Peſte.

Febribus.

Pleurisi.
Colica.
Affectibus Pulmonum.
Obstructionibus Hepatis.

Dosis pro natura infirmi & iudicio præsentis medici.

Vires, Vsus & Dosis Florum Sulphuris.

1. *In peste summum est Curatiuum & præseruatiuum: resistunt enim impressioni,*[l] *& præseruant à putredine: Cum Extracto Enulæ Campanæ*[k] *admiraculum operantur tempore infectionis.*

Dosis ℥ j. *in aqua Cardui benedicti, vel in Theriaca. Vel in* ℥ j. *Syrupi de Citro, &* ℥ ij. *Aquæ Melissæ. Hic haustus præseruat, & curat absque omni alia medicina, vt* πολύχρηστον, *Pestem, Pleuritidem, omnes Putrefactiones, Apostemata.*

2. *Quotidianus vsus est* προφυλακτικὸν *omnium morborum, cum accidentibus, & Naturæ & Sanitatis conseruatiuum.*

3. *Offertur in omnibus morbis, qui efficaci exsiccatione opus habent.*

4. *Sudorem in Lue Venerea*[n] *promouent.*

5. *In omnibus pulmonum affectibus, asthmate, tussi antiqua & recente: In Catharris pectoralibus, phlegmaticis.*

6. *In*

6. *In Pleurisi.*

7. *In Colica.*

8. *In Apostematibus & putrefactionibus corporis.*

9. *In omnibus Febribus præseruatiuum: tollunt enim omnes impuritates febriles & peripneumonicas leniores tutò & subitò.*

10. *Præseruatiuum etiam in Epilepsia* [n].

11. *Conseruatiuum vini, si illi misceantur, impedit generationem Calculi.*

Dosis ʒj. *robusto, iuueni* ʒß *in cura.*

Pro præseruatione grana 8. 10.

Miscentur etiam Saccharo & cum Dragac. in aqua pectorali soluto formentur tabellæ.

Cautio.

Oleum & flores sulphuris sublimati grauidis non temerè offerantur, quia menses promouent.

a Federschwefel.

b Cracouiense sulphur cum nitro fixo sublimaui, flores fuere per edulcorationem albicantes, nitrum per duas horas sustinuit ignem, sic fixatum fuit.

c Interdum.

d Ob permistionem Venarum vicinarum fodinarum Arsenici, aut halitus pernicioſos.

e Capella seu catinus.

f Tomo 3. pag. 174.

g Ex quo nempe ab initio flores sublimati sunt.

h Arenæ.
i Astrali.
k Quod multum in peste valet. Dosis est ℈j. ad ʒj.
l Vlmariæ.
m Et omnibus morbis.
n In Vehiculo conuenienti.

AQVA THERIACALIS.

℞ *Theriacæ Venetæ* ʒv.
Mirrhærub. Alexandrinæ ʒij. & ß.
Cinamomi selecti [a].
Croci Orientalis integri ana ʒß.
Camphoræ ʒij.

Affunde optimum vini Spiritum diligenter rectificatum, vel si ad manus sit è semine vel radicibus Angelicæ præparatus, qui efficacior est, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, ac in vitro clauso in leni calore cinerum Tincturam extrahe: Per inclinationem tinctum Spiritum aufer, & affunde recentem Spiritum tamdiu, donec non amplius tingatur: Spiritum vini tinctum postea ad medietatem saltem abstrahe, reliquum maneat cum essentia extracta, cui addes ʒvj. *Spiritus Tartari, sicq; simul per octiduum vel quatuordecim dies circulabis & digeres.*

Vires, Vsus, & Dosis.

1. *In Peste maximus eius vsus, & talis vt infe-*

infectus intra 12. horas [b] *sumat cochl. j. in tribus cochlearibus vini* [c] *optimi, sudet horis tribus, & ab hac potione ad cibum ac potum capiendum ad minimum sex horæ interponantur.*

1. *Purgat caput, pectus & omnia corporis membra principalia, illaq; confortat, & si quæ labes illis aspersa, delet, & in pristinum naturalemq; statum ea reducit, & præcauet, ne inposterum facilè lædantur.*

3. *Illis bene confert,* [d] *qui hydrargyro fuerunt inuncti,* [e] *sua enim penetratione omnes neruos, musculos, medullam penetrat, & quicquid noxium reperit, corrigit ac expellit.*

4. *In rectificatione sanguinis* [f].

Lue Venerea [g].

Putredine [h].

Vermibus [i].

Punctis laterum [k].

Tremore cordis [l].

Febribus [m].

Ictero [n].

Potest etiam cũ aliis Diaphoreticis [o] *misceri.*

Dosis à cochleari semis ad cochl. integrum in [p] *aqua appropriata, in haustu vini, aqua Melissæ, Cardui benedicti.*

a Vel Cassiæ ligneæ. Differentia inter cinnamomum & cassiã est. Cassia nullas emittit fibras in fra-

ctione, cinnamomum autem multas.

b Scilicet à primâ infectione.

c Vel ſpiritus vini.

d Superaddito ſpiritu Vitrioli, quantum ſufficit.

e In Lue Venerea, vel ſcabie contumaciſſima.

f In aqua Cichorij.

g In decocto guaiaci vel aqua perſicariæ.

h In aqua aſati.

i In aqua Tanaceti, florum perſicorum.

k Scilicet partium ſuperiorum, præſertim à ſanguine coagulato, in aqua chærefolij.

l In aqua meliſſæ.

m In aqua Nicotianæ, vel etiam alia aqua.

n In aqua marrubij albi.

o Vt Antimonio Diaphoretico.

p In Vulneribus, præſertim ſclopeto factis, ad euitandas conuulſiones aliaque accidentia vulnerum corrigenda, vide Wurtzium lib. 3. cap. 17. de accidentibus vulnerum in fine.

ZENEXTON PARACELSI.[a]

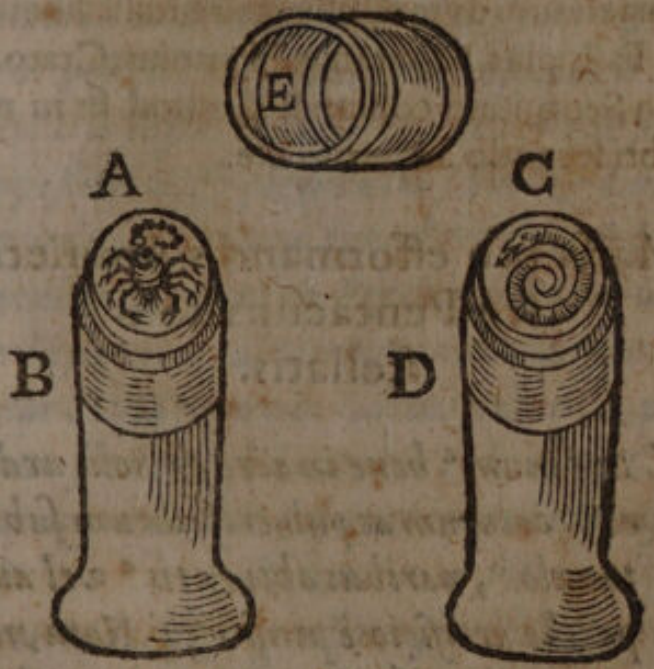
I.

Primo fiat Inſtrumentum chalybeum, in quo efformari poſſint placentulæ ad ʒj. & ß circiter ponderantes: Inſtrumenti ſint partes tres: in ſuperiori, quòd eſt inſtar maioris ſigilli, eſt Serpens ſculptus: in inferiori, quæ quaſi paruam incudem repræſentat, eſt Scorpius: Annulus chalybeus cauus ſeſquidigitum tranſuerſum circiter altus, continet materiam imponendam, ne

elabi possit, sed premendo supra & infra efformetur: Sculptura instrumenti fiat certo syderum cœlestium positu, Sole videlicet & Luna Scorpionis signum ingredientibus: Eodem etiam tempore sigillentur illa Pentacula, aut ad minimum cum Luna Scorpionis signum attingit: Sic enim superiora cum inferioribus unione sympathica indissolubili maritantur & copulantur.

Magnetis Natura spiritualis, Sympathici vel Antipathici, licet invisibilis, attamen ex affectu sufficienter sensibilis) vires mirifica.

Forma instrumenti talis est.

a Alij legunt Xenzethon. Zenexton Paracelsi est lib. 2. de Peste cap. 3. Amuletum Pagoicum (ita habet textus) hydrargyrus nempe seu argentum viuum, auellanæ nuci inclusus & collo appensus. Huius verò vis attractiua magnetica; attrahit ad se venenum Pestilentiale, tanquam homogeneum quoddam, vt illud non tam in corpus ipsum, quod eodem attrahendi modo pollet, iniurium sit, quam à simili suo, Zenexto nempe attractum, in eodem dissipabile fiat. Idem ad arsenicum translatum est; quod amuleti genus primus inuenit Jacobus Carpensis, & alij postea locupletarunt, & comprobarunt; eodem amuleto Hadrianum sextum Pontificem maximum à grauissima peste fuisse liberatum, aiunt, Fallopius, Montanus, Heurnius, Crato.

b In Scorpione coniunctis, quod fit in mense Octobri secundo aut tertio die.

Massa pro efformandis Amuletis seu Pentaculis constellatis.

℔ Bufonum a bene in aëre & Solis ardore exsiccatorum ac pulueriſatorum ſub aperto cælo b, naribus obturatis c vel auerſis, piſtillo artificiosè penſili ℥ ij. Nota, niſi bene & citò exſiccentur, fœtent, ac difficulter teruntur. Octodecim bufones dant circiter ℥ ij. pulueris.

Zenith d iuuencularum, quantum haberi poteſt.

Arſenici

Arsenici Crystallini albi ℈.
Arsenici Rubri seu Auripigmenti ana ʒß.
Rad. Diptami
Tormentillæ ana ʒ iij.
Margaritarum non perforatarum ʒ j.
Corallorum
Fragmentorum Hyacynthi Orientalium
Smaragdi ana ʒß.
Croci Orientalis ℈ ij.
Propter odorem aliquot grana Musci seu Ambræ addi possunt.

Pulueriſentur omnia ſubtiliſſimè & miſceantur, poſtea Tragacanthum reſoluatur in aqua Roſarũ inſtar mucilaginis, cum quo pulueres impaſtentur & formentur (Sole & Luna in Scorpione exiſtentibus, aut ad minimum Luna) Pentacula rotunda, & Piſtillis illis duobus, ſub eadem Influentia cælatis ſignentur: aut ſi mauis, parentur Scuta formam Cordis habentia, poſtea exſiccata ſindone obducantur rubro, & Cordis regioni appendantur per intermediũ induſium.

Vſus.

Exterius collo appenditur funiculo ſerico, intermedio induſio ad regionem Cordis: non ſolùm præſeruat à Peſte, ſed impedit, quo minus corpus à Venenis ſeu morbis Aſtralibus inficiatur: attrahit Venenum abintra, & extra illud conſumit.

ZENEXTON PRO DITIORIBVS MAGNATIBVS.

2.

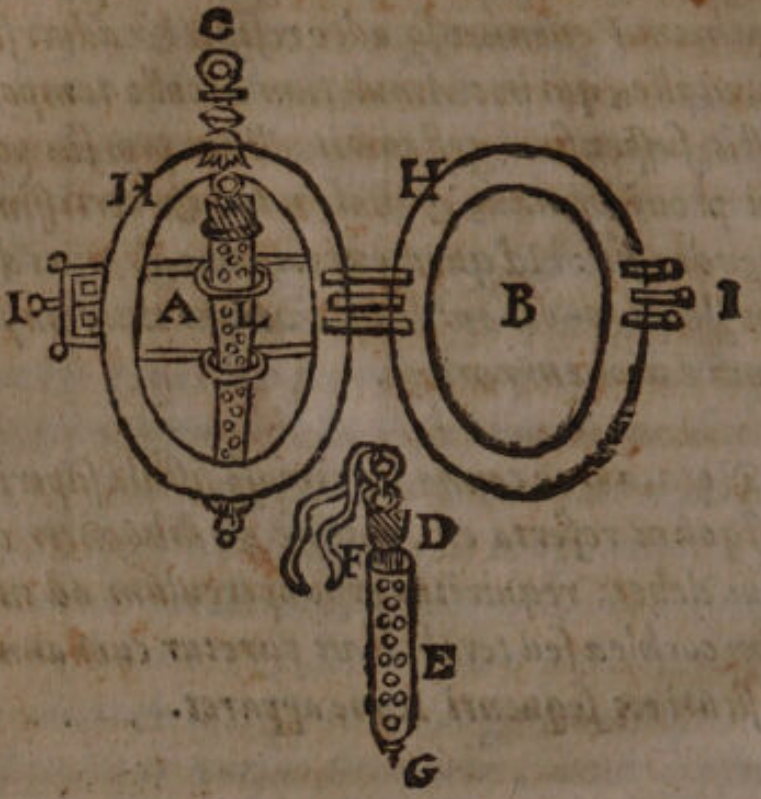
Capsula ex auro conficiatur purissimo, cum fistula foraminibus plena, in medioq; fixa in vno latere veluti basis hærebit: In huius anteriori parte exterius Sapphirus Orientalis præstantissimi coloris adaptabitur, & in eius circuitu Bufonum lapides quatuor vel araneorum, qui formam crucis in dorso habent: Hoc enim araneorum genus lapides minutos præse fert, qui præsentaneum sunt in Peste remedium, si de collo suspendantur: In altera verò siue posteriori parte Hyacynthus vnus iustæ magnitudinis simili modo aptabitur. Hisce ita absolutis, sumatur Bufo viuus, & dextro pede posteriori ligatus viuus & integer citra sanguinis emissionem suspendatur versus Orientem, donec perfectè exaruerit, ac puluerisari possit, caue ne à pluuia tangatur: & hic cum modico optimi præstantissimiq; Aceti commisceatur, donec formam pastæ habeat, qua tota capsula interius repleri vndiq; debet: Demum fistulæ, quæ in medio pastæ extiterit, particulæ seu frustula aliquot ex linteo (quod primo Virginis menstruo, quæ annum decimum quintum nondum excesserit, madefactum fuit) imponantur, adeo vt fistula plena prorsus & compacta lintea existant: Foramina

eius

eius magnitudinis esse debent, vt per illa Bufonis puluis tangatur ab huiusmodi frustis: Nam ex mutua operatione oritur Sympathia vtriusque, quæ postmodum conuersis gradibus per Antipathiam Venenis vsq; adeò resistit & aduersatur, vt ille, qui hoc Amuletum de collo tempore Pestis suspensum gestauerit, liber prorsus post Dei prouidentiam & habendus & certissimè dicendus sit: Id quod experientia, & viua demonstratione callent hi, qui veram eius componendi rationem norunt.

Nota, aurea canna seu rimosa fistula superius postquam referta est, optimè & diligenter obstrui debet, requiritur ergo operculum ad modum cochleæ seu terebri, vt paretur cum annulo, sicuti ex sequenti Icone apparet.

Forma Instrumenti talis est.

a Integrorum

a Integrorum sine transfixione.

b Mense Julio.

c Non opus est. Bufo nimirum tantum in humoribus venenum habet. Bufo exsiccatus vel combustus in desperatissimo hydrope secretum magnum.

d Sanguinis menstrui primi.

e Ad hanc massam conficiendam alij solo arsenico tam rubeo, quàm albo, cum tragacantha in aqua rosarum dissoluto, inque pastillos formato vtuntur. Alij præterea addunt ad ℥ß arsenici vtriusque radicis Angelicæ, Zedoariæ, Diptamni, Crociana ℈j. & cum Tragacantha in pastillos formant: vbi multa ingredientia, ibi multus error.

ZENEXTA ALIA.

Ad periaptorum seu amuletorum, tempore pestis ex collo pensilium, numerum ab autore propositum, accedere alia, quæ quidem genus seu materiam non mutant; præparatione tamen ab iis differunt. Est nimirum ingenij humani magna solertia eadem res in diuersas figuras mutare satagentis, & nobilitatem suam inde monstrantis. Argentum viuum in nuce auellana excauata, & postmodum exactè clausa ad collum pensilis, principale nomen Zenexti peperisse, postea arsenicum in eundem censum relatum esse, ab initio dictum est. Vtrumque potest, eadem manente materia in magis aptam formam redigi, de quibus sic tenendum est, & quidem primò de Mercurio.

ZENEXTON MERCVRIALE.

℞ Mercurij viui ℔ j.

Vitrioli Vngarici.
Salis communis ana ℥ iiij.
Æris viridis, seu æruginis ℔ß.

Coque in aceto vini vel etiam aqua in sartagine ferrea noua, lente semper cum spatula lignea mouendo, donec acetum vel aqua spadicei coloris fiat, & massa decoctorum sit instar pultis. Hanc massam, abiecto liquore exsicca cautè, & Mercurium residuum traiice per pannum linteum, quàntum transire potest: massam in linteo reliquam extende super asserem mundum & leuigatum instar emplastri, cum quadam tamen crassitie, & statim hinc inde sigilla constellata scorpij imprime, etiam si placet, id obseruando tempus, quo Luna in cælo Scorpionem percurrit. Figuras verò impressas inuicem vel cultro incidendo, vel peculiari ad id negotium facto circulari instrumento instar nummorum separa, & per noctē in assere relinque. Interea coagulabitur Mercurius & indurabitur, vt ab assere remotus instar metalli tinniat. Hos nummos signatos in vsum serua, qui talis est. Induc singulos sindone rubeo & more vsitato vnum ex collo gesta. Quod si igitur sindon, tempore succedente fuerit ex colore rubeo in cæruleum mutatus, eum statim separa & igne luculento crema. Tabulam verò eandem, recenti sindone munitam, denuo ex collo suspende, & subinde colorem immutatum obserua. Exploratum nimirum est, quotiescumque pestis vel aliorum morborum epidemiorum tempore idem sindon, quo circumuoluitur tabella, ex rubeo in cæruleum abire visus fuerit, venenum attractum quidem esse, sed nondum plane consumtum. Ne igitur ipsius copia corpori noceat, conflagratio

gratio eius sindonis veneno conspurcati inuenta est. Hoc igitur in huius periapti vsu diligenter obseruandum est.

ZENEXTON ARSENICALE.

Arsenicum cum aliis speciebus mineralibus sibi admixtis, accensito etiam Mercurio, duplici modo in alias potest redire formas. Quarum prima hæc est.

℞. Arsenici rubei.
Mercurij crudi ana ℔ ß.
Auripigmenti.
Sulphuris crudi ana ℥ iiij.

Misce primum Mercurium cum sulphure hoc modo. Eliqua sulphur in tigillo lento igne, postea in idem semper agitando misce Mercurium crudum, donec nigrescat, & Mercurius totus in sulphure consumptus fuerit. Postea hanc massam tere, & cum reliquis speciebus permisce. Hæc omnia ex cucurbita adaptato alembico, more vsitato sublima, & partes aliquotæ sublimatione redigentur in rubedines admodum elegantes; sublimatum quod est, omne collige, abiectis fecibus, & puluerem tum redige in placentulas cum Tragacantha, in aqua rosarum soluta, quas more solito sigillatas, sindone vel serico alio ex collo pensiles gesta, obseruatis nonnihil iis, de quibus ad Mercurium coagulatum, facta est mentio.

MAGNES ARSENICALIS.

Posterior forma arsenici, in periapti modum coaptandi, est hæc.

℞. Arsenici crystallini.

Sulphuris flaui.

Antimonij crudi ana ʒiij.

Puluerisata omnia subtiliter, & mista pone in vasculum terreum, & super igne lento fac, vt leniter fundatur, cauendo tamen à fumo. Agitentur spatula ferreâ, donec nempe instar Terebinthinę ductilentur, & color fiat rubeus subobscurus. Postquam refrixerint omnia, materia in picis modum indurescit, priusquam verò hoc fiat, manibus oleo rosarum illitis, ex materia adhuc tam molli formentur placentulæ, quæ in sindone collo appensæ simili modo ab infectione tutum retinent. (NB. Fumus est fugiendus, qui venenatus est ex arsenico.) Verendum non est, etiamsi ex venenis pernitiosis compositum sit. Sulphur nimirum tum antimonij tum arsenici virulentiam mitigat, eaque ad bonitatem magis idonea reddit. Cæterum ex hac ipsa compositione insigne fit causticũ potentiale quod nullam parit inflammationem, sed sine dolore cutim corrodit. Ex eodem fit præstantissimum emplastrum attractiuum in peste, apostemata & carbunculos citissimè maturans, rumpens, & venena potentissimè attrahens. Similiter vlceribus putridis & venenosis, curationẽ non facilè admittentibus, applicatum biduo vel triduo Venenum in marginem vlceris attrahit, inque nigerrimam & putidam escharam condensat, quæ butyro recenti vel oleo rosarum emollita, spatulâ remouetur, subtus vlceribus fundo rubro & mundo existente compositio emplastri est talis.

EMPLA-

EMPLASTRVM EX MAGNETE *Arsenicali.*

℔ Gummat. serapini.
Ammoniaci.
Galbani ana ℥ iij.

Dissolue in aceti squillitici s. q. postea per laciniam linteam exprime, & ebulliendo viciſſim inspissa & serua. Deinde

℔ Ceræ.
Terebinthinæ optimæ ana ℥ iiij.
Pulu. prædictæ compositionis ℥ iij.
Olei succini ℥ ij.

Ceram & Terebinthinam lento igne misce, & remotam ab igne agita, vt in modum Vnguenti coëant, adde gummata soluta & colata, cui viciſſim agitando diligenter misce, exinde forma magdaleones, ac in vesica cum oleo scorpij illita ad vsum serua. Vide etiam Praxin chymiatricam editionis Lipsiensis pag. 229. 230.

PODAGRICVM.

INcipiens & leuis Podagra, secundum Seuerinum[a], vno vnguento seu Balsamo curatur, mixtionem admittit Resoluentium, Mitigantium, & Corroborantium.

Podagra confirmata, qua radices difficulter resolubiles vel in sanguine, vel in carnibus, vel in ipsa Synouia posuit, non solis externis Balsamis resoluentibus, mitigantibus, & corroboran-

tibus curari poteſt. Itaq; Purgationes Podagricæ adiungendæ, Mundificantia, Diaphoretica, Diuretica per madores, inſenſibiles tranſpirationes, conſumptiones & perfectas ablationes inſtituenda. Euacuantia Podagrica tamen & conſentanea accerſemus [b].

Paracelſus [c] *dicit ad curationem Podagræ requiri tria, Reſoluentia, Mitigantia, Corroborantia* [d].

In Reſoluentibus Paracelſus [e] *commendat Arcanum Corallinum: Item ſequentem Puluerem Artheticum:*

℞ *Hermodactyl.*
Turpeti optimi
Diagrid.
Fol. Sennæ
Raſuræ Cranij [f].
Sacchari ana ʒ. *miſce, & fiat puluis ſubtilis.*

Doſis ʒß *manè ex aqua Iuæ Artheticæ* [g] *per dies* 3. *vel* 4.

Purgat ſecurè & leniter omnes defluxiones Podagricas.

Loco Mitigantium ſequentia duo Balſamæ vſui eſſe poſſunt.

Inter Corroborantia & defluxionem impedientia numeretur Spiritus Vitrioli vſus cum Sale perlarum [h], *& Vinum Paracelſi* [i] *medicatum*

tum à Caryophyllata & Acoro, quod defluxiones exsiccat & impedit.

BALSAMVM PODAGRICVM I. k

℞ ℔ ij. *Vitrioli ad flaued. calcinati.*
Mellis virginei cum fauo ℔ j.
Spiritus vini ℔ j. *sisit ad manus ille Spiritus è confectione Laudani Opiati residuus, erit eò melior.*
Terebinthinæ ℥ iiij.
Verbenæ ℥ vj.
Rorismarini tantundem.
Silicum calcinatorum ℔ ß.

Omnia trita misceantur, & imponantur iustæ amplitudinis Alembico vitreo, bene luto obducto, addito satis magno capitello cum Recipiente capaci, iuncturis bene lutatis, ponantur per triduum in lento arenæ calore ad digerendum, postea paulatim destillentur, vltimo fortificetur Ignis, quandiu vides guttas seu spiritus exire, postea frigescat: Caput mortuum seu faces spongiosæ nigræ, reuerberentur ad albedinem, illisq; priorem liquorem denuò affunde, & secundo destilla.

Vires, & vtendi modus.

Efficacissimum est Balsamum: Neminem sua expectatione ritè præparatum & adhibitum

frustratur: citò enim & subitò dolorem Podagricum sedat, si locus affectus inungatur, præmisso prius Puluere Paracelsi purgante è Hermodactylis seu Arcano Corallino [l]. Linteola madefiant & applicentur loco affecto tepidè, & relinquantur, donec sponte exsiccentur, postea iterum imponantur, donec dolores cessent, visibiliter vapores extrahuntur: Si pars dolens nimio ardore & rubedine crucietur, poterit de succo è floribus Thapsi barbati [m] expresso & insolato ana admisceri.

a Cap.14.pag.361.362. Podagrici vt plurimum sunt viuaces. Imo pauciſſimi sunt mortui per se Podagra.

b Accersenda.

c Lib.2.de Vita longa cap.1.tom.6.157.& 200.

d Idem vti in omnibus ferè morbis obseruandum, ita etiam in Podagra.

e Lib.1.de morbis ex Tartaro tom.2.cap.1.item tom.4.pag.38.

f Præstant ossa hominis quàm cranium. Si Podagra est in pedibus, sumantur ossa pedum, & sic deinceps. Peracelsus non rasuram cranij, sed ossa humana loco allegato addit, eáque vehementer commendat, neque etiam extra rem, præsertim si sint calcinata. Sal nimirum eorundem, quod est in iisdem calcinatis, ventrem soluit & Tartarum ab ossibus & ligamentis educit.

g Fragariæ, millefolij.

h Ad prȩseruationem à Podagrâ, solitus est Regius

gius Medicus Galliæ Riuierius præscribere Magisterium perlarum, peculiari modo præparatum. Vide Practicam chymiatricam nostræ editionis, non Schwonwetteri p. 184. 185.

i Descriptionem in Practica nostra, pag. 185.

k In huius balsami destillatione melius procedit sic: Primo ex Vitriolo calcinato & melle cum adiectis silicibus calcinatis in pari quantitate totius, ana destilletur spiritus, igne ab initio lento; nã facile ebulliunt. Ab hoc spiritu auferatur phlegma destillando per Balneum. Oleo vero reliquo addatur Mastichis, Olibani, Myrrhæ rubræ, axungię humanæ, oponacis, bdellij ana ℥ ij. & adhuc semel destilletur, postea cum eodem spiritu misceatur spiritus vini æqualis portio, & vsui seruetur.

l Aut essentia radicis Hellebori nigri, de qua vide Paracelsum libro de Helleboro nigro tom. 7. p. 67. 121.

m Vel spermate ranarum. Aquæ compositæ ex spermate ranarum & stercore bubuli descriptionem, vide in Praxi chymiatrica pag. 187.

BALSAMVM PODAGRICVM II.

℞ *Olei* [a] *mandibularum inferiorum veterum equorum, tempestatibus diu expositorum.*

Vel Olei [b] *ex ossibus Hominis (violenta morte, reste vel rota perempti) siccis, Soli & Lunæ multis annis expositis.*

Vel olei è sanguine Ceruino.

Cuiuscunq; huius olei aliquoties prius per se rectificati sumatur ℥ *j.*

Olei Laterini [c]

Terebinthinæ

Iuniperi ana ℥ iij. misce & destilla omnia adhuc semel in Balneo, & postea vngatur locus affectus, è vestigio tollit omnes dolores Podagricos è frigida causa ortos [d].

a Fit ita. Ossa frustulata induntur in cornutam & primò ascendit aqua, postea oleum fœtidum, quod corrigitur supra colcothare.

b Paracelsus vocat liquorem de Mumia lib. 2. de Vita longa cap. 1. tom. 6. pag. 157. Item mumiam patibuli tom. 4. p. 55.

c Quod alias Philosophicum appellatur, & sic fit. ℞ Styracis calaminthæ p. iij. Terebinthinæ P. ij. olei Philosophorum p. j. digere aliquandiu, postea destilla per retortam & serua.

d Si à calida in destillato oleo soluitur camphoræ ʒ j.

III. VNGVENTVM ANODYNVM.

℞ *Florum Rosarum sylvestrium manipulos decem, Herbæ & corticis* [a] *exterioris recentis Hyoscyami manipulos sex, concisis simul affunde mensuram semis vini, coquantur, & postea trita exprimantur ac colentur: à colatura, aqua in Balneo abstrahatur, vt instar mellis resideat. Hunc liquorem in tigillo vitreato permitte paulatim euaporare, agitando continuè,*

nuè pistillo ligneo, donec inspissescere vult, postea affunduntur pinguedinis suillæ castratæ ℔ *ij. & miscentur, tandem ita calidè ab igne auferantur, & parum refrigefactis* ℥ *j. Opij pulverisati ac in vino saltem soluti, & Croci pulverisati quantitatem duarum auellanarum, Extracti florum Verbasci* [b] ℥ *ß addere conuenit, & mouendo diligenter immiscere, donec frigescendo fiat vnguentum cineritij coloris.*

Vires & Vsus.

Singulare in sistendo dolore Podagrico & Nephritico si calidè affectus illo inungatur [d].

Vbi dolori Nephritico velis applicare, operæ pretium feceris, si manipulos duos vel tres baccarum Iuniperi ab initio compositionis cum Hyoscyamo teras & exprimas.

a Hoc Vnguentum curam tantum palliatiuam respicit: Illa verò morbum non tollit; sed dolores statim repercutiendo lenit. Cautè igitur & magna cum prudentia, imo ne quid peius fiat, talia omnino sunt vsurpanda medico. Vix nimirum fieri potest, quin ab istiusmodi vsu plus contumeliæ & vituperij, quàm laudis sit reportaturus.

b Hoc est radicis & corticis.

c Cum spiritu vini facti.

d Huc referuntur ex praxi chymiatrica spiritus salis ammoniaci, pag. 187. Aqua Antipodagrica Rulandi, quàm Martinus Rulandus Pater in centuriis curationum empiricarum mirifi cè commen-

dat, ad omnes dolores arthriticos tollendos, pag. 187. In curanda feliciter Podagrâ hoc vnicè prouidendum est, vt quotannis stato tempore æquinoctiorum vel solstitiorum, circa eadem nimirum plerumque fluxiones Podagricæ vigent, corpus bene mundificetur, & inprimis ratio victus, quæ tamen nuspiam negligenda est, solers & recta instituatur, post mundificationem verò corpus corroborantia & Diaphoretica exhibeantur. Hoc modo nimirum Paroxysmi Podagrici ratò vel nunquam recurrunt, aut si insultus à leui errore externo aliquando coincidunt, tamen graues nunquam sunt, nec dolores excitant continuos vel insolentes: qui tamen externis balsamis facilè cedunt. Ex numero purgantium sunt præter ea, quæ ab autore posita, inprimis arcanum asari vel essentia radicum Hellebori veri, quæ cum spiritu vini tantum vulgari modo extracta sæpe vel sola vel cum arcano asari debita præparatione mixta, ac aliquandiu ante consuetum tẽpus paroxysmorum podagricorũ quotidie manè assumpta, totum corpus ab istius morbi fluxionibus arthriticis liberat, ídque eò magis si ad hanc ipsam euacuationem temperata victus ratio accesserit, ac vinum melissatum cũ caryophillata radice in mensa pro potu primo parcè tamen hausturn fuerit. His feliciter peractis, si quæ impuritates crassiores adhuc relictę fuerint, eæ vel arcano corallino, vel puluere arthritico Paracelsi finaliter exterminãdę sunt, & statim ad confortantia Diaphoretica deueniendum. Diaphoretica sunt peculiaria duo, Solis nẽpe transparentis olei extractio, de quo supra in specificis diaphoreticis; & pillulæ meæ antipodagricę, quę vtraque cum arcano filicis aliquot diebus sumpta

per

per sudorem peripheriam corporis, atq; adeò partium extremarum seu articulorum compagem purificant, ac simul ne ad recipiendum fluxiones habiles fiant, confortant. Hæc autem duo præcipuè commendata sibi habeant collegæ, nam neque recens, neque etiam inueterata podagra, modo nodosa non fuerit, hæc nimirum externam curã, hoc est, apertionẽ cutis requirit, de qua postea, ab his ipsis diu subsistere & vigere potest, vbi tamen imprimis benedictio diuina cum medici prudentia concurrere debet. Pillulæ meæ antipodagricæ mihi hactenus cum nullis aut pauciſſimis communes, descriptæ sunt à Johanne Rhenano in claui & manuductione in libros Paracelsi, quam dissertationi suæ chymotechnicæ denuo sub titulo Solis è puteo emergẽtis, editæ subiunxit pag. 18.19. eas exinde huc transferre possunt collegę, sunt nimirum exactè descriptæ & citra vllam difficultatem positæ. Ad externam curam tophaceæ podagræ commendo emplastrum meum descriptum in Practica Chymiatrica pag. 189.190. quod præter dolorum sedationem etiam ex articulis tophaceam materiam, seu Tartarum coagulatum, cute leniter aperta, resoluendo extrahit. Huc pertinet etiam liquor Saponis.

LIQVOR SAPONIS.

℥ Saponem Venetum incisum, affunde bonum spiritum vini, atque semel atque iterum destilla, affunde denuo eundem, relinque in loco calido, & postea per chartam filtra, est instar olei brunnei seu spadicei coloris, eo illine podagram & sentient leuamen magnum. Alij Hellebori albi radicem cum oleo Petræ coquunt, & locum illinunt, & statim dolor sistitur. Interne præstãtius non datur Tinctura antimonij. Vide Praxin chymiatricã, p. 188.189.

NEPHRITICVM.

CAlculi[a] varia sunt genera, gradibus atque partium numero differentia: Omnia ex impuriori alimentorum portione subtiliata, & ad coagulationem destinata producuntur post benigniori alimenti separationem factam, beneficio spiritus seu caloris partium superuenientis ad absolutionem deducuntur: Variis exornantur figuris pro materiei varietate, ex qua veniunt, & partium in quibus hærent diuersitate multiplici, symptomata inferunt singulis conformia, & magna affinitate iuncta.

Si vis expulsiua debilis est, tunc vis Salis coagulatiua facit Tartarum.

Fortis digestio dat citam operationem ad Calculum. Nulla debilis digestio, vnquam calculum produxit: Nisi debili digestione per vim fortem expulsiuam expellatur, & non secernatur, fieri non potest, vt homo sine Tartaro reperiatur, quem Spiritus Salis coagulare solet, & quem Purgationes non tollunt.

Detur opera diligens, ne acuta medicamenta exhibeantur in Calculosis, qui aliàs sunt valetudinarij.

SAL CONTRA CALCVLVM.

In Remediorum longitudine nil situm esse dicit Paracelsus de Calculo[b], saltem in vera præparatione.

Igitur

Sumpta igitur Oculorum Cancri
Calculi microcosmi [c]
Lapidis Iudaici
Lyncis
Spongiæ
Aquilæ
Glaciei duræ seu Crystalli
Silicum
Lapidum Ciprinorum è Percis piscibus.

Resolue ex his singulis vel omnibus quantum velis aceto [d] *destillato, toties repetendo affusionem, donec omnes soluti sint, ac inde para Salem, abstrahendo acetum: Hoc Sale sæpius per aquam pluuialem prius dulcificato & purificato (soluendo scilicet filtrando & euaporando) vel per se vtere in liquore resoluto.*

Crustacei, vt sunt oculi Cancri, Lapides Ciprini, non egent calcinatione, per se enim in aceto destillato soluuntur, vt Perlæ & Coralli.

Silicei verò, vt Crystallus, Silex, Lapis Iudaicus, Lyncis, Spongiæ, Aquilæ calcinentur primò cum Sulphure & Sale nitro, vt suprà de liquoribus gemmarum dictum, postea resoluantur cum aceto Terebinthinato, & Sal dulcificatum ad vsus seruetur.

Ex his lapidibus specificis, propter varias signaturarum formas habebis Remedium vni-

uersale ad Calculum & Tartareos morbos.

Vnumquodq; è supra nominatis specificis rectè præparatum, est sufficiens ob scientiam signatam.

Crystallum Montanus[c] *Paracelsi Ludum esse putabat, qui omnem Tartari Anatomiam, Signaturam & Curam in se continet. Particulariter curando fieri non potest, vt omnes species dignoscantur: Calculi & Tartari genera sunt plusquam quingenta, & quodq; egeret suo Remedio specifico.*

Vsus, Vires, & Doses Salis.

In omnibus Calculorum generibus, in quibuscunq; sint membris.

Dosis à ℈ j. ad duos pro præseruatione in Syrupo conuenienti singulis Lunæ quadris.

In Cura à ℈ ij. ad ʒ j. in aquis specificis Ononidis, Saxifragiæ, Pimpinellæ, Petroselini.

Mulieribus offertur in aqua Melissæ seu Baccarum Iuniperi.

Obseruationes duæ.

1. *Nota illud; Sal sæpissimè solutum & coagulatum, vltimò cum optimo Spiritu vini digeratur, abstrahaturq; fortiter in cineribus, reiteretur labor, sic Sal fiet volatile*[f]. *Post quamlibet enim putrefactionem* ʒß *Salis ascendit. Illa vini*

vini Essentia secundum Paracelsum non debet separari à Sale immixto ac volatili, vt eò potentius agat in Tartarum interiorem. Vbi enim Alcohol vini fermentatum est cum virtute lapidum, tunc habet vim resoluendi Calculum Hominis, quemadmodum Alcohol vini fortificatum cum Tartaro, Auro & Corallis rubedinem extrahere perhibetur.

2. *Neminem terreat, quod Silicei lapides propter duritiem primò per Salem Petræ calcinandi sunt, vt eo melius per Acetum radicatum superius memoratum solui possint, alioquin non fieret. Nam* [g] *crudi Salis Nitri per Sulphur purificati cum tantillo Croci, Maceris & puluere lapidum Citrinorum, in Calculo est Remedium efficacissimum.* *Puluis cõtra calculum singularis.*

a De generatione calculi, vide Anselmum Boëtium de Boodt lib. 2. p. 302.

b Scilicet renum & vesicæ.

c Excreti & execti.

d Vel radicato.

e Strigensis.

f Hoc simul cum spiritu vini transit per retortam.

g Remedium est certissimum & efficacissimum, si nempe Nitri ℈ j. pulu. Lapidum cyprinorum gr. vj. Maceris gr. x. Croci gr. v. Misceantur.

h Specifica nephritica ad calculum expellendũ

Puluis oculorum cancri cõpositus.

præparantur plura. 1. Est oleum oculorum cancri, cuius præparationem in Practica chymiatrica, pag. 157. Quod specificum etiam sic præparatur in forma pulueris. Ex scoriis flauis Reguli antimonij extrahe cum vino sulphur antimonij ad placitum: imbibe puluerem illum aliquoties cum vino sulphuris antimonij ad placitum; totiésque leniter exsicca, donec acquirat colorem quoque flauum, quem in loco calido serua. Huius gr. iij. vsque ad vj. exhibita in conuenienti vehiculo vel vini, vel iusculi, vel aquæ ononidis, Raphani, equiseti, pimpinellæ, petroselini, aluum feliciter mouent, vtinã simul & calculum pellunt. 2. Celebre præterea Nephriticum paratur ex capitibus illis capillosis in fruticib. cynosbati seu rosæ caninæ aut syluestris enasci solitis, germanis vocãtur Schlaffäpffel/ Schlaffsunzen/ concrescunt in extremitatibus quorundam surculorum eiusdem fruticis autumni tempore, ac manẽt postea per hyemem, per medium secta sunt calloſa, ac in centro eius plerumque reperiuntur vermiculi, quandoque etiam Muscæ vel araneæ loco vermiculorum, Paracelsus in herbario expulsionem calculi mei vocat. Nec nimirum inter vegetabilia fortius ad expellendum omnis generis calculos, cuius expetientiam in suo ipsius corpore sustinuit Paracelsus, & exinde nomen dedit. Donzellinus facit eius mentionem in consiliis Cratonis consil. 148. Præparatio fit ex exsiccatis & puluerisatis, exemtis tamen diligenter vermiculis, in modũ extracti cum spiritu vini facti, prius tamen pulueristi cum oleo Tartari per deliquium facti, leniter aspergantur, vt sic tota essentia felicius extrahi possit. Dosis est à ʒß ad ʒj. in conuenienti liquore sæ-

Extractũ glomorum cynosbati.

pius

pius exhibitum. Spiritus glomorum cynosbati descriptionem vide in Praxi chymiatrica nostræ editionis pag. 154. 3. Famosum est Lithontribon ex millepedibus, de quibus Dioscorides lib. 2. cap. 34. seu asellis aut potius oniscis, hoc est, vermibus illis, qui iuxta vasa aquaria, & etiam in cellis vinariis ad murorum lapides nascuntur, & à multitudine pedum ita dicuntur Keller Esel. Vermes illi hoc modo in medicinam abeunt. *Pulvis oniscis.*

PVLVIS ONISCORVM.

℞. Oniscorum q. s. Laua diligenter cum vino, postea in olla noua vitreata, luto supernè & tegula benè munita, exsicca in clibano, ita vt puluerem in tenuissimum teri possit. Puluerem cum vini tantillo imbibe, quantum eius ille imbibere potest, rursus exsicca, idque facter vel quater. Vltimo denuo in puluerem reduc ac imbibe istius pulueris ℥ j. cum pauxillo aquæ fragariæ & ʒ j. olei salis, denuò in puluerem reduc & exsicca. Serua in vase vitreo vel argenteo probè ab omni immunditie. Vsus in grauissimis doloribus calculi, præsertim vesicam propter magnitudinem vel etiam multitudinem suam vehementissimè affligentis, huius puluveris vsus est nobilis admodum & efficacissimus. Estque talis istius puluveris præparati administratio; ʒ j. ad ℈ iiij. cum ℥ vj. vsque ad x. decocti cicerum rubrorum & ʒ ß. spiritus vini, mane ieiuno stomacho exhibe singulis vel alternis diebus, vsque ad xx. vel pauciores vel plures, pro ratione nimirum patientis, semper ante exhibitionem eiusdem applicando enema emolliens, ac diligenter prouidendo, vt aluus per totam

hanc curã libera sit. Plerumq; solet fieri præsertim ab initio, & in iis qui temperamenti sunt siccioris & calidioris, vt totum corpus febriliter incalescat, sitis vrgeat, ac præterea dolor in gremio excitetur. Id quod fit propter operationem medicinę in ipsũ calculum, quem mirabiliter resoluit, & per mucũ crassum exterminat: Prudenter itaq; ab omnibus calidis & vino & aromatibus abstinendum, & dięta conueniens imperanda, imprimis verò ad sitim vnicè prodest iulapiũ ex aquis florũ fabarũ & fragorum ana ℥vj. cum spir. salis ad gratam acetositatẽ, vel cum lapide prunellæ ℈i ß. temperatum. Vrina ab initio primorũ dierum solet esse pauca & valdè crassa, sed subsequentibus confestim procedit, & totius vesicæ impuritates feliciter expedit. Sæpius probatum medicamentum. In bilioſis dandũ in minori dosi: aut die vno intermisso. 4 A multis vnicè in calculo totius corporis dissoluendo expellendoq; commendatur oleum seu liquor crystalli, qui prorsus eo modo fit ad supra dicta de liquoribus gemmarũ, id vero non est extra rem, prudentia tamen in eius administratione opus est singulari. Nã eius liquor neq; confertim neq; cõtinuè est administrãdus, præsertim vbi natura languidior exstiterit. Eius itaq; à gr. 10. vsq; ad xvj. guttæ vix sunt propinandę semel, neq; id singulis diebus, sed paulatim donec nimirum ipsius medicamenti operatio successiuè id sustulerit, quod voluimus & scopus curæ requirit. 5. Paracelsus de morbis ex Tartaro tract. 2. c. 4. T. 34. præparationem ludi humani miris modis commendat, nusquam tamẽ eius præparationem genuinam reliquit. Illam vero candidè tradidi in Praxi chymiatrica, pag. 152. 153. editionis veræ Lipsensis.

Liquor crystallorum.

Liquor Ludi Paracelsi.

HYDRO-

HYDROPICVM.

ALimenta noſtra Cibus & Potus tria habent in ſe Excrementa, vnum eſt Aqua, alterum Sulphur, tertium Sal vel Tartarus. Si hoc Sal medium reliquorum duorum ab Aſtrali Igne cum ſuo proprio Elementali Igne coniuncto lædatur,[a] tunc fit & generatur ex illâ reſolutione Salis, Hydrops.

PVRGANS SPECIFICVM HYDROPICVM.

℞ *Radicum Helleborinigri debito tempore*[b] *collectarum* ℥ iij.

NB. Vt ab Helleboro[c] *ſpuma*[d] *venenata in præparatione Eſſentiæ diligenter ſeparetur.*

Colocyntid.[e] ℥ ij.

Extrahatur Eſſentia cum Spiritu vini, & iterum ſeparetur ab illa Spiritus, ad mellis ſpiſſitudinem.

Huius ℞ *grana quatuor.*

Mercurij per oleum Sulphuris[f] *præcipitati grana duo.*

Miſceantur & formentur Pilulæ: Exhibentur tribus auroris[g] *ſucceſſiuè: Poſtea ſint ad manus flores Sulphuris ter per Vitriolum ſublimati, quorum accipe tres partes, & adde extractæ Eſſentiæ Croci Martis: Eſſentia*

hæc ex optimè præparato Croco Martis extrahitur, olei Vitrioli beneficio in digestione, cui bona quantitas aquæ communis admixta est, quæ tamen iterum fortiter abstrahenda est, vt Puluis extractus per se remaneat. De hoc mixto Puluere, manè, meridie, vesperi exhibe ʒß. *offeratur in Conserua Rosarum: Sudor oleo* [h] *Guaiaci rectificato cum aqua Theriacali* [i] *prouocandus: Vtatur cibo sicco conuenienti, potu exiguo, qui sit vinum Absinthites* [k] *chalybeatum* [l].

a Resoluatur.

b Mense Octobri.

c Nigro vero styriaco.

d Radices Hellebori austriaci spumam hanc non excitant.

e Annosæ non recentis, à seminibus liberatæ.

f Vt supra dictum.

g Ita tamen, vt posteriores doses semper duplo aut triplo Mercurio præcipitato augeantur.

h Spiritus conuenientior, nec ita ingratus.

i Mixtura simplici.

k Item vinum Juniperinum, aut decoctum ex Juniperis.

l Specifica in hydrope purgantia sunt, perquam multa. Nos potiora recensebimus. Autor noster supra inter virtutes præcipitati Mercurij, hanc quoque eidem tribuit, quod sit in hydrope remedium appropriatum habere nimirum eum vim expellendi; est quod non est extra rem: & propterea hic quoque in specifico hydropico cum extracto radicis Hellebori nigri & colocynthidis coniungit, vt

exinde

exinde vires eius nempe ad expellendum fortiores reddantur, & insuper doses Mercurij præcipitati facilius ad exhibendum vel absorbendum in forma nempe pillularum formentur. Hic igitur Mercurius præcipitatus vnicè laudatur & commendatur,& sanè multum præstat.Idem efficit Mercurius vitæ seu flores butyri antimonij,de quibus supra,si eius grana 4.vsque ad 12.integro triduo,in extracto Hellebori & colocynthidis exhibeantur; feliciter nimirum salem resolutum expellit.Postea verò sudores & vrinæ moueantur cum decocto sarsaparillæ,ligni sancti,aut radice asari, adiecto semper spiritu Tartari, vel aliis diaphoreticis & diureticis, de quibus supra. Imprimis vero addito arcano absinthij vel carduibenedicti. Vbi tamen notandum, quod Mercurij vitæ triduana exhibitio sæpe soleat in adultis procidentiam ani gignere,quæ postea rarò imo difficulter sanatur. Oportet autem in curãdo hydrope, vt statim ab initio curæ talia purgantia adhibeantur:postea verò diuretica & hydrotica succedant. Secus nimirum scilicet ὕστερον πρότερον hic factitatum fuerit, serum seu aqua omnis ad renes & vreteres deuolutum, ibi postea propter aggrauationem, sæpe pertinacissima symptomata suboriri solent. Cæterum in præparatione extracti radicis Hellebori nigri, tutius est pro spiritu vini accipere vinum ipsum, cum quo leuiter saltem ebulliat sine strepitu tantum ipsa radix, idque cum recenti vino tamdiu faciendum, donec omnis vis essentifica ex radicibus fuerit extracta, postea euaporando vel destillando ad spissitudinem mellis, extractum redigendum.Spiritus nimirum vini propter eam,qua pollet sulphure potius quàm liquore

Mercuriali, in quo purgandi vis consistit, attractionem, minus hic vtilis est, præstat itaque vinum.
3. Extractum Esulæ minoris radicis apud Rulandum in centuriis sæpissimè decantatum, sic quoque multum efficit. Fit autem sequenti modo.

EXTRACTVM RADICIS ESVLAE *Rulandi.*

℞ Radicum Esulæ minoris ceu in officinis veneunt, coque leniter cum aqua simplici, ad ignem despumando, cùm non amplius spumat, decanta aquam colando, & serua, aliámque superfunde & coque: collectam aquam omnem exhala ad spissitudinem mellis, postea distempera cum spiritu vini, & in vase clauso, ad calorem vasis serua, vt nempe hac ratione adiectus spiritus vini leniter euaporando auferatur. Extracti huius datur ℈ j. ad ℈ iij in vino vel sero lactis. Feliciter aquam inter cutem pellit. Hoc itaque modo purgationes instituantur, quibus alioquin accenseri possunt & aliæ, quales sunt imprimis Diaturbithum cum Rhabarbaro in forma solida, item trochisci alhandal, ex quibus spiritus vitæ aureus Rulandi extractione saltem per spiritum vini Maluatici. Hæc nimirum similiter adiumento possunt esse, ad extrahendam aquam seu salem resolutum. A proprietate ad hydropem conferunt, & hæc 1. Aqua lumbricorum terrestrium, primo fit hoc modo.

AQVA LVMBRICORVM TERRESTRIVM.

℞ Lumbricos terrestres, qui in agrorum versione apparent, & quidem in s.q. purga per muscum arbo-

atboreum, ita vt in olla posito muſco, vermes adhuc viui, per eundem muſcum hinc inde reptando ſeſe ab omnibus inquinamentis mundent, ídque fac cum recenti muſco bis vel ter, poſtea eoſdem aliquandiu ciba cum vitello oui ad duritiem cocto, & in munda olla ipſi aſperſo, quem deuorant & eo commeſto lutei fiunt. Tandem ipſos vermes in vitrum vel teſtam orificij anguſti, ſubtus verò lati inde, & diligenter claude, & in maſſam panis clibano iam piſtandum vndiquaque diligenter conde, ſimúlque in clibano cum pane aſſandũ relinque, remoto poſtea pane vbi refrixerint, intus lumbrici omnes in elegantiſſimam aquam cõmutati reperiuntur, paucis ſubſidentibus fecibus, quas abiice; aquã verò puram ſerua. Doſis eſt cochleare ſemis cũ ſyrupo cinnamomi, qui fit per vinum maluaticũ extrahendo cinnamomũ, & poſtea cum ſaccharo ad ſyrupi conſiſtentiã redigendo. Hæc verò doſis repetatur ſæpius. 2. Stercus anſerinũ viridiuſculũ ʒ j. pondere cũ cochleari vrinæ capræ vel vituli deſtillatæ propinatũ repetitis vicib. mirificè exſiccat. Manifeſtũ nimirum eſt, vtrumque, hoc eſt, ſtercus anſerinũ & vrinã capræ aut vituli, vbicunque in terrã cadunt, funditus exareſcentẽ terrã facere: ſimiliter itaq; abſumit humiditatem ſuperfluam in corpore. *Stercus anſerinũ.*

3. Valet Sal ranarum & bufonũ à granis iv. ad vj. ſæpius in vino propinatum. Quin imò puluis bufonũ in clibano valde exſiccatorũ & quaſi calcinatorum ʒ ß. in vino vel alio liquore datus mirabiliter per vrinã hydropẽ pellere experientia fidẽ fecit, cùm à primo huius ſpecifici inuentore nõ niſi mortis acceleratione quæſita, exinde ſalus & cõualeſcẽtia conſequuta fuiſſet. *Sal bufonum & ranarum.*

4. In tympanitide egregiè valet ar-

canum cumini, vel etiam earui Philosophicè præparatum, si post primas purgationes leniores tamen, alioquin exasperatur morbus, eius guttulæ aliquot cum sudoriferis, vel etiam cum aliis specificis identidem propinentur.

DYSENTERICVM.

Si digestio est bona, & non est separatio, tunc adest [a] *Dysenteria.*

Si est [b] *separatio, & nulla* [c] *est digestio, tunc est Lienteria.*

Si neq; separatio neq; digestio, tunc est Diarrhœa.

Si adest putrefactio materiæ stomachi [d]*, tunc est Fluxus ventris cum variis coloribus.*

PVLVIS DYSENTERICVS eximiæ virtutis.

℞ *Succini*
Sanguinis Draconis [e]
Lapidis Hæmatit.
Corallorum Rubeorum
Sem. Portulacæ
Plantaginis
Anthoræ
Rad. Tormentillæ
Terræ [f] *Strigensis ana* ℥ ij.
Balaustiorum ℥ j.
Nuciſtæ [g] *numero quatuor.*

Cina-

Cinamomi ℥ß.
Croci Martis ℏ
Talci calcinati
Matris Perlarum calcinat.
Ossium microcosmi calcin. ana ℥ j.

Lapides in porphyrio in tenuissimum pollinem conterantur, postea ex omnibus reliquis tenuissimè tritis, & inuicem mixtis fiat puluis.

Vires, Vsus & Dosis.

In omnibus dolorificis alui profluuiis, cuiuscunq; originis & diuturnitatis.
Dysenteriâ.
Lienteriâ.
Hæmorrhagiâ narium.

In mulieribus sanguinis profluuiis quantumuis magnis & contumacibus, etiam in prægnantibus. Sedatur enim ilicò in quibusdam, in aliis repetenda eadem Dosis horis aliquot post, longè à pastu, aut die sequenti in aurora, rarissimè tertiò repetitur, fœminis eo malo quantumuis graui liberatis.

Dosis à ℥ j *ad* ℥ j *&* ß *etiam ad* ij ℥. *cum* ℥ *tribus vel quatuor liquoris stillatitij Plantaginis.*

In Dysenteria ab extra sequens Emplastrum regioni Ventris vtiliter imponitur.

℔ *Theriacæ*

Terræ sigillatæ ana, fac Emplastrum, applica tepidè [k].

[a] Archæus stomachi vim & naturam in se continet, separandi odoriferum à fœtido, malum à bono. Quod bonum est, noxam non infert, sed quod malum est. Nullus cibus est, qui sulphur fœtidum ac immaturum non habeat, ac laxatiuæ & elementaris naturæ non sit. Stomachi autem officium est ea separare & in stercus cogere & expellere. Stercus nihil est aliud, quàm alimentorum sulphur fœtidũ, & immaturum, ad nutritionem inutile & ineptum. Si igitur stomachus plus digerere conetur, quàm à separatione ipsi mandatum est, hoc est si præter bonum & stercus, sulphur immaturum digerere aggreditur, corruptum venenum laxatiuum, quod à cibo separatum est, oritur Diarhæa. Si verò is quoq; separationem molitur in initiis & spiritibus, iã causam diarhææ adfert, & prout separatio illa instituitur, profluuij fit morbus: Si ea mouet quæ non ingeruntur, vt quando ad se partium nutrimentum trahit, vel sulphur coagulatum in sanguine, in carne & aliis membris, cum appetitu isto corpori infligit morbum, simulac nutrimentum corpori subtrahit, & dum sincerum ipsius sanguinem absorbere desiderat, per necessitatem delabitur fitque dysenteria. Quoties igitur stomachus sulphuris immaturi edendi desiderio lacessitur, quoties separationis nimia voluptate capitur, & hoc siue seorsum vnum ab altero separat, iam per nimiam illam separationem fluxus concitatur.

Si nihil separetur & digeratur fit Lienteria.

Si non separetur & tamen digeratur, fit immodica

dica excrementorum per aluum Diarhæa.

Si per vomitum & aluum simul, quicquid in ventriculo & intestinis est, cum molestia excernatur, dicitur cholera.

Si serosus sanguis per sedem profluat, dicitur Dysenteria alba.

Si pinguia, hoc est, mucosum stercus tunicis adhærens, & pinguedo frequenter & copiosè euacuatur, dicitur etiam Dysenteria alba.

Si per vrinam potus indigestus copiosè excernitur, Diabetes dicitur.

Morbus sulphureus, nullo sale, Mercurio rectè & per se curatur, nisi ex accidēte; vel ob commixti sulphuris adunationē eius defectus instauretur. Solo sulphure perfecto, sulphureum stercus corrigitur & emendatur, archæus stomachi confortatur. His indiget natura in hoc morbo, quibus adiungitur adstrictiuum, ex quorum commixtione specificum sulphuris resultat, quod perfectam curam complet, si in intestinis quid resolutum iacet, lacte dulci per clysterem foràs educatur.

b Legendum, si neque separatio.

c Lege si nulla est separatio & tamen digestio.

d Sine separatione stomachi.

e Gummi rubentis.

f Sigillatæ. *g* Moschatæ.

h Vel illius quem autor postea docet. NB. In dysenteria non sunt vsurpanda adstringentia κατ' ἄλλα, vt est crocus Martis ab initio.

i Pulvis autoris nostri dysentericus ex multis crudis compositus, constrictiuus quidē est, sed specifici nihil videtur possidere. Cruda nimirum & tot inuicē consarcinata specifica non sunt, quia specifica dicūtur talia, quæ essentiis seu specieb. suis (spe-

cies nimirum & materia in medicina opponuntur) ens medium constituunt, proprietate sua morbo aduersantia, naturæ tamen maximè amica. Itaque vt entia nulla nisi per separationem fiunt, ita specifica citra illam nullam exstare, nec reuera dici possunt. Præterea in fluxionibus alui, præsertim malignis constringendis, non tam respiciendum est ad restrictiua, quàm confortatiua, sine quibus plus sæpius peccatur, quin etiam malum exaggeratur. Specifica itaque alia sunt accersenda. Multum autem hic præstat 1. Essentia seu Tinctura Smaragdi, cuius præparationem tradidi in Praxi chymiatrica pag. 116. 117. Eius guttæ vj. vel plures vsque ad x. in aqua vel arcano plantaginis, tormentillæ, exhibitæ omnem fluxum ventris sistunt, imprimis verò dysenteriam curant. 2. Dysentericum præstantius est sulphur Solis, quod à proprietate sua fixa, sulphuri microcosmico resoluto maximè confert, si in aqua menthæ, tormentillæ vel alia apptopriata exhibeatur. Descriptio fideliter tradita est in Praxi chymiatrica nostræ editionis Lipsiensis pag. 119. 120. 3. Idem præstat & quidem magna cum felicitate aurũ Potabile Anglicanum, cuius mirifica vis est in omnibus fluxionibus ventris sedandis. Descriptio exstat in Praxi chymiatrica nostræ editionis, p. 21. 22. 23. 4. In profluuiis seu dysenteriis diuturnis, ab epate suam originem ducentibus, vnicè prodest Sal corallorum, per simplicem resolutionem cum aceto factam, & exinde vicissim reuocato, denique in aqua pulegij, plantaginis ℈ j. vel ℈ j ß. dissolutum ac per vices, cæteris etiam ad Diætam pertinentibus non neglectis, exhibitum. 5. Idem præstat & quidem magna cum felicitate Laudanum opiatum

Tinctura Smaragdi.

Sulphur Solis.

Sal corallorum.

mea

meæ descriptionis supra traditæ, cuius vsum tempestiue tamen adhibitum, habebunt sibi commendatum collegæ.

℞ Præstat & hoc fomentum in dysenteria ab extra.

℥ Absinthij.
Menthæ.
Rosarum ana M j.
Calami aromatici.
Galangæ.
Zedoariæ ana ʒ ij.
Rad. aristolochiæ rotundæ Numero vj.

Incide, misce & coque cum ana aceti & vini. Hoc acetum cum spongia maiore exceptum, aut pane tosto imbibitum, supra regionem ventriculi impositum, mirificè iuuat.

CROCI MARTIS Essentia.

℥ *Scoriam*[a] *ferri cæruleam (Norimbergæ vbi Laminæ chalybeæ fiunt optima haberi potest) vitrescentem, reiectam in illis locis, vbi minera ferri funditur, tere in puluerem minutum, pone in vitro, affunde acetum vini destillatum acerrimum, stet in calore mediocri per 14. dies, & tingetur colore rubro, filtra & abstrahe in Balneo, remanet materia rubra, à qua ter vel quater aqua pluuialis abstrahitur, vt sapor aceti euanescat: Potest etiam prius in Tigillo, in arena calida parum calcinari mouen-*

do, vt aceti euaneſcat aciditas, & poſtea cum aqua edulcorari. ſi debitè tractetur, ſpontè ſeſe in cella poſtea pars in oleum ſupra marmor reſoluit.

Hæc Croci Eſſentia in medendo longè efficacior eſt, quàm vulgaris Crocus Martis reuerberatione per ſe factus, immittendo baculum ferreum vel chalybeum in fornacem vitrariam, vel irrorando laminas chalybeas aceto, & poſtea eaſdem in reuerberatorio ad rubedinem ſaltem ne nigreſcat reuerberando.

Vires Eſſentiæ ſeu Croci Martis.

1. *Conducit in ſiſtendis menſibus, & fluxionibus intempeſtiuis.*
2. *Prodeſt albæ profluuiei mulierc ularum.*
3. *Gonorrhœæ.*
4. *Hæmorrhoïdibus.*
5. *Dyſenteriæ & Diarrhœæ.*
6. *Vrinæ incontinentiæ*[b].
7. *Hæmorrhagiæ internæ & externæ: ſi eius à ſcrupulo j. ad drachmam ſemis cum ſucco Cidoniorum condenſato, ſeu Conſeruæ Roſarum drachmis tribus aſſumatur, aut vulneri ſanguinem fundenti, aliquid inſpergatur: quamuis Fungi Betulini*[c] *ramenta ad miraculum Hæmorrhagiam externam longè efficacius ſiſtant.*

8. *In*

8. *In omnibus Iecinoris & Lienis obſtructionibus deploratis: ſed ſumentes prius medicinis attenuantibus & aluum ſubducentibus purgatos eſſe oportet. Lienoſis datur ex Aqua Aſpleniĭ, Adianti, Tamariſci.* [d] *In Hepatis affectionibus, in aqua Intybi, Cichor. Agrimon. exhibetur, tunc ſiſtit ſanguinis ſputum.*

9. *In morbis diſſolutis, Hydrope & aliis, vbi conſolidatione opus.*

10. *Ventriculum corroborat, & nauſeam tollit in Conſerua Roſarum, vino generoſo.*

Doſis.

Doſis à gr. 8. 10. 12. ad 15.

In vino rubro.

Aqua Plantaginis.

Burſæ paſtoris.

Tormentillæ.

In Conſerua Symphyti.

a Inuenitur, da man die Rieſen ſchmeltzet.

b Diabethe.

c Betula Humotenus ad radicem ſecta, & cum aqua calida fermento permiſta, perfuſa, intra paucos dies fungos producit eſui gratos, Brüſling/ Birckeſchwemme/ qui exſiccati & in puluerem triti, hæmorrhagiam externam ſiſtunt. Idem facit muſcus conſtellatus, in craneis ſuſpenſorum vel rota conquaſſatorum enatus.

d Felicis.

VENEREVM.

Confortans Vegetabile à descriptione Paracelsi [a] cum additione.

ESSENTIA SATYRIONIS.

QVemadmodum Rhabarbarum parua elixatione amittit vim purgantem: ita etiam Satyrion [b] exsiccatione: quamuis enim radix sicca Spiritu vini extrahatur, operatio tamen ex eius vsu nulla deprehenditur efficax: & Experientia demonstrat Aquam è viridi radice destillatam plus operari, quàm Puluerem radicis siccæ: A radice igitur humore suo adhuc imbuta per separationem eliciatur virtus, id quod in hanc fit sententiam.

℔ *Primo Vere omnium Cynosorchidum specierum radices selectas succulentas & plenas ad placitum, contunde in mortario marmoreo. Nota, alterum è duobus testiculis semper flaccidum, mollem & rugosum, abiiciendum, quia virtute contraria (quam Paracelsus Saturninam vocat) Venerem reprimit & extinguit: adde micam vnam atq; alteram [c] recentis panis similacei candidissimi, misceantur omnia in mortario lapideo diligenter, & propter lentoris dilutionem affunde sufficientem copiam*

Spiritus

Spiritus vini Maluatici, postea in Alembico cæco in digestione lentissima Balnei[d] *pone: Finito vno atque altero digestionis huius mense, exprime per prælum succum tenacem (fæces calcina & salem*[e] *extrahe candidum, sapore suaui, non vrinaceo, vt reliqua vegetabilium Salia) & colatum iterum in Alembicum cæcum per duos menses in digestione repone, tunc flauissimus liquor, (interdum etiam rubeus) separat sese in superficiem, remanentibus in fundo fæcibus impuris secernendis, quæ in forma hypostasis aut sedimenti in imo residet. Liquor separatus per inclinationem, ad vsum seruetur, cui addes Salem*[f] *proprium, & aliquid de Sale*[g] *Perlarum, guttam etiam vnam atque alteram olei Cinamomi, Maceris & Nuciſtæ, sic gratius & efficacius medicamentum erit. Posset addi Aurum Potabile,*[h] *si modo verum, genuinum, ac corrosiuis rebus non inquinatum & corruptum haberi posset.*[i]

Panis & vinum sustentationis præcipua fulcra & procreationis media singularia, quia sine Cerere & Baccho friget Venus. Zach. 9. Sect. 17.

Vires, Vsus & Dosis.

Mirabilis omnium ferè totius corporis membrorum externorum, vtriusque sexus signatura, in hisce variarum specierum radicibus deprehenditur. Ideo etiam totum hominem confortare non immeritò creduntur. Phædro vocat Radicem, Mumiam rubram, & singula-

rem cum microsco dicit habere συμπάθειαν.

Hoc igitur Extractum est vnum è summis totius corporis Confortatiuis : [k] *In confortanda Venere est præstantissimum medicamentum, & datur magno iuuamento frigidis & maleficiatis : Senibus idem inualidi femoris virilitatem amissam potenter restituit.*

Dosis à ℈ j. ad ℈ ij. & iij. in vino Muscatellino dulci, vel Maluatico, eundo cubitum : Vel misceatur cum Conserua Rosarum, de qua exhibeatur quantitas auellanæ, superbibendo haustum vini Maluatici vel Muscatellini. [m]

a Paracelsus cap. 11. lib. 3. de vita longa, radicis Satyrionis, quam Buteomen alioquin appellat in herbario, extractionem recenset, sed sub breuibus & obscuris verbis. Orchidum verò condita & species alios medicos alioquin ad stimulum veneris valde commendare, notum est : quod si itaq; vulgares præparationes eorundē & aquæ exinde destillatę recens, multum possūnt, quidni maiorum virium fuerit essentia & arcana inde facta? Autor igitur essentiam satyrionis ad mentem Paracelsi diligenter explicatam, eo quoq; nomine enucleat. Præstantius autem est ipsius radicis arcanum Philosophicum, eo modo præparatum, quem supra expresè in Panchymagogo vegetabili, & hactenus sæpe in aliis declaraui.

b Scilicet rubeum.

c Dimidiam vel tertiam partem.

d Potius fimi equini.

e Saliū extractio ex Vegetabilibus cōmuniter fit,

fit, quando ex cineribus eorundem beneficio aquæ communis fit lixiuium, ex lixiuio postea euaporato sal, quod deinceps purificatur vel in igne fundendo, vbi tamen multum virtutis perit, vel multis solutionibus & coagulationibus sæpius repetitis. Sed hæc salium ex vegetabilibus confectio, non est admodum genuina, facilè nimirum liquescunt & odorem saporémque vrinosum lixiuiosúmque contrahunt, præterea nescio quam secum retinent naturam salis Tartari, cui & proximè accedunt, difficulter vel sapore vel odore ab eodem discernenda. Itaque rectè monet autor noster, vt salis satyrionis fiat legitima præparatio, quod nempe nihil istorum sapiat.

MODVS PRAEPARANDI SALES *Vegetabilium Crystallinos vel instar Nitri transparentes.*

℞ Cineres cuiuscunque vegetabilis, cum æquali parte sulphuris elegantis puluere, calcina seu cóbure igne non admodum leni, sic omnis pinguedo lixiuiosa à cineribus cum sulphure perit. De his cineribus tandem cum aqua communi vel propria, elice sal, extractiones vsque ad cuticulam destillando, & postea in frigido ad crystallisandum deponendo. Tantum sulphuris, quantum cinerum, sumendum. Hi sales sunt omnium optimi, & mirifice operantur, nec sapiunt instar lixiuij. Sic sal absinthij hac methodo præparatum, purgat per vomitũ, ventriculi & pectoris impuritates, ſi eius ℈ j. vel ʒß. in ʒ ij. aquæ exhibeatur. Sic sal imperatoriæ iuxta hanc viam ex radicibus factus à gr. iiij. ad viij. in Rob. sambucino exhibitus, tollit omnes febres,

ALIVS MODVS.

℔ Cineres cuiuscumque vegetabilis, ac solue pedetentim in aceto destillato, cum pauca quantitate aquæ fortis fortificato; solutionem tempera eum ſ. q. aquæ communis destillatę vel simplicis fontanæ puræ, filtra & euapora vsque ad succrescentem in superficie solutionis cuticulam, repone in locum frigidum, & fiunt crystalli, quos exceptos elue in aqua frigida, leniter exsicca & reserua, aut etiam comminuendo in puluerem tere. Hæc salia sunt pura, saporem habent suauem, nec liquescunt.

f Antea præparatum ad dictum modum.

g Vel magisterio.

h Anglicanum hic multum potest.

i Efficacissimum fit, si præter ea ingredientia, quæ autor noster recenset, aliquid addatur de ambra essentificata ad ʒj. liquoris Satyrionis ʒij. essentiæ alibræ.

k Ideoque merito quoque inter confortatiua specifica recensetur.

l à ℈ß ad ℈j. si ambra admixta fuerit. Castitatem alias præstat spiritus Saturni ardens, de quo infra. Item laccharum Saturni. Nam is in vmbilicum gutt. iiij. aut vj. immissus, & inuncto eodem Priapo, desiderium fœminarum minuit. Cui si vicissim mederi velis, vtere Balneo Laconico & inunctione vmbilici cum oleo nucis Moschatæ.

m Dantur & alia venerea specifica. Ad conciliandam venerem in impotentibus, & qui sunt feminis inualidioris, multa verò circumferuntur. Nobile est sequens, quod Paracelso quoque tribuitur.

VENEREVM PARACELSI *specificum.*

℞ Castorei.
Galangæ.
Macis.
Caryophillorum.
Anisi.
Piperis longi.
Borracis veneti ana ʒij.
Boleti ceruini ʒj ß.
Satureæ.
Rad. Satyrionis.
Valerianæ ana ʒj.
Stinci marini sine cauda.
Aronis.
Cardamomi ana ʒß.

Misce & redige in puluerem tenuissimum, quem cum essentiâ ambræ tertia parte distempera, & fac inde cum spiritu pillulas. Dosis ϑ ß. vel ϑj ß. leniter in ore dissolutæ deglutiantur. Cæterum in his & similibus venereis, probè despiciendum est ne violenter, & cęco cupiditatis impetu omnia fiant; nonnunquam nimirum talia tam fortem reddidere naturam, vt & simul anima cum vita expulsa fuerit. Omne nimium naturæ inimicum. 2. Valet ad tarditatem vel imbecillitatem coëundi excitandam, oleum Nucis muschatæ, eius scilicet in Balneo sicco in vmbilicum diligenter & fortiter fricando ingeratur. Est nimirum confortatiuum totius naturæ & medullæ quoque ossium. 3. Stercus perdicis in eiusdem felle dissolutus, glandi illinatur, mirum in modum auget. 4. Venere existente in Leone fodę

radicem satyrionis, & misce cum oleo Juniperino, eius misturæ gusta aliquot guttulas & senties operationem. 4. Radices Satyrionis conditæ, hisce vsus Ernestus Elector Colonienſis.

VENENATVM.

Theriaca de Mumia.

SOla Mumia [a] est, quæ præsentissimum Remedium adfert, aduersus omnia Venenorum genera.

Primò paretur Tinctura Mumiæ in hunc modum.

Eligatur Cadauer hominis ruffi, [b] integri, [c] recentis sine macula, viginti quatuor annorum, [d] suspensi, vel rotâ contriti, vel hastati, per diem & noctem tempore sereno collectum.

Hanc Mumiam, [e] à duobus Luminaribus semel illuminatam ac constellatam, [f] frustulatim vel assulatim conscinde, & asperge puluere Myrrhæ, & tantillo saltem Aloës (alioquin nimium amarescit) posteaimbibe macerando aliquot dies in Spiritu vini, suspendatur parum [h] ac iterum imbibatur, [i] tandem in aëre frustra suspensa siccescant, tunc assimilatur carni fumo durata sine fœtore: Et postea Spiritu vini secundum artem, vel Spiritu Sambucino Tinctura rubicundissima extrahatur [k].

Potest [l] etiam oleum oliuarum seorsim cum

con-

concisa Mumia sicca (nam humiditas [m] *intolerabilem illum fœtorem in digestione causatur) macerari per mensem, sic tingetur, de hoc tincto oleo oliuarum, postea ad libitum Tincturæ Mumiæ potest addi, antequam cum Theriacæ misceatur.*

℞ *ergo Tincturæ seu Extracti Mumiæ per Spiritum vini, à qua tamen Spiritus denuo abstractus sit* ℔ß.

Theriacæ Andromachi ℥ iiij.
Olei oliuarum Mumiati ℥ ij.
Salis Perlarum & Corallorum ana ℥ ij.
Terræ sigillatæ ℥ ij.
Moschi ℥ j.

Misce & digere circulando per mensem.

Vires, Vsus & Dosis.

Plurimi morbi hâc Theriacâ de Mumia perfectè sanantur.

1. *In Peste tanta eius vis est, vt si ante infectionem fuerit administrata, nil prorsus incommodaturum sit venenum, & qui horis matutinis scrupulo vno vtetur, eodem die non inficietur.*

Infectus vtatur drachma semis vel drachma vna, in aqua Cardui benedicti, vel cum Theriacâ [n].

2. *In Apostematibus, Carbunculo, Anthrace, Pleuresi* ℥ j. *administratur. Proinde exactis sex horis alteram* ℥ *adhibe, & qui illam horam attingit, vt secundam potiunculam accipiat, de salute certus est.*

3. *Contra quauis Venena. Dosis à* ℥ ß *ad vnam vel duas in summâ necessitate: Si quis Venenum hausit, offertur dicta Dosis in vncia vna, vel duobus olei* P *amygdalarum, vt patiens vomat, in lecto medicinæ operatio expectetur.*

Hac ratione pellitur, quicquid est Bestialium seu Mineralium Venenorum.

a Per Mumiam hoc loco intelligit autor non illud liquamen in sepulturis Ægyptiorum inuentum, in quibus cadauera humana aromatis condita, multos per annos seruata fuerint: sed secundum Paracelsum est caro hominis violenta morte peremptι & aliquandiu in aëre afferuatι, eius extractionem sed mysticam docet Paracelsus c. 10. l. 3. de vita longa. Aliàs vocatur Paracelso Mumia paribuli. Cæterum quæ autor hîc, specifica & alexipharmaca enchiremata posuit, sunt talia, qualia aliàs non habentur: ideóque merito magnifacienda. Sique aliàs vulgaria circumferuntur, illa nullo modo cum his comparanda sunt.

b Quia in illis sanguis sincerior est & lenior, illáque præstantior. NB. Ruffi homines omnes Mercuriales sunt, & tendunt vel ad bonum vel ad malum.

c Non

c Non mutilati.

d Vel circiter.

e Hoc est, carnem musculosam, femoris, pectoris, brachiorum & aliarum partium.

f Sole & Luna.

g Scilicet ab impressione Luminarium.

h Per dies 6. vel 10. in Sole.

i Cum eodem Spiritu vini, qui fit ex floribus sambuci, prius fermentatis, postea more aliorum spirituum destillatis.

k Digerendo.

l Alij mumiam assulatim seu frustulatim, sed leniter incisam cum myrrha & aloë epatica saltem seorsim, non coacetuatim sine spiritu vini, vel cum floribus sulphuris ex croco, myrrha & aloë sublimatis, condiunt, & ita relinquunt per mensem in loco satis commodo, vt paulatim tantum exsiccetur; deinde cum oleo oliuarum recenti per mensem alium putrefaciunt, exprimunt, & ex oleo cum superfuso spiritu vini vel sambuci, tincturam extrahunt, quam destillatione spiritus adiecti ad consistentiam redigunt.

m Sic nimirum vulgariter fit à nonnullis, qui recentem mumiam cum oleo oliuarū in loco moderatè calido putrefaciunt, sed cum tanto fœtore, vt nihil supra. Tunc autē causatur illa humiditas recenter adhuc admixta, quæ putrefactionem parit. Ea autem per exsiccationem ablata, etiamsi in oleo postea putrefiat, nihil tamen fœtoris excitatur, circulando Hyeme in Balneo, æstate in sole.

n Aut aqua Theriacali vel Vlmariæ.

o Malignâ.

p Vel si quis eo fastidiat, datur in alia aqua appropriata.

II. ARCANVM THEOPHRASTI AD QVÆVIS VENENI GENERA præstantissimum, cuiusmodi sunt Mercurius sublimatus, Arsenicum, Napellus, Puluis adamantis, [a] Virus Aranearum & Bufonum, Thora, Cerebrum Fellis, [b] Menstrua.

℔ *Recentem Ciconiæ sanguinem,* [c] *quantum in suo corpore continet, destilletur per Balneum Mariæ, in vitrea Cucurbita noua: aquam quæ promanat serua diligenter, & sanguinem coagulatum loco paululum calidiori exsicca, & contere in puluerem.*

Ventriculum [d] *similiter exsiccari conuenit, ac crucibulo impositum comburi tantisper, donec in cineres vertatur, è quibus cum proprio sanguinis liquore extrahendum est Sal, id quod diligenter custodiendum, & sanguini pulueri-*

sato coniungendum est.

Hisce in vitro satis capaci impositis addi debent:

Succini [e] *albi electissimi ℥j.*
Corallorum rubeorum &
Baccarum Vuæ versæ [f] *(nigrarum & bene maturarum) exsiccatarum & pulue-*

pulueriſatarum
Eſſentiæ Mumiæ [g]
Radicis Anthoræ ana ℥ß.
Lapidis Bezoardici [h] ʒ iij.
Theriacæ optimæ ℥ j. & ß.

Hæc cum oleo (quod è nucleis Pini per validam expreſſionem conficitur) incorporanda & commiſcenda ſunt omnia ſimul, ac deinceps tantum olei ſuperaddendum, vt trium digitorum vel quatuor latitudine id ipſum emineat: Deinde orificio vaſis diligenter obſtructo inſolentur, quò enim vetuſtior compoſitio hæc euaſerit, eò melior & fortior.

Efficaciſſimum eſt medicamentum contra omnia Metallica, Animalia, & Vegetabilia Venena.

Vſus & Doſis.

Vſus iſtius eſt, vt in omni Veneno corporali [i] eiuſdem detur ℥ß cum hauſtu aquæ, vini, vel quod melius eſt, lactis tepidè: nam decima ſexta pars horæ non tranſitura eſt, quin patiens Veneni ſumpti ſubſtantiam à ſe eiiciet, [k] ac liber euaſurus eſt, qui deinde confortantibus refici ac auxiliari poteſt. Optimè hoc fit, ſi in recenti lacte [l] Corallorum rubeorum [m] pulverem quotidie ſemel ſumpſerit prius calefacto.

Hoc arcano aliqui magnates [n] intoxicati reſtituti ſunt priſtinæ ſanitati, quũ prius Eſſentiis

Monocerotis & aquis Theriacalibus ac huiusmodi innumeris mediis frustra vsi essent.

a An puluis Adamantis venenum sit, Vide Boëtij tract. de gemmis cap. 2. lib. 2.

b Venenum est cùm feles pruriunt in venere.

c Vnius vel plurium iuuenum vel adultarum.

d Ciconiæ.

e Orientalis.

f Einbeer.

g Antea per spiritum vini factæ.

h Veri vel mineralis.

i Hoc est externè assumto.

k Vel vomitu, vel secessu, vel sudore.

l Prius calefacto.

m ʒß. vel quod melius, magisterij ϑß.

n Imprimis illustris Comes Ludowicus de Nassaw, Principis Vraniæ Wilhelmi frater cum veneno intoxicatus esset, ab Albani Ducis militibus, nec vllis remediis, (pura puluere serpentum & aliis) adiutus fuisset. Factum est id Bergis Hannouiæ.

Viperæ apud Hieroglyphicos non sine causa Salutis Symbolum innuebat.

III. SERPENTVM [a] PRÆCIPUÈ viperarum alcohol contra omnia Venena Remedium est tam θεραπευτικὸν quàm προφυλακτικὸν.

Post excoriationem intestina, caput & cauda auferantur (pinguedo ab intestinis separata seorsim pro singulari Ophthalmico asseruetur) reliqua

reliqua caro elota, [b] cum corde & iecore post lentam exsiccationem, siue per se, siue in B. M.[c] in Alcohol redigitur, ac in vsu medico intus præsumpta,[d] Venenum ad cutim propellit, tanquam Theamedes Lapis, qui ferrum longè à se expellit. Quod si quis huic testimonio & experimento consentire noluerit, non damnet veritatem, nisi prius quod testatur, aut contrarium assecutus sit. Hoc medicamento magnâ pecuniâ à quibusdam empto, cum fiducia vti licet, nec quisquam medicorum eius vsu famam vnquam periclitabitur.

Dosis à ʒß ad ʒj. in hausto vini Maluatici, vel iusculo vini generosi.

Efficacia huius medicamenti non pariet illis admirationem, qui sciunt, plerunq; in Natura apud summum[e] Venenum, latere etiam Medicinam: Et quia mala maiori bono copulata naturâ consistunt, ideò multi populi carne Viperinâ vescuntur, longitudinem vitæ præ se ferentes, idq; nullo præeunte horrore, nullóve subsequente periculo. Non ergo sine causa Baldus Angelus in suo libello de admirabili Viperarum Natura in sequentia verba erumpit: Illud vnum venit mihi in mentem vehementer admirandum, Serpentis astu in orbem Terrarum mortem intrasse: Illud etiam mirum ex Viperæ serpentis nece, & eius carne ab omnibus grauioribus mor-

Triticum non habetur sine Lolio, nec mel absq; aculeo reperitur.

bis atq; venenis curari & in pristinum restituti Sed continuato Viperinæ carnis esu, ab omnibus morbis præseruari, hoc certè totum omnem admirationem superat & excedit.

Tantum benevole Lector in præsentia sufficiat egisse tam de quibusdam morbis Elementaribus, Materialibus, Internis, qui Naturaliter videlicet ex Ente Naturæ generantur, & ab Obstructione & Tartaro, ortus sui principia ducunt, quàm de nonnullis ex Ente Veneni ortis, quomodo videlicet illi à Natura debitis & assignatis medicinis confortata curentur.

Entia morborum secundū Paracelsum sunt quinque. Diuidit enim morbos in Naturales, qui quatuor Entibus comprehenduntur, Naturali, sciucet, Astrali, Venenali, ac Spirituali, & in Flagellum videlicet Quintum.

De morbis Astralibus, Spiritualibus, Imaginariis, Votalibus, Incantamentis, ex Ente Astrorum seu Spiritus prouenientibus, Paracelsus peculiares conscripsit libros, ad quos cupidum remitto lectorem: Vt enim morbi à depravato cibo & potu, ab Animalibus, Vegetabilibus & Terræ fructibus orti, cum Arcanis herbarum & radicum sanantur, sicuti à Mineralibus & metallis cum horum etiam Arcanis sanantur, siquidem vegetabilium Arcana respuunt: Eodem planè modo, maxima pars morborum venientium ab Influentiâ cœlesti, & ab Astrali Impressione Firmamenti Maioris mundi, non cum promiscuis Remediis curari vult, vtpote per Arcana herbarum, mineralium, metallorum, sed per Influentiam Astronomicam

curatis

curatio instituatur cum iis saltem, quæ Analogiam ad maiorem & minorem mundum habent, in quibus est vera Magnetica vis Firmamenti & Impressio Cælestis resistendi morbis è Firmamento maioris & minoris mundi, sicuti apparet in Persicaria, Solidagine maiore, Dracunculo, Symphyto maiore &c.

Hæ Syderales & Firmamẽtales Infectiones ab Adepto medico cognoscũtur. & curãtur Firmamẽtaliter: medicina enim Adepta est Ars, quæ cognitionẽ dat Firmamentales Infectiones cognoscendi & expellendi.

Si Supernaturaliter per incantationem vel Magicam Ascendentium Impressionem morbus vel dolor illatus, ibi priorum trium sanandi conatus irritus, sed secundum Paracelsum Magicè & Supernaturaliter procedendum, ac malum eò, quò illatum, modo vicissim repellendum: Alioquin in dictis Simplicibus est attractiuum Influentiale, ac omnia ex ordinatione Diuinâ Magicè, Astronomicè, Magneticè curant, quia medicina est in ipsis & in Homine Magnes: Vt enim Sol & Astra habent potentiam attrahendi hamiditatem ab inferioribus: Ita Homo (suâ insitâ magneticâ vi attractiuâ instar Magnetis Ferri spiritum nutrimenti loco trahentis) ac Inferiora habent eandem attrahendi à Superioribus, vt videmus tempore Pestis, & hæ attractiones sunt Naturales, non Veneficia, Incantationes aut Superstitiones. Morborum ergo origo ex suo principio petenda, & tunc curatio instituenda. Insuper variæ sunt morborum Naturæ & proprietates, vt Phædro diligen-

Magnes Hominis Cura Magica, in qua est cœlestis impressio post herba contactum herba donec putrefacta sit, attrahit medicinã in vlcus, sicque illud sanat.

tissimè annotauit, dum ait: Quidam morbi Remedia cùm Extrinsecus, tum intrinsecus adhibita patiuntur. Quidam extrinsecus morbi, & vlcera Intrinseca, Remedia non ferunt: Sunt etiam quidam Intrinseci morbi, qui nulla omnino nec Extrinseca, nec Intrinseca applicata Remedia patiuntur: Sunt porro quidam morbi & Intrinseci & Extrinseci, qui Verbis tantum, in quibus secundum artem Influentia impressa est, quidam qui herbis constellatis, quidam qui nec Remediis, nec Herbis constellatis nec Verbis adhibitis vt vsis curari volunt, vt quidam vulnus vel vlcus Diapensiâ vel Alchimilla curare potuit, cultro iuxta ipsius situs terræ infixo, cauendo tamen ne cultro Radix pungatur, aliàs patiens foret incurabilis: Ita refert quandam vetulam solâ Alchimilla vlceri cancroso adhibitâ varia Carcinomata curasse: Sic multa vlcera desperata per curam Characteristicam cum virtute Firmamentali perfectè curata esse. Nemini hæc videbuntur mira, qui legerit apud Agrippam in constellatis vocabulis, characteribus, lapidibus, & similibus maximas latere Influentias seu virtutes in actu quæ sint miraculi loco: Similiter idem Cornelius asserit esse dictiones, quæ pronunciatæ statim exhibeant obedientes creaturas visibiles & inuisibiles, tam de nostro hoc mundo, quam de aqueo, aereo, subterraneo

terraneo & olympico. Sed hæc magnalia Primis & Antiquis parentibus notissima hoc loco obiter innuisse sufficiat.

a Serpentum seu viperarum antidotus, recens in vium medicum venit, quâ hactenus à paucis annis nihil communius fuit, nō tam apud Magnates, quam etiam apud alios & inferiotis sortis homines. Viperarum Sal olim in vsu magno fuit apud Galenum, ac ex viperis magna illa confectio Theriaca, tum vires, tum nomen suum prius cepit. Colligendæ autem sunt ineunte vere priusquam intra sese oua concipiant, tum temporis nimirum non tam succulentæ sunt, & præterea videntur carere Balsamo vberiore seu præstantiore. Circa diē Gregorij, sed non ante horam nonam egrediuntur. Captura non est periculosa, modo prehensor non sit meticulosus, nec etiam nisi statim post caput apprehensionem moliatur. Solent nimirum mordere imprimis viperæ, à quarum morsu tamen tutus esse potest, qui vel puluere prophylactico se muniuerit antea, vel statim post morsum eundem puluerem pro therapeutico assumpserit. Præparatio pulueris admodum facilis est, nec eget aliquo artificio, saltē excoriatio rectè fiat, quā facilè præstamus, si funiculo ex collo serpentes ad clauum appendantur, ac cute cultro acuto in collo circum circa leui fissura q. aperta instar anguillarum excorientur, postea intestina, caput & cauda auferātur; sunt tamē vsibus asseruanda. Nam intestina exsiccata & in puluerem trita, omnis generis affectibus epidemicis maiorum & minorum animalū, imprimis ytrò ouium, & equorū medentur, si istius pul-

ueris aliquot grana cum sale ingerantur. Caput vtile præbet periaptō in febribus intermittentibus: Cauda exsiccata dolorē dentium tangendo tollit: Pinguedo si cū adipe cothurnicis & Thymali piscis misceatur, non tantum ophthalmiam, sed vngues & alia vitia oculorum tollit, visumque mirificè acuit. Tota vero caro reliqua elota, cum spina leniter exsiccatur, vel per se vel etiam in clibano, post exemptum panem, pulueriſaturque. Huic adiicimus corda, linguas & epata ad maiorem facultatem virium. Alioquin seorsim hæc asseruamus, pro confectione pulueris prophylactici, contra omnis generis Venena etiam ad aliquot annos. Dosis verò huius est minima à gr. 4. ad 6. & ℈ß. vel gr. 15. Illius verò possunt ℈j. vel ℈iij. ad summū exhiberi. Nec vero huius vsus est tātū in Venenis assumptis propellendis seu eneruādis (Venena nimirū quęlibet sine sensibili euacuatione eorundē, statim ab assumpto alexipharmaco miteſcū, nec quicquā incōmodi amplius pariunt) verū etiā in aliis morbis singulariter eū prodesse, experientia testatur. 1. In Morbo Vngarico seu febre causode, cum vehiculis cōuenientibus datur ad sudorem proliciendum, quo ritè recteq; cōmoto facile morbus cedit. 2. In pleuritide, præsertim maligna, nihil præsentius, si eius dosis in aqua scabiosæ tempestiuè datur, ac sudor inde prouocetur. 3. In Tabe seu phthisi, ab acribus fluxionib. capitis ad pulmones delapsis, egregiè valet, si eius ʒj. cum salis mensalis ʒj. misceatur. Sal verò prius in ligno aluto tornato & excauato ac deinceps simili cooperculo occluso, in igne calcinetur, donec lignum absumptum fuerit; cum pulueriſato tandem alcohol serpentum

tum miscendum est, & ad quemlibet cibum assumendum. 4. In hydrope similiter eius vsus aliquoties repetitus laudatissimus est. Cætera, quæ communiter de hoc puluere dicuntur, in medio relinquo. Hæc quæ addidi scio esse toties experimento tum meo tum aliorum comprobata. Vide praxin chymiatricam editionis Lipsiensis pag. 78. 89. 196.

b Cum Vino.

c Ægrè exsiccatur in Balneo Mariæ ob fœtorem.

d Jusculo vini generosi, vel alio liquore conuenienti, sudore plerumque subsequente.

e Lege suum.

EXTERNA.

VVLNERARIVM, [a] VLCEROSVM, PVSTVLOSVM, MVNDIficans, Mitigans, Consolidans.

BALSAMVM VVLNERARIVM efficacissimum.

Quo omnia vulnera & punctiones membrorum, iuncturarum, neruorum, ictus etiam telo seu globo tormentario facti, tutò sine vllo superueniente symptomate curari possunt.

℞ *Florum Hypericonis* ℔ j.

Colligantur flores cum solis ortu Balsamitico tempore, in exaltatione[a] *videlicet circa festum Iohannis ante nouilunium.*

Florum Cheyri, Verbasci, Chelidoniæ[c].
Centaur. minoris, Aristolochiæ
Prunellæ, Chamomillæ
Consolidæ mediæ vel maioris ana ℥ j. *& ß.*

Foliorum Ros. rub. ℥ j. ß[d].
Mumiæ Transmarinæ
Mirrhæ
Thuris ana ℥ j. *&* ß[e].
Masticis ℥ j.
Storacis liquidæ ℥ ij[f].

Incisis incidendis, & tritis terendis, ponantur in vase, & affundantur mensuræ duæ [g] *boni Spiritus vini, stent in digestione omnia retrò fornacem vel ad Solem: postea effundatur Spiritus vini tinctus, & fæces prælo exprimantur: Tandem addatur huic Spiritui tincto (nisi velis maioris efficaciæ ergo reiterare macerationem*[h] *florum) olei oliuarum recentis, quod supra ramenta pinguia abietina per octo dies in digestione stetit, libras quinq; Terebinthinæ claræ nostratis*[i]*, & Resinæ Laricæ lotæ in aqua Hypericonis* ℔ j *&* ß. *Iterum per quatuordecim dies omnia digerantur: Vltimò abstrahatur*

tur Spiritus vini in Balneo Mariæ, tunc Balsamum manebit in fundo Rubeum instar sanguinis.

Hyeme prædictarum herbarum semina parabilia trita Balsamo initiciantur, & ponantur in digestione, & longè potentius operabitur.

Vires & Vsus.

1. *Contra omnis generis vulnera plumaceolum vel flocci molles, qui circa semen Cardui benedicti, vel in Populo arbore crescunt, tepide intingantur, & vulneri prius vino eloto indantur, superposito Emplastro stictico sequenti tamdiu, quoad nec venæ, arteriæve, nec nerui & vincula media, aut alia id genus appareant.*

2. *In omnibus Tumoribus, Inflammationibus, contractis & contusis membris, rupturis ossium.*

3. *Contra morsus canum, non neglectis aliis Remediis [k], si morsus sint venenati.*

Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum.

a Tres sunt genuini & artificiales modi, quibus omnium vulnerum consolidatio rectè ritéque perficitur. Primus est Balsamorum. Secundus emplastrorum stictricorum. Tertius potionum vulnerariorum. De illis quidem præcipit autor noster, & quidem bene. De potionibus verò vulnerariis que-

dam addemus. Balsama vulneraria habentur hinc inde multa: obseruandum tamen est, ea balsama, quæ destillatione proliciuntur, minus apta esse propter nimiam penetrationem & empyreuma, quod plerumque destillatione contrahunt. Quod si verò hoc idem balsamum Hypericonis conficiendum esset, hic processus institui posset.

BALSAMVS HYPERICONIS.

℞ Flores prædictos omnes aridos seu exsiccatos, cum radicibus consolidæ maioris & aristolochiæ rotundæ. Postea adde reliquas species, & coque in vino bono, donec intense illud rubescat: Exprime, & vinum tandem cum oleo oliuarum & Terebinthinâ ad consumptionem coque: oleum per laciniam traiice & serua. Est penè æqualium virtũ, nisi quod prius propter ingredientium viriditatem aliquid præualeat. Vsu deprehensum est oleum cinnamomi fœtidum, ceu supra dixi, insigne balsamũ vulnerarium esse, vbi non eius destillatio, sed insita crassities & proprietas hanc facultatem consolidandi obtinet. Commendatur aliàs vnicè oleum nucum iuglandium expressum, & postea decoctione ad liquamen redactum. Balsamum etiam Vulnerarium fit egregium ex cera, galbano & Myrrha ana, simul cum laterum fragmentis sesquialtera vel dupla proportione destillatis. Oleum autem ceræ per se est Balsamus Vulnerarius excellens præsenter sanans vulnera. Nota quæ de illis omnibus sunt apud Felicem Wurtzium.

Oleũ cinnamomi fœtidum.

Oleũ Nucum iuglandium.

b Scilicet Lunæ. Exaltatio autem Lunæ est in signo Cancri.

c Recentium,

d Potius

d Potius ℥ij.ß.
e Vel ℥ ij.
f Lege ℥ iij.
g Hoc est, ℔ viij.
h Cum nouo spiritu vini.
i Germanicæ.
k Hoc est, internis præsertim puluere serpentum vel alio alexipharmaco supra proposito ad venenata.

EMPLASTRVM STICTICVM [a].

In cuiusq; salutaris Emplastri stictici compositione, secundum Paracelsum, quatuor diuersorum generũ ingredientia considerãda veniunt.

1. *Sanatio, quæ fit ratione Ceræ & Colophoniæ.*

2. *Accidentia, quæ tolluntur & impediuntur beneficio gummatum scilicet Opopon. Galb. Sagap. Bdell. Ammon. Elemi.*

3. *Putredo (quodlibet enim vulnus etiam sine accidenti putredini est obnoxium, generat vermes & carnis malæ excrescentiam) quæ tollitur & præcauetur ope magnorum consolidatiuorum, Mastiche scilicet, Myrrha & similibus.*

4. *Vt præseruet à mucore, scabie, aridura, contractura, synouia, & similibus accidentibus, quod fit per mineralia, scilicet Lithargyrum, Minium, Antimonium, Cerussam, Marcasitam, Calaminarem, & similia.*

Vulnerum vlcerúmque telo inflictorum ſticticum Emplaſtrum præſtantiſſimum.

1. ℞ *Minij*[b]
Calaminaris ana ℔ß.
Lithargyrij auri & argenti ana ℥ iij.
Olei Lini
Oliuarum ana ℔ & ß.
Laurini ℔ *dimidiam.*
Ceræ
Colophoniæ ana ℔ *j.*
Vernicis
Terebinth. ana ℔ß.

2. *Opopanacis*
Galbani
Serapini
Ammoniaci
Bdellij[c] *ana* ℥ iij.
Carabe citrini[d]
Olibani
Mirrhæ Alexandrinæ
Aloës epat.
Vtriuſq; Ariſtolochiæ[e] *longæ & rotundæ*
ana ℥ *j.*
Mumiæ Tranſmarinæ
Magnetis
Hæmatit. ana ℥ *j* ß.
Coralliorum alborum & rubeorum

Matris

Matris Perlarum
Sanguinis Draconis
Terræ medicatæ Strigensis ℔.
Vitrioli albi ana ℥j.
Florum ℔ Antimonij ℥ ij.
Croci Martis tantundem.
Camphoræ ℥j.

Modum parandi talem seruaui:

1. Gummata quinq; ² in aceto macerata & cocta exprimantur per linteum crassum bis repetendo coctu ram. (Dosis gummatum potest augeri propter faces ab expressione remanentes & abiiciendas) postea super lentum calorem in munda sartagine ¹ vsq; ad consistentiam mediocrem inspissentur.

2. Oleum lini & oliuarum imponatur alteri sartagini & addatur Litargyrium Auri & Argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, postea addatur Calaminaris, & paulo post Minium, omnia illa agitando ferè per duas horas coquantur simul ad sufficientiam, cuius Proba est, si supra vnguem gutta concrescat & condensetur, nec amplius diffluat.

3. Tandem etiam addatur circa finem Vernix, oleum Laurinum, Cera, Colophonia: omnibus bene inuicem mistis & liquefactis, & ab igne sepositis, postea da operam, vt sartago cum gummatibus paulatim calefiat, & successiuè af-

funde liquorem è secunda sartagine gummatibus diligentissima agitatione incorporando, supra lentissimum calorem, caue ne bulliat, alioquin gummata in grumos coëunt, & oleo difficulter miscentur) postea agitando addantur pulueres, & diligenter per horam omnia agitentur: Vltimò Camphora resoluta in oleo Iuniperino[k] addatur: si fortè nimis durum esset, addatur adhuc aliquid Ceræ & Colophoniæ.

Probaiustæ decoctionis hæc est: Bacillo intincto guttulas aliquot in aquam stillare sinito, si digitis adhæserit materia mollis, coquatur diutius, donec durescat. Tum demum ab igne deponitur, & in magnum peluim aqua plenam effundatur, ac manibus (oleo Camomælino. Rosarum, Iuniperino, Lumbricorum, Hypericonis ana q. v. mixto) perunctis pinsere, ac instar malagmatis subigere conuenit, horis tribus vel quatuor: seruetur ad vsum effformatis inde prius magdaleonibus alutæ[l] includendis.

Vires huius Emplastri sunt innumeræ: sub Lunari globo non reperitur efficacius.

1. *Contra inueterata vlcera, nec non recentia vulnera & ictus vbicunq; sunt in corpore, etiam in capite.*

2. *Siccat & mundificat vulnera, carnem bonam*

bonam producit, consolidat, ac sanat vnâ septimanâ efficacius, quàm aliud mense integro.

3. *Putrescere non sinit bonum, insuper corruptionem, malaq; carnis excrescentiam impedit.*

4. *Neruis truncatis aut contusis optimum est Remedium.*

5. *Ferrum, lignum, plumbum, & alia quaq; de vulneribus extrahit, superpositum eis tãtum.*

6. *Venenosorum animalium curat morsus* [m] *ictusq;: attrahit enim Venenum.*

7. *Maturescere facit Apostemata* [n] *cuncta superpositione sola.*

8. *Contra Cancrum, Fistulam, Scrophulas, Ignem Persicum est remedium excellens.*

8. *Mitigat omnes dolores, cuiuscunq; vulneris aut ictus.*

10. *Contra Rupturam.*

11. *Vbi caput inflatum est, radantur capilli, & imponatur emplastrum.*

12. *Dolores Dorsi impositione tollit.*

13. *Ficus cutis extra & intra sanat imponendo.*

Vires suas seruat integras annos quinquaginta, quo tempore aquè efficax est ac recens compositum [o].

a Est & aliud, cuius toties Paracelsus mentionem facit in sua chirurgia, idq; Barbaro vocabulo oppo-

deldoch vocat, sed eius descriptionem genuinam nunquam posuit. Compositionem nimirum habet Felix Wurtzius in sua chirurgia capite 2. quartæ partis. Anshelmus Boëtius de Bood ex Wurtzio transtulit, suppresso tamen autoris nomine, in libellum suum de Gemmis cap. 233. lib. 2. p. 226.

ALIA DESCRIPTIO OPPODELDOCH *Paracelsi.*

Est & alia descriptio emplastri oppodeldoch magni, à Paracelso in vsu habiti. Eius formula est hæc.

℞ Galbani.
Oppopanacis ana ℥ iij.
Ammoniaci.
Bdellij ana ℥ j.

Macerentur per dies octo vel plures in acetó destillato, cola & tandem inspissa leniter ad mellis consistentiam, deinde

℞ Lythargiri tenuissimè pulverisati ℔ ß.
In olei communis ℔ j ß.

Coque lento igne, & continuè move cum spatulâ, donec spadiceum colorem contrahat, adde

Ceræ ℔ j.

Qua liquefacta, immisce etiam superiora gummata, & paulò post

Olei Laurini ℥ iij.

Move diligentissimè, donec nimirum omnia exactissimè fuerint mixta. Remove ab igne, & extremo adde hos pulveres tenuissimè tritos.

℞ Croci Martis.
Mumiæ transmarinæ.
Magnetis præparati.

Magisterij

Magisterij corallorum alborum.
Rubrorum ana ℥ß.
Lapidis calaminaris præparati.
Myrrhæ rubeæ.
Thuris masculi.
Mastichis
Rad. Aristolochiæ rotundæ ana ℥ ij.

Hos pulueres infunde in liquefactum emplastrum, non confertim, sed pedetentim, & prouide diligenter, vt omnia perfectissimè coëant. Postremò omnium

℞ Pulu. succini ℥ j.
Olei laurini ℥ j.
Terebinthinæ ℥ß.

Misce & liquefac seorsim, solue in eodem
Camphoræ ℥ j.
Et tandem, Croci orientalis pulu. ℥ß.

Hanc solutionem seorsim factam, cum emplastro calido misce, idque fac prudenter vt nimirum omnia per minima quasi coniungantur. Exinde fac magdaleones, malaxando nimirum cum oleo hypericonis & serua. Hoc emplastrum curat omnia vulnera, punctim & cæsim inflicta, sine omni pure. Excrescentiam carnis impedit, eius tantum, quantum opus est producendo. Vlcera antiqua prius mundificata similiter cum hoc emplastro curantur. Quod si vero illud fortius & ad sananda quæuis æstiomata & corrodentia vlcera: ℞ Croci metallorum, de quo supra ab initio, Vitrioli ad rubedinem calcinati, Mercurij per se præcipitati ana q. v. misce pulueriſando. Huius pulueris ℥ß. misce ad singulas ℥ß. emplastri, liquefacti prius in sartagine, ac postea pulueres tritos immisce, superaddendo

aliquid olei Terebinthinæ. Hoc emplastrum est præstantissimum, omnibus Vsibus seruiens, de quibus autor monet.

b Non natiui, sed factitij.

c Elemi.

d Hoc est, succini.

e Scilicet Radicis.

f Sigillatæ.

g Siue rubrorum siue alborum.

h Lege sex.

i Leni igne.

k Destillato vel expresso.

l Vel vesicæ suillæ.

m Specificum ad morsum canis rabidi est, eius qui momordit epar Vulneri impositum. Item si dente, quo vulnus inflictum, Vulnus laceres. Item cuticula canis rabidi imposita.

n In idem verò opopanax, quod in aceto dissolutum additur, cum fructu etiam apponitur buboni pestilenti.

Potiones vulnerariæ an vtiles.

o De potionibus Vulnerariis magna est concertatio apud chirurgos: de iis optimè præcepit Felix Wurtzius in chirurgiâ sua cap. 5. part. 4. cuius boni viri considerationes & admonitiones, cum compositionibus earundem potionum vulnerariarum bene sibi commendatas habeant auditores. Quod si verò ex iis etiam simplicibus tales potiones præparandæ sunt, meo consilio praxis optimè institueretur, si arcana ipsorum Philosophicè parata tandem miscerentur, & vsui accommodarentur, dosibus admodum exiguis. Hæc nimirum maximè penetratiua sunt, & vna vel altera dosis tantum præstat, quantum aliæ plures decoctorum vulnerariorum,

rum. Imprimis autem arcanum Prunellæ est quasi instar omnium. Quod si nimirum eius ʒ j. vel ʒß. aut etiam integra in vino data fuerit, illico vulneris emendationem, bonúmque successum demonstrat, cuius sanè operationi nihil æquale reperitur.

LAPIS MEDICAMENTOSVS [a] EFFICAX.

℞ *Vitrioli viridis* ℔ j.
albi ℔ ß.
Aluminis [b] ℔ j & ß.
Anatron [c].
Salis communis ana ʒ iij.
Salis Tartari.
Salis Absynthij
Artemisiæ
Cichor.
Persicariæ.
Plantaginis ana ʒß.

Ponantur in olla [d] *vitreata, affunde modicum* [e] *aceti Rosacei, coque igne carbonum lento, sæpius agitando: vbi incipit spissescere, adde Cerussæ Venetæ* ℔ ß. *Boli Armeni* ʒ iiij. *Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreuerit, qui postea fracta olla eximendus, & ad suos vsus reseruandus.*

Si gummata, Myrrham videlicet & Thus,

addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, & vis illarum in igne euanescat.

Vires & Vsus.

Virtutes eius ferè sunt innumerabiles.

1. *In partibus corporis exterioribus omnia vlcera*[f] *subitò tollit: lauentur manè & serò & linteolum madidum super imponatur.*

2. *Omnes defluxiones*[g] *tollit, mundificat, & confortat partem affectam.*

3. *Desiccat vulnera & vetera vlcera Aphrodisia,*[h] *si linteum imbutum superimponatur.*

4. *Dentes confirmat, & gingiuas à putredine conseruat.*

5. *Oculorum lachrymas restinguit, rubedinem & oculorum dolores tollit, & caliginem, si pluma madefacta anguli oculorum externi irrorentur.*

Si in Ophthalmia vtimur, potest solui in aqua Rosarum, vel Euphrasiæ vel Verbenæ: Verbena in Iunio & Iulio ante solis ortum colligatur, & cum vino per mensem prius digesta, postea destillentur.

6. *Ignem sacrum tollit, Erysipelas, linteum madidum super impositum, vbi siccum fuerit iterum madefiat, spatio 24. horarum abibit, & si sint foramina, eluantur hac aqua.*

7. *Scabiem*

7. *Scabiem manuum & corporis illa sanabis, si lauetur vesperi.*

8. *Contra Serpigines, sed tunc Aqua non nimium sit diluta, vt potentius agere possit: sic etiam contra Tineam.*[k]

9. *Adhibetur felicissimè ad Cancrũ mammillarum iam apertum: item ad Cancrum oris,*[l] *aut quamcunque affectionem gingiuarum, Noli me tangere, aut alia oris vitia: vlcera gutturis, Scorbutum collutione sanat, expuendo postea, vel penicillo intincto abluantur.*

10. *Mortificat pulcherrimè, & mundificat quamcunque plagam*[m] *antiquam, sine vlla patientis molestia.*

11. *Vbi sunt vesicæ albæ & pustulæ in pedibus,*[n] *eluantur apertæ hac aqua.*

12. *Linteolum hac madidum, apostemati*[o] *impositum, medetur illi.*

13. *Ad omnis generis ambusta, linteolum madidum imponatur.*

14. *Ani ficus vtriusque sexus sanantur, si linteamina madefacta applicentur.*

Vtendi modus.

Vncia vna liquescat in lib. j. aquæ pluuialis[p] *vel fluuiatilis, non fontanæ dissoluta, post filtrationem, & facum abiectionem, aqua clara vtimur.*[q]

a Lapis Medicamentosus, dicitur aliàs lapis salutis, quia multum commodi affert in chirurgia, hoc est, medicina extrinsecus adhibenda. Alij breuius conficiunt ita, qui ne sic quidem suis viribus destituitur.

ALIA DESCRIPTIO BREVIOR *lapidis salutis.*

℞. Vitrioli ℔j.
Nitri ℔ß.
Ceruſſæ.
Aluminis.
Boli armeni ana ℥iiij.
Ammoniaci ℥ij.

Omnia bene pulueriſant, ceruſſam vero & bolum in marmore prius benè terunt, ac aceto communi ad ſupereminentiam duorum digitorum affuſo coquunt leniter in olla ſatis capaci, inter coquendum aliàs facile ebullit, donec redigantur omnia in lapidem durum.

ALIA DESCRIPTIO M. IOHANnis Greiff.

℞. Aluminis ℥iiij.
Vitrioli Vngarici ℥ij.
Vitrioli albi.
Tartari.
Borracis.
Maſtichis.
Thuris.
Salis ammoniaci ana ℥j.
Ceruſſæ ℥vj.
Boli armeni veri ℥iij.

Aluminis.

Aluminis.

Vitrioli vtriusque.

Crasso modo contusa, coquantur in olla vitreatâ capaci cum aceto fortissimo igne lento vsque ad consistentiam seu duritiem lapidis.

b Crudi.

c Fel vitri, Glasegalle, reperitur in fornacibus vitrariorum ad parietes.

d Satis capaci.

e Non vsque adeo.

f Et quæ ad vlcera referri possunt.

g Non capitis, sed vlcerum.

h Venerea.

i Gargarisando cum aqua plantaginis. Nota autem Vitriolo dentes denigrari, qui postea dentisfriciis communibus purgandi.

k Germanis Erbgrindt.

l Oris anginam, linguæque inflammationem.

m Casu, conquassatione aut alia vi externâ factam.

n Eundo attritis.

o Qualicunque.

p Aut alia aqua destillata appropriatâ.

q Huius generis est aqua alia in similibus casibus, quibus lapis salutis destinatur, vsitata & conueniens, cuius compositio est talis.

AQVA MERCVRIALIS.

℔ Mercurij sublimati minutissimè in marmore triti ℥ß.

Cui superfunde aquæ Plantaginis ℔ j ß.

Soluatur in Balneo leniter ebulliendo, separa à fæcibus per filtrum traiiciendo: postea fundę

in patinam ſtanneam mundiſſimam, ac linque per tempus exiguum, denigrabitur patina. Quo facto in aliam patinam ſtanneam ſatis mundam infunda-tur, quoad prior patina à ſua nigredine mundata viciſſim fuerit, deinde eandem aquam alteri ſeu purgatæ patinæ iniice, atque id per vices repete, do-nec nullæ amplius nigreſcant patinæ, ſed remaneãt albæ, quod 10. vel 12. vicibus conſequeris. Serua poſtea ad vſus. Aqua eſt albi coloris: Hac vtere ad ſananda vlcera, præſertim à Lue Venereâ orta, tam in ore, quàm in pene, item ad mortificandum can-crum. Quod ſi fortiorem deſideras, ſex vices infu-ſionum in patinis ſufficient, ita nimirum fortior e-uadet. Vſus eius eſt, ſaltem cum penicillo vlceribus leuiter hinc inde contactis. Valet etiam in generan-da carne.

SAL, BVTYRVM, SACCHA-RVM SEV MEL SATVRNI.

Minium[a] *vel Ceruſſa, Creta non adulterata, aceto vini deſtillato humectetur, miſceatur & exſiccetur. Tritæ materiæ affunde acetum de-ſtillatum, ad ſupereminentiam trium vel qua-tuor*[b] *digitorum, ſtet in calido loco (non in hy-pocauſto, in quo habitent homines, fumus*[c] *e-nim huius aceti infuſi ſupra Saturnum nociuus*[d] *eſt) per duos dies, vel in cineribus in digeſtio-ne quater quotidie agitando, & acetum in colo-rem flauum ac ſaporem dulcem mutabitur (vaſa ſint vitrea, nam terrea*[e] *perfluunt) effunde, &*

reitera

reitera laborem affundendo nouum acetum donec non amplius coloretur & dulceſcat. Abſtrahe autem in Balneo, & manebit in fundo gummi[f]*, cui affundes aquam pluuialem deſtillatam, vt denuò ſoluatur, & faces reſiduæ aceti ad fundum cadant, pergere recentem aquam affundere cineri*[g]*, donec nil amplius extrahat: aquam filtratam euapora*[h]*, habebis Sal, quod in cella humida in oleum reſoluitur. Sal prima vice paratum poteſt parum ſaltem calcinari*[i]*, ne meliores ſpiritus auolent, & in marmore teri: acetum deſtillatum iterum affunditur, vt viciſſim ſoluatur in cineribus calidis per tres vel quatuor dies mouendo ſæpius, clarum filtratum effunditur ac euaporatur facibus abiectis: Si hoc aliquoties reiteretur, Sal erit pulcherrimum & cryſtallinum, quod vltimo in aqua fontana ſoluitur & euaporatur, vel per ſe in cella in oleum liqueſcit.*

Vires & Vſus.

Hoc Saccharum Saturni omnes Mercurios ſublimatos[k] *ac corroſiuos dulces & innoxios*[l] *facit: ideoq; in vlceribus corroſiuis, quæ à Sale proueniunt, præſtans eſt medicamentum: Sicuti etiam in vegetabilibus Saccharum vulgare acrimoniam & amaritudinem rerum temperat ac corrigit: ita Mineralium & Mercurij Arſeni-*

ci tam in magno quàm paruo mundo hoc Saturni Saccharum mitigat ac emendat.

2. *Contra putredinem oris præstantissimum est medicamentum.*

3. *In vlceribus malignis, corrodentibus, cancrosis, & similibus Saturninis, Lupo.*

4. *Contra Impetigines.*

5. *Purgat & mundificat vlcera vetera, apostemata, vulnera, vix dici potest, quam his sit singulare Remedium.*

6. *Paracelsi singulare arcanum, contra omnis generis ambusta, Inflammationes, Tumores, Ignem Persicum, si misceatur cum aqua Plantaginis vel Solani & linteolis madidis tepide applicetur: Ita pannus cæruleus intinctus Igni Persico adhibetur.*

7. *Contra pustulas faciei rubeas.*

8. *Tumores tollit confestim. sicum oleo oliuarum & Chamæmel. aqua Rosarum admixta applicetur.*

9. *In Inflammationibus & rubedine oculorum optimum in aqua Euphrasiæ & Rosarum.*

10. *Cum oleo Terebinthinæ mixtum curat omnia vlcera, vulnera & membra contracta inunctione continuata.*

11. *Contra Cancrum, Fistulas.*

12. *Vsus præstantissimus in vlceribus mammillarum.*

13. *Omnes*

13. *Omnes Tumores, Inflammationes & dolores membrorum illius vsu externo tolluntur.*

14. *In Colica aliquot guttæ olei intra corpus dantur in vino albo.*

15. *In magnis Inflammationibus internis tria grana in aqua Rosarum & Plantaginis offeruntur: Potest etiam affundi Spiritus vini, vt extrahat subtile, & hic essentificatus Spiritus loco Salis potest offerri: Saturnus est Naturæ Frigidæ, ideò omnibus Inflammationibus contrariatur.*

16. *In Quartana, & Lienis affectionibus: item punctura circa vmbilicum.*

17. *Potest misceri Emplastris, Linimentis, vel per se resolui in oleo, vel in aqua appropriata applicari.*

18. *Sua frigiditate hoc Sal Saturni intra corpus sumptum libidinem Veneream reprimit: Qui in cælibatu viuere constituerunt, & illo vti volent, consultius facient, si regionem saltem externam admixto aliquo oleo inungãt.*

Ex hoc Saccharo destillatione artificiosa Spiritus elicitur inflammabilis, [m] *quo multi suo tamen proprio Sale fortificato conati sunt Auri Calcem diligenter beneficio Aquæ Regis præparatam facere potabilem.* [n] *Fides sit penes cuiusque Experientiam.*

a Est Saturnus calcinatus.
b Vel plurium.
c Euaporatio.
d Noxius, præsertim capiti.
e Nisi sint probè cocta.
f Instar mellis.
g Fæcibus.
h Vsque ad cuticulam.
i Calcinatio hæc inutilis est. Facile nimirum hoc sal fluit, exsiccari quidem potest, sed calcinari difficulter.
k Itaque etiam præcipitatos.
l Si tantum superfundatur.

Oleum Saturni & spiritus.

m Spiritus Saturni ardens quomodo fiat, vide Tyrocinium lib. 2. cap. 4. de spiritibus §. vltimo, ac inter destillandum prodit simul oleum rubeum in guttulis rubris, exindéque totum, quod prolicitū est, rubescens videtur. Quod si igitur rectificatur, habebis quatuor diuersa menstrua, spiritum ardentem nempe, qui primo loco prodit, deinde oleum flauum, quod secundo loco, tertium est phlegma; quartum est oleum rubeum, quod in rectificatione in vase manet. Rectificatio autem sic fiat: Omne quod à prima destillatione ex saccharo prodiit per paruam retortam tantum vapore Balnei lento destilletur, ac prodeunt illa omnia, quæ seorsim sunt seruanda.

Spiritus guttatim tantum prodit, sine vllis venulis in collo retortæ apparentibus. Oleum flauescens prodit cum venulis obliquis tantum ceu vinum ardens. Aqua verò seu phlegma cum venulis rectis. Exinde igitur eorum separationes æstimandæ sunt. Cum spiritu & phlegmate est elegans admodum

modum

modum præparatio perlarum. Eæ nimirum in marmore ſtatim tritæ ſoluuntur in eodem phlegmate, poſtea ſolutæ & à fæcibus liberatæ cum pauxillo ſpiritus eiuſdem affuſo iterum præcipitantur in liquorem inſtar ſpermatis, tantæ volatilitatis, vt etiã viſu dignoſcantur in auras abire. Hæc cum ſpiritu vini poſtea extractæ, vel cum eodem ſpiritu vini planè per retortam actæ, cordiale præbet, tantarum virtutum, quantas nulla alia perlarum præparatio alioquin polliceri poteſt. Doſis gutt. j. vel gutt. ij. in aqua cordiali. *Cordiale egregium.*

n Quod de auro potabili per ſpiritum Saturni innuit autor, non ſunt de nihilo. Verumtamen aurum potabile hoc modo non fit. Eſt quidem extra controuerſiam, ſi calx auri, ceu ſupra præcipit autor, in auro potabili facta, cum oleo flaueſcente, quod in rectificatione ſecundo loco prodit, per aliquot dies circuletur, compagem eius in liquorem ſolui, cuius vſus eſt contra Venena non contemnendus. Imo ſæpe viſum eſt ab eiuſdem gutt. iiij. ad viij. in vino exhibitis, etiam eos, qui exiſtimabantur morti proximi refocillatos fuiſſe. Multum autem præſtat in caduco, apoplexia, paralyſi & cæteris morbis capitis. *Aurũ potabile quorundam.*

SPERNIOLÆ [a] COMPOSITVM.

In Martio deſtilletur Sperma Ranarum [b] *per ſe in Balneo triduum ante Nouilunium collectum: ſic enim non fœtet. Habita hac Aqua,*

℥ *Myrrhæ ſelectæ.*

Thuris ana ℥ ij.
Croci triti ℥ ß.
Camphoræ ℥ iij.

Tere[c] *omnia & misce: Hunc puluerem in vitro Aquæ Sperniolæ destillatæ vigesies vel trigesies imbibere conuenit, ita tamen vt semper prius sponte exsiccetur, postea ad vsus suos seruandus est. Intra corpus datur quantitas auellanæ semis*[d] *in aqua plantaginis in Hæmorrhagia interna, vbi omnia sunt trita.*

Vsus & Vires.

1. *Sua frigiditate sanguinem coagulat: nam ad sistendam Hæmorrhagiam internam è naribus & gutture, vbi omnia desperata sunt, tria vel quatuor grana intra corpus in aqua Bursæ Pastoris*[e] *tutò exhibentur.*

2. *Si resoluatur cum aceto & Erysipelati*[f] *seu doloribus Podagricis calidis exterius applicetur, plurimum confert.*

3. *Hæmorrhagiam vulnerum externam impositione sistit*[g].

4. *Si Panaritio per duas imponatur horas, necat illum,*[h] *vel imponatur digitale è corio multoties prius intus madefacto & exsiccato*[i].

5. *Mortificat etiam Cancrum, sed efficacius sola aqua Sperniolæ.*

6. *In profluuio muliebri contumacissimo, duo*

duo vel tria grana intra corpus in Aqua Artemisiæ offerantur.

7. *In aqua Sperniolæ per se destillata, si tantillum aluminis soluatur, doloribus Podagricis linteis madefactis commodè & cum successu applicatur.*

4 Sperniola est Paracelso sperma ranarum, quod ineunte vere hinc inde circa lacus paluſtres & stagna reperitur. Vnde postea beneficio Solis ranæ in viua animalia excoquuntur. Illud autem ad medicinam colligendum est mense Martio & quidem triduo vel quatriduo ante Nouilunium, inque vsus adhibendum. Chirurgi periti eo crudo imbibunt lacinias, eáque vicissim exsiccant, idque sæpius faciunt. Iis vtuntur postea ad inflammationes quaslibet vulnerum tollendas, imo si supra iisdem emplastra extenduntur, mirificè eosdem affectus retinent. In Erysipelate pedum vel manuum, aut alterius membri externi, sæpius recurrente, nihil eo vtilius est, si tantum sicca talis lacinia, cum sperniola cruda præparata loco affecto applicetur, ac membrum inuoluatur. In tibiis seu cruribus Erysipelas facilè cedit, si ex linteis fiant tibialia affabrè facta. Hæc verò septies vel etiam amplius cum eadem sperniola imbibantur, & quasi cum eadem conquassentur, denuóque exsiccentur. Hæc nimirum multos annos durare possunt, modo ne aqua alia extergantur vel mundentur. Ab eorum vsu nec tam facilè redit Erysipelas, nec tam difficulter repellitur, quin statim ab initio applicationis, & dolor & tumor cum rubore faceſſant.

b In plenilunio maximè fætet, at in nouilunio confectum durat ad annos 30.

c Tenuiter.

d Vel gr. iij. vel v.

e Melanthij.

f Applicetur calidè vel tepidè. Erysipelas exulceratur alias de frigido.

g In stupha aliqua.

h Lege illud.

i Imò panaritium saltem in aqua sperniolæ intinctum enecat; sed in eâ immersione tanti cruciatus excitantur in digito, vt nisi patientem manibus fortiter teneas, vix cruciatus ferre possit. Sanguis Talpæ in papyro collectus & digito impositus valde iuuat.

COSMETICVM CONTRA faciei maculas.

℞ Mercurij optimè purificati [a], à quo omnis nigredo diligenter sit ablutione ablata, ℔ß. misce postea in paropside terrea [b] non deuitreata cum Mercurij sublimati puluerisati ana, ponantur omnia in Alembico angusti orificij, superfuso aceto destillato, ad eminentiam 3. vel 4. digitorum, stent per dies tres vel quatuor, aliquoties in die mouendo, tunc album puluerem extrahit, aufer per inclinationem acetum subalbidum [c]: puluerem album sponte ex aceto fundum petentem, per aliquot dierum moram abiecto aceto serua: Reiteretur sæpissime hic labor,

bor, donec illius pulueris albi copiam habeas, quem per se sicca, & ad suos vsus [d] *repone: Non est corrosiuus, ideò nisi velis, ablutione non eget vlla.*

Vsus.

Externè saltem adhibetur illinendo sputo proprio vel aqua Fabarum, contra omnes faciei maculas: item Serpiginem: insuper magnum medicamentum Incarnatiuum [e] *est: In applicatione caue, ne oculos vel dentes attingat* [f].

a Vt supra factum in arcano corallino.

b Vel in Mortario lapideo marmoreo.

c Aliudque acetum affunde.

d Illinendo aqua florum Nympheæ vel oleo amygdalarum dulcium. NB. Cosmeticum hoc pituitosi sine difficultate non vsurpare possunt. Amat nimirum Mercurius humiditates, quibus pituitosi abundant.

e Nam in emplastris præsertim Basilico maioti frequenter in vlceribus Gallicis requiritur. Si cum vnguentis, præsertim verò pomadâ vel cum vnguento populeo debitè misceatur, omnem scabiem manuum, & totius corporis feliciter extinguit.

f Extergit quidem faciei maculas particulares ex Mercuriis sublimato & crudo, inuicem longa tritione permistis, & per acetum destillatum postea extractis, sed pro cosmetico illud venditare nō tam prudentis est. Licet nimirum faciei rugas & pleraque incommoda ipsius aliquandiu tegant, so-

lent tamen mirificè capiti & omnibus eius partibus nocere. Nervorum nimirum principio, hoc est cerebro Mercurius inimicus est: resolvit nimirum & magnorum morborum generationem causatur. Præterea dentes inextinguibili nigredine inficit, gingivas resoluit, putridas & exulceratas facit, & casum dentium sine dolore minatur. Ideóque non frustra in fine admonet, ne in applicatione oculi vel dentes attingantur. Id quod sanè studiosè licet evitetur, tamen sæpius etiam sine tactu corporali (nam per cutem & carnem facile transit Lithargyrum) adfectionem hanc, more suo suscitat. Igitur ab eius vsu abstinendum esse suadeo. Cæterum fuci seu cosmetica reperiuntur infinita alia, quorum præstantissima sunt desiderabilia, à Domicellis magno ære recuperantur. Eorum addam vnum atque alterum.

COSMETICVM EX FELLIBVS *Taurorum.*

℞ Fella Taurorum, exsiccentur placidè in Sole. Postea affunde spiritum vini, & eliciatur Tinctura, quæ aliquantulum rubet, illine faciem cum eadem hâc illâc, & linque per triduum aut quatriduum, ita tamen ne exeant ædibus, aut aëri libero sese exponant. Elapso hoc tempore facies eluatur sæpius aquâ ex floribus fabarum vel Nenupharis vel polyginati, vel ex furfuribus, quanquam etiam ante illinitionem iisdem aquis faciei purgari possit. Sic ad miraculum vsque albedinem gratissimam, & cutem faciei; & colli tenerrimam & amabilem reddit. Hispaniæ Domicellæ vt & Anglicanæ alios fucos adhibent tempore æstivo, alios hyberno.

Hyeme

Hyeme adhibent essentiam fellis Tauri ceu dictum est: æstiuo verò succum vel aquam recenter destillatam ex omphacio, hæc nimirum refrigerat magis & cutem retinet frigidam, imo facit, ne ludore vultus corripiatur. Præterea hanc electionem illæ æstate faciunt, vt studeant voluptati. Sumentes nimirum ab iisdem Domicellis oscula æstiuo tempore, plerumque refrigerationem sentiunt, contra hyemali tempore calorem. Genarum verò rubedo seu roseus color conciliari potest hoc quoque eleganti incarnante.

COSMETICVM EX CANCRIS.

℥ Ex Cancris fluuiatilibus elixis extremos apices carnis in forficibus extremis restitantes, cósque in mediocri numero collectos, exsicca leniter. Postea extrahe cum spiritu vini & tingitur pulcherrimè. Ablato per destillationem hoc menstruo ad quandam mellaginem, hanc serua & cum pauxillo eiusdem, prius genis ad libitum tinctis, postmodum cosmetica alia albificantia superilline.

COSMETICVM EX TALCO.

Alij vehementer expetunt cosmeticum ex Talco, cuius ritè rectéque præparati ℥ j. potest 80. vel 100. coronatis venire. Eius præparatio sequens non videtur à scopo aberratura, modo rectè agantur omnia. Primo fiat spiritus aceti vini Hispanici optimus, si nempe singularum destillationum remanentes medietates colligantur, & exinde acerrimus spiritus eliciatur: id quod omnino necessarium est, aliàs opere vix processuro. ℥ deinde

Talcum venetum elegantem & exquisitum, scinde id cultello in particulas, quantum fieri potest subtilissimas, affunde spiritus aceti acerrimi in concha vitreâ q.p. relinque æstiuo tempore in sole feruentissimo, vel etiam ad fimum digestionis per mensem, & quotidie aliquid de aceti spiritu superadde, donec acetum fiat quasi mucilaginosum seu oleosum, quod signum est perfectæ solutionis. Hanc igitur materiam totam per retortam loricatam igne nudo obseruatis gradibus in excipulum capax destilla, primò prodit acetum, postea oleum album elegans, vtrumque separa. Aceto possunt manus ablui, oleo verò fieri inunctiones vultus. Aiunt, si primo facies fuerit diligenter ab omnibus sordibus purgata, hanc infectionem vnam posse integrum mensem durare sine aliquâ noxâ.

VNGVENTVM SYMPATHETICVM : SEV STELLATVM Paracelsi.

℔ *Adipis Verris aprugni*
Vrsini ana lotones octo[a].

Quo seniora[b] *animalia, eo melior adeps. Vtriusq; animalis adeps prius in vino rubro per dimidiam horam lento igne bulliat, postea effunditur super aquam frigidam & cochleari colligitur pinguedo innatans, quicquid fundum petit, abiiciatur.*

Postea ℔ *Lumbricorum*[c] *ex vino vel aqua lotorum sextarios duos, torrefiant in olla tecta*

in

in fornace pistoris, cauendum tamen nè adurantur, postea terantur in puluerem.

℞. *huius pulueris.*

Cerebri Aprugni siccati [d],
Sandali [e] *rubri odoriferi*
Mumiæ [f]
Hæmatit. ana ℥j.

Demum accipe Vsneæ [g] *è Cranio Hominis violenta morte perempti, abrasæ, Luna crescente, & in bona domo existente, Veneris si fieri possit, non Martis aut Saturni, ad pondus duarum auellanarum* [h] *circiter: Ex omnibus tritis & inuicem mixtis cum adipe* [i] *secundum artem Vnguentum fiat, in vitro clauso, vel pixide diligenter ad suos vsus reseruandum.*

Si fortè lapsu temporis Vnguentum exsiccaretur, dicto adipe vel melle virgineo humectari & emolliri de nouo poterit.

Paretur Vnguentum Sole in Libra [k] *existente.*

Vsus & Vires Vnguenti huius Sympathetici.

Per Veneficia non perficitur hæc cura, vt imperiti fatui opinantur, sed per medicamenti huius vim Magneticam attractiuam à syderibus causatam, quæ mediante aëre vulneri adducitur, & coniungitur, vt spiritualis opera-

tio in effectum deducatur.

Fit inquam propter coniunctionem Astralem & Elementalem: Vt enim Calor Solis concordat cum Terra, ita Persicaria cum morbo: abeunte Sole abit Calor, ita hîc etiam.

Tria ergò sunt, quæ causantur per hoc Vnguentum tàm mirabilem effectum.

1. *Sympathia Naturæ.*

2. *Influentia corporum cælestium suas operationes per Elementa perficiens.*

3. *Balsamum* [m], *quod sanandi virtute præditum cuilibet Homini naturaliter inditum est:*

Hoc vnguento sanantur omnia vulnera, quocúnque telo, ictu, iactu, cuicunque etiam sexui inflicta (ita tamen vt nec nerui, arteriæ, nec vnum è tribus principalioribus membris [n] *læsum sit) modò telum haberi possit, etiam patiens multis milliaribus à nobis absit. Et quia est* [o] *conglutinantis, suppurantis & renouantis Naturæ, non permittit, si debito modo applicetur, vllum noxium symptoma superuenire.*

Obseruationes.

1. *Vngatur telum, quo homo vulneratus est, singulis diebus semel, si necessitas vrgeat, & vulnus sit ingens: alioquin secundo vel tertio die inunxisse sufficit, seruetur in mundo lintee-*

linteolo [p] & loco tepido non nimis calido [q], ne damnum inferatur patienti: Cauendum etiam ne puluis desuper telum cadat, nec ventus afflet in loco frigido, alioquin patiens ad insaniam redigeretur.

2. Antequam telum vngas, considera, an punctim vulnus factum sit, quod si est, vngatur defensorium [r] illud superius [s] (& non inferius) descendendo, [t] alioquin nocumentum adferretur ægrotanti.

3. Si verò non possis cognoscere, quàm profundè vel quomodo defensorium in carnem introiuerit, poteris illud totum perungere, alioquin sufficit locum teli, quo aliquis læsus, inunxisse [u].

4. Non est necesse consuere vulnus, more barbitonsorum, sed saltem linteolo mundo quotidie circumligare, in patientis vrina prius madefacto [uu].

5. Quo die quis inungat telum, abstineat à Venere [x].

6. Ante inunctionem teli, vulnerato etiam sistatur citissimè sanguis.

7. In fracturis & ruptura ossium aliquid pulueris Symphyti maioris [y] poteris addere vnguento, vel de radicibus Hellebori nigri.

Habito telo, quo quis læsus, & cupias scire, vtrum patiens sit moriturus vel superuicturus, sic experiere.

Si illi telo supra carbones calefacto in tantum, quod possis manum desuper tenere, subtilissimum puluerem è Sandalo rubro & Hæmatit. aspersèris, si sudat guttas sanguinis, moritur patiens, sin minus euadet.

Si verò scire volumus, vtrum patiens se rectè gubernet in potu & aliis requisitis,

Hoc cognoscitur, quando in defensorio maculæ sanguinis apparent, sin minus, tum bene se gerit.

Notandum insuper,

1. *Non habitis armis seu telo, nihilominus quamlibet cutis aperturam & læsionem violentam, per quam sanguis egreditur, hoc Vnguento sanari posse, ita vt lignellum salicinetum [aa] in apertura cruenta madefiat, & postquam sanguis adhærens siccatus est (non ad Solis vel Ignis calorem) sed sponte & per se, demum infigatur supradicto Vnguento in pixide asseruato, intus relinquendo.*

2. *Si vulnus fortè magnum & profundum esset, singulis auroris mundificari potest & recenti linteolo ligari, sine omni alio vsu extraneorum oleorum, vnguentorum & similium: tunc sanatur hoc vulnus quocunque modo inflictum per se, & sufficit lignellum semel tantum in apertura seu vulnere cruento prius madefactum, vnguento pixidis infixum manere,*

vsque

vsque ad sanationem plenariam.

3. *Attamen quoties vulnus aliquod nouum sanandum est, requiritur semper recens lignellum.*

4. *Si verò vulnus nollet sanguinem emittere, tamdiu lignello scarificandum, donec sanguis effluat: Sic etiam in dolore dentium sanando, dens dolens tamdiu scarificetur scalpello, donec sanguinem emittat, scalpellum post exsiccationem sanguinis vngatur hoc vnguento, sic confestim sedatur dolor.*

Si equus sit clauo transfixus pede, extrahatur prius clauus & inungatur, & citò curabitur pes equi, sine suppuratione [bb].

Eodem modo possunt omnia animalia carnem & ossa habentia curari [cc].

Summus medicus, cuius Verbo *Medicina ab ipso creata demum est efficax, det ad horum legitimum vsum, suam gratiam & Benedictionem, omnibus ritè & piè vtentibus: ipsi soli Altissimo sint laudes & gratiæ perennes ac perpetuæ,* AMEN.

Exod. 15. sect. 26. Sap. c. 16. sect. 12.

a Scilicet ℥ iv.

b Septennium tamen non excedant.

c Regenwürme. In affectibus neruorum magnum vsum habent.

d In Vesicâ propriâ cum vrinâ eiusdem aliquantulum macerati & postea exsiccati.

e Citrini non rubri.

f Communis scilicet Ægyptiorum, non Paracelsicæ ex patibulo.

g Meliores sunt ex suspensis.

h Hoc est ʒj.

i Aprugni vel vrsi.

k Hoc est in Autumno.

l Si imponatur membro vt calefiat, & postea terra obruatur vt putrefiat, vulnus curatur.

m Sanguinis.

n Corde, cerebro, epate.

o Vnguentum subintellige.

p Vel etiam in aluta capreali.

q Non squallido.

r Telum.

s A cuspide.

t Versus crucem.

u Si cæsim, ab acie aduersus dorsum.

vv Aut aqua aut vino tepido.

x Etiam ille, qui inungit.

y Vel osteocollæ.

z Hoc faciendum est, antequam inunctum sit telum.

aa Vel salignum.

bb Vnguenti Hopliotrici seu armarij aut tromatici, hoc est Vulnerarij, τραῦμα enim vulnus Ionibus est τρῶμα, inde τρωματικὸν Vulnerarium, quod idem est quod κολλητικὸν, hoc est, glutinatorium. Compositionem & vsum peculiari tractatu & quidem thetico περὶ ὁπλιατρείας exagitauit diu Libauius, nuper verò posttremo Tomo arcanorum chymicorum cap. 22. partis prioris Apocalypseos Hermeticæ, idem in hoc vnguentum ab autore nostro propositum inuehitur sophisticè, & pro more suo & instituto

stituto argumentatur admodum scabiosè. Sed sophisticam Libauij tanti non facimus, quanti experientiam, à qua qui virium & potestatum in rebus ipsis existentium effecta depromi manifestè cernimus, vt vt causas inexploratas deploremus, illi tamen & necessitate quadam coacti subscribimus, eiusque potentiam admiramur. Sanari autem vulnera ab ipso Vnguento, non ipsis, sed vel armis, vel quod armorum vicem obtinet, affricato, nemo non vidit, aut intellexit hactenus, nemo non expertus est. Quorsum igitur attinet in manifesta experientiæ luce cæcutire: quamuis adhuc dum, cur isthæc fiant, causæ veræ & adæquatæ inuestigando explorari non potuerint, nulli possibiles fuerint. Magnes trahit ferrum, & vtrumque miro modo inter se afficitur, sed quis tam ingeniosus fuit vnquam, qui istius mirabilitatis potuerit reddere causas connatas, & effectionem istam vnicè & *κυρίως* molientes? Eodem pacto de vnguento hoc statuendum est, nec statim ad Diabolicas artes, licet præter opinionem nostram valde efficaces, recurrendum, vel rei historia in dubium vocanda, aut prorsus perneganda mundificationi vulneris totum assignando, quo pacto idem, vel sine inunctione teli consolidari possit, vbi in causarum momenta prius inquirere licet. Sed dicant eiusmodi exagitatores,

1. Quamobrem ab hac chirurgia vulneris parum aut omnino nihil efficiatur, si vsnea à capite suspensorum non admixta vnguento fuerit.

2. Qui fiat, quod frustra inungatur telum, nisi cruore è vulnere manante tinctum fuerit.

3. Qui fiat, quod ægro vel dolores, vel leuamina

ab eo, qui curat, pro lubitu suo & per interualla conciliari possint.

4. Quid causæ subsit, quod fractura ossium non resarciatur vel saltem non æquè bene, nisi vel osteocolla, vel radix symphiti maioris vnguento adiungatur?

5. Cur prout vulnus vel punctim, vel cæsim inflictum sit, telum diuersimodè perungi oporteat?

6. Quod denique, si vulneratus diætæ limites à Medico imperatos transgressus fuerit, totum id cõfestim proditur in teli ligatura: Hæc & similia explicent illi, quicumque strenuè contra hanc chirurgiæ Martialis experientiam calamum stringunt. Libauius hic nullam concedit, eamque rerum naturalium solum esse, contendit, atque sympathia est continuatio Naturę, eiusque conuenientia: tametsi enim diffita sint Magnetis & ferri corpora, in iis tamen natura ita continuatur, vt etiam conueniant in vnam: quidni verò inter vulnus & vnguentum ipsum continuationem quandam, ac propterea sympathiam esse asseramus? Quid verò illa sit, in quo consistat, & quomodo fiat, & quæ sit eius causa, hoc verò est, quod quæritur. Atqui nemo vnquã tantam ingenij diuinitatẽ sibi attribuerit, vt ista hæc per omnia ad vnguem explicare potuerit: Quiescẽdum tamen non est, sed conandum quousq; mens nostra potest. Esse itaque sympathiam, in hac cura exploratum est, in qua primo considerandum est Subiectum seu materia, in qua ipse nempe Sanguis: secundo Efficiens, à qua, quæ est spiritus Mundi secretus omnia perlustrans. Tertio causa instrumentalis, sine qua non perficitur cura. Dicimus igitur

basin

basin vnguenti Martialis esse Vsneam seu spiritum animalem coagulatum scilicet corporeum: cùm enim strangulantur, spiritus vitales & naturales sursum feruntur, ibidémque cùm exitus propter solidam cranij humani duritiem nullus pateat inter suffocandum vnà cum animalibus includuntur, & quasi carceribus quibusdam circumscribuntur, donec temporis progressu in vnum coalescant, & foras ad cranij circumferentiam erumpant: Hinc accedente Mercurio seu spiritu Mundi à Neptuno per pluuias, rorem, niuem, pruinas, tanquam externa vehicula in hæc inferiora effuso, fit vsnea, basis scilicet huius medicamenti, quæ in se continet omnes virtutes animales, vitales, & naturales, quas eodem modo postea vnguento communicat. Quoad sanguinem: etiamsi, dum ille adhuc spirans è vulnere manat, spiritus volatiles illicò in aëtem euanescerent, tamen spititus sali sanguinis fixo inhærentes, quia non expelluntur, sed retinentur in ipso, cuius pars sunt, nullo prorsus modo sese subducere possunt: Est itaque in sanguine aliquid adhuc, in quo tales operationes fiunt. Quamprimum ergo telum medicamento perungitur, quod fit actu calidè, statim sal fixus sanguinis, in ensem seu telo attrahit Magnetica & naturali, sibique insita virtute spiritum animalem ex vnguento, qui duo spiritus interueniente spiritu Mundi, qui per cuncta diffusus, atque insertus, omnium idealium seminum & rationum vector, omnium complexu suo conciliator, atque ita actiua secundum proportionem passiuis applicando, omnium, quæ fiunt, proximus autor euadit, amicabili nexu & copula vniuntur. Spiritus mundi verus est Mercurius catholicus, na-

turæ filius primogenitus, adhuc dum in virginitatis statu catholico existens, earumque rerum, quibus associatur, naturam induens, non secus ac cælestis ille Mercurius. Hinc sanè fit, vt quicquid vel commodi, vel incommodi spiritus ille extra venas coagulatus sentit, idem statim congeneri suo in venis residenti sympatheticè communicat, idque non nisi medio vniuersalis illius spiritus, omnium corporum claustra reserantis, qui videlicet huic congaudet, vel compatitur: Atque exinde fit, cur æger doleat, si telum igni admoueatur, vel aëri turbido frigidoque exponatur; quia scilicet animalis, qui est extra hominem, prius patitur, & postea passionem suam communicat illi, qui intra corpus ægri degit per idem vehiculum, quo non tantum hæc, sed omnia alia in Mundo fiunt. Quinimo, hinc quoque vice versâ & id excutitur, quamobrem, si æger, vel cæpas, vel allium, sinapi comederit, veneremque exercuerit, id statim in telo obseruetur: quia nempe animalis spiritus in homine prius patitur, ac postea spiritum sibi homogeneum in telo passionis suæ participem reddit: Hæc igitur est huius actionis causa: atque exinde reliquæ paulò ante excitatæ quęstiones soluuntur & feliciter explicantur.

1. Argumentum. Agens & patiens hic non iustam obtinent proportionem: sanguis nimirum quo imbuitur telum, iam est mortuus. ℞. Sanguis telo affricatus, quamuis non informetur amplius à formâ viui, hoc est hominis, restat tamen forma misti, quæ efficit, vt adhuc ei insit tam vis agendi quàm patiendi.

2. Argumentum. Remedium est applicandum corpori

corpori sanando, iam verò totum non sanandum, sed pars vulnerata &c. 1. Axioma hoc non est catholicum 2. remedia non semper parti affectæ applicari testantur amuleta. 3. Quomodo curatio, quæ hic telo administratur, communicabitur parti affectæ, cũ æger sæpe aliquot milliaribus absit. &c. 1. Etymon vocabuli axiomati reclamat: Si est cura magnetica, præsupponitur certum spatium, per quod trahit. 2. Communicatio fit per vim magneticam eo modo, quo odor cadaueris communicatur naribus vulturum per multa milliaria. 3. Quantumuis fateamur modum hunc communicationis esse ignotum, non tamen inde sequitur confestim magicum esse proclamandum. Sic nimirum fluxum & refluxum maris magicum quid asserendum, quippe cuius causa multis fuit & est adhuc ignota. Idem etiam de aliis infinitis statuendum. Latent nimirum plurima in naturæ abyssis, & vix minima pars nobis perspecta, cætera vix sera posteritas curat. Vnde quia τὸ διότι nobis ignotum, non τὸ ὅτι ideo reiiciendum aut magicum proclamandum. 4. Argumentum. Adhibetur hic ablutio partis, vrina propria, ligatura, diæta, &c. &c. Hæc aliquid faciunt ad consolidandum tanquam causa sine qua non: Sed adeo paucorum dierum spacio scopum præfixum ea assequi, experientia reclamat.

cc Coronidis loco discipulis meis suauissimis, fideliter communico duo quædam Medico-chymica, quorum primum est oleum camphoræ, & exinde compositio cum aliis alexipharmacis contra pestem. Alterum est Præcipitatus Diaphoreticus ex cinnabari natiua in sua tria principia rectè

separata, & postea ex iisdem ritè coniunctis, qui præcipitatus cettè est instar cuiusdam Vniuersalis, quibuslibet morbis inseruiens.

ALEXIPHARMACVM SINGVLARE.

℞ Camphoræ e.g. ℥ j ß. olei amygdalarum dulcium vel spiritus Terebinthinæ, aut quod omnium optimum & pretiosum est, olei caryophillorum ℥ iij. Salis absinthij ℥ ij ß. tere primò camphorã quantum fieri potest subtilissimè, & paulatim tandem imbibendo cum oleo tere, donec planè fiat instar pultis, tandem etiam adde salem absinthij ac insuper aliquandiu tere, donec nempe omnia probè fuerint per minima quasi mista. Hæc per retortam breuioris admodum colli ex Balneo sicco, quod in reuerberium clausum est destilla in excipulum non vsque adeo magnum, sed breue, ignis gradibus primò lentis, postea auctioribus, nec tamen omnino fortioribus, donec nempe & ipsum oleum prodeat, & cum eo camphora in forma lenta & butyracea prodeuntibus confertim simul multis spiritibus albis. In fine, ne nimirum empyreuma præsertim si oleum amygdalarum absumptum fuerit, in cæteris id non est tenendum, contrahat, excipulũ cum prægresso oleo est auferendum, & tandẽ ignis augendus, vt sal absinthij adhuc dum in retorta reliquum probè à fœtore mundetur & calcinetur, retortula etiam igne intensiore demum candente: Salem absinthij eundem deinde tere, & superfuso omni illo quod prima destillatione prodiit oleo denuo ex alia retortula, eodem modo vt prius, destilla, ac post omne oleum clarius, primò factum est euocatum. Salem denuo calcina, fœtore eodem, quem

quem adhuc dum fæces olei amygdalarum dulciũ facere videbuntur, hoc modo ablato. Eundem laborem repete etiam tertiò, super eundem salem idẽ oleum rectificando. Extremò in eodem oleo nonnihil adhuc propter camphoram butyraceam, sed tamen puro, extingue frusta laterum ignita s. q. & quidem eodem oleo isti infundenda vase apto, quod operculo suo, statim post iniecto, lateres (inflammatur nimirum oleum) operiri possit, ac tandẽ ex retorta leni igne destilla, & prodit oleum clarũ & transparens, à phlegmate si quod admistum est, separandum. Interea dum istud oleum fit, possunt reliqua præparari, quæ in eandem compositionem ingrediuntur; ceu sunt, extracta Myrrhæ, aloës & croci, præterea Gummi sulphuris. Extracta fiunt ad eum modum, quem docet Tyrocinium chymicũ lib. 2. cap. 9. cum spiritu vini, sed myrrha & aloë primum in aceto destillato soluenda sunt, vt separentur nimirum fæces, postea auocato aceto, reliquum per spiritum vini ad præscriptum artis peragendum. Gummi Sulphuris fit ad præscriptum balsami Sulphuris Tyrocinij. Sed in fine spiritus vini ab extracto Sulphure est separandus, vt illud in fundo tandem restet, & in frigore coaguletur instar Gummatis. Compositio horum omnium est talis.

℞ Olei Camphoræ.
Extracti Myrrhæ ana ℥ j.
Aloës ℥ ß.
Croci.
Gummatis Sulphuris ana ℥ ij.

Misce omnia diligenter & serua in vase mundo. Dosis est gr. ij. vel gr. iij. quotidie manè cum aqua

Theriacali, intra 24. horas à prima infectione vel semel vel bis ad sudores proliciendos sumta.

PRAECIPITATVS DIAPHORETICVS excellens.

Primò omnium fiat spiritus Nitri, ceu docet Tyrocinium chymicum lib. 2. cap. 4. Huius recipe libram vnam, salis gemmæ tenuissime pulueriſati tantundem: misce, & ex retorta conuenienti è vestigio, cum suo recipienti antea coniuncta, destilletur ex reuerberio clauso aqua rubicundissima, quam serua. Deinde recipe Cinnabarim natiuam Vngaricam rubicundissimam, quæ minera est Mercurij seu argenti viui, probè à scoriis montanis liberatam, quantum vis, eamque paulatim in aqua præcedenti solue, ac imprimis vide, vt caute procedas: vehementer enim incalescunt inuicem, particulatim itaque minera iniicienda est, ac insuper ad eius totalem solutionem, quæ egregiè virescit, satis magna quantitas menstrui requiritur. Solutionem claram, & à sulphure combustibili, quod vel supernatat solutioni, vel in fundo residet, per inclinationem decanta, & ex cucurbita in igne arenæ destilla. Prodit primo menstruum, ac quæ principia sunt ipsius mineræ, in fundo manent, iam quidem propter hanc solutionem & menstrui ablationem discontinuata, sed deinceps separanda. Itaque posteaquam iam menstruum omne separatum fuerit, vrge ignem aliquantò fortius: & ad latera seu spondiola cucurbitæ eleuabitur mercurius sublimatus albissimus, in fundo verò retortæ sulphur & Sal dati subiecti simul residebunt. Detrunca itaque cucurbitam videlicet & Mercurium seorsim, nec cum

cum cæteris principiis confusum, vt hæc eadem ab illo separata habere possis. Sublimatum communem, diligenter collige, & cum aceto destillato, in cucurbita, igne arenæ ebulliendo solue: fæces remoue; acetum clarum, Mercurium tamen in se contineas, abstrahe ad siccitatem: quod restiterit, cum aqua pluuia, vel rore majali, iterum ebulliendo, abiectis fæcibus, solue & aquam destilla vsque ad magma quodammodo nigricans, idem cum recenti aqua pluuiali destillata, viciſſim ebulliendo, solue, abiectis fæcibus destilla, idque etiam tertia & quarta vice, donec nimirum Mercurius post quartam destillationem planè albissimus restet. Huic tandem affunde alcohol vini præstans, & cum alembico cæco in Balneo digere per aliquot septimanas, vel etiam per integrum mensem. Interea reliqua quoque principia, quæ in fundo cucurbitæ, post ablatum Mercurium, restitêre, separa & clarifica, quod hac ratione obtinebis. Super eadem infunde aquam pluuiam destillatam calidam: Statim sal soluendo sese in eandem aquam abit, sulphur verò flaueſcens solum manet. Quod si aliquid salis adhuc dum eidem adhærebit, illud per aliquot repetitas eluitiones aquæ pluuiæ destillatæ auferendum est, & priori salis extractioni miscendum. Vtrumque autem deinceps est purificandum, quod vnicè quoque per spiritum vini absoluendum est. A sale igitur aufer aquam destillatam, cum qua nimirum salem extraxisti, & eundem cum optimo spiritu vini solue, fæcibus remotis solutio futura est ex viridi flaueſcens: aufer spiritum vini ad cuticulam supereminentem & sal ipsum, instar Vitrioli transparentis, in fundo

coagulabitur, quod diligenter collige & serua. Sulphur verò, aliquoties cum aqua calida destillata prius lotum, & exsiccatum, simili modo cum spiritu vini aliquandiu digere, & eundem postea aufer. In promptu itaque hoc modo sunt duo principia salis & sulphuris purificata, ad eandem puritatem quoque redigendus est Mercurius. Posteaquam ille fuerit per destinatum tempus cum spiritu vini digestus & solutus: rubescit enim totum illud compositum eleganter: ex retorta, in excipulum capacissimum, igne arenæ lento primò destilla spiritum vini, postea vrge ignem & prodibit spiritus Mercurij, sæpe hinc inde per totum recipientem extendēdo, & sublimando instar Crystalli: relinque omnia post exactam destillationem, & post horas 24. spiritus Mercurij crystallisatus in spiritum vini primò destillatum soluetur, qui denuo à spiritu vini separandus est, id quod fac per Balneum lene: Spiritus enim vini ascendit, & spiritum mercurij in fundo relinquit cineritij coloris, quem etiam serua. Habitis his principiis omnibus, tandem ad illorum coniunctionem anaticam est descendendum; quam hoc modo solue. Primo fiat omnium aqua coniunctiua ex eadem minera hac via. Solue mineræ argenti viui Vngarici ℥ vj. in aqua soluente, ex nitro & sale gemmæ primo loco facta, ac sequestratis fæcibus, resolutionem ex Balneo leni destilla, ad crassitiem vsque oleosam: affunde recentem aquam soluentem, ac vicissim ad oleositatem destilla, idque fac 5. vel 6. Postea repone in Balneo Mariæ vase clauso, ad putrefaciendum per 14. dies, tandem destilla lento igne arenæ, donec quicquid aquæ superfluum fuerit separetur: vbi spiritus albicantes prodierint,

prodierint, muta recipiens, aliudque apponendo, & diligenter lutando, eos cape, cum aqua simul postea prodeunte, vrge destillationem, vsque ad ignitionem vasis, aquam hanc serua. In huius ℥vj. solue salis supra facti ℥ij. ac circula aliquandiu in Balneo postea super ℥ß. sulphuris funde istius aquæ, in qua nempe sal est resolutum & digestum, ℥jß. ac viciſſim per Balneum lene tandem separa ad craſſitiem: denuo affunde eiusdem aquæ priorem quantitatem, nempe ℥jß. & distillando per Balneum enoca, atque ita perge, donec cum sulphuris ℥ß. salis ℥. vna integra fuerit copulata; id quod ex pondere cognosces, an ex ambobus factus sit vnus viscosus quidam liquor. Harum ℥ß. adde ℥ij. spiritus Mercurij supra præparati, inque phiola sigillo Hermeticè clausa, coque in Athanore, prudenter adhibitis ignis gradibus, donec omnia in puluerem rubicundum versa fuerint; id quod spatio mensium trium vel quatuor fiet, Puluerem hoc modo præparatum & tandem cum alcohole vini correctum serua. Est medicina vniuersalis, cuius gran. vnum vel ad summum duo in vehiculis conuenientibus, in quolibet morbo exhibita, balsamum internum, ad expellendum intrò hospitantem hostem, vel per vomitum, vel per aluum, vel per sudores, mirificè adiuuant.

Sit nomen Domini benedictum.

EPILOGVS.

DEsinant nunc in posterum superciliosi Thrasones Academici, Chymicorum Medicamentorum conuitiatores, qui minis, violentisque obiurgationibus, pro maiestate sua decernentes, Auorum nostrorum fidelem Veritatem & diuinam scientiam hactenus stultè irriserunt, condemnarunt, & mille ludibriis affecarunt: Desinant inquam Hermetis discipulis infamiæ, inuidiæ, insciti & fraudis notas inurere, ac deinceps oculares demonstrationes, manifestosque operationum postulare modos: inusitata item & noua sua addiscendi ratione, imperiosè à Carbonariis, quos ita vocant, medicis Spagyrica exigere Secreta, quæ diuina Virtute inspirante, Reipub. pleno horreo hac vice communicaui candide: Interim hoc vnicum ab omnis Falsi & iniusti Vindice acerrimo summis contendens precibus, vt omnibus, qui cum ardenti inuocatione auxilij Omnipotentis DEI, grato animo his ritè præparatis ad Creatoris laudem & gloriam, proximi egeni commodum syncerum ac debitum arti Chymicæ immeritò proclamatæ Honorem vtentur, eaque post DEI liberalitatem Spagyricæ Reipub. acceptæ referent, Gratiam ijsdem & omnem Benedi-

nedictionem in medendo præstet ac largiatur. Derisoribus autem indignis, ac illis, qui simulato contemptu hisce Dei donis clanculum vtentur, (sicuti hactenus multos Galenicos maleferiatos, ex aliorum laboribus sibi rectè laudem & æstimationem venantes, fecisse manifestum est) & interna perfidia benefactores Spagyros seu verbo seu dicto insectari non cessabunt, omnia eueniant contraria. Id vt firmum ac ratum sit, faxit illa Sacrosancta TRIVNITAS, *quæ mihi voluntatem habilitatemq; dedit, hos labores Chymicos, & hæc grana Spagyrica è paleis eruta, non sine maximis studiis penitissimè sæpissimeq; examinata, perpetuæ posteritatis memoriæ consecrare, & dicat totus Senatus Populusq; Spagyricus mecum ex intimo corde. Amen.*

Viue, Vale Lector, si quid scis rectius illis,
Candidus imperti: si non, his vtere gratus.

FINIS.

LECTOR.

SEries Præparationum Chymicarum subsequens adeo commoda mihi visa est, quippe ex qua facile veniat eruendum quicquid in præcedenti libro notabile est, vt cum editore Germano non dubitauerim sine ampliori indice tibi Basilicam Chymicam cum notis hac commodiori formula expedire. Vale.

P. C. Typographus.

SERIES

SERIES PRÆPARATIONVM CHYMICARVM, VT ordine in Basilica Chymica, & notis simul annexis, illæ habentur.

SAnationes omnium *morborum duplices* 3
Vniuersalis altera ibid.
Altera particularis 5
Via particulari: Morbos expelli *bifariam* ibid.
primo per vniuersalia emunctoria ibid.
I. Vniuersale digestiuum seu *maturatiuum* 12
Tartarus Vitriolatus 15
II. Vomitiuum. 22
Vomitorium Conradini ibid.
Gilla Theophrasti seu Sal Vitrioli 23
Phlegma Vitrioli acidum 24
Vitriolum album Vomitiuum 25
Aqua benedicta Rulandi 28
Crocus metallorum 29
Aqua benedicta Hartmanni 31

Syrupus Vomitiuus Hartmanni 32
III. Cathartícum, resolutiuum, *mundificatiuum, abluens* 36
Turpethum minerale 39
Mercurius præcipitatus variis modis à pag. 41. *vsque ad pag.* 58
Arcanum corallinum aliquot præparationibus 58
Mercurius dulcis 66
Flores butyri antimonij 69
Flores antimonij correcti 75
albi 78
rubei 79. & 80
Pillulæ antimoniales duplices 81
Electuarium antimonij 84
Antimonij vitra correcta 89
Globuli ex vitro antimonij ibid.
Panchymagogum 91
Spiritus vitrioli purgans 96
Scammonij vera præparatio 103
Optima scammonij præparatio 104
Præparatio scammonij breuior 107
Specificum purgans Paracelsi 109
Salia herbarum 113
Specificum purgans compendiosius 117
Modus magistralis arcanorum ex vegetabilibus 119
IV. Diureticum 120
Sal succini 121
Spiritus salis ibid.
salis compositus 127
Crystalli salis dulces 128
Spiritus salis nitri 131
V. Diaphoreticum 134

Anti-

Antimonium diaphoreticum 134
Bezoardicum Solare 140
Diaphoreticum Solare Korndörfferi 141
Antimonium diaphoreticum fixum 144
Bezoardicum minerale ſimplex 145
Scheunemanni 146
Solare ibid.
Lunare 147
Saturninum 149
Iouiale ibid.
Martiale ibid.
Venereum 150
Mercuriale ibid.
Spiritus Tartari ibid.
compoſitus aperitiuus 156
Tinctura Tartari 158
Diaphoreticum in peracutis 159
Aurum Tranſparens 161
Panacea ſulphuris antimonij 163
VI. Confortatiuum 164
Sal perlarum 165
Arcanum perlarum 170
Quinta perlarum eſſentia 171
Sal corallorum 174
Magiſterium corallorum butyraceum 177
Tinctura corallorum 178
Liquores gemmarum & ſilicum 181
Acetum radicatum 183
Oleum cinamomi 185
Elixir proprietatis Paracelſi 190
Balſama confortantia beneficio ceræ inſpiſſata 194
Ambra eſſentificata 197

VII. Anodynum, mitigatiuum *somniferum, sedans* 198
Laudanum Paracelsi laudatißimum 199
Anodynum specificum Paracelsi 203
Laudani opiati sincera descriptio 204
Laudanum sine opio 205
Epilepticum 208
Hysticum ibid.
Electuarium Laudani 210
VIII. Odoriferum 215
secundo per media specifica 216
Medicamentum specificum *omnium septem membrorum principalium* 220
Specificum capitale 223
Vitrioli spiritus ibid.
Vitrioli spiritus Volatilis 225.226
penetrantißimus 226
Oleum Vitrioli dulce 227
Vitrioli spiritus alius ibid.
antepilepticus puerorum 228
Epilepticum medicamentum 229
Cerebri humani arcanum vel spiritus 230
Puluis epilepticus ex cinabar. antimonij ibid.
de spina mustelæ piscis vel viperæ ibid.
Puluis præseruatiuus de stercore vaccæ nigræ ibid.
Epatum ranarum viridium ibid.
Amuletum ex frutice in salice 231
Confectio antepileptica Paracelsi ibid.
Galreda Cranij humani 232
Luna potabilis ibid.
Aqua epileptica ibid.
Magisterium cranij humani ibid.

Apo-

INDEX.

Apoplecticum 231
Aqua vitæ apoplecticæ eximiæ ibid.
Lilior. conuallium & Lauendulæ 234
Oleum succini ibid.
Sal succini 236
Succini albi præparatio artificialis 240
Balsamum apoplecticum 242
Ophthalmicum 244
Arçanum Valerianæ 247
Euphrasiæ ibid.
Specificum fellis Lucij piscis ibid.
Aqua ex albumine ouorum ibid.
ex chelidonia & cancris 248
ex sacchar o candi & vitriolo ibid.
Aqua ex floribus cichorij 248
alia præstantissima ibid.
Odontalgicum 249
Oleum anodynum ibid.
Aqua eiusdem efficaciæ ibid.
Radix Lapathi acuti ibid.
Decoctum lappæ maioris 250
Puluis gallarum cum succo radic. pyrethri ibid.
Oleum buxi ibid.
Laudanum opiatum ibid.
Pectorale 250
Lac sulphuris ibid.
Aqua ex raphani taleolis & sacchar o 254
Succus bryoniæ ibid.
Cordiale ibid.
Aurum potabile,
destillatio spititus Vrinæ & Vini optima 276
Continuatio vel præparatio auri potabilis sincerior 278

Typus Tartari potabilis corporalis 280
Stomachicum 282
Oleum Vitrioli, Veneris & Martis ibid.
Vitriolum Smaragdinum 288
Vitriolum hermaphroditicum 289
specificum ex sale armoniaco 290
Arcanum centaurij minor. & pulegij ibid.
Vterinum 291
Elixir Vterinum ibid.
Puluis è callis equarum 293
Extractum splenis bouis ibid.
Epatis bubuli 294
Sal Iouis 295
Aqua singularis, in qua offertur Sal prædictum ibid.
Liquor Iouis 296
Febrile 297
Puluis ibid.
Potio 298
Aqua formicarum 299
Sal ammoniac: depuratum ibid.
Caput serpentum pro amuleto 300
Nucleorum persicorum vsus ibid.
Decoctum raparum ibid.
Pestilentiale ibid.
Elixir pestilentiale ibid.
Aqua pestilentialis Hartmanni 302
Ol. Camphoræ compositum ibid.
Elixir proprietatis ibid..
Bezoardicum Solare ibid
Aurum transparens ibid.
Panacæa ex sulphure antimonij ibid.
Flores sulphuris 303

Aquæ

Aqua Theriacalis 310
Zenexton Paracelsi 312
pro ditioribus 316
Zenexta alia 319
Zenexton mercuriale ibid.
arsenicale 321
Magnes arsenicalis ibid.
Emplastrum ex magnete arsenicali 323
Podagricum ibid.
Balsamum podagricum primum 325
secundum 327
Vnguentum anodynum 328
Spiritus salis ammoniaci 329
Aqua antipodagrica Rulandi ibid.
Liquor saponis 331
Nephriticum 332
Sal contra calculum ibid.
Pulvis contra calculum singularis 336
Oleum oculorum cancri 336
Pulvis oculorum cancri compositus ibid.
Extractum glomorum cynosbati ibid.
Pulvis oniscorum 337
Liquor Crystallorum 338
Ludi Paracelsi ibid.
Hydropicum 339
Purgans specificum hydropicum ibid.
Mercurius præcipitatus 341
Mercurius vitæ ibid.
Extractum rad. esulæ 342
Aqua lumbricorum terrestrium ibid.
Stercus anserinum viridiusculum 343
Sal ranarum & bufonum ibid.

Arcanum cumini & carui 344
Dysentericum 344
Puluis dysentericus eximiæ virtutis ibid.
Essentia seu tinctura Smaragdi 348
Sulphur Solis ibid.
Aurum potabile Anglicanum ibid.
Sal corallorum ibid.
Laudanum opiatum ibid.
Fomentum 349
Croci martis essentia ibid.
Venereum 352
Essentia satyrionis ibid.
Salia vegetabilium crystallina 355.356
Venereum Paracelsi specificum 357
Ol. nucis moschatæ ibid.
Stercus perdicis in eiusdem felle solutus ibid.
Radix satyrionis iusto tempore collecta, & cum Ol. Iuniperino mista, vel condita per se 358
Venenatum ibid.
Theriaca de muuia ibid.
Arcanum Theophrasti ad quæuis venena præstantissimum 362
Serpentum præcipuè viperarum alcohol 364
Conclusio de morbis internis & quadam de morbis astralibus 366.367.368.369
EXTERNA. 371
Vulnerarium, Vlcerosum, Pustulosum, *mundificans, mitigans, consolidans* 371
Balsamum vulnerarium efficacissimum ibid.
Balsamus hypericonis 374
Emplastrum stipticum 375
Opodeldoch Paracelsi 380

Lapis

Lapis medicamentosus efficax 383
Salutis 386
M. Iohan. Greiff. ibid.
Aqua mercurialis 387
Sal, butyrum, saccharum seu mel Saturni 388
Oleum Saturni & spiritus 392
Sperniola 393
Cosmeticum contra faciei maculas 396
Cosmeticum ex fellibus taurorum 398
ex cancris 399
Cosmeticum ex talco seu Ol. talci ibid.
Vnguentum Sympatheticum seu stellatum Paracelsi 400
Coronidis loco à commentante adiecta sunt duo singularia medico-chymica medicamenta, quorum primum est
Alexipharmacum singulare: alterum
Præcipitatus diaphoreticus excellens, qui est instar medicinæ vniuersalis.
EPILOGVS.
Additæ sunt singulis medicamentis suæ vires, vsus, dosis, modus exhibendi, cautiones & obseruationes.

FINIS.

FINIS

OSWALDI

CROLLII

TRACTATVS

DE SIGNATVRIS

OSWALDI

CROLLII

TRACTATVS,

DE SIGNATVRIS

Internis Rerum, seu de vera & viua Anatomia maioris & minoris mundi.

OSWALDI

CROLLII

TRACTATVS

DE SIGNATVRIS

Internis Rerum, seu de vera

& viua Anatomia ma-

joris & minoris

mundi.

Epistola Nuncupatoria,

AD

Illustrissimum Principem ac D.

D. PETRVM WOK VRSINVM,

DOMINVM A ROSENBERG, Inclytæ & Antiquissimæ Domus Rosenbergicæ Seniorem & vltimum, primariumq; Boëmorum Dynasten, Bonorum studiorum omnium Mecœnatem Excellentissimum.

COGITANTI mihi, ILLVSTRISSIME PRINCEPS, Domine Clementissime, qui munificâ & ALEXANDRINA liberalitate me Tuæ Celsitud. perpetuo debendæ gratiæ reum effecisti, quâ Ingenij industria, quóve Venerationis Celsitud. Tuæ, iux-

ta deuotissimi animi mei obseruantiam, aliquem saltem gratitudinis conatū in præstitæ suæ erga me beneficentiæ Testimonium declararem : Animus erat munere aliquo pulchro & magno Celsitud. Tuam (pulcherrimis maximisque dignissimam) adornare : Aſt Aurea Argenteáve gemmis & margaritis radiantia (quæ ex Dei beneplacito abundè C. T. possidet) mihi & meæ conditionis hominibus à fortuna denegata sunt. Munus igitur offero aliud, Botanologicum, Hortum videlicet pulcherrimis simplicibus instructum, conscriptum & exornatum, miram ex Innata Signatura cum corporis nostri membris Harmonicam Correspondentiam, iucundissimo spectaculo exhibentem & repræsentantem. Cùm enim inter omnia BONA à DEO Opt. Max. egentibus mortalibus erogata, ipsius Orphei, Platonis, & omnium Antiquorum testimonio vix vllum sit Medicinâ præclarius, Ars omnium, quas humana eruit solertia, saluberrima, Antiquitate, Nobilitate, & Diuinitate cæteras antecellens, quo nomine etiam veteres non sine causa in conuiuiis suis solennibus decantare solebant.

O Sanitas,

O Sanitas, tu maximum Hominibus Bonum.

Item:

Οὐδὲν ὄφελός ἐστιν, οὔτε χρημάτων, οὔτε σώματος, οὔτε τῶν ἄλλων ἀδενὸς ἄτερ τῆς ὑγιείης.

Propter hanc Artis Medicæ dignitatem ac vtilitatem, quam Humano generi præstat, illi de Rebus mortalium bene merentur, qui in hac augenda & illustranda omnes ingenij sui neruos intendunt, nec sumptibus, quoad fieri Potest, nec laboribus parcendo: siquidem nil præstantius, nihilque Homini laudabilius esse possit, quàm de hominum genere quoquo modo bene mereri, eamque cognitionem, quam à Natura habemus, nostra quoque opera arctius astringere: Id ego diligenter perpendens omni conatu ab ineunte ætate illuc perspexi, vt pro mea, ad omnes liberales artes & præclara studia, ita quoque ad vtilissimam stirpium cognitionem, aliarumque rerum Naturalium, peculiari quadam inclinatione ac propensione, ipse quoque in communem vitæ vsum, studiis & laboribus iuuandæ Reipub. propagandæque Veritatis ergo, aliquid adferrem, de

eáque bene meritus existimarer. Tanta siquidem mihi semper fuit iuuandæ in vniuersum Reipub. Medicæ promptitudo, vt pro mea Tenuitate nec sumptibus, nec vigiliis, nec laboribus pepercerim vnquam.

Herbaria hæc medicina, de qua hic tracto, Illustrissime Princeps, à *Chirone* inuenta, semper in magno pretio fuit habita, & magnatum studio & industria exculta: Imò Cæsarum Romanorum & Regum Priscorum, in Plantarum inquisitione, in Re inquam Herbaria colenda atque illustranda, mirum fuit studiũ: quorundam ex illorum numero fama adhuc viret, & virebit, quandiu herbæ ab illis denominatæ virescent. Neque ob id solum huic studio tantum laudis, admirationis & gloriæ debetur, quod eius cognitio iucunda & delectabilis sit, sed etiam quia vtilis admodum, & vitæ humanæ omnino necessaria existit. Si igitur à publicis negotiis Celsitud. T. quando licebit respirare, huic studio & contemplationi incumbat, in illo se per Sapientiæ Creatoris admirabilis recordationem oblectet, & manifesta in occultis Naturæ Vestigia Diuinitûs

uinitûs impreſſa intueatur, quia.

Præſentémque refert quælibet Herba Deum.

Scio Celſ. Tuam è Naturalis Philoſophiæ Lectione plurimum voluptatis capere ſolere, neque in grauiſſimis ſuis & continuis pro gloria Dei & ſalute Patriæ curis & negotiis, in quibus dies & noctes verſatur, prætermittere, quin ſucciſiuis quibuſdam horis variis Scientiarũ ſtudiis vacet. Talis igitur cùm ab omnibus, prædicetur Celſit. Tua, audacter ad eam cũ dedicatione huius libri profectus ſum, eoque maximè, quod nobiliſſimus & Egregius vir, *Theobaldus Hock* à Zwaybruck, Illuſtriſſ. Celſitudin. Tuæ conſiliarius intimus ac digniſſimus: inſuper Clariſſimi & Eruditione præſtantes viri *Mathias Timinus* ab Ottenfelt, & *Hermanus Bulderus*, qui Tuæ Celſitudini à Conſiliis medicis præſtò ſunt, quique Celſitud Tuam omnes fideliſſimè colunt, ſæpiſſime eiuſdem Prudentiam, Humanitatem, Liberalitatem, tanto Heroico Principe dignam, paſſimque notam, mirificè & iure optimo apud me commendarint. Operæpretium igitur me facturum exiſtimaui,

si has Signaturarum Correspondentias, veluti collectas naufragij Tabulas, postposita lectoris inquirendi molestia, in vnum corpus contractas, ac dilucida breuitate, concinno ordine, serie iusta, in vnum comprehensas *Nomini Tuo*, nulli obliuioni obnoxio, hac publicatione dicarem, Laudatissime Princeps, non solùm ob prædictas Eximias & Heroicas animi dotes, insignem videlicet Pietatem, Eximiam Prudentiam, singularem Eruditionem, incredibilem Humanitatem: verum etiam quod Celsit. Tua de literis & literarum Professoribus optimè merita, nullum de Musarum cœtu excludere, nec tristem vlla ex parte cum Augusto dimittere, sed in auribus & oculis Traiani illius optimi Exemplo libenter ferre, & facilem, quod in Pompeio laudat Cicero, se præbere, cum perenni & nunquam interitura Nominis sui existimatione soleat, sicuti sequens Eruditissima Epistola manu propria Celsit. Tuæ ad me exarata fidem etiam locupletissimam Innatæ suæ benignitatis, ad perpetuam Rei memoriam facit. Igitur Celsitud. Tuam submissè Peto, vt hasce lucubrationes meas ac conatus

mei

mei primitias (ſtudij & ſubmiſſæ obſeruantiæ monumentum ſempiternum) ſub Honoratiſſimo Celſ. Tuæ Nominis ſplendore & patrocinio tectas in publicum prodire patiatur, eaſque benigno vultu, & liberali manu ſuſcipiat, & meæ benignitatis fauore, ſicuti hucuſque clementiſſime fecit, in poſterum quoque complecti, ſibiq́ue commendatum habere non dedignetur. Is qui corda Principum moderatur, qui gubernationes felices ſolus efficere poteſt, qui Sapientiam, per quam Principes regunt, largitur, Deus Optimus Maximus, Celſitudinem Tuam ſaluam & incolumem in omni feliciſſima proſperitate quam diutiſſimè ſoſpitet: Peculiari namque Numinis fauore, dum Celſitudo Tua, in hac ſua veneranda Canitie omnes Europæ Principes longæuitate antecedit, nihilominus eiuſmodi ſenectus ita adhuc conſpicitur viridis, vt, cùm alioquin ſecundum Naturæ curſum ingraueſcente ætate vires animi & corporis labefactari ac diminui ſoleant, apud Eandem indies miraculi inſtar reiuueneſcere Ingenij acumen, & augeri deprehendatur: Quemadmodum autem

Rosenbergicæ Vrsinorum familiæ genus suum refert ad principes Vrsinos Romanos, qui ipsi à Dominis Ascania & Ballenstedt ad Harcyniam (qui Beer & Beringer cognominabantur) originem ducunt.

Antiquissimus ille Inclytæ Domus Rosenbergicæ Ramus, à primo originis suæ Trunco Vetustissima videlicet ac Laudatissima Anhaltinorum & Ascaniorum Prosapia exortus & prognatus, suis Heroicis virtutibus & factis in Comitatu Imperatorum & Regum emergere ac florere per tot sæcula perseuerauit: Ita etiam à Deo Omnipotente summis precibus contendo, cùm in Celsitudine Tua nunc postremus dicti Rami surculus (siquidem in hoc sublunari globo, vbi omnia mutabilitati obnoxia, nulla constans perennitas) fato desinere & finire incipiat ineuitabili, vt nihilominus illa Abauita & Heroica implantata virtus in Celsitud. Tuæ Filiis, seris Nepotibus & Abnepotibus, DEI benedictione, noua semper sobolis germinatione in Trunco duraturis (Inclytæ videlicet eiusdem stirpis Prosapiæ ANHALTINÆ Proceribus virtuosissimis) cum perenni & nullo vnquam æuo intermoritura Nominis, ac vnius & congeneris FAMILIÆ gloria, & honore vireat, floreat, & frondescat.

Vale Optime Princeps, & Nestoreos annos

annos ad DEI gloriam, Reipublicæ Christianæ & Patriæ commodum, sub indesinenti Diuinæ protectionis patrocinio viue felicissimè. Pragæ è Museo, Anno 1608. 10. Septembris.

Cels. T. Illustrissimæ

Addictissimus

OSWALDVS CROLLIVS.

PETRVS WOK VRSINVS, DOMINVS DE ROSENBERG, SENIOR & vltimus Dominus domus Rosenbergiacæ, &c.

TERNAS *Epistolas tuas, amice perdilecte Crolli, eruditas sanè & iucundas, vnà cum egregio ac Principe digno Pharmacopolio Chymico à te oblato recepimus; dici vix potest, quanta voluptate nos eo affeceris, nimirum è quo maximum non modò officij, verùm etiam voluntatis erga nos tuæ fructum perceperimus, promptitudine idcircò ac diligentia incredibili, tibi gratiam habemus, gratosq; nos & memores persentisces. Fatemur enim nos in omnes eos, te inprimis, propensissimos, qui vera Pietate, purioris Religionis studio, certaq; artium suarum Scientia ornati sunt. Porrò quomodo rationis statera moderanda, æquilibriumq; exprimendum sit, perpaucos modò videas, qui nouerint, quiq*

quiq; minimam hac in re temperaturam assequantur, & adscopum colliment. Doctissime Crolli, Dn. agnatus filiusq; noster, Christianus Princeps Anhaltinus, & nos, meritò gaudemus, quòd nostram erga te beneuolam affectionem potius, quàm reliquorum splendorem pluris facis, admiraris, & commune quasi perfugium existimas, nostraq; boni consulis. Desiderio videndi tui semper tenemur, fatemurq; literis, præsentia, sermonibus, suauitate denique morum tuorum nos valde delectari, tadiumq; senectutis quasi leniri ac succollari. Verus etenim amor in cognitione & conformitate veri amoris consistit & acquiescit. Cùm ergo virtus, sanguis, internáque cognitio, qua infimi summis & summi infimis æquantur, recta coincidunt, quo quid præclarius arctiusve reperias? Horto tuo Botanologico non opus est suspensa hedera; matura quæsumus editionem, & effice, vt quàm accuratissimè, elegantissimè & emendatissimè typis prodeat, nobisque Exemplaria sufficientia in Bibliotheca nostra seponenda & asseruanda transmittas. Opus hoc adeò præclarum ac perpolitum est, vt nos beatos iudicemus, quod nostra in te benigna inclinatio, cum tua summa ac singulari dexteritate (qualem in professionis hominibus vix alibi æque, ac in te reapse, inuenimus) in omnibus ferè congruat. Perge

saltem Spartam; quam suscepisti, præclaraq́ animi dotes exornare, nec rebus mortalium diutius desis. Consiliarium nostrum intimum Theobaldum Hock à Zvvaybruck, breui ad te amandabimus; is reliqua effectum dabit, de toto enim negotio haud difficulter conuenietis. Quæ nos præstare possumus, non sermone aut beneuolentia, sed Re atq́ beneficio repræsentare malumus, modo obseruãtia erga nos tua non tepescat, remorisque omnibus abruptis ad nos acceleres, quo conspectu tuo, prudentia, doctrináque eximia nos oblectare, & alter ab altero (nulla siquidem ætas ad discendum sera) discere, iuniórque seniorem, senéxque iuuenem moderamine suo dirigere ac manu ducere possit. Hoc seriò exoptamus, téque amore, iudicio & bona nostra Gratia, prosequimur; de quo nostro animo ipse Hock noster præsenti suo sermone, sed nostris verbis plura & fusius tecum communicaturus est. Vale. Datæ VVitingauiæ Bohemorum, vltimo Augusti, Anno 1608.

Manu propria.

NICO-

NICOLAI MAII, S. CAESAR. Majestatis Consiliarij in Appellationibus, epigrammata in OSWALDI CROLLII opuscula Chymica.

EST aliquid rerum vires & mystica scire,
Est aliquid medica consuluisse manu.
Tu maius CROLLI præstas, dum Chymica præbes
Pharmaca, quæ Ratio certa sat esse docet.
Et quæ longa tibi dedit Experientia rerum
Cognita, communi das manifesta Bono.
Perge, decus Veræ medicinæ, perge mereri
Velle, tibi è cœlo præmia digna vides.

Aliud eiusdem.

ARtis opus magnæ est, si quis penetralia rerum
Norit, & hinc medicas applicuisse manus.
Sed maioris opus medicamina posse docere,
Quæ ratio atque Fides ipsa oculata præbent.
Hæc cùm præstiteris, CROLLI, tua Gloria iusta est.
Inuideant alij, non imitentur idem.

DE SIGNATVRIS, SEV VERA ET VIVA ANATOMIA maioris & minoris Mundi,

OSVVALDI CROLLII, MEDICI & Philosophi Hermetici, ad Lectorem Præfatio.

VTINAM nostri temporis Botanici, qui formæ internæ ignari, materiam, substantiam, & corpus Herbarum saltem norunt, tam diligentem in dignoscendis Plantarum Signaturis adhiberent curam, quam accuratam in earundem variis & sæpe friuolis denominationum concertationibus, longè vberior, & fructuosior inde in Rempub. Medicam redundaret vtilitas. Cùm autem pleriique (quod ferè in omnibus artibus fieri consueuit) relicto dulci & emedullato Scientiarum nucleo, instar plebeiorum oculis internis destitutorum, externámque saltem Rerum faciem considerantium, circa exteriorem demum occupentur amarum corticem, fit inde, vt multi Herbarum reperiantur Nomenclatores, Diuersoria saltem, Habitationes & externa Plantarum Vestimenta (in quibus vires, tanquam in domiciliis, hospitantur)

ſpitantur) magnificè deſcribentes: Incolam autem, Dei inuiſibilis in Creaturis Veſtigium, Vmbram, Imaginem Creatoris Creaturis impreſſam, ſeu internam vim illam & arcanam operandi virtutem, quaſi Naturæ dotem, Plantæ ceu Animæ à ſummo Deo inditam ac infuſam, primo per ſignaturam, mutuamque membrorum Corporis Plantarum Analogicam ſympathiam & conſpirationem, à ſagaci medico inueſtigandam: deinde Vulcani ſeu Anatomici Cultelli opera induſtrioſa eruendam, ſomnolenter & noxio prætereant ſilentio. Quas verò ex aliorum monumentis (nullo planè facto periculo) ſine ſignato Fundamento & ſeparatione veri à falſo, deſcriptas vires Heteroclitas complurimas, Herbis ſingulis appingunt, ipſa ſola Rerum & vnica magiſtra Experientia comprobat, ne decimam partem auidæ medicorum, ægrotorumque expectationi ſatisfacere. Magna Rationum deductione non egemus, ſi Experientia Veritatis Mater Fidem meretur. Perſpicatioribus ergò oculis, altiori ingenio, ſubtilioribus inquiſitoribus opus eſt, ſi plenariam & intimam Plantarum cognitionem (qualem ſtudioſis Rerum Naturalium amatoribus & admiratoribus Natura explorandam, & ſubtiliter excutiendam reliquit) deprehendere velimus, quam aliquot centum, primo intuitu, ſine Scientia Virtutis internæ, vulgari modo Nominibus diſcernere poſſe (Herbarum enim nomina non habent virtutes, ideò corpora examinanda ſunt, vt ſciamus, quid purget, quid odorem det, quid febres, quid vulnera ſanet) aut iniuſta & fallaci quatuor qualitatum cenſura, Caliditate videlicet, frigiditate, humidi-

Locus, in quo Deus ſtetiſſe dicitur, & è ſigno Deus ipſe, ſeu eſſentia eius cognoſcitur: nã omnes creaturæ ſuis proprietatibus Deum quaſi præſentem demonſtrant.

Diuerſæ & multiplices formæ ſunt ſigna vnã quodq; myſteriũ indagãdi.

Simplicia qualitates non conſiderandæ: ſed eorum arcana.

tate, ſiccitate, illarum vires velle explorare, cùm tamen illæ ſint ſaltem vmbræ rerum, ſicut colores nec radices habent, nec poteſtates. Hoc illi non inficias ibunt, qui Virtutem ex radice Centri, non ex ſuperficie cognoſcentes, relicta Nominum inanium ſubtilitate, à Rebus ipſis Veritatem intima & profunda ſpeculatione, exquiſitius rimantur, manifeſta in occultis Naturæ veſtigia diuinitus impreſſa intuentur, ac Herbarum abditas dotes, ex ſuæ extimæ faciei inſpectione, venantur, & ſapiunt quanta ſit inter corticem & nucleum, inter domum & inquilinum, differentia, niſi ſtolidè velint ligna & lapides, ſtatuarum nomine inſignire, ſeu relictis colonis, meſſes cum tuguriis inſtituere. In omnibus rebus externis domus eſt ſaltem domicilium internarum habitantium virtutum à Deo inſtar Animæ corpori humano infuſarum. Rectius ille Philoſophus ingenia hominum & ſenſus non è nomine, ſed è ſermone (animi ſeu interioris Hominis charactere & indicio vero) petebat, dum puerum aſtantem tacitum ſic compellat: Loquere, vt te videam, ô adoleſcens, ſiquidem voce interprete mentis arcani motus aperiuntur: Ita Herbæ magicè per Signaturam penitus introſpicientem alloquuntur Medicum, ſuaque interiora, in occulto Naturæ ſilentio abdita, ipſi per ſimilitudinem manifeſtant: Eſt enim (vt clariſſimi viri Baptiſtæ Portæ verbis vtar) per ſimilitudinem demonſtrandi modus, quo ſæpiſſimè ſummus Rerum Opifex diuinas & occultas res ſolet patefacere, vt ſupremâ Idæarum ſimilitudinem referrent: nec præſtantiori aut concinniori poterat modo: nam ſi plantam

loqui

loqui fingamus, & secreta suæ Naturæ commoda, quibus præstat, promere velle quocunque sermone, quibusve modis locutura non ab omnibus perciperetur, quum & sermones & scribendi characteres singulis gentibus proprij sint & peculiares: vnde aut vni nationi, aut infinitis loqui linguis oportuisset, sic argutâ Naturæ solertiâ suis rerum similitudinibus & breuiter & perspicuè satis simul omnibus fit. Omnes herbæ, flores, arbores, aliaque è Terra prouenientia, sunt libri & signa magica, ab immensa Dei misericordia communicata, non quod illa signa sint nostra medicina, sed quod per illorum cognitionem ad veram medicinam, id est, signatum venire possimus. Qui ergo cupit esse medicus expertus, & habet cognitionem eorum, quæ ad se spectant, per artem illam, quam natura externè Per signa proponit, cognoscat, quid internè illa significet: Omne enim quod Intrinsecum est, fert illius occulti externam Figuram, tàm in sensibilibus, quàm in insensibilibus Creaturis. Tacentibus nobis loquitur veluti notis quibusdam Natura, ac ingenium cuiusque & mores reuelat, quemadmodum scitè ab Adamantio Polemonis metaphraste dictum est, σημάντων μὲν ἔστιν ἐπίκεισις. λαλεῖ δὲ οἷον τοῖς ἔσω μείοις ἡ φύσις τοῦ τρόπους ἐκ τοῦ ἐκτὸς ἀνακαλύπτουσα: Et vt nostri intimi mores, ex corporis Extimis notis inuestigari possunt: sic ex Plantarum Exterioribus signis Interiorum virium Homo potest admoneri: Planta enim velut occultis verbis ægris mortalibus vires referat, & abstrusarũ rerum thesauros, vt discat omniũ miserrimus Homo, quomodo suis morbis opem ferre possit. Quemadmodum externa

inducunt in cognitionem Interni Hominis & suorum morborum: sic etiam medicinæ Homini necessariæ & conducentes deprehenduntur ex simili Anatomia: sunt enim eiusdem Astronomiæ & Philosophiæ. Cognitionem autem Virtutis Arcanæ dat Magia, quæ in Lumine Naturæ doctrix est, & totius Philosophiæ Naturalis Perfectissima & consummata Scientia: Et sanè nil magis Pietatem auget, nil inquam ad cultum DEI eiusque amorem nos ardentiùs promouet, quàm vera eius Cognitio, quàm indesinens immensorum DEI operum & mirabilium Contemplatio, quàm Naturalis illa Magica (semper Internum nobis nucleum seu signatum per Externum corticem seu signum declarans & innuens) Cœli proles ac filia artium & arcanorum Inuentrix, quâ compellimur canere, Pleni sunt Cœli, Plena est omnis Terra Majestatis gloriæ Tuæ Creator omnipotens! Sed cùm videamus ita à Natura inter homines comparatum esse, vt peregrina quidem & aduentitia admirentur ingenia, sua, domesticáque ob familiarem vsum despiciant: sic etiam his peregrinarum Plantarum admiratoribus plerumque contingit, vt Nouitatis studio sua domestica, quæ noster gignit orbis, habeant despicatui, ipsis tamen exoticis longè meliora, recentiora, selectiora, & salubriora, quia sub nostri cœli influentia nata sunt, nostræ cuiusque naturæ conueniunt magis, domi nostræ debito tempore collecta, minori difficultate & sumptu haberi possunt, & nostris vsibus exigente necessitate à Patre misericordiarum destinata: Quæ igitur necessitas est iis vti peregrinis, si eadem similisque consilij & efficaciæ nostra Terra producit? sic vius medicus edocuit

Chiromantia ex arte Cabalistica dicta est Inuentrix medicinæ.

Medicus instar Virginis debet videre ea, qua sunt ante pedes, non vltramarina ambitiosè inquirere: Sufficit suæ Regionis productum.

cuit Terram medicatam, quam DEVS nobis in multis Germaniæ locis dedit efficacia, bonitate & virtute non cedere Turcicæ: De Strigensi Silesiaca loquor, quam Joannes Montanus, reconditæ experientiæ senex, primus omnium detexit, postipsum in plurimis Germaniæ locis Johannes Bertoldus Oschatiensis Silesius, curiosus ac sedulus subterraneorum scrutator, in agro Solmensi & nonnullis Hassiæ locis. Non longè à lacu Acromio in ditione Illustris Maximiliani Marschalci Bappenheimij, prope Arcem, quæ à longo lapide Nomen habet, in quadam disiecta rupe, maxima copia olim effossa fuit à Natura, inuolucro seu matrici, instar nuclei summè purificati, inclusa, testantibus adhuc ibidem vestigiis, qua in praxi medica cum fructu vsus sum. Augustissimus noster Imperator RVDOLPHVS Secundus, Brunduſij in suo horto curauit effodi præter bolum duas SOLIS & LVNÆ, vt Paracelsus vocat, axungias, quarum partem à Sua Majestate dono acceptam in vsu medico, cõprobata illarum bonitate, Veræ Lemniæ congenerem, ac efficacissimam, nec Terræ Turcicæ cedentem animaduerti. Ita DEVS nobis largitus est variis in locis, cum Vnicornu verum propter raritatem in magno pretio sit, alterum αἰνβεζοάρον, quod Minerale vocant, & interdum è stagnis effoditur, aut è montibus, sicuti aliquando in Morauia tribus milliaribus Brunnâ (vbi tunc temporis cum clarissimo viro D. Johann. Bergero Pannonio medicinam faciebam) non longè à Territorio Abbatis Obrouicensi, sub altissima rupe duorum inusitatæ magnitudinis animalium incognitorum ossa, vna cum duobus iunioribus effossa sunt, quæ absque

Multorum Potestatẽ ignoramus, ex sola negligẽtia experimentandi.

dubio tempore Diluuij aquarum impetu perierunt in illa solitudine, quorum ossium & mirabilium dentium nonnullas reliquias, aliquot mensès pòst ex improuiso illuc locorum veniens, & admonitus eius rei, effodi curaui: & in vsu medico eandem fere in ipsis deprehendi efficaciam, quæ monocerotis Cornu attribui potest. In eodem tractu non longe est stupendum antrum, excauato monti in Italia, in Villa Costozza, intra Patauium & Vicentiam haud dissimile, in quo mira & varia reperiuntur Naturæ ludentis opificia, dum stillantes guttæ è superiori fornice in illo cauo & multis labyrinthis intricato monte confestim in lapidem (mediante Salis spiritu) sponte concrescunt, & suo casu alto, varias lapideas statuas & formas effingunt: Porro lapis ille in pollinem redactus drachmæ pondere, sudorem efficaciter ciere solet: & fractis tusisque ossibus ab extra Emplastris conuenientibus mixtus, maximo applicari iuuamento. Si resoluatur aceti destillati beneficio in salem, in Calculo & Podagricis illis nodosis affectibus propter signaturam operatur efficaciter: His enim duobus morbis cum Contractura, propter cæmentosa vina in Morauia, valde familiaribus Natura etiam idoneis connatis & domesticis prospexit Remediis: Vbi malum aliquod vel morbus, ibi proximè è Natura Remedium exhibetur opportunum, ne longius à nobis sit mendicandum. Ideo Ruellius non immeritò dicit: Nullam medicinæ partem incertiorem esse, quàm illã quæ ab alio orbe, quam à nostro, petitur: Et Paracelsus diligentissimus Luminis Naturæ scrutatur, exoticam multorum medicorum curiositatem Plantas (neglectis internis

Terra est Dei pharmacopolion, & nil non herbarum vi effici posset, si plurimarum vires non ignorarentur.

Quando eum simplicibus medicinis possumus iuuare, cũ compositis non operãdum est.

internis viribus à signaturâ petendis) saltem de Nomine nosse cupientem, meritò ridens affirmat, rusticum quemlibet Verum Pharmacopolium ante suas ædes habere. Qui simplicissimis herbis & radicibus curant, omnium felicissime curant, teste Carrichtero: Essentia enim medica seu Aurum magicum æquè bene continetur in illis, vt pretiosioribus aliis. Sicuti autem terra cuique Regioni victum & amictum exhibet: si non ad superfluam voluptatem, tamen ad necessitatem sufficientem: sic etiam Rerum ipsa mater, eadémque parens Natura, quæ omnibus prouidit abundanter, medicamentorum sufficientiam distribuit necessariam: Vnaquæque Patria sui Elementi in se continet matrices, sibíque ipsi, quod est necessarium exhibet: Suis quibusque terris & regionibus, suæ genti, suo climati, suo cœlo, suo sæculo, Natura herbas producit atque temperat: In quibus, vt in stirpibus, cùm masculum & fœmellum genus reperiatur (quemadmodum in rebus Creatis Prouidentia Diuina distinxit Anatomiam in Marem & Fœminam non frustra) in applicationis vsu non temerè sexus confundendus est: vt enim vir & mulier Naturâ sunt distinctâ, ita etiam eorum Remedia, vt nunc taceam simplicia seu medicamina Hermaphroditica: imò quædam iuuentuti, quædam senio prosunt, vt in Helleboris videre est: Ita etiam Paracelsus iubet medicos esse memores distinctionis Herbarum, ætatis, medicinarum, morborum & Lunæ: verè igitur Agrippa dicit stultum esse, ex India petere, quod domi habemus, existimantes propriam neque terram, neque mare sufficere,

Secundum Climatũ Regionúmque diuersitatem homines, mores, plãtarum vires variãtur.

patriſque rebus peregrina, frugalibus ſumptuoſa, facile acquiſibilibus difficilia, & ab ipſis vſq; Tetræ finibus importata præferentes. Et vt videmus Turcarum, Indorum, Æthiopum, & Chriſtianorum mores & Naturam diuerſam: Ita etiam Creſcentia ſecundum quatuor mundi plagas & diuerſa climata prouenientia ſine dubio differunt, ac ſæpius, quę apud alios ſunt alimenta, apud nos medicamenta ſunt, ſicuti grauiſſimi teſtantur Viri, cuius Rei, quãtumuis infinitis Teſtimoniis fidem facere poſſimus, hac vice vnum duntaxat ſubiiciam illorum Exemplum, de radice Aronis, ad confirmationem Veritatis adductum: quæ Radix in locis noſtris frigidioribus adeò feruens & mordax eſt, vt mandentium os & fauces exurat: At quæ in Lydia, prope Cyrenem vrbem prouenit, exteriori forma noſtræ planè reſpondens, dulcis & grata eſſe dicitur guſtu, vt raparum inſtar Homines in cibo ſine nocumento vti poſſint: Et quamuis Exoticæ maiores haberent vires, ſicuti deſidioſi noſtra non inquirentes, ac ex peregrinâ arrogantiâ peregrina ſemper ſectãtes aſſerunt, qui non communem ſalutem, ſed ſuæ negotiationis compendium quærunt, perſuadentes nobis, non niſi pretioſa quæque plurimum prodeſſe: Tamen illa non niſi in ſui climatis hominibus, quibus creata & producta ſunt, putabimus ſalubria: Si enim peregrina noſtris corporibus tantoperè conuenirent medicamina, procul dubio Natura factum eſſet, quæ omnibus cumulate proſpexit, vt hæc apud nos quoque naſcerentur. Tranſmarina ergo & domi noſtræ non naſcentia medicamenta, corporibus noſtris, propter climatum & influentiæ diuerſitatem, non poſſunt adeò amica & familiaria eſſe,

Gal. lib 2. de alimentorum Facultatib.

esse, vt taceam nunc, quod vel non debito tempore & loco (vnde sæpe plurimum imminet periculi) collecta sint, vel illorum Scelera & Cadauera saltem ad nos, plurimum à Barbaris mercatoribus mittantur, Viribus inuisibilibus internis maxima ex parte, senio, carie, teredine, viarum longitudine, & sophisticationum fraudibus, deperditis, exesis, absumptis, corruptis, & adulteratis. Domestica, quæ DEVS nobis sufficienter suppeditat, contra infirmitates corporis, vilescere cœperunt, tum, quia Medicorum Sericeorum (carbonum nigredinem, fumi & argillæ fastidia detrectantium) fidem & diligentiam debitam in præparando requirebant, tum etiam, quod Pharmacopæorum vulgarium pars potissima glotiæ & auaritiæ stimulis incitata, officiis suis sæpe abutitur, & frequentius ad ægroti crumenæ euacuationem, quàm corporis refectionem, intenta est. Hinc magno totius Reipublicæ detrimento, & multorum Vitæ naufragio fit (testantur illi, qui mortem suam magna emerunt pecunia) vt nil ferè in magno habeatur pretio, quod non à Mari Rubro, vt ita dicam, vel ab extremis Gadibus aut Indis aduectum credatur, vel mundo decipi cupienti & volenti ita saltem persuadeatur. Deus nil frustra creauit, sed vnamquamque Creaturam, licet abiectam, peculiaribus Virtutibus, secundum Diuinæ Voluntatis suæ beneplacitum, dotauit. Eam ob causam longè aliter sentiunt illi, qui Naturam etiam in minimis & abiectissimis obseruant cum stupore maximam esse, & vbi defecit in corpore, abundasse in viribus. Vermis (vnde Orientalium grana Kermes) & Muricis Ostrum dãt Purpuram, Regum colorem sumptuosissimum.

Et quãuis merces sint laudatæ, tamen hoc opus, hic labor, ægrotum restituere.

Nil à Natura creatum reperitur, quod non in medicum vsum venire possit. Sir. cap. 6. sect. 23.

Sæpe sub sordido pallio magna latet sapientia.

Leuit.26. Pſ.104. ſect.15. Ezech.c. 15. Syr.c.31. ſect. 32.33. Pſ.104. ſect.15. Iud.cap.9. ſect.13.

Apes induſtriæ inimitabilis Mel dulciſſimum. Culmus fragilis Frumentum, Vitæ noſtræ Baculum deſideratiſſimum. Vitis lignorum abiectiſſima, Vinum, Cor Hominis moderatè ſumptum mirè lætificans. Anima intellectualis Dei ſoboles in Hominis corpore, ceu Vaſe fictili ac Teſta fragili, hoſpitatur, quæ omnia non ſine maxima ratione ab æterna ſapientia ita ordinata ſunt. Paracelſus, ſecretorum Pater, pro ſuo inter alia præclara in Rempublicam medicam promerita, verum Medicum & ſcientiâ & vſu Medicinæ innoteſcere cupientem, ad dignoſcendas Signaturas & Hieroglyphica grammata ſedulò hortatur in ſuis ſcriptis, & dicit eſſe tria, per quæ Natura nil Inſignatum prætermittens, Hominem, & omnia Creata manifeſtet, primò per CHIROMANTIAM, quæ eſt Aſtrum Rerum Naturalium, & externas Hominis partes complectitur, manus, pedes, lineas, venas. Secundò per PHYSIOGNOMONIAM, quæ Faciem & Caput comprehendit. Tertiò per habitum & proportionem totius corporis, mores, vſus, animi ſenſa, & cordis cogitationes denotantem. Poſt hunc Johannes Baptiſta Porta Neapolitanus inſignis Phytopta, & Naturæ ſagaciſſimus æmulator, in ſua Φυτογνωμονίᾳ inſignem operam vtilitati publicæ impendit: Interea autem, vt in hac re perfectioribus altiora & accuratiora ſcribendi occaſionem ſuggeram, dum aliis annuentibus ſuperis in hoc ſtudio progrediatur, qui autumnum ingreſſus calamo elimatiori fructus edat maturiores (cui hac vice lampadem trado) conſignatas has meas obſeruationes nonnullas (Inſuetas enim tentare vias arduum) cum Signaturarum ſtudioſis, vlte-

Anima fidelis eſt ſanctuarium Dei. 2.Cor.4.

Signatum cœleſte nõ ex forma, ſed ex corde, id eſt, operibus & fructibus manifeſtat homines: ſic Herodi vulpinum animum exprobrat Saluator noſter, & Phariſæorum vipeninam pro ſapiam Iohan. Baptiſt. taxat.

rius

rius mecũ discere non erubescentibus, libenter volui etiam habere communes, quas, tam è Lectione Paracelsi & Portæ, quàm experientia propria, adsecutus deprehendi conuenienter & analogicè Harmonicas: Sufficit enim quodam prodire tenus, si non datur vltra. Vtinam Carrichteri, Rei Plantariæ consultissimi viri, tantoperè desideratus liber, de Signatura Rerum, aliquando in publicum proditet, in quo Plantarum Stellas terrenas, Stellis Firmamenti miro ac Harmonico modo accommodat, Respublica Botanica meritò sibi gratulari posset. Stellæ, secundum Paracelsum, sunt formæ & matrices omnium Herbarum, & quælibet Stella in Cœlo nihil aliud est, quàm spirituali & Chaotico modo præfigurata Herba, qualemcunque etiam in Terra repræsentans. Ita quælibet herba est Stella terrena vergens Cœlum versus, & vnaquæque Stella est cœlestis Herba in forma spirituali, in nulla re ab Herbis in terra crescentibus discrepans, sola materia excepta: Ideo Stellæ omnes morbos futuros prænuntiant, per sua excrementa & Nostoch: Ita herbæ cœlestes deorsum tendunt Terram versus, ac respiciunt suas herbas à se procreatas: Hoc fundamento cognito, notæ etiam erunt Herbarum cœlestium & terrestrium constellationes & compositiones, videlicet: Hæc est Stella Roristmarini Absynthij, &c. & habet illarum herbarum virtutes. Obseruabit etiam in Herbis terrenis, quot Colores Florum, tot virtutes Herbarũ esse. Nil temerè & frustra in Plantarũ familia confictum est, sed rato modo, ordinatis causis, accurato numero, tẽpore & loco opportunis: Et vt muti, quib. pro sermone gestus sunt, &

Multi potuissent in viros literatissimos euadere, nisi falsa ambitione sibi persuasissent se solide doctos esse.

Syr. c. 39. sect. 26. Omnia ordine, tẽpore, mensura &

pondere à Deo creata subsistunt. Sap. 11. sect. 12.

alia animalia sermone carentia, motibus corporis suos indicant affectus: ita etiam Deus cuique Plantæ indidit proditorem suum, vt genuinæ vires Herbarum latenter absconditæ per Signaturas externas, id est, similitudinem Formæ atque Figuræ, (vtpote per Indices officij, essentiæ, ac virtutis latentis) ex illarum aspectu cognosci, diuinari ac manifestari possint; imò vt modò dictum, illæ magicè nobiscum per Signaturas loquuntur. Qui enim thesaurum obruendo defodiunt, notare locum aliquo signaculo consueuerunt: Ita Deus etiam cõplurima in Natura, quæ non posuit in propatulo, signauit tantum, vt diligenti inquisitione possimus illa explorare. Sic videmus Mosen non meminisse Gemmarum & Metallorum, in abscondito Terræ Creatorum, cùm tamen in illis maxima Naturę Arcana contineantur: Eorum saltem meminit, quæ in aperto creata sunt: Ideò autem Deus absconditè creauit Metalla exterius, vt sciremus, in ipsis absconditas esse virtutes Naturæ arcanas interius: Quo nomine etiam occultum Sacrosanctæ Scripturæ sensum, Spiritus DEI semper per Metalla & Gemmas in occulto vel abscondito Terræ creatas, præfigurat. Et si fortè alicui mirum videatur, cur Deus aliquas creaturas in aperto, alias verò in abscondito crearit, Hermeticæ Medicinæ scrutatori diligenter considerandum Propono. Quas in Cẽtro Terræ creauit Deus Creaturas, Mineralia puta ac Metalla, (occultorum Sapientiæ, videlicet, Creaturæ seu naturæ) illas potissimum pro solis Hominibus, seu pro Spiritu Vitæ, in Centro Cordis humani sedem habente, conseruando ac Balsamando creasse: sicuti Herbas in superficie Terræ exi-

Quodlibet opus manifestat & notat suũ opificẽ & fabricatorem, qui est Medicina, arcanum & mysteriũ.

S. Anatomia Formarũ Naturas Rerum indicat.

Sciuit Deus labore acquisita gratiora hominibus esse, quàm sine labore obtuia, quæ plerunq; fastidire solent.

Moïses in descriptione Cœli & Terræ ineffabilia

existentes (manifestũ Sapiẽtiæ, hoc est, Naturæ seu Creaturæ) pro conseruanda ac iuuanda massa corporis humani externâ, idque pro omnibus animantibus simul: *Semper enim DEVS in abscondito posuit Maximum, in aperto autem minimum:* In Centro etiã collectas creauit omnes virtutes simul, quas in superficie dispersas creauit semel: Et quod mirandum est, omnia Astra Cœlestia, quæ in Cœlo Corporibus suis manifestè patent creata, etiam in Terra Spiritibus suis occultè clausa latent. Et sicuti Cœlestis Sol suo Calore spirituali generat omnia Terrestri modo: ita Sol Terrestris suo Calore spirituali creat & regenerat omnia Spiritualiter: Per Solem Cœlestem operatur spiritus Domini in Natura omnia Naturaliter: Sed per Terrestrem Solem operatur idem ille spiritus omnia, sed spiritualiter. Nã Spiritus per nullum aliud medium, quàm per Solem operatur, quia in Sole saltem, & non alibi vsquam, TABERNACVLVM suæ habitationis posuit corporaliter. Quemadmodum autem Sol supernus bifariam, modo extra Res omnes corporaliter, & manifeste, modò in omnibus Rebus occultè operatur: ita etiam alter Sol bipartitus, nunc extra Res omnes manifestus & corporalis, nũc in Rebus omnibus occultus & spiritualis est: Et vt Sol supernus intrinsecè spiritualis est in omnibus Rebus, & Calor Naturalis Rerum omnium: sic Sol TERRENVS interne spiritualis est in omnibus rebus Calor natiuus, omnium Rerum Balsamum, Lychnus, & Oleum: Ille Spiritus Vitæ in omnibus rebus latens vocatur: Hic Sulphur Naturæ suo proprio & genuino nomine in omnibus rebus appellatur. Si antiquissimis Philosophis & Cabalistis (quorum stu-

mysteriorum Arcana verbis operuit simplicibus.

Ps. 19. sect. 6.

Per Solem, id est, Cor macrocosmi vivit Cor microcosmi.

A trina Virtute Ter magnus dictus, quia Rex Philosophus & Propheta fuit Trinæ Philosophiæ monarcha.

dium fuit à signis ad signatum, à Creaturis ad Creatorem, & per Angelos ad Deum ascendere, & cum illo iungi, & sic secundum Pythagoram Deificari) Veritatem nobis enarrantibus fidem non derogamus: Superiora sunt in Inferioribus, & Inferiora omnia sunt in Superioribus, non tamen vt in se, sed secundum Naturam & modum Superiorum: Sicuti enim Arbor tota in Nucleo suo complicita, Arbor Astralicè, sic mundus sensibilis explicitus, est in DEO Dealiter complicitus. Cuius etiam rei, *Ter Maximus* ille triplici Diademate insignitus Rex HERMES, vel suo quodam Vetustatis iure, omnium Philosophorum Pater, ab initio in Famosissimæ suæ Smaragdinæ Tabulæ, omnibus totius mundi gemmis meritò anteferendæ, fidem nobis locupletissimam & indubitatam facit: Quæcunque inquiens, sunt infra, sunt etiam Supra, melioti tamen, perfectiori, & nobiliori modo: In mundo Angelico seu intellectuali eadem sunt Entia quæ in ista visibili machina, sed spiritualiter & invisibiliter: In supremo mundo Deali ὑπερπάτῳ increato, infinito, incomprehensibili, Archetypo, tam Angeli, quàm mundus vnum sunt & simul, modo Diuino perfectissimo: Infima ergo monstrant Superna, corporalia declarant intellectualia, per inferiorum & Terrestrium Naturas & Proprietates ascendimus in Naturas & Proprietates Superiorum & Cœlestium, siquidem hæc inferiora, Externa, ac Visibilia exemplaria Superiorum notæ, ac Inuisibilium Internorum symbola sunt, quibus nos è temporalibus seductoriis manuducimur ad Æuiæterna & spiritualia. Tota Creatura & hæc ampla mundi machina, in qua

Mundus Deitatis seu Pauli Cœlũ Tertium: Supra vel extra Deum nullus alius mundus seu Cœlũ reperiri datur.

Creaturæ sunt plenæ DEI. Psal. 34. sect. 4.

Iam est spectulum, in quo æternus Opifex se contemplandum exhibet.

Creator

Creator Inuisibilis se nobis videndum, audiendum, gustandum, odorandum & tangendum exhibet, nil aliud est, quàm vmbra Dei, ac figura Interni Paradisi, ille videlicet Intuitus, quo clarè videntur & intelliguntur Creaturæ, quę sunt Creaturis posteriora, & effectus, per quarum cognitionem cognoscitur Creator opifex: & Prima causa agens omnia: Creatura enim omnis à Deo creata est, vt sit in Testimonium Verbo Creatoris, per quod facta est: Et qui Rerum creatarum cognitionem separat à suo Opifice, is Rerum vniuersarum vmbram solummodo habet. Quòd autem Archetypis omnia contineantur Inuisibili modo & spirituali, quæ in hoc visibili corporaliter apparent: & quod omnia ab intra fluant incomposítum, & nihil ab extra sumatur, probat & demonstrat ipsum Naturæ Lumen ascendendo & descendendo, intrando & exeundo. Tres numerantur mundi, & hi tres vnum sunt vniuersum, cùm vnus mundus sit in alio: Deus scilicet, Angeli, *Machina Visibilis.* Quisque inferiorâ Superiori regitur, & suarum virium suscipit influxum, ita vt ipse Archetypus & summus opifex per Angelos, Cœlos, Stellas, Elementa, Animalia, Plantas, Metalla, Lapides, suæ Omnipotentiæ virtutes exinde in nos transfundat, in quorum ministerium hæc omnia condidit & creauit. Introitus vel ascensus fit, quando per scalam Jacob ex infimo eleuat ad supremum: ex sensibilibus ad intellectualia, ex Creaturis ad ipsum Creatorem ascendendo: Hebræorum Cabalistę vocant quinquaginta Portas Intelligentiarum: gradus sunt seu limites omnium Rerum ex primo Geneseos capite collecti, quibus, ceu symbolis ac notis,

Primus Intuitus DEI est de facie ad faciē: Alter quo videntur posteriora eius.

Deus cognoscitur in suis operibus: ideò nulla re ad malum seu perniciem abuti cōuenit.

Quicquid in omnib. simul est mundis, id & in singulis continetur, neq; est aliquis vnus ex eis, in quo non omnia sint, quæ sunt in singulis, teste Anaxag. Pythag. Platone. Gen. 28. sect. 12. 13.

ad omnium Rerum, tam visibilium, quàm Inuisibilium, cognitionem deducimur. Egressus verò seu descensus fit, vbi ex DEO ad Creaturas, ex Intellectualibus ad Externas formas, à Centro ad Circũferentiam deuoluimur: Vt intueor oculo sensuali, exempli gratia, hunc nucleum pomi, relicta autem corporeitate, recipio me ab externa forma, ad interius semen inuisibile, & oculo mentali contẽplor totam Arborem, cum Radice, trunco, ramis, surculis, foliis, floribus, fructibus suo tempore per separationem manifestandis complicari: Istud semen illa corporalia non ab extra sumit aliunde, sed ex se, ex suis penetralibus emittit singula. Cùm ergo eiusmodi Astrum seu semen sit Imago seu vmbra Angelicæ substantiæ, & totam molem corpoream Arboris intra sua penetralia complicet absq; quantitate & qualitate, &c. Certè vnicus Angelus complicabit semina omnium Rerum spiritualiter intra se multò facilius vt præstantior, superior, & excellentior Natura: Nam quò quid simplicius, eò quoque perfectius, absolutius & potentius: Et quicquid potest potentia inferior, idem potest Potentia superior multò excellentius & efficacius. Angelus ergo dans homini vinum, panem, fructus, & alia etiam ex agro crescentia, non extra se sumit aliunde, sed ab intra è suis penetralibus (quia perfecta Dei imago producit & largitur, quando vult & quoties vult citra sui diminutionem aut decrementũ. Nam Angelus omnia secum gerit & habet Angelico & spirituali modo: imo totam mundi machinam in se complicat, & est ista omnia inferiora: Et quicquid Natura & Ars per Naturam potis est, illud etiam Spiritus vel Angelus, supra Naturam & Artem constitutus

Quemadmodũ ignis de se emittit mille alios & semper manet vniformis.

stitutus & eleuatus, multò melius & celerius potest. Qui hanc Philosophiam Centralem seu Circularem tuo intellectu mentisque oculo depurato diligenter considerat, illi non erit difficile credere, Angelum vel Magnum Cœlestem totum Firmamentum in Gamaæam posse includere, vel totum mundum in suum pugnum. Cum autem Angelus sit perfecta & absoluta DEI imago, & omnia in suo Abysso complicet, habeat atque possideat, negandum non erit, primam & supremam Causam, à seipsa existentem, inde pendentem, omnia secum inuisibiliter & spiritualiter in Abysso suo complicate: imò omnia esse in Fontali vnitate simplicissimè. Nam omnia creata, producta sunt ab illo, qui est omnia in omnibus, Prima scilicet & vltima rerum omnium causa: Non ex materia præiacente, nec ab alio quicquam sumpsit, nec extra se accepit abundè. Quicquid enim potest & habet, vt supra dictum est, Potentia inferior, hoc idem potest & habet Potentia superior, sed multò excellentiùs, efficaciùs, imò superexcellenter. Nulla enim collatio infiniti ad Finitum, Creatoris ad Creaturam. Deus Centrum & Circulus sui ipsius. in seipso habitans, hoc est in Abysso Infinitudinis (Heb. vocant Ensuph, incomprehensibilem infinitatem) vbi in æternum nullus locus, nullum principium, nec finis peruestigari aut excogitari potest. Nec ab alio nec à seipso factus est: ab alio enim non potuit fieri, quia neminem habuit ante se priorem, aliàs non esset causa prima: seipsum quoque non fecit, nam ex nihilo fit nihil: semper igitur fuit (& hoc est nomen Essentiale τὸ ἀνεκφώνητον Ineffabile, ob tremendam maiesta-

Nihil Diuinum. Aleph tenebrosum. Lux tenebrosa.

Deus ineffabile & innominabile trigrammus notatur in natura, Tetragrammus in Lege. Pentagrammus in gratia. Status futuræ beatitudinis.

Erat DEVS ante rerum productionem ab extra nudus & solus, donec placuit diuinæ Bonitati suæ exire ad rerũ productionem & se quodammodo vestire: Quare autem Deus mũdum non citius creauit, propter humillimam obediẽtiã reuerentiã & timorẽ creatori debitam, creaturæ ad euitandum peccatum nõ permissum est inquirere, VERBVM DEI est prima rerũ omniũ

tem, ac ob eius incomprehensibilitatem Schemhamphoras vocatum nomen Dei magnum & mirabile, quod est super omne nomen) id est sine Causa priore, sine Tempore, sine Loco, sine Termino, nihil aliundè accipere, sed sibi ad omnia sufficere, nullius rei indigere, & omnes suos amatores efficere sibi conformes, vt etiam nihilo ab extra egeant, sed omnia intra se ipsos possideant in patria sua, & Hoc est REGNVM DEI intra credentes, siquidem habitabunt in Deo, & Deus in ipsis in omnem æternitatem. Ideò JESVS CHRISTVS, Verbum & Filius DEI Patris, ac sapientia Deificans, Verus Magister, factus Homo, sicut sumus nos, vt nos perficeret filios DEI, sicuti est ipse, qui est benedictus in omnia secula.

Deus ergo Ingenitus Vniuersitatis Dominus, Vniuersorum principium, medium & finis, non ex vlla egenti naturæ necessitate, sed sola Voluntate sua libertima, & ex mera Bonitate, propter infinitam gloriam suam, omnia ex suo gremio seu profundissimo Diuinitatis conceptu & recessu (Hermes dicit è viscеribus Tenebrarum) emittens per VERBVM suum primò produxit Lucem, id est, Angelicas substantias, dicendo, *Fiat Lux*: Ex Luce illa Angelica emanarunt Astra, ex Astris corpora seu mundi machina visibilis, ex quatuor Elementis compacta, & sic omnia sunt in omnibus suo modo, & vnum manet in altero, sicut semen in arbore, & Arbor in semine, hæc duo licet distincta, sunt tamen vnum: Omnia corpora seu Elementa visibilia sunt in Astris inuisibilibus seu spiritualibus Elementis, & Astra sunt in corporibus: Astra sunt in Angelis, & Angeli sunt in Astris:

Angeli

Angeli sunt in DEO, & DEVS est in Angelis: Ita vt semper suum Superius possit esse absque Inferiori, sed non è contra. Nam mundus visibilis seu nulla corporalia consisterent, nisi adessent Astra: sic, nulla adessent Astra, nisi Essentiæ Angelorum adessent, Angeli nõ extarent, nisi esset increatus DEVS, à quo dependerent. Cognito DEO cognoscuntur Angeli, sunt enim perfecta & absoluta DEI imago: cognitis Angelis, nota erunt Astra: cognitis Astris, nota erunt omnia creata, seu mundus visibilis: cognito mundo visibili tandem notus erit Homo microcosmus Filius mundi: nam talis est Filius, qualis est Pater per omnia, sicut ex Visibilibus deprehendimus Inuisibilia. Omnia ab intra manant ad inferiora & externa. Nam à DEO dependent Angelicæ substantiæ, ab Angelis dependent Astra, id est, Inuisibiles Virtutes Rerum, & ab Astris dependẽt visibiles Formæ, hoc est, corpora. Sicuti igitur in DEO omnia sunt diuinè, & in Angelis Angelicè: Ita in mundo sunt omnia corporaliter seu mundaliter: Nam vt Lux lucet in Tenebris, ita Superius est in Inferioti: vice versa, Quicquid est in mundo visibili sensibiliter, hoc est in Elementis & Astris Astraliter, id est, spiritualiter: & quicquid est in Astris astraliter, hoc est in Angelis angelicè: quod in Angelis angeli è, hoc est in DEO diuinè: Per Catenã seu restim auream cœlitus fragilitati nostræ demissam in Terrã Mens seu Anima nostra intellectualis, ope

Idea; sit mundus hic extrinsecus ad exemplar mundi intrinseci videlicet intelligibilis fabricatus est & effigiatus à Conditore Optim. Maxim.

DEVS est ENS omnium Entium, hoc est, locus, origo & complicatio Creaturarum omnium à quo omnes, & ad quem omnes remeare nituntur.

Angeli sunt specula certissima nulli obnoxia corruptioni, quæ diuinitas assidua sui contemplatione exploravit. Quæ sunt in Superioribus in Inferioribus etiam visuntur, sed de genere, conditione & adulterata.

Omnia in Deo sunt, sicuti Numeri in Vnitate & in Centro omnes Lineæ Circuli.

diuinâ per Creaturarum ordinem, ab imis ad media, & per hæc extra mundum ad ipsum Rerum opificem ascendit & assurgit, ad Vnum primum & summum, ad quod, tanquam ad desideratum Terminum, omnes Creaturæ conatu suo atque gemitu, voluntario tendunt impetu. Tota mundi machina in DEO nil est nisi DEVS, & in Angelis est Angelus, & in Astris est Astra: In semine Arboris latet tota Arbor cum radice, trunco, ramis, foliis, fructibus: Ex grano hordei procedit radix, culmus, spica, grana alia & paleæ. Hæc omnia ideò procedunt ex semine, quod latebant in eodem: Simili modo tota mundi machina in Angelo latet angelicè, in DEO autem diuinè. Semen est arbor complicita, Arbor est semen euolutum & explicatum: Vnitas est numerus complicatus, Numerus est vnitas euoluta: Angelus est Astra complicata, Astra sunt Angelus euolutus. DEVS est, in quo, ceu Archetypo, mundus complicatus est diuino modo: Mundus est DEVS (vt ita dicam) euolutus. Exuperantissimus enim DEVS Lux omnem Lucem in se continens per Radium suæ majestatis, hoc est, per genitum Filium creat Lucem Angelicam, & impertit eis omnia, per Angelos fluit in quatuor Elementa inuisibilia seu Astra: ex Elementis seu Astris fluit in corpora, è quibus tandem fructus proueniunt in conspectum nostrum. In microcosmo etiam similiter patet inferiora scilicet esse in suis superioribus, vltima in penultimis, & rursus priora his similiter in prioribus aliudque semper in alio, quousque perueniatur ad summum. Nam sensus quinque sunt in Imaginatione, Imaginatio est in ratione, Ratio est in Mente, MENS est in DEO, DEVS in nullo nisi

in

Rom. 8. sect. 21. 22.

Supremus naturæ Creator, creauit in vno momento sine temporis occupatione, antequam placeret facere, mirabilem ipsorum separationem seu diuisionem.

in seipso: Est enim sui ipsius sedes, & habitaculum, quia est omnia, & est à se, & per se, à quo, ceu à largissimo & perenni fonte Vnitatis omnia fluunt: Ideo etiam singula è summo bono manantia ad Deum, tanquam ad suam originem, sunt reducenda. Verùm cùm hæc non sint huius loci, & pauci tantas diuitias & tam inexhaustos Thesauros suis Tuguriis & angustis limitibus comprehendere possint, nec vlterius etiam in vulgus spargi debeãt, genium nunc quieto Harpocratis silentio placabo: Difficulter etiam ab illis comprehenderentur, qui Cabalisticos fontes sine fundo non degustauerunt, nec nisi vmbratilem illam Animalem & mundanam cognouerunt sapientiam, quæ apud Cœlestem nil nisi mera stultitia est: Sed vt eo reuertar vnde digressus eram, summopere è Republica medica est, vt diuinum hoc Signaturarum studium (quod aliqui Botanici quidem innuunt, sed aliis reliquerunt docendum & probandum) magis ac magis pateſiat: Ideò non sine graui causa Medici Titulo indignum iudicat illum Paracelsus, qui ex signo signato, id est, Chiromantia & Physiognomonia Medicinam non faciat, cùm propter admirandam maioris & minoris mundi Anatomiam Essatam ac Harmonicam, sine ægrotantium vitæ discrimine, Antiquæ medicinæ cultores, illo carere, neutiquam possint nec debeant. Quilibet enim morbus (sicut supra in Præfatione prioris libri retulimus) & medicina eius, vnius sunt Physiognomoniæ, Chiromantiæ & Anatomiæ. Et qui huius fundamenti intellectu caret, huiusque Philosophici & medici Alphabeti cognitione destituitur, non potest esse probatus medicus. Naturæ enim Chara-

Habitaculum Dei non est distinctum ab Essentia animæ, ne fiat defectus in Deo.

Iacob. 3. sect. 15.

Vt enim Homo è fructib. dignoscitur: ita Herba etiam è fructibus sua signatura. Non sine causa ab Homero vocatur medicus ἀνὴρ πάντων ἰητὴρ ἐγχεσ ἄλλων!

Anatomia & Forma herbarum concordanda Anatomiis & Formis Morborũ

nisi enim Physiognomonia ac Chiromantia eam morborum quàm Remediorum Anatomia Essata ac Essentialis sit à medico cognita, nil fructuosi in medendo præstabit.

Signatura in Philosophia & medicina summum fundamentum.

Rom. 1. sect. 19. Sap. 23. sect. 1. Sap. 15. Ps. 19. Mat. 17. Iac. 12.

cteriſmi, & hæ ſignaturæ Naturales, quæ ex Creatione non atramento, ſed ipſo DEI Digito in omnibus ſunt exaratæ Creaturis (ſiquidem quælibet Creatura eſt liber DEI) melior eſt pars Veræ Literaturæ, per quam omnes res occultæ leguntur & inueſtigantur, poſthabitis quatuor qualitatibus, velut externis virium corticibus. Inuiſibilia enim & Interna ſemper ſunt nobiliora, præſtantiora, & valentiora, quàm Viſibilia Externa, quæ minus perfecta & ſuis internis viliora ſunt: Sic Domus res externa ædificatur ob Inhabitatorem: ſed incola nobilior eſt omnibus lignis, lapidibus & toto ædificio, cùm ſit viua & Rationalis Creatura: ſine Physiognomia & Chiromantia (quarum miniſterio non ſolum totus Homo, cuius interiora ſemper aliquo externo indicio deteguntur, ſed ſpecificæ & occultæ Rerum omnium virtutes, imò omnia Naturæ ſecreta manifeſtantur) vix vllum Medicinæ habetur arcanum, quod experientiæ ſuſtineat examen: Creaturæ enim ſunt præceptores medici à Deo creati.

Primus noſter Protoplaſtes Adam, in ſtatu Innocentiæ ex Arte prædeſtinata, id eſt, ſignata, rerum Naturalium abſolutam habuit cognitionem, ac cuilibet Rei nomen indidit proprium internam

Ideo Hermes dicit, Deum per ſingula creata vbique ſplendere, & eam ob cauſam fabricaſſe omnia, vt eum per ſingula cerneremus. Nil enim reperitur in mundo quod Diuinæ Virtutis ſcintilla careat.

Chiromantia & Physiognomonia dant ſigna omnium futurorum membrorum. Hoc Fundamentum ſignatum è Lumine Naturæ depromptum, per ſcientiam magicam addiſcitur.

Gen. 2. ſect. 19. 20. Ars hæc ex Lumine Naturæ per diuinam gratiam communicata fuit.

Naturam

Naturam ſimul exprimentem: Deus enim omnium rerum vires ac Naturam hominem ipſum vno tantum ſpiritus Diuini efflatu docuit. Sunt qui erunt, qui hæc noſtra imperfecta eſſe iudicabunt: eos propter publicam Rei Medicæ ſtudioſorum vtilitatem peramanter rogatos volo, vt his meliora, commodioríque ordine poſteritati communicent. Quantum ingenio, ſtudio & induſtriâ, quantum labore & curâ, quantum denique iudicio conſequi potui, præſtare conatus ſum. Benignus ideò ac candidus Lector, quia Bonæ voluntati non adfuit optata complendi poſſibilitas, hoc meum ſaltem incœptum (ſiquidem in magnis voluiſſe ſat eſt, nec ſemper licet quodlibet) de ſignaturis ſtudium boni conſulet, & hoc noſtro Tyrocinio fruetur, donec

Deus aliquem excitet, qui infinita Bonitate iuuante huic laudatiſſimo & planè neceſſario ſtudio extremam imponat manum.

Amen.

DE SIGNATVRIS PLANTARVM, HVMANA MEMBRA SIMILITVdine repræsentantium.

CAPITIS.

I.

PAPAVER *cum corona repræsentat Caput & Cerebrum, ideò decoctum eius in multis Capitis affectibus vtiliter exhibetur.*

2. Juglandes *habent integram Capitis signaturam : Cortex exterior seu herbaceum inuolucrum, Pericranij, qua de causa Sal corticum ad vulnera Pericranij singulare est.*

Cortex interior durior, seu ligneum putamen, Cranij.

Pellicula circumdans nucleum, Meningum & membranarum cerebri.

Nucleus

Nucleus ipsius cerebri figuram habet: ideò etiam ad cerebrum conducit & venena hebetat: Nam nucleus tritus si cum Quinta Essentia vini humectatus vertici capitis imponatur, confortat cerebrum & caput potenter.

3. *Folliculus Floris* Pæoniæ *conclusus adhuc, habet signaturam & analogiam quandam Capitis cum Suturis, item Venulis cerebrum circumdantibus: Flores mox excludendi aperiunt externam pelliculam Cranium repræsentantem, & hac viâ sicuti etiam semen postea exiliendo fulminis instar Epilepsiam seu Syderatum morbum expellunt.*

4 Agaricum *excrescentia est Laricis arboris veluti fungus, & caput purgat.*

5. Scylla, *quæ ad Epilepsiam commendatur.*

CAPILLORVM.

1. *Lanugo malorum* Cydoniorum *refert aliquo modo Capillos: ideò decoctum eius in restituendis capillis à lue Venerea defluxis, efficacissimum est.*

2. Muscus *oblongus arboribus adhærescens Pilorum instar: Eius decoctum similiter commendatur in casu capillorum.*

3. *Herba quædam in palustribus crescit, Pilos oblongos formâ penitus referens, aquis innatat, & flosculo albo conspicitur: Cuius deco-*

ctum etiam conducit (vt & priorum ab extra adhibitorum) in pilorum profluuio.

4. Adiantum, Trichomanes & Polytrichon *Apuleij, sunt etiam Capillares plantæ, quæ rigidiusculis cincinnis, exilibusq; fibrillis Capillorum faciem exprimunt, & crines densos, crispos & pulchriores reddunt.*

5. Thapsia *folio fœniculaceo seu capillaceo: Auicenna dicit illam parem non habere in operiendo capillis capite in Alopecia.*

AVRIVM.

1. *Folia* Asari *habent signaturam: ideò ex floribus eius Conserua paratur, quæ comesta auditum & memoriam plurimùm confortat.*

2. *Notandum hîc* Cochleas *auriculis prælongis signatas coqui in aqua & sale & despumari, post exsiccationem macerantur in oleo succini, & deinde destillatio instituitur: promanans inde oleum mirificum est ad recuperandum auditum: Reptile est acutissimi sensus.*

OCVLORVM.

1. *Grana nigra Herbæ* Paris *seu Aconiti salutiferi, habent Pupillæ signaturam: Oleum, inde Chymicè prolectum vel expressum, ad oculorum affectus efficacissimum est medicamentum, à nonnullis Anima oculorum vocatum.*

2. Flos

2. Flos Euphrasiæ *habet Anatomiam omnium vitiorum oculi: ideò oculis mirè conducit.*

3. Anthemis, Caltha, Hieratium, *(quâ herbâ accipiter oculis hebetudinem discutit)* Argemone, Anemone, Scabiosa, Flos asteris Attici: *Hæc omnia propter signaturam oculis conducunt.*

4. Potentillæ *flos Pupillam in oculo repræsentat: Aqua eius destillata est singularis.*

5. *Lapis vulgo* Beloculus, *quia in albo orbiculo, circinata nigra Pupilla conspicitur, vnde nomen adeptus, manibus gestatus claritatem visus conciliat.*

NASI.

Mentastri *aquatici folium Nasi formam refert: herba illa est, quæ folia angusta hirsuta habet, flore è puniceo albicante. Extractum eius specificum in amissione odoratus.*

GINGIVARVM.

Sedum *Minus muris adhærens habet Gingiuarum signaturam: idcò succus eius expressus in Scorbuto seu Stomacace plurimùm commendatur.*

DENTIVM.

1. *In* Hyoscyamo *receptaculum seu siliquæ seminis habent Dentis maxillaris figuram:*

ideò oleum eius seu liquor per se expressus, vel decoctum radicis cum herba Persicaria in aceto, elotione calida, dentium dolores efficacissimè sistit.

2. Acini Mali Punici *Dentes repræsentant: ad gingiuarum vitia & dentium firmitatem valet decoctum.*

3. Pinei Nuclei *Incisorios optimè dentes mentiuntur: ideò pini folia cum aceto decocta, dolores dentium mulcent.*

4. Dentaria *Herba, cuius radix miro Naturæ artificio compactili squammarum serie conspicitur.*

GVTTVRIS.

1. Pyrola, *ideò in gargarismis vtimur.*
2. Vuularia.
5. Ceruicaria.

IECORIS.

1. Hepatica, Lichen.
2. Fungus Betulinus & Quercinus, *habent etiam peculiarem Iecinoris sanguinis officinæ signaturam: quo nomine puluis vtriusq; admiraculum vsq; sanguinem è naribus ac vulneribus erumpentem insperſione sistit.*
3. Iecoraria *parietibus fontium adhærens, quæ contra Hepatis affectus & scirrhos*

rhos peculiariter valet.

4. Pira *habent quodammodo signaturam Iecoris: ideò ad Iecur etiam conducunt.*

CORDIS.

1. Citrium *sui fructus effigie Cor repræsentat.*

2. Anthoræ *radices duæ quasi corcula ostendunt.*

3. Alleluya *in cauliculorum summo profert folia Cordis figurâ.*

4. Melissophyllon *Cordis specie fert folium.*

5. Cardiaca *seu* Molucca *folia melissæ profert.*

6. Nardus, Myrobalanum, Mala *Cydonia.*

Omnium eximiæ sunt dotes ad Cor.

PVLMONIS.

1. Pulmonaria *tam saxis quàm arboribus adhærens.*

2. *Pulmonariæ quædam species Pulmonis maculas subalbicantes referunt: ideò omnium decoctum in variis Pulmonum affectibus conducit.*

MAMILLARVM.

Specula Pennarum Pauonis: *habent*

enim Mamillarum & uberum formam: ideò hausta sanant ubera mulierum malè affecta.

FELLIS.

Herbaceum Viride *inuolucrum Iuglandis, si succus eius exprimitur viridis, assimulatur succo Fellis colore & sapore, & conducit ad Fellis expurgationem.*

LIENIS.

1. Scolopendrium *verum*, Asplenum, *Ceterach.*

2. Lingua Ceruina & *Vulgaris* Phyllitis.

3. Lupinus *sua effigie Lienem demonstrat: ideò eius decoctum Lienosis prodest.*

VENTRICVLI.

1. Folia Cyclaminis *saltem: radicem enim membra Paralytica reddere tradunt.*

2. Zingiber.

3. Galanga, *est externus Ventriculus, per quam internus seruatur.*

VMBILICI.

Vmbilicus Veneris seu Cotyledon. *concauum adfert folium rotundum, læue, fœmineum, Vmbilicum imitatum, crassum, carnosum & succulentum. Ad amatoria valere affirmat Dioscorides, quia medici Vmbilicum Luxuriæ sedem dicunt.*

INTE-

INTESTINORVM.

1. Calamus Aromaticus.
2. Cassia Fistula.

VESICÆ.

1. Alkekengi, Halicacabum, Vesicaria *vesiculas ferens humanis similes, intus acinum inclusum gerit, cuius celeberrimus vsus ad calculos lotiumq; ciendum.*
2. Vesicaria Repens, Staphylodendros.
3. Colutea.
4. Solanum.

PVDENDI.

1. Aron *præter pistillum erecti ferè genitalis effigie, integrum generationis instrumentum demonstrat.*

Sunt qui putent Satyrion Erythroneum, seu Verum Paracelsi Satyrion, esse Aron, seu omnes Dracontij species, quæ habent signaturam totius Pudendi, & post maturationem in gramine supra terram instar serpentis incuruatæ iacent.

2. Fabæ *habent etiam integram Pudendorum & Colis glandis Anatomiam: ideò à Pythagora damnatæ: Farina illarum ad inflationem pudendorum commodè à proprietate similitudinis adhiberi solet.*
3. Cichorij *pistillum erectum, Veretrum*

ostentat, cuius decoctum intra & extra adhibitum singulare pro maleficiatis ex incantatione.

4. Hieracij *caulis concauus: decocti eius cum aqua communi quotidianus haustus calidus, specificum est in inflammatione purulenta penis.*

5. *In* Cicere *& maximè in* Lupino *Mentulæ forma apparet.*

6. *Vt & eandem* Pini Fructus *repræsentant: ideò nuclei eius & Pistachiorum esus Venereis exercitiis conducunt.*

7. Glans *summam Colis partem ostendit, quam preputium tegit.*

TESTIVM seu GENITALIVM.

1. *E Bulbaceo genere omnes* Orchidum *species à similitudine testiculorum Veneris sunt incentiuæ, sicui desit facultas: alter alterius potu resoluitur, Superior maior & plenior ad stimulandos coitus, Inferior, mollior ac rugosior ad inhibendos valet: Natura hominum generationi satagens hâc testiculorum imagine ad vires Venereas, conceptum & prolem eos valere significauit, siquidem etiam seminis odorem habent. Ideò Satyrij essentia in restituenda amissa virilitate viris frigidis efficacissima est: siquidem hominum & animalium luxuriosorum*

rum testes ita affabrè mentiuntur, vt nemo sit, qui videat, qui se eos cognoscere non fateatur.

2. Tragorchis *hircinus Testiculus, hircum olet, & spirillis aruncis caprillam barbam ementiens ad Venerem inflammat, omnium bulborum valentissimus, vt hircus animalium luxuriosissimus.*

3. Satyrium Erythronium, *id est rubrum, cortice radicis gracili ruffo, intus albo: non secus atque Scincus libidinem excitat, etiamsi manu teneatur, & magis si bibatur è vino, teste post Dioscoridem Lobelio.* *Pseudo Hermodactylus Matthioli & Italorum.*

4. Dragunculus *maior radice bulbosa donatus rotunda, instar Testiculi, in vino sumptus Venerem proritat.*

5. Porrum *adeò scroto simile, vt in proverbium abierit: etiam Venerem excitat.*

6. Flores Cynosorchi *homines ad fœcunditatem & lasciuiam inuitant, Venerem conciliantes, irritantes, augentes, & sopitam vellicantes.*

7. Boletus Ceruinus *Pudendorum habet signaturam: ideò non solùm ab intra confortando conducit, verum etiam ab extra, Inflaturis Testiculorum vtiliter imponitur.*

8. Phallus *ab Adriano Iunio peculiari scripto in hunc eundem vsum commendatus.*

9. *Vtriusque sexus genitalium signatu-*

ram habent Vuarum Acini: *Ideò Veteres non sine causa dixerunt, sine Baccho frigere Venerem. Zacha. 19. sect. 17.*

MATRICIS ET VTERI.

1. Aristolochia *rotunda vera fœminei uteri formam imitatur, & optimè puerperis opitulatur.*

2. Pisa.

3. *Interior Cortex* Betulæ *viridis habet signaturam Matricis cum venulis sanguineis: ideò decoctum eius purgat matricem.*

4. Sabina *habet signaturam Venarum matricis: ideò dissoluit Tartarum in venis muliebribus.*

5. Malum Granatum seu Punicum *glabrum est, & membranâ tegitur, Malicorium dicta, Sole hiat cortex, aperiturque leuissima vel aëris iniuria: sic etiam infans maturationis tempore exitum è matrice parat.*

6. Cyclaminus *suo circinnato radicis bulbo, muliebrem uterum affabrè demonstrat effigiatum: Theophrastus eius bulbum ad amatoria valere dixit.*

7. Leontopetalon *cuius radix fœminæ pubem lanuginoso molliqueflocco pubescentem suo intuitu & similitudine affabrè demonstrat. Tradit Dioscorides appensam ad amatoria valere.*

8. Ma-

8. Macis *Matricis signaturam etiam refert: Includit enim nucem myristicam (fœtus in vtero signaturam) Macis, vt Matrix embryonem.*

RENVM.

Portulaca *habet suam signaturam ad Renes.*

SECVNDINÆ.

Nimphæa *huius signaturam habet. Ideò etiam Secundinam expellit.*

SPINÆ DORSI.

1. Equisetum.

2. Filix *Fœmina: ideò eius decoctum (in Ischiade & doloribus Spinæ) & fomentatio è vino & aqua per multos dies præstantissimum est ex arte signata Remedium: Spinæ dorsi enim effigiem non obscurè repræsentat.*

TIBIARVM & OSSIVM.

1. Gratia DEI seu Geranium *habet signaturam Ossis Tibiæ: ideò puluis eius singularis in ossibus fractis.*

2. Ossisana *seu Lapis sabulosus propè Spiram & Darmstadium repertus, miraculosus in conglutinandis ossibus ruptis, idq; propter signaturam eius Magicam.*

NERVORVM & VENARVM.

1. Plantago *habet signaturam integram,*

imò & manuum & pedum Chiromanticam figuram, siquidem manus herbarum sunt folia.

2. Sauina *habet etiam venarum signaturam.*

PORORVM CVTIS.

Hypericonis *folia perforata signaturam habent: Tollunt obstructionem pororum & sudorem pellunt.*

MANVS.

1. Palma Christi.

2. Folia Ficus: *ideò articulorum doloribus conferunt.*

MORBORVM SIGNATVRÆ.

APOPLEXIÆ.

1. Lilium Conuallij *Flos habet* Guttæ *signaturam, quia flos quasi gutta pendet: ideò in hoc morbo magnus eius vsus est.*

2. *Carpionis* Lapis *semilunari formâ supra oculos existens, commendatur in illâ Apoplexia, quæ cum commotione & contractione musculorum supra oculos inuadit.*

CAL-

CALCVLI.

Omnia, quæ Calculum pellunt, sunt Magicè signata à similitudine, & morbum significant suis imaginibus.

1. Cryſtallus, Silex, Lapis Citrinus, Judaicus, Lyncis: *Lyncis vrina coit in Lapidem: ideò eius vrina ad Veſicæ ſtillicidia peroptima eſt.*

2. Calculus Microcoſmi.

3. Saxifragiæ *Radices.*

4. Lithoſpermon ſeu Milium Solis *calculos candore & rotunditate margaritarum ferens, duritie lapideâ cum aliis ſeminibus ſaxeis ad comminuendos calculos valet.*

5. *Fructus & ſiliquæ* Ononidis.

6. Lachryma Jobbea *ad deturbandos calculos nunquam ſatis laudata.*

7. Fructus Alkekengi.

8. Nuclei Ceraſorum, Perſicorum, Meſpilorum.

9. *Fructus* Roſeti *Rubei: Item plurimi alij in ſenticetis rubro colore in autumno ad maturitatem prouenientes.*

10. Cæpæ *etiam habent ſignaturam Calculi.*

CANCRI.

5. Dactyletus: *ideò, ſecundum Paracelſum, hauſtus Cancrum curat: alij putant eſſe*

Hermodactylum exoticum officinarum cum radice rotunda sese in centrum contrahente, non aliter vt cancer facere consueuit.

2. Lunaria *quæ signaturam habet Cancri, cum quâ Carrichter affirmat se omnes mamillarum Cancros curasse.*

3. Ros Solis seu Rorella.

COLICÆ.

Conuoluulus *in segetibus proueniens Intestina repræsentat: ideò decoctum eius est in Colica singulare.*

Anguilla *in Colica pestis.*

CICATRICVM.

1. Olea.

2. Vlmus.

3. Resiniferæ *omnes, quæ caudicis scissuras sustinent, ad cicatrices & vulnera certissimo experimento vtilissimæ.*

DYSENTERIÆ.

1. Acori Aquatici *Lutei radix in Maio effossa, & collecta, singulare Amuletum contra Dysenteriam appensum ad ventriculi regionem: habet enim colorem & signaturam Excrementorum.*

2. *Ita* Baccæ Sambuci *conferunt.*

ERYSIPELATIS.

1. *Semen* Oxylapathi, *quod semper carneum colorem, non plane rubrum habet: decoctum*

ctum eius hauſtum efficaciſſimum eſt.

2. Colchotar Vitrioli *calcinatum fortiter: ideò exterius in aqua plantaginis ſolutum vtiliter imponitur.*

3. Acorus Paluſtris: *quo nomine de collo geſtatur.*

EPILEPSIÆ.

1. Viſcus Quercinus *cum ſuo glutine maturat morbum.*

2. Grana Pæoniæ *circularia ac nigricantia, præſertim quæ à prima emergunt fæturâ (quia matura è capitibus ſponte exiliunt) expellunt.*

3. *In Epilepſia* Crux ſeu Oſſiculum *illud eſt præſtantiſſimum medicamentum, quod alij volunt in Craniis Epilepticorum, alij verò in ſtrangulatorum, vbi iunctura committuntur: quia quilibet ferè ſtrangulandus Epilepſia in Agone corripitur, dum ſpiritus vitæ interclusus exitum quærens, ſuffocatur: tunc commiſſuras capitis hac vehementia ſeparari neceſſe eſt: In principio paroxyſmi ſub Exaltatione Lunæ datur.*

4. Paſſer *in Caduco peſtis à Paracelſo commendatur.*

EXCRESCENTIÆ.

Agaricum *& reliqua Arborum Excreſcentiæ, quæ ſupra ramos & frondes contra Næ-*

turæ ordinem excrescunt, humanorum artuum excrescentibus partibus medentur.

EXANTHEMATA.

1. Semen Raparum.
2. Lentes: *ideò decoctum illorum expellit.*

FICVS ANI.

Scrofularia *maior & minor, habent integram signaturam: ideò decoctum in exterendis ficubus marisciisve non solùm vtiliter bibitur, verùm etiam pro Amuleto de collo ad orificium stomachi virtuosè appenditur.*

FISTVLÆ.

Junci Aquatici *habent signaturam: ideò sal artificiosè extractum, intra & extra corpus cum iuuamento offertur.*

Rapunculus *Herba Carrichteri flore cæruleo eandem habet signaturam & efficaciam.*

FOETVS in VTERO.

Ætites *Lapis veluti prægnans, cum quatitur alio in vtero sonante, grauidis continet partus, cùm vterus parum tenax sinistro brachio mulierum alligatur, donec partus hora instet, tunc sinistræ coxæ imponitur, vt feliciter sine labore & periculo enitatur, post fœtum exclusum tollitur confestim, ne vterus subsequatur.*

FOE-

FOETVS VTERO ADNATI.

Conferunt à similitudine Grana Florum Tiliæ, *supra pedunculum dimidia ex parte folio adnatorum. Dantur infantibus adnatis illorum granorum quinq; vel sex vna vice, vel etiam mulieri grauidæ, cuius fœtus adnatus: Colliguntur in festo decapitationis Iohannis, & cortex exterior abiicitur.*

FASCINI.

Conferunt Herbæ quæuis, quæ per scissuram aut foramen saxi, aut lapidis alicuius enascuntur.

HERNIÆ & RVPTVRÆ.

1. Radix Aronis.
2. Perfoliata.
3. Herniaria.
4. Telephij radix.
5. *Folia* Fraxini *etiam habent signaturam: ideò oleum è ligno destillatum illitum, efficacissimè medetur.*
6. *In foliis* Vlmi *folliculi quidam seu vesiculæ erumpunt & innascuntur mense Maio humore plenæ admodum vulnerario, ad Enterocela valent.*
7. Poma *foliis* Quercinis *adnascentia in Maio colligantur, & in vitris suspensa per se in Sole in liquorem redigantur: Hic liquor inunctione plurimum conducit,*

8. *A signatura Magica obseruentur Animalia, quæ se extendunt & contrahunt: Ita Elephas proboscidem extendit & retrahit: ideò Spodium calcinatum hîc prodest.*

9. *Similiter* Testudo *se contrahit, cuius calcinata puluis etiam conducit.*

10. Hirudo Spinosa *itidem se contrahit, cuius aqua destillata vel cinis combustus, miras habet in hoc affectu vires. Sola olei eiusdem inunctione Hernioſi curati sunt.*

HÆMORRHAGIÆ.

1. Santalum Rubrum, *cuius decoctum in vino rubro styptico, mirè compescit Hæmorrhagiam.*

2. Tormentillæ *Radix.*

3. Hæmatites, Coroneolus, *Lapis maximè*, Sarda, Corallium, *quæ omnia sanguinem sistunt, ex Anatomia, manibus si includantur.*

4. *Sextum* Geranij *genus dictum* Sanguinarium, *radice rubra tantoperè in sistendo sanguinis profluuio prædicatum.*

5. Chalcanthum *combustum, sanguinei coloris euadit, erumpentem sanguinem è cerebri vena, & è pectore mirabiliter cohibet.*

6. Anagallis Mas, *sanguineo flore, manibus detenta, vbi incaluit, impedire ferunt sanguinis effluxum ex incisa vena.*

HÆ-

HÆMORRHOIDVM.

Omnes Villosæ plantæ, & mollia herbarum folia lanuginosa, quæ lanosiore flocco, quasi canescunt, conducunt etiam ex sympathia Hæmorrhoidibus, asperum tactum horrescentibus.

1. Folia Verbasci, *quæ cana densáq; lanugine, bombaceoq; tomento vestiuntur, huius decoctum conducit.*

2. Oculi Populi Arboris, *oleo oliuarum macerati & insolati, mirè vtiles: semen coloris sanguinei planè repræsentat nates.*

3. Pes Leporis *herba, etiam lanuginosa est, & decoctum vtile.*

4. Scrophularia, *quæ tuberculis & papillosis capitulis scatet.*

5. Aron Minus, *Tonsillas & Hæmorrhoides mulcet.*

6. *Inter Verbasci nomenclaturas est* Lupina Cauda, *à pilorum molli lanugine, quam imitatur: Eius decoctum etiam prodest.*

HYDROPIS.

Radix Bryoniæ *habet signaturam pedum Hydropicorum: ideò Extractum aquas educit.*

2. *Radix* Michoacæ.

3. Dentaria seu Aneblattum *Cordi habet etiam signaturam inflationis Hydropicæ.*

4. Medulla *Ligni* Sambuci, *pressura etiam relinquit cauum vestigium, quale videmus in pedibus Hydropicorum: ideò succus arboris conducit sicuti etiam* Fungorum *Sambucinorum destillata aqua.*

5. Mala Persica *habent etiam signaturam: ideò flores Persici & folia cum nucleo siccata & pulueriſata omnia debita quantitate leniter purgant in tumoribus & Hydrope.*

ICTERITIÆ.

1. Chelidonia, Crocus, *quæ duo à similitudine flaui coloris iuuant. Item Radix* Curcumæ.

2. Centaurea.

3. Pediculi, Scarabæi *flaui.*

4. *Cutis interior flaua* Oxyacanthæ: *Item medianus flauus Cortex* Sambuci.

5. Lapis in Felle *Bouis repertus flauus.*

6. Anchuſæ *aruenſis radix colore rubro & ſapore amaro. Horum decocta iuuant.*

7. Tenca viua *ſupra vmbilicum ponitur, donec moriatur, præſertim in Ictero peſtis.*

8. Anthos *Roſarum peculiariter confert. Doſis* ʒß.

LENTIGINVM.

1. Betulæ *Cortex albis interlitus maculis, vt videatur ſturnum imitari, lentigines & faciei maculas abſtergit.*

2. Flores

2. Flores Sambuci *etiam maculati sunt: ideò fotus ex decocto florum in aqua commendatur.*

LEPRÆ.

Fraga *habent signaturam: ideò illorum destillata aqua palliat rubicundam Leprosorum faciem, si bibatur & liniantur maculæ: Quo nomine etiam Raymundus Lullius Fragorum in spiritu vini maceratorum vsum in pallianda Lepra plurimùm commendat in libro de Quinta Essentia.*

Viperæ: *ideò caro illarum præparata Leprosis cum commodo offertur.*

LVMBRICORVM.

1. Viciæ *habent signaturam Lumbricorum: ideò decoctum illarum conducit in expellendis Lumbricis.*

2. *In cauitate Rosæ Caninæ interiore Tineæ quædam candidæ interdum occluduntur, quibus puluerisatis ad expellendos vermes intestinorum, multi feliciter vtuntur.*

MENSTRVORVM RVBEORVM.

Artemisia Rubra: *ideò efficacissimis virtutibus prædita herba, in sistendis & corrigendis mensibus superfluis.*

MEMBRORVM TABIDORVM.

Salix *non fert semen, sed virgula abscissa etiam ferè emarcida sola infixione in terram crescit: ideò Balneum è decocto salicis præstantissimum ad membra tabida.*

MACVLARVM.

1. Allium.
2. Arum, Arisarum.
3. Dracontium.
4. Persicaria.
5. Hirundinaria *minor. Omnes item Maculosæ plantæ maculas corporis nostri abstergunt.*

NODORVM in CARNE.

Mercurialis *cum nodis: ideò decoctum eius cum Mechoaca, nodos cutis tollit.*

PRVNELLÆ.

1. Sal Armoniacum: *ideò liquor eius destillatus cum succo Aizoi est Emporiston medicamentum: Extrahit enim Tartaricum sublimatum Realgar, gutturi seu collo adhærens, & linguam nigredine afficiens.*
2. Flores Prunellæ *sua forma guttur repræsentantes, commendantur etiam vt plurimum in hoc morbo.*

PVNCTVRÆ LATERIS.

1. Carduus Benedictus *suis punctionibus*

bus curam Pleureſis indicat, vt &

2. Carduus Mariæ: *Vtriuſq; ſtillatitius liquor vel decoctum plurimùm confert.*

3. Hippogloſſum *alterum folium gerit maximè acutum, non ſine maximo aſpicientium miraculo & Naturæ raritate: ad Laterum puncturas valere Neotericorum conſtat experimento.*

4. *Puncturis in corpore* Maxilla ſeu crux *Lucij* Piſcis *contrita & potui data, ſubuenit.*

5. Conſolida Regalis, *cuius tres vel nouem flores comedantur.*

PHANTASMATVM.

1. *Fibræ ſuper folia* Hypericonis *habent ſignaturam, quod perforata certo tempore & debito modo collecta omnia Phantaſmata, & ſpiritus Phantaſticos ſine ſuperſtitione ab homine & extra hominem pellit, qui ſpiritus etiam Vermium ſpiritum in aliam Phantaſiam adigit, vt illorum ſpiritus animalis ab hoc ſpiritu fugiat. Nomen Græcum denotat, quod* ἐπὶ εἰκόνας *ſuper Imagines & Spectra dominium habeat, Fuga Dæmonum vocatur: ideò fumigatio ſeminis eius, vt dicit expertiſſimus Philoſophus Lullius, fugat omnem Dæmonem à proprietate corporis, vel à domo. Portus Neapolitanus affirmat, obſeſſos nec odorari,*

nec supra se ferre valere: Vt enim Sol cœlestis sua Luce fugat omnes malignos spiritus in Tenebris gaudentes: sic Hypericon (inter herbas Solares numeratur præcipua) à Paracelso Solis Terrestris Nomine insignitum, eiusdem efficaciæ deprehenditur.

2. Ruta, *propter Crucis signum semini impressum.*

3. *Crux* Baccis Juniperinis *innata, præsertim magnis granis, nucis auellanæ quantitatem æquantibus, qualia inter peregrinandum in copia prouenire vidi in agro Neapolitano ad litus maris Tyrrheni: ideò experientia demonstrat, quod prosint maximoperè à Spiritibus malignis obsessis.*

4. Antirrhinum *contra Phantasmata & Incantationes: semen enim quasi Sceleton repræsentat, defunctiq; Hominis Caluariam ostendit.*

PANARICII.

Archangelica seu Vrtica Alba *habet signaturam, contusa & imposita confestim necat.*

PESTIS.

1. *Bufo,* Cochleæ, Rana: *ideò vtiliter ab extra imponuntur, siquidem venenum attrahunt: Futuræ ac instantis Pestis signa in linguis Ranarum maculatis apparent, ac vbi caterua-*

tim

tim sese mutuo conscedunt, tot funera simul sepelienda prædicere solent.

2. *Anthracis & Carbunculi signatura est in* Sapphiro, *in quo est peculiaris virtus Anthracem sine corrosiuo tollendi, & in Escharam promouendi. Similis est etiam in Lacerta vis, ideò extrahit Escharam.*

3. Gamandræa *cum rotundo pomo etiam Pestis signaturam habet: ideò infecti herbam hanc, sed sub suo climate productam, magno iuuamine macerant in quotidiano potu: Ita Tubera rotunda Quercubus adnascentia siue recentia siue puluerisata feliciter imponuntur Pesti: Sic & puluis Nucistarum maceratarum applicatus extrahit venenum.*

SEMINIS PROFLVVII seu GONORRHOEÆ.

Vrtica Mortua, Galeopsis: *ideò Carrichter decoctum eius in vino plurimùm commendat.*

SCROFVLÆ.

1. Scrofularia *mas & fœmina.*

2. Scrofularia *minor seu* Chelidonium *minus, cuius strumosa radix è multis granis frumenti videtur coaluisse.*

SQVINANTHIÆ.

Fructus Moti *habent Squinanthiæ signa-*

turam: ideò succus eius & folia gargarisando conducunt.

SCABIEI Corporis & Pedum.

1. Arbuta *seu Piceæ Coni squammulis loricati: decoctum illorum cum Capite mortuo Vitrioli præstantissimum medicamentum externum est.*

2. Scabiosa *in summis caulium capitulis florum calices promit compactili squammarum ordine structos: ideò Scabiei medetur.*

3. Polypodium *in dorso scabritiem habet: ideò à proprietate sua decoctum eius pellit Scabiem:*

SQVAMMARVM CVTIS.

1. Vitis & Resiniferæ, *quæ corticem abiiciunt, ad cutem deglubendam & Squammarum vitia conducunt.*

2. *Sic ad Squammas capitis Herba* Filicis vel Filiculæ *conducit.*

SQVAMMOSORVM PEDVM.

Scoria Ferri *habet signaturam ostracosorum labiorum vlceris: Vt enim Scoria hæc inter fundendū à ferro ad superficiem eiicitur: ita etiam ab interno Hominis Archæo seu arte Naturæ fit separatio Mineralium & Excrementorum in corpore microcosmico: ideò Crocus Martis & ole.. n eius in tali casu plurimum prosunt.*

SPAS-

SPASMI.

1. Limaces *vix commoti contrahunt se: ossiculum exiguum in Limacibus albis per medium scissis, in papiro reconditur, & in Spasmo efficacissimè exhibetur.*

1. Poples Leporis, *animalis velocissimi in cursu, itidem prodest.*

STRVMARVM.

1. Gladiolus *radice geniculata constat, paruorum Bulborum modo super alium insidente, inferior gracilis, superior vegetior, Strumis certò medetur.*

2. Scrophularia *radicem habet tuberculis asperam & papillosis capitulis donatam, strumoso subtus porrecto cespite: vlceribus strumosis & tuberculis ab humore frigido glaciatis emolliendo opitulatur.*

3. Ficus *Strumæ modo tument, valent ad easdem.*

4. *Sic* Spongiæ Marinæ.

5. Iridis *radix strumosa delet strumas.*

6. Est & Scrophularia *minor dicta herbula foliis hederæ, habet radices quôdam callo pendentes paruas, complures, vt grana tritici in acerui modum collectas, quarum tres vel quatuor in longius protenduntur. Hâc recentiores in eximendis strumis, ficubus & mariscis magna vi & experimento vtuntur.*

7. Sal Vngaricum seu Transyluanicum *natiuum multas grumas Strumæ instar habet, cuius frequentem vsum, vt & Salis Gemmæ Paracelsus in depellendis strumis studiosè commendat.*

SVGILLATIONVM.

1. Persicariæ *folium liturâ maculæ modo conscriptum, quæ Cornicularis Lunæ imaginem refert, sugillata delet.*

2. Chelidonium *minus etiam propter foliorum magicam signaturam in hoc casu specificum est: nec solùm ab extra vnguentis admixtis illinitione delet maculas externas, sed etiam in vino macerata & quotidie ter vel quater hausta, ab intra sanguinem concretum è corpore ad miraculum expellit.*

TARTARI VENTRICVLI.

Cassutha seu Cuscuta *signaturam habet: Eius decoctum maximoperè commendatur.*

VRINÆ RETENTÆ.

1. Medulla *in Calami Anserini concauitate contenta: siccata & tusa mirè in vino remoratam vrinam pellit.*

2. Anima *Halecis (vt vulgus vocat) coloris argentei repræsentat etiam cauum penis*

ductum: pulueriſata & exhibita efficaciſſime vrinam ciere ſolet.

VENENI.

1. Syderica, Dracontium *Maius, in quolibet folio habet figuram ſerpentis: Inde magico indicio confirmamur, quod decoctum contra ictus ſerpentum ſit efficaciſſimum.*

2. Dracunculus Minor *ludentis Naturæ miraculum ad primas ſerpentum Vernationes exerit ſe terrâ, & cum iis in terram conditur, nec omninò occultato eo apparet ſerpens: officioſo Naturæ munere remedium demonſtrantis & formidinis tempus præmonentis.*

3. Biſtorta, *Serpentaria, Colubrina, ad viperarum & ſerpentum morſus.*

4. Ophiogloſſum, *vt & præcedens Herba figuram habet ſerpentinæ linguæ cupientis lædere.*

5. *Inter* Allij *genera* Ophioſcorodon *ſignatum eſt.*

Omnes autem plantæ, quæ ſerpentis Exuuium maculoſum exprimunt, & Verſicolores viperarum maculas oſtendunt, imò ſerpentum effigiem ex omni ſua parte conſpicuam reddunt, contrà eorum morſus valent.

VERRVCARVM.

Culmorum Nodi *habent Verrucarum*

signaturam: ideò etiam magnetica cura per illos tolluntur.

VVLNERVM.

1. Sapena Riparum seu Hydropiper, *in aquis pigro lapsu repentibus nascens, propter maculas sanguineas in foliis, medetur Vulnerum recentium superuenientibus symptomatibus: siquidem fluxus sanguinis in sanguineo Persicariæ pedunculo, Soli obiecto apparet. Hæc* Persicaria *à Paracelso vocatur Mercurius Terrestris, & dicit in illa esse Influentiam Carnalem seu Attractiuum Influentiale non aliter, vt Sol & omnia sydera ab inferioribus attrahunt, & inferiora vicissim à suis superioribus: Guttæ in foliis habent signaturam.*

2. Hypericonis *Folia innumeris foraminulis quasi acu traiectis perforata videntur: ideò ad omnes externas & internas cutis læsiones prosunt: Et quia flores etiam post putrefactionem in formam sanguinis abeunt, signant vsum peculiarem ad Vulnera.*

3. Millefolium, & Betonica, *lancinatis & incisis foliis.*

4. Gentianella seu Cruciata, *cuius radix in modum crucis transfossa est.*

5. Ascyrum.

6. Vlmus *etiam perforata folia habet: &*

sic

sic omnes plantæ perforatis foliis ad Vulnera corporis valent.

MEDICAMENTA, A SIMILITVDINE iuuantia.

NOtandum etiam est, quod quædam medicamenta, à similitudine prodesse, & miro modo à morbis liberare deprehendimus, quia vnum alterius Anatomiam habet; cui enim potius comparandum est simile, quàm suo simili?

Arsenicus *vlceribus Arsenicalibus subuenit: Inter omnes fructus Aquæ, non est maius Venenum, quàm in materia Resinorum, & omnis Venenositas Resinorum, confirmante Paracelso, confluxit in Arsenico, tanquam in vnum corpus.*

Aconitum *ex vino tepido datum percussis à Vipera aut Scorpione salutiferum esse expertum est à nonnullis medicis peritissimis, adeò Venena plerunque Venenatis sunt Venena.*

Boletus Ceruinus *Fungus est, quem ad res Venereas adhibent, è semine eius Animalis genitali oritur.*

Cancer, *quia corpus ipsius tumet, ideò Carcinomata & Perniunculos cum decocto melle lenit: fluuiatilium Cancrorum cinis vtiliter etiam inspergitur.*

Cancer *item viuus, ligatis chelis* Cancro *imponitur, donec moriatur: Ita Cancer Cancrum interficit, qui si sit exulceratus, postea quouis opodeltoch curatur.*

Cardiacam *tollit puluis* Cordis Perdicis.

Capilli *Hominum si destillentur, egreditur succus, qui* Capillis *prolongandis inunctione prodest.*

Cerebrum Suillum, Phreneticis *prodest: ideò etiam ij, qui memoriam amiserunt, cum iunamento vescuntur Cerebro Porcino, cum myristica & cinamomo aromatisato.*

Cor Motacillæ *cum successu appenditur in* Congelatione, *vbi* Corriget.

Cor *Hominis in* Cardiaca *& Syncope corroborat Essentia præparata de* Cordis Cerui *Ossibus.*

Coli *cruciatus demulcet particula de* Vmbilico *infantis recenter nati, in argentea capsulâ vel annulo inclusa, & ita gestata, vt carnem attingat, certissimo experimento multorum accepi.*

Cranium *Hominis* Epilepsiæ *subuenit,*

sumatur

ſumatur autem pars anterior, non poſterior, & fœminæ fœmineum, mari maſculum accommodetur.

Cucumeris *ſylueſtris fructus maturi, leuiter contrectantem maculant, dum de ſe ſolo tactu ſuccum eiaculantur: ſic huius coagulati ſuccí ſeu Elaterij vſus, hoc magico indicio, ſeroſos Humores corporis Humani vehementer expurgat.*

In Dyſenteria *maximo iuuamine adhibetur rubra illa medulla, quæ in Lapicidinarum iuncturis reperitur & eruitur, vulgus Iecur Lapidum vocat.*

Epilepſia, Alces & Hirundines *corripiuntur: ita etiam contra eundem morbum ſpecificè, inſtar Amuleti, conducit Alcis poſterioris pedis dextra vngula, quam auriculæ ſiniſtræ ingruente paroxyſmo immittunt, ſeq́ hoc pacto à paroxyſmo liberant: Ex Hirundinibus Aqua Antiepileptica ſingularis paratur.*

Fœtum *excludit Exuuij* Serpentis *Cingulum, quo, ſi inſtante partu, nudum grauidæ corpus cingatur, feliciter enititur.*

Flauam Bilem *expurgat* Rhabarbarum *eiuſdem coloris.*

Fungi *in agro Neapolitano propè vrbem Somam, quotannis è* Lapidibus *Terrâ ſaltem obrutis enaſcuntur, qui ſiccati & pulueriſati*

pondere ʒß *in Aqua appropriata manè & vesperi exhibiti, ad miraculum omnem Calculum comminuunt, & instar farinæ expellunt.*

Gladiolus *tusus & impositus*, Spiculas & Spina *extrahit à similitudine.*

Globus *seu Pila à Scarabæo conglomerata supposita, extrahit* Globos Plumbeos *è corpore.*

Hæmorrhoides *in locis obscœnis se manifestant, sanantur à Scarabæis in Equorum excrementis latitantibus, in cinerem prius redactis & insperſis.*

Hydrophobiam *tollit inopinatus, subitusq; impulsus in Aquas: Ita metus metu discutitur.*

Jecur Lupinum *confert* Jecinoris *infirmitatibus.*

Linguæ *Hircinæ semen*, Echium, *Viperinis capitulis simile: ideò* Viperarum, *cæterorumq; serpentum morsibus medetur, & prophylacticum est medicamentum.*

Lumbrici *Maioris & Minoris Mundi* Lumbricis *Hominis medentur: Eiusmodi autem vermes exsiccati, & in puluerem redacti, propinati, ac in lacte caprillo exhibiti, Lumbricos in ventriculo & intestinis morantes interficiunt, & è corpore eiiciunt ac expellunt.*

Lumbricus *Viuus per viginti quatuor horas*

ras Panaricio *circumligatus, donec moriatur, interficit ipsum.*

Lupus corporis Humani, curatur beneficio vnguentorum & cataplasmatum, è Carne & Pinguedine Lupina *præparatorum.*

Matricis *Gallinæ puluis in collum* Matricis *iniectus, eiusdem fluorum exsiccat, & sterilitatem fœminis indè causatam tollit, & conceptionem iuuat.*

Mammarum *Muliebrium fissuris medetur inunctio Glutinis ex* Vberibus *Vaccinis præparati.*

Nascuntur in Podice veluti fructus Mori *cruenti, molles, & in Sroto, qui ex fructuum* Mori, *frondiumq; puluere sanantur.*

Oculi Bouis *Humor Crystallinus destillatus, omnibus* Oculorum *vitiis succurrit.*

Pedum *Anserinorum abstracta cutis,* Pedibus Refrigeratis, *(vt & Panaricio) medetur, cum Artemisia fiat decoctum, quod vtiliter imponitur.*

Priapus Tauri *aut* Cerui, Penis *ἀτονίαν aufert, & Venerem suscitat: Horum enim Animalium Natura luxuriosa.*

Profluuium Menstrui *immodicum, dum purus sanguis simul effluere incipit, sistunt tres vel quatuor guttæ purissimi illius* Sanguinis, *vltimò effluentis, fœminæ patientiinscia, in vini vel cereuisiæ potu, exhibiti.*

Pulmo Vulpis, *afflicto* Pulmoni *prodest.*

Renouant *nostra corpora, & iuuentutem restituunt, quæcunq;* Animalia *habent in se virtutem* Renouatiuam, *vt de vipera & Serpentibus traditur.*

Sanguis *è Naribus & venis profluens, torrendo friabilis factus, Narium & Venarum* Hæmorrhagiam *insufflatus & insperſus ſiſtit. Datur etiam intra corpus.*

Similiter Sanguis è Vulneribus *effluxus calidè* Vulneri *iterum immittitur, vt nimiam Hæmorrhagiam eius ſiſtat.*

Sagittas *extrahit Herba* Sagittalis *in pratis ad ripas creſcens, & ſagittam repræſentans.*

Scorzoneræ *radix, ad ſerpentis cuiuſdam* Scorzone *dicti formam effigiata, contra eiuſdem morſum vnicum Antidotum.*

Serpens *ſi filo lineo ſuſpendatur & ſuffocetur, funiculus ille in Angina & Apoſtematibus faucium valet plurimum.*

Contra Synouiam *offertur ipſi patienti aliquid ſupra particulam panis præſentaneo ſucceſſu.*

Secundinam, *Secundina lota ac in fictili torrefacta, & ʒß pondere in iuſculo gallinarum exhibita, mirificè educit.*

Sto-

Stomachi *Lupi Corium gestatum* Stomachi *iuuat digestionem: Ita etiam Vulturis & Oloris pelles ab alutario præparatæ.*

Spiritus Tartari fœtor, fœtorem humorum putridorum in Peste è corpore humano expellit.

Tartarus *seu Sal Vrinæ Hominis, contra Tartarum &* Calculum *singularis est.*

Tormentillæ Radix Nodosa, *tusa & imposita, Nodos in cute tollit.*

Torsionibus *intestinorum in Colica conducit Intestini Lupi exiccatum Cingulum, vt & Excrementa eius gestata.*

Tumori *seu Gummi, quod nostris membris innascitur, dissoluendo medetur Gummi illud è Ceraso desudans, aceto dissolutum & appositum.*

Variolis *infantum, seminis Raparum & Lentium decoctum medetur à similitudine.*

Vertigine *non corripiuntur Damæ & Serpentes loca inuia accedentes: ideò illarum pinguedo, si tantillum de illa Temporibus illinatur, contra Vertiginem maximoperè confert: vt & Ciconiarum Essentia Quinta, siquidem Ciconiæ longo tempore in aëre in gyrum circumuolitare consueuerunt.*

Vitalis *spiritus seu vita in musculis formâ refert Animam Halecis, vt loquuntur, seu ar-*

Paracelsus vocat das Ferch Idiomate Germanico.

gentum argento viuo superinductum: vbi in sanguine refrixit, euanescit, punctim vel cæsim vulnerato, vbi in sanguine profluente apparet, sine mora patienti in potu exhibetur, non sine manifesto iuuamento.

Vesicæ Bouis, *omnibus Vesicæ morbis medentur.*

Vesicam Suis, quæ terram non attigit, pubi impositam, vrinam ciere dicit Plinius.

Vesica Ouilla vel Caprina *cremata, & ex posca bibita iis, qui vrinam inuiti reddunt, benefacit.*

Vesica Carpionis *siccata & pulueriſata, singulariter prodest parturientibus in ipso enixu adeò læsis: vt aquam continere non possint, & vrinam inuitæ reddant.*

Cum Vesicis *nigris in pedibus subortis, Vuæ Versæ, seu Aconiti salutiferi folia nigra cum baccis signaturam habent. Cum hac herba Phædro magneticè, vt & Paracelsus cum Persicaria, admiranda in deploratis vlceribus curandis se præstitisse affirmat.*

Ventriculus *Gallinæ, interior scilicet membrana,* Ventriculo *malè affecto subuenit.*

Zibetta Colicæ stercora expellit.

VENE-

VENENOSI MORBI plerunque propriis Antidotis sanantur.

Aconitum, *vt dictum est, medetur morsui Viperarum, & Scorpionum.*

Araneus *mus, qui morsum intulit, dissectus si apponatur, ictus sui maleficia luit.*

Apum *Aculeos fixos, Mel sanat.*

Bufonio *Lapide in capite, Bufonis reperto, eius morbi curantur.*

Bufonius *puluis, morsui venenato impositus, Venenum attrahit.*

A Bufone *permicti, Bufone sicco cum iuuamento se demulcent.*

Canis Rabidi *morsui eiusdem Canis primò pili imponuntur ab extra vulneri, siquidem Venenum attrahunt, similiter exusti propinantur, deindè Iecur Rabiosi tostum, de morsū, si commedit, liberat, & tuetur, ne tentetur Aquæ metu, quo nomine etiam eiusdem Canis dentem exemptum, & pellículæ inditum pro Amuleto, brachio annectunt.*

Crocodili *adeps suos morsus, sanat.*

Murium *morsus, Murium combustus puluis sanat.*

A Muribus *permicti, eorundem cinerem inspergunt, antequam carnem exedat.*

Os Cordis Cerui *Venenatæ Caudæ Cer-*

uinæ degustatæ succurrit.

Serpentum *Axungia etiam commendatur aduersus suos morsus.*

Contra ictus Serpentum, *Capita Serpentum trita, vel Exta illorum, præcipuè Fel impositum.*

Scorpius *ipse, qui ictum vibrauit, tritus, & percusso loco impositus suæ plagæ Remedium est ob cæcam quandam Naturarum Discordiam: Vndè profectum malum, inde emanet Remedium.*

Sic etiam Oleum Scorpionis aduersus suos ictus.

Sic aliquando geminata, commixtaque contrariæ facultatis Venena, remedio sunt, non exitio. Fuerunt, qui bubonem pestiferum excisum & exiccatum pulueriſarunt, & infectis exhibuerunt, non absimili modo, vt Scorpionis oleum contra venenum Scorpionis administratur, atque sic Venenum sibi congeneris Veneni exterminium molitur.

Quemadmodum ab Ouo frigore congelato per impositionem in aquam frigidissimam ad tempus, frigus instar glaciei extrahitur, & integrum restituitur: ita etiam membra frigore vitiata sanantur, per impositionem frigidæ aquæ Niualis: Ita frigus extrahit frigus.

Simili modo, membra supra modum incaleſcen-

lescentia restaurantur, per appositionem Spiritus Vini rectificatissimi, (qui merus est Ignis, vel Sulphuris Quinta Essentia) Sic calor vi magneticâ extrahit calorem.

Chiromantiæ *cognitio quantoperè medico necessaria sit, dictum est superius: Nam ex Chiromanticis Lineis Remedia illi Homini conuenientia sciri possunt.*

Qui lineam Architectam in manu habet, ille obnoxius est Colicæ, & ex illa moritur: ideò Linea Architecta in Herbarum foliis, medicina in Colica est.

Ita etiam Linea Anchoræ est Linea Apoplexiæ: ideò Linea Anchoræ in Acoro est medicina Apoplectica.

SIGNATVRARVM CORRESPONDENTIÆ MAIORIS ET MINORIS mundi.

IN MVNDO.

Minori *seu Microcosmo.*	Maiori *seu Macrocosmo*
Physiognomonia *seu facieiforma.*	*Califacies.*

Chiromantia.	*Mineralia.*
Pulsus.	*Motus Firmamenti.*
Anhelitus.	*Eurus Zephyrus.*
Febrium *Horror.*	*Terræ motus.*
Lienteria, Dysenteria, Diarrhœa.	*Pluuiæ.*
Torsiones *Colicæ*	*Ventorum Tonitru.*

Quot enim Naturæ Ventorum in Mundo, tot species Colicæ in Homine.

Eadem Apoplexiæ, quæ Fulminis generatio, vtriusque etiam operationes admirandæ.

Difficultas *meiendi in dolore Nephritico.*	*Coruscatio.*
Apoplexia.	*Eclipsis, Coniunctio seu Fulmen.*
Tabes, Phthisis *seu Aridura microcosmi.*	*Siccitas.*
Hydrops.	*Inundatio, Diluuium.*
Epilepsia.	*Tempestas.*

Tonitru demõstrat causam, materiã, originem Caduci.

Quæ enim Generatio Tempestatis & Tonitru in mundo maiori: eadem etiam Epilepsiæ in minori: & sicut Tempestas mutat & labefactat Animalem sensum & intellectum, vt apparet in crocitatione Gallorum gallinaceorum inusitatâ, insueto item cantu & clamore aliarum auium & bestiarum, mordenti insuper muscarum furore: ita etiam in Epilepticis.

In

IN MACROCOSMO.	IN MICROCOSMO.
1. *Fit mutatio aëris Tempestate instãte.*	1. *Mutatio Rationis ingruente Epilepsiâ.*
2. *Nubila succedunt.*	2. *Oculi Tenebrosi, Somnus.*
3. *Ventus.*	3. *Colli & Ventris Inflatio.*
4. *Fractio & Tonitru.*	4. *Fractio Vesicæ, & Concussio corporis.*
5. *Fulgetra & Corruscationes.*	5. *Ignei & lucentes oculi.*
6. *Pluuia.*	6. *Spuma.*
7. *Fulminis ictus.*	7. *Spiritus coacti lacerantes artus in cute clausa.*
8. *Serenum Tempus.*	8. *Reditus ad mentem & sermonem.*
Postquam viæ lutosæ pluuia madidæ sunt à Sole iterum exsiccatæ.	*Vbi scilicet Homo ad se redit, & Sol Microcosmi Rationem, mentem & reliquas corporis functiones post requisitam quietem iterum in pristinum statum restituit.*
Lapicidinæ, quæ sunt ossa Magnæ matris.	*Ossa in Carne: Vt enim Terra Lapidibus: ita corpus Ossibus munitum est, quæ auro assimulantur, vtpote eiusdem Naturæ.*

Quot genera lignorũ in mundo. tot genera ossium in Homine.

Omnium membrorũ Hominis Forma reperitur in Vegetabilibus, Lapidibus & Mineralibus.

Terra. — Caro.
Flumina magna. — Venæ magnæ.
Mare. — Vesica.
Septem Metalla in montibus, vel septem Planetæ cœlestes. — Septem Membra principalia in Homine.

Et sicuti in terra Flores stellarum colores: Ita Sydera in Cœlo Terræ pratum ostendunt.

Homo cognoscitur ex Natura Animalis, cuius primũ esse in se dominatur.

Nihil est in mundo, cuius proprietas non etiam in Homine Microcosmo reperiatur. Deus enim glorioſus non creauit aliquam Creaturam sapientiorem ac nobiliorem Homine, quia omnium Animalium mos ac Primum Esse in ipso reperitur, ac cùm sit omnium Creaturarum Fasciculus, se ipsum ipse in omnis Carnis Faciem, in omnis Creaturæ Ingenium, instar Poëtici alicuius Protei, effingit, fabricat, & transformat: Nam vt reconditioris Literaturæ scientissimus Picus Mirandulanus asserit, Nascenti Homini, omnifaria semina & omnigenæ vitæ germina indidit Pater Cœlestis, quæ quisq; excolucrit, illa adolescent, & fructus suos ferent in illo: si Vegetabilia, Planta fiet: si Sensualia, obbrutescet: si Rationalia, Cœleste euadet Animal: Intellectualia, Angelus erit & DEI Filius: Etsi nulla Creaturarum sorte contentus, in Vnitatis

Hinc illud Chaldæorum: Homo varia ac multiformis & desultoria Natura Animal.

tis *suæ Centrum se receperit, Vnus cum Deo spiritus factus, in solitaria Patris* Caligine, *qui est super omnia constitutus, omnibus antestabit: Et hanc conditionem, quam in Vniuersi serie sortitus est Homo, meritò idem Picus, non brutis modò, sed Astris & Vltramundanis Mentibus inuidiosam dicit. Homines autem Animales & Astrales de Arbore propriæ superbiæ comedentes, qui neglecto Patrimonio æterno, Astrorum mancipia in hoc mundo viuunt, & se à spiritu Astrorum (quibus Sapiens spiraculum vitæ agens, seu Deus potius in sapiente dominatur) regi patiuntur, poterunt in se post excitationem (vt paulo post dicetur) obseruare parentum suorum delitescentes mores. Nullus Homo tam pius & iustus est, in quo non lateant occulta illa malignorum Astrorum semina, Sapientum precibus quotidianis suffocanda & supprimenda, ne crescendo se manifestent, siquidem in Impiis, præseruante Gratiâ DEI destitutis, facile erumpunt: Ideò Propheta Dauid conqueritur de publica malitia Hominum Belial, & Deo agit gratias, suam messem in Herba suffocari.* Christus *& Apostoli Astronomis fuerunt incogniti: Credentes enim seu Renati Astris non sunt subiecti, sed sunt Domini Firmamenti; & septem spirituum in Firmamento: Quo nomine* Filius Dei *suos Discipulos supernè* Regene-

Vir sapiens dominatur Astris, præcipit, cogit, mandat. Hos. 2. sect. 18. Hiob. 5. sect. 23. Hinc illud vulgare, Aut sumus aut fuimus, aut possumus esse quod hic est. Eccles. c. 7. sect. 21. 2. Sam. ca. 23. sect. 6. & 7. Homo habet Patrẽ æternum, huic debet viuere, nõ Spiritui animali: Deus era-

gauit ipsi Animale corpus, non vt in illo viuat, sed saltem ad Tempus habitet.

ratos, *post abiectionem & valedictionem omnium Astralium, vocat* Lumina Mundi, & Sales Terræ. *Paracelsus dicit, quamprimum Homo in Ratione obbrutescit, æquum est, si secundum illum spiritum Brutalem viuit, vt illius Bruti nomine nuncupetur: Qui verò secundum spiritum Humanum instar Hominis Rationalis viuit, Hominis Nomine nominari debet, sic Saluator noster Herodem Vulpem vocat.*

Luc. 13. sect. 32.

SIGNATVRAS suas sumpserunt Homines.

Animosi, *audaces, fortes, magnanimi:* à Leonibus & Aquilis.

Amicitia suum.

Amici Fidi: Delphinis, *quorum Fidelis Amicitia erga Homines in historiis nota: Ita Constantis Amicitiæ signum in* Porcis *apparet, læso & grunniente vno, grunniunt accurrendo & suppetias ferendo reliqui cateruatim omnes: Diuersum in Canibus videre est, si saxo impetitur vnus, & dolorem eiulandi latratu significat, aufugiunt alij omnes.*

Amici Veri & Constantes. Hedera, *quæ post mortem etiam arboribus adhæret suis radiculis, è germinibus inter folia emissis, illasq; etiam emortuas amplectitur.*

Amici

Amici Fraudulenter *Misericordiam Mentientes:* Crocodilis, *qui Lachrymis sub specie misericordiæ, decipiunt.*

Amici Corticarij, *ad Fortunæ motum se mouentes:* Auibus Æstiualibus, *quæ æstate fortunante nobis adsunt, inclementiâ frigoris pulsæ recedunt.*

Ambulantes Peripatetici: Cornice, *quæ frequenter sola secum sicca spaciatur arena.*

Adulatores: à Felibus & Canibus *caudâ abblandientibus: Hæc enim Animalia habent facilem consuetudinem cum Hominibus.*

Adulteri: Sargo *mirè salaci pisce, qui è mari egressus alienas vxores deperit, fœdo caprarum amore mirè tenetur, sicuti ab Oppiano describitur:*

Inuadit Sargos Caprarum mira cupido.
Qui madidi simas cupiunt tractare Capellas.
Montanis gregibus, quamuis tot agmina Ponti.

Hiob.c.39. sect.19.	Auari *& Auſteri:*	Struthiocamelo. Coruis.
Vide Paracelſum in ſuo Aroth.	Caſti & Cœlibes:	Monocerote: *ideò non ſine myſterioſa ſignificatione in Sanctiſſimæ Virginis Mariæ ſinum caput inclinare à veneranda ac ſapiente Antiquitate depingitur.*
	Crudeles & Impij.	Leæna.
	Damnum Sibiipſis Inferentes:	Turdis *cacantibus ſibi proprium malum, videlicet viſci gluten, quo capiuntur poſtea.*
Pſ.147. ſect.9. Hiob.c.39. ſect.3.	Deuoti.	1. Pullis Coruorũ. 2. Alauda, *quæ ante & poſt cibum, volando verſus cœli conuexum, Deum ſuis Hymnis ſuo etiam modo laudat. Sic etiam* Elephantibus, *quadam Naturæ recondita Ratione, Religione & Veneratio ſyderum eſt.*
	Deſperati:	*ab* Elephante.
	Diſcipuli Dociles *diſcendi facilitatem didicerunt:*	Simia, Pſittaco, Elephante.
	Diſcipuli Indociles:	Ariete & Aſinis.
	Diſſoluti *& Vagabundi:*	Apris.

Fatui:

Fatui:	Pecude.
Feroces & Sæui:	Tigridibus.
Fœcundæ Mulieres & Fertiles:	Lepore & Cuniculo, *qui fœcundissimi duodecies in anno generant pariuntq;*
Fures:	Coruis & Sturnis.
Gementes:	Turture & Palumbis.
Horridi:	Struthiocamelo.
Immundi *& Spurci:*	Porcis.
Impudentes Importuni:	Muscis, *quæ licet sæpius abactæ, continuò nihilominus redeunt.*
Inuida Maledicentia Mordaces:	Canibus.
Inobedientes & Rebelles:	Regulo.
Ingrati:	Cuculo.
Indomiti *& fastuosi:*	Tauro.
Inimici Maledicentes:	Angue. *Nam hoc Animal nullo alio mẽbro pollet, quàm ore.*
Infensi *omnibus: ab*	Anguillis. *Hæ enim seorsim ab aliis piscibus degunt, nec iunctæ*

cum aliis inueniuntur: Ita etiam Noctuæ *omnibus auibus.*

Iracundi: Gallis Indicis, *præ irâ nimiâ intumescentibus.*

Latrones: Vrsis.

Lachrymantes: Vitibus *deputatis.*

Libidinosi: Passeribus.

Liberales: Gallis Gallinaceis, *quos præcipuè excitandis in opera mortalibus rumpendoq; somno Natura genuit.*

Loquaces. Psittacis, Sturnis, monedulis, Graculis & Picis, *quæ in vocis imitatione singularem Naturam sortita est: Inde*

Pica loquax, varias modulatur gutture voces,
Scurrili strepitu, quicquid & audit, ait.

Luxuriosi & *fortis amoris:* Cuniculis & Scaro, *qui Mites inter pisces clamore tremendo intonat, & solus pallentes ruminat herbas.*

Lucifugi: Noctuis & Vespertilionibus, *quæ sunt Nocturnæ Aues.*

Magnates

Magnates Consortis Impatientes *de Dominatu concertantes.* — Tauris.

Matrimonij Laudabilis Mutuus Amor: — Palumbis, *qui ex auibus castissimi sunt. Mas & Fœmina, tanquam nuptiis alligati, mutuâ consensione adeò stabili, certo connubio per summam castimoniam adhærescunt, vt neuter alienum cubile attingat: si impudico amore capti, ad alienam vxorem oculos adiecerint, eos reliqui circumsedentes discerpunt, & fœminæ fœminas, teste Aeliano. Simili modo idem Autor narrat, Columbas cum aliis vxores coire non pati, neq; coniugium iam inde à primo ortu initum deserere, nisi cælibes aut viduas: ab adulterio illæ castissimæ sunt: nunquam enim ex societate inter se institutæ neque mas, nisi morte ipsa destituitur, neque fœmina dissociatur, nisi vidua fuerit: in partu mas adest, & cultu omníque officio fungitur: fœminam pigrius ad nidum euntem alis percutit mas, cogitq; intrare, quum peperit oua, cogit vt incubet, incubantq; ambo vicissim, mas diu, noctu fœmina: si maritus obierit, fœmina cibo potuq; omni abstinẽs longo tempore luget & se*

disperdit: Tantus est mutuus amor Columbarum, vt fœmina marem etiam non admittat, nisi ante osculatus fuerit.

Mansueti: *ab* Agnis.

Malitiosi: Bubonibus.

Meticulosi & Timidi: Leporibus.

Melancholici & Sordidi: Vpupa, *quæ nigris maculis colorata, & ob id melancholicæ complexionis, desertas quærit nemorum & inuias plagas, spurcissima auis, in sepulchris commorans, & oleto nidum circumliniens.*

Mundi: *à* Catis.

Muti: Piscibus. *Ideò Pythagorei, teste Athenæo, à Piscibus abstinebant* ἐχεμυθίας *ἕνεκα.*

Musici: Carduele & Philomela, *quæ vocis modulatione mirificè delectant, & quibus inter Aues, nullæ suauiorè cantu dulcius aures demulcent, & exhilarescunt: Ex omnibus Auibus sola* Luscinia *somni expers est, & dum oua gremio fouet insomnem noctis laborem cantilenæ suauitate solatur.*

Mulieres Obstreperæ, Linguaces, & Loquaces: Anseribus, & Anatibus, *gregatim vociferãtibus: Imò etiam*

etiam à Cicadis *assiduè adeò vocalibus, vt clamando disrumpantur:*

Nocui:	Muribus.
Otiosi:	Cicadis.
Obstinati & Lasciui:	Vitulo.
Parasiti & Scurræ:	Simiis, *ad omnia imitanda habilibus.*
Parricidæ:	Hippopotamo, *qui parricida ingratitudinem meritorum & iniustitiam nuntiat.*
Petulantes & Salaces:	Hircis.
Philostorgi:	Hirundine & Cygno, *Sunt enim pullorum maximè amantes: Hirundo non nisi quinq; pullos parit, in quibus educandis & pascendis tam Mas, quàm fœmina summa laborant æquitate, incipientes ab eo, qui maximus est natu, & ita in cæteris ortus rationem habentes.*
Pij *erga* Parentes:	*à* Ciconia & Cucupha, *quæ aues sunt piissimæ & gratitudinis signacula: Solæ enim hæ parentibus senio confectis gratiam referunt.*
Prudentes & *Circumspecti:*	Serpentibus.
Prædones:	Lucio *pisce*, & Accipitre.

Inde Naſo:

Odimus Accipitrem, quia ſemper viuit in Armis.

Recalcitrantes: Mulis.

Ridentes: Mæo *aue, riſum & cachinnum humanum ad miraculum imitante: Eiuſmodi aues duæ è Turcia Imperatori noſtro* Rudolpho *allatæ fuerunt, vna per incuriam Hortulani auolauit, altera adhuc Pragæ in Horto Suæ Majeſtatis cum aliis Exoticis volucribus aſſeruatur.*

Prouer. 6. ſect. 8. Item 30. ſect. 25. Sapientes & Prouidi: Formicis & Apibus, *norunt ſibi prouidere pro hyemis neceſſitate, & tutas parare latebras: Mirum Formicam ſentire vices ſyderis, Interlunij tempore ceſſare, & in plenilunio noctibus operari dicitur.*

Scientia *pleni & humiles:* Spicis, *granis onuſtis, ſemper ſe demittentibus & inclinantibus.*

Scientia *Inopes, & tamen videri volentes:* Spicis *vacuis, ſponte ſe erigentibus. Item à Face & Spuma in olla bullientis carnis ſemper ſuperficiem occupante. Eodem ſenſu Dolia vacua ſunt ſonora, Dolia plena nullum edunt ſonum.*

Simplices: Columbis.

Soler-

Solertes:	Pastinaca *Marina, quæ ex occulto in transeuntes radium figit.*
Somnolenti:	Herinaceo & Gliribus, *qui totam hyemem sic obdormiunt, sic somno expirant, vt vix igne reuocari queant: Dissectus immobilis tanquam mortuus manet, donec coquatur, tum primum in bullienti aqua, dissecta membra vitam ostendunt. Hi fortè (vt nunc Ciconiarum & Hirundinum Hyeme submersarum, & verno tempore reuiuiscentium, ex Piscatorum relatu Historias taceam) suas signaturas Hominibus in Ruscia dederunt, qui hyemis frigore asperrimo in syluis perire, & aduentante æstate resurgere dicuntur: Porro Animantia illa, quæ sine cibo hyeme viuunt in cauernis, ex eorum substantia viuunt, sicuti videmus in Arboribus perpetuâ comâ virentibus, vbi succus in causa est, qui suo lentore facit, vt sibi ipsi sufficiat.*
Stolidi, Pigri, Patientes:	Asinis.
Supplicabundi:	à Canibus.
Superbi:	Capris, Equis, Pauonibus.

Fides sit penes Historicos.

Triſtes & Melancholici: Noctuis, *quæ aues ſunt Saturnales & ſolitariæ.*

Triumphantes de Hoſtibus: Gallis Gallinaceis, *qui victi ſilent, canunt autem ſi vicerint, & ſuperbo ingreſſu, ſpectatiſſimum illud Naturæ acceptum inſigne, Criſtam videlicet erigunt.*

Verſuti: Chamæleonte, *qui præ nimio metu colore mutato multiformis efficitur.*

Verſipelles, Doloſi & Fraudulenti Hypocritæ: Vulpibus, Polypo, & Sepia, *quæ ſuo æſtu non vacat: vbi enim piſcantem ſenſere ſeu præſentiam voraciorum piſcium, effuſo atramento, quod pro ſanguine ipſis eſt, aquâ abſcondunt.*

Veloces & Agiles: Capreolo.

Voraces, Inſatiabiles & Rapaces: Lupis, *pilos & oſſa deuorantibus.*

Vindictam *de ſe ipſis, ob perpetrata ſcelera ſumentes:* Camelo, *qui dum ignorans matrem ſuam init, poſtea id deprehendens, ipſe ſibi propriis dentibus genitalia abſcindit, tanquam vindicans in ſe incæſtum.*

Vxorij, & Zelotypi: Gallis Gallinaceis, *qui matre gallina extincta*

extincta incubant, pulloſque ex ouis excludunt, ac tunc ſilentio vtuntur, quod ſanè ſibi conſcij ſint, muliebre munus obire: Certant inſuper quemadmodum & Cerui, pro fœminis, ſeque mutuis vulneribus vt & mortis periculo conficiunt.

Et ſic conſequenter ex his reliqua ſuo marte quilibet coniiciat.

Ita plurimi Mechanici *ſuorum* Artificiorum Modum & Scientiam *didicerunt, nimirum.*

Ædificandi *artem* à Cochleis, Hirundinibus *& induſtrioſiſſimis* Apibus.

Acupictoriã *Phrygiam Aulæorum parandorum, verſicolori textura ſpectabilium.* à Pratis Viridantibus, *variis colorum floribus pictis, eorundemq; inenarrabilem varietatem repræſentantibus.*

Coloniam *deducere.* Apes *ſuis Examinib. Item* Grues, *qui ſub commodi cauſa loca longinqua petunt, è Scythia ad Nilum ſe conferunt hybernatum.*

Excubiarum *modũ:* à Damis & Gruibus. Grues *clamoſæ ſunt, quicquid ſentiũt, voce ſignificant: Excubias habent nocturnis temporibus, lapillum pede ſuſtinentes,*

qui laxatus somno decidens indiligentiam coarguat: Ducem eligunt, qui clamet, dum cæteruæ dormiunt: dum volant in extremo agmine dispositos vicissim habent, qui acclament, & gregem voce contineant, quum in terram descendunt, Dux multum clamat, vt omnes conueniant & simul pascantur, quod si nimio clamore rauceſcet, alius substituetur. Quum peragrant ob sensuum acrimoniam Trianguli formam efficiunt, vt aëra facilius aduersum secent, deinde sensim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis cursum alarum leuant: si sæuit cælum & ventus exoritur, non frontatim (at lunato globi situ volant, quum est tranquillum) sed in cuneum momento se traducunt: si ab Aquila se impeti prospiciant, in orbem consistunt, & falcatæ tanquam in aciem structæ pugnæ speciem ostendūt, quare Aquila regreditur: in volatu ad tergum præuolantium colla admitentes (id quod etiam Cerui in tranādis fluminibus faciūt) laborem facilem efficiunt, & prima deficiens incipit esse postrema: quum consistunt, cæteræ dormiunt, Dux, quæ senserit, voce vigilans significat. Simili modo Anser nocturnas Excubias celebrat, & vigilias suas cantu assiduè testatur.

Fabri-

Fabricandorum Armorum scientiam:	à Cancris, Crocodilis, & Testudinibus.
Glomerandi:	Scarabæis, *qui medicos etiam docuerunt pilulas volvere: Scarabæus totidem digitis vel pedibus nititur quot mensis diebus constat, in quibus Sol exoriens suos persequitur cursus: is Solis & Lunæ coitum apertè demonstrat, quandoquidem ex bubulo stercore pilulam ab ortu ad occasum rotando versans in orbis imaginem effingit, quam viginti octo diebus facto humi scrobiculo adobruens, tantisper celat, dum Signiferum ambiens Luna ad Intermenstruum reuertens sileat, apertoq; tum orbiculo coitus syderum denuncians nouam prolem edit, nec aliam nascendi nouit originem.*
Lusum Pilæ Palmariæ	à Catis.
Monomachiam *militibus docuerunt.*	Galli Gallinacei, *qui inter se dimicantes, pugnatissimi sunt, elati & in certaminibus pertinaces: Eis prærogatiuam quandam Natura largita est, quod soli inter aues tanquam galea christam gerant, & in pedib. calcaria, pennas per colla ceruicesq; diffusas, quasi iubas pugna-*

turi explicant: Cùm limen intrant, tametsi supremum altissimum existat, tamen se inclinant, quòd superbia efficit ne crista vspiam offendatur: Quum in certamine Victores, tum oculorum eminentiâ, tum superba ardua ceruice elata, tum in sublime quoq; cauda falcata erecta, cantus contentione insolenter efferuntur, & Triumphanti Victori similis efficitur: Victus autem occultatur silens, ægreq; seruitium patitur.

Natandi *artem:* *ab* Anseribus & Amphibiis *Animalibus.*

Nauticam: Sciuris.

Nendi: Vermibus Seriuomis.

Plaustrorum *structuram:* à Murmentis, *qui dorso recubantes, extensis quatuor pedibus currum efficiunt, commeatu ab aliis pro futura necessitate onerandum, & cauda loco temonis in speluncæ Horreum posteà trahendum: ideò in Autumno tergus semper glabrum habent. Eadem solers prouidentia in* Castore *(animali Amphibio) obseruatur, qui sibi casas in fluminum ripis construit, cum aliquibus gradibus & pluribus tabulatis, vt aqua fluminis crescente ascendat, & descendente descendat,*

scendat: arborem, quam elegit secandam, ad suæ domus ædificium & ad escam, non prius relinquit, quàm totam dentibus suis ferocissimis & acutissimis dissecuerit, & propè casuram singulis ictibus suspicit, ne opprimatur improuidus: E suo genere peregrino & natu grandiori ad vitam inepto quum lignatum prodit, super resupinati ventrem ligna imponit, & ne labantur ligna, vt pro vehiculo sit, inter crura artificiosè componit, & sic onustum ad casam trahit.

Textoriam & Venatoriam: *ab* Araneis.

Medici & Chirurgi *multa admodum* Morborum *Remedia &* Rerum Virtutes à Brutis Animantibus *edocti sunt, in quibus est Naturalis Peritia, & Ars innata Medicinalis.*

Dictamnum *herbam ad extrahendas* Sagittas *vtilem: item* Clauum *pedis plantæ infixum inhærentem docuerunt eximere* Cerui, *siquidem percussi telo venenato illud eius herbæ pastu eiiciunt & excutiunt.*

Vomicæ *Curationem demonstrarunt Chirurgis* Capreæ Syluestres, *quæ montibus oberrant, pascuntur q; odoratis herbis & Nardo præcipuè: His sanguis putrescit intra cutem & carnem: concepta sanies, antequam vomica*

A spiritu enim Animali & sydereo Brutorũ, vtpote Tẽpore Priori, edoctus fuit Animalis Hominũ spiritus Tempore Posterior, qui in se

totum collectum habet, quicquid in omnibus Animalibus dispersum est.

rumpatur, suapte natura ad maturationem spectat, ad quam cùm ventum fuerit, fera, titillantis humoris lancinatu noxio lacessita, saxis & cotibus longo insolatu candentibus sese affricat magno oblectamento, donec facto vomicæ emissario, tota saniei vis à folliculo supra lapides effundatur, non aliter, quàm abscessus pure coacto fractus dissilit: vlcus postmodum cicatricem ducit, rursumq; ruens sanguinis impetus eò se recipit, impletq; vmbilicum, dum abscedens in consimilem vomicam extuberet.

Serpens Oculos *malè affectos* Fœniculo *curandos docuit: Item Vulnera, Serpentina, Colubrina & Consolida.*

Similiter Feles *ad confortandum* Visum *insignem* Valerianæ *demonstrarunt vsum:* Sic Hirundines Chelidoniam Visui *salubrem Herbam monstrauere, quæ cum ea pullorum suorum oculis medentur.*

Venæ Sectionem, & Scarificationem *monstrauit* Hippopotamus, *seu fluuiatilis equus, qui dum se assidua satietate grauatum sentit, arundinetum ingreditur, caudici arundinis tandiu se affricat, donec ruptâ vena sufficientia sanguinis emissa sit, aperturam postea limo seu cœno superinducto sistit, & sanat.*

Vrsi, *quibus ad Oculorum hebetantium medelam aculei* Apum *loco scalpelli sanguinem*

nem elicere solent, & sic grauedinem illam leuare.

Eodem modo caliginem Oculorum dum Caprinum *pecus patitur, eam optimè curare scit: quum enim Conturbatum* Oculum *& non probè affectum sentit, eum ad Rubi spinam & admouet, & reserandum permittit oculum: vt pupugit, Pituita statim euocatur, & nulla pupillæ læsione facta, videndi vsum, testante Aeliano, recuperat.*

Equi Vngarici *propriis* Dentibus *sibi Naturali instinctu venas incidunt, & sanguinem grauantem emittunt.*

Enematum *vsum habemus ab* Ibice, *quæ prima Clysteris vsum commonstrauit, quod consuetudinem habeat se purgandi, rostri aduncitate eam proluens partem, qua ciborum onera reddantur. Item ab* Ardea *sibi suo rostro salsam Aquam Marinam loco Clysteris infundente.*

VOMITIVORVM ET Catharticorum vsum habemus.

1. A Canibus, *qui esu graminis se malè affectos per superiora & inferiora purgant.*

2. Lato *Hiante (aue aquatica) qui adminiculo duarum angustarum arborum, preli instar se cibo nimis repletum exonerat.*

Item ab illo Animali voraci & nunquam non insatiabili, quod quidam Latinè Crocutam, *alij verò* Gulonem Boophagon, *à suâ voracitate vocitant: illud cum pastu cadaueris prater modum satiatum, ex cibo ingesto facultatis concoctricis calore potenti partem Nutritionis nobilissimam exsuxit, inter angustias arborum siue rupium sese comprimens, fæces virtute omni & essentia vitiiore spoliatas, tam per anteriora quàm posteriora excludit humore solummodò alimentario intra stomachum retento, vnde postea absq; omni cibo alio, longo tempore vitam miraculosè sustentat, viresq; corporis integras seruat.*

3. Palumbi, Graculi, Perdices, Merulæ *Lauri foliis, ac sibi cognitis remediis annuum fastidium purgant: Lauri folio Corui etiam Chamæleontis venenum expurgant.*

4. *Ita* Ceruæ *paulò ante partum purgant se quadam Herbâ* Seseli, *quæ dicitur Cernaria.*

Dignotionem Pulsus, Simiæ, *hominem in Arte Sphygmica longè superantes, manifestarunt: vbi enim per tactum mortem deprehendit, vel morbum putridum, inusitato narium strepitu confestim eundem propalat.*

Jurisperiti, *Iudiciorum consessum in* Ciconiis *viderunt, Adulteria Leonum instar*

morte

morte vindicantibus. Præter Guilhelmi Parisiensis relationem Historicam intellexi è Viri fide digni αὐτοψίᾳ Ciconiam adulterio connitentem per olfactum masculi, congregata à masculo multitudine Ciconiarum ac detegente ipso crimen fœmellæ, ipsam à tota illa multitudine, tanquam omnium iudicio ream iudicatam, deplumatam, ac prope vrbem Spiram, in sylua discerptam fuisse: Miranda hæc & opinioni fortè inimica videri possent, nisi fidem etiam facerent creditæ Antiquitatum Historiæ.

Philosophi Hermetici Adepti, *modum* Renouandi *Iuuentutem didicerunt ab Halcyone, Aquila, Cancro, Serpentibus, &c. quotannis ferè depositis antiquis exuuiis ætatem suam renouantibus ac Iuuenescentibus: Si enim hoc Brutis animalibus concessum esse videmus, quid ni Homini ad Imaginem DEI creato, & intelligenti, possibile foret?*

Aquila abiectione pennarum Senectam deponit, & Iuuentutem recuperat.

Angues membranam Vernationis tempore relinquunt & alia renascitur, dumq; renouantur, Ceruis etiam præstant, vt renouentur, & ad nostri corporis renouationem valent ac senectutem retardant. Ostendit enim prouida Natura, vt iam dictum, quam plurima esse

Sit quoq; Elementa veteri abiecta palla & sorde sua exuta reuirescunt, lata quadam Iuuenta: suus etiam Natura positis micat latior exuuiis.

Cancri ranarum esu se renouant.

Gallinæ aranearum vsu.

Aquilæ mediante testudine Serpentes pastu bufonum.

Animantia (vt Serpentes & Lacerti, inter marina Locustæ, Gambari & Cancri) quæ vere & autumno senectam exuunt, annuamq; crustam deponunt, hominem admonendo, vt quam ipsa possident qualitatem eidem profuturam scilicet ad cutis decorticationem vel innouationem valere. Ceruus siquidem sentiens se grauatum senectute, spiritu suo per nares, munifico Naturæ beneficio è cauernis Serpentes etiam renitentes & pedibus conculcando enectos vorat, ac superata Veneni pernitie illorum pabulo reparatur ac iuuenescit.

Cerui deuoratis serpentibus.

Naribus suis in serpentis cauernam incumbens vehementissimè respirando quasi amatorio quodam etiã inuitum extrahit: sic Rubeta mustelam, & hac mures attrahit.

Horum brutorum animalium Exemplis & Prudentia moti Homines & excitati, etiam propter vtilitatem suam dictis animantibus multis modis festinationi moriendi obuiantibus, suamq; vitam per Industriam Naturalem prolongantibus insidiati sunt, vt scirent Vires Herbarum & Lapidum & Metallorum, ac aliarum rerum, quibus postea sua corpora rectificarent multis modis tanquam miraculosis.

Refert Rogerius Bacchon, olim quendam Sapientem serpentem quæsiuisse, inuentum in parua frusta secuisse, remanente nihilominus pelle ventris, supra quam reperet integra: ille serpens prout poterat repebat ad herbam quandam, cuius tactu sanabatur statim: & experimentator inde collegit herbam admirandæ virtutis, quia

Serpentes linguã amissam & à vitis ad vsus magicos in

humana

humana Ratio excitata per eiusmodi Exempla brutorum excogitare potest vias meliores, & omnem bestialem Prudentiam superare.

Plenilunio erutã recuperant, si dimissi vticã offendere possunt.

Futuræ Resurrectionis & transformationis nostræ, præter indubitatam Sacrarum literarum assertionem, habemus inter tot naturalia quotannis post hyemis sepulturam, verno Resurrectionis tempore se renouantia, etiam à Creatore certificatam adumbrationem, in duobus Exemplis manifestissimis, Formica *scilicet &* Bombyce, *vt nunc taceam Halcyona è primis Entibus nutrientem se, & quotannis suam cutem & plumas post mortem renouantem: Muscas item, Hirundines, Vespertiliones post hyemis sepulturam in loco calido ac verno calore vitam recuperantes.*

Halcyon & Ibis inter omnes aues plurimum in se habent rerum arcanarũ, quarum etiã essentia nõ recedit à suo domicilio. Rom. 8. sect. 21. 22.

Formica *laboriosissimum animalculum illam toti etiam Naturæ inditam habet promissionem, vt absoluto suo curriculo possit ad meliorem statum venire, & requiem habere plenariam, ad quam omni conatu tendit: ideo incessantibus laboribus ad senium anhelat, siquidem in senectute mira & consideratione dignissima metamorphosi Natura ei in præteritorum laborum solatium ac recompensationem, Alas creat, & ex animalculo repente muscam volantem facit.*

Sic etiam videmus Bombycem (*è semine*

perexiguo beneficio verni Solis exclusum) Vermem abiectum & deformem absoluto functionis penso emori, & post putredinem sepositis prioribus Vermiculi repentis exuuiis in viuacem & volantem transformari & resurgere Papilionem.

Hæc animaliũ regeneratio, verius est transplantatio, remanente radice, nouo surculo inserendis.

Nos breuitati hic studentes Signaturæ studiosis Rerum abdita, & in Naturæ recessibus latitantia eruere Mysteria laborãtibus similia inuestiganda commendamus & proponimus, sicuti hoc nostro tentare Exemplo, de cætero feliciori poterunt successu, per totam Naturæ Latitudinem, & consensum concordantiam ꝯ omnium magna cum iucunditate deprehensam admirabuntur. Hîc digito tantum Arcanarum rerum curiosis Exploratoribus iter indicare, cui insistere debeant non amicè solum, sed & fidelissimè voluimus.

Hezra lib. 4. c. 5. sect. 23.

Porro quæ signatura sit in Tritico primi nostri Parentis, quæ mysteria DEIparæ Virginis, in Vitis incisione artificiali: Aquilæ bicipitis & aliorum mysteriorum è Felice, si artificioso ingenioso excindantur: & quæ sint Gladioli, Tonitru Cunei, vtriusꝯ Victorialis *Radicis multis loricis perplexæ & constellato Tempore collectæ, vt & Herbæ Cruciatæ, contra Armorum incidentium vim, signa magica Naturalia, solis veræ Magiæ alumnis & initiatis reuelanda innuisse*

nuisse hac vice satis sit, ne fortè litigiosis Sophistis contemnendi materiam præbeamus, aut impiis Hominibus ansam demus mali fica excogitandi, alioquin percupida mirabilium rerum discendi Ingenia pleniore demereremur obsequio. Vbi prius animaduertero, qua fronte hæc excipientur, poterunt me incitare ad vlteriorem euulgationem.

Primò, Curationum Magneticarum, Magicarum & Characteristicarum.

Secundò, Quo debito Constellationis Tempore Medicinalium maxima pars colligi debeat.

Tertiò, de Incantamentis & Veneficiis maleficiatis dignoscendis & curandis.

Quartò, Σοημασίας multorum morborum Conualescentiæ aut mortis prænuncias verissimas.

Sed ne nimium CROLLI.

Nam iam summa procul villarum culminæ fumant,
Maioresq; cadunt altis de montibus vmbræ.

Ergo laborioſa (Dei Opt. Max fauore & auxilio) nauigatione absoluta, qui lembum hunc Philosophicum ad portum direxisti felicem, Hymnum *meruisti Noctis Quiete gaudentem. Tibi igitur* Silentium Sacrum *(in cu-*

ius solius indeficienti Lumine Veritatem videmus indubitatam) Tibi, inquam sedenti super Thronum, cuius magnitudo effluentis Misericordiæ est incomprehensibilis, vnà cum Agno *Immaculato sit Laus, Gratiarum actio & Benedictio per infinita sæculorum sæcula. Tua ineffabili* Charitatis *Clementia efficias obsecro, vt omnium, te in Nouitate vitæ per quotidianam mortificationem ac plenariam sui abnegationem, cordialiter summoq; studio Timere, tuaq; mandata, mediante Gratia tua, iuxta amorem Proximi in hac Carnis infirmitate Religiosè obseruare Laborantium (siquidem in hoc maligno mundo hic Verissimus DEI Cultus est) Oratio & Actio semper in Diuinæ Voluntatis tuæ beneplacito consistat, donec tandem mortalibus rebus superatis & dimissis vnà cum Beatorum cœtu ad summum* Bonum, *Principium & Fontem omnium scandere possimus, eiusq; Cognitione & Fruitione æterna gaudere*

Beatitudine.

Amen.

Eccles. 12. sect. 13. Act. 10. sect. 34. Ezech. 18. à sect. 5. ad 10. Mih. 6. sect. 8. Hiob. 1. sect. 1. Zach. 8. sect. 16. 17. Sirach. 1. sect. 17. ca. 10. sect. 15.

COROL-

COROLLARIVM.

ANTIQVISSIMI *sapientes, quos Græco sermone Philosophos appellamus, si quæ vel Naturæ vel Artis reperissent Arcana, ne in prauorum notitiam deuenirent, variis modis atq; figuris occultabant: Eodem modo Philosophi Hermetici certis notis Hieroglyphicis solebant insignire Planetas Terrestres, quibus eorum latentes vires seu virtutes intuendas, quasi ob oculos intelligentibus & inspicientibus filiis artis exponerent: Vt autem eiusmodi signa ab interitu vel sepulturâ vindicarentur, operæ pretium me facturum arbitratus sum, si cum aliorum Mineralium Characteribus ad Profanum ac indignum Vulgus ab hoc studio arcendum à Prouidenti Antiquitate excogitatis, in gratiam discipulorum Hermeticorum, nunc Reipub. Chymicæ vnâ operâ à me communicentur.*

Vide Monadē Hieroglyphicam Iohannis Dee Londinensis.

NOTÆ METALLORVM.

Saturnus	Plumbum	♄
Jupiter	Stannum	♃
Mars	Ferrum	♂
Sol	Aurum	☉
Venus	Æs, Cuprum	♀

Mercurius Argentum viuum
Luna Argentum.

NOTAE MINERALIVM ET aliarum rerum Chymicarum.

Antimonium

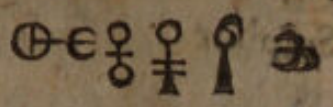
Arſenicum

Auripigmentum
Alumen
Aurichalcum
Atramentum
Acetum
Acetum deſtillatum
Amalgama
Aqua vitæ
Aqua fortis ſeu Aqua ſeparatoria
Aqua Regis ſeu Aqua Stygia
Alembicus
Borax
Crocus Martis

Cinnabaris, vſitata
Cera

Crocus

Crocus Veneris, seu æs vstum

Cineres

Cineres clauellati

Calx

Caput mortuum

Gummi

Lateres cribrati seu Tegularum farina

Lutum Sapientiæ

Marcasita

Mercurius sublimatus

Mercurius Saturni

Mariæ Balneum MB.

Magnes

Oleum

Putificare

Realgar

Sal petræ

Sal commune

Sal gemmæ

Sal Armoniacum

Sal Alkali

Sulphur

Sulphur Philoſophorum

Sulphur nigrum

Sapo
Spiritus
Spiritus vini
Sublimare
Stratum ſuper Stratum
Tartarus

Tutia

Talcum
Tigillum
Vitriolum
Vitrum
Vrina

QVATVOR ELEMENTORVM Nota.

Ignis
Aër
Aqua
Terra
Dies
Nox

FINIS.

INDEX GEMINVS IN LIB. DE SIGNATVRIS.

Prior breui Synopsi totius Opusculi Seriem ordine exhibens.

SIGNATVRÆ PLANTARVM, humana membra similitudine repræsentantium pag. 40
Capitis ibid.
Capillorum 41
Aurium 42
Oculorum ibid.
Nasi 43
Gingiuarum ibid.
Dentium ibid.
Gutturis 44
Jecoris ibid.
Cordis 45
Pulmonis ibid.
Mamillarum ibid.
Fellis 46
Lienis ibid.
Ventriculi ibid.
Vmbilici ibid.
Intestinorum 47
Vesicæ ibid.
Pudendi ibid.
Testium seu Genitalium 48. 49
Matricis & Vteri 50
Renum 51

Secundinæ ibid.
Spinæ Dorsi ibid.
Tibiarum & Ossium ibid.
Neruorum & Venarum ibid.
Pororum cutis 52
Manus ibid.

SIGNATVRÆ MORBORVM. 52

Apoplexiæ ibid.
Calculi 53
Cancri ibid.
Colicæ 54
Cicatricum ibid.
Dysenteriæ ibid.
Erysipelatis ibid.
Epilepsiæ 55
Excrescentiæ ibid.
Exanthematum 56
Ficus ani ibid.
Fistula ibid.
Fœtus in Vtero ibid.
Fœtus Vtero adnati 57
Fascini ibid.
Herniæ & Rupturæ ibid.
Hæmorhagia 58
Hæmorrhoidum 59
Hydropis ibid.
Ictericiæ 60
Lentiginum ibid.
Lepræ 61
Lumbricorum ibid.
Menstruorum rubeorum ibid.
Membrorum tabidorum 62

Macularum ibid.
Nodorum in carne ibid.
Prunellæ ibid.
Puncturæ lateris ibid.
Phantaſmatum 63
Panaticij 64
Peſtis ibid. & 65
Seminis profluuij, ſeu Gonorrhœæ 65
Scrofulæ ibid.
Squinanthiæ ibid.
Scabiei corporis & pedum 66
Squamarum cutis ibid.
Squamoſorum pedum ibid.
Spaſmi 67
Strumarum ibid.
Sugillationum 68
Tartari ventriculi ibid.
Vrinæ retentæ ibid.
Veneni 69
Verrucarum ibid.
Vulnerum 70
MEDICAMENTA à ſimilitudine iuuantia 71. & ſeqq.
VENENOSOS morbos plerunque propriis antidotis ſanari 79
CHIROMANTIA medico maximè neceſſaria 81
SIGNATVRARVM correſpondentiæ maioris & minoris Mundi ibid.
SIGNATVRAS ſuas à quibus animalibus ſumpſerint homines 86
MECHANICOS plurimos ſuorum artificiorum modum & ſcientiam didiciſſe 97

MEDICOS & CHIRVRGOS multa morborum remedia, & rerum virtutes à brutis edoctos esse 101
iidem Vomitiuorum & catharticorum vsum à quibus animalibus acceperint 103
IVRISPERITOS in Ciconiis vidisse Judiciorum consessum 104
PHILOSOPHI HERMETICI ADEPTI, à quibus animalibus modum renouandi iuuentutem didicerint 105
RESVRRECTIONIS & TRANSFORMATIONIS nostræ exempla insignia in Formica & Bombyce 107
Conclusio operis 109
vbi alij Tractatus IV. ab auctore promissi ibid.

COROLLARIVM de Characteribus Hermeticis 111
Notæ Metallorum ibid.
Mineralium & aliarum rerum Chymicarum 112
Quatuor Elementorum 114

INDEX

INDEX ALTER
IN LIB. DE SIGNATVRIS,
ea diligenter complectens, quæcunque ibi ordine Alphabetico non traduntur.

A

ACCIPITER 53. *herba oculorum hebetudinem pellit* 43
Acini mali punici decoctum 44
Acini vuarum 50.
Aconiti vires 71.79
Aconitum salutiferum, & eius vires 42.49
oleum ex eius granis 42
Acorus 54
Acorus palustris, & eius vsus ibid.
Acori lutei radix, & eius vires ibid.
Adiantum & eius vsus 42
Adr. Iunij lib. de phallo 49
Aetites lapis & eius virtus 56
Agaricum, & eius vsus 41.55
Agni 92
Alaudæ hymni 88
Alcis vsus in epilepsia 73
Alkekengi, & eius vsus 47.53
Alleluyæ folia 45

INDEX

Allium 62
Alopeciæ curatio 42
Amatoriis inseruientia 46.50
Amphiuia 100
Amuletum contra dysenteriam 54
Amuletum contra erysipelas 55
Amuletum contra ficus ani 56
Amuletum contra epilepsiam 73
Amuletum contra morsum Canis rabidi 79
Anagallis mas, eiusq; virtus 58
Anates 92
Anchora linea 81
Anchusæ aruensis radix, eiusq; vsus 60
Aneblattum Cordi 59
Anemone & eius vsus 43
Anginæ faucium medelæ 76
Anguilla in colica pestis 54
Anguillæ 89
Anguis 105
Angues se renouant 105. & ad m. vide & Serpens.
Anhelitus signatura in macrocosmo 82
Ani ficus 56
Animalia quæ se extendunt & contrahunt 58
Annulus ad visum 43
quæ sine cibo hieme viuunt proprio succo viuunt 95
Animalia vim renouatiuam habentia renouant corpus nostrum 76
Anima halecis 68.77
Anseris excubiæ 98
Anseres 92.100
Anserini calami medulla 68
Anserinorum pedum abstracta cutis 75
Anthemis, & eius vsus 43

Anthracis signatura & curatio 65
Anthoræ radix 45
Anthos rosarum, eiusq; vsus 60
Antirrhinum, & eius semen & vires 64
Apoplexiæ signatura in macrocosmo 52.81. remedia ibid.
Apostematum in faucibus medelæ 76
Apri 88
Apum examina 97
prouidentia 94
structuræ 97
aculeos quid sanet 79
Aquila se renouat 105. & ad m.
Aquilæ 86.108
Araneus mus morsui suo medetur ipse 79
Araneis textoriæ & venatoriæ inuentio tribuitur 101
Arbores perpetuò virentes 95
Arborum excrescentiæ 55
Arbuta, & illorum decoctum 66
Archangelica, & eius vires 64
Architecta linea 81
Ardea clysteré vtitur 103
Argemone, & eius vsus 43
Argentum viuum, argento viuo superinductum 78
Aridura 82
Aries 88
Arisarum 62
Aristolochia longa, & eius vsus 50
Armoniacum Sal 62
Aron eius radix 47.57
Aron minus, eiusq; vsus 57.62
Arsenicum 71
Artemisia rubra, eiusq; vires 61
Artes & artificia quæ à brutis didicimus 98.99.&6.

Articulorum dolores 52
Artus lacerantes spiritus coacti in cute clausa 83
Artuum crescentiæ 56
Asari folia 42. florum conserua ibid.
Ascyrum 70
Asini 88.95
Asplenum 46
Asteris Attici stos, & eius vsus 43
Astra subiecta sapienti 85
Astrorum malignorum semina latent in omni homine 84
Astronomi ignorauerunt Christum & Apostolos 85
Auditus auissus quo recuperetur 42
Aues æstiuales 87
Auditum confortans ibid.
Aues nocturnæ 90
Auium clamor inusitatus 82
Auriupm signatura 42

B

Beloculus lapis, & eius vsus 43
Betonica 70
Bestiarum clamor inusitatus 82
Betulæ cortex eiusq; vsus 50.60
Betulinus Fungus 44
Bilis flauæ expurgatio 73
Bistorta, eiusq; vires 69
Boletus ceruinus, eiusq; vires 49.71
Bombicis transformatio 107
Bombyces 100
Bouis oculi humor crystallinus destillatus 75
Bouis vesica 78
Brutis innata ars medicinalis 101
Bryoniæ radix, eiusq; extractum 59
Bubo pestiferus in peste pro remedio exhibitus 80

Bubones 92
Bufonis vſus in peſte 64
Bufone pernicti iuuantur bufone ſicco 79
Bufonius paluis ibid.
Bufonij lapidis vires ibid.

C

Coli facies 81
Capæ 53
Calamus aromaticus 47
Calcanthum combuſtum 58
Calculus hominis 53
Calculi remedia ibid.77
Calor calorem extrahit 81
Caltha, & eius vſus 43
Camelus inceſtum in ſe vindicans 96
Cancer cancrum interficit 72
Cancri remedia 53.72
Cancri 99. vt ſe renouent 106. ad m.
Cancrorum fluuiatilium cinis 72
Canis rabidi morſus cura ex ipſo cane 79
Canis rabidi pili, iecur, dens ibid.
Canes 87.89.95. vr ſe purgant 103
Capillares plantæ 41.42
Capillorum ſignaturæ 41
Capillorum hominis ſuccus 72
Capillos denſos, criſpos & pulchriores reddens 42
decidentes reſtituentia 41
prolongans 72
Capitis ſignaturæ 40
Capiti affecto vtilia ibid.
Caput purgantia 41
Capræ vt oculos malè affectos curent 102
Capræ ſylueſtres vt vomicas ſuas curent 101

Capri superbi 95
Capreolus 96
Capri vesica 78
Carbunculi signatura 65
Carcinomata leniens 72
Cardiaca folia 45
Cardiaci morbi medelæ 72
Carduelis 92
Carduus benedictus, & eius decoctum 62
Carduus Mariæ, & eius decoctum ibid.
Carnis signatura in macrocosmo 84
Carpionis lapis, & eius vsus 52
Cassia fistula 47
Cassutha, eiusq; decoctum 68
Castoru solertia 100
Cati harticorum vsus à brutis 103
Cati 92.99
Cauda lupina, herba, eiusq; decoctum 59
Cauda ceruinæ degustatæ remedium 79
Centaurea 60
Cerasorum nuclei 53
Cerasinum gummi 77
Ceruaria 104
Ceruicariæ 44
Cerebri signaturæ, & eius membranarum 40
Cerebri suilli vsus 72
Cerebro conducentia 40
Ceruæ se ipsas purgant 104
Cerui natura luxuriosa 75
Cerui boletus 49.71
Cerui 98. percussi dictamno se curant 101. iidem vt sere-
nouent 105. & ad m. eorum zelotypia 96
Ceruina lingua 46

Ceterach 46
Chalcantum & eius combusti vsus 55.58.66
Chamæleon 96
Characterum Hermeticorum notæ 111.&c.
Chelidonia, & eius vires 60. eius vsus ab hirundinibus ostensus 102
Chelidonium minus, eiusq; vires 65.68
Chiromantia medico maximè necessaria 81
ex Chiromanticis lineis remedia homini conuenientia sciri possunt 81
Chiromantiæ signatura in macrocosmo 82
Chiromantica figura in plantagine 51.52
Chirurgi multa à brutis didicere 101.102
Christus & Apostoli cur astronomis fuere incogniti 85
Cicadæ 92
Cicatricibus conducentia 54
Cicer 48
Cichorij pistillum, & eius decoctum 47
Ciconiæ pietas 93
Ciconiæ adulteræ à reliquis damnatæ historia 104.105
Ciconiæ veræ reuiuiscentes 95
Ciconiarum essentia quinta 77
Citrium 45
Clamor & cantus inusitatus auium & bestiarum 82
Clauum pedi infixum eximere monstrarunt cerui 101
Clysterum origo 103
Cochleæ auritæ, & de iis oleum 42
Cochleæ vsus in peste 64
Cochlearum domus 97
Coitum inhibens 48
stimulans 48.49
Colchotar vitrioli & eius vsus 55.58
Colicæ tot species, quot naturæ ventorum 82

Colicæ remedia 54.72.77.81
Colicæ torsionum signatura in macrocosmo 82
Colis glandis signatura 48
Colubrina eiusq; vires 69.102
Columbæ 95. earum mutuus amor 91.92
Colutea 47
Conceptionem iuuans 75
Concertatio de nominibus herbarum inutilis, vtilissima de signaturis, in præfatione, de signaturis ad lectorem 16
Concussio corporis 83
Conserua de floribus asari 42
Consolidæ vis 102
Consolida regalis, & eius florum vsus 63
Conuoluulus, & eius decoctum 54
Cor in cardiaca & syncope corroborans 72
Cordis signatura 45
Cordis rigentis pharmacum 72
Cordis motacillæ vsus ibid.
Cordi conducentia 45
Corallium 58
Cornix 87
Corporis concussio 83
Correspondentia maioris & minoris mundi 81.82
Coruscatio 82
Corneolus lapis, eiusq; vires 58
Corui 88. quo chamæleontis venenum expurgent 104
Coruorum pulli 88
Cotyledon 46
Cranij crux 55
Cranij signatura 40.41
vsus in epilepsia 73
Credentes sunt domini firmamentũ 85
Crista gallorum 96

Crocitatio inusitata Gallorum Gallinaceorum 82
Crocodili adeps suos morsus sanat 79
Crocodili 98
Crocodilorum lachrymæ 87
Crocutæ voracitas, vt quæ seipsam purget 104
Crocus 60
Crocus Martis & eius oleum 66
Cruciata 70. eius signa magica 108
Crux in craniis epilepticorum vel strangulatorum, eiusq; vsus 55
Crux semini rutæ impressa, & baccis Iuniperinis 64
Crux Lucij piscis 63
Crystallus 53
Cuculus 89
Cucumeris sylvestris succi vsus 73
Cucupha auis pijssima 53
Culmorum nodi & eorum vsus 69
Cuniculi 90
Cuniculi fœcunditas 89
Curcumæ radix, & eius vsus 60
Cuscuta eiusq; decoctum 68
Cyclamini bulbus, eiusq; vires 50
folia & radix 46.50
Cycni 53
Cydonia mala 45
Cydoniorum lanugo, & eius decoctum 41
Cynosorchidis flores, & eorum vires 49
Cygnis amor erga pullos 93

D

DActileetus, & eius vires 53
Dæmonem quæ herbæ fugent 63
Damæ 97. earum pinguedo 77
Delphinorum fides erga homines 86

Dentaria eius radix 44.59
Dentes firmans 44
Dentium signatura 43.44
dolorem sistentia ibid.
Diarrhœa signatura in macrocosmo 82
Dictamni vires à ceruis monstratæ 101
Difficultas meiendi 82
Diluuium ibid.
Discipuli Christi regenerati 85.86
Dolia vacua sonora, plena contrà 94
Dorsi spina 51
Dracontium 62
Dracontium maius, eiusq; decoctum 69
Dracontij species 47
Dracunculus maior, & eius vsus 49.69
Dracunculus minor, & eius vires 69
Dysenteriæ remedia 54.73
signaturæ in macrocosmo 82
Dysuriæ signatura in macrocosmo ibid.

E

Eclipsis 82
Echij vsus 74
Elaterij vsus 73
Elementorum quatuor notæ Hermeticæ 114
Elephas 58.88
Elephantum religio 88
Enematum origo 103
Enterocelæ conducentia 57
Epar canis rabidi 79
Epilepsiæ remedia 41.55.72.73
Epilepsiæ signatura in macrocosmo tempestas & tonitru, eaq; inter se collata 82.83
Epilepticorum in craniis ossiculum 55

Equi 95
Equi Vngarici sibi ipsis venam incidunt 103
Equisetum 51
Erinacei per hyemem dormiunt 95
Erythronium Satyrium 49
Erysipelatis remedia 54
Escharam promouentia in peste 65
Euphrasiæ flores, & eorum vsus 43
Exanthemata quæ expellant 56
Excrementorum signatura 54
Excrescentiæ arborum 55
Exeresc entiæ artuum remedia 56
Extractum de mentastro aquatico 43
radicis bryoniæ 59
Exuuiæ serpentum 73.105

F.

Foetorem humorum in peste expellit fetor Spiritus Tartari 77
Fabæ 47. cur à Pythagora damnatæ ibid.
earum farina ibid.
Faciei maculæ quo abstergantur 60.61
Faciei forma 81
Facis natura 94
Fascini signatura 57
Faucium anginæ & apostematis medentia 76
Febrium horroris signatura in macrocosmo 82
Feles 87. monstrarunt Valerianæ vsum 102
Fellis expurgandi pharmacum 46
Fellis signatura ibid.
Ferch ad m. 77
Ficus folia, & eorum vires 52.67
Ficuum vsus in strumis 67
Ficuum ani remedio 56

Fili linei quo serpens suffocatus est, vsus 76
Filicis mysteria 51
Filicis fœmina eius decoctum 51.66
Filicuiæ 66
Fistularum curæ 56
Flores in terra ostendunt stellarum colores 84
Fœniculi vis 102
Fœtus in vtero signaturæ 57
Fœtus adnati medicamen ibid.
Fœtus feliciter enitendo quid faciat 73
Folia herbarum manus 52
Formicæ prouidentia 94
in senectute transformatio 107.94
Fractio microcosmorum 83
Fraga, & eorum vsus in lepra 61
Fraxini folia, & oleum ex eius ligno 57
Frigus extrahit frigus 80
Frigore congelatorum membrorum cura ibid.
Fuga damonum, herba, cur que ita vocetur 63
Fulmen 82
Fulgetra 83
Fungus betulinus & quercinus, eorúmque vsus 44
Fungorum sambucinorum aquæ 60
Fungorum Somnsium vsus 73
Fungus caricis 41
Funiculus serpentis 76

G.

GAlanga, & eius vires 46
Galli gallinacei 90.96
Gallorum Gallinaceorum crocitatio 82
Galli Indici 90
Gallorum pugnæ 99
zelotypia 96.99

Gallinæ ventriculus 78
Gallinæ matrix 75
Gallinæ vt ſe renouent 105. ad m.
Gamandræa, & eius virtus 65
Gambari 106
Gargariſmi 44
Galeopſis, eiuſq; decoctum 65
Genitalium ſignaturæ 48
Gentianellæ 70
Geranium, eiuſq; puluis 51
Geranium ſanguinarium, eiuſq; vires 58
Gingiuarum ſignaturæ 43
Gingiuarum vitia curans ibid.
Gladiolus & eius vires 67. 74
ſignaq; magica 108
Glans 48
Glirium ſomnolentia 95
Globi ſcarabæorum 74
Gluten ex vberibus vaccinis 75
Graculi 90. ſeipſos purgans 104
Gramen 103
Granatum malum 50
Gratia Dei, & eius puluis 51
Gruum excubiæ, dux & ordo 97. 98
migrationes 97
Gonorrhœæ ſignatura & medicamen 65
Gulonis voracitas, & vt ſe hoc animal purget 104
Gummi membrorum 77
Gummi de ceraſo vſus ibid.
Guttæ ſignatura 52
Gutturis ſignatura 44
Gutturis remedia 62

H

Haematites 58
Hæmorrhagiam sistentia 58.74
Hæmorrhoidum medicamina 58.74
Halcyo 107. plurimum in se habet arcani ibid. ad m. eius renouatio 105.107
Halecis anima, & eius vires 69.77
Halicacabum, & eius vsus 47
Hedera 86
Hepar, vide iecur 44
Hepatica ibid.
Herbariæ Medicinæ inuentio, præstantia. in epist. nuncup.
Herba Paris v. P. 42
Herba quadam pilosa, & eius decoctum 41
Herbarum manus sunt folia 52
Herbarum lanuginosarum vsus 59
Herbarum, quæ per saxa enascuntur, vsus v. & plantæ 57
Herinaceo 95
Hermetici Philosophi v. P.
Hermodactylus exoticus officinarum 54
Herniæ remedia 57
Herniaria ibid.
Herodes vulpes 86
Hieracium & eius vsus 43
Hieracij caulis, & de eo decoctum 48
Hippopotamus parricida 93. vt se grauatum satietate cureret 102
Hippoglossum, eiusq; alterum folium mirabile 63
Hircus animalium luxuriosissimum 49
Hirci 93
Hircinus testiculus 49
Hircinæ lingua semen 74
Hirudo spinosa, & eius oleum 58

Hirundinaria minor, eiusq; vsus 62
Hirundines quo pullorum oculis medentur 102
vere reuiuiscunt 107
Hirundinum amor in prolem 93
aqua antiepileptica 73. *nidi* 97
Homo omnium creaturarum fasciculus 84
varia ac multiformis & desultoriæ naturæ animal ibid.
adm. *non debet viuere spiritui animali* 85.81
brutalis & rationalis 86
Hominis creati nobilitas & præstantia 84
Homines vnde suas signaturas desumserunt 86. &c.
Homo cognoscitur ex naturâ animalis, cuius primum esse
in se dominatur 84. adm.
in homine omnium animalium mos ac primum esse re-
peritur 84
Horror febrium 82
Humor Crystallinus distillatus oculi bouis 75
Humores serosi quo expurgentur 73
Hyoscyamus & eius seminis siliquæ, & oleum 43
decoctum de radice 44
Hypericon vnde nominatum 63. *eius miræ vires contra dæ-*
mones & spectra 63.70
Hypericonis folia & flores, eorumq; vires 52.70
Hydrophobiæ medela 74
Hydropiper, & eius vires 70
Hydropis remedia 59.60
signaturæ in macrocosmo 81
Hyeme viuentia animalia in speluncis, propria substantiæ
viuunt 95

I

IBis auis clysteris vsum monstrauit 103. *plurimum se*
habet arcani 107. adm.
Icteritiæ remedia 60

Iecoraria fontibus adhærens 45
Iecur Lupinum 74
Iecoris affectus & scirrhos curans 44.45.74
signatura 44
Iecori conducentia ibid.
Iecoris lapidei vsus 73
Iecur canis rabidi 79
Incantationes contra quid valeat 64
Infantum adnatorum cura 57
Incalescentium nimis membrorum restauratio per Spiritum vini 81
Intestinorum signatura 47
Intestinorum tormenta colica sedans Colica 54.77
Iobbea lachryma 53
Inundatio 82
Iridis radix strumosa 67
Ischiadis remedium 51
Iuglandes. & in iis capitis signatura integra 40
Iuglandium vsus ibid.
Iuglandis herbaceum viridis in volucrum succus 46
Iuniperi baccis innata crux 64
Iurisperitos in ciconiis vidisse iudiciorum consessum 104
Iuuentutem recuperantia animalia 76
Iuuentutis restitutio 104.76

L

LAcertæ vis 65.106
Lachryma Iobi, & eius vsus 53
Lanuginis cydoniorum decoctum 41
Lanuginosarum plantarum vires 59
Lapicidinæ, ossa magnæ matris 83
Lapis atites 56
Lapis bufonius 79
Lapideum iecur 73

Lapidis beloculus 43
carpionis 52. citrinus 53
in felle bouis 60
Iudaicus 53. lyncis ibid.
sabulosus, eiusq; vires 51
Larus seipsum vt purget 103
Laterum puncturas sanantia 62
Lauri folij vires 104
Leana 88
Lentes & decoctum illarum 56.77
Lentiginum medicamina 60
Leones 86
Leontopetali radix, & vires eius 50
Leporis pes, v.P. 59
Leporis poples, eiusq; vsus 67
Lepores 92. eorum fœcunditas 89
Leprosis conducentia 61
Libidinem excitantia 48.49
Lichen 44
Lienis signatura 46
Lienosorum medicamen 46
Lienteria signatura in macrocosmo 82
Lilij conuallis flos, & eius vsus 52
Limaces, & in iis ossiculi vsus 67
Linea anchora est linea apoplexia 81
architecta colicam denotet ibid.
Lingua ceruina 46
Linguæ hircinæ semen, eiusq; vsus 74
Lithospermon & eius vires 53
Locustæ marinæ se renouant 106
Lotium, vide vrina.
Lucius piscis 93. eius maxilla vel crux eiusq; vsus 63

Lullius expertißimus philoſophus 63
Lumbrici viui vſus in panaricio 74.75
Lumbrici lumbricis medentur 74
Lumbrici maioris & minoris mundi ibid.
Lumbricos expellentia 61.74
Lumina mundi, diſcipuli Chriſti regenerati 85.86
Lunaria, eiuſq; vires 54
Lupi morbi cura 75
Lupi excrementorum vſus 77
Lupi ſtomachi corium 77
Lupi 96
Lupinum iecur 74
Lupina cauda v.C. 59
Lupinæ carnis & adipis vſus 75
Lupini inteſtini cingulum 77
Lupinus, & eius decoctum 48.46
Luſcinia ſomni expers 92
Luxuriæ ſedes vmbilicus 46
Lyncis vrina & lapis, eorumq; vires 53

M

Macrocoſmus 81
Macis 51
Maculas corporis abſtergentia 62
Maculoſarum plantarum virtus ibid.
Maus auis cachinnans 94
Maleficiatorum ex incarnatione remedium 48
Mala cydonia v.C. 45
Mala perſica v.P. 60
Malicorium 50
Malum granatum ſeu Punicum 50. acini, & eorum decoctum 44
Malum vnde profectum, inde remedium emanat 80
Mammarum fiſſuris quid medeatur 75

Mam-

Mammillarum male affectarum remedium 45.46
Mammillarum signatura ibid.
Manuum figura in plantis 52
signaturæ 51.52
Manus herbarum sunt folia 52
Mariscas medicantia 56.67
Matricis fluorem exsiccans 75
Matricis purgamen 51
signatura ibid.
Matricis gallinæ vsus 75
Maxilla lucij piscis 63
Mechanici multorum artificiorum scientiam & modum didicere à brutis 97
Medici multa à brutis edocti 101.102
Medicamenta à similitudine iuuantia 71
Medicinæ encomium in epist. nuncupatoria 1.2
Medulla ligni sambuci 60
Medulla in calamo anserino, eiusq; vsus 68
Medullæ rubræ in lapicidinis vsus 73
Meiendi difficultas 82
Melissophylli folia 45
Mellis vires 78
Membrorum frigore vitiatorum, vel calescentium nimis restauratio 80.81
Membrorum septem principalium signaturæ 84
Membrorum singulorum in plantis signaturæ 40. &c.
Membrorum omnium hominis forma reperitur in vegetabilibus, lapidibus & mineralibus 84. ad m.
Membrorum tabidorum medela 61
Memoriæ amissæ remedium 72
Memoriam confortans 42
Meningum cerebri signaturæ 40
Menses sistens 61.75

Menſtrui cura 75
Mentaſtrum aquaticum, & eius extractum 43
Mentulæ ſignatura 48
Mercurius terreſtris 70
Mercurialis, eiuſq; decoctum 62
Merulæ ſeipſas purgant 104
Meſpilorum nuclei 53
Metallorum notæ Hermeticæ 111
Metus metu diſcutiuur 74
Mechoacæ radix 59
Microcoſmus 81
Milium ſolis, & eius vires 53
Millefolium 70
Mineralium notæ Hermeticæ 111
Molucca folia 45
Monedulæ 90
Monocerotis myſticæ picturæ 88
Morborum ſignaturæ 52. &c.
Mori fructus, ſuccus & folia 65. 75
Motacillæ cor v.C. 72
Mori podicis 75
Motui firmamenti correſpondet pulſus 82
Muli 94
Mundi maioris & minoris ſignaturarum correſpondentiæ 81
Mus araneus ſanat morſum à ſe illatum 79
Mures 93
Murium morſus vel per mictionem vt ipſi ſanent 79
Murmentis plauſtrorum ſtructuræ inuentio accepta ferenda 100
Muſcus arborum oblongus, & eius decoctum 41
Muſcæ vere reuiuiſcunt 107
Muſcarum impudentia 89

Mustela mures attrahit 106.ad m.
Mutatio rationis ingruente Epilepsia 83
Mutatio aëris tempestate instante ibid.
Myrobalanum 45

N

Nardus 45.101
Narium sanguis profluens vt sistatur 76
Nasi signatura 43
Narium signatura 58
Naturarum cœca discordia 80
Neruorum signatura 51
Noctua 90.96
Nodi in culmis, & eorum vsus 69
Nodorum cutis remedia 62.77
Nucistarum puluis 65
Nuclei ceraſorum, persicorum, mespilorum 53
Nymphæa, eiusq; vires 51

O

Obsessi non ferre possunt hypericon 63.64
Obsessis quæ prosint ibid.
Oculi bouis humor crystallinus destillatus 75
Oculorum affectorum remedia 43.75
Oculorum caliginem curant capræ 103. *vrsi* 102
Oculorum signaturæ 42
Oculorum anima 42
Oculos malè affectos vt curet serpens 102
Oculi ignei & lucentis signatura 83
Odoratus amissi remedium 43
Olea 54
Oleum de cochleis auritis ad auditum 42
Fraxini 57
de croco Martis 66
de granis herbæ Paridis 42

de hyoscyamo 43
Hirudinis spinosæ 58
Oloris pelles 77
Ononidis fructus & siliquæ 55
Ophioglossum 69
Ophioscorodon ibid.
Orchides, & in iis testiculorum diuersæ vires 48.49
Ossis de corde cerui essentiæ & vires 72.79
Ossa magnæ matris 83
Ossibus corpus munitum, vt terra lapidibus ibid.
Ossiculi in craniis epilepticorum vel strangulatorũ vsus 55
Ossisæna, eiusq; vires 51
Ossium in homine tot genera, quot lignorum 83.ad m.
Ossium signaturæ 51.83
Ouis Vesica 78
Ouum congelatum frigida restituitur 80
Oxyacanthæ cutis interior flaua 60
Oxylapathi semen, eiusq; decoctum 54

P

Paeoniæ floris folliculus concluſus 40.41.55
Paeoniæ grana, eorumq; vsus ibid.
Palmæ Christi 52
Palumbes 89
vt seipsos purgant 104
Palumbarum castitas 91
Panaricij curæ 75
Papilionis ortus 108
Papauer, & eius decoctum ad capitis affectus 40
Paridis herba, eiusq; grana, & oleum inde 42
Partui feliciter emittendo quid faciat 56
Parturientibus læsis, vt aquam continere nequeant, medens 78
Pastinaca marina 95

Passer in caduco pestis 55
Passeres 90
Pauonis pennarum specula, & eorum vsus 45
Pauones 95
Pecus 89
Pediculi 60
Penis cerui vel tauri vsus 75
Penis inflammati cura 48
Penis languor quo tollatur 75
Perdices seipsas purgant 104
Perdicis cordis puluis 72
Perfoliata 57
Pericranij signatura 40
Pericranij vulnera curat sal cort icum iuglandis 40
vulnerum cura ibid.
Perniunculos leniens 72
Persicaria 62.68
eius commendatio 78
folium 68
Persicariæ decoctum cum hyoscyamo 43.44
Persici florum & foliorum nucleorum vsus 53
Persica mala 60
Pes leporis, herba, & eius decoctum 59
Pedum figura in plantagine 51.52
anserinorum vsus 75
hydropicorum signatura 59
refrigeratorum curatio 75
Pestem prænunciant linguæ ranarum maculatæ 64
Pestis remedia 64.65.79
Phallus 49
Physiognomoniæ 81
Phantasmatum pellentia 63
Pica loquax 90

Pileæ coni & ex eis decoctum 66
Pici Mirandulani laus 84.85
Pilæ lusus à catis 99
Pilæ à scarabæo conglomeratæ vsus 74
Pilorum profluuio succurrens, vide supra de capillis 41.42
Pili canis rabidi 79
Pilulæ scarabæorum 74.99
Pinei nuclei 44
Pini folia & eorum decoctum ibid.
fructus & nucleorum vsus 48
Pira conducunt iecori 45
Pisa 50
Pisces muti 92
Pistachiorum vsus 48
Philomela 92
Philosophi Hermetici adepti à quibus animantibus iuuentutem didicerunt 104. 105. eorum notæ occultæ 111
Philostorgi 93
Phreneticorum medela 72
Phthiseos signatura in macrocosmo 82
Phyllitis vulgaris 46
Physiognomoniæ signatura in macrocosmo 81
Plantæ foliis perforatis ad vulnera valent 70
Plantarum maculosarum instar viperarum vel exuuij serpentis vires 69. vide & herbæ.
Plantago, herba chiromantica 51.52
Pleuresis curæ 62.63
Pluuiæ in microcosmo 82.83
Plumbeos globos extrahens 74
Podici innascentium veluti fructuum mori cura 75
Polypodium, eiusq; decoctum 66
Polypus 96

Polytrichon, & eius vsus 42
Poma foliis quercinis adnascentia, & ex iis liquor 57
Populi arboris oculi, & eorum vsus 59
Porci, vide & sues 86.89
Porcinum cerebrum 72
Pororum cutis signatura 52
Pororum obstructionem tollens 52
Porrum 49
Portulaca 51
Potentillæ flos & eius aquæ vsus 43
Prata varia 97
Priapus cerui Tauri 75
Prunellæ flores, eorumq; vsus 62
Prunellam medicantia 62
Pseudohermodactylus Matthioli & Italorum 49
Psittaci 88.90
Pudendi signatura 47. eorum inflammationem iuuantia 47.48
Puerperis opitulans 50
Pulmonariæ, decq; iis decoctum 45
Pulmonis signatura ibid.
Pulmonis vulpis vsus 76
Pulmonum affectibus conducentia 45.76
Pulsus signatura in macrocosmo 82
Pulsuum dignotio à simiis 104
Punctiones lateris sanantia 62.63
Punctionum in corpore remedium 63
Punicum malum 50
Pupillæ signatura 43
Pyrola. & eius vsus 44
Pythagoras cur damnarit fabas 47
Pythagorai cur à piscibus abstinebant 92

Q

Quercinus viſcus 55
Quercinis in foliis poma, & eorum liquor 57
Quercinus fungus 44
Quercubus adnaſcentia tubera rotunda 65

R

Ranarum lingua maculata prænuncia peſtis 64
Raparum ſemen 53. eiuſq; decoctum 77
Rapunculus, & eius vires 56
Realgar tartaricum ſublimatum in gutture, eiuſq; remedium 62
Reditus ad mentem & ſermonem 83
Regulus 89
Remedium inde emanat, vnde profectum malum 80
Renati dominantur aſtris 85
Renouant corpora noſtra animalia virtutem renouatiuam habentia 76
Renouandi modum à quibus didicerint Philoſophi 105
Renum ſignatura 51
Reſinifera arbores 54.66
Reſurrectionis noſtræ futuræ exempla in brutis 107
Rhabarbarum bilem ſtauam purgat 73
Ros ſolis vel rorella 54
Roſeti rubei fructus 55
Roſæ caninæ interior Tinea 61
Rubeta muſtelam attrahit 106.ad m.
Rupturam ſanantia 57
Ruſcia incolarum mira natura 95
Rutæ ſemen 64

S

Sabina, & eius vires 50.52
Sagittalis herba ſagittas extrahens 76
Sagittas extrahere dictamno cerui docuerunt 101

Sal Armoniacum, eius que usus in prunella 62
corticum iuglandium 40
gemmæ 68
iunci aquatici 56
Vngaricum seu transyluanicum, eiusque vires 68
vrinæ hominis 77
Sales terræ, discipuli Christi regenerati 86
Salix & eius decoctum 62
Sambuci baccæ, earumque vsus 54
cortex interior flauus 60
flores, & eorum vsus 61
medulla eiusque arboris, & fungorum vsus 60
Sanguinis è naribus & venis vsus 76. *vt & è vulneribus* 70
Sanguinem concretum è corpore expellens 68
Sanguinem sistentia 44.58.76
Santalum rubrum, eiusque decoctum 58
Sapenariparum & eius vires 70
Sapiens dominatur astris 85. in m.
Sapphirus & eius virtus 65
Serda lapis & eius vires 58
Sargi salacitas 87
Satyrion erythroneum seu verum Paracelsi 47.49
eius vires 47
Satyrij essentia 48
Saxifragiæ radices 53
Scabiei medelæ 66
Scabiosa, & eius vsus 43.66
Scarificationis inuentio 102
Scarabei natura 99
globi, pilulæ 74
Scarabei flaui 60
equini 74

Scarus 90
Scincus 49
Sciuri 100
Scolopendrinm verum 46
Scorbutum sanans 43
Scoria ferri 66
Scorpionis oleum 80
Scorpionum ictus sanantia 79
Scorzone serpens 76
Scorzonera vsus contra cognominis serpentis morsum 76
Scrophularia 56.59.67
Scrophularum medicamina 65
Scroto innascentium q. mororum cura 75
Scylla & eius vsus 41
Secundinæ cura 51
signatura ibid.
torrefacta vsus 76
Sedum minus, & eius succus 43.44
Semen generantia 48
Seminis profluuio medens 65
Semina saxea 53
Sepiæ astus 96
Serosos humores expurgans 73
Serpens quibus oculos sibi vulneraq; curet fili linei, quibus serpens suffocatus, vsus 76
Serpens dissectus se herba restituit 106
Serpentis exuuij cingulum 73
Serpentis vsus contra suos ictus 80
Serpentes 93. linguam amissam vt recipiant 107. ad m.
Serpentis funiculus 76
Serpentum axungiæ vel pinguedinis vsus 77.80
Serpentum inuentæ 105

morsus remedia 69.74.80.105.106. vsus in renouando corpore 76
Serpentaria & eius vires 69.102
Serpentis exuuium maculosum repræsentantes plantæ 69
Serenum tempus microcosmi 83
Seseli 104
Siccitas 82
Signaturæ membrorum 40
morborum 52
Signaturarum correspondentia macro- & microcosmi 81
Signaturas suas vnde sumpsere homines 86.&c.
Silex 53
Simiæ 88.93
pulsus dignoscendi peritissimæ 104
Sol terrestris 64
Solanum 47
Somensium fungorum vsus 73
Spasmi remedia 67
Specula pennarum Pauonis 45
Spectra fugiens herba 63
Spicæ vacuæ & plenæ, quorum signaturæ 94
Spicula & spinas extrahens 74
Spinæ dorsi signaturæ dolorum remedium 51
Spiritus vini virtus 81
Spiritus vitalis 77
Spiritus vini est merus ignis vel sulphuris quinta essentia 81
Spiritus coacti lacerantes artus in cute clausi 83
Spodium, & eius vsus 58
Spongiæ marinæ 67
Sphygmicæ artis origo à simiis 104
Spumæ natura 83.94
Squamis capitis & cutis conducentia 66

Squamoſorum pedum curatio ibid.
Squinanthiæ remedium 65
Staphylodendros 47
Stercora expellit zibeta 78
Sterilitatis medela 75
Stomacacen pellens 43
Stomachi digeſtionem iuuantia 77
Stomachi lupi corium ibid.
Strangulatorum in craniis oſſiculum 55
Strumis medentia 67
Struthiocamelus 88.89
Sturni 90
Succus ſedi minoris 43
Sudorem pellens 52
Sugillationes ſanantia 68
Suis cerebrum v.C. 72
Suis veſica 78
Suum amicitia 86
Sulphuris Quinta eſſentia 81
Syderica, eiuſq; decoctum 69
Synouiæ remedia 76
Syncopes remedium 72

T

Tabis ſignatura in macrocoſmo 82
Tabida membra medicans 62
Tartari remedium 77
Tartari in ventriculo cura 68
Tartari vires 77
Tartarum in venis muliebribus diſſoluens 50
Tartari Spiritus fœtor, fœtorem humorum putridorum in peſte expellit 77
Taurus 75.90
Telephij radix 57

Tempestatis operatio in animo & intellectu hominis 82
Terra in macrocosmo 84
Terræ motus 82
Testiculos inflatos sanantia 49
Testium signaturæ 48
Testudines 99
Testudo, & calcinatæ eius puluis 58
Thapsia, folio fœniculato & eius vsus 42
Tibiarum signatura 51
Tigrides 89
Tiliæ florum grana, & eorum virtus 57
Tinca, & eius vsus 60
Tineæ in cauitate rosæ caninæ 61
Tonitru cunei signa magica 108
Tonitru ventorum in microcosmo 82
Tonitru monstrat causam, materiam, originem caduci 82. in m.
Tonsillas mulcens 59
Tormentillæ radix, & eius vsus 58.77
Tragorchis, & eius vires 49
Transformationis nostræ exempla in brutis 107
Trichomanes, eiusq; vsus 42
in tritico primi parentis signatura 108
Tubera rotunda quercina, & eorum vires 65
Tuberculorum ab humore frigido cura 67
Tumorem in membris innascentem soluens 77
Turdi cacantes sibi malum 88
Turtur ibid.

V

Valerianæ vsus à felibus monstratus 102
Variolarum remedium 7
Vberum signaturæ 45.46
Vberum muliebrium malè affectorum curatio 46

Vberum vaccinarum vſus 75
Venæ ſectionis inuentio 102
Venarum ſignaturæ 52
Venarum magnarum ſignatura in macrocoſmo 84
Venenum veneni congeneris expulſiuum 80
Venena aliquando geminata, commixtaq; contrariæ facultatis, remedio ſunt, non exitio 80
Venena plerunq; venenatis venena 71
Venenis reſiſtentia & remedia contra ea 69
Venenoſi morbi plerumque propriis antidotis ſanantur 78
Veneris vmbilicus 46
tonitru ventorum in microcoſmo 82
ventus microcoſmi 83
Ventriculus quo ſeruetur 46
Ventriculi ſignatura ibid.
medelæ 46.78
Ventriculi gallinæ vſus 78
Ventris inflatio 83
Venus ſine Baccho friget 59
Venerem excitantia 48.71.75
Verbaſci folia, eorumq; decoctum 59
Vermes inteſtinorum quibus pellantur 74
Verrucas tollens 69
Vertiginis remedia 77
Veſicæ ſignaturæ 47.83
Veſicæ morbis medentia 47.78
Veſicæ ſuillæ, ouillæ, caprinæ, carpionis, bouis, vſus 78
Veſicæ fractæ ſignatura 83
Veſicarum nigrarum in pedibus ſignatura 78
Veſicaria & eius acinorum vſus 47
Veſicaria repens ibid.
Veſpertiliones 90. vere reuiuiſcunt 107
Victorialis vtriuſq; ſigna magica 108

Viciæ, & earum decoctum 61
Villosarum plantarum vsus 59
Viperarum morsus sanantia — 69.74.78
Viperarum vsus in renouando corpore 76
Viperinæ carnis usus 61
Virilitatis amissæ restitutio 48
Viscus quercinus, & eius vires 55
Visui salubria 43
quæ bruta monstrarunt 102
Vitalis spiritus seu vita in musculis 77
Vitis 69.90
eius mysteria 108
Vites deputatæ 90
Vitrioli colcothar, eiusq; vsus 55.58.66
Vitulus 93
Vlcerum deploratorum cura 78
Vlcera arsenicalia 71
Vlmus 54. eius folia 79. eorumq; vesiculæ 57
Vmbilicus, luxuriæ sedes 46
Vmbilici signatura ibid.
Vmbilici infantis particulæ vsus 72
Vmbilicus Veneris, & eius vires 46
Vomicæ curatio à capreis monstrata 101
Vomitiuorum vsus à brutis 103
Vpupa spurca auis 92
Vrinæ, si inuitis redditur, cura 78
Vrinam cientia 47.78. vel remoratam 68.69
Vrinæ sal & Tartarum 77
Vrsi 90. vt oculos curent hebetes 102
Vrticæ alba, vel mortua 64
Vteri signaturæ 50.51
Vua versa, eiusq; vires 78
Vuarum acini 50

Vulnerum curatio 54.70
Vulnerum hæmorrhagia nimia vt sistatur 76
Vulpes 96
Vulturis pelles 77
Vuularia 44

Z

Zibetta vires 78
Zingiber 46
Zephyrus 82

FINIS.

OSWALDI CROLLII

PRÆFATIO ADMONITORIA,

AD LECTOREM Candidum,

In quâ, iuxta Medicinæ Chymicæ comprobatam præstantiam, & Hominis Microcosmi excellentem dignitatem à pauci ssimis obseruatam, de vtriusq; Philosophiæ, GRATIÆ *scilicet &* NATVRÆ *Mysteriis profundissimis & reconditissimis agitur.*

AVTOR AD ZOILVM.

Inuide, quid laceras Chymicorum Dia reperta?
Hæc bona si non sunt, tu meliora doce.

OSWALDI CROLLII

PRAELATIO ADMONITORIA AD LECTOREM Candidum.

AD PIVM ET CANDIDVM
Lectorem, Chymicæ ac Philosophicæ
Medicinæ Studiosum,

OSVVALDI CROLLII
ILLVSTRISS. PRINCIPIS
CHRISTIANI ANHALTINI
Medici,

Præfatio Admonitoria.

QVAMVIS, *benevole Lector, Romani Angeronam, Græci Harpocratem, Taciturnitatis nomine commendarint: omnes etiam antiqui Philosophi secreta prophanare, Naturæq; thesauros sordidis, & nondum defæcatis hominibus temerè prostituere, Actæonis exemplo grauiter prohibuerint: Attamen cùm Pater noster cælestis, nos omnes affluenter suis donis præueniens, SOL sit, omnibus æqualiter lucens (sine respectu enim & inuidia Bonis & Malis, Gratis & Ingratis suam communicat lucem)*

Psal. 145. sect. 9. Matth. 5. Iohan. 1. sect. 5. Strabo ait tũ demum mortales imitari deos cùm benefici fuerint. Matth. 5. Luc. 19.

meritò hunc, cuius filij esse debemus, imitari tenemur: ijq; omnium maximè, quos sua gratiosa misericordia, è tenebroso Laborum Errorumq; labyrintho & circumferentia ad manifestam Quietis & Veritatis semitam ac centrum deduxit. Idcò talentum mihi à Patre Luminum concreditum impia quadam taciturnitate in sudario, diutius inhumana obruere inuidia non visum fuit: cũ ingenuis animis Sapientiæ fores semper patere debeant, neq; talibus Μισοπόνηρα θύρα vnquam conspectæ fuerint ἄφοβοι. Benignum namq; & humanitatis plenum officium est, erranti proximo, viæ præmonstratorem se præbere facilem, non errantem verò, in via recta retinere. Quo nomine, amice lector, ad Diuinæ Majestatis & Liberalitatis (cuius instrumentum & calamum saltem me cunctarum suarum miserationum & præstitorum beneficiorum longè minorem, esse & opto & spero in hac euulgatione) laudem & gloriam: proximi etiam seu totius Reipublicæ Chymicæ commodum & incrementum, è cordis mei profundissimo scrinio, præstantissima depromo hic tibi Arcana Spagyrica (quorum præparatione post multiplices sumtuum, temporis, & laborum errores, propria mea manuali experientia sunt à me prius comprobatæ omnes) dualia in hunc vsque diem, simul & semel in publicum prodiisse,

Victor. Dona Dei crescunt & augentur communicando.

Fuerunt etiam ex mea spontanea communicatione ab aliis quædã ex his pro Imperatore nostro Rudolpho præparata.

diisse, nec auditione accipere potui, nec è veterum intelligere monumentis. Alienum à me semper fuit, nugis & mendaciis, quorum seculum nostrum (fax & amurca mundi) admodum ferax est, lectorem onerare: multò minus ingens volumen (qualia complura apud me diuturnis laboribus collecta latent) tædiosissimarum Receptarum formulis complere, quibus centonib. iam video Medicinæ studiosos obrui & ita intricari, vt ipsi ferè sub tam graui Receptarum pondere corruant & moriantur. Quæ autem per annos ferè viginti in molestiis meis ac variæ fortunæ laboriosis peregrinationibus, per Galliam, Italiam, Germaniam, Hungariam, Poloniam, Bohemiam, à Chymiatris, maximè experientiæ doctrinæq; viris, partim precibus, partim pretio & permutatione (vt taceam in praxi medica nutu Dei proprio studio inuenta mea, eaq; non pauca) indefatigata diligentia, & curiosa exploratione adeptus sum, vtilitati priuatæ communem præferens, charitate insuper Christiana miseria & necessitate ægrotantium motus, pro mea in rempub. medicam fidelitate, prius Vulcani beneficio probatissima, oculatis, vt ita dicam, manibus aspicere & contrectare volui, antequam illa emolumento publico à me donarentur, vt hoc pacto filij doctrinæ indagatores & amatores veritatis, quod

Quo plerunque maiores Receptæ, eò minores virtutes.

Benignum est, teste Plinio in Epist. ad Vespasianum, & plenũ ingenui pudoris fateri per quos profecimus.

ego magno meo malo didici, nunc optimo conse-
quantur compendio, videlicet non fallaces (vt
hactenus in tanta impostur arum fertilitate
conquesti sunt) opiniones, sed multis experi-
mentis exploratam, diuq; exoptatam verita-
tem. Et sic quoque nonnulla confecto prius ma-
gni anni Platonici curriculo cum fœnore ad suos
integra, & longe splendidiore ornatu vestita re-
uertentur gratis, quàm ego eadem ab autoribus
semilacera & pretio olim acceperam. Nam a-
pud nonnullos, ad quos rumor multorum Arca-
norum reconditorum me tadiosis itinerum
difficultatibus & sumptibus pellexerat, ipsa
præsentia, vt sæpe fieri solet, famam minuit: ita
vt aut trita tunc mihi viderentur, quæ illi pro
secretis ostentabant: aut mutila & manca, quo-
rum defectus erat supplendus è multis descri-
ptionibus à me in vnam redactis, comprobante
nihilominus eandem prius proprio ignis exa-
mine: permutatione etiam ipsis non damnosa
(secundum pervulgatam illam consuetudinem
Chymicam, κῆι δίδς τι, κῆι ἀβὶ τι) sæpe à me
studia mea cum ipsis conferente, ouum in collo-
quio mutuo pro nuce accipiebant quâ longis,
operosis & vanis laboribus fractâ, carios um tan-
dem reperi nucleum, aut nuclei loco cortices &
siliquas obtinui: inde factum est, vt sine Naturæ
VVLCANO, verissimo artium & mysterio-

rum

rum à poëtis decantato inuẽtore & doctore, maxima pars illorum (pace tantorum virorum salua hoc dixerim) qui nostra ætate, de secretioribus præparationibus Spagyricis ex aliorum relatu non sua scripserunt manuali experientia, hunc fructum Chymiæ studiosis attulerint, vt plerunque post magnos in vanum locatos sumptus tandem etiam causam ipsis perditi cum laboris, tum longissimi dederint temporis. Rem ita se habere fatebuntur mecum lubentes ij, qui meo exemplo & alieno damno non acquiescentes, talia pyrotechniæ & Chymiæ ministerio deinceps examinare, suoq; periculo proprio cautiores fieri mauelint: Et sicuti multa sunt in dictis quæ non reperiuntur in factis, ita multa cadunt inter Theoriam & praxin: Experietur, qui sibi de alieno periculo cupit facere proprium & decipi ab his, qui ab aliis fuerunt decepti. Idcò in hoc studio, nõ cuipiam vlterius habeatur fides, quàm quisque propriâ suâ experientiâ palpando & videndo per debitum ignis falsum à vero diiudicantis examen comprobatum reperit. Et quia secundum Aeschylum ille demum reputatur prudens ὁ χρήσιμα, ἠχὶ πολλ' εἰδώς, malui pauciora & selectiora offerre, animo subinde reuoluens illud Damasceni: Medicamenta tibi pauca tenenda sunt, quorum vires & operationes multoties es expertus: Nihilominus in

Discite aliorũ monitis cauere, ne insumptæ operæ pœniteat.

hac paucitate tibi cõfidenter asseuerare possum, in totius Naturæ maiestate & penu (si vniuersalem illam & celebratissimam Medicinam ab antiquissimis à condito mundo sapiẽtibus Philosophis possessam, & ad miraculum vsq; legitimis suis heredibus decantatã excipias) vix latẽter quiescere, præcipuis his medicinæ secretioris Arcanis oblatis selectiora & efficaciora, ὃ γὰρ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ αὐτό, ἀλλὰ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ μέγα. Qui syncerius Philosophiæ operam nauando intima Naturæ penetralia præparationũ piâ assiduitate, naturaliumq; causarum diligenti contemplatione coniuncta debitè adierit, experientiæ insuper labores & difficultates non recusauerit, ex hoc Naturæ gremio reuelato, manuariæ operationis, solertia (si gratia fauoris Altissimi ipsi infusa fuerit) proferet longe maiora, quàm prima facie polliceri videntur. Quamuis autem vires singulis ordine assignatas, ego, à quo medicinam facio, non omnes expertus sim, sicuti ipsas opere ipso præstiti præparationes: attamen, quia potissimam partem vsu medico deprehendi veram, Spagyris in laboribus Chymicis prouectis & exercitatis, filiis videlicet artis, terminorum eius peritis ac veræ Philosophiæ fontibus prolutis, qui de his solo etiam intuitu haud iniquam censuram ferre, faciliq; coniectura assequi possunt, (eiusmodi enim & non

Vide Anaxagorã in suo libello περὶ τῶν ἀνεμφάτων φυσικῶν.

Fructus & summa vtilitas laborẽ artificis tempúsq; impensum satis superque cõpensabit.

non duræ ceruicis, obtusiq; ingenij artificem hæ præparationes, nil cum Alchymistarum vulgo commune habentes, requirunt, ne indignissima calumnia τὰ τῶ τεχίτε σφάλματα, τῆς τέχνης θεῖ) νομίζη) illis in quam artificibus ἐγχειρητικοῖς nullum erit dubium, quin & cæteræ vires ab expertissimis Chymiatris longo rerum vsu, certoq; experimento comprobatæ, & nunc vnâ operâ publicatæ, indubiè desideratum præstando effectum sint voto & auidæ expectationi satisfacturæ. Ideò veri & profundiores Medici, diuino afflati spiritu, misericordiâ Samaritanâ erga ægrotantem proximum, cuiuscunque sortis & conditionis, moti, qui in timore DEI methodo conuenienti & artificiosa his sua propriâ operâ legitime, (nisi velint effectu desiderato defraudari) non alienâ vt plerunque fieri solet sophisticè & fraudulenter præparatis vtentur, experimento cognoscent, adhuc longe maiores efficacias, & virtutes inesse medendum, si præsertim pro natura infirmi & iudicio præsentis medici offerantur, quam ego hic assignare nec potui nec debui, sicuti temporis filia DEI nutu docebit Veritas.

Quis propter intellectus inertiam suũ desideriũ non obtinet, ignorantiæ & imperitiæ suæ culpã, non naturæ defectui, nec mihi, sed sibi imputet.

Sed quibus me hoc publico promerito nunc fluctibus obiicio? quid obsecro in hac iudiciorum alea & diuersitate agendum? quid in tanto carptorum pessime vel optima arrodentium

prouentu faciendum? Scutum obiiciam intrepidus, quo me tuear, ſynceritatis videlicet meæ beneq́ de Republ. Spagyrica merendi ſtudium: Hoc imperitorum ſuperba non timebit iudicia, & omnia aduerſariorum præuiſa tela, Iracundiam puta, Maledictionem, Inuidiam, Supercilioſum contemptum veriſſimum Inſcitiæ teſtem, facillime retundet.

Ignorantia Superbiæ & Nequitiæ inuiſa comes.

I. *Inſurgent in me & iraſcentur grauiter primò ſecretiores Philoſophi Hermetici, quibus potior aiſthac arcana antea fuerunt ex parte perſpecta: conquerentes iniuriam ſibi fieri, ſi illa, quæ ſummis ſtudiis & longo temporum interuallo conquiſita, altoq́ ſilentio hactenus compreſſa fuerunt, tam ſubitò lucem videant, & cum hominum vulgo communicentur: Fractorem me ſigilli Chymici vocabunt, quod, myſtico Pythagorico ſilentio non initiatus, & Hippocraticæ legis immemor τὰ ἱερὰ ἱεροῖς, Veritatem Chymicam, in vmbrarum & Inuidiæ carceribus hactenus detentam, liberauerim, liberataq́ è vinculis foribus patefactis benignè communicauerim poſteritati. Verùm hi, quia veræ Sapientiæ heredes, & Regni Philoſophici ciues, clausâ inuidiæ feneſtrâ, DEI & proximi ſemper amantes ſunt, aut ſaltem eſſe debent, ſublato in altum capite & oculis Cabaliſticis, non ignorabunt in vera Cabala, Magia, &*

VVoar-

VVoarchadumia longè potiores thesauros si hi Oratorij & Laboratorij beneficio, petendo videlicet, quærendo, & pulsando, indefessis laboribus & vigiliis eruendos repositos esse, à GRATIÆ & NATVRÆ *Lumine, Temporis tandem progressu, omnibus indifferenter manifestandos, vbi exacto prius* SANGVINEO FILII IVDICIO, PATRIS AQVEVM *indubitanter subsecuturo, in* TERTIO *demum* SPIRITVS SANCTI *seculo (olim per* IGNEM, *propter occulti manifestationem, renouando)* HELIAS *Artista* Reparator *omnium aduenerit: Cuilibet enim Diuinitatis Personæ, suum seculum esse destinatum, non obscurè colligere est, è duodecim tripartiti symboli Apostolici Articulis, totidem magni & vnici Diei, huius videlicet duraturi Mundi horis congruè correspondentibus. Et sic posteritati gratæ, in Chymicis Lumine Naturali expertæ, & à DEO ad harum præparationem incitatæ (Scientiæ videlicet ac Sapientiæ hæredibus dilectis) præsentes has mecum nullo modo inuidebunt micas: ab inexercitatis enim pigris seu ignaris contemptoribus Arcana hæc Chymica, ob manualis operationis ineptitudinem, bene intacta manebunt: sicuti etiam à prophanis, prauis, & indignis, reuelatorum mysteriorum Theologicorum Philosophicis apto loco (sermo-*

Sy. Ecid. c. 43 sect. 39. 37.

Zephan. c. 3. sect. 9. Malach. 4. sect. 5. 6. Zach. 14. sect. 9. Sirach. 48. sect. 30. 31. 32.

Soli qui sunt illa ligni ere intelli et, quibus videlicet Deus Rationem humanã per Mentem illuminauit.

ne breui sed sufficienti his qui intellecturi sunt) immixtorum, nullum erit ob spiritus Sapientiæ carentiam, ingeniorumq; tarditatem comprehensionis & perceptionis periculum.

Idèo nemo temerarium se ostendat iudicẽ, ante veritatis causæ agnitionẽ sententiam suam proferendo.

Spurij autem & Adulterini Theophrastæi (sceleratissimum hominum genus) rabidissime meam synceritatem accusare non desinent, ægerrime ferentes, quod deinceps simulata sua experientia, amicitia ficta, pietate fucata, pollicitationibus variis & vanis dolose suas impostoras venales, & magna pecunia redimendas, apud illos qui animum ad cauendum fallendumq; minime instructum habent, circumferre non possint: Nec prout est quorundam de facie & vestitu se non facile manifestantium artificiosa vafricies, dum ex aliorum cõgressu & colloquiis sententias captando, sibi deinceps suppresso benefactorum nomine eruditionis, sapientiæ, prudentiæq; famam apud magnates aucupantur, & quæ ab aliis bonis viris, technarum multitudine, suis videlicet fallacis ac versipellis astutiæ fraudibus ac versutiis expiscati sunt, more suo solito pretio amplius distrahere, multò minus ementitas suas, sine vlla veritatis scintillâ cacochymicas & sophisticas, literâ longâ dignas artes, pomposa specie vendere, quòd hac vice Pharisaicam pellem, vulpinum ac maledicum animum tegentem, (quo multos innocentes

2. Tales furto ac benefactorum calumnia quærũt ingenij laudem.

centes virtute sua & inculpata vitâ viros integerrimos, pessimi illi ad arrugias condemnandi impostores, perfidi ac sceleratæ linguæ famicidæ, quorum etiam vmbra nocet, non solùm mendaciter insectari, verum etiam honestum laudabileq; eorum nomen in odium, & periculum vocare consueuerunt) sibi detractam animaduertent. Natio hæc praua & adultera, cui decipere dulce est, mauult esse famæ magnæ, quã bonæ, & plerunque quia virtutibus nequeunt, sceleribus innotescere volunt. Ideò his à cœtu omnium verè Philosophantium in perpetuum excommunicatis impostoribus, mysteriorum DEI, secretorumq; Naturæ ignaris & indignis (propter quos laudatissimum & honoratissimum veræ ac inclytæ Alchymiæ nomen, non solum apud rude vulgus, verùm etiam apud literatos, qui tamen ex sua ignorantia aliorum scientiam metiuntur, infame ac odiosum immeritò euasit) displicuisse, verè laudari est. Quid enim potest contingere illustrius, quàm ab illis perditissimis agyrtis & seplasiariis ad haram potius quàm ad Aram Spagyricam idoneis vituperari, quorum laus sæpè suspendio digna, & à quibus non nisi optimi & doctissimi quique semper odio sunt habiti?

Non artis hæc, sed hominum arte abutentium sunt vitia.

Galenistarum verò pars syncerior & subtilior, Nicodemiana, ingenio mitiore, quæ propter 3,

metum & excommunicationem Rabinorum quorundam Athenienſium veritatem publicè profiteri, hactenus nondum auſa eſt, lucem hanc diutiſſimè exoptatam, obuiis vlnis excipiet auidiſſimè, abſit tamen omen, quod haud vano mentis augurio præſentio, ne poſt plenariam iſtorum perceptionem Inuidia hinc certò ſuboritura doleat hæc vſui publico communia facta: ita vt poſteà iidem ſimulato contemptu, illa ferociùs carpant: vel vt aliquando plus ſapere videantur, contractis ſuperciliis, ac concriſpatis naribus eadem (ſuis tamen vſibus, ſed ſine DEI benedictione, clanculum reſeruata) frigidiuſcule commendent. At cum Inuidiæ ſtimulis ſemper vulnerata conſpiciatur virtus, ac proficientium & Reipub. ſtudentium comes ſit Inuidia: imò ne Iupiter quidem, ſeu pluat, ſeu ſerenus ſit, omnibus placeat, & difficillimum ſit ingrato mundo operam gratam præſtare poſſe, miſericordia potius quàm ira hi digni ſunt, donec aliquando ex inuidiæ ſuæ Purgatorio cruciante, ſponte ſe liberent.

Vbi inuidia & odium in conſilio eſt, cæcum eſt ibi iudicium.

Omnibus placere nõ ſtudeo, cũ nec omnes nec omnia mihi placeant.

Pars verò craſſior & fæculentior, quæ veritate relicta, comitem ſibi errorem adiunxit, omnis humanitatis & veræ Philoſophicæ literaturæ planè rudis & expers, omnium maximè ludibriis ſuperciliosis hanc meam erga Rempublicam laceſſet beneuolentiam. Verùm enimuerò, cùm

rò, cùm secundum Comicum his maleferiatis Misochymicis & Misosophis in ignorantia sua sepultis, nil quicquam iniustius: horum insuper demersæ in cæno & puluere, scholastico mentes nil sublime suspicere possint, imò veteri semitæ & crassæ suæ inscitiæ immori malunt quàm vt discipuli habeantur eorum, in quos sibi docendo imperium arrogarunt: nemini mirum videatur, si hi insolentes & manifesti Naturæ secretorum contemptores, elato supercilio, audito solo Chymiæ Nomine inhorrescentes, hucusque diuinissimam hanc artem sine omni rubore, stulta ac barbara quadam arrogantia improbando ridere, omni conuiciorum genere impudenter proscindere, & instar canum, ignota allatrantium, stomacho se insectari ac indigne lacerare, non sunt veriti, quam tamen ne à limine quidem salutarunt vnquam: tum quod Diuinæ Sapientiæ exortes pro fatua mentis inscitia, ambitiosaq; stultitia, nulla habent arma alia, quibus contrà Veritatem dimicent, ac margaritas proiectas conculcent, quàm Dux illorum illis suppeditauit Binarius ille Calumniator: tum etiam quod iracundiæ seu rabiei Cyclopicæ in Anticyram deportandæ causam non habeant aliam, quam (vt ipsimet & publicè & priuatim fatentur) legitimæ præparationis ignorationem. At cùm

Alchymia duplex, Naturalis à filiis Artis in magno pretio habita: Sophistica ab iisdem summopere detestata.

ignoti nulla cupido, & de ignotis tanquam de rectè cognitis statuere, non ineptum modò, sed ne à turpitudine sit alienum, quomodo quæso eiusmodi Doctores scholastici ob intellectus inopiam Sanctuarium Naturæ nunquam ingressi, hominum non vulgarium non vulgaria studia condemnare vel audent, vel saltem iure possunt? Et cur Philosophiæ & Medicinæ Titulos & Honores iniuste vsurpant, & Nominis sui stipendia impetrant publica, si præclara illa opera, in quibus vniuersa Naturæ potestas viget, veritate tandem conuicti & compulsi, ceu miracula Magica cum plebeis admirentur? Nec tamen cessant condemnare multos famatissimos seculi nostri etiam literatissimis viris comparandos medicos, totius vitæ de cursu in artis operibus versatos, & Arcanorum Naturæ peritissimos viros, quod (quamuis in vtraque Medicina & veteri & noua, tam è lectione probatissimorum Autorum, quàm ab ipsa Luminis Naturæ vulgarium medicis planè incogniti experientia sufficienter instructi) vanissimos illos mundi Honores, & Doctoratus, vt vocant Autoritates, & Titulos (quibus nec Hippocratem nec Galenum, nec vllos illorum coætaneos, licet authenticos eorum iudicio, medicos præditos aut gloriatos legimus) propter suas Rationes non expe-

Johan. 5. sect. 44. Vide Paracelsum Tom. 5. in fragmētis medicis fol. 167. 168.

tant,

tant, potissimum ne manifestata veritate sepo-
sita in Ethnicos Deorum Scholasticorum erro-
res iurare, ipsisq; immori Academico astrin-
gantur iuramento. Et hi quidem personati Ti-
tuli, etsi olim instituto laudabili virtutis calcar,
& eruditionis præmium demeritum erant, ho-
die tamen in facultate præsertim medica, mul-
tis indignissimis, aut prece aut * pretio confe-
runtur (non loquor de illis, qui doctrinæ meri-
tis Gradus sui iustos Titulos laureasq; assequun-
tur) qui postquam primo biennio seu triennio
studiorum suorum documenta daturi, figuli-
nam in iactura vasis adeò nobilis experti sunt,
procedendo secundum suam methodum omnia
errata excusantem, siue viuat, siue moriatur
æger, demum anno quarto, quinto, & sequenti-
bus eruditionis in medico requisitæ insufficien-
tiam & inopiam, proprio etiam nominis dede-
core, & conscientiæ remorsu animaduertunt: Et
tunc meritò dubitare deberent, num etiam Ga-
leni Theoremata nobis non minus, vt scribit,
quàm vrsis & apris destinata, eiusq; medicinæ
Methodi, nulla antiquitatis autoritate stabili-
tæ, quibus nostrum triumphat seculum, bonum
haberent fundamentum, quia finem suo princi-
pio in magnis morborum curationibus non re-

Impia Tyrannis, captiua tenere ad præfinitos autores studiosorũ ingenia, & initiãdis discipulis adimere libertatem indagandæ & sequendæ veritatis.

Fit hoc mediante pecunia & gratia, non scientia.

Error eiusmodi medicorũ terrã tegitur, vt dicit Socrates de temerariis medicis cũ corio humano, seu verius DEI imagine impune ludentibus, & cum animæ suæ detrimento nouum cœmiterium erigentibus.

spondere ocularitèr conuincuntur. Dum autem aliorum bonorum virorum literas pro nihilo ducunt, nescientes artem medicam ita immensam & amplam esse, vt præclarè nobiscum agi existimare debeamus, si vel in primo senectutis limine hanc ipsam quod satis sit fuerimus assecuti, quamuis ex laboribus & aliorum obseruationibus suæ socordiæ & pigritiæ, nil vlterius discendi argumentum sumant, tandem tamen deposita sua pertinaci arrogantia, qua se longè eruditiores viros, laudi & vanæ gloriæ non studentes, superciliosè deprimere nituntur, à calce ad carceres reuocari, & ipsos Naturæ non Doctores aut Magistros, sed Discipulos & Ministros renasci oportet, si modò suam stationẽ deinceps cum laude & honore tueri, & inscitiæ ac auaritiæ infames exprobrationes apud plebem deuitare velint. Quam multi mihi ex illo grege clanculum conquesti sunt, quorum tecta iam niue erant cooperta, & qui meliorem vitæ partem ferè in vulgaribus scholasticarum vanitatum vanitatibus, & ad medendum nil planè facientibus opinationibus medicis sine vllo fructu infelici pertinacia traduxerunt, ὅμοιοι κωφοῖσι μαθοιμήροις, οἳ δ' ὀλίγον τεθφιμον, πολὺ δὲ πλεῖνα ἀχολεῦν) : quod agnitæ veritatis dulcedine allecti, post tam longas deuiationes & seram seriam q; errorum, fatuitatum & stolida-

Solus DEVS est Naturæ Dominus & Magister : Gradus autẽ seu Titulus, licet maiorem in mundo autoritatẽ ac nominis existimationem ob vanam gloriam afferat, sapientiorem tamẽ & doctiorem efficit neminem, Dediscenda deliramenta.

rum

rum persuasionum cognitionem ac confessionem salubri adhibita pœnitentia, depositis primis scientiarum impedimentis, Opinione videlicet & Fastu, veluti postliminio non erubuerint, in ipso senio (quia pulchrum, senem Sapientiæ studere, & cum Diogene in stadio currente cursum non remittere) prudentis serpentis imitatione senectam deponere, ac nouâ assumtâ pelle, huius artis Chymicæ esse discipulos, suosq; in posterum dies cum Arcanis & in DEO & in Natura consumere: ac iuxta magnum librum GRATIÆ (vnde Animæ nostræ salus æterna) etiam alterum NATVRÆ arcana tractans, ad salutem corporis spectantia, exquisitius rimari, nec præcipuos Naturæ thesauros, in quibus grauissimorum morborum medicinæ ab Altissimo collocatæ sunt, intactos relinquere: Ne autem in mortuis superficierum vmbris, seu externis Qualitatibus Galenicis errore infelici morerentur & sepelirentur, suæ senectuti νοσοτάφιον & Naturæ Fanum, ceu monumentum quoddam honoratissimum extruxerunt: E quo iuxta Creatoris luculentiorem cognitionem (ad quam tam per sedulam operum DEI scrutationem & admirationem, quàm per Creaturarum seu Naturalium rerum laboriosam examinationem & sequestrationem Philosophicam peruenerunt) hunc etiam eximium laborum suorum,

Mundus regitur opinionibus.

Deus est primus liber ad vitam æternam: ex Deo enim vita Regula.

Firmamentum seu Cælum cũ inclusis secundus est liber Naturalis ad vitã mortalem: ex Astris enim Physica scientia hauriẽda.

Beatitudo præsentis vitæ consistit in cognitione Naturæ, ideo post æterna in rebus temporalibus summum est inuestigatio secretorum Naturæ.

vigiliarum, temporis & sumptuum sunt consecuti fructum: vt cùm deinceps ceu multa experientia confirmati medici, ad ægrotorum lectulos vocarentur, vbi non πολυγλωττία medici ad disputandum, sed eiusdem πολυθεραξία ad curandum conducitur, non amplius opus fuerit conari in arte, quod desideratur externis resarcire illecebris: numerosa videlicet officiorum multitudine, subterfugia quærere, & molliendo sermones suos insciticæ patrocinio, vt superciliosum medicorum vulgus (lautiores saltem ægrotantes infamis lucri causa, angustioris fortunæ rusticellis vt vocant neglectis, ambiens) difficultate primorum & præcipuorum officiorum perterritum facere consueuit. Ex hac vulgi farina seu furfure, aliquorum insuper ea est perUersitas & malitia, vt Carbonariorum (quos ita vocant) medicorum inuenta & Arcana medica, dolosa discendi cupiditate clàm captata, quibus cum successu atq; emolumento vti se posse animaduertunt, tumidis verbis annihilent, reiiciant & damnent, & vulgò tanquam venena prohibeant: ipsi verò interim debitas autoris laudes sibi ipsis vendicant, mendaci ac inuerso furto, artium inuentores & benefactores suos demeritis spoliant honoribus, vt medicamentis his technis acquisitis pro suis eò commodius & maiori cum ostentatione vti possint.

Eiusmodi medicum ceu insignẽ Terreni Luminis magistrũ non pœnitet. Vide Agrippam lib. 6. epistola 6.

Mundani medici omnia pecunia & honoris proprij desiderio faciũt, cùm tamẽ

Finis medicinæ non sit nummorum corrasio, sed manifi-

Et his sanè laureatis Apuleiis, siue leonum siue vulpium pellibus indutis, ad Balnea Dianæ aditus non solùm præcludi debebat, Pythagora ipso vetante cibos in scaphium ponendos esse: verumetiam in hortum Chymicum iisdem ruditer irruentibus, selectissimas has præberi non conueniebat Lactucas, cum ipsis tribuli & Cardui sufficerent: Attamen cum stultorum & improborum calumniæ, secundum sapientum virorum iudicium, magno animo parui faciendæ sint, & olla feruens muscarum insessum non formidet, meliora me quoque sperare iuberent quorundam voluntates humaniores & faciliores redditæ, ac Censurarum violentiæ (iniquo veritatis odio deposito) mitigatæ, quibus vulgo & magnatibus inuisa & suspecta reddere talia DEI dona conati sunt: nolui bonos & immeritos experiri damnum ingratitudini sordidæ alioquin debitum: nec indignitate quorundam veræ & antiquæ Medicinæ sectatoribus benignos hos occludere fontes, qui & veterum doctrinam medicam exacto iudicio perpensam, quotidie ad incudem reuocant, & tempestiua ab erroribus pœnitentia desistentes, Paracelso etiam (inuidia & maledicentia fugata) suum, quem in practica & præparationibus meretur locum, relinquunt.

statio secretorum Naturæ & Amoris Medici in proximum egrotantē.

Paucorum culpa in multitudinis non debet redundare detrimentum.

Quamuis autem accusationum copia sæpe

iudicibus fastidiosa & suspecta extitit, tamen propter mundi iniustitiam isthæc, hoc loco, & his temporibus, vbi iniquitas abundare, & multorum caritas, quam in Christianis pectoribus erga fratres ardere æquissimum erat, refrigescere cæpit, commemorata, nullo modo superflua & parerga censeri debent: neq; verò Medicos pia doctrina præditos sermo hic offendet, quem de solis superbiæ, & inuidiæ, & Ignorantiæ mancipiis, Chymicæ Veritati contra conscientiam in DEI & Naturæ contumeliam, Reipublicæq; detrimentum reluctantibus, hîc dictum volo. Antequam verò ipsam Remediorum descriptionem aggrediar, operæpretium me non exiguum allaturum confido, si prius DEI summi auxilio fretus in hac Præfatione Admonitoria quædam pertractem, quæ à Philosophico Medico, summo mentis apice & diligentissima indagine sunt perlustranda.

Et primò, Quænam sit illa Medicina, ægritudines à corporibus humanis expellens, à paucissimis Medicis hactenus cognita & obseruata: cui addita est absoluta Elementorum & Hominis Microcosmi descriptio Philosophica, oblitionis ferè Ignorantiæ matris caligine obsita & inuoluta.

Secundò, vbinam illa Vera Medicina lateat.

Tertiò, quod corticibus tecta beneficio Vulcani

cani eruenda, & debito artificio præparanda sit.

Quartò, qua virtute & quo modo in corpus humanum illa agat, & morbos expellat.

Quintò, qualem ministrum requirat Medicum.

Sextò, de Antiquissimorum Philosophorum Medicina vniuersali & summa à multis decantatâ, à paucissimis non dico possessa, sed nec visa, nec credita, Coronidis & Epilogi loco aliquid, in proclamatæ Veritatis subsidium, agetur.

I. DE VERA MEDICINA.

VEra Medicina, de qua, implorata prius diuini auxilij assistentia, hic agere, decreuimus, merum est DEI Altissimi donum: non ab Ethnicis, sed à supremæ vniuersitatis vnico Rectore, solo videlicet Deo, dierum Antiquissimo, & errare nescio, Luminum patre, petenda & discenda. Ideò non ex Creaturis, sed ex Deo discenda est sapientia, qui omnium Arcanorum conditor solus scit, quas proprietates cuiq; creato indidit: Nunquam enim à mortali præceptore aut litera mortua, tam rectè & commodè discitur, quàm ab eo, qui omnium rerum est perfectus artifex, sicuti est ipse Creator sublimis & glorioſus Deus, à quo ad nos profluit,

Sirac. c. 34. sect. 20. cap. 37. sect. 26. Vide Labyrinthum medicorũ apud Paracelsum.

Matth.18. Ioh.6. Psal.58.

non aliter atque à radiis solaribus calor, qui flores & omnis generis germina producit: Quid enim habet Homo, quod non supernè accepit? Omnes per retrogressionem discunt à primo, & hic à Deo, qui ei scientiam creauit: Medicus nasci debet è Lumine Gratiæ & Naturæ ab interno & inuisibili Homine, interno Angelo, Luce Naturæ, quæ instar veri Doctoris homines instruit: prout Spiritus Sanctus Apostolos linguis igneis instruxit: Exercendo confirmatur illa, & in lucem producitur, non stabilitur Humana, sed DEI & Naturæ institutione: Fundata enim est non supra figmenta Humana, sed supra Naturam, quam Deus sancto suo digito sublunaribus præcipuè vero Metallis perfectis impressit, ideò verum eius Fundamentum Deus est. Medicina ergo nihil aliud est, quàm creata & incarnata misericordia à patre cœlesti, egentibus & ærumnosis mortalibus erogata, vt patiens ægrotus sensibiliter videat, & experiatur benignum erga se in afflictionibus suis Creatoris sui amorem, misericordiam, & auxilium, sicq; Deus in suis mirabilibus glorificetur. Hæc autem vera Medicina ceu Munia naturalis & Naturæ nucleus in vitali Sulphure continetur, totius Naturæ thesauro: & fundatur in Balsamo Vegetabilium, Mineralium & Animalium, cui omnium actionum in

Fruſtra enim docet præceptor diſcipulũ, qui ad artem nõ eſt natus ex Aſtris.

Medicina eſt gratia data à Deo, cuius fundamẽtum non ſunt Academici libri, ſed inuiſibilis miſericordia DEI & Donum: Illa inſuper ſcripta qua vero fundamẽto ac experientia innituntur. Hæc Eſſentia medica vocatur in medicina Aurum.

Naturæ

Natura principium acceptum referimus: Illius poteſtate vnica, omnes omnium morborum curationes abſolui poſſunt, ſi (vt paulo poſt dicetur) debitè præparata, & ab omnibus impuritatibus ſeparata, legitimaq́ methodo conuenienter, imbecilli, languenti & proſtratæ Naturæ Humanæ à pie docto adminiſtretur Medico.

Huius Medicinæ Fundamentum eſt, quantum minor Mundus id eſt Homo cum maiore & externo conueniat Mundo: ſicuti per Aſtronomiam & Philoſophiam duos globos ſuperiorem & inferiorem explicantem abunde edocemur. Philoſophia enim docet vires & proprietates Terræ & Aquæ, ſicuti Aſtronomia Firmamenti & Aëris. Philoſophia & Aſtronomia faciunt internum & perfectum Philoſophum non ſolum in Macrocoſmo, verumetiam in Microcoſmo. Neceſſe igitur Macrocoſmi tanquam parentis diſpoſitionem Microcoſmo filio ſcilicet accommodare, & Mundanam Anatomiam cum Microcoſmi Anatomia debitè conferre. Exterior mundus eſt Theorica Anatomia, ſpeculum in quo minor mundus id eſt Homo videtur, ſiquidem ex ipſo Homine mirabilis & præcellentis ſuæ ſtructuræ & creationis, quantum medico neceſſaria eſt, comprehendi non poteſt. Conueniunt autem non formâ externâ, aut corporali ſubſtantiâ, ſed in omnibus

Medicina à Deo illuminante mirabiliter libro Naturæ, id eſt Cælo & Terræ inſcripta, ibi per Chiromantiam & Phyſiognomoniam legẽda & inueſtiganda.

viribus & virtutibus prout magnus mundus est, ita quoq; paruus, in essentiâ & internâ formâ planè vnum & idem sunt, forma saltem externa discernit Mundum & Hominem. Id nobis euidentissime palàm facit Naturæ lumen, quod nihil aliud est, quàm illius mundi visibilis cum corpore microcosmico diuina quædam analogia: Quicquid enim inuisibile in Homine latet, hoc in Anatomia visibili totius vniuersi manifestatur, quia Natura microcosmica in Microcosmo, est inuisibilis & incomprehensibilis: Ideò in magni mundi Anatomiâ visibili & comprehensibili, vtpote in suo parente omnia manifestantur: Parentes Hominis Cœlum & Terra, è quibus vltimo Homo creatus, & qui parentes nouit, & anatomisat, ille Hominis filij, Creaturæ videlicet perfectissimæ cognitionem veram in omnibus suis proprietatibus assecutus est, quia in ipso vt Centro omnia totius vniuersi confluunt: & ipsius Anatomia in sua Natura est Anatomia totius vniuersi. Externus mundus est figura Hominis, & Homo est mundus absconditus, quia visibilia in ipso sunt inuisibilia, & vbi fiunt visibilia, tunc morbi sunt, non sanitates, siquidem est microcosmus, non mundus: Et hæc est vera cognitio, vt Homo microcosmicè visibiliter & inuisibiliter seu magicè cognoscatur. Ex vtriusque Microcosmi & Macro-

Sine cognitione Luminis Naturæ seu maioris Mundi nullus Medicus potest habere exactã morborum & Microcosmi cognitionẽ.

Macrocosmus est Theoria & speculũ Hominis Microcosmi.

Finis Philosophiæ & Astronomiæ est Homo.

Macrocosmi Anatomiâ verâ atq; solidâ, cuiusq; sani & perfecti medici excrescit eruditio, cui demum tutò veluti sacræ cuidam anchoræ inniti potest: Considerando omnium morborum originem, apparebit Naturam tam Macrocosmi quàm Microcosmi esse medicinam, morbum, & sui ipsius medicum: Medicus ex Natura, necesse est vt crescat, quia in ipso, ab ipso, ex ipso nil est, nisi ex Naturâ, Natura instruit medicum non Homo. Et quia Hominis Materia est Extractũ quatuor Elementorum, oportet vt in se habeat familiaritatem cum omnibus Elementis & suis fructibus: imò absque illis viuere non potest. Quis enim mortalium Aëre, Terra, Aqua & Igne aut fructibus illorum potest carere? Deus enim Elementa creauit, propter suos fructus, vt hominem nutriendo & medicando sustentent. Omnia ergo Elementa externa præfigurant totum hominem, & illis cognitis, cognoscitur Microcosmus, sunt enim similia, & sunt Microcosmus, & in quatuor Elementis est vna Anatomia, essentia, materia, nullum aliud discrimen præter formam: Sic in rerum Natura est ignis, Aër, Aqua Terrestris: rursus Aqua, Terra Cœlestis: similiter Terrena, Ignea, Aërea, Aqua: postremò Aëreus Ignis, Aqua, Aërea, & Terra Aërea. Ita quatuor Mercurij genera, & quatuor genera Metallorum, Nix quadruplex, Amethysti

Cognitio quatuor Elementorũ omnes morbos & curas vnius Hominis mõstrat Medicinæ cognitio in exteriori mundo sumenda videlicet ex Limbovn

de Hominis cognitio etiam dependet.

Quodlibet Elementū suam potentiā & operationē in omnib. quatuor Elementis perficit.

& gemmæ quadruplices cuiuscunque semper sunt quatuor, vnum in Firmamento seu Elemento cæleſti: alterum in Aëre: tertium in Aqua: quartum in Terra: Ita Homo quadruplex: Deus enim longè mirabilior in ſuis operibus inuiſibilibus, quàm viſibilibus, teſte Paracelſo, creauit in omnibus quatuor Elementis ad euitandum vacuum Creaturas viuas, inanimatas, (videlicet ſine Anima intellectuali) quadruplices ſcilicet Elementorum incolas, ab Hominibus ad imaginem DEI creatis, intellectu, ſapientia, artibus, operationibus & manſionibus diſcrepantes. Aquæ ſunt Nymphæ, Vndenæ, Meloſynæ, & harum monſtra ſeu ſpuriæ Sirenes Aquæ innatantes. Terræ ſunt Gnomi, Lemures, Sylphes, Montani, Zonnetti, quorum monſtra ſunt Pygmæi. Aëris ſeu noſtri mundi aërei ſunt vmbratiles, Sylueſtres, Satyri, horum monſtra ſunt Gigantes. Ignis ſeu Firmamenti ſunt Vulcanales, Pennates, Salamandræ, Superi, quorum monſtra ſunt Zundel. vt taceam Flagas, quas in multa millia genere diuiſas Theophraſtus Animæ Macrocoſmi incorporatas, in ſuis ſcriptis aſſerit. Sic etiam Quadruplex Medicina: exempli gratia COR Macrocoſmicum Igneum, Aëreum, Aqueum, Terreum, CORDI Microcoſmico Hominis in omnibus correſpondens: in Homine enim ſunt

omnia

omnia vnius operationis: sic etiam de reliquis membris corporis intelligendum: semper enim Microcosmi filij membra, quadruplicibus membris Macrocosmi parentis correspondere debent: Ita deprehendemus, quemlibet morbum & medicinam eiusdem esse Physiognomoniæ, Chiromantiæ & Anatomiæ: Qui huius Fundamenti intellectu caret, non potest esse probatus medicus: Sic etiam è Veterum scriptis compertum habemus inter Astrologos & Chymiologos non modicam esse cognationem: Cœlestis enim Astronomia inferioris est quasi parens & Magistra, quandoquidem est vtriusq; suum Cœlum, suus Sol, sua Luna, sui alij Planetæ, & suæ stellæ: ita tamen vt Astrologia rerum superiorum, Chymiologia rerum inferiorum rationem habeat. Quicunque è nigris illis Philosophis diuina gratia fulti MENTEM consecuti sunt, artificiosaq; Analogiâ corporum proprietates in superiori globo animaduersas Astris & corporibus inferioris globi legitimè accommodare poterunt, omnes difficultates Philosophicas, ænigmatica obscuritate inuolutas, compendiosa facilitate verissime aperient, & ad Indos vel Americos non sibi Philosophandi gratia deinceps peregrinandum esse fatebuntur. Prouidentiâ enim & bonitate Creatoris factum est vt inuisibilia reliquorum Elementorum

*Astra, in supremo Elemento visibili specie repræsentarentur, motuumq; leges, & temporum prædestinationes clarè explicarent, quamuis nil sit in vniuersa inferioris Naturæ Familia, quod non innatis Astris, totam Astronomiam officiis prædestinatis accommodatam absoluere possit: sic Aestatis, Hiemis, Veris, Autumni sydera, vt docte P. Seuerinus Danus * annotat, in Terra continentur, in Aqua, Aëre, quæ nisi conspirarent cum Astris Firmamenti (cui soli è vulgaribus Philosophis plurimi errore infelici totam Astronomiam ascripserunt) steriles Cælestium vtique accusaremus impressiones in annonæ difficultate. Cælum namque duplex est: Externum, vt omnia corpora Astrorum in Cælo Firmamenti; & internum, quod est Astrum seu corpus inuisibile ac insensibile in omnibus cœli stellis: Istud corpus Astrorum inuisibile ac insensibile est Spiritus Mundi, seu Naturæ, vt vocat Paracelsus, Hylech, diffusus in omnia Astra, seu potius ipse est omnia Astra: Et sicuti iste Hylech in magno mundo omnia Astra particulariter continet: ita quoque internum Hominis cælum, quod est Spiritus Olympicus, omnia Astra particulariter complectitur. Atque sic Homo inuisibilis est omnia Astra non tantum, sed vnum &*

In sua Idæa medicinæ Philosophicæ. Testantur Arthritici qui instantem tẽperum mutationem præsentientes sæpe suo dolore Vates & Astrologi fiunt involũtarij: sic multi ægroti præsentiunt mutationẽ futurorum in quatuor Elementis, & Elemẽta Hominis interna præsentiunt mutationes externorũ.

Vt Ratio Astra externa regit, ita sunt.

medicina Astra interna. Astrum Hominis & Cœli vnum

idem

idem prorsus cum Spiritu mundi, sicuti albedo in niue. Quemadmodum omnia ab intra scaturiunt & procedunt ab inuisibilibus, & occultis, sic etiam visibiles corporales substantiæ veniunt ex incorporalibus, spiritualibus, ex Astris, & sunt corpora Astrorum, & manent in Astris: vnum in alio: Hinc sequitur quod non solùm omnia viuentia, sed etiam omnia crescentia, imò lapides & metalla, & quæcunque in vniuersa rerum Natura existunt, spiritu sydereo sunt prædita, qui vocatur Cœlum seu Astrum, Faber occultus, à quo omnis Rerum procedit Formatio, Figura, & color. Ab hoc proprio & interno Astro (quod Paracelsus vocat Ens seminis & virtutis) Sole videlicet microcosmi, generatur, producitur, pingitur, formatur, & regitur etiam Homo. Quando autem dicimus omnem Formam Rerum fieri ab Astris, non intelligendum est id de Cœli Carbonibus visibilibus, nec etiam de inuisibili corpore Astrorum in Firmamento, sed de cuiuslibet rei proprio Astro: Ideò superius Firmamentum in inferius specificatum non virtutes vel arcana infundit, vt falsa Philosophia opinatur stellas Firmamenti influere virtutes herbis, arboribus, minimè gentium: Quodlibet crescens & viuens fert suum proprium Cœlum ac Astrum apud se, & in se, superiores stellæ suo cursu per Zodiacum ex-

Formatio rerum est in Astris sicuti Ferrum in imaginatione fabri ferrarij.

Par in Paramiro de Ente Astrorum.

Hinc natiuitates etiam sunt erigenda.

Lege Paracelsum in Paramiro de Ente Astrorum.

citant inferiores crescentias, prouident ipsis roribus, pluuiis, tempestatibus, sed non influunt Astrum internum crescentium, non odorem, non colores, non formam, sed omnia ab interiori Astro seu Fabro occulto proueniunt, & non ab extra: astra externa nec inclinant nec necessitant Hominem (siquidem non ab ascendente, nec constellatione Planetarum, sed de manu DEI, per spiraculum vitæ habemus conditiones, proprietates, & mores, ideò Hominis Ratio astra externa debebat regere) sed Homo potius astra inclinat & sua Magica imaginatione inficit, & impressiones lethales causatur: nisi enim nos filij magnæ Creaturæ Patrem nostrum irritaremus nostris peccatis, maneret mansuetus erga nos, teste Paracelso in Paramiro lib. 2. de Origine morborum, cap. 7. Cursus externi Firmamenti cum suis constellationibus liber est, & à nullo regitur: ita cursus Firmamenti & stellarum in Microcosmo (qui non materialiter, sed in spiritibus corporum perficitur) cum suis constellationibus liber est, & minimè regitur ab externo Firmamento. Sicuti enim non potest Aër vel Sol, pomum aut pyrum supra arborem collocare, oportet vt à centro ad circumferentiam crescat ex Astro interno, è Cœlo interno, multò minus externum superius Cœlum potest influere virtutem crescentibus: Nihilominus

minus Eructus Astrorum seu seminum Cœlestium, Aëreorum, Terrestrium, Aquæ, in unam Rempub. conspirarunt, eiusdem Anatomiæ ciues: quare societate & actionum grata vicissitudine se inuicem mutuò fouent. Hæc est toties decantata Aurea Catena; visibilis & inuisibilis Naturæ societas, hoc Cœli Opisq; matrimonium, hi Platonis Annuli, hæc abstrusa in intimis Naturæ adytis Philosophia, cuius adipiscendæ gratia scimus Democritum, Pythagoram, Platonem, Apollonium ad Brachmannes & Gymnosophistas, item ad Hermetis columnas in Aegyptum commigrasse. Hoc ergo fuit Antiquissimorum Philosophorum studium, à Lumine Naturæ, singulari DEI inspiratione ab ipsis comprehensum, in quo admiranda & infinita Creatoris nostri potentia & incomprehensibilis elucet Sapientia, ita vt inæstimabilem eius Bonitatem in Creaturis, & ineffabilium mysteriorum Infinitatem, satis admirari & prædicare non possimus.

Annuli Platonici & catena Homerica nil aliud sunt quàm Ordo & Series Rerum Diuina deseruiens Prouidentiæ, Rerũ gradaria & concatenata Sympathia.

Nec hoc silentio prætereundum, TRIA esse Rerum omnium Principia, quæ in quolibet composito reperiuntur. Notissimum est enim ea, in quæ soluuntur corpora naturalia, quoq; partes, ex quibus constabant, ab initio suæ compositionis existere: Nullum autem corpus à Natura compositum, in plura neq; pauciora potest artis-

cio solutionis partiri, quàm Tria, Mercurium *seu liquorem,* Sulphur *seu oleum, &* Sal: *In his tribus, quodlibet creatum generatur & conseruatur: Nam Sancta* Triunitas, *per suum* Triunum *prolatum verbum FIAT, omnia creauit TRIVNA analysi Spagyricâ teste: Deus per verbum FIAT produxit materiam primam, quæ ratione trium Principiorum contentorum primo triplex est, & postea hæ tres species separatæ sunt in quatuor diuersa corpora seu Elementa, non aliter ac si peritus artifex è Plumbo faciat Minium, Cerussam, Vitrum, & Spiritum Saturni. Ita Mundus cum omnibus creatis corporibus nihil aliud est quàm fumus coagulatus, è tribus substantiis, vt à Sulphure, Sale, Mercurio: Hæc enim tria sunt materia, è qua omnia corporalia creata sunt. Hoc à Spagyris visibili experientiâ & certificatione incontradicibili demonstrari potest: In lignis viridibus tria etiam existunt humiditatum genera, Primum aquosum Mercurio fugitiuo respondens, quod lignum à combustione præseruat: Alterum admodum pingue & oleaginosum inflammationis & combustionis causam instar Sulphuris administrat: & hæc duo ab igne consumuntur: Tertium autem vnctuosum ac quantitate exiguum, in cinere remanet (Sal vide-*

videlicet) subtile est & perenne: Ita etiã materialis corporis humani causa est Terra triplici illa Salis, Mercurij, Sulphurisq; substantiâ ditata: Sal coagulatione corporibus Soliditatem tribuit, colorem, ac Gustum, Sulphur salis coagulationem benignâ commixtione temperat, dat Corpus, Substantiam & Transmutationem: Mercurius, qui instar Elixiris dat Virtutes, Vires, Arcana, assidua vitalis ac vegetatiui liquoris irrigatione, duo priora actionum frequentiâ ad siccitatem & senium in horas festinantia fouet, fluidaq; ac labili substantiâ mixtionem omnem facilem reddit. Tria hæc corporum omnium Principia, officiis proprietatibusq; propter virtutis mixtionem plurimum sunt distincta, licet vnam, similaremq; corporum substantiam sensibus exhibent. Quidam Theophrastæi, qui rerum occultarum plenius, examinatiusq; perscrutati sunt causas, Quartum addere solent, quod Spiritum vocant, qui quamuis è mineralibus & Vegetabilibus haberi possit, tamen in Animalibus propter subtilitatem artificis actionibus non subiicitur, nec capi potest: sic Sulphur Igni, Sal Terræ, Mercurius Aquæ, Spiritus Aëri responderet. Et quia in Elementorum mentionem incidimus, de illis è compendiosa Seuerini traditione hæc pauca subiungemus: Vera Elementa planè spiritualia custodes sunt,

Deficiente sale, id est Mumia, res ad Vermium generationé est idonea.

Spiritus Domini super Aquas.

nutrices, loca, mineræ, matrices, & receptacula totius Creaturæ: imò essentia, existentia, vita & actus Entium vniuersorum. Loca autem sunt Rerum non otiosa, sed suis proprietatibus instructa, quæ vitam & alimentum exhibent suis locatis, id est seminibus, vt ea de se proferant, quæ in thesauris & penetralibus recondita obseruant. Distributa sunt in globos duos, superiorem, Ignem seu Firmamentum scilicet & Aërem, albumini & testæ oui comparandum: inferiorem, Aquam, & Terram, vitello oui similem. In his quatuor Naturis incorporeis, inanibus, vacuis, Lucem & Seminales Rerum omnium Rationes Benedictione Diuina semel repletas, nec in æternum defecturas, incomprehensibili Magiâ ex æternis Diuinæ Sapientiæ Thesauris, imposuit Creator, virtute Verbi *explicantis vnitam multitudinem, & Spiritus*
Gen. cap. 1. *illius, qui super Aquas ferebatur:* Principia *corporum adiungens, quibus ceu vestimentis & domiciliis induerentur, in mundanam hanc scenam progressura: In Elementorum enim Thesauris inuisibilibus, tanquam in abyssо delitescunt* Semina & Astra *rerum vincula, ab initio Creationis collata (visibilia inuisibilibus, summa infimis coniungentia) & destinatis temporibus progredientia, quorum beneficio Elementa conspirant & consentiunt, ac totius Na-*

tura

turæ sympathia custoditur, illorumq; ministerio Mundana Prouincia administratur, & noua sobolis suffectione æternitatem æmulantur. Sine his Seminibus, quia Elementorum officia explicarunt, adipisci non potest Elementorum cognitio, & vt semina Elementis; sic iisdem corporum Principia: Seminum indissociabiles comites, nexu indissolubili conserta cohærent, & ad Generationum Liturgiam incomprehensibili donorum varietate instructa sunt: (Semina enim & Principia Rerum Generationis & Multiplicationis vim acceperunt potestate VERBI illius, cuius imperio vniuersa obtemperant:) Quemadmodum autem Semina ab Elementis, vix vlla mentis subtilitate ab inuicem disiungi possunt: sic corporum Principia ab illis, Naturæ legibus nunquam vix vlla artis industria idq; non perfectè separari queunt. Notandum etiam hoc loco, quod quædam Elementorum corpora, proprietatibus magis vestita sunt, & sunt Arcanis destituta, nec habent in se Cherionium, steriles sunt saltem qualitates Relollaceæ, in quibus nulla δωάμις ad sanandos morbos: quædam autem corpora Seminum proprietates imitantur, quæ habent Tincturas, in quibus, quamuis concurrant Caliditates, Frigiditates, Humiditates, Siccitates, ab iis tamen actiones non procedunt, pro præsentiâ saltem

Hipp. in lib. de Antiqua med. πάντα ἀπὸ δωάμεων.

assistunt legatorum comites: in his Corporibus separatio potest fieri virtutum ab inualido, puri ab impuro. Elementa autem nostra Elementata visibilia quatuor, videlicet Ignis seu Firmamentum, Aër, Aqua, Terra, omnium rerum matrices, productrices & receptacula sunt. Fructus sunt Seminum, aliorumq; Elementorum perenni fluxu & irrigatione generationibus inseruientes: Ex tribus primis etiam sunt composita, & in eadem resoluuntur: Tria etiam nunc dicta in qualibet matrice reperiuntur, & quolibet cuiusque matricis fœtu. Anima in Homine est Elementum Igneum Cœleste: partes solidæ & spermaticæ sunt Terra: partes humidæ vt Sanguis & alij Humores sunt ex Elemento Aquæ: Aër est totum, quod vacuum est, & vbi nulla est substantia: Sed hæc, vt iam dictum, audienda sunt de Elementis Elementatis (vera enim Elementa sunt spiritualia) quia minima quæque Semina mundanam Oeconomiam æmulantur, & adumbratam Elementorum ac principiorum analogiam ostendunt: atque hoc pacto Rebus omnibus inesse Elementa fatemur, eaq; misceri & conseruari beneficio Balsami & Radicalis Tincturæ: Sic Aqua ipsa, quatuor Elementis instructa, fœcunda nutricatione, & multiplicatione Semina sua

In animãtibus terram referunt ossa, Caro Aërem, Spiritus vitalis Ignem, Aquã verò Humores.

na sua fouet. Hæc è Seuerino hactenus allata, quia iniecto puluere oculis non attentè legentium caliginem & tenebras offundere possunt, Elementorum doctrinam lucidiorem subiungemus. Verus Philosophicus Medicus discens doctrinam quatuor Elementorum seu quatuor mundi columnarum, seipsum saltem cognoscere discit & illud ex quo ortum habet: sicq; ab Externo cognoscit Interni fabricam, veram videlicet maioris & minoris mundi Anatomiam. Terra vt dictum cum Aqua est Centrum: Aër circulariter ambit Aquam & Terram: Nouem Sphæræ vel Firmamentum cum omnibus stellis sunt Ignis. Vera Elementa, cum suis propris Astris non sunt visibilia, aut sensibilia, sed sicuti Anima in Corpore est insensibilis, ita etiam Elementa in suis corporibus. Corpus Elementorum est res mortua & tenebricosa: Spiritus est vita, & diuisus est in Astra, quæ suas crescentias & fructus de se dant: Et vt anima suum corpus à se separat & in illo habitat: ita etiam hæc Elementa spiritualia in separatione rerum omnium excreuerunt à se corpora visibilia per separationem. Caliditas potentialis separabat à se stellas, vt herbæ in Terra flores à se separant: Humiditas Aërem: Frigiditas Aquam: Siccitas Terram: hoc est, ex Elemento Terræ prodiit corpus

Ex Elemẽtis formata sunt omnes creaturæ: Aëri attribuuntur animãtia, Terræ Vegetabilia, Aquæ mineralia. Ignis vnicuique dat Vitã. Quatuor matrices Rerum.

Terræ: ex Elemento Aquæ emanauit corpus Aquæ: ex Elemento Aëris efumauit corpus Aëris, & compactum est in sua Natura: ex Elemento Ignis emicuit corpus Ignis, & compactum est in sua substantia, Cœlum videlicet visibile. Ex his corporibus Elementorum, tandem prodeunt ac proueniunt crescentia: & ex his demum fructus mediantibus & operantibus Astris: Nam omne corpus visibile non est à se nec ex se, sed à suo inuisibili Elemento & Astro. Ex Corpore Igneo emicuerunt Astra visibilia, seu Stellæ in Firmamento: ideò Ignis est nutrimentum & conseruatio stellarum, testatur Nostoch, quod igne vescantur, & eundem à se excernant denuò, licet in inferiori aëre supra terram in mucilaginosam materiam vertatur. Ex corpore Aquæ crescunt Metalla, Salia, Mineralia. Ex corpore Terræ crescunt Arbores & Herbæ. Nostra vlsibilia Elementa sunt aliorum saltem corpora & domicilia, & vim illorum impediunt & remorantur. Omnia enim, quæ visibili corpore copulata sunt, suffocant & frangunt vim, potentiam, & operationem interni Spiritus. Terra est duplex, Externa visibilis, Interna inuisibilis. Externa non est Elementum, sed est corpus Elementi, & est Sulphur, Mercurius, Sal. Elementum autem Terræ est vita & Spiritus, in quo Astra Terræ iacent, quæ per corpus Terræ

produs-

Omne Productū seu Crescens diuersum est & separatum à sua matrice generāte vt piscis ab Aqua. Ex quo quod nascitur, ex eodem etiā cibatur & conseruatur: Ita halec extra aquā citò moritur.

Hanc Regulam etiam Theologi & medici sibi applicent.

Terra per se mortua, sed Elementum est inuisibilis occulta vita.

producunt omnia crescentia: Terra enim licet videatur mortua, nihilominus in se continet omnium rerum semina, seminalesq; virtutes: Ideò ipsa dicitur Animalis, Vegetabilis, Minera-lis, quæ ab omnibus reliquis Elementis fœcundata, omnium ex se ipsa est gignitiua: Sic arbores, herbæ, gramen, flores, fungi & omnia Terræ crescentia sunt corpora Astrorum, & fructus Terræ, ex inuisibilibus Astris ferunt suos fructus, vt flores, pira, poma, cerasa, & quilibet horum fructuum iterum est Astrum & Semen. Aqua etiam duplex est, Corpus videlicet, quod est Mercurius, Sulphur, & Sal: Elementum autem est vita & spiritus in quo Astra Aquæ continentur, quæ instar matris è sua abysso proferunt omnia mineralia, salia, metalla, lapides, gemmas, arenas, & omnes Aquæ fructus, qui tamen è Terra effodiuntur. Cuiusque enim Elementi Astrum in peregrina regione & matrice parturit, suosq; fructus deponit: Et insigni prouidentiâ cuncta videntur ad Terram declinare, eiusq; fœcunditatem promouere. Sic Firmamenti fructus in Aëre absoluuntur, hinc inferiori globo communicantur, sicuti nix ex Igne generata in Aëre & Terra reperitur. Aërei fructus ex Centro ad circumferentiam procedunt, ibi coagulationem & perfectionem consequuntur. Aquæ semina in Terræ gremio pariunt, deinde ad su-

Tanta Elementi Aquæ potestas, vt nec spiritualis Regeneratio fiat sine Aqua, sicut Christus ad Nicodemum dicit.

Ignis noster non est Elementū, cùm instar mortis omnia consumat.

Cœlum est Quartum & primū Elemētum reliqua omnia in se concludens

quemadmodũ testa ouum.

perficiem tendunt: Terra verò in hanc circumferentiam, in quâ viuimus, vigemusq́, fructus suos educit: Granum enim in Terra productum, colligitur in Aëre super Terram: Ita vniuersorum Elementorum procreationes ad Humanam prouinciam veluti ad desideratum terminum voluntario festinant impetu, & benignâ irrigatione, omnes Naturæ partes fouent: Sic etiam æternæ legis immutabili decreto fieri videmus, Aquam non plus producere, quàm Terra enutrire, Aër fouere, & Ignis absumere possit. Ita Aër duplex est: habet etiam suum Elementum in se, tanquam inhabitatorem. Balsamum est omnium creatorum, & vita reliquorum trium Elementorum, nec subtilius Elementum à Deo creatum, quod per se viuit, & omnibus dat vitam, sine quo nec Firmamentum, nec Aqua, nec Terra possent suos fructus producere: imò Ignis sine aëre non posset ardere, multò minus Ignis Crescentiæ Cœli videlicet Carbones lucere. Similiter Firmamentum seu Ignis etiam duplex est: & habet in se suum Elementum tanquam inhabitatorem, & illud Elementum habet in se omnia Astra & semina: Ignis enim Elementum seu Firmamentum corporeum, ex se emisit corpora stellarum, Solis, Lunæ, & Planetarum. Sicuti autem ex Terra

Nullum Elementũ altero carere potest, sed semper cõmixtio quatuor Elementorum in generatione omnium rerum reperitur.

Par. in Paramiro de Ente Astrorum dicit Aërẽ ante omnes Creaturas creatum.

Omnia humida à Sole attracta è Terra consumuntur in aëre, cuius fructus sunt species Tereniabin Manna.

Elementum Ignis secundum Paracelsum est Firmamentum Cœli.

cre-

crescebant herbæ, flores & arbores, & manebant in Terra, ita etiam crescebant (tempore Creationis) ex Cælo corpora stellarum, & manebant in Firmamento seu Cælo, in suis orbibus natantia ceu volucres in aëre. Duodecim signa Cælestia in Zodiaco, cum aliis stellis in Cælo sunt fructus Ignis, veniunt ex inuisibilibus Astris Ignis: Quò enim Firmamentum subtilius est Terrâ, eò fructus eius aliorum trium Elementorum fructus superant subtilitate & operatione: Sic Septem gubernatores mundi nihil aliud sunt, quàm fructus Ignis: Ex Elemento Ignis separati sunt, & per separationem creuerunt, vt in Terra flores vel herbæ, sed flores manent in Terra, in suo loco immobiles, stellæ autem in Firmamento minimè, ambulant enim in Igne, & DEI Prouidentia natant illa Sphærica corpora in suis orbibus, sicut pisces in Aqua, pluma in Aëre, habentq; suum nutrimentum à Cælo: Sunt etiam duplices vt omnia alia creata, visibile eorum corpus oculis videmus tanquam lucentem lucem, inuisibile Astrum seu spiritus sydereus in stellis aspectum nostrum fugit: Ita Solis corpus verè non est Sol, sed spiritus in corpore latens. Idem etiam de Homine audiendum. Porrò quatuor dictorum Elementorum Astra sunt semina in quatuor matricibus, semperq; duo sunt simul & in

Sicut in Terra flores stellarum colores: Ita sydera in Cælo Terra prætium ostendunt.

vno, vtpote Corpus & Astrum, inuisibile ac visibile: Corporale crescit è Spirituali, manetq; in eo, ac ita propagantur Virtutes Inuisibiles, Semina, Astra, per corporale Visibile in multa millena millia: sicuti Ignis se augmentat in ligno, vel in materia conuenienti semper vnus Ignis ex alio oritur: Angeli se augmentare non possunt, quia non habent corpus: Homo se augmentare potest mediante corpore. Omnia crescentia, herbæ, arbores, pisces, aues, animalia, possunt se augmentare beneficio corporis hoc modo (Semen enim vel Astrum sine corpore nil facere potest) quamprimum vbi Semen vel Astrum moritur, & putrescit in sua matrice, tunc Astrum progreditur in nouum corpus, & multiplicat se, vt Christus similitudine & exemplo Naturæ ipse vtitur, & inducit granum Tritici, quod in Terram proiectum morte putrescit, & demum fert multos fructus seu grana, quæ eandem vim habent quam habuerunt priora, de quibus descendunt. Putrefactio consumit & separat veterem Naturam, ac educit nouum fructum. Ideò Vita æterna non potest esse in aliquo corpore, nisi prius fuerit mortuum, quia mors est causa glorificationis ipsius corporis in Vita æterna, sicuti corruptio est causa nouellæ generationis Diuinæ substantiæ: Vita prima herbarum & medicamentorum moriatur necesse est, vt

per

per Putrefactionem & Regenerationem operâ Chymici habeatur Vita secunda, in quâ Tria Prima cum suis arcanis viribus medico necessariis se demum manifestant, nam absq; Regeneratione nullum Medicinæ Arcanum, quod sine omni qualitatum complexione consistit, haberi potest. Cognito itaq; externo Mundo cognoscit Philosophicus Medicus etiam Hominis Corpus Physicum à Terra nutrimentum capiens, & sydereum à Firmamento victitans, nempe Corpus Physicum nil aliud esse, quàm Sulphur, Sal, & Mercurium (omnia enim Corporalia vt paulò ante dictum his tribus continentur) & videt crescentia non ex quatuor Corporibus visibilibus, nec humoribus quatuor, sed ex Semine oriri inuisibili, sicuti herba aut arbor è semine crescit. Non Anatomia Localis microcosmi & cadauerũ, sed Anatomia Essata & Elementata mundi & microcosmi ostendit morbos & Recepta: Membra magni mundi sunt Remedia membrorum microcosmi, concordando externam & internam Anatomiam, non gradus contra gradus: Quemadmodum vna Anatomia viri & mulieris: ita etiam vna Anatomia morborum & medicinarum. Sicuti in Homine Homo morbi, ita etiam in Medicina Homo Medicinæ. Ac licet arcana Herbarum virtus seu stellæ Cœli medici nobis notæ sint, po-

Anatomia morborum corporis ex Astris internis petẽda seu impressionibus, causantibus medico magis necessaria quàm illa Localis cadauerũ.

Basis verorum medicorum, Morborũ & Rerum Anatomia.

tissimum tamen etiam considerandum est medico, vt sciamus Naturæ Concordantiam, videlicet quomodo Astrum Medicinæ seu Cœli magici cum interiori Hominis Astro & Olympo concordandum sit, propter hanc similem Anatomiam Mumia sistit sanguinem Humanum. Luscinia morbis aranearum obnoxia esu illarum restituitur: Externum enim ducit ad internum, sicuti est in magno mundo, sic etiam in paruo: Qui igitur cognoscit crescentia & fructus Terræ, herbarum, arborum, quod videlicet omnia è semine vel Astris progrediantur, ille simul cognoscit in corpore Physico tam varios morbos latere, qui morbi non ex quatuor fictitiis humoribus seu qualitatibus, sed propter Analogiam maioris & minoris mundi è semine verius oriuntur: morbis magni mundi cognitis, non sunt morbi microcosmi incogniti: Quot species mineralium in Mundo, tot etiam in Homine: Tot enim genera morborum, quot species, corpora & semina crescentium: Numerus morborum non scitur, nisi quis sciat numerum omnium crescentium. In Elementis enim Humanæ Naturæ consentaneis, semina fouentur, & Astra Cœlestia, Aërea, Aquatica & Terrestria, quæ digestis decretisq; temporibus fructus producunt sanitatis vel morborum nuncios: Sic ergo tria prima sunt causa omnium morborum:

Causa & subiectum morborũ. Ex mineralibus microcosmi (quæ Iliadus omnia in se continet) multi oriũtur in morbi.

Morborũ origo ex tribus primus in qua, Astrã possunt aliquid imprimere, quemadmodum Ignis in lignum aut stramen, vel crocus in Aquã. Morbi Elemẽtares Elementaribus Remediis, Astrales Astralibus, curentur:

In

In quocunque enim corpore illa per vnionem conueniunt, illud verè sanum iudicari potest: in quo vero non (siquidem Sanitas in Temperatura consistit) morbum & mortis primæ radicem subintrasse planè statuendum est. Morbi hereditarij è semine vel Astris producti, partim vocantur Elementares, quia qualitatibus calidis, humidis, frigidis se manifestant: Alij, quorum maxima pars Astrales seu Firmamentales, qui oriuntur è Firmamento Hominis quod in Homine non minus integraliter continetur sicut Elementa: Et vt corpori visibili crescit suus cibus à Terra, ita etiam sydereo Hominis spiritui seu Homini inuisibili (qui exterioris domus incola est) ab Aëre & Igne seu Firmamento externo crescit suus cibus, videlicet ab Igne Firmamenti, vt artes omnes, opificia, linguæ facultates: Cœlum enim est pater & doctor omnium artium, excepta Theologia & Sancta Iustitia, quæ non ab Astris, sed immediatè à Spiritu Sancto discuntur: Nam omnes credentes & Renati manent incogniti & occultati Astronomo, vt videre est in Paracelsi Philosophia Sagaci. Quemadmodum enim Magnes ferrum attrahendo spiritum Martis exugit, relinquendo æruginem, ita Homo habet duplicem Magnetem ratione corporis, partim enim Astra ad se trahit, & prout Apes

De his Astralibus Remediis Sagaci & Adepto medico notis Galenici nil intelligunt.

Mors demonstrat hominem bipartitũ in Externũ & Internum: in Externo, qui est puluis & terra, latet morbi materia, & illud quod nos affligit: Ideo à simili medicina petenda & Spagyricè à facibus separãda: Internus & Astralis Homo habet etiã sua medicamenta Medicinæ Adeptæ cognita.

Ex quo quid nascitur, ex eodem et iam cibatur, nutritur, viuit, seruatur, sanatur, ægrotat, punitur & moritur.

è floribus & herbis mel, ita ex illis suum cibum exugit, Sapientiam videlicet mundanam, sensus, cogitationes: partim verò sua vi attractiua ab Elementis allicit quotidianum nutrimentũ carnis & sanguinis sui: Ac sicuti corpus Elementale attrahit Elementaria corpora per famem & sitim, ita spiritus sydereus Hominis à radiis superiorum syderum, omnes artes, scientias, & facultates, omnemq; Sapientiam humanam: Firmamentum enim est Lumen Naturæ quod Homini omnia naturaliter influit. Porro astra seu Elementa (quæ spiritus sunt) sunt ἄποια, id est sine qualitate, nec calida, nec frigida, nec sicca, nec humida, sed producta ex ipsis sunt qualitate prædita. E Terra enim prouenit Papauer, Opium, Lolium frigidum: Flammula, Persicaria calida: Ex Elementis namq; contraria crescunt. Ex Igne crescit Nix, Pluuia, Ros, Iris, Venti, Tonitru, Grando, Coruscatio, & similes meteoricæ impressiones omnes, ab Archæo Firmamenti ex tribus primis productæ. Sunt enim fructus & egestiones, vt loquitur Paracelsus, stellarum Firmamenti: imò sunt fructus inuisibilium Astrorum, quæ in stellis sunt & inuisibile visibile faciunt: Stellæ enim instar arborum Terrestrium suos fructus suppeditant. Inde manifeste liquet, quod morbi non curentur per contraria quasi calor deberet frigus pellere,

ac sic

ac si Elementa ex Homine essent expellenda: verùm per arcana vel Astra quæ medicus beneficio Chymiæ ex materia vltima in primam reducere potest: Et hæc arcana nec frigida nec calida sunt actu, tollunt omnes morbos sicuti securis arborem cædit, quæ nec frigida nec calida est: Eiusmodi etiam sunt Quintæ Essentiæ, Magisteria & similia.

Nunc De HOMINIS Microcosmi GENERATIONE, DIGNITATE ac EXCELLENTIA aliquid auxiliante DEO dicturus sum.

SIcuti summa Philosophia est animum illustrans se ipsum rectè nosse, ita extrema Turpitudo atq; morbus animi pestilentissimus se ipsum ignorare. Ignorantia, ait Trismegistus ad filium Tatium, est maximus hostis, & primarius vltor intra vnumquemque. Væ tibi Homo, qui negligis immensum patrimonium & talentum ac depositum tibi commissum, seu Thesaurum in vase fictili reconditum & effodiendum non animaduertis: Non vides Deum in temetipso, quem mundus non videt, nec recipere potest, licet nobis intimior sit, quam nos nobismetipsis sumus, siquidem in medio cordium nostrorum DEI spiritus habitat. In rei

Altissima & vtilissima scientia est Dei cognitio & sui ipsius probè cogniti despectio.

Luc. 16. Paul. 2. Cor. 4. Ioh. 14. sect. 17. 20.

veritate, toto vitæ curriculo nil aliud discere possumus, quàm Diuinum illud è Cælo delapsum: Γνῶθι σεαυτὸν: Agrippa ergo pie & doctè dixerit Veram viam (secundum Apollinis Delphici oraculum præ foribus eius templi scriptum) ad veram Sapientiam, perpetuámque Beatitudinem consequendam, si teipsum cognoueris, quia est in Homine omnium rerum, naturarumq; Vera & Realis possessio: insuper vel ipsius omnium Creatoris peculiaris perfectaq; Imago: Ideo oportere omnium rerum ac naturarum ipsiusq; Creatoris cognitionem (in quâ solum vera Sapientia Beatitudoq; consistit) à se ipso primum exordiri: sic quod Homo intelligens seipsum, in seipso, tanquam in quodam Deifico speculo intueatur, intelligatq; omnia, quo nomine Dauid Psal. 139.* dicit, Domine mirabilis est facta tua scientia ex me: E contra, qui seipsum ignorauerit, nullarum rerum veram, intrinsecamq; ac essentialem cognitionem habere possit, sed similis brutis animantibus, quicquid extra se cognoscit, extra se permanebit: Nulla enim cognitio siue à Cælo influxa, sine ingenij labore terrenaq; diligentiâ acquisita, perpetuò manebit in animâ, sed obliuioni subiecta transibit, nisi sola illa, quæ in abdito Intellectu Essentiali cognitione intrinsecus recepta est: ipsa autem Essentialis intrinseca cognitio non est ex

Prima Dei cognitio scire quid Homo sit. August. Psal. 39. Qui enim se nouit, Deum nouit, quia Deus nusquã vult habitare quàm in Homine, vbi maximè conspicuus. Ab intra videmus Deum *sect. 14.

est ex carne & Sanguine, nec in multitudine Librorum & lectionis, nec in pluralitate Experientiæ & antiquitate dierum, nec in persuasionibus Humani Verbi, & contentione Rationis, sed in ipsa passione Diuinorum, non in discendo, sed in patiendo Diuina, Hominis Mens perficitur. Totum situm est in cognitione, quia sumus ex omnibus & omnia in nobis portamus, non aliter ac ipse Deus Pater noster. Filius æqualiter possidet omnia cum patre suo: Omnia ergo bona Naturalia & Supernaturalia antea sunt in Homine, verùm vt per peccatum obtenebrabatur in nobis Diuinus ille Character, sic expurgato & expiato Peccato, rursus ille magis magisq; illucescit: Cõcreata est nobis omniũ Rerum Notio, & in meditullio spiritus latent cuncta, saltem opus est excitatione nostri à stertore & somno qui per peccatum obdormiuimus in donis à Deo oblatis, vt nec videamus nec sentiamus, aut credamus illa bona esse in nobis præsentia: Est enim Humanus Intellectus maximarum disciplinarũ capax, vel vt Platoni placet, priusquam corpori iungatur, omniũ scientiarũ plenus, qui corpore oppressus latet, vt ignis sub cinere sopitus, sed ab humoribus iam dictis excitatus & commotus splendet, & quæ suis Thesauris delituerant, ostendit opes. Nisi enim omnes Thesauri Cœlestis & Terrenæ Sapientiæ

Dionys. lib Diuinarum Nominum. Iohan. 17. sect. 11. 12. Iohan. 4. sect. 17.

antea essent in nobis, certè Christus non iussisset nos quærere, nec possemus inuenire, si nihil esset à Deo nobis datum aut depositum: Nobis ipsis igitur probè cognitis in utroq; Lumine, secundum Spiritum & Naturam, tunc ope Diuina intrauimus ianuam apertam in nobis, & ante ostium cordis pulsanti Deo aperuimus, viuentes secundum DEI voluntatem, omnia habemus necessaria ad præsentem & æternam tam sapiẽtiam quàm vitam: Et ex hac sui contemplatione & cognitione sedulâ, oritur etiam immediatè vera DEI cognitio (neutra enim sine alterâ exacta & absoluta esse potest) & potest Homo bonam magnamq; partem cognitionis eius Qui est, ex sui ipsius consideratione venari, siquidem omnes ad DEI cognitionem, pro data capacitatis gratia obligamur. Dionysius ait, Nos Deum non ex ipsius Natura cognoscere posse, sed ex Creaturarum omnium ordinatissimâ dispositione ab ipso productâ, vt imagines quasdam ac similitudines Diuinorum ipsius Exemplarium præ se ferentes. Homo qui Deum ignorat, à Deo ignoratur, & qui relinquit DEI notitiam, à Deo relinquitur. Ignorantia autem DEI, omnium malorum fons, omnium scelerum radix est, per quam omnia vitia conualescunt & augentur: sicuti è contra in omni probitate & innocentiâ, omnium rerum cognoscere & amare

Lumine Naturæ bene cognito, cognoscitur Deus. Apoc. 3. sect. 20.

Prin-

Principium ipsum, omnium Creatorem Deum, summa pietas, summa iustitia, summa sapientia, summaq; Hominis felicitas est. Eam ob causam Saluator noster verè dicit, Hanc esse Vitam æternam, vt patrem Verum Deum COGNOSCANT Homines, & IESVM CHRISTVM, videlicet vt Trinitas in credente agnoscatur & colatur, quæ cognitio sola affert vitam æternam: nam ambulans in Vita Christiana nascitur Filius DEI, natus Filius DEI necessario habet patrem, habens patrem obsignatur Spiritu Sancto: Qui autem cognoscit Filium, etiam nouit Patrem, nam hi vnum sunt. Cognitio DEI est Beatitudo & Vita Aeterna: nam qui Deum in Christo cognoscit, fit habitatio & Templum DEI, & sic Deificatur, fit enim filius DEI ex Deo natus: Et sicuti per cognitionem Mundi visibilis peruenimus ad cognitionem Opificis inuisibilis, ita ex Christo visibili seu vitâ Christi discimus nosse patrem, nam est via ad Patrem: sicuti autem nemo potest venire ad Filium, nisi audiat & discat ex Patre, ita nemo rectè poterit cognoscere Mundi machinam nisi doctus à Deo: Hinc patet Ethnicorum scripta de Natura plerumq; falsa esse, quibus Philosophia & reliquæ facultates contaminatæ & deprauatæ sunt. Vanum ergo esset scientiam ab illis quærere, qui in inquirenda

Inexcusabilis est Homo, qui ignorat Deum: maledictus autem, qui illum agnoscens non veneratur. Ioh. 17. sect. 3.

Quo quis magis cognoscit Deum, eo magis ipsũ amat, & eo firmius credit in ipsum: & qui amãdo credit Deo, eidem adhæret, & qui Deo adhæret fit vnus spiritus cũ ipso.

omnem suam ætatem consumpserunt, ac tempus & industriam perdiderunt, nec vllam veritatem inuenire potuerunt, licet plurimi illorum ex ignorantiâ magis, quàm malitiæ errore ducti & abrepti fuere, Luce Veritatis illis nondum exortâ, Lumineq; Naturæ à Spiritu Sancto necdum accenso. Omnis Vera Philosophia cum reliquis facultatibus è Sacris literis fundari debet & redire in Deum, vt semen inter spinas ob defectum Solis apud Gentiles suffocatum, apud Christianos Renatos ad perfectionis complementum deueniat: ad perfectionem omnium artium requiritur Renascentia, & Vera Philosophia debet esse fundata supra lapidem angularem Christum: Quapropter summoperè nobis cauendum est, ne permittamus Ethnicorum errores Philosophicos supra Christianæ Philosophiæ rationes militare. Soli namq; Christiani, quibus Veritas insita est, semen ex Deo ad Philosophiam beneficio Regenerationis Ethnicis denegatæ habentes, verè & sine errore & Philosophari & reliquas facultates rectè tractare norunt: Post effusum enim Spiritum Sanctum Credentes possunt esse ex Deo docti. In summa in Cognitione DEI totius mundi Thesauro omnia sita sunt, adeò vt sine hac nemo possit venire ad Vitam æternam: Nam cognitionem sequitur Fides, Spes, Amor, Amorem sequitur Adhæsio,

Theologia enim est Fons Naturalis & Supernaturalis scientia.

Adhæsio, Adhæsionem sequitur vnio, in vnione sita est Beatitudo & sapientia. Hanc Regenerationem intra secreta religiosi pectoris sui silentio tectam sacer Hermes *& alij cordemundi, & vitâ sancti viri ante Incarnatum* Verbum, *per Spiritum Sanctum illuminati, melius cognouerunt, quàm è nostris plurimi, qui se Christianos vocare solent, & malunt potius DEI cognitores quàm amatores videri. O magnum miraculum! Homo cuius animus Deo per Christum vnitus, veram possidet omnium rerum Sapientiam, & omnium Arcanorum cognitionem absolutissimam.* 1. Ioh. 4, Sap. 1. Ioh. 17.

Porrò qui cognoscit seipsum, Fundamentaliter cognoscit in se omnia, ac intra Tempus & Aeternitatem locatus supra se contemplatur Deum æternum, Creatorem suum, ad cuius imaginem & similitudinem cum reliquis Angelis est amore imperscrutabili conditus: Iuxta se nouit Angelos æuiæternos pares socios & comites, à quibus corpore, & futuro iudicio saltem discriminatur: Infra se magnum videt Mundum visibilem, cuius simulachrum gerit, & omnes Creaturas, cum quibus symbolum habet, videlicet Parentem suum ex quo natus est secundum externum & mortale corpus. Natura enim Homini versatilis & versipellis ingenij vero Proteo, *flexibilem indidit*

Anima enim Dei proles & Imago. Apoc. 22.

Sirach. 15. sect. 14. Ier. 21. sect. 3.

animum, vt in medio huius mundi Paradiso constitutus, Diuinâ cooperante Gratiâ Sursum se erigendo in Quietum Angelum regenerari, vel fortunæ suæ faber Deorsum serpendo in Inquietum Brutum degenerare possit. Sed Creatura Rationalis libera, neglecta paterna admonitione, & obedientia debita, instar Furis & Latronis è medio ad seipsam reflexa, spreto Creatore suum Malum & proprium Nihil, voluntario damno & exitio experta est: Et ita abutens indulgentissimi Patris liberalitate, quam dederat ille liberam optionem è salutari sibi noxiam fecit, & non contentus sua sorte more Luciferi ambitiosè appetens altiora ex oppositio se locans contra Deum, tandem ex deliciarum horto, insperata metamorphosi in hanc lachrimabilem & tenebrosam Miseriæ & Ignorantiæ vallem deiectus fuit. Primus enim Homo relictus in manu consilij sui sponte sua, à recto calle declinauit in extremum Miseriæ gradum, & vtriusq; Boni & Mali possessionem in sui perniciem appetiit, prout Hermes & Moyses sufficienter demonstrant. Homo, mundi copula, vltimũ animal admirandum & honorandum sexto die loco lapsorum Angelorum post reliqua omnia è Limo terræ, seu totius mundi machina visibili è Cælo seu Cœlestibus Sphæris & Terra compacta, videlicet è subtilissima Essentia totius

Gen. 2. sect. 17. Arrogatio enim alterius bonorũ necessario duo incommoda affert secum, Furtum videlicet & sui ipsius Latrocinium & mortẽ. Lapsus est defectus ab vnitate ad alteritatem. Creauit Hominem Deus vt numerus & ruina Angelorũ inobedientium in Regno Cælorum restauraretur.

tius machinæ mundi in vnum corpus concentrata extrahitur & formatur à ſummo Spagyro in formam corporalem: nimirum è præſtantiſſimo compoſito & ſubtiliſſimo Extracto totius mundi, ex Centro omnium circulorum: Ideo Nazianz. de Hominis opificio, Homo à Deo poſt reliqua factus vt Deus in ipſo exprimeret ſub breui quodam compendio, quicquid diffuſe antea fecerat, omnia videlicet membra totius mundi. Quemadmodum enim tota Oratio ex alphabeto & ſyllabis, ita Microcoſmus ſeu Limus Terræ ab omnibus corporibus & creatis extractus & compactus eſt. Summus ac omnium opifex Deus æternitatis, accipiebat Quintum eſſe, ex omnibus creatis, & ex illis fingebat ac componebat Hominem horum omnium Principem & Finem, eiq; tanquam Filio in Terra locum Celſæ Diuinitatis eximium tenenti congratulatus eſt: Ex parte Corporea, ſeu corruptibilis Naturæ gerit Imaginem Macrocoſmi ſenſibilis & Temporalis: Ex parte Animæ ſeu immortalis Naturæ gerit Imaginem mundi Archetypi, id eſt immortalis Sapientiæ ipſius DEI: Ita in illum ingrediebantur omnes Animalium, Vegetabilium & Mineralium proprietates: inſuper ei Anima viuens inſpiratur. Iam Deus eſt omnia à ſe ipſo: Homo eſt omnia à Deo factus: Ideò vltimo creatur, vt per ipſum nota-

retur absolutio & perfectio rerum omnium. Et est Homo nexus, vinculum, nodus, compages, ac fasciculus omnium Creaturarum: Omnia enim creata, sunt ad ipsum ordinata, eumq; tanquam DEI Oeconomum in huius mundi Hortum locatum respiciunt ac venerantur. Et sicuti Deus est Centrum & Circulus omnium à se productorum (vniuersæ siquidem Diuinæ Bonitatis opera circularia sunt & perfecta, ad ipsum à quo prodierunt, sphæricè rotata) Centrum, quod omnia ab ipso manant, & quia omnium rerum Essentia omnia etiam penetrat: Circulus autem, quod veluti omnicapax Tabernaculum omnia concludat ac complectatur: Intra Deum enim omnia, extra quem nihil tam ante productionem, quàm post productionem rerum, sublato videlicet hoc mundo visibili: Ita etiam Homo ad Creatorii sui imitationem, est Centrum Creaturarum, & Circulus omnium earundem. Nam non solum ad ipsum omnia in mundi machina respiciunt, tanquam ad Ducem & Rectorem, propter quem omnia etiam sunt creata: verum etiam supra ipsum vt Punctum medium & Retinaculum, omnes Sphæræ suos radios, operationes, reflexus & influxus, omnes item Creaturæ suas vires effundunt. Circulus verò Homo dicitur, quod in se omnes Creaturas contineat, & omniaex

Ps. 8. Omnia subiecisti pedibus eius. *Paracelsus excipit quatuor Elementorū Saganas & incolas.*

Voluit Deus creator vt omnia per Hominem sibi honorē exhiberēt. *Sicuti Terra est corpus receptiuum omnium seminum, sic etiā Homo.*

nia ex ſummo Bono manantia ſecum reducat ad fontem Aeternitatis, ex quo originaliter ſingula fluxerunt & emanarunt. Prima DEI imago mundus, Mundi Homo, Hominis Animal, Animalis Zoophitum, illius verò Planta, Plantæ autem Metalla, & horum Lapides, ſimilitudines, imagineſq; repræſentant. Magnus ergo mundus cum mundo paruo, per omnia vnus inſtar prolis cum parente ſuo, à prudenti Antiquitate ſapienter quidem μικρόκοσμος, à multis verò hodiernis ſine vllo intellectu ita vocatus, quod magnus viſibilis mundus ſit factus Homo: Et quemadmodum magnus mundus bipartitus viſibilis & inuiſibilis, ita etiam Homo paruus mundus duplex eſt, Viſibilis ſecundum corpus, inuiſibilis ſecundum Spiritum: Sunt autem in Homine duo ſpiritus, vnus è Firmamento ſydereus Spiritus, alius venit è ſpiraculo vitæ, & ore Altiſſimi eſt Anima intellectualis à Deo inſpirata. Ita Homo habet tres partes, Corpus mortale cum ſydereo Spiritu, & Animam Aeuiæternam, quæ eſt domicilium Imaginis DEI vel Spiritus ſancti in Homine. Si Homo Voluntate propriâ vel arrogatâ viuit, ſecundum Carnem & Sanguinem ſaltem, ſenſualiter eſt Brutum, & cognoſcitur an ſecundum Paginæ Sacræ Epitheta, ſit Canis, Vulpes, Lupus, Quis, Sus, aut Viperarum progenies,

Spiritus primus ex Limbo, ſecũdus Spiritus è verbo Fiat.

In Homine duplex eſt Sapiẽtia, Angelica ſecundum quã viuendũ, & Animalis quæ negligenda.

Renaſcentia malã geneſin vincit. Luc. 19. ſect. 13. Matth. 7. ſect. 1. Matth. 15. ſect. 15.

sicuti inferius in Tractatu de Signaturis disseremus latius: geminare enim hic sermonem superfluum foret: Si viuit Rationaliter, tunc est Homo: & dominatur Animantibus in suo corpore: Si verò imaginis DEI proprietate obseruatâ viuit secundum Dealem Spiritum ex Arbore Vitæ, seu secundum Talentum & Thesaurum in fictili sibi concreditum ac depositum, dominatur Astris & omnibus rebus. In Homine omnia sunt comprehensa & ipse fert omnia in se: Ex quo enim factus est, illud fert in se: E mundo factus est & mundum gerit in se, & à mundo geritur. Porrò sicuti Prima materia (quæ erat Essentia quædam ineffigiata confusa, quã Matrem mundi seu Chaos & Hylen Philosophi nominarunt) erat semen magni mundi, ita magnus mundus est semen Adami: vt enim Mundus absconditus erat in Aquis inuisibilibus supra Abyssum, ita Adam occultatus iacebat in mundo. Prima materia fiebat mundus, & Magnus Mundus fiebat Homo. Sicuti Arbor crescit è semine, semen est Arboris Initium, & semen est etiam Finis Arboris, quia in quolibet grano seu semine Arboris iterum abscondita est Arbor alia: Ita prima materia (quam Paracelsus Limbum nominat, cuius Terra VERBVM Domini) erat semen omnium creandorum, & Homo erat vltimus inter omnes quasi perfectum

Corpus Inuisibile Hominis ex spiraculo Dei siue aui aternum, non subiicitur Astris vel Astronomo. Genes. 1. Matrix enim mundi est Aqua supra quam Spiritus Domini ferebatur. 2. Petri 3. Terra ex aqua emersit.

ctum semen, quod ex se iterum gignere potest alium Hominem qualis ipse est: Et licet Homo non sit semen vt aliud semen, tamen habet potentiam de se emittendi semen, è quo similis Homo producitur, qualis ipse est: Et vt Adam totum mundum in se gerit, omniaq; creata, ac à mundo conseruatur, ita quilibet ex eo natus idem gestat, quod ipse gestauit, videlicet totum mundum, ab illoq; etiam gestatur & conseruatur vt Adam: Omnes Homines vnus Homo, è carne, sanguine, & spiritu. Ergo cognitio Hominis debet sumi ex vtroq; Lumine, quia filius nõ cognoscitur ex se ipso solo, sed è patre: Homo autem habet patrem duplicem, Aeternum cuius imaginem gerit: & Mortalem, qui est totus mundus cum Creaturis omnibus, id est Limus Terræ seu Arcanum, & esse omnium Creaturarum pretiosissimum, omnibus Philosophis, medicis, Astronomis & Theologis ad cõsiderandum & examinandum propositum. In Homine enim ipso minore mundo, non est membrum, quod non respondeat alicui Elemento, alicui Planetæ, alicui Intelligentiæ, & alicui Mensuræ ac Numerationi in Archetypo. Corpus visibile Animæ idoneum indumentum ac domicilium Homo ab Elementis habet, Corpus inuisibile seu Animæ currum & vehiculum (quo intellectualis Anima & Terrenum Corpus instar ex-

Quemadmodũ statuarius è ligno & figulus ex argilla mille diuersas formas ad placitum fingunt. ita Deus è materia prima omnia creata extraxit.

Homo est qui Terra siue ager omnia semina in se continens.

Sicuti filius nõ minor est patre suo: Ita Homo non minor est Mundo.

Nemo cognoscere Imaginem Potest nisi cognito illo cuius est Imago.

Hermes Hominem vocat Deũ Terrenũ.

Genes. 2. sect 7. Hominis perfectio & dignitas. Sic Deus & Homo vniri non possent nisi per mediũ Saluatorẽ nostrum de duabus naturis Cœlesti & Terrestri, Diuinâ & Humana participantem. Par. dicit Animam seu Spiraculum vitæ per Astra ceu medium infundi in corpus Elementare à Deo.

tremorum ceu nodo, glutine, ac confœderationis vinculo connectuntur, atq; hoc medio tertio de vtroq; participante in vnum integrum Hominem copulantur & vniuntur (Sydereum, Aethereum & Astrale à Cœlo seu Firmamento possidet. Per hoc Medium, æthereum videlicet corpusculum, Anima intellectualis, iussu DEI, qui mundi maioris Centrum est, executione Intelligentiarum vtpote Spirituum, DEI in punctum Cordis medium, quod est Centrum mundi minoris (corporis videlicet Humani) primum infunditur & descendit, exinde per vniuersas sui corporis partes, membraq; diffunditur, quanto currum suum naturali iungit calori, per calorem spiritui ex corde genito, per hunc se immergit sanguini, per illum inhæret membris, atq; his omnibus æque sit proxima. Et quia dictum Aethereum corpus à cœlo participat, eundem etiam cursum retinet & seruat cum cursu Firmamenti, cuius vires peculiari vi magnetica haud secus ad se attrahit, quàm visibile corpus Elementorum efficaciam: atque sic manet cum ipso mundo visibili & inuisibili vnum, tanquam filius cum suo parente, quemadmodum Rubedo in Vino & Albedo in niue: Est enim in nobis totum Firmamentum cum Planetis & stellis: Et quemadmodum

modum Calor fornacem ferream ac Sol vitrum penetrat, ita etiam Hominem ſydera cum omnibus ſuis proprietatibus, ſicq; ex ſydereo Firmamenti ſpiritu poſſumus omnia Naturalia diſcere. Animam Intellectualem *& Immortalem (quatuor ſuperius memoratis Elementorum incolis, ac brutis inſuper animantibus denegatam) ad* DEI *Imaginem & Diuinæ* Triunitatis *ſimul ac vnitatis ſimilitudinem creatam, ſeu Spiritum* DEI *inhalatione habet Homo, vt ſic etiam vnus ſit cum Parente cæleſti per omnia: Eſt enim in nobis per ſuum Spiritum, ex quo diſcimus Theologiam ſacram, omniaq; Cæleſtia & Terrena Arcana ſine errore: Imò in ipſa ſumus, viuimus, & mouemur. Ac vt Deus eſt vnus in Eſſentiâ, Trinus in Perſonis, ſic Homo vnus in Perſona, Trinus in Eſſentiâ diſtinctâ, ſcilicet Terreno Corpore, Spiritu æthereo Schamaim, ac viua viuificante Anima à Deo inſpirata & Dei domicilio Triunus compoſitus eſt: Hoc teſtatur iuxta Sacram ſcripturam mirabilis concordantia Creatoris cum Creatura, in qua ſummus Creator voluit manifeſtari vnitrinus ſeu Triunus: inſuper vnanimis conſenſus omnium verè Philoſophantium è Lumine Naturæ: Si qui fortè ſint, qui negent has tres partes, oportet tamen vt fateantur Hominem è*

MENS.

Zach. 12. ſect. 1.
Geneſ. 2. ſect. 7.
Eſ. 42. ſect. 5.
Sap. 2. ſect. 23.
1. Iohan. 2. ſect. 27.
1. Ioh. 4. ſect. 14.
Luc. 1. ſect. 47.
1. Theſ. 5. ſect. 23.
Gen. 2. ſect. 7.
Vide Amphitheatrũ Khunradi cedro dignißimum.

Paulus summus Philosophus & Theologus etiam tres Hominis partes ponit, Spiritum, Animam, & Corpus.

Duæ Animæ seu Duo Spiritus sunt in Homine: Mortalis ex Limbo, éstque vita corporis Immortalis ex Deo.

Spiritus, vita est Animæ: Spiritus & anima, via sunt corporis. Ioh. 14.

Deus creauit Hominem vt esset suũ tabernaculũ tã in hoc quàm in futuro seculo.

LIMO TERRÆ *per verbum* FIAT *creatum, etiam æternum Spiritum seu spiraculum vitæ ex ore* DEI *inspiratum, Limum videlicet Cælorum à Domino accepisse. At Limus Terræ duplex est, visibilis & inuisibilis: Corpus seu domicilium habet à Terra & Aqua: Vitam seu incolam ab Aëre & Firmamento Ignis, hoc est Spiritum sydereum, qui verè Homo est, non Caro & Sanguis: Et sicuti Spiritus sydereus est vita Corporis, ita Spiritus Domini est vita Intellectualis Animæ: Et vt sydereus Spiritus in Corpore habitat, ac dies & noctes operatur, quia hic inuisibilis Homo est ipse Firmamentum & omnia in se habet, ita Spiritus Domini,* DEI VERBVM, *Homo æternus in Anima habitat: Domus est habitatio Animæ, Anima est habitatio & domicilium* DEI. *Cùm igitur Homo (complementum omnium operum* DEI *perfectissimum, totius vniuersi completissima imago, & expressissimum* DEI *simulachrum, in quo creando quieuit, vt nil honoratius creandum præ manibus habens, in ipsoq; veluti supremo artificio, conclusa & consummata est omnis Creatoris sapientia & potestas, quia omnia in se continet, quæ in Deo sunt) sexto die ex omnibus compositus, Creaturarum sit vltima & Imago non solùm* DEI *æterni, sed etiam mundi magni, quia cum illo omnia in se com-*

plectitur

plectitur ac continet: sequitur quod tres etiam mundi seu Cœli in Homine reperiantur, & quod à tribus Mundis geratur, vel potius omnis sit Mundus, & totius vniuersi exploratissimum Exemplar: Ideò à quibusdam Quartus Mundus vocatur, in quo omnia illa inueniuntur, quæ sunt in reliquis tribus, qui etiam propterea Omnis Creaturæ appellatione censetur. Habet enim Spiritum seu Mentem à DEO: Quid enim est Spiritus Hominis ab Altissimo inspiratus aliud, quàm ipse Deus in nobis habitans? Corpus inuisibile seu Verus Internus Homo Ratione & Spiritu Astrali constans cum Angelis congruit, est enim socius illorum: Et si verus est Magus, Angelis non est inæqualis in omni operatione Magicâ, & est Dominus ac possessor omnium rerum. Corpus mortale Physicum ex machina mundi & omnibus creatis possidet: omnia enim Externa nil aliud sunt, quàm Corpus Hominis. Ideò etiam cum Triplici mundo Archetypo seu Deali, Intelligibili seu Angelico, Sensibili Elementali seu Corporali communicat, & cum omnibus symbolum, operationem & conuersationem habet.

Manil. Exemplúmque DEI quisque est in imagine parua. Naturatum, sapit Naturam sui Naturantis.

In Anima tanquam Hominis CœloDeus habitat.

2. Reg. 2. cap. sect. 24.

Communicat enim cum Deo Archetypo Animo seu Mente, quia ad Imaginem eius, propter spiraculum vitæ factus est, Anima Intellectualis Diuinæ Animæ quadam particula est,

1. Mens vel Anima seu spiritus Rationalis aurì-

ga, instar æterni DEI concludit omnia Entia, Tempora, Loca.

Anima Intellectualis Diuina Animæ quædam particula est, quâ ipsâ Deus Mentis suæ semina quædam & effigiationem in nobis expressit, non absimili ratione quàm vt Echo ex reuerberatione aëris vocem suam de longo remittit, quo ipso Vegetalem exprimit animam. Mens verò eleuata in Deum Altissimum, & cum ipso vnita conuersatur cum Deo, & eadem opera efficit, nec reperitur aliquid in Homine, non vlla dispositio, in quo non fulgeat aliquid Diuinitatis, nec quicquam est in Deo, quod ipsum non repræsentetur in Homine.

2. *Cum Angelis symbolum habet ratione Corporis inuisibilis & Animæ Rationalis, cuius beneficio operatur & conseruatur cum ipsis, & eandem habet cum eis sapientiam: Est enim Gabalis socius Angelorum. Sicuti etiam cum Firmamento & stellis, à quibus illud corpus Astrale seu Spiritum Sydereum accepit, qui Verus Homo est Astralis, quia Caro & Sanguis non est Homo, sed Spiritus in illis contentus, qui Spiritus Astralis est subiectum Rationis Humanæ sensus & sapientiam continentis, & cum corpore fit Animal. Hic Spiritus & Astra in Homine vnum sunt, at Corpus est huius Spiritus subiectum: Et sic Astra regunt Hominem in Spiritu, & Spiritus Hominis regit Corpus in Carne & Sanguine: Hic Spiritus mortalis est: Anima Intelle-*

3. Sicuti Homo re ipsa continet totam Naturam corporalem in suo corpore: Ita secundum intellectū continet omne mundum.

Intellectualis verò à Deo inspirata, sola est immortalis.

Cum Elementis: nam ab his accepit corpus Physicum Terrestre mortale: Et quia mundus parens Hominis etiam secundum Paracelsum in se habet quatuor incolarum mundi quatuor Spiritus Elementares, insuper etiam quintum genus Flagarum in millia genera diuisarum ac Animæ macrocosmi incorporatarum, Imaginatio horum quinq; Spirituum in Elementis, etiam in Homine microcosmo erunt, sed vsus Rationis Hominis secundum voluntatem & mandatum DEI est Catenæ instar, quâ eiusmodi quinq; Spiritus coguntur & ligantur, vt cum sua Imaginatione quiescant. 4.

Cum Elementatis Animantibus, Vegetabilibus & Mineralibus omnibus: Horum enim omnium Naturam & proprietates in se possidet. 5. *Ex nihilo omnia & ex omnib: Homo.*

Ergo Homo vltima Creatura præstantissima & nobilissima est, quia totius mundi partes habet, & nihil est in maiori mundo, quod in ipso Homine realiter non reperiatur. Filius per omnia similis est parenti, cognito parente cognitus est filius. Homo itaque miraculum Naturæ maximum & admirabilissimum Extractum & Nucleus quatuor Elementorum, summum DEI τέγασμα, & consummatissimum *Mägnus mundus erat matrix Adami, sic omnium nato rũ matrix mulieris est tota mũdi machina. Ioh. 17. sect. II. 23. 12.23.*

mundi Exemplar, vere est Omnis Creatura, quia est omnis mundus, solusq́ hoc honore gaudet, quod cum omnibus symbolum habet, & cum omnibus operationem, & cum omnibus conuersationem: Imò ad tantam ascendet perfectionem, quod efficitur filius DEI, transformaturq́ in eandem imaginem, quæ est Deus, & cum ipso vnitur, quod neque Angelis, neque Mundo, neque cuique Creaturæ datum est, nisi soli Homini posse scilicet filium DEI fieri & vniri Deo.

Ich. 1. sect. 12.

Sed antequam vlterius progrediamur, ipsa huius loci necessitas exigit, vt paulò fusius agamus de sydereo seu inuisibili Homine, videlicet de ortu eius & potentia. Hic Spiritus Olympicus si ab Aristotele obseruatus, & à Galeno æstimatus fuisset, non tam insignem ab Ethnicis errorum magistris promanantem intulisset in Philosophiam & Medicinam errorem, vt nunc Theologiam taceam. Homo inuisibilis seu Olympicus Spiritus, hunc in modum nobis innascitur. Adam & Eua non ex aliis parentibus sicuti nos posteri, sed ex LIMO TERRÆ *seu magno mundo, vt modo dictum, producebantur, quoad Corpus Mortale, quod est visibile, & Inuisibile. Tota enim mundi machina collecta & redacta est in Microcosmum, ita vt nil in toto mundo reperiatur, quod idem etiam non sit in vno*

Tam sensibile quã insensibile habet in se spiritum sydereum seu corpus sydereum.

Eua est transplantatus Adam.

Primi Homines è creatione, reliqui ab Ente seminis proueniunt.

in vno Homine. Corpus Physicum, Elementare, Visibile & Tangibile ex Terra: Corpus verò inuisibile, insensibile, Sydereum (quod est domicilium vitæ Spiritus) ex Astris Firmamenti accipiebant: Sic Adam duo habebat corpora, Visibile scilicet Elementale, & inuisibile Sydereum. Iam ex propagatione duo semper nascuntur Homines, Corporeus, Elementalis, Visibilis, organum & instrumentum inuisibilis, & incorporeus Astralicus, qui mouet, gubernat & efficit artificia. Nam Astra in Homine per Hominem semper nunc in generatione ista duo producunt: Corpus quidem Visibile Elementare, ex quatuor Elementis, ex carne & sanguine in vtero matris: Corpus verò inuisibile, Sydereum, Philosophiæ Adeptæ capax, ex Astris Firmamenti: Manet enim iste Homo paruus mundus idem & vnum per omnia cum suo parente, qui est mundus magnus: Verùm sicut magnus mundus testâ suâ distinguitur ab Angelico mundo: Ita Homo minor mundus cute sua distinctus est à magno mundo. Hinc fit, vt Sydereus, Internus, Olympicus, Incorporeus Homo seu Gabalis idem sit cum Firmamento Astrorum, vt iam sæpius dictum, quod Rubedo cum vino, Albedo cum niue, vel Solis splendor cum aëre: Altera ergo pars Hominis, seu hoc sydereum corpus, vocatur Hominis Genius, quia à Firmamento ori-

Spiritus vitæ id est Spiraculũ.

Spiritus Limbi id est sydereus Animalis.

Corpus Limbi & spiraculi debent esse vnum cõiugium, alioquin natio praua & adultera: Nam sicut coniugium duorum est in omnibus perfectio, sic adulterium impedit Lumen Naturæ.

Vide Par. in Philosophia sagaci.

Paracelsus dicit Elemetum Ignis seu Firmamẽtum etsi sit subtilissimum, esse tamen

corpus, quia fructus eius sunt corpora & absque corpore tales fructus nõ possent procreari. Sic ventus est corpus habens potestatem instar visibilis corporis aliud corpus euertendi: visibilia .n. nõ tãtũ sunt corpora, sed tã visibilia, quàm inuisibilia à Deo creata sunt corpora eiusdem potentiæ. Interior Homo Cœlum Interius Ascendens, Constellatio Particularis. Hic Spiritus est ve-

tur, dicitur etiam Penatis, quod penes nos, seu nobiscum nascatur, vmbra visibilis corporis, Lar domesticus, Homo vmbratilis, Familiaris Sophorum Homunculus, Dæmon seu Genius bonus, Internus Paracelsi Adech, Spectrum, Naturæ Lumen, Euestrum præsagiens & Prophetícum in Homine: Vocatur etiam Imaginatio, quæ in se claudit omnia Astra, estq; omnia Astra, & eundem cum Cœlo retinet cursum, Naturam atq; potentiam. Iam Astra (non enim loquor de septem Carbonibus Cœli visibilibus, Astrorum scilicet corporibus, sed de inuisibili & insensibili corpore Rerum omnium seu Astrali Spiritu) nihil aliud sunt quàm Angelorum virtutes: Angeli verò (solo DEI aspectu secibantes) sunt sapientia DEI creata: Hinc fit, vt qui Deum cognoscit, etiam Astra habeat cognita: Cognitis autem Astris Mundus non potest esse ignotus, sic deinde mundi proles Homo. Astra formant ac producunt ex se omnia corporalia, & productis corporalibus simul etiam sese multiplicant: vt semen Frumenti seu Tritici est Astrum, corpus videlicet inuisibile, hoc proiectum in Terram producit ex se corpus visibile, & multa alia Astra ex sese progignit: Sic in aliis crescentibus ac viuentibus fit. Est autem Astrum nil aliud, quàm corpus insensibile, inuisibile, seu Spiritus viuus, sine Ratione tamen

in

in crescentibus: at in vitam habentibus vt in Homine, cum Ratione, estq; diuersus, prout sunt diuersarum Rerum formæ. Corpora autem nihil aliud sunt, quàm Excrementum Astrorum, ex operatione eorundem producta in esse corporeum. Hoc quodlibet Astrum potest per se, vt imaginando, formando per operationem ex sese producat aliud Astrum corpore concluſum. Nullum enim corpus est sine Astro, sicut è contra nullum Astrum absq; corpore visibili. Cùm autem Hominis Imaginatio non vnum sed omnia Astra sit, etiam certè non vnam, sed multas producit operationes: Et licet Imaginatio sit incorporea ac inuisibilis, exaltata tamen & firmissimæ Fidei Naturali seu Ingenitæ, instar Miraculorum Ianuæ, coniuncta, fons est, & initium omnium Magicarum operationum, & absque Astralis & Syderei Spiritus detrimento aut diminutione potestatem habet gignendi & producendi corpora visibilia, & quascunque operationes mirabiles præsens, absens, supra Humanæ Rationis captum proferre potest. In corporalibus Lux naturæ omnia facit visibilia, sic in æternis sola Fides omnia facit visibilia: Per Imaginationis impressionem fœtus in vtero matris afficitur signo notabili sine corporali contactu: Quod corpore facimus visibiliter, id fide facimus spirituum more: Ita Imaginatio efficit pestem &

re Astronomiæ Doctor.

Esus pomi in vigore produxit hoc corpus sydereum Semen, Astrum Vulcanus, Archaus idē sunt, & Venus Spiritus, sine Ratione tamen, ac diuersus prout sunt diuersæ multarum rerum formæ. Spiritus Astralieus in quolibet crescente eget corporea habitatione.

Interior Homo est ipsum Cœlū seu omnia Astra. Lege apud Picum quo modo Trithemius aliquando vari

Eœstra

Triplicis mundi alternatim sibi imposuerit in variáque figurarum genera se transformarit, & hoc pacto ipsi Pico petenti Hominis ad DEI Imaginẽ creati potentiã abscondita tam Reali demonstrarit Magia: Speculãtes trãsformamur in id, circa quod speculatio intentè suscipitur.

Intellectus Hominis omnib. assimilatur.

Imaginationis Impressio ex Timore, Terrore, Mœrore est morbo-

similes morbos Firmamentales, inducit morbos ac sanitatem. Pestis quæ ex timore, terrore & metu prouenit, oritur per Imaginationem spiritus minoris mundi seu Spiritus syderei & Animalis (qui est mechanicus Astralis) in Homine, vt videmus in grauidis per eundem Spiritum sydereum notam fœtui in vtero imprimentibus: Hic Spiritus sydereus ex Astris Homini innatus (ideò etiam vnitus manet cum Astris) est Magnes & magneticæ Naturæ in Homine. Quemadmodum enim Terrestris Magnes suo corpore spiritus est & ad se trahit: ita etiam corpus & spiritus in Hominis corpore visibili attrahunt, & hic est Magnes microcosmi: Sydereum corpus & spiritus in Hominis corpore visibili attrahunt, & hic est Magnes microcosmi: Sydereum corpus & spiritus attrahunt ad se vires Astrorum, vt in Lunaticis videre est, vbi manifestantur conuenientiæ, proprietates & affinitates talium virtutum magneticarum, quas Spiritus & corpus sydereum Hominis cum Astris habent. Hæc Quarta species Magiæ Naturalis Gamahæos dicta, adiumento artis, omnia inuisibiliter & spiritualiter facit, quæ alioquin natura, absq; eiusmodi arte adhibita visibiliter & corporaliter facere potis est. Domus est quasi mortua, sed Incola, putà spiritus motus perpetui Naturæ inuisibilis, Animæ vc

mundi

mundi scintillula magnetica viuit, & efficaciter operatur. In Astris Firmamenti latet omnis sapientia animalis, opificia, artes, scientiæ, omniumq; rerum cognitio. Nihil est ita occultum in mundo, quod non sit præfiguratum in Astris, imò omnia Astra Firmamenti, quæ sunt Tinctura speculationis animi nostri, possunt imaginando ex suâ vi ingenitâ res corporales & visibiles ex non apparenti producere, vt iam sereno Cœlo mox producitur nubes magna, & ex ea fit pluuia, lacus, nix, ros, tonitru, grando, quæ licet ante productionem Nihil sunt, tamen ex inuisibilibus producta fiunt magna corpora. Hoc exemplo innotescet nobis omnia in prima Creatione producta fuisse ex NIHILO DIVINO seu Inuisibili Puncto Cabalistico in aliquid, quod in momento Deus fecit, quia opera eius non patiuntur moram temporis: nam ex inuisibilibus Tenebris omnia processerunt & euocata fuerunt (VERBO dicente & Spiritu fouente) ad visibilem Lucem. Cùm autem Homo ex Astris Firmamenti suum sydereum corpus accipiat, & Hominis Imaginatio tota ab Astris Firmamenti pendeat, imò eadē sit & vna

rū & mortis origo: sicuti splendor Solis per vitrū ita Astra pestem per cutem immittunt.

Sapientia est principium Incātationis, & ea faciūt Astra quæ cupit sapientia humana.

Ratione corporis elementari est Spiritus, & perficit etiam Spirituales operationes

Cœlo omnia notissima sunt, omnes actiones, & euentus hominum in Astris depicta sunt.

Quodlibet Animal suum in Cœlo habet signum Ascendens, sic etiam Homo Brutalis. Corpus Omne ex Spiritu visibili & incomprehensibili subsistente producitur. Triplex NIHIL, Diuinum, Priuatiuum, Negatiuum. Hoc est Organum Luminis Naturæ seu Astrorum. Cælum totum nihil aliud est quàm Imaginatio. Operatur in Homine pestes, febres sine instrumento corporeo.

maneat cum ipsis, necesse est Firmamentum quoque habere Imaginationem sed sine Ratione, sicuti Homo, proles mundi cum Ratione. Homo ictu, iacta alterum lædit, idq; cum Ratione: vrtica & Ignis vrunt & lædunt sine Ratione. Præterea cùm Homo sit maioris mundi Quintum esse, sequitur etiam Hominem non solum imitari posse cælum, sed illud quoq; regere suo nutu, atq; eidem dominari si vult. Omnes res habent naturalem obedientiam ad animam, & de necessitate habent motum & efficaciam ad id quod desiderat Anima forti desiderio, & omnes virtutes operationesq; Rerum Naturalium obediunt illi quando fertur in magnum excessum sui desiderij: vniuersas mundi virtutes in nostrum ministerium cogit, attractâ virtute ab ipso Archetypo operum nostrorum virtute, ad quem cùm ascendimus, necesse est omnem Creaturam nobis obedire, totasq; nos sequitur Cælestium chorus. Per Fidem Naturalem Ingenitam, quâ ipsis spiritibus parificamur, omnes magicæ operationes atq; omnia mirabilia efficiuntur Imaginatione accedente. Imaginatio operatur in Homine instar Solis: vt enim Sol corporeus sine instrumento operatur in subiectum, redigendo illud in carbones, cineres, ita Hominis Cogitatio incorporea, tantùm spiritu ceu instrumento visibili operatur in subiectum:

Fide possimus operari bona & mala concedente Deo.

subiectum: Quod corpus visibile facit etiam corpus inuisibile, seu Homo sydereus alteri damnum inferendo: Imaginatio Hominis est magnes attrahens vltra mille milliaria: Imò quicquid vult in Exaltatione sua, ex quatuor Elementis ad se attrahit. Efficax autem non est Imaginatio, nisi prius rem conceptam attrahat per vim Imaginationis attractiuam, vt ex se quasi spiritum natiuum Imaginationis Architectum procreet: postea Imaginatio quasi ingrauidata imprimit, quæ licet non sit tangibilis, instar ventitamen est corporea. Hinc Verus Magus seu sapiens, Astrorum operationem attrahere potest in imaginem, lapides, metalla, vt eandem cum Astris exerceant vim atque potentiam: Exemplum sit Speculum incensorium per quod radij Solis cum calore ad nos deriuantur. Quicquid oculis videmus in maiori mundo: hoc idem Imaginatio potest quoq; producere: sic omnes herbæ, omnia crescentia, omnia metalla, per imaginationem & veram Gabaliam possunt produci. Hæc autem est pars Magiæ Gabalistica dicta, quæ tribus columnis innititur: Primo VERIS *Precibus in Spiritu & Veritate factis, vbi in Sancto Sanctorum fit vnio DEI & Spiritus Creati, vbi Deus interno spiritu, nõ vi vocabu-*

Hæc est ars Gabalistica.

Magia seu Fides montes transplantans imperiũ habet in omnes Spiritus & ascendentes.

lorum, sed in Silentio sacro, absq; oris apertione & anhelitu compellatur: Secundò FIDE NATVRALI *seu Sapientia in creatione omnibus Hominibus æqualiter ceu peculio & patrimonio communi à Deo Patre communicata & ingenita: Tertio* Imaginatione *fortiter exaltata, cuius quanta & quam mira vis sit, Naturæ lumen, tam in baculis Iacobi à Moyse commemoratis, quam in prægnantibus fœtui rei desideratæ notam imprimentibus, vt supra dictum, manifestè ostendit. Imaginatio seu Fantasia Hominis est instar Magnetis in suâ Naturâ, attrahens aliorum hominum Fantasias, vt videmus in oscitantibus. Vehemens imaginatio, non solum corpus proprium, sed etiam alienum interdum transmutat, per modum imitationis, Virtute scilicet quadam, quam habet similitudo Rei ad transmutandam Rem, quam vehemens Imaginatio mouet, sicuti apparet in stupore & dentium stridore aut attritione ferri in ferrum &c. quæ dentibus stuporem ingenerat: simili modo oscitatio ad oscitandum promouet. Plures sua Imaginatione tristi nec non diffidentia causam præbuerunt, vt à Spiritu immundo tentarentur, vel prorsus regerentur ab eodem. Plures etiam suâ imaginatione intentâ, demtâ impotentiæ suspicione, constanti & firmissima fide ad Deum, altissima mente eleuata,*

Gen. 30. cap. circa finem.

Fides vera est cura falsæ Imaginationis.

Multi per fidē Imaginationis infirmātur & conualescunt.

spe

spe infallibili, precibus assiduis & ardentibus effecerunt, vt subitò facti sint Templum DEI viuentis. Totum situm est, vt Deus religiosè colatur à nobis, probitate ac sanctitudine, vt sciũt secretiores θεόσοφοι: siquidem per ardentem deuotamq; cum Timore & Tremore inuocantis intentionem, Intellectus seu Mens religioso amore flagrans, iungitur intelligentiis separatis. Oratio enim Interna ex pia mente orta nimio affectu, ardentiq; desiderio continuata, vnit mentem cum Deo, & omnia discit & cognoscit ex Deo. Quidnam possit Mentis ex vera fide dispositio, pauci sunt qui intelligunt, & longe pauciores, qui ex ea ritè norunt operari, supernaturali influentia, quæ corpus regit atq; gubernat: quanquam multi reperiuntur, qui dispositionis huius cognitionem habent, verũ ob mundanas curas & sollicitudines quibus obruuntur, nil operari possunt, quod Veram Sapientiam redoleat. Verùm de his hactenus: Spinosiores videbuntur eiusmodi ex remotiori Antiquitate petitæ contemplationes rudioribus: sunt enim paucis lectæ, paucioribus intellectæ, & fusiorem narrationem requirunt, quam vt hîc asscribi conueniat. Igitur ad propositum nostrum reuertamur. Maximoperè interest, vt hoc verum occultæ Medicinæ Philosophicæ Fundamentum Chymiæ studiosis innotescat, propter Harmoni-

Mens purificata fluminis instar penetralia rerum attingit, superatis vmbris.

cam concordantiam & conspirationem superiorum & inferiorum, maioris & minoris mundi, in quo manifestando, post Paracelsum Petrus Severinus *Danus, vnà cum* Pratensi *fideli Achate, meritò in numerum Antiquorum sapientum referendus, perpetuam sui nominis gloriam assecutus est, quod in sua Idæa Paracelsicæ Medicinæ inuictissimum hoc solida & inconcussa veritate stabilitum Fundamentum Filiis artis & veritatis patefecerit, frustrà ingentibus aduersariis, à præstantissimis nostri sæculi Hermeticis Medicis* Josepho Quercetano *Regis Galliarum consiliario ac medico dignissimo, amico honorando:* Th. Bouio *Italo Veronensi,* Th. Muffeto *Anglo, in aureis ipsorum nulli obliuioni obnoxiis scriptis, satis superq; in perpetuum refutatis.*

II. VBINAM ILLA VERA Medicina lateat.

Triticum non crescit sine loco nec farina sine furfure habentur: ita mel sine aculeo non reperitur.

OMne quod Deus creauit Bonum in Extremis perfectum est & incorruptibile vt Cœlum: sed quicquid in hisce inferioribus continetur sublùnaribus duplici præditum est Naturâ, Perfecta scilicet & Imperfecta, id est Quinta Essentia & fœcibus à se inuicem Vulcani beneficio separandis. Cum igitur Vera Medicina corti-

corticibus, matricibus, receptaculis, siliquis, vestimentis & domiciliis cõcludatur, sicuti amygdalæ & omnes nuclei cortice & pelliculis teguntur (Natura enim Castaneæ nucleũ non nisi cortice & aspero tegumento offert) necessum est, vt illa artificiosâ Chymicorũ Anatomiâ ab impuris Elementis separetur, quò habeatur Medicina pura: Artis enim beneficio & industriâ vincula earum tolluntur, & remediorũ facultates è latebris ad fastigium excitantur. In singulis ergo Rerum ordinibus, quæ Elementorum sinu fouẽtur, videlicet in illis Tribus Naturæ Familiis Vegetabili, Animali & Minerali (è quibus medicinæ sufficientes ad tuendam sanitatem, & morbos corporales profligandos peti solent) Vera illa & specifica morborum materialium Medicina latet, quæ vt iam dictum est, non consistit in externis, nudis, superficiariis & Relollaceis (vt doctè differit Theophrastus) quatuor qualitatibus, sed est virtus quædam specifica, αὐτοφυὴς, in ipsis seminibus delitescens, cuique rei crescenti à Creatore summo rerum Opifice, in prima statim creatione insita, vi Verbi illius omnipotentis, quò omnia è tenebris in lucem vocata sunt: Ergo facultas & virtus ipsis corporibus mixtis (à radice Creationis instar animæ in corpore humano) indita, non ex-

Talia Arcana regenerata sũt sine omni complexione qualitatum.

trinsecus accedit, nec à stellarum momentaneo positu infunditur, nec ex Atomorum fortuito congressu integratur, non procedit à corpore nec à mixtione corporis seu à forma visibili, alioquin sine corporis & Formæ destructione & corruptione separari non posset, vt in Cinamomo & Pipere videmus, virtutibus illorum aut artificio extractis, aut vetustate & senio spontè euanescentibus. Quemadmodum autem omnes actiones Naturales à Spiritibus spiritualibusq; Tincturis proficiscuntur in quibus mechanicæ scientiæ Trium principiorum vigent: ita Remediorum actiones è Spiritibus, vitalibusq; spirituum Tincturis procedunt, non è corporibus vel mortuis Relollaceisq; qualitatibus. Et cùm apud Occultioris Naturæ Interpretes in confesso sit, nil in toto vniuerso esse, cuius non sit etiam particula in Homine (vt supra dictum) ipso videlicet microcosmo: imò omnium rerum semina in ipso latere, Astrorum, Meteororum, Mineralium, Vegetabilium, Animalium, Spirituum etiam vel Dæmonum, ratione Spiritus Hominis: considerată diligenter hac symmetricâ concordantia, & anagoge physicâ, Verorum etiam medicorum officium erat, inquirere, si laboraret exempli gratiâ Cor internum microcosmi, id est Hominis, vt remedia mutuarentur confortantia à parente suo seu Corde macrocosmi externo

Ideo Cœlũ est faber externorum ædificiorum, non Arcanorum, magnaliũ & mysteriorum quæ externam domum inhabitãt.

terno ipsi planè (si non figurâ & formâ externâ, tamen internâ) simili & analogicè repræsentata, qualia è Tribus illis Remediorum officinis multifariam depromi poterant. Creauit enim Deus inexhaustam Remediorum supellectilem, & cuiuis Regioni suam distribuit sufficientiam: Ita reperirent inter mineralia Aurũ (quod etiam per se spiritus omnes exhilarat, cùm quis in crumena eo abundauerit) Antimonium & similia, quæ ex Elemento Aquæ producuntur, sicuti Margaritæ ex aquæ stillicidiis, in conchis generatæ, item Ostrearum, Conchyliorum, Concharumq; omnia corpora, vi specifica & Harmonica respicere & mederi Cordi &c. sicuti inter Mineralia Characteres Magici & Hieroglyphici non temerè aut oscitanter à prudenti Antiquitate ipsis attributi satis superq; Intelligentiæ Lumine prædutis innuunt, & Magice Philosophos secretiores de sua latente virtute admonitos alloquuntur. Quamuis potiora ex illis à Natura exquisitissimè & operosè præparata, iusto Naturæ decreto, benignum suum & vitale Elementum possessoribus denegant? Et multi vniuersas Naturæ leges confundunt, vt alimento tam exquisitè præparato, tandem potiantur: Nec dubium vllum est, quin Aurum compedibus liberatum, vt suas vires exercere possit, & in actum ex potentia Naturali ac debi-

Tota Natura inferior in tres diuiditur partes principales sc. Vegetabilem, Animalem & Mineralẽ.

Ars imitatur Naturam defectúmque eius supplet, corrigit, castigat, iuuat & promouet, imo etiam Naturam superat.

ta Resolutione (eadem enim Resolutionis Rerum, quæ Compositionis via, quia Ars filia Naturæ matri, & Natura Arti consentit) reductum, actione ostendet Diuinas, sed pauci tanto donantur munere Diuûm: Aurum vt compactum soluant potabile in Aurum. Inter Vegetabilia habuissent Crocum, Rutam, Scordium, Melissam, Chelidoniam, Macerem, Ocymum, & sexcenta eiusmodi. Inter Animalia Cornu Cerui, Monocerotis, Os de corde Cerui, & id genus alia: Quæ omnia debitè præparata, & facta Spiritualia (quæcunq; enim ad curationem requiruntur, omnia in Spirituum potestate continentur, qui morborum diuersoria soli sciunt, terra siquidem omnis est mortua, cortices & siliquæ non gignunt, sed soli Spiritus Rerum in corporibus agunt) adhibitâ etiam methodo legitimâ, medentur afflicto Cordi, non externis illis & superficiariis, vt dictum est qualitatibus, sed vi interna, propria, specifica, Harmonica, simili: Formæ in medicina seu Astra medicamentorum, per Alchymiam à Corporibus separata, sunt vera directoria: Astrum enim seu Cœlum saltem Arcanum dirigit non corpus: nouit enim equus præsepe suum, aues nidum, aquila cadauer: & quodlibet medicamentum innata vi magnetica (quæ meritò ἰδιότης ἄῤῥητος dici potest) petit locum suum, & tendit ad membrum

brum sibi conformatum, consentanea consentaneis, domestica domesticis naturali desiderio se applicant, quemadmodum à veris Philosophicis medicis diligentissimè fuit obseruatum, longa Experientia omnium indubitatissima Regula. Idcò Celsus Romanus medicus consentit ad Curandi rationem nil magis conferre, quàm Experientiam omnium artium matrem, qua constat doctissimos medicos non rarò à rustica vetula victos. Idem de aliis sex principalibus membris & partibus corporis Humani audiendum: Externum Macrocosmicum Cerebrum est Oleum Argenti, Liquor Sapphiri, Smaragdi, Musci, Vitrioli &c. Internum microcosmicum confortans. Pulmonum & totius pectoris Balsamus, sunt flores CHIBVR seu Sulphuris.

Experimẽtum (vt & iudicium) sine Scientia fallax difficile & ad sortem est, sed cum Scientia certum & verum.

Hoc pacto non ad leues saltem morbos auxilia seu Remedia crassa Minerua parata, reperta fuissent, sed etiam ad Chronicos illos Astrales & Fixos qui ob radices tam altas multorum iudicio desperati, & à medicorum vulgo, loca, semina, natiuitates, radices ac morborum centranon intelligente æstimantur incurabiles. Nullus enim morbus est, quatenus morbus, qui non suam habeat medicinam, nisi occulta prædestinatione mortalibus incomprehensa, peculiari Numinis ira genitus (qui medicis

Remediorum nulla vsquato penuria, sed nostra eorum plerunq; turpis ignorantia. Sicuti duo sunt genera Medicorum vnum quod miraculosè sanat, alterum

naturaliter per medicamenta: Ita cuiuslibet morbi duæ sunt origines, una Naturalis, altera Cœlestis: Verbu Domini sanat Cœleste, Naturale mediis naturalibus restituitur.

non commendatus est, sed Apostolis per fidem veram in Christum omnes morbos sanantibus) incurabilis euadat: aut cum Plinio Naturam in suis viribus vt iniustam Nouercam velimus insimulare mendacij, cùm tamen illa benigna Rerum Parens, prouidens & sagax Natura, dederit egentibus brutis animantibus naturali instinctu Remediorum cognitionem: Fatui ergo prorsus, & stolidi iudicij foret, maximum illum Rerum conditorem Hominibus hæc occulta fore voluisse: nam frustra creasset, præsertim cum animantibus intellectu carentibus hæc fecerit manifestissima. Ciconia in serpentum pastu Origano sibi salutem quærit: Sues à serpentibus læsæ Cancrorum pastu sibi medentur: Apri Hederâ: Grues Iunco: Testudo quando impetitur à serpente, comedit Origanum & confortatur per illud: Bufo quando alieno morsu & veneno vulneratur, solet adire Rutam vel Saluiam vel Plãtaginem, aut locum vulneris affricare, & sic à periculo veneni se liberare: ideò Saluia non lota cum periculo in pastu vtimur. Mustela pugnaturacontra Regulum comedit Rutam. Pica cùm agrotat, Lauri folium in nidum immittit, & ita conualescit: vpupa vna pasta læsa, Adianto sibi medetur: vrsi à Mandragora læsi deuoratis Formicis euadunt. Anseres, Anates, cæteræq; aquatica aues medentur sibi herba Helxine: Columbæ Ver-

bæ Verbena: Hirundines Chelidonia: Accipitres Hieracio: Et alia denig. Animalia alias innumeras inuenere Herbas. Nemo ergo sanæ mentis est, qui ambigat, Cœlestem Patrem (vt pium ac sacrum rerum omnium Parentem decet) filios ad Imaginem suam Creatos, & quorum gratia omnia condita sunt, hac in parte præterire, ac brutis postponere voluisse: Qui enim nobis suum filium dedit, & pro Spiritu sancto suo orare nos iussit, quanto magis totam Creaturam, visibilia & inuisibilia, subiiciet? Creauit enim Altissimus autor Naturæ Medicinam non mancam, sed perfectam de Terra, iussit medicos pia assiduitate illam inquirere, & fide debita præparatam cuiuis pathemati conuenienter adhibere. Diligenter etiam notandum est, quod omnia medicamenta quæ corporibus humanis applicantur, non sui ratione, sed DEI munere sunt efficacia, ac salubrem sortiuntur effectum. Nisi enim Deus affuerit, vires q. infuderit Herbis, Quid rogo Dictamnus, quid Panacæa iuuent? Sirach. cap. 32. sect. 4.

Habent enim hæc inferiora, dico Animalia, Herbæ, Lapides, Metalla suam vim subministratam à Cælo, Cælum verò ab intelligentiis, hæ autem ab Opifice, in quo omnia virtute maxima præexistunt. Vita Naturalis ex fonte Vitæ est vniuersalis, Deo videlicet. Viuunt enim Ele-

mentaex Firmamento, hoc autem ex Intelligibili Mundo, & iſte ſolum ex Deo, ſiue ex æterno eius Verbo. Eſt igitur omnis omnium vnica vita in omnibus, iuxta ſubiectum nihilominus in quod influit, vario modo gliſcens. Itaque ſi quid herbarum præſidio perficere ſtatuimus, non tam herbis quàm Deo fidendum: Sic enim in propulſandis morbis res optatum felicemq; ſucceſſum eſt habitura: alias conatus omnis in diuerſum rapitur, vbi nulla ſubit Opificis, à quo omnia effectum ſortiuntur, cogitatio, aut abeſt erga illum fiducia. Ita Aſſa mortuus, qui plus medicis, quàm Deo fidebat. Sola Medicina Cæleſtis ſiue Verbum Dei *(quod eſt Fermentum medicinarum, ſine quo nulla medicina eſt efficax) ſanat omnia, & per Verbi efficaciam (in quo latet, & à quo procedit omnis vis omnes etiam naturales actiones ſuperans) medicamenta demum fiunt virtuoſa: Et ſicuti Cortex non eſt nucleus, ſic herbæ non ſunt medicina, ſed ſignum ſaltem huius ſignati Verbi. Duplex eſt Medicina in Terra, Viſibilis à Patre creata (quæ in corpus non debet adminiſtrari niſi per ſeparationem puri ab impuro ſit prius præparata) Inuiſibilis à Filio per Verbum, & eſt vna medicina: medicus per Herbas ſanat, Herbæ ſunt media, in quibus medicina eſt,*

In omnib. igitur Dei Natura Domini voluntas expetenda non Natura.
2. Chr. 17. ſect. 12. Pſal 31. Sirach. 38. ſect. 9. 10. 11. 12.

est, Herba non est medicina, quæ inuisibiliter in ipso à Deo est abscondita.

His prudenter, rectoq; iudicio consideratis mirari cessabimus, quod Deus omnipotens per PROPHETAS *& Veros* Cabalistas *solo prolato* Verbo *Hominem sanet: Viuus siquidem est Deus, & viui DEI viuum quoq; Nomen, & viui Nominis viuæ quoq; Literæ: Viuit Deus propter se, viuit Nomen eius propter ipsum, viuunt Literæ propter Nomen: & sicuti vitam habet Deus in seipso, sic etiam Nomini suo dedit vitam habere in se ipso, & Nomen porrò Literis.* Act. 3. sect. 6.

Per MAGOS *Veros, Naturæ accuratissimos Exploratores (non loquor de Nicromanticis)* Verbo Scripto seu Characteribus & Sigillis, *certo tempore secundùm Cæli virtutem fabrefactis, procul omni, quam sola Ignorantia parit, Superstitione, citra Nominis Diuini prophanationem & offensam, vllámve Fidei & Religionis iniuriam: alioquin melius esset nos semper ægrotare, quam cum DEI contumelia sanos esse: Characteres siquidem seu Nomina constellata secundum Agrippam non habent vires ratione Figuræ vel Pronuntiationis, sed ratione Virtutis seu Officij à Deo vel Naturâ ad tale Nomen vel Characterem ordinanti: Nulla enim est virtus vel in Cælo vel in* Talia Nomina sunt Numina.

Terra, quæ non descendat à Deo, quo non fauente, nihil quod habet dare & in actum traducere potest. Medicamenta sunt corpora visibilia, Verba sunt corpora inuisibilia, siue Herba siue Verbum *sanet, facit Naturalis Virtus Deus, id est Spiritus* DEI *Naturæ coadunatus, per Verbum suum* FIAT. *De Cura Characteristica, quæ verbis prolatis, scriptis, sculptis & de collo appensis Naturales operationes perficit, per Cælestes proprietates syderum mirabili Influentiâ cum nostris corporibus concordantium, legatur Rogerius Bachon de mirabili potestate Artis & Naturæ.*

Characteres dicit Paracelsus esse Spirituũ Composita & Syrupos.

Per Medicos *autem* Verbo Creato *seu Misericordia seu Incarnata: cùm hæc omnia saltem* Triunus & Solius Verbi Diuini, *omnia sanantis & conseruantis, efficaciâ fiant sicuti videmus in miraculis Saluatoris nostri, qui dum surdum & mutum restituit (cui omnes Officinæ totius mundi suis pilulis & syrupis non potuissent succurrere) non sanat per Naturam, sed per seipsum, facit hoc* Vno *scilicet* Verbo, *& ipse est illud* Verbum *(videlicet Misericordia* DEI *Increata) per quod omnia creata sunt, à quo simplicia promanant omnia, quodq; cum Patre quotidie adhuc omnia in omnibus operatur. Quicquid enim operationis & virtutis est in Creaturis, tam in magno, quàm in*

Non à solo pane. Matt. 4. sect. 4. Deut. 8. cap. 3. Luc. 4. sect. 4. Luc. 11. sect. 14. Gratia enim meritò superat Naturã, & signatũ, signum. Ioh. 1. sect. 3

parue

paruo mundo, id totum à Deo Incarnato in suo explicato & manifestato fieri certissimum est vnius Spiritus implentis omnia vinculo, in vnum inseparabiliter colligata, qui Spiritus idcirco plenitudo mundi totius vna est, & meritò vocatur Plenitudo. Nam extra Deum nihil fit, in ipso omnia mouentur, viuunt & subsistunt: Hoc Verbum DEI, *Primogenitus omnis Creaturæ vere Panis est noster ἐπιούσιος, quem Saluator petere iussit, Mumia supercœlestis, Balsamum supernaturale, plus quàm propria Hominis Mumia aut Balsamum Naturale, mortales sustentans. Virtus in Pane est* DEI *benedictio, imò Deus ipse: Verbum in Cibo Terreno est verus Panis, bonis & malis datus: Non ex solo Pane, sed ex eo quod est in Pane viuit Homo: ita Cibus & Vita non sunt à Terra, sed à Deo per suum Verbum: Si Verbum non esset, & per se esset solus panis, tunc Terra esset noster Deus: sed nequaquam, non è Terra, sed ex Deo per suum verbum: Hoc igitur* Verbum *Vera est medicina sanans omnia, non omnibus innotuit, nec cuiusuis in puluere scholastico submerso datum est de illo libare aut scribere, amicus θεία φαίζων. Paracelsus, Mosaicæ & Viuentis Philosophiæ discipulus, de Secretis Naturæ, & miraculis* DEI *scripsit, hoc est de* VERBO DEI INCARNATO *in creaturis reperiendo,*

Eccles. 24. sect. 2. 9. 10.

Hâc benedictione sublata baculus panis fractus est, sicuti apud Prophetam minatur Deus populo suo.

Ex mera Misericordia & Bonitate non iustitia habemus Panem duplicem, alimentarium & sanitatis.

Ioh. 1. sect. 10. Heb. 11. sect. 3.

Psſ.107. sect.20. Deut.22. sect.47.

quod Medicina & Vitæ noſtræ Baculus eſt: per hoc enim VERBVM, FIAT, *totius mundi ſemen, Cœlum & Terra creata ſunt, illudq; in omnibus Creaturis efficax eſt, & cui meritò Creaturæ tanquam animæ ſuæ ſubiectæ ſunt.*

Explicatio vulgaris dicti, in Herbis, Lapidibus & Verbis magnas eſſe virtutes.

Quicquid ergo Medicus NATVRALITER *ſeu* HERBIS *per moram Temporis ſucceſſiue operantibus efficit: illud* MAGVS *ſeu Medicus Cæleſtis* Characteribus & Lapidibus *Gamaæa ſcilicet Influentialis Coniugij Terreſtri ſigno, per combinationem matrimonialem Superiorum & Inferiorum* ASTRALITER, *validiſſima impreſſione, ſubito & longè citius perficit: Ea enim eſt Naturæ mutua colligantia & continuitas, vt omnis Virtus Superior per ſingula Inferiora longa & continua ſerie radios ſuos diſpertiendo, vſq; ad vltima inſtar funiculi tenſi fluat: & Inferiora vice verſa, per ſingula ſua Superiora perueniant, quia vna eſt Virtus opifex, & ſpecierum participatio per omnia diffunditur: Matrimonium Diuinum: Hinc Rerum Naturalium Inferiorum cum Superioribus, mira colligantia, continuitas, influentia & ſympathia: Intercedente hoc matrimonio mundi, multa in magiâ & Cabalâ effici poſſunt.*

Et Verus CABALISTA *(quem Paracelſus vocat Naturalem Diuinum, qui Prophetis aqui-*

æquiparatur, & cuius mens vnita & coæquata DEO *facit omnia quæ vult, vult autem quæ ipse Deus)* DEALITER *supra Naturam, fiducia firma, & fide mirifica miraculorum* IANVA VNICO *Diuinissimo Nomine* IHSVH, *in quo recapitulantur & continentur omnia, ideſt in* VERBO MIRIFICO, *per Mentem, Fidem & Orationem, preces ſcilicet in Spiritu & Veritate factas in momento exequitur. Renaſcentia eſt Ager Medicinæ Cœliſtis, quæ vno verbo curat ſine medio Externo: vna illa operatio contingit ratione* DEI, *tanquam Artificis, & ratione Hominis tanquam Inſtrumenti: Hominibus enim innocentibus, & in lege Domini doctis, pro voto fidei ſeruit omnis Creatura, & exaudiuntur ad omnia, quæcunq; petierint, teſte Elia, Eliſæo. Per preces enim, id eſt petendo, quærendo & pulſando, in Fide omnia impetramus: per fidelem Orationem recta & certiſſima via conſcenditur ad ſummam Diuinarum atque Humanarum Rerum Sapientiam: Nam in his Tribus Punctis Principalibus, conſiſtit etiam totum Fundamentum Magicæ & Cabaliſticæ Artis, vt videre eſt apud Paracelſum de Signatura Rerum lib. 3.*

Omnis Creaturæ timet, & reuereretur Nomen illius, qui fecit eam.

Lege libros Regum.

1. Reg. 3. ſect. 12. Sap. 7.

Ideò etiam ſoli Creatori omnia in omnibus operanti, debetur Honor, Laus & Gloria ob deſideratum Medicamenti ſeu Verbi ſui

Corporis ſanitas Deo debetur, non Medicis.

Notate medici, qui more Ethnicorum, postlabito & inconsulto Deo, qui solus sanat languores, neglecto ite Termino prædestinato iuxta voluntatẽ Diuinam, temeraria arrogãtia certũ spondetis & definitum, soli Diuino beneplacito commitendũ conualescẽtia Tempus.

exhibiti consecutum finem. Medico autem DEI & Naturæ obtemperanti ministro, manu seu instrumento, ne sibi quæ solius DEI sunt, vsurpet, fidelis saltem Laboris ac Charitatis deberetur præmium, quod miseris & egentibus mortalibus potestatem à Deo acceptam legitimè administrarit. Nihil enim suum ibi est præter artem & legitimam administrationem, cuius gratiam refert non auxilij: Deus enim solus super omnia laudandus & benedicendus in omnibus, Honorem suum alteri non dat, & quia totum dedit, totum etiam rehabere & retrahere vult. Nihilominus tamen iubente Sacra scriptura, Honorari debet Medicus verax & syncerus, qui inter omnes artes & facultates Deo acceptissimus est, primò quia Deus per ipsum vtpote suum ministrum etiam nescientem & dormientem operatur, ac suam voluntatem exequitur, suppeditando Medicinam de Terra & Verbum suum supernè, sine quo nulla Efficacia in medendo præstari potest, sine me enim, ait Saluator, nihil potestis facere: Secundo, quia iuxta infirmam curationem (siquidem Sanitas maximum Hominibus Bonum) omnes etiam mortales in Naturæ eiusq; Luminis inuestigatione ac cognitione (quem Homerus non sine causa iubet esse ὄπασάμενον θεὶ πάντων, omni scilicet cognitione refertissimum) merito anteire

teire debebat: Tertiò, quia ipse solus, mirabilia DEI opera, tam in magno quàm in paruo mundo omnibus manifestat, ita vt non tantum per detecta arcana sua & mysteria, verum etiam per sanationem infirmorum DEI laus & gloria mediante medico summoperè euehatur & extollatur: Ideò etiam inter omnes scientias & facultates præstantissima meritò indicatur Medicina, in qua magnalia DEI summa miraculosè conspiciuntur, quæ ex Theologia seu Lumine Gratiæ, sumit initium, & in Lumine Naturæ perficitur.

Es. 48. sect. 11. Sir. ca. 30. Sir. 38. sect. 4. 15, 16. 17.

III. QVOMODO ILLA corticibus tecta, beneficio Vulcani eruenda & debite præparanda sit.

PErfectè omnia creata sunt, quoad primam materiam, sed Chymicus per Vulcanum vltimam materiam perficit, quia nulla res in hoc inferiori mundo generationi & corruptioni obnoxio adeò nobilis est, quæ non in se & respectu alterius Venenum habeat, iuxta Essentiam seu medicinam: In omnibus maximis DEI operibus, vbi malum, ibi etiam Remedium, vbi Virus, ibi Virtus. Ideo nil frustra

Medicus per Vulcanum Creaturam Dei perficit.

Sir. 39. sect. 26.

creatum, sed omnia in aliquem vsum: Nam ita à Natura comparatum est, vt semper Bonum & Malum in assiduam Timoris DEI recordationem coniuncta sint in omnibus rebus, quæ producunt Elementa sublunaria. Quamprimum, ait Firmianus, Homini Virtutem Omnipotens indidit, confestim & Hostem adiecit, ne Virtus otio torpens Naturam suam amitteret. Adeò nil ex omni parte beatum dixit Poëta, vt Homo Diuinæ Naturæ particeps omnium animantium dominus, suos patiatur manes, & quibus exagitetur furias habeat. Rogerius Bachon Philosophus Anglus dicit, Deum Tenebras & Lucem facientem, vbi pro sua MISERICORDIA magnam Medicinam posuit, ibidem etiam potestate Justitiæ suæ incomprehensibilis Venenum pro custode, Tribulos videlicet & Rosarum spinas, prævaricationum comites individuos ac vindices adiunxisse. Bonum sine malo cognosci non potest, & cognito hoste vitari potest damnum. Sic etiam Sacer Hermes antiquissimus Theologus, vnà cum Ecclesiastico scribit in claue, ex contrapositione & contrarietate omnia sublunaria oportere constare: & hoc propter generationem & corruptionem rerum aliter fieri esse πρὸ ὠδωκότων. Omnia enim cùm non habeant quæ timeant, contra leges agunt: neque aliter Homo potest ad

Rigida DEI iustitia est morbus & venenum in omnibus rebus: E contra Misericordia DEI in Natura & in omnibus rebus est medicina.

Sap. 18. & sect. 15. 16. Sir. 39. sect. 36. Eccles. 33. sect. 15. 16.

ad summum fastigium venire, nisi manu semper agitata se ad salutem suam dimicandi tenore fundauerit. Deus enim per suam sapientiam ita ordinauit, vt æque bene sit ἀνυπάδεια sicuti est συμπάδεια, quo spectaculo Natura mortales ad eius secreta contemplanda & eruenda voluit promouere, vt si alter alterum perhorreat, Inuisus Inuidentis defectus resarcire vel mederi possit: Quapropter Heraclitus Naturam è Bello genitam, & Homerus Contentionem vocat: Homo est sui ipsius hostis, Causa dissolutionis & mortis est Regnum hoc nostrum in se ipso diuisum, intestinum videlicet duellum, siquidem in corpore microcosmico, propter coniunctionem rerum aduersarum perpetua lucta, ac conseruator & destructor sanitatis latet, quo nomine Sancti, mortale corpus vocarunt Infernum ac Purgatorium, in quo semper belligerandum est. Ideò cùm in vita Republica, Mortis Anatomia Hospitium inuenit, Natura medicos ministros esse præcepit, ac separatores, non magistros vel compositores. Remedia enim præparationes, separationes, & exaltationes requirunt, antequam latentes & ligatas virtutes explicare possint. Quemadmodum autem omnia Igne probantur, ita etiam Examen scientiæ medicinæ in igne debet fieri. Medicina & Chymia non possunt separari: Manifestat

Eccles. 3. sect. 14. 7. sect. 15. Sir. 42. sect. 25. Causa sympathia & antipathia.

Sir. 38. sect. 15.

enim Chymia, (non illa quo impostores ad suas Dealbationes & Rubefactiones vtuntur,) non solùm vera simplicia, magnalia, Arcana, mysteria, Virtutes, Vires sanationem concernentes, verumetiam ad imitationem Archæi Ventriculi seu Chymici Naturalis Innati docet segregare quodlibet mysterium in suum reseruaculum, & medicamenta infelicibus vestimentis obducta debitâ separatione ab impuritatibus & corruptibili ac fœda superficialium & externorum Elementorum commixtione expedire, vt pura illa Chrystallinaq; materia, seu Natura simplex exhibeatur corporibus: Sed hanc à carceribus & captiuitate expedire, Hoc opus, hic labor est. Digna prouincia in quâ omnes medici senescant, & plena exercitationis, sine siquidem Philosophia Chymica omnis Medicina mortua est: Absq; Alchymiæ cognitione neq; Theorica neq; Practica Medicina esse potest. Qui illam difficultate perterritus recusauerit, frustrà morborum loca inquirit. Non ergo imitandi sunt hac in parte Vulgares nostri medici, qui ex aliorum vigiliis, & laborum inuentis suæ ignauiæ patrocinia quærunt, & præparationem medicamentorum Pharmacopæis maxima ex parte negligentibus & auaris (de conscientiosis & sua fideli diligentiâ Reipublicæ tanquam Alchymiæ Vulcani inseruientibus hîc non loquor)

maximo

maximo ægrotantium incommodo committere solent. Per hanc enim artificiosam corporum resolutionem in conspectum venient proprietates, quæ antea compositionis virtute occultabantur. Per illam insuper tanquam artificialem quandam cynosuram, Chymiatri vela, non modo ad omnes Naturæ oras, sed etiam ad ipsum totius Creaturæ, singularum etiam eiusdem abstrusissimarum virtutum, admirationem, contemplationem, perceptionemq; fecerunt, & insignem in plurimis sunt assecuti scientiam: nec immeritò. In hac ergo vera corporum Analysi, & vitali Anatomiâ, oportet medicum esse exercitatum (vt supra dictum) quia nulla est constans proprietas vllius corporis, quæ non vel in Sale, vel Mercurio, vel Sulphure eiusdem corporis deprehendatur. Primo autem Corpora omnia composita inferioris globi in tres ordines vel choros distribuenda sunt, in Animalia, Vegetabilia & Mineralia: indiuidua deinde horum omnium diligenter examinanda, & indiuiduorum partes: Ita inueniemus in singulis ordinibus illustres trium primarum differentias: Est enim in officina Rerum Sal animale, vegetabile minerale: animale, vegetabile, minerale Sulphur: Mercurius item vegetabilis, animalis, mineralis. Prima Rerum facies fuit pura, integra, perfecta sine corruptione & morte, Summus

Vegetabilia comprehendunt plantas, arbores Zoophyta: Animalia, bruta per ordinē Reptilia, Natātia, Volatilia, Quadrupedia.

enim & omnium opifex Deus, sua voluntate propter infinitam gloriam suam creauit omnia bona, vt omnia eum glorificarent, & sanctè incorrupteq; secundum præscriptum ordinem viuerent. Homo primò sanus creatus est, (morbi enim primam originem non ex viro, sed ex muliere ducunt) verùm ingressus in mundum, peperit aditum ad mortem, quia apparuerunt duo contraria, externum corruptibile & internum integrum, sine corruptione subsequente diu non potuerunt in vno stare. Post præuaricationem igitur & defectionem ab vnitate ad alteritatem, maledictione Diuinâ nouæ superuenerunt Tinctura (ἰλιὰς τῶν κακῶν) quarum mixtione in calamitosam sortem, vna cum calamitoso mundi socio, transplantata est totius Creaturæ pulchritudo: Impuritas puris radicibus adiuncta, eaq; fuit morborum prædestinatio. Morborum enim radices in certis individuis vel speciebus seorsim non consistunt, sed implantatæ & permixtæ puris primisq; rerum seminibus: Nutrimenta verò rerum Naturalium, fructus sunt seminum, in quatuor matricibus vel Elementis vigentium. Natura igitur vt iam est, nihil in hoc ambitu sublunari nobis puri dedit, sed omnia permultis miscuit impuritatibus, vt istam nobis Chymicam scientiam ab infantia noscendam esse, ceu quodam necessitatis stimulo inculcaret;

Sirac. cap. 38. sect. 15.

Morborũ calamitate & superuētu Trãsplantatio Creaturæ facta: post defectionem tam ratione creationis, quàm propagationis hostẽ in sinu suo gerũt mortales, mor-

ret, vt dum è Paradiso in huius mundi suburbium expulsi, in vtriusq; Limi Visibilis & Inuisibilis admiratione, inuestigatione, & cognitione TERRAM, id est totam mundi machinam coleremus, & in parando victu, aliisq; ad sustentandam hanc præsentem vitam necessariis, tanquam Naturæ operarij non in vmbrâ, sed in sudore vultus occuparemur, hoc pacto industriam nostram in hac TERRA LABORIS, per impositionem Crucis patienter ferendæ, ad consequendos Terrenæ & Cœlestis Sapientiæ fructus excitaret, ne socordes inertiæ turpissimo tabesceremus otio, aut nil agendo (ad omnia vitia & peccata procliuiores) malè agere disceremus. Et hic est verus Creationis Hominis Finis, vt in DEI Timore & amore proximi, amissa recuperãdo Terrã laboret, non vt otietur, sed vt in Lumine Naturæ, non secundũ suã, sed secundũ Creatoris voluntatẽ ambulando, instrumentum, Habitatio, ac Tabernaculum DEI maneat, & ad euitandas malas & otiosas cogitationes, in Viis Domini ambulet, hoc est in suis operationibus per obseruationum Temporalium & Cœlestium considerationẽ, miracula DEI per Naturam inuestiget, inuisibilia DEI opera manifestet, celebrans admirando infinitam Creatoris Sapientiam, Potentiam, & indesinentem erga genus Humanum, in operum suorum mirabilium, magnalium &

bos ac mortem suam annatâ contrarietate ac corruptione causantem.

Qui discit Deum & se ipsum cognoscere, ille bene Terram colit: Nimiâ licentiâ homines deteriores fiunt aut brutis similes: Labore autẽ pellitur Otium Sathanæ pugnauinar.

mysteriorum indagandorum patefactione, Bonitatem. Sed relictis iam alimentis ad medicamenta veniendum est, in quibus nemo tam stolidæ ceruicis (nisi frugibus inuentis malit adhuc ad modum prioris hirsutioris æui glandibus seu putaminibus cum nucleis vesci) qui hanc artem improbabit Separatoriam, quæ Bonum à Malo, Vtile ab Inutili, Narcoticum ab Igne, Spiritum mineralem ab Anthos, Homogenea ab Heterogeneis, Venena à Medicinis & Balsamis salutaribus, Lucem à Tenebris, Vitam à Morte, Diem à nocte, Visibile ab Inuisibili, Cœleste Purum, Nucleum, Medullam, à Terrestri Impuro, Corticibus, Membranis, Inuolucris, Testis, Siliquis & facibus, Vestimenta & Domicilia medicamentorum corporibus humanis aduersa, ab Incola, Anima, mysterio Superelementali, Quinta Essentia planè corporum nostrorum Balsamo Interno, conueniente, amica & correspondente rite secernere & separare docet, vt colligatur essentia illa viuifica saltem, cuius facultas solutis vinculis exurgens altius & promptius se promit, & vires multò quàm antea maiores profert, & corporibus sanandis efficaciores. Venenata enim omnia Balsamum habent Humanæ Naturæ consentaneum, & nullum Venenatum est Animal, quod Veneni sui Antipharmacum in se non contineat, & in suo genere bonum sit,

Sola Purificationes sunt vera Correctiua omniũ Remediorum.

Sicut mors separat æterna & caduca: ita Vulcanus bonum à malo.

Quintam essentiam à corpore.

Sir. 39. sect. 39. 40.

& dum

& dum Homini est Venenum, alteri animali sæpe est familiare alimentum: Ita araneæ gallinis ac passeribus prosunt, bufones serpentibus, serpentes ceruis & ciconiis: Formæ autem hæ medicamentorum extractæ plus operantur, quàm cùm sunt in materiam immersæ, quæ potentiam & operationem Arcani impedire & infringere solet: Imò Anima seu forma vniuscuiusque Rei specifica, multo & plures & præstantiores virtutes operationesq; habet, quam vel ipsum corpus, vel eiusdem Rei materia: siquidem omnis Res habet esse à Forma, quanto ergo magis de Forma, tanto magis de Entitate: Id quod Chymiæ osores propriâ conscientiâ coacti, & oculari demonstratione conuicti, inficias ire nequeunt. Et hinc commoda plura sequuntur: quod ratione minoris quantitatis medicamenti facilius & liberius multo ægri ipsum capiant, cùm plurimi sæpe ita sint difficiles, vt vitam potius cum morte commutare velint, quàm illarum crassarum & turbidarum potionum, complexionem humani corporis corrumpentium, plenos haurire calices, quas etiam ipse Medicus præscribens, & Apothecarius miscens in casu simili bibere exhorrescendo recusarent. Secundo quod horum vsu etiam reiterando non lædatur ventriculus, cùm nil obstet, quo minus actionem suam præstent (separata enim in ven-

Rationes cur Spagyrica medicamenta debitè præparata multis officinarum mixturis Heteroclitis sint præferenda.

triculo naturali impetu ad notiora feruntur sine impedimento diuersoria) & citissimè corpus afficiant, & ab ipso afficiantur: ac ita asperæ ac terrestres ipsorum partes interioribus adhærentes vlcerare, nec sæpius vtentes (sicuti per frequentem vulgarium vsum) valetudinarios facere possint. Tertiò quod ex iis essentiis omnis nociua qualitas (si tota prima præparatione auferre non possit) aliarum tamen exquisitissimarum permixtione omnino adimatur, aut saltem facilius obtundatur. Et quod diffiteri non possumus, Ars hæc Spagyrica adeo necessaria est, vt sine magno discrimine illa carere medici non possint: Nam in re vna simplici, sæpè substantiæ sunt dissimiles, sæpe contrariis proprietatibus insignitæ, quarum vna noxia, reliquæ salutares, vt in opio, melle apparet, quæ sine substantiarum separatione huius artis adminiculo perficienda dignosci neutiquam possunt. Galenistæ etiam solo huius artis beneficio tueri possunt suas Maximas, affirmantes omnia amara calida esse, cùm tamen Opium quamuis summè amarum stupefaciendi virtute excellat: Rosa item & Cichorea licet amaræ, nihilominus ad refrigerandum adhiberi solent. Responsi huius nodus Cultri Anatomici Ignis videlicet beneficio dissecandus est, & sic substantiarum facta separatione dignoscemus Simplicium tem-

temperaturam, & reperiemus in Opio Sulphur dulce Narcoticum, Sal amarum calidum, subtili resolutione penetrando sudores mouens, sine vlla vi stupefactiua. Et quod meritò admirandum (prout solertes medici norunt qui ex incommodis sciunt elicere commoda & vtilitates) Venena metallica licet pernitiosissima, huius artis ministerio & Ignis iudicio, eatenus posse corrigi & emendari, vt sine noxa tuto possint corpori ingeri, sicut Arsenici, effrenatæ malignitatis exemplum per salem petræ artificiosè Vulcani beneficio fixati manifestam fidem facit. Mineralia enim, quorum spiritus subtilitate nostros vincunt, & lapides pretiosi à medicamentorum numero excludi non debent: Rite præparata Vegetabilibus longe præstant in curandis morbis. Primò, quod melliori materiæ, qualis est Plantarum & Animantium, tanta virtus, fortesq; operationes imprimi non potuerint, quando quidem difficulter eas retinere posse videntur: Fieri etiam non posset, vt Vegetabilia corruptioni obnoxia corpus Humanum à corruptione vindicarent, sicuti perfectorum metallorum spiritus, nullis corruptionibus obnoxij, faciunt.

Venenum redactum in Arcanū non est Venenum, sed præstans medicina: sic Planetæ Terrestres liberantur à sua Lepra & ingratissimi fœtores per digestionē in suauem vertuntur odorem.

Secundo, manifestum est, mineralia & imperfecta metalla, magnis virtutibus medicinalibus dotata esse, vt in Chirurgicis medicamētis

apparet, vbi vix vllum vnguentum præparatur, in quo non imperfectum metallum vel minerale admisceatur: Ergo absque dubio perfecta longe maiores vires ab Omnipotente acceperunt. Tertiò, quod Naturæ Animantia & Plantas non vni alicui actioni, sed multis virtutibus functionibusq; aptæ gignere cupienti, minime licuerit ita contemperare mixtionem illorum corporum, vt vires illas admirabiles consequerentur, & solidam stabilemq; Balsami Naturam admitterent. Quartò, quod lapidum generatio temporis interuallo absoluitur maiori, breuiori autem absolute perfectorum corporum: Natura igitur longitudine temporis adiuta, maiore agendi facultate lapides pretiosos, aliaq; metallaria corpora exornare potuit: Varietate enim officiorum sensibilium & mobilium non distrahuntur. Adde quod lapides pretiosi meritò cæteris commendabiles sint, propter summam ipsorum temperiem & splendorem, qui in Granato Bohemico vix vllo ignis ardore domari aut corrumpi potest: idq; propter solam spirituum fixationem, quæ in ipso satis percipi potest: qua ratione etiam Auri vires in curatione morborum æmulatur, & Rubino Orientali, sustinenti Ignis examen vix tot horis, quot alter mensibus, meritò in vsu medico præferri debet. Hoc etiam hic obiter notandum est, quod Gemmæ

suum

ſuum colorem, Formam & Tincturam, per Aſtrorum formationem à metallis accipiant, ſecundum intenſionem aut remiſſionem colorum, ſunt enim metalla tranſplantata. Nam Rubini & Granati, auri habent Tincturam, Sapphiri & Turcoides argenti, Smaragdi & Chryſolithi cupri, Hiacynthi & Topaſi ferri, Adamantes ſtanni, Saturnus glutinamentum cum pondere ſubminiſtrat, ſicuti è factitiis illis & ementitis gemmis è minij & ſilicum alborum puluere proportionabiliter mixto, additâ formâ metallicâ, per Ignis artificium ad oculum demonſtrari poteſt. Et quamuis Naturalibus ac genuinis colorum pulchritudine non cedant; pondere tamen & mollitie fucus & adulteratio ab intelligentibus Lithotomis facile deprehenditur. Si forte qui ſint, qui ex ſimplicitate dicant, Metallorum vſum in medicinâ nullum eſſe, ſaltem in ciuili vita, quamuis ſint Elementorum fructus aque bene vt Animalia & Vegetabilia, non ad Hominis nutrimentum, ſed medicinam creata in Hominis gratiam neq; illorum perfectorũ præcipue vllam eſſe cum corpore humano conuenientiam ac ſimilitudinem, licet illorum trium primorum etiam Homo particeps ſit, ſciant Animale Vegetabile, & Minerale ſperma vnum habere ortum, differre ſaltem Loci & Receptaculi Qualitate. Animalia, Vegetabilia & Mine-

Gemmæ ſunt ſtellæ Elementares.

Lege manuale Theophraſti.

Mineralia Hominis ſanitati conducunt, Dii enim corpus humanum accipit ſuã medicinã è mundo, quia mundus eſt. inde ſequitur omnia mineralia

homini ēducere, quodq; applicatum ad suum minerale in corpore physico contentum.

ralia principia, vna eademque per omnia sunt, sed varia Receptacula. Aliud enim est Vegetabilium, aliud Mineralium, siquidem omnia hæc descendunt ab vno genere principali principalissimo, & generalissimo (quod est generale semen omnium rerum seu primæ materiæ subiectum, postea in tria principalia genera diuidendum, Animale, Vegetabile & Minerale) à quo Natura recipit Argenti viui Naturam ad creandum omne aliud compositum. Omnia sunt ab vno principio, & tendunt ad vnum: In nocte Orphei & Hippocratis Orco, omnia sunt vnum, testante etiam παναωερμία Anaxagorica, male ab Aristotele intellecta & iniquè incusata: Sed postquam vnica illa Natura Essentia & materia Rerum omnium in hanc mundanam progreditur scenam, secundum DEI voluntatem, quæ est Specificum omnis Creaturæ, varia & multiplicis distinctionis mirabilia in itinere inducit corpora, iuxta Loci & Receptaculi dispositionem & varietatem: secundum spiritus etiam vniuersalis agitationem & operationem: hic crescunt Vegetabilia, illic Mineralia proueniunt, isthic generantur Animalia, & vnum cedit semper in Nutrimentum alterius. Hic enim ordo sublunari Oeconomiæ præscriptus est, vt Mineralia Vegetabilibus, hæc brutis, brutaque hominibus alimentum

Sic etiam Spiritus vitæ vnius est per totum corpus humanum, sed quo ad corporis partes, quibus inest, varius.

suppedi-

ſuppeditent, quod fieri non poſſet, niſi natura vnius eſſet affinitate participans naturæ alterius, & hoc propinquitate, & vicinitate primi generis, à quo omnia proceſſerunt.

Ex vno ergo fonte procedunt omnia, & poſt abſolutum penſum, relicta Vanitatis ſtatione reuertuntur ad loca ſua, immutabili quiete beata: Spiritus ille vniuerſalis totam agitans molem (Agrippa vocat ſubiectum omnis mirabilitatis, Ens nullo ſenſu comprehenſibile) qui omnia in omnibus operatur, & orbem Terrarum impleuit, DEI Numen, totum mundum in ſe complectens. Auicenna vocat Animam mundi diffuſam in omnibus rebus, fretus authoritate Platonis, Arabum & Chaldæorum, abſque omni tamen ſuperſtitione & cultu idololatrico audiendum hoc, habito interim vni DEO honore & gloria ſua quam alteri non dat: Natura inquã media, infima ſupremis Harmonico quodam concentu coniungens (& nunc Animalis nunc Vegetabilis nunc Mineralis pro ſubiecti & receptaculi diuerſitate vocatur) ſtupenda operari ſolet in tribus Naturæ familiis, ſicuti inter cætera, etiam in puero Sileſiaco, noſtro ſæculo memorabili manifeſtatum fuit exemplo, in cuius ore produxit non aureum, ſed auro obductum maxillæ ſiniſtræ inferioris dentem, quem olim Pragæ in aula illu-

Rom. 8. Vide Apocalypſin Hermetis Paracelſi. Anima mundi eſt vita quædam vnica, omnia replens, colligans & connectens, vt ex tribus generibus Creaturarum, Intellectuali, Cæleſti & corruptibili vnam reddat totius mundi machinam per virtutem quã habet ab Idxio omnia tam naturalia, quã artificialia fæ-

undat infundendo illis proprietates occultas quas Quintas Essentias appellare consueuimus.

Natura DEI Imago est Ignis Inuisibilis seu vigor Igneus quo cuncta res multiplicantur.

Natura sæpè in suo magisterio ludit & lætatur de suo magistro, & de sua arte & viribu.

strissimi & laudatissimi Principis D. Petri Vrsini à Rosis, &c. & vidi contrectaui. Hermeticæ Philosophiæ ac mirabilium DEI operum Indagatoribus solertissimis, qui abditarum in ipsa Naturæ majestate causarum secreta rimantur, nihilq; quod sciri possit, ignorare velint (siquidem ea quæ naturalem ordinem excedunt perscrutari non sit vetitum) miraculum hoc ludentis Naturæ minus est mirabile, cùm ex occultioris Philosophiæ penetralibus sciant, eundem illum Spiritum, & Naturam mineralem quæ in Terræ visceribus producit Aurum, etiam in Homine esse. Ille Spiritus in auro, idem est cum spiritu generante omnium Creaturarum, estq; eadem & vnica generatiua Natura per omnia diffusa: Hic spiritus nunc Naturale corpus assumpsit: Primum mouens & Naturæ rector in omnibus rebus naturalibus est, conseruat omnia, & ab illo sunt omnes res, omniaq; inferiora Harmonico quodam concentu regit: Scribit Albertus Magnus suo tempore in corporibus & capitibus suspensorum quorundam fuisse repertum Aurum: in libro Mineralium dicit Aurum vbiq; reperiri: Non est res, inquit, sine quatuor Elementis Elementata, in qua non inueniatur Aurum Naturaliter in vltima subtiliatione: Et ideò affirmant Philosophi Misterij sui materiam vbiq; reperiri, quia in omni re Elementata consistit.

sistit. Item probat Albertus, quod maxima virtus mineralis est in quolibet Homine, & maxime in capite inter dentes: & suo tempore inuentum scribit in sepulchris antiquorum mortuorum inter dentes aurum, in granis minutis & oblongis: quod esse non posset, nisi in Homine esset illa virtus mineralis, quæ virtus mineralis est in Elixire Philosophorum. Sic Morienes præstans ille Philosophus, Chymiologiæ scientissimus & in ea exercitatissimus, cum Regi Calid interroganti de Elixiris materia respondisset: Ex te est ô Rex, & tu eius minera es: nequicquam de eadem à Raymundo Lullio Magisterij scrutatore haud scio an solertiori an diligentiori discrepauit, cùm materiam suam ex re vili & impreciabili se traxisse dixisset. Riplæus in Portis vtrique suffragatur: Memento Hominem esse nobilissimam Creaturam, in quo est quatuor Elementorum proportionatorum per Naturam Neutralis Mercurialitas, quæ omnino nil constat, producitur per artem ex sua minera. Rhasin subiiciamus Riplæo, vt qui ab eo non vsque quaque dissentiat: Libro Diuinitatis, inquit, scias Res Naturæ subtili artificio ita colligatas esse, quod in qualibet re, est res quælibet potentiâ, quamuis actu non videatur. Sed de his curiosiùs verba facere supersedebo, alioquin congeriem Philosophorum isthæc confirmantium, non vul-

In mineralibus.

Lullius fuit diuinus ac cõsummatissimus Philosophus.

immeritò à Paracelso culpatus.

Materia Lapidis dicitur esse in omnib. rebus ratione primi mouentis in rebus naturalibus, qui Spiritus Vegetalis num-

garibus argumentis & à superficie rerum sumptis, sed rationibus firmissimis & ex intimis rerum visceribus eductis, adducere huc possem testes videlicet graues, & exceptione quorumuis Sophistarum maiores. Sed hæc transeunter sint dicta.

Porro Subtiliandi, Extrahendi, & Separandi modus Chymicus Galeni tempore deficiens non admodum in vsu erat, (siliquas enim & cortices à nucleo non poterant separare,) huic ipsi prorsus incognitus, quem tamen magno desiderio desiderauit inscius, vt ex ipsismet verbis intelligere est, quando de simplicium medicamentorum facultatibus de aceti partibus calidis & frigidis secernendis se pericula omnia subiturum ait, si quam machinam inuenire queat, partium contrariarum separationis, vt in lacte sic in aceto: Qui si artis destillatoriæ peritus fuisset voti sui hac in parte compos fieri potuisset. Neque verò Hippocrati aut Galeno pro dedecore aut opprobrio imputandum erit, quod hæc ignorauerint: DEVS enim & Natura (quæ Diuinorum operum ordo & series est, ac DEI potentiæ illiusque verbis & iussis obsequitur, ab eoq; vires mutuatur) nil facientes frustrà, non omnia simul vno & eodem tempore generi humano profundunt, sed dona quibusdam seculis particularia successiue communicant, nec

vni

cupatur, quo nostra materia lapidis præ cæteris abundat, Spiritus hic tam est in animalibus, Vegetabilibus, quã mineralibus.

Lib. 1. c. 19. Lactis tria prima, Serum, Butyrũ, Caseus coagulatus, omnis enim Terrestreitas est Sal.

vni omnia largiuntur, sed vnicuique particulare donum distribuunt. Hinc apparet, quam dissimile fuerit multorum Veterum iudicium, qui, si quid ipsi ignorabant, quod ab aliis sciri etiam in longinquis regionibus audissent, illius perdiscendi gratia, nullius non maris terræq; periculum subierunt: Sine dubio, si Galeni seculum in Paracelsi tempora incidisset, eruditionem eius sine inuidia veneratus fuisset, nec puduisset eum Carbonum: & prout erat discendi auidus, ipsi Theophrasto, tam pro trium primarum separatione in aceto, quàm pro altiorum Magisteriorum & Elixirium præparationibus communicandis, aliquot annis, gratis seruitutẽ seruire, & Ciniflonis, Argillarij, vigilísve locum subire non recusasset: nullam denique non admisisset conditionem, quæ huic tam præstanti scientiæ perdiscendæ adminiculo fuisset, frustra irascentibus Cholericis & Melancholicis Philerastis medicis, qui cum in Medicina Spagyrica vix fuerint Alphabetarij, neque de Creatione & compositione Interni Hominis Astralis quicquam sciuerint, multo minus de Mechanicis morborum Spiritibus, non erubescunt tamen, temere, & præsumptuose absque conscientia pudoris cancellos data opera transiliendo in nunquam satis laudatum, & aduersariis suis millies meliorem Paracelsum,

Germaniæ immortale decus (qui supra quàm credi potest, omnium scientiarum Diuinarum & Humanarum absolutam habuit cognitionem) magno conuitiorum numero insurgere, scurram circumforaneum, omnis Philosophiæ insciũ appellare non verentur, illumq; non intellectum cum proprio suo dedecore, irrito licet conatu malitiosè opprimere: Vitæ ipsius Oeconomiam odio prosecuti sunt viperino, vitia exaggerantes humana: atq; ita magna temeritate in semetipsos legem statuunt iniquam: Sine vitiis non viuitur: optimus ille qui minimis vrgetur, non vident manticæ, quod à tergo est, quasi ipsi etiam homines sint, atq; iis ipsis vitiis, quæ insectantur, vel maioribus obnoxij sint, vel aliquando fuerint, vel adhuc obnoxij fieri possint, & sic festucis fratrum intenti, nostras obluiscimur trabes.

Vtinam illius temporis ambitiosi medici alios sua laude frustrantes (secundum illum qui omnium Humanarum actionum & Artis Medicæ Finis est, videlicet vt Deum Optimum Maximum amemus, & proximum quemque perinde, ac nos ipsos) in Theophrasti pectore serpentis oculum gestantes, non animaduersis suis defectibus, illum orientem solem potuissent ferre, ac pro dignitate & merito ipsum tractassent mitius: imperfectiones eius humanas à nemine

approbatas

approbatas pari sustinuissent misericordiæ affectu, quo Galenicæ impietati Moisis Christique scolam irridenti condonarunt: sine dubio posteritati gratæ Arcana sua diuinitus sibi concessa manifestasset clarius, minusque inuolutè & truncatè de Præparationibus verba fecisset: nec hodierna Respub. Spagyrica impiam quorundam, & maledicam illius temporis ingratitudinem etiamnum ad summum doloris experiretur, sensum, constantiam & tractandi æquabilitatem in Theophrasti scriptis requirendo, & in processu mechanico Præparationum veritatem desiderando. Inde fit, vt paucissimi hodie reperiantur, qui veras medicinas ex Theophrastimente præparatas habent, de quibus in suis libris copiosè agit. Requirunt enim vere Philosophicas solutiones, mortificationes, cohibitiones, resuscitationes & similia, quæ sine vera Physica, Astronomia & Chymia intelligi non possunt; nec sine temporis longitudine & tædio Philosophistis moræ impatientibus molestissimo absoluuntur. Et puto hoc sæculum impium non dignum esse huiusmodi medicamentis. Sæpe enim Deus propter peccata mundi, eiusque summam ingratitudinem sua μεγαλεῖα Hominibus indignis, iusto suo indicio subtrahere solet: Qui etiam nunquam permittet manifestationem illorum Secretorum, præci-

libr. 2. de pulsuum differētiis.

Vide Parac. in Paragrano.

Medicus sit Astronomus, alioquin medicinam eius Seductionem & Impostură vocat Paracelsus. Ideo cum Icaro multi in magno mari submerguntur.

pue in his periculosis & corruptis Temporibus, in quibus Honor & dedecus, Virtus & vitium, Veritas & mendacium à malitioso mundo æquiparantur. Omnes etiam ferè Chrysopœiæ studio inflammati, medicamentorum debitam præparationem negligunt, cuius Rei vnica causa est, quod veram Philosophiam Paracelsi, eius Metaphysica non intelligant, librosque illos magnos à Theophrasto in Labyrinthomedicorum indicatos, non prius diligenter euoluant, antequam ad præparationes, separationes, & Analysin veram Rerum Naturalium accedant. Video etiam plerosque Chymicos qui se aulis committunt, splendore aulicorum negotiorum à veritate abduci, & vanis aulicis adulationibus decipi, vt illa Dei magnalia vel negligant, vel potius ad huiusmodi stupenda Dei miracula reddantur inhabiles, vt iam tot annis animaduerto cœpisse plures bene, sed his nugis deceptos finiisse male. Ex qua causa Spagyria hæc Diuina admiranda & comprobata Ars (licet de summa incertitudine pessimisque imposturis à tot sæculis semper suspecta) sine causa à rudi plebe diffamatur (quod plerunque rebus melioribus cõtingere solitum est) ac cum altioribus scientiis etiam apud huic negotio intentos contempta iacet, & tanquam non de pane lucrando vilipenditur: Quæ de abusu, impo-

4. Columna Medicina. Philosophia, Alchymia, Astronomia, Physica, Virtus, seu Medicina.

impostura, & malis artibus dicuntur, non ea sunt propter quæ res alioquin bona damnari possit aut debeat: Quæ enim res, si eâ abutaris, in Hominis exitium verti non queat? adeo, vt quò melior, eò exitiabiliores habeat abusus. Et quis audet se Thrasonibus Athenienſibus opponere, qui Lucem Tenebras, & Tenebras Lucem esse contendunt? Et habent suarum vanissimarum vanitatum, vniuersum ferè immundum mundum defensorem: siquidem mundus non quærit Veritatem, sed suum proprium Honorem: Ideo Deus nos dat in sensum reprobum, vt inuicem odio & inuidia nos persequamur, & imminentis destructionis Regni nostri ipsimet causa simus. O fons Veritatis & Sapientiæ, aspice res nostras, & corda eorum, qui pio desiderio, ardentibusq; votis aduersus imminentem hanc metamorphosin dies & noctes reluctantur. Sed Altissimus dabit his quoq; suo Tempore Finem: Et spero fauentibus superis, futurum breui, vt Deus aliqua excitet ingenia, quæ Veritatem in scientiis & facultatibus (siquidem Inuentio Artium nondum attigit vltimum finem) in lucem proferant, Zizaniam scientiarum eradicent, & deceptiones ac errores scholasticorum refutent non verbis, sed factis, nõ Syllogismis, sed Re ipsa: quando enim Perfectum venerit, appropinquãte Renouationis & Regenerationis tẽpore, omne

Imperfectum necessariò cadet: vbi enim Superbia cum Titulo & Gradu ac claro Nomine, ibi nulla Humilitas, nulla Vita Christi, nullus Spiritus sanctus, sicuti in multis manifeste apparet, qui Veterem Hominem è Spiritu Sydereo dominari permittunt. Deus interea omnes amatores veritatis suo Spiritu Sancto illuminet, & è vinculis profundarum Tenebrarum & contentionibus eruditorum Putatitiorum nunquam cessaturis clementer eripiat.

IV. QVA VIRTVTE, ET quomodo in corpus humanum Medicina agat, & morbos expellat.

In libro de Flatibus.

QVod medici vulgò digladiantur, num secundum Hippocratis oraculum CONTRARIA CONTRARIORVM, an vero secundū Paracelsum SIMILIA SIMILIVM sint Remedia, obseruandum est horum duorum axiomatum locutiones, quamuis specie dissimiles repugnare videantur, in Anatomiâ Naturæ admitti. Ita Philosophorum mentem multi non assequuntur, quod non intelligant, quæ apud illos discordia esse videtur, bellam esse concordiam si tempestiua & consona interpretatione conciliatur dissidium. Medicina enim nihil

aliud

aliud est, quàm oppositio illorum, quæ desiderantur, videlicet virium & Balsami refectio, & ablatio eorum quæ redundant, scilicet impuritatum morbosarum: Ergo non aduersatur Paracelsus Hippocrati asseueranti famem cibo, sitim potu, repletionem euacuatione, inanitionem refectione, laborem quiete, quietem labore curari: & in vniuersum Contraria Contrariorum esse Remedia: Sed Galeno manifeste aduersatur, qui Contrarietatem Hippocraticam ad nudas illas qualitates ab Hippocrate damnatas præcipuè accommodat, primas enim & præcipuas Curationum Idéas ad refrigerationes, Calefactiones, Humectationes, Exsiccationes, harumq; complices errore infelici refert.

Solæ Remediorum NATVRÆ, *vt supra dictum, seu δυνάμεις Hippocraticæ morborum sunt medicatrices, medicus verò minister. Et hæc eadem Natura, Vita videlicet nostra & Balsamus seu Mumia Balsamica, corpus à corruptione quauis defendens, per medium Salini liquoris id est Balsami inferioris, è superiori in inferioribus enati, hæc inquam eadem Natura nostra (quæ interdum miracula edit, medicorum ope frustrà implorata, qui magno Nominis sui opprobrio & Artis medicæ dedecore nimis tempestiuè conclamando ægrotantem suis Prognosticis reliquerant) corporis Humani proprius*

sibimet est medicus, qui ab extrinseco medico nil aliud requirit, præter Instaurationem, aut, vt vulgo loquuntur, fortificationem, exteriore medicamento repurgatissimo, partiq; peccanti Naturæ simili non accidente adhibitam: Atque sic Balsamum Medicinale Balsamo Vitæ seu radicali & Naturali propter sympathiam & symbolum commune, instar coadiutoris & symmistæ succurrit. Inde labefactas vires Naturales reassumit, quibus recuperatis per se potens est, tanquam interna & congenita Antidotus, omnes inimicos suos à sua monarchia pellere, virtute sola Vitalium facultatum: Aegra corpora qualitatibus contrariis curare velle, nihil aliud est, præterquam Naturæ bello intestino satis labefactatæ, bellum intrinsecum in totalem sui ruinam mouere: Adde quod contraria se mutuo non recipiant: Et si mutuo se non recipiunt, nec in se mutuo agunt, nec à se mutuo patiuntur aliquid: vbi igitur actio & passio vera non est, ibi etiam effectus Naturalis verus non sequitur. Ergo medicamenta non possunt esse contraria loco affecto, sed oportet vt illi sint cognatissima, & eandem habeant (ob Harmoniam macro & microcosmi) Naturam Externam, quam locus iste affectus habet Internam, vt Natura Interna istius deficiens & confortetur & iuuetur superbundantia Naturæ

Natura similibus curat.

turæ illius Externæ: Ideo vocatur Microcosmus, quia totus mundus hominem conseruat, nutrit, & curat: Dum enim fructus Terræ, Aëris, Aquæ, Ignis Microcosmi ægrotant, oportet vt sui similibus fructibus Macrocosmi restituantur: Et sic Natura Naturam suam confortat & iuuat: Natura autem à Natura sua confortata & adiuta, expellit fortiter omnem inimicum suum, cùm Naturaliter omnis Natura conseruatiua sui maximè est: Atque ita Naturam habemus non modo sociam, sed amicam & officiosam adiutricem, siquidem illa sola est genuina medicatrix omnium morborum, teste etiam Galeno in libro suo decimo tertio method. Primum mouens omnis curationis, quippe absq; cuius robore vel vigore omnis medicina inutilis est, atq; frustranea, Natura conseruata in sui Temperatura in se ipsa est medicina, & suis infirmitatibus ipsa medetur, per innatam Mumiam: & vbi ipsa Interna Natura recusat esse medicina, ibi omnes morbi sunt lethales. Scitum enim nimis hoc est, Rem omnem Naturali quodam instinctu cupere perfici & conseruari: Ex aduerso à destructione sui vehementissimè abhorrere, eamq; quantum potest auersari: Corporis nostri partes gladio aut alio quouis modo offensæ, hoc nobis quotidiano probant experimento: Læsi enim Naturæ veluti

accurrentis opem sentiunt præsentaneam, & adeo indefessam, vt non prius quietura sit, quàm profligato vulnere deformi, læsas partes pristinæ restituerit integritati. Quod autem aliqui dicunt, Contraria contrariis curari, bene dicunt si non respicientes ad qualitates, sed virtutes contrariæ Naturæ hoc dicunt. Tot enim sunt virtutes Naturæ aduersæ vel malæ, quot sunt virtutes salubres siue bonæ: Et harum bonitas semper in conseruatione Naturæ, sicuti illarum malitia semper in destructione Naturæ occupatur, & consistit: Si ergo illæ volunt destruere, hæ in subsidium datæ sunt Naturæ laboranti, vt bonitate sua duplicem Naturæ bonitatem conseruent, expellant autem & vincant malitiam illarum: Sic rectè aduersæ vel contrariæ virtutes Naturæ malæ aduersis & contrariis virtutibus Naturæ bonis expelluntur & vincuntur: Sed qualitates contrariæ, qualitatibus contrariis non tolluntur, verum magis ambæ irritantur, & ad pugnam prouocantur: Ex qua pugnâ maior sequitur Naturæ Infirmatio, quàm Confirmatio, quoniam Natura non Qualitas est, sed Virtus, Virtutibus etiam non Qualitatibus iuuari vult, si contra inimicum malum suum præualere & pugnare feliciter debet: Non enim medicus est, qui morbum profligat, sed Natura ipsa (quæ est Interna Mumia seu Balsamum Internum).

ternum) malum sibi ipsi aduersum omne expellit si deficientibus propriis viribus eius Internis, Externis viribus illi subueniatur à medico suo ministro: Quamuis sæpe optimum medicamentum sit, nullum adhibere medicamentum, & operationem soli Archæo seu Arti Naturæ cõmittere, Interni enim corporis Natura plures morbos pellit, quam medicus cum sua medicina. Quare si in pestilentia ardente, opio frigidissimo cura perficitur aliquando, non propter opij frigiditatem perficitur illa, sed propter virtutem venenatam specificam opij, quæ maior est in gradu veneni quam venenata vis pestis illius occulta. Atq; sic Natura Venenum Veneno interficit, malum minus per malum fortius cogit: Et ita tam bonis quàm nociuis armis contra hostem pugnat, vt sua salua retineat, illumq; quocunq; modo è suo peculio profligat: Sicut enim hyems æstatem non tollit, & æstas hyemem non pellit, sed vnum alteri succedit tantum, sic qualitas qualitatem nunquam tollit: Sine virtute enim qualitas mortua est, & accidentalis tota, & per consequens, vitam & substantiam præstare nullam potest, quod tamen medicinam aliquam facere necesse est, si Naturam iuuare debet. Et hîc etiam obseruatu dignum, Radices morborum in corpore Humano neq; calidas esse neq; frigidas, sed cùm nihil esse possit sine calore,

Cessante Naturali medico, incipit Internus medicus.

ita etiam morbus calidus aut frigidus esse dicitur, licet illa accidentia & excrementa sint saltem morbi signa, non morbus ipse. Morbi enim pernitiosissimi corporis proditores, non è materia corporis, seu quatuor humoribus oriuntur, sed è natura seminis seu à Trium principiorum Astris & mechanicis Spiritibus Inuisibilibus, qui spiritus cochleis & conchyliis suam etiam domum & habitationem externam fabricat. Fabricatores morborum ac Inuisibilia hæc Astra veteribus fuerunt incognita: Medicina est spiritus (non corpus) soli mago visibilis: Ideo in simplicibus corpus seu Terra relinquenda, & virtus, Cælum, seu Astrum accipiendum: Nam in microcosmo & medicina sepositio corpore impuro, necesse est, vt vita pura in vitam agat, spiritus in spiritum, sicuti sol intangibilis niuem liquefaciendo euanescere facit: Ea siquidem omnium Arcanorum Natura, vt sine materia & corpore operationes perficiant, quandoquidem morbi etiam non sunt corpora: Et hæc est vera & viua Anatomia. Hic Mechanicus & Fabricator morborum in sua Radice & Origine debet superari & tolli, sicuti in Semine tota arbor potest destrui, non in Ramo: sic Faber Mechanicus seu principium generationis pyri suam habet in Radice habitationem, non in Ramo: Ita iniussa gramina dum virescunt, impe-

Par in Tinctura physicorũ.

impediuntur quo minus crescant, per Terræ corruptionem non euulsionem: vbi Centrum, Radix, & Semen morborum euelluntur & sanantur, tunc omnia sunt bene peracta: Non fumus ab igne exortus, sed ignis ipse extinguendus: Medicus enim, qui ex complexione medetur, similis est illi qui ignis flammam innocuam cupit extinguere, relictâ pruna seu carbone ignito: Illud quod ex semine nascitur, non pro morbo iudicandum est, sed Radix seminis vires complectens in curatione aggredienda. Paracelsus autem dum similia similibus conseruari & contrariis destrui affirmat, non respicit primas nec secundas qualitates, quas semper Relollaceas seu inualidas vocat, sed substantiam saltem CHERIONIVM, *δωάμεις Hippocraticas & Virtutum, vt videre est 18. cap. Tract. primi secundæ partis Chirurg. magnæ & aliis in locis. Similia dicuntur morborum Remedia, quia ex eâdem anatomiâ Naturæ dicuntur, quia Signaturas, Proprietates & Radices similes continent: Contraria verò, quia defectus & desideria resarciunt, quia amica saturitate spiritus & impuritates consentaneas deliniunt, resolutiones, consumptiones & tacitas ablationes moliuntur. Similia autem similibus conseruari hoc pacto intelligit, Salem videlicet Sulphur & Mercurium microcosmi per Salem Sulphur &*

In primo Tractatu secundi libri Chirurgiæ magnæ. Gradus & Complexiones in morbis non considerantur. In libello de Antiqua medicina.

Quilibet enim morbus suo propriato proprio curari debet.

Mercurium macrocosmi analogicè conuenientem: Et sicuti in microcosmo varia sunt Sulphura (aliud enim capitis, aliud cordis &c.) Mercurij item varij, & varij Sales, sic etiam in magno mundo his correspondens apparebit varietas Sulphuris, Salis & Mercurij in herbis & mineralibus: Ignis ministerium illorum conuenientiam, repugnantiam, & differentiam manifestare solet: Et quia omnes materiales morbos distribuit, secundum tres illas substantias, è quibus corpora nostra sunt composita, & secundum superfluitates excrementitias à cibo & potu prouenientes: Morbos à Sulphure accenso ortos (siquidem Sulphur viis quatuor destruitur & exaltatur, videlicet à quatuor Elementis) in corpore Humano vocat Sulphureos, vt sunt omnes Inflammationes & Febres: A liquore prouenientes vocat Mercuriales: Mercurius enim seu calore digestiua Virtutis accidentalis, vel calore Exercitationis, vel calore ex Astris exorto exaltatur supra Naturalem gradum tribus viis: Calore namq; digestionis destillatur, & facit apoplexiam cum suis speciebus: Calore Exercitationis sublimatur, & facit Maniam & Phrenesin: Calore Astrorum præcipitatur, & facit ex esculentis & poculentis Tartaro abundantibus Podagram, Chiragram Artheticam: A Sale excitatos vocat Salinos & Nitrosos. Sal namq; per

exal-

exaltationem via quadruplici ledit ſanitatem & graues morbos producit, Reſolutione, Calcinatione (per amiſſionem liquidi & humidi Tẽperamenti) Reuerberatione, Alcalizatione, vt ſunt vlcera, Scabies, Serpigines, Impetigines, Pruritus & eiuſmodi, qui omnes Salis reſoluti morbi ſunt. Cauſa deſtructionis Salis, Crapula digeſtionem deſtruens: Luxuria immodica cauſa Reſolutionis Salis microcoſmi: Aſtra etiam deturbant Salem ex ſuo gradu: Sal illud in omnia genera Salium tranſmutari poteſt, & qualis eſt tranſmutatio, talis etiam eſt morbus. Dicit igitur Sulphur accenſum in corpore microcoſmico, Sulphure macrocoſmi Harmonicè conuenienti eſſe curandum, ſed qui finem illius propoſitum reſpicit, tale Remedium morbo erit contrarium, ad extinguendum enim tale Sulphur in corpore accenſum (febrim puta ſi Ignis ſit vniuerſalis & ſcaturiginis initium in corde habeat) vult, vt ſumatur Sulphur appropriatum (non liquor Mercurialis nec Sal) qualia multa in Naturæ Horto, & Familia Herbarum ac Mineraliũ reperiuntur, vt Sulphur Vitrioli, Nitri, Salis vulgaris & ſimilium. Similiter docet vlcera (per Sales excitata) debere curari per Sales: ſed ſi ſcopus ipſius animaduertatur, tales Sales ſunt contrarij illi, qui malum excitauit, & ipſi malo aduerſantur: Sunt enim incarnatiui & conſoli-

datiui, vt Thus, Mastix, Myrrha, Aloës: Inde liquet quod Salem quandoq; etiam nominet omne id quod liquescit, & resoluitur in humiditatem aqueam, & siccando indurescit caloris beneficio, vt sunt Arborum & Herbarum succi inspissati: vt ergo tria sunt, è quibus medicina omnis oritur, Mercurius, Sulphur, Sal: ita etiam tria morborum genera, Mercuriales, Sulphurei, Salini. Quicquid vlceratur, curatur per Mercurium incarnantem. Quicquid in visco stat, per Salem. Quicquid in igne, per Sulphur. Hoc ergo subductis rationibus ratum sit: Medicamenta, vtut morbo sint contraria, oportere tamen necessario illa Naturæ esse planè amica: Pacem enim illa quærit ab omni controuersia liberam, idq; solum amicorum ope & Auxilio, quæ si succubuit, Medicorum opera frustra implorari solet. E contra salua ipsa incredibilia facit miracula, sicuti Anno 1602. Pragæ vidimus in Noua vrbe in quodam Bohemo rustico nomine Matthæo, circiter 36. annos nato: qui dum per biennium mirâ & inaudita quadam gutturis dexteritate multoties apud bibulos iustæ magnitudinis ferreum cultrum, in guttur suum satis amplum ceu vaginam, corneo manubrio prius intrudendo instar præstigiatoris dedita opera occultaret, superbibendo bonum hoc nomine impetratum ceruisiæ haustum, & postea eundem iterum

Omnis Terrestreitas est Sal. Paracels. Saliis corrosionem sanat Consolida. Sulphuris dissolutionem restaurat Crocus. Mercurij nimiam sublimationem ingrossat aurum.

Natura nostra morbis medetur remotis impedimentis: Cõtra hæc impedimẽta ægritudinem causantia Naturam iuuamus. Stupenda & vera Historia.

terum pro libitu (singulari arte) cuspide retraheret, nescio qua sua infelici & dementi temeritate postridie Paschatos eiusdem anni, eundem eatenus deglutierit, vt planè in stomachũ descenderet, & ab ipso nullo amplius artificio retrahi posset: & postquam ex apprehensione indubitatæ mortis subsecuturæ quasi semimortuus dictum cultrum septem integras septimanas & duos dies in suo ventriculo hospitatus esset, vsu & adiumento Emplastrorum Attractiuorum è Magnete & aliis, cuspis eiusdem naturali impulsu, iuxta orificium stomachi exitum moliri cœpit, quo deprehenso instanter petitum fuit à patiente (multis tamen propter imminens vitæ periculum factum dissuadentibus) vt incidendo extraheretur, quod tandem precibus in omnis fortunæ & valetudinis dubiæ tamen euentum à primario Regni & vrbis Chirurgo Floriano Matthis Brandeburgensi die iouis post festum Pentecostes hora septima matutina impetratum, & feliciter DEI nutu præstitum fuit. Color excisi cultri pollices transuersus nouem longi, nunc inter rariora Cæsaris repositi, (compluribus hominibus tam in aula Imperatoris quàm in vrbe incredibilis miraculi instar commonstrati) ita fuit immutatus in stomacho, ac si per illud tẽpus in igne iacuisset. Rusticus a. spatio paucarũ septimanarũ adhibitis legitimis ab

experto Chirurgo remediis sine vlla vlteriori agritudine & molestia semper bene comedens, bibens, & dormiens, vt mihi aliquoties referebat, DEI auxilio, & multorum erga egenum liberalitate, contra determinatam Aphorismorum medicorum assertionem, pristinam sanitatem integram gratis recuperauit, & paulo post nuptias celebrauit. Similiter anno 1606. Quidam Silesius Pragæ accepta pecunia in præsentia multorum hominum deglutiit albos silices ad ripam collectos, numero quadraginta sex pendentes ferè tres libras medicinales, quorum minimus magnitudinem oui columbini æquabat, ac omnes vix à me quatuor manipulis comprehendi poterant: Hoc temerario ausu per aliquot annos sine valetudinis incommodo quæstum hinc inde in vrbe fecit, &c.

V. MEDICI NATVRÆ Ministri Officium.

SIcuti Philosophiæ vulgaris Terminus non in Aristotelem collocatus est, vt solidè monstrauit P. Ramus: sic nec totius Naturæ Lumen, teste Paracelso, in solo Galeno est exhaustum. Libertatem humani ingenij, Naturæ Lumen, discernendi iudicandiq; facultatem, homines hominibus eripere non debent, desiit enim Monarchia Græcorum. Ideo qui in arte medica excellere

tellere cupit (siquidem nemo potest veraciter doctus euadere, qui in vnius duntaxat facultatis rudimenta iurat) ab omni secta genere debet esse alienus, nec iurare in alicuius autoris sententiam, sed nudam tantum Veritatem sectari, eique subscribere, semper memor illius Horatiani.

Quo me cunque rapit tempestas, deferor hospes.

Nullius addictus iurare in verba magistri. Nec aliorum inuenta, vni sectæ adhærendo, in vniuersum reijcienda sunt, sed omnes sectæ, quotquot sunt, familiariter sunt agnoscendæ, cum secundum nobilissimum ac sapientissimũ Philosophorum phœnicem Picum Mirandulanum, profundissimi ingenij, & multiplicis eruditionis inimitabile exemplar, in vnaquaque familia sit aliquid insigne, quod non sit ei commune cum ceteris: Nullus liber tam malus & abiectus qui non aliquid boni sæpè à præstantissimis autoribus neglectum in se contineat: Aetas posterior, ait Fabius, priori amplius erudiendæ laborauit, & dum ipsæ scientiæ cum ingeniis crescunt, multos Ethnicorum turpissimos errores, Postea sapientior proles, tanquam secunda spongia abstersit: Neque dubium plura adhuc delitescere in Sapientiæ & Naturæ Thesauris occlusa (Temporibus &

Omnia occulta ex ordinatione diuinæ debent fieri manifesta.

Nationibus in ſæculi conſumtionem immutabili lege deſtinata) ſagacium hominum conatibus eruenda, quàm quæ noſtris ſenſibus ſunt peruia. Natura ſiquidem, cum ſit circularis, difficulter ab vllo mortalium ob vitæ breuitatem integraliter comprehendi poterit: Hæc cum ita ſint neutrorum ſiue veterum ſiue Theophraſti Medicina in totum reijcienda: neque ſic amplectenda, vt ſi quæ alia inuenta fuerit melior, huic quoque locum relinquamus, quia dies diem docet, & ſecunda prioris magiſter eſt, ambæ ſimul ſunt conferendæ, & quicquid melius in vtraque fuerit retinendum. Homines cum ſint, humana quoque patiuntur, alicubi errant, alicubi contraria & pugnantia ſcribunt, nonnunquam à ſe ipſis diſſentiunt, in multis hallucinantur, nec omnes omnia vident. Solus Spiritus ſanctus plenariam omnium ſcientiam habet, qui diſtribuit omnibus ſecundum certam menſuram, & ſpirans vbi vult, multa ſibi reſeruat, vt ſemper nos habeat, ſui diſcipulos. Sit autem verus Medicus, Naturæ miniſter, non Magiſter & Hippocratis ac Galeni ſententia Philoſophus medendi peritus: Et quia dum Philoſophantium genera, quidam naturas rerum Elementares ſub ſphæra Lunæ, vulgari modo inquirunt, quidã longè ſplendidiores & veriori nomine Philoſophi Arcana & Naturæ

Experientia quotidiana, quæ ſuum finem nondum aſſecuta eſt, multa veterum errata detegit.

Naturæ secretiora vestigant, hi Naturæ penitiora adyta & sanctuarium eius ingrediuntur, ac veram habent cognitionem & experientiam Luminis Naturæ, vnde veri Medici oriuntur: Nam innata vis Naturalis crescentium Terræ, per Chymiam copulata cum constellatione Firmamenti, mediante dexteritate medici, ab Influentia cœlesti causata, hæc tria demum genuinum pariunt medicum: At secundum Paracelsum primò sit legitimus NATVRAE INTERPRES, cuius Oeconomiam solus scrutatur, eiusq; vniuersam latitudinem, omnes omnium Creaturarum species & genera per se cognita, tandem in Homine etiam intuetur. Philosophia docet vires & proprietates Terræ & Aquæ, sicuti Astronomia Firmamenti & Aëris: Philosophia & Astronomia faciunt perfectum Philosophum, non solum in macrocosmo, verum etiam in microcosmo. Medicus habeat cognitionem Philosophiæ & Astronomiæ: Chyromantia enim, Pyromantia, Geomantia, sunt Elementa Astronomiæ & Philosophiæ: Theophrasti enim Naturæ opificium, per vniuersæ Creaturæ ingentem hanc machinam contemplantur, admirantur: qui Cælorum corporumq; ardentium qualitates, affectiones, motus, cursus, recursus: tum eorum etiam ortus, occasus, antecessiones, consecutiones, progressus,

B. in Chirurgia magna.

Philosophus verus originē habet ex cognitione Cœli & Terræ, & illorū Naturam & proprietatem exactè nouit. Ex admirari cœptum est Philosopharis.

digressus, moras, impetus: qui semina denigꝫ & principia, dimensiones, ac instinctus corporum sublunarium omnium, magnis obseruationibus nec minori diligentiâ, cautè examinare, sagaciterqꝫ perquirere student: Ex qua quidem solertiâ, & perpetuâ meditationis & cogitationis illa, quâ laborant siti, votisqꝫ deinde scandunt, vt Naturæ mysteria & secreta maxima, non modò intellectu capere, sed & re ipsa imitari, & quod summum est etiam præstare norunt. Philosophus vbi desinit in Naturali Lumine Macrocosmi, ibi incipit Medicus in Naturalis Lumine Microcosmi Analogicâ Concordantia cum priori.

Per hanc meditationem, qua frequēs est cogitatio, modus, causa & ratio vniuscuiusque Rei inuestigatur.

Philosophus à medico, & medicus à Philosopho oritur, vterque alterius radix, vterquè vnum omniū cocus Spagyrus.

Secundo sit etiam SPAGYRVS qui Rei medicæ habeat scientiam, purum ab impuro separare, ægrotumqꝫ sanitati per præparationem Alchymicam restituere sapientem: Sicuti enim Aurum septies in igne probatur, ita etiam Medicus per Vulcanum bonum à malo separantem probari debet: insuper etiam è sua Experientia naturalium operum diligenti inspectione confirmata aliquid habeat. Nam Philosophia est Medicina Practica, porrigens medicis in manus omnem medicinam, & verus ille demum Medicus è Lumine Naturæ natus, cui Natura suam Experiētiam communicat. Nullus autem mortalium (adsit veriuerbio venia) in vniuersa

Philosophia est mater medicorū & explicatrix morborum & remediorum.

Philo-

Philosophia, & Medicina indubitato cœli fauore tam ardua & abdita arcana sciuit, ac in publicum protulit, sicuti THEOPHRASTVS *ille* PARACELSVS, *vir & Philosophus omni æternitatis memoria & honore dignissimus, cuius peritiam nemo adhuc inuentus qui attingere, nedum superare potuerit, verus medicinæ monarcha, & primus Microcosmi medicus, qui de Interno Astrali Homine, eiusq; officio à Deo creato, item de magnorum morborum incurabilium origine tam Naturali quàm Metaphysica à temporibus Noë solus scripsit, quod è superiorum ætatum medicis ne per somnium vlli in mentem venit: multò minus nostris Philosophiæ Ethnicæ sectatoribus, à qua Gentili Philosophia, omnis error promanauit, quod vt supra dictum duplex Creaturarum corpus incognitum silentio præterierit, Corporeum videlicet Mortale, Elementatum, Physicum & Visibile ex Elementis: Astrale Sydereum & inuisibile à Firmamento & stellis. Intellectualis Anima Hominis, Lux Diuina spiraculo* DEI *& Diuinis fontibus emanans ad Inuisibilem pertinet Philosophiam, cuius Fundamentum* CHRISTVS *est: Christianè ergo debebamus Philosophari, non Ethnicè in linguis & artibus caducis & temporaneis, mortale & caducum æterno præferendo: Neq; solum Natura tota externè &*

E fundamento fidei & Noua Regeneratione seu Cœlesti Transplantatione perfectè addiscuntur omnes scientiæ.

internè nobis cognoscenda est, verùm etiam danda vnica opera, vt iuxta Fundamentalem eiusmodi cognitionem superno Luminis Gratiæ beneficio, vnà cum Christo & omnibus Electis possideamus Vitam Aeternam ad quam à DEO creati sumus, quæ vera Philosophia Theologica est: Idcò Renascentia primùm quærenda, sic reliqua Naturalia nobis nullo negotio adiicientur. Sed ad Theophrastum reuertamur. Artis Chymicæ fuit insigniter peritus, illius tamen author non est: Magnus Philosophorum ingenio & memoria pro libris vtentium numerus est, qui ante natum Theophrastum per illam claruerunt, & à quibus Paracelsus multa tacitè mutuatus est: Fuit enim inclyta Ars illa Pyronomica antiquissima, ab ignorantibus immeritò diffamata, solis potissimum Regibus, Principibus, & paucis quibusdam Philosophiæ Naturalis Indagatoribus solertissimis quondam cognitissima, non minimum tamen per ipsum Paracelsum Arcanorum Monarcham cepit incrementum: Et quia Antiquitatis doctrinam, fatali quadam temporum hominumq; depravatione & negligentia, multis annis deperditam, & obliteratam, Veram videlicet & Philosophicam Medicinam suo tempore à nemine hactenus restituere tentatam, singulari DEI prouidentia & impul-

Homo non potest habere maiorem Philosophiam, quã è Deo in noua generatione.

Apud nullas nõ gentes effloruit hac Philosophia.

su è

sa è tenebris in lucem eruere, restaurare, ampliare, eiusq; obscuritatem magnam euoluere & illustrare, & à fucato dolo impostura q; larua repurgare, imò diuinâ quadam copulatione ex totius circuli ambitu ad vnicum centrum reuocare vniuersam scientiarum ac musarum consonantiam conatus est: Ecce Diabolus generis humani & Veritatis emergentis perpetuus hostis ac indiuiduus malitiosusq; comes, excitauit etiam suos emissarios & satellites, illosq; adhuc hodie concitat, qui Caninâ quadam Inuidiâ alios à pabulo, quo ipsis frui non licet, arcere student, & singulare illud bonum *humanis inuident necessitatibus: Et nescio, vtrum maiori impietate, quam blasphemiâ factum sit, vt quæ singularia* Theophrasti *peculiari influentiâ nati medici dona, in curandis morbis deploratissimis solitis medicinæ Autori (à quo ceu à Luminum Patre omne bonum & perfectum Donum) cum humili gratiarum actione debitaq; reuerentiâ ascribere debebant, hac pro animi sui in Veritatem virulentiâ, more Pharisæorum ipsi Diabolo maligno quasi effectori (quem Omnipotentis fune ligatum Lumine Gratiæ & Naturæ priuatum Deo benigno & glorioso potentiorem faciunt) non solum impio & sacrilego ausu, verum etiam nefario & inexpiabili scelere attribuerẽt: Deo solo illa sunt*

Medicus à Deo creatus omnia potest. Iacob. c. 1. sect. 17.

Omnis potestas à Domino Deo est, sine quo nihil potest omnis Creatura: sic omnia magnalia, mysteria, Arcana, soli Deo, non Diabolo, Creaturæ aut Astris imputanda.

ascribenda, vt vniuersitatis auctori & Naturæ. Legiq; eius, quæ illi Diabolo affingere non verentur, cui tamen in voluntatem aut intellectũ Hominis nulla est concessa potentia: Et sic Dæmones pro Deo colunt, Gloriam, Bonitatem, Omnipotentiamq; DEI blasphemantes, eiusq; Sapientiam seu Imaginem in homine latentem, malitiosa ignorantia obscurantes. Germani nostri medici patriæ suæ Germaniæ, non ita debebant esse iniurij, & contemnere Naturæ sua concessa diuinitus Arcana: solum quæ sua non sunt, sed aliena potius expetunt, laudant, suaq; vili quodam animo supprimunt, sicuti etiam cum deplorando iuuentutis in studiorum progressu impedimento P. Ramo ab inuidis suis popularibus in Philosophia simplici, communi & corruptibili contigit. Quemadmodum enim Aristotelici in hunc immeritò insurrexerunt, sic etiam medici promiscui in Theophrastum Paracelsum, cuius eruditionem meritò admirantur & obstupescunt* nationes Externæ. Nec hac sua medica contenti prouincia, falcem suam in alienam messem mittentes, ipsius Theologica, nec visa, nec lecta, nec ob ingenij suæ paupertatem intellecta (cùm tamen solus Intellectus diuinæ Sapientiæ afflatu correptus Veritatem iudicet) cauillari non sunt veriti, in quibus coniunctum Theologicæ & Philosophicæ Veritatis Pieta-

* Sic enim scripsit, vt nobis spem omnẽ imitationis abstuleret. Vide librũ Paracelsi de Fundamento Sapientiæ Item Sursum corda. Percipiet qui scripta eius non ociosè degustauerit, sed illa medullitus examinarit.

Theologia & Medicina semota diuulsione coniungenda sunt, siquidem Corpus Animæ domicilium est.

Pietatisq; perfectæ è Libro Gratiæ & Naturæ *desumptum inuictissimum Fundamentum ingrato & indigno mundo frustra manifestare conatus est, videlicet vt mens nostra ad Deum eleuetur, & oculi nostri ad Veritatem erigantur requirendam, ac per Regenerationem ad Beatitudinis futuræ desiderium. Sine Philosophia enim summè pium esse planè ἀδύνατον: nec etiam summè & Christianè in vtroq; Lumine Philosophari quis poterit vnquam, qui non verè pius sit: Nota enim sunt duo Lumina, intra quæ Omnia, extra quæ Nihil, & nulla perfecta rerum cognitio* Lumen Gratiæ *Verũ Theologum gignit, non tamen sine Philosophia:* Lumen Naturæ (*quæ est Gazophylacium Sapientiæ* DEI *sacris literis confirmatum*) *Verum Philosophum efficit, non tamen sine Theologia, quæ Fundamentum est Veræ Sapientiæ. Opera* DEI *bipartita sunt: Naturæ opera seu viam cõplectitur Philosophia: opera seu viam Christi ipsa Theologia: in his duabus viis Tempus nostrum caducum impendendum est, vt in pace & gaudio moriamur. Hinc patet omnem verum Theologum Philosophum esse, & omnẽ verum Philosophum Theologum. Tentarunt post Paracelsum eodem hoc recto & compendioso tramite incedentes beatæ & honoratæ memoriæ pientissimi & cum innocentia tum doctrina*

Numẽ & Lumẽ hæc sola duo Hominem perfectum reddũt, & Lumine Naturæ bene cognito, cognoscitur Deus seu Numen Gratiæ.

Meditando seu contemplando cognoscimus, cognoscendo delectamur, delectando adhæremus, adhærendo possidemus, possidẽtes fruimur veritate quæ est pabulũ Animæ nostræ.

Lege Diu. Dionys. & picum Mirãdulanũ. Cant. cantic. cap. sect. 8.

integerrimi viri Paulus Braun Norinbergensis, Valentinus Weigelius, & Petrus Winzius (*instituti & illuminati non in sensuali incipientium, nec in rationali Proficientium, sed in perfectorum Tertia* MENTALI *seu* INTELLECTVALI *Pentecostes schola, in qua Prophetæ, Apostoli, & omnes verè docti in vita & Vestigiis Christi ambulantes sine labore & tædio didicerunt*) *qui testibus diuinis planè & nullo vnquam æuo intermorituris manuscriptis ingenij sui & depictis monumentis post se relictis* (*suo tempore in lucem Altissimi nutu prodituris ni in dignitate & in gratitudine mundi deterreantur*) *toti in eo fuerunt, vt secundum Diuinæ voluntatis beneplacitum lectorum Animi diuina cooperante gratia, adhuc in hoc corporis inferno ac miseriarum iugo hospitati, post seriam lapsus nostri cognitionẽ & deplorationem, per frequentem & assiduam Diuinorum cõtemplationem, & sui ipsius* (*per Christum*) *annihilationem, abnegationem, immolationem & mortificationem, relictis post tergum vmbris, ad seipsos in Templũ Cordis introuersi, Talentum & Thesaurum ingentem intra semet absconditum & occlusum, assiduo Pietatis exercitio eruerent: ne cum miseris mortalibus, seipsos & per consequens omnia ignorantibus, Deumq; in semetipsis oscitanter negligentibus, frustra*

Dum aliena auidius scrutamur, nos ipsos discimus ignorare.

fruſtra ex cæcitate & ignorantia (abeuntes retro poſt veſtigia gregum ſuorum) quarerent extra ſe, per multos libros, per mortales præceptores, per longinqua itinera proficiſcentes, ſummo & diuturno labore, ſtudio & deſatigatione, illa, quæ tamen intus apud ſe poſſiderent abundanter, ſi videlicet planè ſibi ipſis mortui, & per Sabbathum ac temporalium obliuionẽ toto Animali ſuppreſſo Homine, qui nil niſi TERRA eſt, ingreſſi in ſe ipſos cum Dauide Pſal. 40. Expectando expectantes Deum magiſtrũ in ſancto ſuo Templo, in cordis Abyſſo ſeu in intimis Animæ noſtræ Pſal. 5. habitantem, ſuo ſpiritu in nobis loquentem, & omnia in nobis operari, mentemq; illuminare cupientem non impedirent, quæ eſt Hominis ſalus ſumma & Beatitudo, atq; ipſe deſtinatus Cabalæ Finis. Sed, proh dolor! malunt in ſe ipſis maximo ſuo damno & exitio ſui iuris manere, infelices, inſipientes & miſeri Homines, quam in Deo, cum Deo, & apud Deum felices & ſapientes eſſe. Cor Hominis Renati eſt DEI inhabitantis Edem ſeu Voluptatis hortus: Deus enim creauit Mundum & Hominem vt habitaret in eis tanquam in propria domo ſeu Templo, quamuis ob Tenebricoſum quaternarij Punctum nunc non conſpiciatur: at poſt conſummationem huius Renouandi ſæculi ex Hominis Ternario, ſecundum Animã, Spiritum, &

quando omnia percurriſti quid teneglecto profeciſti? Epiſt. 1. Ioh. 2. ſect. 20. 27. Pſal. 98. Habacuc 2. ſect. 19. Pſ. 58. 84. 85. ad Philipp. 3. Zach. 2. ſect. 12. 1. Cor. 3. ſect. 9. Sopitis ſenſibus tranquilla mẽte Deus expectandus, qui ſuam dat benedictionem vbi vaſa ſua reperit. Chriſtus in Templo Cordis inueniẽdus.

Apocalyp. 21. sect. 23.

Corpus Regeneratio (Noua Hierusalem quam Vnitrina Essentia Dei & sacrosanctissima Triunitas inseparabiliter inhabitabit) non aliter coruscabit, quàm radians color igneus per Rubini vel Carbunculi pellucidum, immaculatum ac formosum corpus relucere ac scintillare consueuit. Terq; Quaterq; Beatum, in quo ceu Corporali Angelo ipse Deus Homo est, cuius animus incontaminatus Dei Hospitis Templum est, vbi Sinistra Hominis non scit quid faciat Dei Dextra. In hunc vnicum scopum Deum, omnium oculi, reiectis impedimentis in via occurrentibus, tendere debent (siquidem in hoc mundo Vanitas Vanitatum, & omnia Vanitas præter amare Deum, illiq; soli inseruiendo adhærere) & sic per humilem subiectionem vniri cum vero esse, ne per inobedientiam, arrogatam voluntatem ac propriam complacentiam, Imaginis Naturæ & proprietate neglecta, relicto Deo, deuio errore tanquam Proprietarij in nos ipsos aut Creaturas prolabamur in Vanum, & in Malum seu nostrum Nihilum *recidamus necessariò: Anima enim si recurrit intra se ipsam & conuertitur in* Mentem, *appropinquat Deo, omnia videt, nec opus habet externa disciplina, Angelorum more, qui omnia ab intra discunt, audiunt, vident: Conuersa in sensus elongatur à Deo, & discedit à Deo impurum à puro.*

Creatura iure obligata est Creatori ad obediëtiam, vt vna maneat cum Deo nostra voluntas. Genes. 6. sect. 3.

Lapsus Hominis & Malum nostrũ est defectus ab vnitate ad alteritatem.

Seneca: Quoties inter Homines fui, semper minor Homo domũ re dij.

ro. Mysterium hoc spiritus Academicus capere non potest: Sola enim Pia ac Religiosa Humilitas, virtutum nobilissima, Illuminationis capax. Sed cùm Veritas hæc non possit comprehendi, nisi Intellectus noster per Verbum Domini incendatur, & Ratio per Mentem Lumen Diuinum accipiat, nec de his mysteriis hoc loco incommodo plura in publicum profari fas sit, à diuerticulo in quod iusta ratio me abduxerat ad Paracelsum medicum regredior.

O quàm difficulter stulte scũt ij, qui se in sapiẽtiam humanam semel immerserũt.

Debebant autem nostri medici tanta DEI Dona in eo exosculari, & hominem, (quem ὡμεῖδς facilius, quàm μιμεῖδς) ob artem ingeniosissimam potius amare, quàm ob mores & verba non omnibus obuia odisse. Barbariem scriptorum eius excuset sæculum, deplorandam commentariorum obscuritatem malitiosa hominum ingratitudo, inauditam nominum nouitatem mira Philosophorum consuetudo, qui ignauum pecus alienæ industriæ arrodendæ natum, à sanctissimarum scientiarum penetralibus semper arcuerunt, iuxta illud Platonis,

Artes vt lateant, sua perq; Aenigmata crescant.

Dominij iura & libertates vbiq; concessæ sunt. Quilibet in se descendat, si illa quæ Theophrastus nouit tenuisset, nunquid vellet omnibus hominibus hoc dicere: Faceret contra iuramen-

tum Hippocratis, qui etiam medicinam non omnes docere voluit. Imò occultandum est secretum, quod Deo soli conceditur reuelandum, & quod propalatum aut mortem vel carceres vel ignominiam, aut ad minimum continuum metum & spontaneum exilium (nisi mētiendo & defraudando maculam perpetuam tegendi sui causa, nomini suo inurere velint) procul à patria & suis securitatis gratia adferre solet, sicuti præter recentiorum exempla, testantur ipsius Lullij, Arnoldi, Zachariæ Parisiensis & aliorum. Veri Philosophi Hermetici sacramentum posuerunt, se patrum & præceptorum vestigia imitaturos, nec vlla temeritate seruatam à sæculorum exordiis Naturæ virginitatem prophanaturos: Iuratis tamen ac perpetua gratitudine & fide obligatis discipulis à Natura aut Institutione dignificatis præcepta dederunt, multo adhuc sudore enucleanda. Arbitrantur, qui iudicio parum valent, si quid Paracelsus in Methodicos Experientiæ, si quid in Empiricos Scientiæ expertes inuehatur, nulli medicorum generi eum parcere, se solum atque vnicum orbis Terrarum medicum profiteri: Damnat ille saltem medicorum vulgus tam Theoriæ quàm Practicæ imperitum: nec sanè illi pro medicis sunt habendi, qui cum nil medendo præstent, Verbose tantum & Syllogisti-

Sine labore nemo debet artē possidere.

cè, de

cè, de rebus medicis digladiantur, quod est stultæ ambitionis signum, sibiq; medicinæ methodum vendicant, genus hominũ fastu superbiáque tumidum, & ad opprimendam Artis Medicæ veritatem natum. E quibus nonnulli (quandoquidem superbis & inexpertis pœnitentia Reuocationis summo opere aduersatur) erga ipsum Theophrastum ita sunt animati, vt vel perire ægrum malint quàm medicamenta ab ipso præscripta vsurpare: plurimi etiam eam ob causam medicamenta eius contemnunt, ne si ista palàm vsurpentur, eorumq; mirabilis conspiciatur effectus, de sua autoritate aliquid ipsis decedat: atq; ita, quò meliora, eo contemptibiliora apud ipsos sunt. Et quamuis Theophrasti censores, Methodici fallaces (qui comperendinando remedia, ægritudinem producunt suum ad compendium) genuinos Chymicos insimulent, quod Veram reliquerint methodum, nihil est, cum illa, quam Paracelsus sequitur & Rationi & Experientiæ consentanea sit, sicuti Intelligentiæ Lumine præditis manifestum est: Neque nos vllius autoritati ita debemus esse addicti, vt Veritatem ipsam non anteferamus, cum sine hâc Auctoritas omnis pernitiosa sit, nulliusq; momenti à prudentibus æstimari debeat: Non à quo, sed quid dicatur attendendum, & nemo tam aliorum iudicio

addictus sit, vt prorsus omni spolietur proprio.

Vera methodus consistit in cognitione Morbi eiusq; Curatione, videlicet quæ victus Ratione Medicamentisque conuenientibus morbum pellit, sanitatémque introducit: Ideò VVimpenæus eruditè disserit grauissimos morbos hodie à Paracelsistis tres ob causas sanari.

PRIMO, quod morbi perfectius cognoscantur. olim enim, cùm omnes ad quatuor humores referrentur, ij non potuerunt curari, quorum causa fuit Tartarus alicui membro inhærens, qui ad nullum ex illis quatuor potest referri. Dum autem in Tartarum hîc incidimus, eius vberior mentio hoc commodo loco facienda est.

Omne mẽbrum suã digestionẽ, separationem in se propriam habet, suũ item emũctorium, excrementum.

Ex vltima cibi materia per Archæum stomachi digestionem videlicet, separationem & generationem separationis, emergit primum Ens ad Vitam, vnde corpori suum nutrimentum & cibus: Reducitur in Sulphur, Mercurium, & Sal, vt apparet in tribus præcipuis emunctoriis: Salis siquidem superfluum per vrinam separatur, Sulphuris per intestina secernendo excernitur, Mercurius seu liquor Nutrimenti locum occupat, si fortè in eo quid superfluum occurrat per poros pellitur.

Digestio prima stomachi non est digestio, sed præparatio, pro digestionibus particularium membrorum.

Omne quod comedimus & bibimus habet in se

se mucilaginosum, luteum, & arenosum Tartarum sanitati humanæ nocivum: Natura non accipit nisi quod purum est: Stomachus qui est instrumentum Archæi Hominis, seu Internus Chymicus innatus ac à Deo implantatus, statim ubi ad se recepit comesta ac ingesta, separat impurum fœculentum Tartareum à puro Nutrimento: si stomachus validus, & maximè vi sua separativa, purum transit ad membra nutrimenti causa, impurum per secessum exit: si stomachus debilis, mittitur impurum etiam per venas mesaraicas ad hepar, ibi secunda fit digestio & separatio: Hepar ergò ex duobus illis separat vicissim purum ab impuro, videlicet Rubinum à Chrystallo: Rubinus est nutrimentum omnium membrorum, cordis, cerebri, &c. Chrystallum seu quod non est nutrimentum expellit ad renes, & est urina, quæ nil aliud est quam Sal expressum à Mercurialibus per violentiam separationis in resolutionem coactum, quod resolvitur per hepar in Aquam & expellitur: Si hepar ex debilitate non rectè separat, mittit mucilaginosum & calculosum ad renes, ibi in defectu bonæ separationis, ex potentia prædestinationis * mediante spiritu Salis coagulatur in Arenam seu Tartarum aut Bolarem aut Mucilaginosum. Tartarus ergo est Excrementum cibi & potus, qui in homine

* quando videlicet spiritus Salis, carnis scilicet & urina uniuntur. Prima separatio Tartari usneã dat quæ Hepatis est: secũda Granadinũ quæ Stomachi: Tertia Lapillum, qui Renũ & Vesicæ est. Quilibet Homo habet usneam, & grandinõsum lapidem vero non

per ſpiritum Salis coagulatur, niſi vi propria expulſiua immiſceatur excrementis, & ſimul egeratur, vnde alioquin quatuor ſpecies Tartari Calculus ſeu lapillus veſicæ, Arena renum, Bolus vt & Viſcus ſeu Lutoſum ſtomachi, item varij morbi veterib. incogniti oriuntur. Paracelſus inſuper Tartarum diſtinguit in Peregrinum ſcilicet ex cibo & potu ac Innatum (ex ſanguinis hæreditate) cruoris ſcilicet, quæ Tartarea innata diſpoſitio medico Naturam cogere neſcienti manet incurabilis, niſi beneficio Quintæ Eſſentiæ auri, quæ totum corpus renouat.

Tartarus ergò ſeu Naturalis ſuperfluitas (quæ mucilago Salis eſt) omnium coagulatorum corporum ferè mater eſt omnium morborum. Omnia enim alimenta habent iuxta medicinã etiam Venenum ſeu Tartaream Mucilaginoſam Impuritatem, ex ordinatione Diuina. Sunt autem quatuor genera Tartari, è quadruplicibus Elementorum fructibus nos nutrientibus originem ducentia. Primum genus oritur ex vſu creſcentium TERRÆ, Leguminum, Herbarum, quibus veſcimur. Secundum prouenit ex illo noſtro Nutrimento, quod ex Aqua ſumimus, vt ſunt Piſces, Conchylia. Tertium eſt in Carne Quadrupedum & Volatilium. Quartum è Firmamento, cui Spiritus vini ſua ſubti-

Paracelſ. dicit Materiã morborum, Tartarũ videlicet, duplicem eſſe. Bolarem qualẽ habent lacticinia, carnes, piſces: & Viſcoſum,

subtilitate est simillimus, quod est validissimæ impressionis, dum videlicet Aër è vaporibus Terræ & Aquæ ac Firmamenti infectus, nos postea etiam inficit, vt videmus in acutis illis & pernitiosis morbis Astralibus, Pleuresi, Peste, Prunella, quos morbos ex stellarum impressionibus ortos vniuersalis medicina potenter expellit.

Bituminosum, Mucilaginosũ cuiusmodi excrementum in se habent legumina, caules, radices, frumenta.

Quatuor illa Tartari genera, in vrina se manifestant, & adiudicantur per artem separationis: Inde liquet, ex quo genere Tartari morbus sit. Qui ergo cognouit, quibus alimentis quis vsus fuerit morbum quoq; cognoscet: aut qui morbum cognouerit, alimenta non ignorabit: Ex quo Elemento morbus, ex eodem quoque curatio. Si Galenus cum suis assecłis horum Excrementorum cibi & potus maximam morborum partem in nobis parientium (quæ Paracelsus sub nomine Veneni & Tartari comprehendit) habuisset legitimam cognitionem, Cholera & Melancholia ex Agro medico, iam dudum radicitus euanuissent. Qui nescit hanc Tartaream morborum materiam è cibi & potus superfluitatibus excrementitiis procedentem, fieri non potest, vt sciat, quo medio fabricator morborum nos affligat, machinam minoris mundi destruendo & vitã expellendo: & ignorato Tartaro nescitur quid sit id, quod spiritum

Resolutio Tartari Microcosmici Tartarum à Nutrimento separãs est maximum Arcanum, sine qua claudicat morborum Tartareorum curatio.

coagulationis infringat, & Tartarum à Nutrimento separet, videlicet Calor noster Naturalis, seu calor Solis & Lunæ microcosmicus in nobis existens, quo instar Ignis lignum consumentis, digeritur Nutrimentum, & ex illo bonus sanguis generatur, nisi per ægritudinem & debilitationem separatiuæ virtutis stomachi, hepatis, renum impediatur, & tunc confortandus est suo simili, id est Calore Solis & Lunæ macrocosmico, si haberi possit, videlicet materiâ simplicissima generata à Deo optimo Maximo ex spiritu mundi (cum spiritu corporis nostri vno & eôdem) ad restaurationem & conseruationē Humanæ Naturæ, vel cum iis rebus, in quibus Sol & Lunæ potentia est, per artificium in actum deducta, videlicet conuersa in talem simplicem spiritum, qualis est spiritus vitæ nostræ, quod fit per resolutionem & coniunctionem cum Nutrimento: Si verò Archæus nostri purum ab impuro separantis stomachi, hepatis, vel renum inficiatur, aut per externa accidentia vis eorum separatiua impediatur, tunc cum chylo manent Excrementa, & fiunt præter morbos renum, & intestinorum Morbi Stomachici in stomacho, Iecorales in iecore, Arthritici in glutine, neruis, artubus & iuncturis: vnde podagra, Chiragra, Gonagra, ex congelatione videlicet glutinis per spiritum Salis. Ideo Tartarus Elementorum

Spiritus vitalis in Homine & Elementalis est vnus spiritus.

Tartarus differt secundū loca meatuum, oris, stomachi, fundi stomachi in-

mentorum ab Archæo ſtomachi debet deſtrui, ne fiat Tartarus Hominis, ſiquidem ſpiritus Salis, qui eſt heros & Dominus coagulationis in variis ſubiectis, offendens materiam reſolutam ſeu ſeparatam à nutrimento & excremento, generat Calculum. Tantum de Tartaro.

teſtinorũ, hepatis, renum, veſicæ, carnis, ſanguinis, medullæ.

SECVNDO, *quod perfectiora medicamenta nunc, quam olim habemus, vtpote ex Mineralibus, eorumq; præparationes & debitæ adminiſtrationes Nigellis Cadmi filiis exercitatis innotuerint: Malo nodo malus cuneus applicandus: Ideo ad morbum ferreum Paracelſus adhibere iubet medicamentum conueniens chalybeum, ſiquidem extremi morbi extrema poſcant remedia.*

TERTIO, *quia hoc tempore Harmonia maioris mundi cum minori patefacta eſt cognitaq;, ita vt ſciatur, quodnam medicamentum ex præſtantiſſimis huic vel illi membro familiare ſit & amicum, vt Cerebro Argentum, Sapphirus, Vitriolum, Smaragdus. Cordi Aurum, Margaritæ, Crocus, Pulmoni Sulphur, & ſic conſequenter.*

Porro quod Paracelſus Galenum offendit, fecit Galenus idem aliis. Hippocrates etiã multa ſcripſit, quæ hodie à pleriſq; Galenicis reiiciuntur: Imo nec vulgaris medicinæ antiſtites inter

se conueniunt. Quam multa sunt de morbis particularibus inter ipsos suis pugnacissimis opinionibus discrepantes, morborumq; mechanicos & fabros ignorantes controuersa & indecisa discordia digladiata? Sicuti inter Schekium & Fuchsium de Causa morborum continente: inter Argenterium & Fernelium de Febribus: inter Galenum & Rondeletium de Paralysi, Epilepsia & Calculo: inter Francaneianum, Rondeletium & Fallopium de morbo Gallico: inter Altomarum & Fernelium de Podagra. Quot millia secundum horum discrepantem methodum morientur adhuc, antequam in comitiis medicis de Causa genuina dictorum morborum post rixosas disputationes decernatur, & medicorum Familia in vnum conueniat? Botanicos sæpenumero de Lanâ plantarum indeciso negotio rixantes, quæstionibus, nominibusq; otiosis, se ambitiosa contentione fatigantes, nunc breuitatis causa libenter omitto. Otiosum enim esset, istas infinitas & nunquam cessaturas contentiones ac digladiationes hîc recensere. Ideo hortor & suadeo, omnibus medicinæ Hippocraticæ & Galenicæ studiosis (in quibus Philosophica vena calet, quiq; erga medicamentorum præparationem non sunt proterue animati, & sciunt maiorum inuenta industria nostræ non debere præcludere viam, quasi

Plures opinionũ pugnas inuenies apud Agrippam de vanitate sciẽtiarum cap. de medicina.

quasi in nobis effæta sit vis naturæ) vi omissis veterum delictis, & aliorum erratis, de mutando suo malè instituto consilio commonefacti, vel prudentia eruditi, pedem errore cognito in tempore reducant, & in huius quoq; noui Philosophi ac Medici operibus, non quidem superficialiter & perfunctoriè, sed summâ mentis attentione legendis occupentur: Nam in hoc studiorum genere apum experientia & industria sequenda, quæ sua de fragrantissimo florum succo mella stipant & colligunt, optima quæque à prauis segregantes ac vtilia tantum tractantes: Idq; non eò me eis persuadere velim, quod omnia quæ sunt Paracelsi (sicuti è suis scriptis præcocibus quædam ipsemet retractat) tanquam Euangelia oracula venerari debeant, sicuti alios in Ethnicorum placitis adorandis facere videmus, sed quia ad Hippocratis scripta intimius & rectius intelligenda non paruum nobis præstare beneficium, & lucem maiorem adferre potest diligens & accurata eius lectio. Illi enim laudandi non sunt, qui sine iudicio omnia damnant, quæ Paracelsus habet, cùm tamen ne paragraphum legerunt, vel si aliquid eorum perlegissent, tamen ne tertium quidem totaliter intellexissent. Audite Philosophastri, qui spreto nucleo, cortici philosophorum saltem insistitis, & à Deo non è Chartaceis libris Spiritum

Intelligendi literam mortuam Theophrasti & Philosophorum petite. Scripta eius promotione ac impensis Serenissimi ac Reuerendissimi ERNESTI Principis Electoris Colonensis bono publico communicata, aduersariis ansam pronunciandi porrexerunt quod dissensu implicentur euidentissimo, quia Expertis stylo scripsit magico, non vulgo, sed sibi & intelligentibus in scholâ magicâ educatis, Sapientiæ filius, non Sophisticis & auri fame fascinatis Alchymistis, iustâ motus inuidiâ erga quosdam sui temporis iniquissimos ac inhumanos Medicos & Pharmacopæos, ipsi veneno multoties cum abbreuiatione vitæ insidiantes: Si manifestius scripsisset, tunc circumforanei & vulgares illi Alchymistæ medicos omnes superassent, ac artem prostituissent magna Naturæ iniuria. Mysteria sua sub vulgaribus & variis nominibus occultauit: ideo similitudines pro ipsâ veritate non sunt sumendæ: Medicinæ enim Arcana id est Vim DEI latentem, seu VERBA Magica in Paracelso pauci intelligunt: Ideo natatore Delio & ingenio acerrimo opus habent & magicum etiã requirunt Intellectum, Mentis videlicet oculum purificatum, qui eorum sententias, & latitantia perscrutetur mysteria. Magiam vbique intelligo Veram ac licitam (non infamem & profanam γοητείαν Vulcano dignam, quam deplo-

rati

rati ingenij & nefariæ curiositatis studiosi Homines sectantur) totius nobilissimæ Philosophiæ absolutam consummationem, maximam operum DEI Sapientiam, plenariamq; occultæ Naturæ notitiam, quæ obseruato rerum consensu & dissensu conueniente applicatione agentium & patientium incredibilia, communemq; Naturæ ordinem excedentia perficere solet. Animaduertent autem intelligentes Lectores Paracelsum ad Magni Hippocratis imitationem & exemplar, vtriusque Medicinæ tam Physicæ quã Chirurgicæ exercitationem coniunxisse: Medicinam enim duplicem statuit, Physicam, videlicet omnium morborum cognitionem, & Chirurgicam, quæ est eorundem sanatio, quæ instar carpentarij opera, sine manibus præstari non potest: Neutra enim nisi frequentissimo ægrorum damno & periculo sine alteratuto consistere & exerceri potest: Ideoq; omnem Chirurgum necessariò Physicum esse debere, & vice versa, vt nimirum Integræ sponsæ, sit sponsus Integer: Consuluisse insuper constanter Remediorum delectus, eorumq; præparationes & compositiones ipsis medicis faciendas, non aliis temerè committendas. Is enim vere genuinus est medicus, qui medicamenta debite cognita non Ratione vt Rationales Medici faciunt, sed propria sua manu præparare, & à veneno & fœcu-

lentiis suis separare, repurgare, & ad puram simplicitatẽ reducere didicit, eaq; imperito non cõmittere coco: Sunt enim bona mixta malis, neq; saccharum fæculenta impuritate, nec mel venenata amaritudine destituitur: præparata posthæc fide debita acri iudicio humanis necessitatibus legitime accommodat, vt semen morbi euellatur, & hoc pacto omnium ægrotorum querelis fideli celeritate occurratur. Ergo Theoria & Practica, scire & præparare in medico debent concurrere, quia iudicium sine Practica omnino sterile: Laboribus maxuum & Practica operatrice discitur medicina, vbi Vulcanus indies noua ostendit & suauissima Remedia, quæ quotidie Natura melius meliusq; à superfluitatibus purgat, operatori suo Oeconomo tradit: Sed nostri temporis Magni Doctores, qui in vulgari arte medica consenuerunt, nolunt esse discipuli & tyrones, fodere erubescunt: Et quia annosa arbor difficulter transplantatur, ac veteres canes loris & venationi assuescere difficile est, malunt apertè veritati contradicere, eamq; obstinata canina voce allatrare & mordere, quam errores suos laborando emendare, ne non satis sapuisse, aut ab aliis aliquid melius didicisse videantur: Quamuis autem clament, Chymicum non esse medicum etiamsi peritissimus fuerit, sed qui iudicio Rationeq; (postposita Chymiâ)

miâ) singula morbis Remedia vsurpare didicerit, tamen illi Rationales medici ad lectum ægrotantis stantes, quo se vertant nesciunt, obstupescunt sæpe & magnorum morborum, quia non curatores, saltem adulatores fiunt, siquidem Ratione non Manu medicamenta præparare didicerunt. Nolo tamen hîc vllo modo patrocinium eorum suscipere qui Hippocratis & veterum scripta sine iudicio & intellectu reiicientes, Paracelsi quidem discipulos se gloriantur, sed neq; in illius Theoriâ mentem autoris agnoscunt, neq; in artis operibus quippiam laude dignum exequuntur. Sunt etiam quidam Pseudo-Theophrastæi, auaritiâ & temeritate sua, Diuinam prophanantes medicinam (quæ hodie multorum se sine honore sustentare conantium cogitur esse aratrum) ad fallendum efficacissimâ frontis impudentiâ qui fucatis nominibus Theophrasti Remedia se vsurpare iactitant, tã Philosophicæ quàm Vulgaris medicinæ prorsus ignari, quiq; contẽptis veterum scriptis illotis manibus medicinam arripiunt, nescio quibus Arcanis & Experientiis confisi, stultâ cõfidentiâ quoslibet sine Ratione & iudicio morbos statim curandos suscipiunt: Imo cùm vix Ignem fornaci rectè subiicere didicerunt, grauissimorum morborum curationes aggredi non dubitant: Et dum auaro oculo & Thrasonica

His Receptis fortuna amissis, tota ab illis euanescit sapientia: Experientia (absq; matre Experiẽtia Philosophia) incerta est.

Tales discunt particulis hominum, & experimenta per mortes, agunt suaque imperitia pecuniã lucrantur.

iactantia, omnes morbos persanare se posse ostẽtant, & gloriantur, magnaq; audacia mentiri non erubescunt, ægrotantes, blandissimis desideratissimisq; promissis & pretio amplissimo accepto, grato quidem, sed falsissimo valetudinis præsagio fouentes decipiunt, ægrisq; desertis sæpe aufugiunt, aut morbum simul cum ægro è medio tollunt. Quamuis autem videamus in magnis & difficillimis morbis, vbi omnes sensuum subtilitates obstupescunt, desperata esse omnia Remedia tam Arabum quàm Græcorum, adeoq; morborum ludibria: vanas item Indicationes & Analogismos omnes, ita vt Vetularum & Empiricorum absurdis Remediis non sine magna Medicorum ignominiâ & dedecore frequenter cedant: & multos Galenicos in multis magnis & periculosis morbis ab his circumforaneis & adulterinis Theophrastæis suis etiam illegitimè præparatis Remediis superatos esse constet: Tamen incertam illorum, audacem, temerariam, periculosam, impiam medicandi operam, quaq; dubio experimento ægrotantes mortis periculo exponunt, nullus vir conscientiosus approbauit vnquam. Huic malo, vt deinceps obuiam eatur, & inusta medicorum macula ob proclamatam artis suæ incertitudinem deleatur, consultum operæq; pretium facient Medicinæ studiosi, qui Musarum sacerdotes & ministri facti sunt, & Musam

Nulla medicorum turba in ciuitate numerosior.

Otiũ pulmonar Satanæ fugiendũ est cùm sit mater nugarum, & nouerca

Musam suam pio coniugio sibi copularunt, in quibus superbia & inuidia nondum radices egerunt, quiq; laborem & sudorem (quibus Dij omnia vendere perhibentur) optatissimo cuiq; otio anteferunt, quia perplexitate & obscuritatibus quibusdam non omnibus obuiis Chymicæ medicinæ Theoria Paracelsica, adhuc est obuoluta, vt neglecta manuum denigratione, ipsa Remedia, eorumq; præparandi modum à Paracelso & Chymiatris, Curandi verò methodum Indicationibus & Inuentionibus suis constantem ab Hippocrate & recentioribus mutuentur: Hac enim via duæ hæ, Veteris & Nouæ medicinæ scholæ, sine contradictione combinari, & in medico sine errore scandaloq; notabili rectè consistere poterunt, antiquata prius damnabili nostri tẽporis consuetudine inoleta, qua bonum cum malo indifferenter repudiari ac reiici solet. Hoc insuper animaduertendum, si seposita superbia & auaritia probus & eruditus medicus (in quo præter Fiducialem DEI Timorem & proximi ægrotantis Amorem Conscientia & Experientia insignis requiritur) medicamentum exhibet, illud DEI manum esse, sin verò improbus & indoctus, venenum. Licet verò bona medicorũ pars vitam nostram alienis bonis fraudans, pro sua inhumana inuidia indignanter ferre soleat Medicinam cum suis præparationibus descri-

virtutum, ac semper pro cõmodo proximi negotiandum.

Paulatim à minoribus incipientes & ad maiora proficientes.

In hoc scientiarũ contemptu Bonum amittitur & Malum eligitur.

Summum medicinæ Fundamẽtum est Fides in Deum firma & Amor proximi, quo deficiente deficit omnis Ars.

Paracelsus non vult medicinã obscurandã esse.

ptam promiscuè cum hominum vulgo communicari, metuens, ne ex illa manifestatione publica, seu vt loquuntur profanatione, de suo lucro aliquid decedat, quia secundum stolidam vesani per omnia vulgi opinionem, publicata secreta vires suas amittere creduntur: murmurare tamen & pro gratia mihi Oedipi imprecationes reddere desinent illi lucripetæ, vbi perpenderint, non quemuis, nec à Deo nec à Natura ad medicinam vocatum, illam licet notam secundum artem requisitam, & methodicum ac ordinatum DOSEOS applicandi modum, siquidem vnum ephippium omnibus equis non quadret, nec infirmus ensem instar exercitati pugilis tractare valeat (vt taceam reliquas in piè docto medico requisitas circumstantias) ægrotanti legitimè administrare posse: Quod solius synceri, veracis & experti medici officium est proprium, qui religiosius, sanctiusq; eruditus in exhibitione medicamentorum piæ ac venerandæ Antiquitatis vestigia, & Medicorum Hermeticorum Benedictionis verba semper adhibere solitorum morem sequentur maximè laudabilem & religiosum, neq; se in pietate ab illis ne modicum quoduis opus absq; Diuina Inuocatione aggredi solitis patientur superari: Quicunq; omissa Benedictione aliqua creaturarum fungitur, hanc veluti furto & rapina à Deo credi-

Non quilibet ad medicinã aptus, nec cuiuis donum Medicinæ datum, & quamuis omnia Experientia sint arcana, imperiti tamen Dosin & sufficientiam verã in quauis Medicina consistit, nesciũt: Crocus enim & Theriaca si in maiore iusto copia exhibeantur in venenum abeunt, mi-

tur vsurpasse. Nos CHRISTVM professi in Mirifico Nomine IHSV Hosferre debemus: sic enim ad Coloss.* præcipit Doctor Gentium inquiens: Quæcunq; feceritis in verbo aut opere, omnia in Nomine Domini IHSVH Christi facite, gratias illi agentes & Deo per ipsum. Benedictio igitur DEI per preces impetranda, Inuoca me in die tribulationis tuæ, & eripiam te, & glorificabis me, ait Creator noster: Ante omnem igitur medicinam Deus Opt. Max. exorandus, vt medicina ab ipso ordinata tanquã medium Diuinos ac salutares effectus producat, vt glorificetur Nomen eius: Secundò post omnem melioratione ac sanationem nunquam omittatur gratiarum actio deuota, ratione gratitudinis per se, & postea ad euitandam iram DEI contra ingratos: Hæc duo puncta ab omnibus ferè medicis prætermissa sunt, vnde ipsorum infortunia potissimùm acciderunt, ac postea culpa in artem est translata.

nore vera inertes ignaua incent. Et sic Experientia solius medici erit.

* Cap. 3. sect. 17. 1. Cor. 10. sect. 31.

Notandum etiam, quod quamuis Catharticum exempli gratia medicamentum æquè efficaciter operetur in improbo sicut in probo (quod Deus propter suam laudem & gloriam ac demonstrandæ suæ misericordiæ ergo permittit) finis tamen in vtroque longe diuersus sit & dispar, huic salutaris, illi nociuus: Cedit enim in maiorem certo subsecuturi grauioris morbi

incommodum infideli, impœnitenti, medicamentum qualecunq; sine imploratione gratiæ Diuinæ exhibitum & assumptum.

Sir. c. 39. sect. 30.

Hoc loco etiam obseruetur, quandoq; ægrum optimis & conuenientissimis medicamentis adhibitis non sanari propter has octo causas, quarum

PRIMA est, Quod Terminus Vitæ instet, qui nullo ingenio humano, vel quocunque eius subsidio pertransiri potest. Nullum enim Remedium corpus corruptibile, à morte, peccatorum pœnâ & stipendio, vindicare potest: sed est res vna, quæ corruptionem aufert, inuentutem renouat, & breuem vitam vt in Patriarchis prolongat. Quamuis autem, vt infra referemus, abbreuiari & prolongari possit vita, tamen ob peccatorum pœnam, æternæ legis immutabili decreto, necessario tandem moriendum est (coniunctio enim rerum diuersarum adfert necessariam secum dissolutionem) ne regressum in ætatibus (vt est apud Platonem) constituamus: Et in hoc casu etiam vniuersalis ac summæ medicinæ vsus irritus esset, quia coniugium vitæ & mortis, separatione necessitate immutabili destinatum, nulla artificum vel Naturæ industria perpetuum efficere potest: Leges enim Naturæ inuiolabiles sunt: Non ergo petendum, multò minus inueniendum auxilium, vltra Terminum

Par. lib. de resuscitatione naturalium fol. 295.

Causa mortis est domesticus inimicus, quem nobiscum gerimus.

Morte tollitur maledictio in Creaturis. Sir. 10. sect. 11. c. 14. sect. 18. c. 41. sect. 5.

nium illum vltimum à Deo nobis impositum.

SECVNDA, *Quod imperitorum medicorum ignorantia, medicamentisque pernitiosis eò deductus sit æger, vt bonorum medicamentorum vsu, quod corruptum, pernitiosum & immedicabile malum est, resarciri & sanari nequeat: Et hîc plerunque vocari solent Chymici; qui semper Trophili medici apud Plutarchum recordabuntur, affirmantis hunc perfectum esse medicum ὁ τὰ δυνατὰ, καὶ τὰ μὴ δυνατὰ, δυνάμῳ ἀναγνώσεων nec generosis & immeritis Remediis gloriosa ostentatione vnquam vtentur apud Apio indigentes ad infamiam & μὴ μετανοεῖν, ἀλλὰ φρονοεῖν χρὴ τὸν αἰδέσιμον τὸν σοφὸν; Caueant etiam sua medicamina aliorum venenis admiscere, ne aut pernicies bonis, aut salus nocentibus adscribatur, quia dolendum est tam execrabilem esse quorundam medicorum inuidiam, vt antequam honorem & laudem alteri expertiori permittant, ad tuendam existimationem vacillantem potius decumbentem aliorum arte sanabilem in extremum exitium præcipitent, ideò etiam à plebe tales meritò Honesti Carnifices vocantur.*

TERTIA, *Quia medicus serò vocatur, videlicet Natura succubuit, & morbus vicit: alioquin si in agrotum agrum, medicina con-*

uenienſemen à ſeminatore medico Tempeſtiuè ſeritur, principiis obſtando procul omni dubio iuxta Dei benedictionem expectatus reſultabit ſanitatis fructus.

QVARTA, *Quia æger non obtemperat: fit enim ſæpenumero, vt ægrotus in medicamenta vel in medicum ea transferat errata, quæ ipſe contra Auream apud Aelianum Locrenſium legem mala viuendi ratione cõmiſit.*

QVINTA, *Quia quædam Naturæ ſeu Proprietates hominum peculiares ad ſanationem inidoneæ nec pronæ ſunt, ſicuti videmus etiam nonnulla ligna propter nodorum abundantiam ita ex naturali defectu & corruptelâ degenerare, vt nullo modo findi poſſint: Et multoties Tempus cum Aſtrorum mala inclinatione ſanationi eſt contrarium: Quicquid enim ſanatur ante tempus, recidiuæ obnoxium eſt, Sola ſiquidem Temporis hora ſeu meſſis dat firmam & fixam ſanitatem: Pyrum maturum ſponte cadit, immaturũ fruſtranea arboris ſuccuſſione ad caſum ſollicitatur. Ideò his neglectis, præſertim in cura morborum Aſtralium, omnia ſunt irrita, & fruſtra inſtituitur ſanatio: Medici etiam dent operam, ne plus periculi ſit à medico & medicina, quam ab ipſo morbo ideò nunquam conſulant, quæ in pernitiẽ vergant animarum & corporis, & præcipuum illorum*

In cura ratio Temporis obſeruanda, nam aliã hyems, aliã æſtas, atque autumnus exigit.

lorum sit studium, ne noceant vbi prodesse non possunt: Ita bona conseruatur conscientia, quæ perpetua est cordis lætitia.

SEXTA, *Quia morbi prædestinationis Terminũ attigerunt, ibi Naturæ legibus non conceditur regressus, vt in perfectis, absolutis & consũmatis, bituminosis, bolaribus, lapideis & arenosis coagulationibus: In eiusmodi.n. cõsummatis morbis frustra est omnis cura, sicuti etiam in cæcitate & surditate innata videre est. Quod.n. Natura semel ademit, reparare medicus nullo pacto põt, sicuti corporis substãtia malè cõformata & partes ex genitura trãsposita, mutari nequeũt.*

Quod Natura peccauit, nemo potest emendare.

SEPTIMA, *Quemadmodum medicos sordida ægrotantium Tenacitas (siquidem nulla pecunia honestius acquiritur & ægrius numeratur) in officio indiligentes facit: Ita sæpe etiam Aegrotantis Hæsitatio, Diffidentia, Incredulitas, erga diligentissimum medicum, effectum medicamenti remoratur, aut planè operam medentis impedit, vt taceam illos qui contempto Ordine DEI, nullis medicamentis exigente necessitate vti, sed à Deo sine* Mediorũ *per quæ operatur (quamuis sit ipsemet* Medicus*) adminiculo sanari cupiunt. Ordinationi Diuinæ non repugnandum: Habemus Medicinã duplicem Visibilem videlicet Creatam, & Inuisibilem VERBVM DEI, qui ergo Medicinâ*

Pauperũ, gratuita semper à vero medico habẽda est ratio, inter cuius virtutes Charitas erga infirmos primo elucere debet. Sir. 38. sect. 18.

Medicus & Medicina sunt vera misericordia DEI.

sanantur, VERBO DEI sanantur, qui VERBVM suum contemnit, contemnit etiam Medicinam, & è contra: Dicens enim, Medicina nihil est, idem affirmat nullum esse Deum. Porro, vt dictum Animus patientis excitatus, confidendo auidius recipit medicinam: Ideo cùm Vita venenum sit tristitia, non sine causa Hippocrates in suis Aphorismis loquitur de Fiducia ægrotantis erga medicum, & ea quæ offeruntur. Firma credulitas, spes indubia, amor & confidentia erga medicum & medicinam ad sanitatem plurimum conferunt, etiam aliquando vel plus, quam ipsa cum medico medicina. Fides Naturalis (non loquor de Fide Gratiæ ex Christo) ingenita à Deo Patre in prima Creatione, IMAGINATIO videlicet nostra, ita potens est, vt morbos sanare & excitare valeat, sicuti manifeste apparet tempore Pestis; quando ex sua propria Imaginatione, ex metu & terrore generat Basiliscum Cæli, intoxicantem Firmamentum microcosmicum è sua superstitione & prout fides patientis adiuuat. Pestis Naturalis fit Firmamentalis ac supernaturalis dum videlicet Iliaster seu Euestrum Solis per peccata hominum ad iram & pœnam irritatum propter singularem participationem cum Euestro Hominis, mortales ob sua delicta per influxum stellarum (Mumiam & Sulphur Hominis microcosmi,

Animus hilaris ingeest conuiuium. Sirac. c. 38. sect. 19. 20. Cap. 30. sect. 25.

Ille medicus plures sanat, de quo plures confidunt.

Imaginatio picis instar se habet, facile adhæresc it & ignem leuiter concipit.

Stellæ sunt virgæ Astrorũ Par. tract. 2. de pestilitate.

cosmi, omnia macrocosmica venena innata latenter possidentis sua venenata malignitate & sinistro aspectu incendentium) inficit ac punit, & nulla quam potens etiam medicina sit, resistere & iuuare possit. Tanta est vis Syderei spiritus in corpus, vt quorsum ille imaginatur & somniat, ipsum corpus simul attollat atq; traducat, vt videmus in Noctambulonibus. Fideli omnia possibilia, quia Fides omnia incerta certificat: Deus nullo modo potest vinci nisi per fidē, qui ergo in Deum credit ille operatur per Deum, & Deo omnia sunt possibilia, quomodo autem id fiat, perscrutari non potest: Fides est saltem opus, opus videlicet illius, in quem creditur: Cogitationes superant Astrorum & Elementorum operationes: Dum enim cogitamus, & cogitationibus Fidem habemus, tunc Fides perficit opus, & sine Fide nil fit. Fides dat Imaginationem, Imaginatio dat Sydus, Sydus (ratione matrimonij cum Imaginatione) dat effectum vel opus. Fidem adhibere medicinæ dat spiritum medicinæ, spiritus dat cognitionem medicinæ, medicina dat sanitatem: Inde sequitur medicum ex fide oriri, prout credidit, promouet & adiuuat ipsum spiritus, spiritus videlicet Naturæ seu sydus medicinæ. Homo per fidem Imaginationis sæpe facit, quod optimi medici cum suis medicamentis idoneis nil possunt efficere: multoties

Voluntas & Imaginatio Hominis est mater pestis: Ideo imaginãdo potest Homo peste inficere totam regionem.

Lege Paræ celsum de morbis inuisibilibus & de efficacia Fidei Naturæ, qua ex Deo omnia potest Naturaliter.

etiam Fides seu Persuasio illa plures sanat, quam illa efficacia seu virtus medicamenti à medico exhibiti, vt superioribus annis in decantata illa Panacæa Anvvaldina vidimus, & nunc in nouo illo medicinali Fonte in finibus Misniæ & Bohemiæ hoc anno emerso, ad quem incredibilis infirmorum copia fere indies confluit: Causa non potest reddi alia, quam constans excessiuus affectus ipsius sumentis, quæ potestas est in ipsa Anima sumentis Pharmacum, quando excusso omni metu aut sinistra Imaginatione fertur in aliquem magnum sui desiderij excessum. Anima enim Rationalis excitata, & vehementi Imaginatione accensa, ipsam etiam Naturam superat, & per suas affectiones fortes, multa renouat in corpore proprio, & sanitatem vel ægritudinem immittit, neq; solum in corpore proprio, sed etiam in corporibus alienis: Qui morsus à cane rabido in rabiem incidit, apparent in vrina eius figuræ canum: Sic prægnantis mulieris cupiditas in corpus alienum agit, quando per sui obliuionem instar croci aquam tingentis inficit fœtum in vtero, rei desideratæ notâ: Suâ enim Imaginatione format infantem, non aliter vt figulus argillam. Timor, tremor, & appetitus sunt præcipua causa, vnde phantasia, æstimatio, Imaginatio grauidarum oritur: Dum igitur incipit imaginari, tunc

Ideo Damascenus: Oportet infirmo salutem imprimere & promittere, nec velis vnquam à spe deponere, etiam si ipse desperet.

Astra

Astra Firmamenti microcosmici, seu Astra humani Animi, cum phantasia, æstimatione & Imaginatione non aliter mouentur, quàm Externa Astra Firmamenti macrocosmici, vbi singulis momentis Astra ascendunt & descendunt, donec fiat Impressio, in qua Impressione Astra Imaginationis grauidæ mulieris, Influentiam & Impressionem fœtui imprimunt, quemadmodum cælatores pistillo sculpto, notam subiectæ materiæ. Sic manifestum est [a] *affectus Animi, quando vehementissimi sunt, posse mortem inferre, vt legimus in historiis: Et hoc apud vulgus palam est, gaudio exuperantiore aut profusiore tristitia, nimio ardore vel odio interdum mori Homines, sæpe etiam morbis diuturnis ex eiusmodi passionibus leuari, quia teste* [b] *Auicenna Natura obedit cogitationibus & vehementibus desideriis Animæ, & affecto spiritu afficitur corpus in quo spiritus delitescit. Porro efficacia supradictæ Fidei Naturalis manifestauit se in* [c] *muliere illa hæmorrhoidica & Centurione.* [d] *Homo ad DEI similitudinem & imaginem cælestem quodammodo maiestatem redolentẽ creatus, habet magna in suis manibus*

Sunt Impressiones Inferiorũ Astrorum.

[a] Ergo βέλτιόν ἐστι σῶμα ἢ ψυχὴν νοσεῖν. ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λέγοι.

[b] in l. de anima Anima passionibus corpus corrumpitur, & animi à corporis motibus non sunt impassibiles: Fides hæc Naturalis seu Sapientia Creatoris, Creatura ad similitudinem suam Creatæ impertita, licet possit omnia, seruare tamen debet Imaginis proprietatem. Omnia sunt possibilia credenti, & volenti: omnia impossibilia incredulo & nolenti, prout rem cogitat, & per fidem imaginatur, ita oportet illam fieri. [c] Matth. 19. sect. 21. [d] Gen. cap. 32. sect. 25. 26. &c.

Fides summum & potentissimum habet inimicum Incredulitatē: nam Imaginatio Fide coniuncta omnia potest. Matt. 21. Fata etiā facit ut morbos incurabiles, quod deprehendimus ex denegatione auxilij à conuenientibus remedijs exhibitis expectati. Matt. 9. sect. 2.

& potestate. Quanta enim possit constans credulitas in Animo imaginando fortiter eleuato seu exaltato apud vulgus palam notum est, tanta siquidem potest, vt & miracula operetur in opinionibus & intensis operationibus falsis. Hæsitatio autem Credulitatis & diffidentia, non solum virtutem animi operantis, quæ inter vtrumq; extremum medium est, dissipant atque frangunt, sed etiam omne opus tam in Superstitione, quàm in vera Religione infirmant, & effectum quæsitum licet fortissimorum Experimentorum eneruant: Et quod hoc loco diligenter notetur, Saluator noster, vt Pagina sacra docet, in Capernaum οὐκ ἐδύατο miracula edere, quia non credebant, & sua incredulitate ac falsa fide ei resistebant. Sicuti enim Homo nihil potest sine Deo, sic Deus vicissim non vult sine Homine, tanquam suo Organo, Deus & Creatura vterq; simul, neuter sine alio. Nemo igitur debet velle sine Deo, quia nemo potest esse sine Deo, in quo sumus, viuimus, & mouemur.

OCTAVA, Ne peccata maiora conualescens ægrotus in Deum, proximum, & se ipsum, cum animæ suæ iactura committat, siquidem omnis morbus est piaculum, vel hac Diuinâ innatâ pœnâ, vindictâ & flagello ad vitæ emendationem in posterum à iusto iudice vocatur.

Vel

Vel hâc visitatione Paterna, & imposita cruce patienter ferenda sibi & proximo exemplum sit, ad ardentiorem DEI Timorem & cultum quia permittit Deus sæpius, multas quosdam homines & magnas incidere ægritudines, quibus læta sanitas carnis, cum continuatione peccatorum, maximam, non sine æternæ salutis iactura intulisset ægritudinem mentis: Sanitas enim sine remissione peccatorum nil conducit, cùm potius sit condemnatio. Insuper peccata debilitant vires Animæ, ita quod impotens est ad corporis Regimen Naturale: Ideò debilitantur vires corporis & festinant ad mortem. Vel hoc infirmitatis iugo & fræno ceu purgatorio salutari in officio saltem pietatis contineri solet (quamuis pauci ex Infirmitate emendantur) dum amputatur ei peccandi licentia, qua fuerat abusurus, diutius in firma sanitate aut vita constitutus. Hiob. 33. sect. 19.

Et in his morbis Astrali impressione resistente & superûm Ira genitis, nulla medicina Corporalis (propter fores Naturæ diuino obice clausas) prodest, sed Cœlestis & Spiritualis, videlicet pœnitentia seria peccata commissa cordialiter deflere, Iram Dei concitatam Emendatione vitæ & Reconciliatione cum proximo placare, Deo per Cœlestem Animarum medicum Saluatorem nostrum reconciliari, suamq; In sedatione iræ Dei, incipit medicus. Hiob. 33. sect. 26.

voluntatem iustissimo voluntatis Diuinæ beneplacito, patienter in omnibus deuotè & humiliter, cum firmissima Diuinæ Misericordiæ participatione subiicere. Paracelsus vocat morbos Deales ex Ente Dei qui eiusmodi morbos omnes infligit, & solus per bonos & malos operatur, Sanationem ait, Fide fieri, vel finito purgatorio, curationem demum per medicamenta tentandam. Causæ morborum Entis DEI sunt imperscrutabiles, hîc curatio debet in Fide quæri, non in Natura: sicut etiam in cura morborum Dealium, Entis DEI vel in cura deifica seu Fidei obseruandus est Terminus prædestinatus iuxta voluntatem Diuinam.

VI. DE VNICA ET SVMMA antiquissimorum Philosophorum Medicina.

Hæc Philosophiæ occultæ Minerua & hæc margarita vnica pretiosissima omnem æstimationem excedit.

PORRO, quod ad summam illam ac vniuersalem Medicinam attinet Philosophicam, vt auctarij vice etiam hoc addam, non legitur à Diuina Munificentiâ maius emanasse Donum Sapientiæ: Nec Anima Rationali exceptâ, quâ post Deum in Cœlo & Terra nil admirabilius pensiculari potest, sublimius, nobilius ac præstantius sub Cœlo datum hominibus, quam hoc secretissimum secretorum Arcanorum Arcanum,

num, in quo cùm ad Planetas inferioris Astronomiæ, quorum imperfectiones & sordes fortissima sua impressione penetrando euanescere facit (omnem enim Sulphureitatem exiraneam & immundam Terrestreitatem à metallicis & Humanis corporibus segregat) tum etiam ad sanitatem laborantem & deperditam Humani corporis, igneo suo vigore restituendam ac conseruandam, mira imo omnia fiant, vt nunc præter infinita alia vsum taceam Magicum & super cælestem postquam finita Radiorum Solis & Lunæ Influentia Gonetica & quarta supra suam natiuam Terram reuolutione, omni creata potestate Influentiali tam in Elelnentali mundo, quàm Cælesti aut supercælesti absolutissimè dotatum est: Mirabilium omnium mirabilissimum, siquidem Deus in suis operibus Mirabilis, etiam sua Dona Mirabilia, in Mirabilibus hominibus occultare consueuit. Omnis Antiquitas, omnis etiam omnium Gentium & Linguarum in doctrinæ huius traditione Veritas, consensus doctissimorum omnium illorum, qui in omni sæculo summa cum admiratione multorum & laude vixerunt, hoc ita se habere testatur: Hoc insuper præter ocularem multorum sæculi nostri inspectationem ac certificationem ex scriptis illorum, tot Hieroglyphicis, Magicis & Mathematicis Velamentis,

Vide Monadem Ioannis Dee Londinensis, & Rogerium Bacchonẽ.

tanta & tam certa Philosophicæ Veritatis serie contextis statuere haud difficile est. Quis igitur non admiretur & amplectatur tantum DEI summi Donum, pretium studij, operæ & virtutis immortale, quod depulso senio reiuuenescentiam, perpetuam sanitatem ac sine proximi detrimento victum & amictum honestũ non per vsuram & fraudem, nec falsis mercemoniis, nec per oppressionem pauperum (vt iam diuites mundi ditantur) sed per industriam operis & manuum laborem, Piis à Natura & Institutione dignificatis pollicetur Philosophis? Absit itaque vt Priscorum exemplo neglecto, talia DEI magnifacienda Magnalia, & stupendas Naturæ vires offuscare, aut negare velim (qui enim spernit scientiam, spernit illum iuxta hanc artem verissimam Deus glorioſus & sublimis) aut quod peius, sicuti plurimi faciunt, tanquam otiosorum hominum speculationes, aut inania insanæ delirantisq; mentis somnia ac commenta calumniari, qui tamen apud sapientes saltem iudicij sui imbecillitatem produnt, & insciticæ suæ testes publicos aduocant: Calumnianies ergo & ignorantes, quos & Fatuos Philosophi vocant, ab hisce tam diuinis Epulis arcendi vt & delirantes suis Phantasticis somniis penitus relinquendi. Nonnulli hîc arrigent aures, num proprio ingenio fretus ausim etiam

etiam de huius quoque præparatione hoc loco gloriari, aut ostentationis ergo (vt Theatrici Philopluti & Philochremati Philosophistæ faciunt) absolutam huius artis cognitionem ambitiose mihi arrogare. Verùm cùm paulo ante lectori beneuolo promiserim, me experta saltem traditurum, nollem hoc loco (quod viri prudentis non est, sed impostorum proprium) de huius rei explorata certitudine vulgo sceleratissimè ementiri. Sacra namq; ac Diuina hæc non Sophistarum, sed philosophorum Ars atque Scientia, malè & perperam ab ignaris falsi damnata (siquidem inter omnes artes tam Liberales quã Mechanicas nulla tot impostoribus scateat vt hæc) merito ob admiranda quæ complectitur arcana veneranda est, & omnibus aliis scientiis terrenis anteferenda, à veris medicis, qui spiritu Diuinæ Sapientiæ illustrati honesto victu & amictu contenti & instructi (impossibile enim est indigentem aut non liberum Philosophari) Deum ad Salomonis exemplum non pro opibus largiendis, sed pro sapientia impetranda (vt aperiatur illis Diuinæ cognitionis armarium) veneratione religiosa precantur: & qui felicitatem suam Cœlo & DEI omnium bonorum largitoris saltem amore metiuntur: quos insuper amor secretorum & Naturæ iuxta Diuinam gratiam promouet & stimulat ad perscrutan-

Cotis vice fungẽs accipt me hic volo veluti Indicẽ, qui præforibus stans alios (quibus prodesse magis quàm mihi ipsi valeam) iter quod ingrediendum sit ostendit.

dum: & qui desiderio scientiæ consequendæ, absque vana spe lucri aut inanis gloriæ affectatione, nullum subire manuum laborem, honestum, diuturnum & possibilem in DEI Timore recusant: & tantis denigz donis absgz malignitatis intentione neglecto aridæ sitis humanæ fonte, humillime cum metu & tremore vti ad Finẽ Magistro Naturæ debitũ, Laudem scilicet & Honorẽ DEI, & suam proximigz egeni vtilitatẽ constanti Taciturnitate, sine superbia omnium hominũ inuidiam irritante, cupiunt: His inquã de auratæ doctrinæ Filiis (quorum aurũ est Omnipotens Deus) maximum illud & omnibus diuitiis anteponendum Bonum, propter hominum sanitatem meritò & iure inuestigandum est, relictâ prouinciâ, metallica illis, qui fame impiâ, & sitibundo insaturabiligz diuescendi desiderio, æqui & iniqui neglecto discrimine, dies noctesgz horrende & corporis & animæ suæ periculo diuexantur. Nullius enim Rei auarum esse oportet Philosophum, præterquam Sapientiæ, quæ est circa Res Diuinas: Ideò Verus Philosophus nunquam diuitias quæsiuit, nec appetiit, sed potius in Naturæ mysteriis delectatus est, siquidem adeptus, non vnius Regni tantum, sed totius ferè mundi valorem in crumenâ suâ circumferre, & in Deo & cum Deo legitimè ceu totius mundi Dominus omnia possidere possit, totigz

Sapientia cœlitus Constãtia est.

Qui enim Thesaurũ publice portãt, & vtuntur, illi depradati cupiunt. Hiob. 22. sect. 25.

totiq; Creaturæ in Dei Timore & seruitio imperare. At donum istud, neq; per iram, nec per vim intentatam, sed per Altissimi inspirationem vel immediatã, vel per Expertã præceptoris sapientis in hac arte demonstrationẽ acquiritur ocularem. Hoc ita se habere extra omnem controuersiã, nemo non fatetur rectè Philosophantium. Sed quotusquisq; est, qui dum certo subactoq; iudicio, mediisq; debitis cognitionem hanc ipsam quærit, Astra ita habeat benigna, vt per Cœlorum vestibulum & portam ad Apollinis sacraria intrare possit, & alienâ operâ montem Chymiæ ascendere? [a] Quis enim alteri manum porrigere auderet, nisi Timore DEI, Sanctimoniâ vitæ, Fide intemerata ac Harpocraticâ iam dudum multis factis periculis eum cognouerit conspicuum? Qui desiderat hanc artem, mancipium aliorum arbitrij & pecuniæ non existat, & solus sit,

Præbet amicorum nil nisi copia damnum.

Siquidem ipsa etiam socij morosa inhabilitas, arrogans loquacitas, pertinax incredulitas, inuidia & detestanda infidelitas, Epicuræa tandem indignitas in omni operatione effectum impedit, atque disturbat. Veneranda Antiquitas vno ore fatetur, à primo homine vsq; ad vltimũ neminem potuisse secretũ istius artis Diuinũ adinuenire suo ingenio Naturali, se-

[a] Sed vbi reperitur Aegyptius ille ales, & laudabimus eiusmodi Phœnicẽ. Vide Paracels. in frag. medicis ad Tomũ quartum referendis fol. 311.

Non datur alicui aditus nisi per reuelationem Diuinam, aut per vocem viuentis seu ostensibilẽ doctrinã.

Nulla est rerũ perfectio absq; Diuinitatis auxilio & eius demonstratione.

cundum Rationem Naturalem solam, nec secundum Experientiam, cùm ipsum supra Rationem existat, vt quid Diuinum & occultum, attestantibus hoc ipsum perpetuis & molestis laboribus illorum præsertim qui hanc Scientiam assidua lectione & collatione autorum addiscere insudarunt: Sed Deum glorioſum, gratiarum largitorem optimum suis fidelibus sapientibus, & ipsum timentibus ac honorantibus id aperuisse & propalasse, vt suam omnipotentem bonitatem intelligant, recolant & ament, eumq; in suis mirabilibus glorificando omnibusq; viribus, ei sine aliqua sordicie, vitio aut peccato in Sanctitate & Iustitia requisita inseruiendo videant, quantum ipse fecit pro hominibus bonæ voluntatis: Et sic finaliter qui misericordia Infinitus est, gratiis infinitis, feruentissimo Pietatis & Gratitudinis amore accensi, dignum inueniant, cuius sanctissimum & tremendum nomen sit benedictum in sæcula.

Sir. c. 38.

Hæc vnica & vera via ad omnia secreta est, vt secundum Saluatoris præceptum ad Deum omnis Boni autorẽ reuertamur.

His collecta mente perpensis, nemini videatur mirum, si inter tot millia quærentium (posito præposteró ordine Regni DEI & Lapidis Cœlestis studio præcipuo) ne vni Naturæ fores ablato retrò portam Diuino obice reserentur, Voluntate proculdubio Omnipotentis DEI resistente, qui hominum scrutatur Corda & Renes, suaq; munera & dat & subtrahit cui vult.

Opus

Opus enim hoc non in Posse volentis, sed in Velle miserentis DEI consistit, qui nouit non expedire omnibus ad salutem, habere cum Sanitate Honores & Diuitias. Et quamuis alicui Horti Philosophici clauis forte contingat (sicuti scio quibusdam euenisse) attamen propter pessulatam Ianuam, Gratiæ videlicet & Benedictionis Diuinæ denegationem & resistentiam, nunquam potuerunt aperire, multo minus intrare, & desideratos Hermeticæ Arboris decerpere fructus, mysteriique huius suauissimis potiri nucleis. Sic nostro sæculo impostores quidam Verissimum Fermentum Philosophicum (ab aliis tamen præparatum) illicitis mediis per fas & nefas acquisitum, propter principij ignorationem vlterius multiplicare non potuerunt, siquidem sanctissima hæc scientia tales imperitos Thrasones nunquam in sua penetralia intromittit. Hoc est illud opus, sub Virginis Philosophicæ vestimento reconditum, quod nec frater fratrem docere voluit (Ideo vanus conatus Adeptum Philosophum promeritis beneficiis, beneuolentiâ, seu quocunque excogitando officiorum genere ad communicationem velle incitare) Hoc est illud in Mentis Memoriæque Thesauris secretissimis repositum & sepultum Secretum, super quo iura ferunt occultiores sagaci ingenij subtilitate genuini Philo-

: non omni scien- : ma- stare, ropter e- itatione scandalo- rum.

sophi (qui maledictionem DEI Sophorumque posteris relictam execrationem veriti, de industria sunt scabri & salebrosi, ne quibuslibet abstrusiores suos sensus proderent, & nobilissimã in huius Scientiæ gemmã porcis & suibus proijcerent) quod non indicarent in aliquo libro: neque aliquis eorum in sinu cordis hanc cognitionem seruantium patefecit illam, nisi intellectum habentibus allegoricè: Ea siquidem facultas Philosophis concessa, vt quia Rerum Domini facti sunt, etiam Nomina ad arbitrium dispensare possint, & suos partus pro libitu vestire: Licet egregiè & summa cum ingenuitate Veri Philosophi sese mutuo vnum eundemque molientes: colentes agrum, perceperunt semper, sicuti in præceptis illorum, tanquam in speculo, sagacis ingenij viris, à Deo ad eiusmodi mysteria electis, dignis & in arte iuratis innotuit satis: attribuerunt autem illud Deo glorioso, vt pro suo beneplacito inspiraret cui vellet, & prohiberet à quo vellet: affirmantes nihilominus sancte, neminem ad optatum finem (posthabitis omnibus particularibus virtute tingendi naturaliter prorsus destitutis, nisi è primo fonte progrediantur) posse peruenire, antequam per circularem Elementorum rotam Artis & Naturæ beneficio ad Hexagoni formam Solis Pinguedo seu Sanguis & lunariæ Ros in vnum

Hoc non creditur, sed tentatum cum laboris, tædij & dãni lucro circa finẽ acta probantẽ certificatur.

In hoc se totius negotij cardo vertit, vt Aurum Sale Naturæ Animatum præcipuũ

coniun-

coniungantur corpus, quod nisi Deus Altissimus voluerit, nunquam fiet, qui vnus singulare hoc Spiritus Sancti donum, & impretiabile pretium, & cui & quando visum est ex speciali misericordia benigne impertitur. Et cui non vult aliquid de suis Thesauris largiri, is technis quibuscunq; adhibitis, inuito Deo nihil abstulerit vnquam: Spiritus enim ex gratia procedit, qui quos vult inspirat. Cùm igitur omnis conatus mortalium sit irritus, quem Deus non promouerit (nisi quis indubitatissimæ huius Veritatis iactura, velit negare Deum esse vniuersi moderatorem, & Creatoris sui contradicendi voluntati, se temerario, giganteo sacrilego opponere ausu, Numinisq; indignationem manifesto incurrere periculo) mirari satis non possum quod nostro sæculo, multi magni inutiliter tẽpus & pecuniã consumentes viri, cum mundo decipi cupienti sibi ab aureis circumforaneorum, & contra conscientiam vitiosorum & mendacissimorum impostorum pollicitationibus patiantur imponi, non reputantes secum, sine artibus liberalibus & præclaris (quibus illi Philosophistæ Impostores qui de Fontibus Naturæ ne guttulam gustauerunt, prorsus destituuntur) nullam mysteriorum perfectam vnquam perceptionẽ esse acquirendam: Suis Phantasticis &

fiat subiectum medicinæ Philosophorum metallica. Lege 1. c. Geneseos sect. 27. & 28. Tabulam Hermetis. Morienem Alanum Rodargirũ Monadem Treuisanum Lullium. Leuit. cap. 26. sect. 20 Magni viri committunt magnos errores. Ps. 25. sect. 14. Sir. 43. sect. 37. Prou. 3. sect. 32. Sap. 1. sect. 4.

Phreneticis inuentionibus, Gymnosophistæ illi, credulorum hominum aures ditant, pecunia inanes vt reddant loculos, pollicentur magna & mentiuntur omnia, & nihil præstant credentibus incautis aliud, quàm terq; quaterque deceptos semper nouis præstigiis, dolis & fraudibus subtilissimis denuo fallere: à quorum consortio non aliter est fugiendum, quàm à sæuissimis inferni cruciatibus. Et quod potissimum Sapientiam Domini, cuius mysterium salutem apud Timentes eum, in ciusmodi animas malignas & indignas non ingredi, quæ totum vitæ decursum in Vanitatum & Fraudium inquisitionibus transegere, & vniuersum ferè mundũ frustratoriis suis Dealbationum, Rubefactionum, Incrustationumq; operibus, dedita opera malitiosè deceperunt. Atque ita illis Pandoræ fabulam ludentibus, nihil aliud tandem contingit, quàm quod euenturum ipsis Alphidius prædixerat, vt consumpto per circulationem cerebro, pro Tinctura colorem, pro Lapide Hermetico saxum vel vitrum, & pro Thesauro carbones ac cineres reperirent: Et quis non admiretur efficacem hanc Impostorum vim transmutatoriam, quæ sapientes in stultos, robustos in infirmos, diuites in pauperes, & pauperes obæratos in desperatos ac fugitiuos tandem transplantat mendicos? Quemadmodum autem Philosopho-

Hæc in lucro perfecto opere sophistico, quia taliũ fumiuendulorum finis est Puluis & Cinis.

Pietas est clauis ad omniũ Arcanorũ notitiã pernecessaria. Vide Rodargiri

rum

rum Inuidia, erga Artis & Scientiæ filios, non suæ sed DEI gloriæ studiosos, & qui vitam ad DEI laudem ac honorem, proximi commodum, animæq; suæ salutem duxerunt, non extenditur: sic Adeptus seu consummatus Philosophus, Arcanorum DEI custos, operisq; dignificatione imitatus, postquam Hermetis plusquam viginti annorum labores Nutu Dei feliciter exegit, metuens crimen Diuinæ Majestatis læsæ, centies atrocissimam mortem, omniaque supplicia subire formidabit minus, quàm maximum & locupletissimum hunc Thesaurum Terrenum, Beneficium DEI Perfectum descendens à Patre Luminum (non aliter ac Regnum aliquod societatis impatiens) à Rege Regum, ac Domino Dominantium, omnisque iniusti vindice tremendo & horrendo, sibi soli custodiendum concreditum, per iram aut vim qualemcunque intentatam, impiis, Filiorum Artis & Scientiæ inimicis aut indignis cum totius mundi pernicie abutendum in sempiternæ maledictionis iudicium, vllo modo publicare, quia scit certissimè à Sancta Trinitate & Christo cunctorum viuorum & mortuorum iusto ac seuero Iudice se grauissimè puniendum, cum animæ suæ damnatione æternæque salutis iactura, nisi villicationis & Talenti concrediti rationem sufficientem reddere possit ad formidandum, ante quod om-

BRITTOSARMATI Carmen in Zodiaco Piscium, contra sacrilegos milites in sacrarium Philosophiæ proterue & minaciter irruentes.

Nulli hominũ carnali reuelare expedit: quia maledictus eris per tanti secreti manifestationem.

Lullius: Qui publicat Artem mala morietur morte, quia à Deo solo donãdum & reuelãdum secretũ est, qui Naturam creauit & non ab al-

nes ſtabimus, & expauẽſcendum Tribunal illius Maximi & Aeterni iudicis (cuius Terribilis & Ineffabilis Majeſtas iure omnibus mortalibus metuenda) qui tempore magni Iudicij meritorum facturus examen, nullius malefactoris opus iuſtificabit, & nullum benefactorem præmiis priuabit: Quando videlicet in die Terroris axes polorum inhibebit, & motus Elementorum ceſſabunt, tunc omnia corruent, ac calor Centri, cum calore Solis coniunctus omnem corruptionem Elementorum conflagrabit, vbi omne malum & impurum inſtar plumbi proiicietur cum damnatis in Abyſſum, ibi omnia ſulphure inextinguibili inſtar vitri inconſumptibilis liquidi indeſinenter ardentis in æternum ſine conſumptione torquebuntur: Et omne quod eſt de virtutibus & pura Veritate ac Natura Elementorum Ignem Cœli non extimeſcentium, inſtar eſſentiæ puræ, claræ, incorruptibilis, & fixæ in Terra ſerena reſplendente Cryſtallina remanebit, & cum ſaluatis felicibus (inſtar Aquilæ vel Fumi ab igne excitati ſurſum ſublatis) in æternum requieſcet: Quando enim Deus voluntate ſua omnia innouando mutabit, ac Cryſtallina reddet, tunc motus Superna Naturæ morabitur in illis ſine corruptione, Rom. 8. ſect. 19. vſq; ad 23. Lege Iſacum Holandum in opere minerali. Vtinam magnates noſtri temporis auro

vero: Ipſe enim cui vult & quibus intereſt reuelari, illis reuelabit, & non aliis, quia eſt Donum DEI & nullius mortalis Hominis. Hiob 34. ſect 11. Prouerb. 24 ſect. 12. Apoc. 2. ſect. 23. item c. 22. ſect. 12. Eſa. 3. ſect 10. 11. Ierem. 17. ſect. 10. Item c. 32. ſect. 19. Ezech. 33. ſect. 20. Conſummatio ſæculi per Ignem. Apoc. 20. ſect. 10. Mare vitreum Igni permixtum:

auro & argento è subditorum suorum reditibus sufficienter ditati, partem aliquam sumptuum in piè & conscientiosè doctos rerumq; Chymicarum expertos viros erogarent, ac e Tribus illis Naturæ Familiis, Animalium, Vegetabilium & Mineralium, vnicuiq; idoneo & expetenti vnam saltem indagandam distribuerent, vt ex iisdem, in quibus vniuersa Medicina fundata est, Ignis separatione in sua Tria Prima selectissima erucrent mysteria medica. Conclaue Philosophicum cuiusdam Principis tali Thesauro pretiosissimo & saluberrimo refertum, etiam cum Pactoli diuitiis contenderet, siquidem instar Magnetis spectantium oculos ad patefactam occultæ Naturæ opulentiam contemplandam prouocaret & pasceret: E cuius iucundæ & insatiabilis pulchritudinis intuitu, quæobsecro & oculorum recreatio, & admirabilis animi ad ipsum Creatorem eleuatio? Hic videre selectissimam Vegetabilium copiam Anatomia Harmonica corporis nostri correspondentem membris, vestimentis detractis mira & gratissima varietate in sua Tria manifestatam: & visibilem factam: illic Animalium: isthic Mineralium & Metallorum: DIANAM videlicet TRIVNAM nudam, tot varietatis coloribus & Forma in vnaquaq; classe semper Triplici MERCVRIALI

Proprietas Ignis est imputatem Elementorum separare.

Pulchritudo omnis siue corporea siue incorporea nihil aliud est quàm Diuini vultus atque Luminis splẽdor rebus creatis insitus, per formosa corpora relucens ac refulgens, & amantes omnes instar DEI imaginis stupescere compellẽs. Quantum enim Res in se habet Luminis, tantum etiã habet Numinis.

Limpidissima, SVLPHVREA seu Oleosa Coloratissima, & SALINA candidissima resplendentem, quæ se alioquin ab inquinato mortalium intuitu vestire solet, & hominum cœtus in hac mundana scena, non nisi tecta ingredi cupit: Opus certè magno Rege & Principe dignum: FRANCISCI Primi Galliarum Regis; Philosophorum & literatorum virorum maximi Fautoris, laudabile vnum è Tribus, sed morte præuentum propositum. Et hoc Talento (reseruato sibi ad suos vsus fonte solo, riuulos verò superfluos deriuando foràs) Deo in proximo egeno & suis membris benefacere, an non Humanitatis & Liberalitatis opus, ac Eleemosynarij in hoc magno Hospitali Pietatis officium omni laude ac sempiterna memoria dignissimum? Et hac via in Timore DEI & Amore proximi progredientibus, sine vllo dubio Luminum Pater (à quo solo tanquam efficiente Principali & Finali omnium Creaturarum & operationum causa, omne bonum Donum post vitæ emendationem petendo, quærendo, & pulsando impetrandum est) pium & laudabile propositum (Timentium enim eum facit voluntatẽ longè maioribus & fortè insperatis cumulatè coaceruaret beneficiis: Hæc enim sola semita, non tãtum ad omnia Naturæ optata Arcana perueniendi est Regia, sed quod omniũ potissimum ad ipsum vniuersi

Ex DEI Lumine reuelãtur secreta & abscondita patefiunt.

Sine eo enim nihil boni & perfecti attingi potest.

Ps. 145. sect. 19. Prou. 10. sect. 24.

vniuersi opificem, quo VNO omnis BONITATIS Diuinæ OCEANO Infinito per Regenerationem (alteritate per vnitatem absorpta) in Sabbatho Sabbathorum seu Iubilæo Aeterno cuius gratia creati sumus comprehenso, attigimus suffragante Diuina Clementia scopum & metam veram, cuius fruitione plenaria olim non aliter delectabimur, quàm ærumnosus exul & peregrinus (per varios vitæ casus, per saxa, per ignes, per sentes & vepres agitatus) legitimæ tandem patriæ restitutus: siquidem Dulcia non meruit, qui non gustauit amara: Sine Cruce & morte ad amissa bona reditus fieri nullo modo potest: nec Deus vult Hominem mortalem à se nunc peregrinantem ad immortalem beatitudinem & gloriam delicato peruenire itinere, sed per Ignem Tentationis & Tribulationis, cum tristi & amara morte, quia Coronatio & lachrymarum absterssio demum superatorum hostium victoriam subsequitur, digna enim est & maioribus præliis Vita æterna.

Quamuis autem, vt ad supremam medicinam reuertar, aduersa fortuna me honestæ syncerissimæque Veritatis semper studiosissimum multoties ad supremi illius Philosophici sacrarij

Diuina fiducia neminem ad bene agendum destituit.

Qui nouit Vnum, nouit Omnia, qui discit Multa, discit Nihil. Sir. c. 34. sect. 12. 13. 14.

Beatitudo consistit in apprehensione summi Boni.

Deus est immutabilis Quies, ad quam omnes Creaturæ omni conatu anhelant & gemunt. Leuit. c. 25. Tob. 12. sect. 13. Sir. 2. sect. 5. Prou. 17. sect. 3.

Sine Certamine & Pugna non peruenitur ad Patientiæ Victoriam & Coronam, per Angusta itur ad Augusta.

penetralia (non auri argentiq; faciendi gratia, siquidem postposita habendi satagentiâ pauco contenti sat diuites sunt, sed ardore quodam medicinæ Veræ consequendæ & iusto admirandorum DEI operum desiderio) frustra licet aspirantem, & anhelantem non solum deduxerit, sed nescio quo meo sinistro & infelicissimo fato etiam factum fuerit, vt quo feruentiori conatu animi, secretissima illa studia sectatus fuerim auidius, eò obtrectante maleuolorum Inuidia & Fortunæ fructibus hactenus iactatus fuerim acerbius, æquitatis necessitas exigit, quandiu vlterius non datur, ipsa me tantæ Rei cogitatione sola & recordatione saltem consoler. Quid, cui quando, & quantum, nouit ipse Deus, cuius Nomen glorificetur, & in Aeternum sit benedictum: qui sæpe bonus auertit, poterant quæ forte nocere: nec vitam illorum miseram expetendam esse reor, quibus felicitas damno cessit & nocumentum inde susceperunt, vnde beneficium debebant reportare: & qui summa in fortuna, vbi iam felicitatem illis Fatorum indulgentia maiorem tribuere vix vllam potuisset, propter compedes iniectas fortunam desiderant: & quibus Deus quædam largitur ad pœnam iratus, quæ beneficij loco negare solet propitius. Attamen cum opera DEI sint annuncianda, & celebranda, & vt hoc monu-

Num. cap. sect. 33.
Ps. 78. sect. 31.
Ps. 104. 105.
Tob. 12. sect. 7.

monumento relicto constet olim, nostri quoque saeculi hominibus felicitatem suam posteris non inuidentibus Beneficentiam illam Diuinam non fuisse negatam, in Veritatis attestationem & subsidium, non possum hoc loco non meminisse singularis illius Diuinæ erga me Clementiæ, quod mihi non sine manifesto superum fauore ceu oculato testi, in peregrinationibus meis isthæc fortuna, compluribus expetentibus denegata, contigerit, vt illam intueri & gustare licuerit, apud Magnum aliquem, cui in aeternum bene sit, & Cumprimis egregium Helioc Antharum borEaLem, nunc in Christo quiescentem: cuiuSmodi lENtis DenIque consueVerunt latitare tempOrum currIcVlis. Vnde diu maximo Naturæ per artem miraculo cum stupore attonitus, inter varias & multiplices Inferioris Astronomiæ metamorphoses (via Antiquorum Humida nondum tamen intensè ad Basilisci oculum exaltata) in frigido factas, mihi hoc vnum prodigium, omnium mirabilium separans admirationem, cumprimis stupendum & spectatu dignissimum fuit, quod vnica illius Laticis exhibita gutta (in qua tanquam penuario omnium corporum Cœlestium & Terrestrium dispersæ virtutes admirando artificio inuisibiliter coaceruatæ, imò in qua totus mundus Astralicè concentratus erat) ho-

Basiliscus Philosophicus instar Fulguris repentè & ex improuiso comburit quod cunque metallum imperfectum, & subitò aliam formam nouã producit.

Meritò igitur Indagatio illius omnibus Veritatis studiosis deberet esse cõmendatissima.

minem deploratæ valetudinis & morti vicinũ sua Ignea, Astrali & Cœlesti Natura inuisibili influendo Cordi radium Vitæ Naturalis, Vitæq; organa renouando, & defunctam Naturam (per accidentium ægritudinem causantium remotionem) reparando, vna nocte ad firmam & perfectam reuocarit incolumitatem: Corpora enim Humana subitò & quasi miraculosè à quibuscunque infirmitatibus desperatis (secundum Deum videlicet, nam multi morbi sunt innatæ pœnæ Diuinæ, quorum curatio in Natura non quærenda) Regalis hæc, & omnium aliarum medicinarum Imperatrix resurgere facit: siquidem totus hic nouus mundus regeneratus, paruum veterem corruptibilem mundum hoc est Hominem virtute Regenerationis suæ renouare, quicquid in Humano corpore læsum restaurare, superfluum consumere, defectum resarcire, & totum microcosmum in verum Temperamentum reducere, & in illo conseruare potis est, vsque ad præfinitum mortis Terminum, ob peccata mortalibus impositum.

Contra mortem nullus medicus, nisi Christus.

Eodem Spiritu mundi, eodem Calore Solis & Lunæ, quo humana corpora, ab infirmitatibus & accidentibus mundantur etiam metalla imperfecta & impura, absque nouo generationis & corruptionis motu, per solum alterationis modum, & accidentium, eorum ægritudinem

cau-

causantium remotionem (cum metalla non specie, sed accidentibus saltem differant) Veræ Sanitati, quæ est aureitas, restituuntur.

Vulgaribus nostris, emunctæ licet naris Athenienſibus, has Vulcanicas metamorphoſes, & hanc DEI Virtutem Naturæ coniunctam neſcientibus, ac medicinæ Ethnicæ admiratoribus, qui excuſandæ inſcitiæ ſuæ cauſa inepte ſatis Prudentum dicta pro fabulis & figmentis habent, non mirum, cum intellectus intelligentium, nullis præceptis aut traditionibus fatuorum hominum obfuſcatus, vix apprehendere valeat, ſi hoc propter tantorum myſteriorum proclamatam incertitudinem videbitur vt ignorantibus & merito non notificandum ſecretum incredibile (quamuis vero verius ſit) quia de Calore SOLIS & LVNÆ *in ſua vita nil audiuerunt vnquam: multo minus quod Magiæ Mechanicæ beneficio Elementum* TERRÆ *ſupra aquam natare poſſit. Hoc ſcire vere Philoſophicum eſt, medico Aſtrali cumprimis neceſſarium, quorum nullus ad vllam mirabilium effectuum operationem vel cognitionem pertingere, nec niſi huic Scientiæ adhæreat de ſua arte certus eſſe poteſt, præſertim in deſperatarum infirmitatum noſtri corporis cura, quatuor videlicet omnium morborum monarchis, Epilepſia, Podagra, Hydrope, Lepra. Hæc quatuor*

Hæc dubitatio incredula, quia pauci reperiũtur, qui firma conſcientia credũt artem eſſe veram, lucro potius quàm damno vt antea maioribus ſic deinceps poſteris omnibus cedet: Ea enim ratione proſpicit Deus vere Philoſophãtium ſecuritati. Exod. 32. ſect. 20. Hiob. 14. ſect. 19.

summa morborum genera Paracelsus operibus demonstrans se à Deo medicinam edoctum, cum Christi non Dæmonis adiutorio mirifica arte sustulit, non obuiis & tritis nostris Medicinis purgantibus, sed paucissimis concessis Restaurantibus seu regeneratibus, quibus Natura renouata postea omnia noxia sua sponte expellit. sicuti Epitaphium ipsius, Salisburgi, posteritati veraciter, satis superq; testatur. Omnes infirmitates prouenientes ex humorum corruptione quãtumcunq; graues & desperatæ curæ hac medicina vniuersali (instar dolabri dedolantis omnis generis ligna) sanantur, nisi infirmus fuerit in vltimo Termino sibi à supremo Ente constituto: vel morbus præter Naturam à Deo pœnæ loco, & afflictionis singularis, immissus. Nemo autem hoc peculiare ac cœleste Donum, vt suprà dictum, vsurpare potest, nisi is, cui Deus ipse contulerit, qui solus & obscuritatem horum mysteriorum illuminat & claritatem offuscat, vt neq; planissima quis intelligat, nisi ab ipso illuminatus fuerit, neq; obscurissima quæq; non consequatur, si ab ipso illustrata fuerint: Tanta enim facultas à summi creatoris affluenti & peculiari Gratiâ, venit. Ideo Lullius diuinus ille & perfectissimus Philosophus, meritò concludit, oportere inter Artistam & Deum causam primam, absq; contrarietate concordantiam esse, vt primus

Non est Christianum Diabolo maiorem possibilitatẽ & vim ascribere velle, quam Infinitæ Diuinæ Sapientiæ & Omnipotẽtiæ. Verorum medicorũ præcipuũ Fundamẽtum & Scopus, quia non prima sed secunda natiuitas conducit.

mus motor, tanquam Forma principalis moueat Intelligentiam id est Artistæ Animam, ad veram Intelligentiam, vt pateſiat ſibi id, quod eſt occultum in magiſterio huius artis. Benedictus erit ille, cui Dominus Deus inſpirare volet Dona gratiæ ſuæ: Nam Dominus eſt Cæli, qui ſcit Cor illius in quibus Forma & modo vellet vti. Videmus nihilominus peccari interdum non ſolum ingratitudine erga Deum, verum etiam miris & Adepto Philoſopho indignis erga immeritum proximum technis: quibus olim aliquot clariſſimi viri & noſtro ſæculo duo diuerſarum nationum manifeſtati Philoſophi, dona Dei contra horrendiſſima Philoſophorum Anathemata abutentes, ſibi poſtea (ſiquidem quilibet ſecundum dexteritatem ſuam à ſpiritu ſydereo cauſatam ac excitatam ſuæ fortunæ faber eſt) cum perenni Nominis ſui dedecore, iuxta immeritam Veriſſimæ Artis Philoſophicæ proclamationem, dolendum & commiſerandum attraxerunt exitium, DEI iuſti Vindicis Ira (tam ob arrogantem ſuperbiam, loquacitatem pœna & pœnitentia concomitantibus prouocantem, quam ob impoſturarum fraudes ad primi ſilentij Harpocratici, ſecuritatis ſuæ gratia vicissim tegendam commiſſas) miſerè conſumpti & refrænati.

Antiquiores illi peritioreſq; felici ſydere

Origoma-giſterij Philoſophici.

Secus faciunt plurimi qui de pateſactione quãuis imaginaria ſaltem apud alios gloriãtur, & ita ſuæ credulitate ac perſuaſione

se impediunt, quominus discendo vlterius proficere possint.

Deus primo sæculo se per Lumen Naturæ manifestauit.

nati Philosophi, Hermetis scientiæ inuentoris filij, apud quos nil Veritate antiquius, nil turpius Falsitate atque deceptione, & quibus semper sine teste multitudinis imperitæ tutius operæpretium fuit in Receptu esse, *quàm* Fronte *videri aut haberi: quique sui memoriam nulla labe contaminatam ad posteros transmittere conati sunt, non vt multi nimium creduli opinantur, quod imaginationibus suis friuolis decepti, alios vicissim voluerint decipere, quod non cadit in virum probum: Hi inquam Naturæ non publici sed occulti Secretarij, in Naturali Lumine in ipsis vigente, pro viribus sibi diuinitus concessis Rationem ducem optimum secuti, omnes summa, tum animi, tum corporis, intentione ad Virtutis vnum eundémque potius tendentes scopum, nil maioris esse gloriæ sunt arbitrati, quàm prudenter & Quieto Silentio iuxta DEI Timorem & Amorem proximi* Mente *rectè* Sana *in* Corpore Sano *tranquillè gaudere posse: Hæc est Philosophia Adepta, quã Paracelsus in Tinctura Physicorum explicat Vitam diuturnam & sanam absque omni infirmitate, vsque ad mortem Naturalem, eiusque vitæ longæ honestam sustentationem in hac scilicet miseriarum valle, vt scilicet DEO absque indigentia & proximi detrimento inseruire possimus: Hanc quidem felicitatem, multa licet*

sint

sint animi & diuturna quadam auiditate venati plurimi: eandem tamen nec alio in medio, nec artibus vllis se adepturos vnquam, nisi per admirandam abstrusissimamq; complexionem quandam omnium totius Creaturæ in vnica quadam massa confluentium & concurrentium virtutum (Viâ saltem Regiâ illa ac Ratione Philosophica præstandam) existimarunt: Omnibus his virtutibus spiritualibus, actiuisque qualitatibus, magno ingenij Artisque beneficio instar mundi minoris in vnam Massam (quam Lapidem seu Puluerem suum vocare consueuere) coaceruatis & concentratis (vnita siquidem vis fortior dispersa) præter MENTIS suauissimam quandam & mirabilem illustrationem (est enim Lux Naturæ in Tenebris mundi coruscans) omnium item rerum Naturalium & Cælestium secretorum scientiã, operationemq; perfectam, imo iuxta omnium Rerum affluentem Abundantiam, Sanitatis beneficiũ legitimo huius summi & admirandi Magisterij vsu ad miraculum vsq; consecuti sunt: Cuius in suis monumentis scriptis nostri prædecessores Philosophi, in schola Hermetis enutriti, licet in reticendo artis secreto, constanti Taciturnitate planè elingues (scientes videlicet quibus periculis artium arduarum Indagatores & Secretarij Naturæ publici sint obnoxij, vt sem-

Artis industria Naturæ defectũ vt supplea-tur necesse est, cum Natura ad sui perfectionem semper tẽdat, laboret & anhelet, ipsa sua indole. Prou. 3. sect. 16. Sub Anathematis pœna, non sunt ausi loqui nisi in picturæ verborum Ænigmaticorum, quia non habebant licentiam à magistro Natura, ne sibi ipsis periculum accerserẽt aliisque malefici ansam præberẽt,

Prov. 10. sect. 10.

per de salute vel quiete desperabundi, peruagari cogantur) hanc tamen Rationem tradere solent: quod summa illa Medicina per artificium Naturæ sagaci Scientiæ Magistra cooperante, vt iam dictum, præparata, sit Vita & Lux illuminans & viuificans Balsamum nostrum, hoc est vitæ spiritum seu vaporem cælestem non visibilem: sit Vitæ nostræ Essentia: Quinta Essentia ex 4. Elementis cõposita, in qua sunt actualiter omnia Elementa, cum omnibus suis actibus, cum concordantia maxima, æquatione vera, secundum omnem Naturæ possibilitatem æquata, & Catena aurea ligata, absque aliqua contrarietate: sed omnia aggregata in tam subtili Materia & Forma tam subtili, & tam simplicitati propinquare spectuo modo, sicut in Fulgure & in Basiliſci oculo, vt per Experientiam patet, in curatione morborum & metallorum metamorphosi: Hæc res ita se habet respectu quatuor qualitatum corporis, sicut se habet Cælum incorruptibile respectu 4. Elementorum. Hanc Quintam Essentiam vitæ radicem creauit Altissimus in Natura, ad conseruationem quatuor qualitatum corporis Humani, sicuti Cælum ad conseruationem vniuersi. Est Ignis cælestis non vrens, anima & vita Creaturarũ omniũ: subiectum in quo præter Elementorũ vires & operationes, omnes Firmamenti, etiam

Excitat motum in corporib⁹, & viuificat Elementa, viuificantur autem Elementa cum in actum suũ excitãtur: nam Vita Naturalis nil aliud est, quam actus Elementorũ.

Vita Rerum Naturalium est Lucis Idealis vnio, cum Cœlo Terraque pariter Ideatibus.

etiam cœlestes virtutes tam stellarum Fixarum, quàm Planetarum, inuisibili modo infunduntur & imprimuntur, siquidem omnium corporum cœlestium Influxus, qui sublunaribus vnicuiq; particulatim communicantur, hi in hoc vno concentrantur: Theatrum secretorum Luminis Naturæ totius: Speculum mysteriorum DEI, & Miraculum vniuersæ Naturæ: Totius mundi machinæ Quinta Essentia, & totus mundus Regeneratus, in quo totius Naturæ Thesaurus iacet: Subiectum & Instrumentum omnium Virtutum Naturalium & Transnaturalium: Filius SOLIS & LVNÆ, qui suo ascensu in Cælum & descensu in Terram omnes vires superiorum & inferiorum adeptus est: Habitaculum omnium Formarum metallicarum, mineralium & Vegetabilium, à DEO sub LVNÆ globo creatarum: Imo quod sit vere spiritus vitæ penetrans omnes alios spiritus, cum spiritu corporis nostri planè vnus & idem: Vinculum inter Corpus & Animam, quo delectatur illud supercœleste, retineturq; ne fugiat à corporeo carcere, vt enim pax fiat inter istos inimicos Animam & corpus, Balsamo vitæ medio opus est ab Externis petito, quo internum instauretur ad retinendum vel sustentandum

Hac ex arte omnium penè rerum notitia, & hoc in Lapide vniuersa rerũ natura elucet.

Tinctura est Qu. Essentia de microcosmo ad primum perfectissimũ esse & vnarium numerum Cabalisticum quæ proximè accedit.

P. votat Balsamũ perfectum, perpetuũ, Catholicon Physicorũ: Defensiuum senectutis, medicamentum vniuersalis, quod instar i- Animarũ

gnis inuisibilis omnes morbos consumit. Hanc Q. Essentiam mediam Naturam, Veteres illi Rerum consultissimi vocauerunt.

Ignem Vitæ longæ, sine quo fomite recedit à corpore non secus atq; à lychno flamma, deficiente oleo: Materia simplicissima generata à Domino Opt. Max. ex spiritu Mundi, ad restaurationem & conseruationem Humanæ Naturæ, cunctis nostri temporis medicis prorsus incognita: Non enim in Scholis illorum prouenit, qui Templum Apollinis non per debitum ostium, sed per Tectum deuium irruentes, sedem illius occuparunt, veluti Scribæ olim & Pharisæi sedem Moysis: Et dum scientiarum claues in captiuitate iniqua detinent; suis placitis nihil efficiunt aliud quàm vt sinistrè docentes, ipsi non ingrediantur Naturæ Academiam, & alios rectè discendo ingredi cupientes, suis dehortationibus pernitiosis in laudabili remorentur cursu, ita vt nunquam ad Veritatis cognitionem perueniant, & vbinam ea lateat, nescire cogantur: Quia verò omnium morborum corporalium origo vera secundum saniores medicos est Naturalis proportionis Primorum Trium enormitas (seu vt cum medicorum vulgo loquar Immoderatio & intemperies quatuor Elementorum seu Humorum) ex quibus corpus Humanum compositum ægrotat & bene habet: hæc autem supradicta medicina, quæ in seipsa est Creationis nostræ materia, sit congenea & vniformis substantiæ, in æqualitate consistens, Anima subtilissima,

tilissima, secreta à fœcibus & veluti simplex Elementorum substantia, Quintum esse seu Virtus Quinta de puriori Essentia quatuor Elementorum resultans, purificata, incorruptibilis, comparatur cœlo, nec admittit vllum malignũ spiritum, sed fugiunt ab illa: Et quia Temperatæ corruptioni seu putrefactioni minimum obnoxia est, idcò quantum per Naturam possibile est omnem corruptibilitatem accidentalem, è qua infirmitas prouenire potest, expellit, ac per omnia membra interiorem instaurat vigorem, morbosq; Trium Principiorum exaltatione factos, reconciliatione iterum curat: Sanitas Hominis in concordantia & vnione Trium substantiarum Primarum consistit: vbi verò exaltantur & per Astra incenduntur, sequuntur bella intestina: Et quia Tres Primæ substantiæ morborum volatiles sunt, Ignis Essentia morbum consumentis, & purum ab impuro separantis cedunt. Insuper illa Virtus Quinta corporis Humani Elementa seu Humores in pace & fœdere Harmonico colligat, & inæquales æquando ad verum Temperamentum reducit, caloremq; insitum ac humidum substantificum corroborat, Vitæ oleum & igniculum cœlesti suo vigore in æqualitate conseruat (quamdiu enim Radi-

Quando Elementa purificata reducũtur ad puram & æqualem simplicitatem tunc habetur Medicina prolongandi vitã, quia sic Elementa sunt æqualia: nã inæqualitas & dominium vnius in alterum generat morbos.

Sanitas consistit in Temperato corpore.

Nemini videatur mirum, quod ad Solis cœlestis Lutum desiccãtis & Ceram

liquefacientis exemplum, actus solus vnius Rei, non quo ad se, sed secundum Recipientis Naturam variè diuersificatur.

calis Humor, Balsamus Vitalis, & Vitæ nostræ Nectar pretiosissimum, siquidē confortatiua vis corporis Humani & Animalium ex spiritu Vitæ procedit, manet in sua quantitate, non sentitur morbus) ægrumq; sanitati ac temperiei restituit, Naturam suam suo in esse retinet, & Nectar Vitæ nostræ in bono & laudabili conseruat Temperamento, sicq; ad mortem vsq; Naturalem (id est, ad eum vitæ Terminum, quem Omnipotens Deus Homini propter inobedientiam tam primi parentis, quam cuiusq; propriam instituit) morbo tutum atq; integrum cum Iuuentutis nitore & tempore consistendi (quæ est ætas Pulchritudinis & Fortitudinis Humanæ) conseruabit prædispositum Hominem, qui illa prudenter & conuenienter cum pia Nominis Diuini inuocatione vsus fuerit, modò corporis constitutio & complexio eius supra modum non sit læsa. In hac ergo Qu. Essentia & Spirituali Medicina, quæ est, de Natura & Calore Cœli, & non nostra Mortali & corruptibili, possibile est, Verum medicinæ Fontem, Conseruationem Vitæ, Restitutionem sanitatis, Renouationem iuuentutis deperditæ, & serenæ valetudinis optatum inuenire: ac Naturaliter loquendo, nulla est in toto mundo hâc verâ Philosophorū Theriacâ melior Medicina Balsamica, quæ instar Elixiris vitæ superlatiua & vltima corporis Humani

mani consolatio est, omnes actiuitates conseruans in Natura Humana & vires ex Naturæ defectu diminutas restaurans : In omni enim genere vnum quid est, quid primum in eo genere gradum tenet, quia ergo hæc Medicina genita est ex incorruptibiliori & efficaciori materia, quæ sub cælo sit, Anima vel Spiritu mundi, nimirum omnium Cœlestium, & Terrestrium vires in se continente, ideo primum teneat gradum in ordine medicinarum, & hac vtens Homo, cum aliorum ciborum moderatione, poterit ad veterum Patrũ ætates accedere. Ex duobus SOLIS *&* LVNÆ *fontibus, vt docte disserit* Suchtenius, *oritur Spiritus mundanus Naturalis & Vitalis cuncta permeans Entia, omnibus vitã & consistentiam præbens, per quem vt mediatorem omnis occulta proprietas, omnis virtus, omnis vita propagatur in inferiora corpora, in herbas, in metalla, in lapides, in animalia: ita vt nihil sit in toto mundo quod huius spiritus scintillâ careat vel carere possit. Hic spiritus Cœlestis, cum Naturali nostro spiritu vnus & idem, cùm in nostro corpore fuerit indebito statu non diminutus aut per res extraneas impeditus, est Calor iste noster Naturalis, quo omnis Res ad sustentationem & multiplicationem indiuiduorũ digeritur : Digerit enim nutrimentum ab Homine assumptum, & generat bonũ sanguinem*

Calor Naturalis, quo digeritur omnis Res ad sustentationem, & multiplicationem Indiuiduorũ est Calor Solis & Lunæ.

Spiritus est Vita & Balsamus omniũ Rerum Naturalium.

Vita Hominis est Astralis Balsamus, Impressio Balsamica, Cœlestis & inuisibilis Ignis, Aër Inclusus, & Tingens Spiritus Salis.

in omnibus membris: Sanguine existente puro, existit, & spiritus Cordis vitalis fortis, purus & sanus, sicq; totum corpus rectè & sanè viuit: Si verò impeditus per ægritudinem fuerit, quo minus hoc suum officium faciat, sequitur mala decoctio nutrimenti: Inde generatio impuri sanguinis, ex hoc spiritus Cordis vitalis debilitatur. Vnde oritur Senectus obliuionis domus, tandem sequitur plenaria exstinctio, consumptio & dissipatio spiritus illius quæ Mors est Naturalis: Vt ergo consumptio & dissipatio dicti spiritus (quatenus per Naturam licet) vitetur, augendus & confortandus erit spiritus ac calor iste in corporibus Humanis existens Naturalis sic diminutus vel impeditus, quò fortius & melius suo officio fungatur.

Cùm autem omne agens cùm agere cœperit, non ad inferius seipso mouet, sed ad sui par, simile & consentaneum: Confortatio etiam hæc fieri debebit per suum simile, nempe per Calorem illum Cœlestem Solis & Lunæ, aliorumq; Planetarum, vel cum rebus iis, in quibus Virtus SOLIS & LVNÆ *potentissima est, plurimumq; abundat, minusve cohibetur à materia: Hæ enim res citius & perfectius agunt, promptiusq; generant sibi simile: Imo quod facilius etiam ex istis spiritus vel Ignis iste supernus per artificium elicitur: cuius propria sunt Calor, non*

Spiritus mundi seu Cœlestis & Naturalis spiritus noster corporis est vnus & idem spiri-

vrens

vrens vt Elementalis, sed omnia fœcundans, & Lux omnibus vitam tribuens. Ignis autem Elementalis & Inferioris propria sunt Calor ardens, omnia consumens, & obscuritas sterilitate cuncta replens.

tus: Ergo Calor Solis & Lunæ generatus ex ipso ictus spiritus, est res magis decocta, & per consequens magis perfecta.

Excluditur ergo hic iste, simul etiam cum eo omnia diuersa vel contraria, qualia sunt omnia Elementa Inferiora. Hæc enim & alia omnia, quæ in se Naturalem compositionem includunt (quatenus adhuc crassiori materiæ immersa nondum ab ea separata sunt) corruptioni & transmutationi sunt subiecta: Conseruantia verò medicamina & admodum durabilia esse debent, & à corruptione remota: Nam cùm Humanum corpus à corruptione seruare debeant, ea inprimis durabilia sint oportet, secus magis corrumperent, quàm seruarent. Addo, quod vanum esset per rem putridam & corruptibilem, corpus corruptibile velle conseruare, Infirmum sanare per rem infirmam, Rem formare per rem deformitati subiectam. Omne enim corruptibile infirmum & debile additum suo simili, coaugmentat illud, & sic corruptibilitas illa augetur, & non diminuitur, vti videmus multos, & quidem plurimos nostræ ætatis medicos crassis & corporalibus suis medicamentorum compositionibus Hominem sanum, & à morbis immunem reddere frustrà conari: Altior namq;

Vnum simile additum suo simili facit illud magis simile.

Spiritus Vitalis in Homine & Elemẽtalis est vnus spiritus.

hîc speculatio requiritur: Morbi enim cùm sint non corporales, sed spirituales vtpote in spiritibus delitescentes, medicamina etiam poscunt spiritualia. Volentibus igitur in iuuenibus spiritum istum vitalem (qui est humidum & Calidum Radicale, Mumia innata, & sedem in medio Hominis corde habet, tanquam sustentaculum omnis vitæ nostræ) conseruare, in senibus verò languentem restaurare, & eos velut ad iuuentutem reducere, quoad vires, sicq; vitam Hominis in summam sanitatem adducere, opus erit quærere non Elementalem, sed Calorem illum Cœlestem Solis & Lunæ habitantem in incorruptibiliori substantia sub lunæ globo reperibili, hunc calori vel spiritui nostro similem reddere, quod fit, cùm in medicinam & cibum suauissimum præparatus fuerit, ita vt per os assumptus, statim per humanum corpus penetret, omnem rem, maximè carnem sibi vnitam teneat incorruptam, virtutem & spiritum vitæ nutriat, augeat & restauret, omne crudum digerat, omnem excessum cuiuscunq; qualitatis amputet, humidum naturale faciat abundare, & calorem vel Ignem Naturalem debilem confortari, inflammari & augmentari procuret. Hoc veri medici & sanioris Philosophi erit officium: Sic enim corpus nostrum sine corruptione seruare, senectutem retardare, floridam

Calidum Innatũ & Humidum primigenium microcosmicum à calore & Humore Solis & Lunæ matrocosmico sustentantur, tãquam vno, eodémque Cœlesti illo & Naturali nostro spiritu.

Par. Tinctura Balsamum ita mundi-

dam iuuentutem in vigore vsq; ad extremum vitæ finem retinere, & nisi peccati stipendium obstaret, in æterna sanitate conseruare, & ab interitu tueri posset. Paracelsus vocat Elementum IGNIS, quod instar solis Terreni seu inferioris Firmamenti in omnibus morbis tollendis, & frigidis demortuis membris refocillandis sit summum Arcanum, operatur enim ille Ignis Essentialis in corpore vt Flamma & vrtica extra corpus. Cuius etiam (vt hoc loco ab inusta ac iniusta calumnia meritò vindicetur) hæc fuit mens, vbi de perfecti huius Ignis Vitæ viribus agit, vt Balsamus Naturæ, Mumia Balsamica, Vitale Corpus, Liquor vitæ, Humor natiuus seu Radicalis, quem Spiritus Vitæ agit, restauretur, confortetur, ac conseruetur quasi incorruptus vsque ad extremam eius consumptionem, id est, ad vltimum Vitæ spiritum absque vlla ægritudine, dolore & molestia, quod ipsum tamen in aliorum deploratis & desperatis morbis sanandis ab illo ad miraculum præstitum, ob VENENVM toties sibi ab inuidis & inhumanis aduersariis oblatum in suo corpore diutius præstare impeditus fuit, (immatura siquidem & violenta hausti Veneni morte sublatus Naturalem Terminum Vitæ assecutus est) non autem vt multi suo alienissimo commento malitiosè cauillantur, quod præsumptuosè

ficat, vt etiã proles hereditaria in decima progenie sentiat effectũ sanitatis.

Humores vitæ spiritum vitæ nutriunt. Vide apud Par in Tomo quinto inter Fragmenta medica. fol. 162.

Desinite ergo imposterũ culpare Paracelsum, quod longitudinem vitæ aliis pollicitus sit & ipse vix iustã attigerit ætatem.

sibi sua hac medicina aditum & viam ad Immortalem corporis sanitatem cum suis Antecessoribus demortuis Philosophis in hoc impio mundo & vera miseriarum valle sternere voluerit, quod ipsis vt peregrinis & aduenis huius mundi ne per somnium in mentem venit. DEVS omnium Creaturarum Centrum est, cui quo quis propinquior, eò beatior & minus variabilis & mutabilis est: Quò verò quid magis ab isto Centro seu vno, voluntate scilicet DEI immutabili, recedit ad Creaturarum circumferentiam, varietatem & pluralitatem, eò infelicius, imperfectius & mutabilius est: In vnitate est Beatitudo, non in circumferentia, in Christo est pax, quies animarum, non in mundo. Qui ergo per immensam Bonitatem DEI, nos sine intermissione præcurrentem, oblitus omnium Rerum, & relictis sensibilibus & Temporalibus in transitu saltem vtendis, vnitus fuerit isti vni Centro, iuuenescit magis, quàm senescit: Et hæc est vera Cabalistarum, & Paracelsi Vita longa, toties votis & sancta spe in suis hymnis & soliloquiis expetita, Vita Enoch digna: sicut è contra, qui huic vnitissimæ Fontali & vnicæ vnitati per adhæsionem non vnitur, necesse est perire in æternum, ac per mortem se-

Ein sinodi plura comminiscuntur & redarguunt è malitiosa ignorantia, quæ nusquam somniauit Paracelsus.

Vltra murum Paradisi seu Æternitatis Horizontem videndus est Deus, qui est proprius locus contemplantium.

Qui vnitus cum Deo in Centro manet instar DEI & Angelorum non senescit.

In vanum exurgent Paracelsi cortices exurgere consueti qui hanc interpretationem clamabunt esse eo: ctiorem & longius petitam.

cundum

cundam separari à Luce & Vita, coniiciq; in Exteriores Caliginosi mundi Tenebras, quæ carentia conspectus DEI, omnium pœnarum acerbissima est.

Omnium rerum cognoscere opificem ipsum Deum, & in illum tota similitudinis imagine ceu essentiali quodam contactu sine vinculo transire, quo ipse transformeris, efficiarisque Deus, ea demum Vera solidaq; Philosophia. Igitur Adeptorum Philosophorum, quorum ex saturitate Vitæ Terrenæ πολίτευμα in cælo est, quibus vnum est in omnibus Omnia, & Omnia sunt in vno vnum: quiq; hæc transitoria semper sinistro, & cælum dextro intuentur oculo: horum inquam MENS à superiori cauillo longè semper remota & aliena fuit. Dum enim relicto post tergum Mundo in maligno posito, meditatione tranquilla & religiosa, è corporis sui sepulchro seu è mortuis Tenebrarum operibus Diuina cooperante gratia excitati, potuerunt Lumina Cordis aperire, & per separationem Mentis à Terrenis obstaculis in seipso, in Sabbatho Cordis ad Deum diuerti, & Beatissimo Spectaculo vno videlicet ac simplici ab intra intuitu, Essentiali quodam Diuinitatis contactu, Omnia videre in vno, & in DEI Lumine tanquam æternitatis speculo contemplari pulchritudinem Summi Boni, Creaturæ Veteri incom-

Rom. 6. ad Col. 23. Mysteriũ Matrimonij Diuini cum Homine.

Huius radij seu veri lapidis cœlestis accessu omnes sordes purificantur, tenebra ignorantia depelluntur. Sir. 18. sect. 8. Ps. 90. sect. 10. Rom. 8.

Quicquid Deus non est, nihil est, & pro nihilo computari debet,

prehensibilem, INFORTVNIVM putarunt, quæ in hac miseriarum & ignorantiæ valle est, moram: Inquietum enim est cor nostrum, donec relicto post tergum Nihili pulcherrimo (Tenebrarum scilicet & vmbræ mortis regione) redeamus ad ENS ENTIVM (à quo peregrinamur) tanquam ad præfixum scopum omnis desiderij & voluntatis, ad quem omnis creatura anhelat & suspirat. Ideò denudati ab omni Creatura & relicti, relinquunt se, & à se totaliter exeunt, spretis omnibus & corporeis, & incorporeis, ab imperfecto ad vnum & perfectum suspirando festinant, cuius cognitio & contemplatio (id quod venerandæ canitiei Hermes sapientissimus ille ac pientissimus Philosophorum Naturalium Antesignanus & Primus Prophetain sua Monade etiam agnouit) est sacrum Cæleste & occultum silentium, sensuum rerumq; omnium quies, vbi tandem absoluto miseriarum, laborum, & peregrinationum penso, vnanimi amicitia, omnes animi in vnæ MENTE, quæ est super omnem MENTEM ineffabili quodam modo vnum penitus euadunt. Intima DEI visio & cognitio DEI Intuitiua, quæ etiam in hoc mundo Animæ separatæ per Lumen Gratiæ contingit, si quis modò se expedire velit, ac Deo subditum reddere. Ita multi sancti viri virtute Deifici Spiritus in hac vita

Lactãtius Hermetẽ non tã inter Philosophos, quã inter Sibyllas & Prophetas, vt verum Orpheæ commemorat.

Vnico Ictu præsentiali intuẽtur omnia.

vita primitias Resurrectionis deguſtarunt, & Patriæ Cæleſtis præguſtum ſenſerunt. Mors videlicet illa Sanctorum ſpiritualis (quam Hebræi Mortis oſculum vocant) in conſpectu DEI pretioſa, ſi dici mors debeat Vitæ plenitudo: Mori oportet Mundo, Carni, Sanguini, & toti Homini Animali, qui per exceſſum MENTIS *velit ad hæc ſecretorum Penetralia ingredi, & in Paradiſum intrare: Homo ſola Mente viuens, vt Angelus euadit, ac toto (vt ſic dixerim) pectore Deum quodammodo concipit. Scopus ad quem omnis dilectiſſimi, ſancti & intimi Amici DEI iuxta Altiſſimi Imaginem ſeu inſpirationem, & non ſecundum Terræ Limum viuentes tendunt, qui ſe ex Amore Diuino in fontem Abyſſi, ſeu Nihilitudinis Pelagus libenter præcipitant, & per Vitam Chriſti Sancta Sanctorum ingrediuntur, vt in Sabbatho viuant in Requie & Beatitudine cum Deo, & ſic Aeternitatis Ambroſiano Nectare perenni potentur. Per Animam ſtantem, ſuam Diuinitatis Imaginem complexam ſeu* MENTEM DEO *per Chriſtum vnitam actuali potimur Beatitudine.*

Exod. 33. Eſ. 6. 2. Cor. 11. Pſ. 115. ſect. 15.

Etſi vero verba producendæ vitæ Vanorum hominum eſſe dicantur, nec Naturæ tamen nec Rationi repugnat Hominem ſibi poſſe ſuam prolongare vitam, vltra communem Homi-

Vlterior longæ vitæ extenſio poſſibilis eſt: Ideo Porta Ge-

nethliacorum vitam metâ præfigentium opinionem reiicit, affirmando eum, qui infirmitates cauet, & noxia vitat, longiorem vitam ducere posse. Par. cap. 7. Labyrinthi medicorum.

num ætatem, vsq; in magnum tempus, duas ob causas: quarum PRIMA est, quod nullus certus Terminus in NATVRALIBVS appareat constitutus, quo die nobis moriendum sit, sed hoc in nostra manu & potestate positum ac situm est, abrumpendi vitam si volumus, & sine DEI offensâ prolongandi si modo possumus, & sapientiam habemus: Loquor hîc de Naturali morte Philosophicè, quæ est tantum consumptio Naturalis Humidi & Caloris, vt demonstrabile in lychno accenso, non Theologicè de morte illa Fatali, & vltimo Termino cuilibet à DEO præfixo, quo non solùm Naturæ debitum exoluere, sed pro peccatis pœnam reddere cogimur. Mors est Terminus, qui præteriri non potest, non autem dies vel hora, quia viuimus è Gratia DEI Terminum sine hora. Sicuti enim Deus nostros capillos numerauit, ita etiam annos supputat, relinquendo videlicet illos in nostra potestate: Et quia DEI beneplacitum fuit, vt Homo in sempiternum viueret, inde facilè percipi potest, ipsi quoq; propter legitimam generis humani matrimonialem propagationem & augmentationem non displicere Hominis etiam in hoc mundo vitam diuturnam ac longæuam, præcipue in Timore & Seruitio Creatoris transactam, semper tamen citra vltimum ac Fixum DIVINÆ mortalibus incognitum PRÆDESTI-

STINATIONIS *Terminum vel punctum deputatum, primis parentibus & hæredibus impositum, propter Lapsum ab Originali Iustitia, qui præteriri non potest. Quemadmodum Homo multis modis constitutum vitæ Terminum morbis circumuentum non attingere, & sic vitæ spatium abbreuiare potest: eodē modo poterit impedimenta hæc remouendo vitam prorogare, vt tandem Naturæ suæ constitutum vitæ Terminum attingat.* ALTERA *Causa est, quod Deus supra nominatam Medicinam, ad vitæ conseruationem creauit, quæ possit corpus nostrum tàm à corruptione parentum, quam à defectu proprij regiminis conseruare, infirmum curare, & deperditum restaurare: imò omnes morbos naturalem mortem causantes à nobis abigere, donec veniat Terribiliumomnium Terribilissimū vltimata mors (quæ est Mumiæ Interitus) ab altissimo Creatore Deo in peccatorum stipendium ordinata. Ideò Paracelsus dicit, mortem ex Iliadi resolutione, per industriam medici impediri posse, at illam quæ ex Ente minime: Sicuti autem Ignis aliquis potest à nobis conseruari adiectis lignis: ita quoque vita nostra prolongari potest adhibitis Remediis & arcanis, ex fonte donorum DEI deriuatis, quibus Radicalis Humidi & Innati Caloris debilitatio ceu Ignis Ligno ali-*

Vide Par. de vita longa.

Vide Par. in lib. 8. Archid. de elixiriis.

Est conseruatio corporis Humani ab omni accidētali corruptione.

Mors minister Deī expectat bella nostra intestina.

Mors duplex ex Iliado & Ente.

Anima perpetuitatis seu spiritus Lucis.

Perpetuus cum Luce Naturæ cōiunctus, eiusmodi cōiunctionem & vitam non sinit esse breuem.

tur atque fouetur : Hoc saltem in nobis desideratur, quod exortes sapientiæ ligna non cognoscamus, quibus vita nostra esset fouenda atque prolonganda. Adam plenus scientia, perfectæque cognitionis rerum omnium Naturalium, aliique plures coætanei eius, nostra longè frugaliorem vitam viuentes, tot sæcula attigerunt, non Natura aut proprietate Temporis, alioquin omnibus Longæuitas contigisset, sed auxilio Arcanorum & Sapientiâ paucis reuelatâ specialique à Deo hac in parte cognitione acceptâ, qua produxerunt vitam in tot annos, vltra communem viuendi statum. Multi sancti viri, ante Diluuium Medicina vniuersali vsi sunt, quam Adam etiam habuit in sua Familia, teste Lactantio, quæ confortat Balsamum Internum & instar Ignis Homogenea congregat & his contraria Heterogenea segregat. Neque eorum standum iudiciis, qui mysteriorũ Elementi Aquæ ignari, efficaciam crescentium atque frugum eluisse Diluuium somniant, seu corpora humana viribus suis per Aquam spoliata esse : Nam omnia crescentia Aquæ beneficio germinantia adhuc in eodem sunt vigore, & eadem efficacia, sicuti tempore Adami. Ideoque nihil amplius nobis deest, præter Arcanorum cognitionem, & vsum illorum. Et ita non crescentibus, sed nobis ea cognoscendi Sapientiã

Dilu-

Diluuium eluit. Hæc ſecretorum ſecretiſſima ſemper fuerunt occultata à vulgo Philoſophantium, & maximè poſtquam Homines cæperunt abuti Sapientiâ, diſponentes ad malum, quam Deus in ſalutem & vtilitatem eorundem conceſſerat.

Par. Hominibus in mundo ſe multiplicãtibus, ſapientibus ſapientes reſeruatæ ſecum ſapientia manſerũt in Centro, alios ipſa deſtitutos ablegarũt in circumferẽtiam.

At ſicuti pauci Naturalem Terminum attingunt, ita quoq; pauci rationem prolongandi vitam norunt: Et huius rei ſunt Cauſæ pleniores. Nam abrumpitur vita bifariam, vel per MENTEM, vnde Mentales morbi qui ſunt inuiſibiles, & afficiunt nos in noſtra Mente orti, vt ſunt Incantatio, Imaginatio, Aeſtimatio, Influentia, Superſtitio, qui omnes è ſpirituali affectione procedunt: Contra eiuſmodi inflictus nulla corporalis cuſtodia, aut tegumentum prodeſt, ſed Fides reſiſtens, vel aliud medium Magicum requiritur in his faſcinis amoliendis, & licet cura ſit difficilis, eſt tamen poſſibilis. Et hi morbi ſolis medicis Adeptis cogniti, citra medicinæ Naturalis adminiculum ſanantur. Ineſt enim Hominum animis Virtus quædam deliteſcens, immutandi, attrahendi, ligandi, potiſſimum ſi maximo Imaginationis Mentis, Voluntatiſque exceſſu, in id, quod vel attrahere, vel immutare, vel ligare, vel impedire cupiat: Hoc illis non videtur mirum, qui ſciũt operationes Magnetis Naturæ Antipathici,

ENS & ENS abrumpũt nobis vitam.

Non obſtãte quod dicatur, actum Imaginationis eſſe immanentem & Imaginatione vnius, corpus alterius non poſſe alterari.

ſpiritualiter ac inuiſibiliter faſcinantis, vires mirificas.

Ne autem ſpiritus noſter, his quinque læſionibus ſupernaturalibus inflictis; ſuffocetur, neue vita penitus abrumpatur, tunc curâ ſupernaturali & præſidio magico, citra omnem Diuini Nominis profanationem, horum Aſtra maligna auertuntur in aliud quid: Et ſic qui ex Mente proceſſerunt morbi, mentalem requirunt medicationem, de quibus plura apud Paracelſum in Philoſophia Sagaci: Pietas eſt ſumma medela, cuſtodia atq; conſeruatio contra ciuſmodi mala, ſicuti DEI auxiliares manus in omnibus morbis ſunt ſummum præſeruatiuum. Vel abbreuiatur per ENTEM, vt per morbos Entales ſeu Corporales: Multi enim viuentes vt edant, voluptuoſamq; abundantiam Naturali neceſſitati paucis contentæ præponentes, crapula ſibi abbreuiant vitam, & reperiunt mortem in olla: Ieiuniis ſanitas conſeruatur, ac optimum Regimen ad prolongandam vitam eſt moderata Diæta. Et hæc cura Naturalium læſionum membrorum videlicet ex Enti è Naturalibus cauſis & mediis (Elementis ſcilicet & Arcanis) petenda. Nam quilibet morbi ſuam poſtulant propriam ſanationem, reſpuunt alienam: Medicationes corporales non proſunt mentalibus ſeu ſupernaturalibus, nec medicationes mentales

2. Reg. 4. Sir. 37. ſect. 34. c. 31. ſect. 22. 23. 24.

vtiles

vtiles esse possunt corporalibus morbis. Hoc etiam non prætereundum, quod in vtero matris sæpe corrumpamur, sæpe in partu & educatione impedimur, & multis variis accidentibus possumus detineri, quò minus ad vitæ Naturalem Terminum pertingamus, sicuti abunde in suis libris à Theophrasto notatum est. Sed ne instituti nostri immemores latius, quàm Præfationis ratio admiserit, vagemur, hîc scribendi vela complicabo. Quicquid ergo laboribus, vigiliis, studiis & peregrinationibus lucri feci, quod tam Medicinam & Philosophiam illustrare, quàm Lumen GRATIÆ & NATVRÆ *manifestare possit (licet longe maiora sint diuina mysteria, quàm vt Humanorum verborum splendore queant illustrari) quantum diuina permisit Minerua, in hac prolixa & Admonitoria Præfatione opportunis inserui locis, & quoad licuit, quantumq; fas fuit, Doctrinæ Filiis & Sapientiæ hæredibus (qui secundis meditationibus prudentioribus, lotis & Animæ & linguæ manibus, relegendo hæc sine vlla superfluitate aut diminutione in DEI Lumine in medium allatæ sæpius per reiterationis speculationes, enucleatè ac considerato iudicio percurrent) ex intimo & penitissimo Cordis Armario candidè communicaui: siquidem non satis est scire, quod scias, sed ad publicam quoq; vtili-*

Lege, perlege, relege ac reitera lectionem, nec te laboris, vt spero pœnitebit.

Propriæ vtilitas Reipub. cõmodo non præponenda.

tatem pertinet publico scripto, quod publice interfit, palam facere, non fastum aut inanem captando gloriam, sed iuuandi studio incitatus, vt posteritati consulatur, & summa DEI benignitas colatur, venereturque: tum quod videam in scholis publicis maxima ex parte hodie potius eruditionis ostentandæ, quam auditorum profectus gratia doceri: tum quod non cuilibet discendi & proficiendi cupido (siue lauta siue res angusta sit domi) ea contingat felicitas, quæ mihi peculiari Numinis beneficio accidit, quòd videlicet, in duabus laudatissimis & honoratissimis Familiis, ESNÆA in Gallia apud Boios, & BAPPENHEIMIA Mareschallorum Imperij plusquam decennium magno studiorum meorum commodo liberaliter transegerim: Et dum generosam meæ fidei & diligentiæ cõmissam Prosapiam instituerem, factum est, vt variis medico cumprimis LIBRVM Naturæ (cuius quælibet regio folium est) non manibus, sed pedibus fructuose euoluere cupienti, vtilissimis peregrinationibus (maximè dum cum illustri & generoso MAXIMILIANO Mareschallo infelici tunc sua sorte detenti parentis ipsius CONRADI Antiquæ Fidei & Virtutis nunc in Christo quiescentis Herois liberationem sollicito) cùm non promiscuè literatis optatissimus contigerit congressus, quorum aditum

Schola medica non tecta est lateribus, sed firmamento: ideo Codex Naturæ pedibus est euoluendus à peripatetico ex Paracelsi mente medico.

tum sine his adminiculis alioquin difficilem expertus essem. Accessit insuper & hoc præcipuum ac potissimum adiumentum, quod illustrissimus omniumq; literatorum obseruantia perpetua dignissimus & Heroicus Princeps CHRISTIANVS ANHALTINVS, *&c. suo plusquam singulari in Musas secretiores fauore & laudabili patrocinio, me ferendo & deponendo huic oneri planè imparem (videlicet in omnibus his præparandis, & Ignis beneficio examinandis medicamentis) sumtibus subleuarit necessariis. Quo egregio in totam Rempublicam Spagyricam studio, promerito & exemplo (aliis magnatibus hoc loco à me ad imitationem proposito) Celsitudo ipsius illustrissima, iuxta beata sumptuum præmia non solum æternam Nominis Famam & gloriam merito sibi ac iure conciliabit, verùm etiam ab exteris nationibus, omnium temporum posteritate immortalis memoriæ gratiam referet. Porrò quod ad ordinem & Dispositionem medicamentorum attinet, hanc mihi (dum suo quilibet fruitur sensu) pro genij & ingenij mei modulo ac arbitrio ita placuit instituere: Cuilibet erit integrum suas adiungere vlteriores Experientias, sibiq; pro animi sui sententia ad suos priuatos vsus amplificatam disponere aliter: Et ita non dubitabo, hanc Chymicæ Segetis*

messem, frugumq; mearum primitias, & hoc difficilis & laboriosæ diligentiæ Spagyricum munus, quo non puto me potuisse præstantius Patriæ & Reipublicæ relinquere, pia doctrina præditis (Canes & porcos ab omni virtute & gratia alienos, Scarabæos, etiam in suis sterquiliniis relinquendos non moror) futurum gratissimum, iisq; omnium maximè, qui consumpserunt suam iuuentutem cum infinitis laboribus ad prosequendam Scientiam, quiq; intelligentiæ Lumine non orbati, in Vulcani schola Spagyrica, & Hermetrita enutriti, iam antè obseruatis medicorum consuetis canonibus, tam de morborum causis, quàm de eorundem methodica curandi ratione instituenda, è probatis authoribus sufficienter edocti sunt. Non enim ad vitandam prolixitatem, hoc loco tractari potuerunt omnia: Scimus non paucas relictas esse dubitationes inexplicatas: nec mirum, Multa nescientes de multis dubitare necesse est: Et lege Philosophica cautum est, vt ipsis initiatis discipulis & inuestigationi Intelligentium, quædam sint relinquenda occulta tædia: Ita enim probantur ingenia, & idonea redduntur Philosophorum scholis. Qui potest capere capiat: Et qui non intelligit, aut discat aut os premat & taceat: Nihilominus Indagator solers Antiquæ Primæ

Non tam multa diximus, quin plura adhuc dicenda reliquerimus. Ita hæc scripta sunt, qui ingenio perspicaci & felici à Deo mentem illustratã & Animã sale sapiẽtiæ conditã possidẽt.

mæ & Sacræ Philosophiæ alumnus, qui in Timore Dei, pias inclinauit aures, & Rationem sepositæ Phantasiæ bene dispositam cum subtili ingenio & profundo intellectu habuerit, oculorum non vulgari acie deprehendet & coniiciet, in hoc aperto Naturæ foro (Omnipotente concedente) ex PAVCIS *significationem* MVLTORVM: *Et qui Veritatis patiens, posito liuore, candido animo ad hæc legenda accesserit, & diligenti ac considerato* MENTIS *iudicio affectibus non deprauato omnia examinauerit penitius, fores & intima vtriusque Luminis penetralia reserata fauente supremi Opificis virtute magna tandem fatebitur gratitudine, & ex omnibus probe intellectis* ORANDO & LABORANDO *fructus sua expectatione proferet longè vberiores. Si fortè qui sint obliquæ opinionis, Veritatis nescij & morosi palati Homines, qui temeraria sua ignorantia in ingenium nostrum ingrati beneficium pro iniuria reputant, & pro merito hoc publico, ad* DEI *gloriam ac proximi commodum promouendum, Reipublicæ egenti sincere de manu* DEI *communicato, opus non habeant, illi suis superbis & temerariis censuris cum corniculæ Aesopicæ, aut farraginum consarcinationis Exprobratione (quandoquidem è palea granum eruere),*

Sufficiunt intelligenti pauca.

verum à falso secernere non minoris artis & felicitatis quam tædiosissimi laboris) indubitatæ experientiæ sedulitates laboriosas, alienosq; sudores (iudicent hi, quibus in re simili sudatum est) iniuste non exagitent, neque cum Timone μισανθρώπῳ *toruum videnti animum amarulentum posteritati ratificent, aut crudelem suam ac detestandam inhumanitatem, seu iniquissimum Veritatis assumptum odium insurgendo toti mundo publicent, nisi responsi loco è literatorum cœtu plane excluſi generis humani perduelles & publicæ salutis aduersarij eliminandi iure iam ante vocari velint: Illos etiam Veritatis studiosos, qui gratanter hos nostros labores, & fidelem diligentiam excipient, non deterreant: aut si possunt, dum ipsis hac vice suarum quoque Obseruationum publicandarum porrigitur ansa, fontes suos deriuent foras, ac, ne ipsis siculneæ maledictio contingat, lucem accensam sub modio depromant, & omissis otiosis logomachiis, scholasticisq; quæstionibus ac disputationibus inutilibus (versatili enim & litigioso Philosopho Sceptico, cuius non veri inueniendi, sed altercandi propositum, cuique vocis contentione quiduis probare ac defendere, & quiduis diluere procliue est) meo exemplo incitati & pronocati, prout bonos ac synceros Reipublicæ Medicæ*

Matth. 21. sect. 19.

dicæ & Spagyricæ ciues decet, (siquidem Medicina perfectionis Terminum nondum assecuta est, sed multa futuris sæculis manifestanda restant) propria sua experientia proferant his meliora, & LAZARO egeno non VERBIS syllogisticis aut Leuiticis, sed Opera succurrant Samaritana. Hoc si fecerint, depositisq; maledicentis Ignauiæ signaturis, ex Fucis, inani clamore & strepitu saltem terribilibus in Apes transplantentur, & nobiscum deinceps grata concordia, pio amore mutuisq; officiis repudiata multitudine & fornicatione in vnionem & mellificium conspirent Spagyricum, præstantiamq; Chymiæ aduersus Calumniantium linguas Reipsa *propugnent, & bonam hanc nostram operam suo ingenio doctrinâque, sine inuidia & maledicentia, ipso opere meliorem reddere nitantur: nullum planè erit dubium, quin iuxta alias arcanas, adhuc in occulto delitescentes, scientias, Antiqua illa, Vera & Philosophica Medicina, vetustate & iniuria temporis, nostri etiam corruptissimi sæculi indignitate, (hominum peccatis haud dubie ita concurrentibus) nondum planè manifestata, breui, fauentibus superis, nitori pristino ac deperdito splendori restituatur cum saluberrimo totius generis humani*

Quis enim Medicinæ finem perscrutari potis est?

commodo & debito Spagyricorum Medicorum honore, quorum opera immensum illud Misericordiæ diuinæ pelagus Instrumenti & Calami loco ad tam salutare negotium perficiendum vti voluerit. Id faxit illa sancta Triunitas, cuius Nomen ineffabile in sæculum sæculi sit benedictum.

Amen.

ILLV-

ILLVSTRISS. ET CELSISS.
Principi ac Dominæ, Dominæ

ÆMILIÆ ELISABETHÆ,

Landgrauiæ HASSIÆ, Comitissæ in Catzenelnbogen, Diez, Ziegenhain & Nidda, Natæ Comitissæ ab Hanaw Muntzenberg, &c.

Principi ac Dominæ meæ clementissimæ.

APOLLINIS oraculis & Sibyllæ foliis verius est, *Illustrissima ac Domina clementissima*, quo res diuinior, nobilior, iucundior, eò minus

ab obtrectatorum gannitibus & morsibus viperinis tuta est. Id quod de vera & sincera chymia etiam affirmari posse, summoperè dolendum & detestandum est. Eo enim temeritatis & dementiæ deuentum est, vt non desint, qui tam bardè contra omnem veritatem, propriámque suam conscientiam, ipsósque sensus, de optimis optimorum chymicorum inuentis & chymia ipsa, iudicent, quin asserere non dubitent & eruboscant, chymiam esse pestem Veneficam, Dæmonum culinam, è Phlegethonteis paludibus prolatam, ex agro Medico proscribendam, & ad Garamantas vsque relegandam. Sed ex odio, inuidiâ, ignorantiâ.

Parisiensis & alij.

Namq; nec est chymiæ maior vel iniquior hostis
Quam qui vel nequiit, vel discere noluit artem.

Liuinus Fischerus de aurea auri tinctura.

Con-

Conceptam hanc opinionem illis relinquimus, cum citius Herculi claua, quam ipsis hæc malè concepta opinio euelli queat. Approbanda magis sententia eorum,

Queis meliori luto finxit præcordia Titan.

Et rectè ceciniſſe ſtatuo Lipſienſium quondam Hippocratem;

Hanc quiſquis temnit, ſacra Iouæ munera temnit
Impius, inq; Deum malè gratus & eſt absurdus,
Vt dubitem, Anticyriſne tribus ſanare ſit iſtum.

D. Siglicius P P. ad D. Hoffmannū de vero vſu & fero abuſu medicamētorum chymicorum.

Hæc enim eſt Phyſices firmiſſima baſis, medulla & anima, ita vt vix quiſquam in Phyſicis contemplationibus & naturæ perſcrutatione, ſine hac, excellere poſſit. Hæc Pharmaceuticæ Herculeum fulcrum & totius Meditrinæ corona Regia & po-

Semmertus lib. 5. Inſtit. part. 3. ſect. 2. c. 1. & de cōſenſu & diſſenſu.

lita columna. Hæc artis noſtræ quaſi ſumma perfectio, cuius manuductione

Tollere humo, Victorq́; Virûm Volitare per ora.

Norſtius in complemento epiſt. lib. 2. ſect. 18. Renealmus in obſeruat. Med. Petrus Fabri. Matthiolus in epiſtolis medis.

Huius beneficio morbi deſperati & ab aliis relicti citò tuto & iucundè curantur, inquit Galliæ quondam Hermes. Hinc Hermetis nepos Matthiolus dicere audet: *Neminem medicum abſolutum eſſe poſſe, imò nec mediocrem, niſi in chymica arte ſit exercitatus.* Hæc veluti ſplendidiſſima Dianæ Lampas, abdita naturæ penetralia colluſtrat & clauſtra reſerat. Hæc fractis nucibus duriſſimis, nucleum nobis dulciſſimum eruit. Hæc res nobiſcum loqui facit. Ex ſinu ipſius, tanquam Amaltheæ cornu, infinita bona in totum genus humanum redundant. Hæc venena pernitioſiſſima in pretioſiſſima alexipharmaca tranſ-

transmutat. Hæc in Dei cognitionem nos perducit. Hac restituuntur illi qui tantum deuorarunt remediorum

Quantum quadrijugi possunt agitare iuuenci.

In huius itaque admirationem rapti, infiniti Imperatores, Reges, Principes, Marchiones, Duces, Comites, Barones, Inter Imperatores primum locum obtinet, Imperator inuictissimus Rudolphus, qui inter tot præclarissimè gestarum triumphos, non postremæ gloriæ sibi duxit, magno & memorabili exemplo, Vulcanicis operationibus manum admouere, & seriis ad incolumitatem imperij curis fessum animum, hisce operationibus recreare, & vsum harum publicum & communem facere. In huius admirationem raptus Celsissimus Princeps Mauritius, Hassiæ

Landgrauius, qui dum in viuis erat, micuit

---- Inter omnes
Principes, sidus velut inter igneis
Luna minores.

Hic se totum naturalium miraculorum inquisitioni consecrauit, & vt hæc succederet feliciter, chymica corporum resolutione, analysi, separatione, tanquam diuina virgula est vsus. Ex hoc oblectamine summo perfusus, in hac multum horarum, sumptuum, laborum impendit. Huius causa sæpius somnum non vidit, optimè Princeps intelligens, non secus ac prisci Cæsares, Reges, Duces, immortalem nominis gloriam, quam

---- nec ventura silebunt
Lustra, nec ignota rapiet sub nube vetustas.

sinceram animi voluptatem, & infinitas

nitas fruges ſua ſuorúmque vtilitate ſtipatas, ex aſſiduâ artis chymicæ cultura perceperunt, haud dubie ſe meſſurum fore. Non alium in finem ſæpius arcana propriis manibus confecit, & ægrotantibus ipſe exhibuit & eos faucibus Lethi liberauit. Hunc in finem fideles exploratores in varias, longéque remotas regiones, qui recondita ſpagyrica arcana hinc inde conquirerent, non ſine permagnis impendiis amandauit. Hunc in finem propria manu ſpagyricis famę celebritate notis, ſæpius ſcripſit, & cum iis coram doctiſſimè contulit, nec non Alexandrinis beneficiis & muneribus dignos affecit. Huius amore allectus artis etiam imperitiores, ſolitâ liberalitate, quâ neminem vacuum & mæſtum à ſeſe demittere conſueuit, beneficiiſque non contemnendis affecit. Magnum illum

Quercetanum, Galliæ Regis Archiatrum, de Chymiatrica & vniuersa medicina bene meritum (rumpantur vt Ilia Codris, Momisque inuidis & perfidis, mortuo Leoni insultantibus) Lutetiâ Parisiorum accersiuit, cúmque eo de variis arcanis & secretis contulit & collaborauit, & annuis stipendiis amplissimis, quã & annuis stipendiis amplissimis, quã diu vixit, honorauit. Qui tamen plura à Litteratorum Principum Phœnice, & parente meo p.m. vidisse, didicisse, audiuisse, quam attulisse, fassus, quodque ipsum candidus & gratissimus vir in scriptis suis aureis hinc inde inculcat. Hunc in finem instructissimum, aspectu iucundissimum Myrothecium spagyricum, innumeris remediorum formulis, salibus essentialibus, fixis, floribus, spiritibus, essentiis, extractis, tincturis, magisteriis, arcanis, specificis, elixiribus,

ribus, locupletatum, boni publici & subditorum causa, ad miraculum exteriorum & peregrinantium, erectum fuit. Huius amore instinctus Laboratorium publicum illud per totam Europam notissimum, in celeberrimâ Academiâ Marpurgensi sumptibus non exiguis in vsum medicinam docentium & discentium, nouo & inaudito exemplo, ne quid ad incrementum, ornamentum & complementum Facultatis Medicæ, quam singulari amore & fauore prosequutus est, deesset, construi curauit. Non alium etiam in finem Professio chymiatrica, in publica Medicorum pulpita, auspiciis & iussibus Celsissimi huius Principis, per parentem meum p.m. introducta est. Huius Magni Principis instinctu parens p.m. collegia chymica aperuit, Practicam chymiatricam & notas hasce

in Crollium conscripsit & Discipulis suis intimioribus communicauit. Patris mei μαιαείσ vestigia & exemplum, iure quasi hæreditario persequens, chymicum studium omni studio mihi colendum proposui, quẽ in finem hasce parentis notas, à diuersis nationibus dudum desideratas, & hactenus ab artis cultoribus descriptas publici iuris facere & C. V. in grati animi indicinam publicam, humiliter offerre, dicare & dedicare volui & debui, V.C. humillimè rogitans, vt eas benignâ & serenâ fronte accipere, meque contra Zoilos & Aristarchos, qui Theonino dente scriptum hoc arrosuri sint, defendere haud dedignetur. Deum Trinum & vnum, vt C. V. cum tota Domo Hassiacâ & Sereniſſimum Principem sub vmbrâ alarum suarum paternè protegere, & vlteriora

trophæa

trophæa glorioſa, contra Eccleſiæ & Germaniæ ſanguinolentos hoſtes, clementer largiri, & ab omni malo ſartos tectóſque omnes conſeruare velit, ardentiſſimis ſuſpiriis adoro. In quo voto deſino, & me gratioſæ clementiæ, quam hactenus ſatis ſum expertus, & experior cottidie, totius Domus Haſſiacæ, tutelaríque patrocinio, commendo & recommendo.

Caſſellis Anno reſtauratæ Salutis M.DC.XXXIV. Calendis Septembris.

V. C.

Subiectiſſimus,

GEORGIVS EVERHARDVS Hartmannus Philochymicus.